

**Audrey
Niffenegger**

**Sotia
călătorului
în timp**

Audrey Niffenegger

Soția călătorului în timp

Traducere și note de
Ona Frantz

www.virtual-project.eu

Cuprins

Prolog

I. Omul din afara timpului

Prima întâlnire, Unu

Un început pentru toate

Prima întâlnire, Doi

Lecții de supraviețuire

După sfârșit

Ajunul Crăciunului, Unu (Accidentat mereu în aceeași mașină)

Ajunul Crăciunului, Doi

Mănâncă sau vei fi mâncat

Ajunul Crăciunului, Trei

Acasă e oriunde pui capul jos

Zi de naștere

O viață mai bună datorită chimiei

Punct de cotitură

Du-mă la timp la biserică

II. O picătură de sânge într-un pahar cu lapte

Viață conjugală

Biblioteca science fiction

Un pantof mititel

Unu

Doi

Intermezzo

Ajunul Anului Nou, Unu

Trei

Patru

Cinci

Șase

Vise cu bebeluși

Șapte

Alba. Prezentare

Zi de naștere

Secret

Dificultăți tehnice

Nature morte

Zi de naștere

Secret

Episodul din parcare de pe Monroe Street

Zi de naștere

O scenă neplăcută
Episodul din parcare de pe Monroe Street
Fragmente
Vise despre picioare
Ce e val ca valul trece
Ore, dacă nu zile
Ajunul Anului Nou, Doi

III. Tratat despre dor

Disoluție
Dasein
Renaștere
Întotdeauna din nou

Mulțumiri

*Timpul măsurat de ceas ne e director de bancă,
perceptor, inspector de poliție; pe când acest timp
interior ne e soție.
(J.B. Priestley, Man and Time)*

IUBIRE DUPĂ IUBIRE

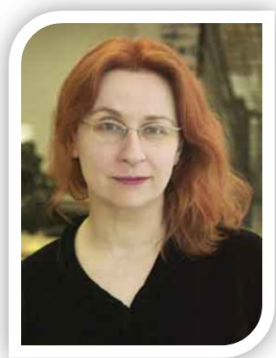
*Va veni timpul
când, cu entuziasm,
te vei saluta pe tine însuși ajuns
la ușa ta, în oglinda ta,
și fiecare va zâmbi la bun-venitul celuilalt*

*și va spune șezi aici. Mănâncă.
Îl vei iubi din nou pe străinul care-a fost tu însuși.
Dă-i pâine. Dă-i vin. Dă-i înapoi inima
străinului care te-a iubit*

*toată viața ta, pe care l-ai ignorat
pentru altul, care te știe pe de rost.
Aruncă scrisorile de dragoste de pe noptieră,*

*fotografiile, însemnările disperate,
jupoaie-ți propria ta imagine de pe oglindă.
Șezi. Ospătează-te din propria ta viață.*

Derek Walcott

Audrey Niffenegger

(13 iunie 1963, South Haven, Michigan)

Scriitoare americană, artistă și profesoară de
arte la Columbia College, Chicago

Pentru
ELIZABETH HILLMAN TAMANDL
20 mai 1915 – 18 decembrie 1986
și
NORBERT CHARLES TAMANDL
11 februarie 1915 – 23 mai 1957

Prolog

CLARE: Nu-i ușor să fii lăsat în urmă. Îl aștept pe Henry, fără să știu unde e, întrebându-mă dacă n-a pățit ceva. Nu-i ușor să fii cel care stă pe loc.

Îmi tot fac de lucru. Timpul trece astfel mai repede.

Mă duc la culcare singură, mă trezesc singură. Ies la plimbare. Lucrez până obosesc. Mă uit cum se joacă vântul cu gunoaiele care au stat toată iarna sub zăpadă. Toate lucrurile par simple până începi să te gândești la ele. De ce absența intensifică dragostea?

Cu mult timp în urmă, bărbații ieșeau pe mare, iar femeile îi așteptau pe țărm, scrutând orizontul ca să zărească micile ambarcațiuni. Acum îl aștept eu pe Henry. Dispare fără voia lui, fără avertisment. Îl aștept. Fiecare clipă de așteptare îmi pare un an, o eternitate. Fiecare moment e dens și transparent ca sticla. Prin fiecare clipă văd o infinitate de clipe aliniate, așteptând. De ce s-a dus unde nu-l pot urma?

HENRY: Cum e? *Cum e?*

Câteodată e ca și cum ți-ar fi fost distrasă atenția doar pentru o clipă. Apoi, cu o tresărire, îți dai seama că volumul pe care îl țineai în mână, cămașa din bumbac, în carouri roșii, cu nasturi albi, blugii negri preferați și șosetele maro cu un început de gaură într-un călcâi, camera de zi, ceainicul din bucătărie, care e aproape de momentul în care va șuiera, toate acestea au dispărut. Iar tu stai în pielea goală, ca un pui de gaiță, până la glezne în apa înghețată din rigola unui drum de țară necunoscut. Aștepti puțin să vezi dacă nu cumva o să sari înapoi la cartea ta, la apartamentul tău etcetera. După vreo cinci minute de înjurat și tremurat și sperat din rărunchi că vei dispărea pur și simplu, o iei la picior într-o direcție oarecare, care te va duce până la urmă la o fermă, unde vei avea de ales între a fura sau a explica. Furatul te duce uneori la pușcărie, dar explicatul e mai

obositor și mai plictisitor, îți ia mai mult timp și tot implică niște minciuni, iar uneori tot la pușcărie ajungi, așa că, la naiba.

Uneori te simți ca atunci când te ridici în picioare prea brusc, chiar dacă de fapt zaci în pat pe jumătate adormit. Auzi cum îți aleargă sângele prin cap și ai senzația unei căderi vertiginoase. Simți furnicături în mâini și în picioare, după care nu ți le mai simți deloc, au dispărut. Iar te-ai localizat greșit. Durează doar o clipă, abia ai timp să încerci să-ți ții echilibrul, dând din mâini ca o morișcă (chiar cu riscul de a te răni sau de a strica vreun obiect important pe care îl ai la tine), după care te trezești alunecând de-a lungul holului acoperit cu mochetă verde-pădure dintr-un Motel 6 din Athens, Ohio, la ora 4:16 dimineața, luni 6 august 1981, și te lovești cu capul de ușa cuiva, astfel încât o oarecare domnișoară Tina Schulman din Philadelphia deschide ușa și începe să țipe când vede un bărbat în pielea goală, cu urme de la țesătura covorului pe piele, care a leșinat la picioarele ei. Te trezești din comoție la Spitalul Districtual, cu un polițist la ușă, care ascultă meciul lui Phillies^[1] la un radio cu tranzistori pârâitori. Din fericire, aluneci iar în starea de inconștiență și te trezești din nou câteva ore mai târziu, în propriul tău pat, iar nevastă-ta stă aplecată asupra ta cu o figură foarte îngrijorată.

Câteodată ești euforic. Totul e sublim și înconjurat de o aură, și dintr-o dată te apucă o stare de greață intensă, după care dispari. Vomiți în vreun strat de mușcate de la periferie, sau în pantofii de tenis ai tatălui tău, sau pe podeaua propriei tale băi cu trei zile în urmă, sau pe o potecă de scânduri din Parcul Stejarilor, din Illinois, pe la 1903, sau pe un teren de tenis într-o frumoasă zi de toamnă din anii '50, sau pe piciorul tău desculț într-o mare varietate de timpuri și locuri.

Cum e?

Este exact ca în visele acelea în care îți dai seama brusc că trebuie să dai un test pentru care n-ai învățat și că nu ești îmbrăcat cu nimic. Și ți-ai uitat portofelul acasă.

Când sunt acolo, în timp, sunt inversat, preschimbat într-o versiune disperată a mea însumi. Mă transform într-un hoț, într-un vagabond, într-un animal care fuge

și se ascunde. Sperii bătrânele și uimesc copiii. Sunt o scamatorie, o iluzie dintre cele mai puternice, atât de incredibilă, încât de fapt e adevărată.

Există vreo logică, vreo regulă în toate venirile și plecările acestea, în toate dislocările acestea? Există vreo modalitate de a rămâne pe loc, de a te integra prezentului cu fiecare celulă? Nu știu. Sunt unele indicii; așa cum în cazul fiecărei boli există tipare, posibilități. Oboseala, zgomotele puternice, stresul, ridicarea bruscă în picioare, lumina intermitentă – oricare dintre acestea poate declanșa un episod. Dar: pot să citesc ediția de duminică din *Times*, cu cana de cafea în mână, cu Claire moțâind lângă mine în pat, și dintr-o dată să fiu în 1976, privindu-mă pe mine însumi la vârsta de 13 ani, cum tund peluza bunicilor. Unele dintre aceste episoade durează doar câteva clipe; de parcă aș asculta un radio auto care nu reușește să rămână fixat pe vreun post. Mă pomenesc în aglomerații, în mulțimi, în gloate. Sau la fel de frecvent sunt singur, în vreun câmp, într-o casă, într-o mașină, pe o plajă, într-un gimnaziu în miez de noapte. Mă tem să nu mă trezesc într-o celulă de pușcărie, într-un lift plin de oameni, în mijlocul vreunei autostrăzi. Apar de nicăieri, în pielea goală. Cum să explic asta? N-am reușit niciodată să iau ceva cu mine. Nici haine, nici bani, nici acte. Toate aceste vizite scurte mi le petrec făcând rost de haine și încercând să mă ascund. Din fericire, nu port ochelari.

E ironic, zău. Toate plăcerile mele au legătură cu confortul casei: opulența fotoliului, emoțiile temperate ale domesticului. Nu cer decât bucurii umile. Un roman de mistere citit în pat, mirosul părului lung și roșu-auriu al lui Clare, ud după spălare, o carte poștală de la un prieten aflat în vacanță, frișca dispersându-se în cafea, moliciunea pielii de sub sâni lui Clare, simetria pungilor cu alimente puse pe blatul din bucătărie, așteptând să fie desfăcute. Îmi place să rătăcesc printre corpurile de rafturi de la bibliotecă, atingând ușor cotoarele cărților, după ce patronii au plecat acasă. Acestea sunt lucrurile care mă umplu de un dor dureros când sunt dislocat din preajma lor de câte un capriciu al Timpului.

Și Clare, întotdeauna Clare. Clare dimineața, somnoroasă, cu fața boțită. Clare vârandu-și brațele în cuva cu pastă de hârtie, ridicând matrița și scuturând-o așa, și așa, pentru ca fibrele să se dizolve și să se amestece. Clare citind, cu părul atârându-i peste spătarul scaunului, masându-și cu balsam, înainte de culcare, mâinile crăpate și roșii. Aud deseori vocea joasă a lui Clare.

Urăsc să fiu acolo unde ea nu este, când ea nu este. Și totuși plec mereu, iar ea nu mă poate urma.

I Omul din afara timpului

O, *nu* pentru că *există* fericirea, acest câștig pripit al
unei viitoare pierderi.

...

Ci pentru că a fi aici înseamnă totuși ceva, și pentru că
pesemne tot ceea ce e aici, ceea ce trece, are mare
nevoie de noi și, oricât ar părea de ciudat, ne privește.
Pe noi, cei mai trecători.

... Dar, ah, în cealaltă viață, vai, dincolo, ce duci cu
tine? Nu felul de a vedea, deprins anevoie în această
lume, nimic din ceea ce ți s-a întâmplat aici. Nimic.
Prin urmare, durerile. Înainte de toate, ceea ce este mai
greu, lunga experiența a iubirii – prin urmare
ceea ce nici nu se poate spune în limbaj omenesc.

(Rainer Maria Rilke, *A noua elegie duineză*,
trad. Vasile Avram)

Prima întâlnire, Unu

Sâmbătă 26 octombrie 1991 (Henry are 28 de ani, Clare are 20)

CLARE: În bibliotecă e răcoare și miroase a soluție de curățat covoarele, deși nu văd decât marmură pe jos. Semnez în Cartea de Oaspeți: *Clare Abshire, 11:15 26-10-1991 secția muzeală*. N-am mai fost niciodată la Biblioteca Newberry, iar acum, după ce am trecut de poarta întunecată și rău-prevestitoare, sunt emoționată. Mă simt ca în dimineața de Crăciun, de parcă biblioteca ar fi o uriașă cutie plină cu cărți frumoase. Liftul e slab luminat și foarte silențios. Mă opresc la etajul al treilea și completez un formular pentru legitimația de cititor, apoi urc la secțiunea muzeală. Tocurile cizmelor mele bocănesc în podeaua de lemn. În încăpere e o aglomerație tăcută, e plin de mese grele și solide, acoperite cu teancuri de cărți și înconjurate de cititori. Lumina dimineții de toamnă din Chicago strălucește prin ferestrele înalte. Mă apropiu de birou și adun un teanc de formulare de cerere. Scriu o lucrare pentru cursul de istorie a artei. Subiectul cercetării mele este *Chaucer* tipărit la Kelmscott Press. Caut cartea și completez un formular de cerere pentru ea. Dar vreau să citesc și despre tehnica producerii hârtiei de la Kelmscott. Catalogul e confuz. Mă întorc la recepție să cer ajutor. Pe când îi explic femeii ce caut, ea privește peste umărul meu la cineva care-mi trece prin spate.

– Poate vă ajută domnul DeTamble, spune ea.

Mă întorc, gata s-o iau de la capăt cu explicațiile, și mă pomenesc nas în nas cu Henry.

Rămân fără cuvinte. Iată-l pe Henry, calm, îmbrăcat, mai tânăr decât l-am văzut vreodată. Henry lucrează la Biblioteca Newberry și stă în fața mea, în prezent. Aici și acum. Jubilez. Henry mă privește răbdător, nesigur, dar politicos.

– Vă pot ajuta cu ceva? mă întreabă.

– Henry!

Abia mă abțin să nu-l iau în brațe. E evident că nu m-a mai văzut în viața lui.

– Ne cunoaștem? Îmi pare rău, nu...

Henry se uită în jur, temându-se că cititorii sau colegii lui ne observă; caută printre amintiri și își dă seama că un sine al său din viitor a cunoscut-o pe fata aceasta care stă în fața lui radiind de fericire. Ultima dată când l-am văzut îmi sugea degetele de la picioare în Pajiște.

Încerc să-i explic:

– Sunt Clare Abshire. Te-am cunoscut când eram mică...

Mă încurc, pentru că sunt îndrăgostită de un bărbat care stă în fața mea fără să-și amintească absolut nimic despre mine. Totul e la viitor pentru el. Îmi vine să și râd de ciudățenia situației. Pe mine mă îneacă ani întregi de informații despre Henry, pe când el mă privește perplex și chiar speriat. Henry, îmbrăcat cu vechii pantaloni de pescuit ai lui tata, ascultându-mă răbdător la tabla înmulțirii, la verbele din franceză, la capitalele statelor; Henry râzând de vreun mic dejun aiurit pe care sinele meu în vârstă de șapte ani l-a adus la Pajiște; Henry în smoching, cu butonii desfăcuți de cât a dat mâna la petrecerea mea de 18 ani. Aici! Acum!

– Hai să bem o cafea, sau să cinăm, orice...

Sigur trebuie să accepte, acest Henry care mă iubește în trecut și în viitor trebuie să mă iubească acum, printr-un fel de ecolocație a altui timp. Spre imensa mea ușurare, chiar acceptă. Stabilim să ne întâlnim pe seară la un restaurant thailandez din apropiere, toate astea sub privirea uimită a femeii din spatele biroului, apoi plec, uitând de Kelmscott și de Chaucer, plutesc în jos pe treptele de marmură, prin hol, afară, în soarele de octombrie din Chicago, traversez parcul în fugă, alungând cățele și veverițele, chiui și jubilez.

HENRY: E o zi obișnuită de octombrie, însorită și răcoroasă. Sunt la serviciu, într-o cameră mică, fără ferestre, cu umiditate controlată, de la etajul al patrulea al Bibliotecii Newberry, catalogând o colecție de hârtii marmorate donată recent. Hârtiile sunt superbe, dar operațiunea de catalogare e monotona, iar eu mă simt plictisit și-mi plâng de milă. De fapt mă simt bătrân, așa cum doar cineva de douăzeci și opt de ani se poate simți după ce a stat treaz o jumătate de noapte bând votcă la suprapreț și încercând, fără succes, să reintre în grațiile

lui Ingrid Carmichel. Ne-am petrecut toată seara certându-ne, iar acum nici măcar nu-mi pot aminti de ce ne-am certat. Îmi palpită țeasta. Am nevoie de cafea. Las hârtiile marmorate în stadiul de haos controlat și traversez încăperea, trecând pe lângă biroul ușierului din Camera de lectură. Mă oprește vocea Isabellei:

– Poate vă ajută domnul DeTamble.

Ceea ce înseamnă: „Henry, șmecherule, încotro te streкори?” Iar fata aceea înaltă, subțire, cu părul castaniu și uimitor de frumoasă, se întoarce și mă privește ca pe mântuitorul ei personal. Stomacul mi se frământă. E clar că ea mă cunoaște, dar eu n-o cunosc. Dumnezeu știe ce i-oi fi spus, făcut sau promis acestei făpturi luminoase, așa că mă văd obligat să rostesc, într-o biblioteconeză perfectă:

– Vă pot ajuta cu ceva?

Fata pare că expiră „Henry!”, de o manieră atât de evocatoare, încât mă convinge că într-un anume moment din timp noi doi trăim ceva cu adevărat *uimitor* împreună. Ceea ce e și mai rău decât faptul că nu știu nimic despre ea, nici măcar cum o cheamă.

– Ne cunoaștem? o întreb.

Iar Isabelle îmi aruncă o privire care semnifică *Măgarule*. Dar fata spune:

– Sunt Clare Abshire. Te-am cunoscut când eram mică...

Și mă invită la cină. Accept, consternat. Ea strălucește plină de exuberanță, deși eu sunt nebărbierit și mahmur, deloc în formă. Urmează să ne întâlnim la cină chiar în seara asta, la Beau Thai, iar Clare, o dată ce și-a asigurat prezența mea mai târziu, plutește ca o boare afară din Camera de lectură. În lift, în continuare uluit, îmi dau seama că un fragment din viitorul meu, unul câștigător al potului cel mare, m-a găsit aici, în prezent; și mă apucă râsul. Trec prin hol, cobor repede scările către stradă și o zăresc pe Clare traversând în fugă Piața Washington, sărind și chiuind, și aproape că-mi dau lacrimile, fără să știu de ce.

Ceva mai târziu, în acea seară:

HENRY: La ora 6 seara mă grăbesc spre casă de la serviciu și încerc să mă aranjez. În perioada asta, acasă

înseamnă o garsonieră micuță, dar incredibil de scumpă, în North Dearborn; tot timpul mă lovesc de ziduri incomode, colțuri de bufete și mobilă. Pasul Unu: descui șaptesprezece încuietori ale ușii de la intrare, intru hotărât în camera-de-zi-care-e-și-dormitor și încep să scot hainele de pe mine. Pasul Doi: duș și bărbierit. Pasul Trei: scrutez deznădăduit adâncimile dulapului, conștientizând treptat că nimic de acolo nu e într-adevăr curat. Descopăr o cămașă albă, încă împachetată în punga de la curățătorie. Mă hotărâsc să-mi iau costumul negru, pantofii cu cusături la vârf și o cravată bleu-pal. Pasul Patru: pun toate astea pe mine și îmi dau seama că arăt ca un agent FBI. Pasul Cinci: mă uit în jur și observ în ce hal e garsoniera. Se rezolvă evitând s-o aduc aici pe Clare diseară chiar dacă s-ar putea una ca asta. Pasul Șase: mă uit în oglinda cât mine de înaltă din baie și văd o sosie costelivă, agitată și măsurând 1,85 în a unui Egon Schiele la vârsta de zece ani, cu cămașă curată și costum de antreprenor de pompe funebre. Mă întreb ce fel de haine m-a văzut femeia asta purtând, de vreme ce e clar că nu ajung din viitorul meu în trecutul ei îmbrăcat cu hainele mele. Spunea că ne-am cunoscut când era mică? O mulțime de întrebări la care e imposibil de răspuns îmi aleargă prin minte. Mă opresc să respir o clipă. Bine. Îmi iau portofelul și cheile, și la drum: încui cele treizeci și șapte de încuietori, cobor cu liftul mic și nesigur, cumpăr trandafiri pentru Clare de la magazinul din hol și o iau pe jos cale de două străzi până la restaurant, ajungând în timp-record, dar tot în întârziere cu cinci minute. Clare s-a așezat deja într-un separeu și pare ușurată când mă vede. Îmi face cu mâna ca la paradă.

– Bună, îi zic.

Clare poartă o rochie de catifea de culoarea vinului și perle. Arată ca o pictură de Botticelli adaptată la maniera lui John Graham^[2]: ochi cenușii imenși, nas lung, o gură mică și delicată ca de gheșă. Părul lung, roșcat, îi cade peste umeri până la mijlocul spatelui. E atât de palidă, încât pare lucrată din ceară în lumina lumânărilor. Îi încredințez trandafirii.

– Pentru tine.

– Mulțumesc, spune Clare, illogic de mulțumită.

Se uită la mine și îmi dau seama că răspunsul ei m-a derutat.

– Nu mi-ai mai dat niciodată flori, adaugă ea.

Mă strecor pe bancheta din fața ei. Sunt fascinat. Femeia aceasta *mă cunoaște*; nu e o simplă cunoștință trecătoare din viitoarele mele hegire. Apare o chelneriță care ne dă meniurile.

– Spune-mi, îi cer.

– Ce?

– Totul. Adică, tu înțelegi de ce nu te cunosc? Îmi pare tare rău pentru asta...

– A, nu, nu trebuie să-ți pară rău. Adică știu... de ce e așa. (Clare coboară vocea.) Fiindcă pentru tine nimic din toate astea nu s-a întâmplat încă, dar pentru mine... păi, eu te cunosc de multă vreme.

– Cât de multă?

– Vreo paisprezece ani. Te-am văzut prima dată când aveam șase ani.

– Isuse. M-ai văzut des? Sau doar de câteva ori?

– Ultima dată când te-am văzut, mi-ai spus să aduc vorba despre asta la cină când ne vom mai întâlni. (Clare îmi arată un caiet-jurnal de copil, albastru-deschis.) Așa că, uite (mi-l dă) ți-l dau ție.

Îl deschid la semnul făcut dintr-o bucată de ziar. Pe pagina aceea, care are doi cockeri spaniel în colțul din dreapta-sus, e o listă de date. Începe cu 23 septembrie 1977 și se termină, după șaisprezece pagini cu cățeluși bleu, la 24 mai 1989. Număr. Sunt 152 de date, scrise îngrijit cu pixul albastru cu bilă al unui copil de șase ani care caligrafiază după Metoda Palmer^[3].

– Tu ai făcut lista? Toate datele sunt corecte?

– De fapt, tu mi le-ai dictat. Mi-ai spus acum câțiva ani că ai învățat pe de rost datele din lista asta. Așa că nu știu cum se face că există. Parcă e un fel de bandă Möbius^[4]. Dar sunt corecte. Le-am folosit ca să aflu când să cobor în Pajiște să te întâlnesc.

Chelnerița se întoarce și facem comanda: Tom Kha Kai pentru mine și Gang Mussaman pentru Clare. Un chelner vine cu ceai și ne toarnă în câte o ceașcă.

– Ce e Pajiștea?

Aproape că țopăi de emoție. N-am mai cunoscut niciodată pe cineva din viitorul meu, cu atât mai puțin o

pictură de Botticelli care s-a întâlnit cu mine de 152 de ori.

– Pajiștea face parte din proprietatea din Michigan a părinților mei. E mărginită de copaci într-o parte și de casă în partea opusă. Cam prin mijloc e o porțiune de pământ gol de vreo trei metri în diametru, cu un pietroi în centru, și dacă te afli în acel loc bătătorit nimeni din casă nu te poate vedea, fiindcă există o ridicătură de pământ la marginea locului. Acolo mă jucam, fiindcă îmi plăcea să mă joc singură și credeam că nu știe nimeni că sunt acolo. Într-o zi, când eram în clasa întâi, m-am întors de la școală și când m-am dus în locul acela, erai tu acolo.

– Gol pușcă și probabil dând la boboci.

– De fapt, păreai bine mersi. Îmi aduc aminte că știai cum mă cheamă și-mi mai amintesc că ai dispărut într-un mod de-a dreptul spectaculos. Dacă stau să mă gândesc, e evident că mai fuseseși acolo. Cred că prima dată în 1981; eu aveam zece ani. Spuneai întruna „O, Doamne” și te holbai la mine. Păreai și năucit de faptul că ești în pielea goală, și pe vremea aia cred că mi s-a părut normal să apară ca prin farmec din viitor un nene despuiat care să-mi ceară haine. (Zâmbește.) Și mâncare.

– E ceva amuzant?

– Ți-am preparat niște mese destul de ciudate de-a lungul anilor. Unt de alune și sandvișuri cu anșoa. Paté și sfeclă pe biscuiți Ritz. Cred că în parte voiam să văd dacă există ceva ce n-ai mânca, în parte încercam să te impresionez cu vrăjitoriile mele culinare.

– Ce vârstă aveam?

– Când că cel mai bătrân te-am văzut când aveai patruzeci și ceva. Nu prea știu cât aveai la cealaltă extremă, poate în jur de treizeci? Acum câți ani ai?

– Douăzeci și opt.

– Mie îmi pari acum foarte tânăr. În ultimii ani, aveai cel mai adesea patruzeci și ceva și părea că duci o viață destul de grea... E greu de spus. Când ești copil, toți adulții par mari și bătrâni.

– Și ce făceam? În Pajiște. Am petrecut multă vreme acolo.

Clare zâmbește.

– Am făcut o mulțime de lucruri. În funcție de vârsta mea și de vremea de afară. Îți petreceai mult timp ajutându-mă la lecții. Ne jucam. Cel mai adesea discutam una-alta. Când eram mică, credeam că ești un înger. Te-am întrebat o mulțime de lucruri despre Dumnezeu. În adolescență, am vrut să te determin să faci dragoste cu mine, iar tu n-ai vrut, ceea ce, desigur, n-a făcut decât să mă înverșuneze. Cred că te gândeai că o să mă pervertești sexual, cumva. În unele privințe, te purtai foarte patern.

– Ah, probabil e o veste bună, numai că în momentul ăsta nu prea îmi doresc să apar ca o figură paternă.

Privirile ni se întâlnesc. Zâmbim amândoi și luăm un aer conspirativ.

– Dar iarna? Iernile în Michigan sunt destul de grele.

– Te strecuram în subsolul nostru. Casa are un subsol enorm, cu câteva încăperi, iar una dintre ele e folosită ca depozit și de cealaltă parte a zidului e instalația de încălzire. Noi o numim Camera de lectură, fiindcă acolo adunăm toate cărțile și revistele vechi care nu ne mai folosesc. O dată, când erai acolo, a fost viscol și nimeni nu s-a mai dus la școală sau la slujbă, de credeam c-o să înnebunesc încercând să obțin de mâncare pentru tine, fiindcă nu era destulă mâncare în casă. Etta tocmai trebuia să plece la cumpărături când s-a pornit furtuna. Așa că ai rămas blocat acolo, citind *Reader's Digest* timp de trei zile, hrănindu-te cu sardine și supă de tăitei.

– Sărate chestii. Abia aștept.

Sosește mâncarea.

– Ai învățat vreodată să gătești?

– Nu, nu pot să pretind că știu să gătesc. Pe Nell și Etta le scoteam din minți de câte ori făceam câte ceva în bucătărie, ceva mai mult decât să-mi iau o Cola. Iar de când m-am mutat la Chicago n-am cui găti, așa că n-am avut nicio motivație ca să exersez. În general, sunt prea ocupată cu școala și tot restul, așa că mănânc tot acolo.

Clare ia o înghițitură din curry.

– E tare bun.

– Nell și Etta?

– Nell e bucătăreasa noastră. (Zâmbește.) Nell e ca o combinație de *cordons bleu* și Detroit. Cam ca ea ar fi Aretha Franklin dacă ar fi Julia Child^[5]. Etta e menajera noastră bună la toate. Ne e mai mult ca o mamă. Adică

mama e... de treabă, dar Etta e mereu lângă noi, e nemțoaică și foarte strictă, însă ea ne mângâie și ne face să ne simțim bine, pe când mama e cam aeriană.

Dau din cap, cu gura plină de supă.

– A, mai e și Peter, adaugă Clare. Peter e grădinarul.

– Oho. Familia ta are servitori. Mă cam depășește chestia asta. Am... ăăă... cunoscut vreodată pe cineva din familia ta?

– Ai cunoscut-o pe bunica Meagram chiar înainte să moară. Ea a fost singura persoană căreia i-am povestit vreodată despre tine. Pe vremea aia era deja aproape albă. Știa că urma să ne căsătorim, așa că a vrut să te cunoască.

Mă opresc din mâncat și mă uit la Clare. Ea îmi întoarce privirea, senină, angelică, fără nicio apăsare.

– O să ne căsătorim?

– Așa presupun, îmi dă ea replica. De ani de zile tot îmi spui că, din orice timp ai veni, acolo ești căsătorit cu mine.

Prea mult. Asta e prea mult. Închid ochii și mă forțez să nu mă gândesc la nimic; ultimul lucru pe care mi-l doresc este să pierd controlul asupra a ceea ce înseamnă aici și acum.

– Henry? Henry, ai pățit ceva?

Simt cum Clare se strecoară pe scaun lângă mine. Deschid ochii, iar ea îmi apucă mâna strâns în mâna ei. Mă uit la mâinile ei și îmi dau seama că sunt mâini de muncitoare, aspre și crăpate.

– Henry, îmi pare rău, pur și simplu nu mă pot obișnui. E atât de diferit. Adică, toată viața mea, tu ai fost cel care le știa pe toate și am cam uitat că în seara asta ar trebui poate s-o iau mai ușor. (Zâmbește.) De fapt, printre ultimele lucruri pe care mi le-ai spus înainte să pleci a fost „Fie-ți milă, Clare”. Ai spus-o cu tonul cu care citezi, iar acum, gândindu-mă la asta, cred că mă citai pe mine.

Continuă să mă țină de mâini. Mă privește cu ardoare; cu dragoste. Mă simt copleșit de umilință și supunere.

– Clare?

– Da?

– N-am putea s-o luăm de la capăt? Să ne prefacem că e o întâlnire normală între doi oameni normali?

– Bine.

Clare se scoală și se întoarce la locul ei. Stă dreaptă și încearcă să nu zâmbească.

– Ăă, așa. Vai, ah, Clare, povestește-mi despre tine. Hobby-uri? Animale de companie? Înclinații sexuale neobișnuite?

– Află singur.

– Da. Să vedem... Ce școală ai făcut? Ce studiezi acum?

– Sunt la Școala Institutului de Artă. Fac sculptură și tocmai am început să studiez și producerea hârtiei.

– Grozav. Cum sunt lucrările tale?

Pentru prima dată Clare pare stânjenită.

– Sunt destul de... mari. Și sunt despre... păsări. Privește spre masă, apoi soarbe puțin din ceai.

– Păsări?

– Ei, de fapt sunt despre... dor.

Tot nu se uită la mine, așa că schimb subiectul.

– Mai zi-mi despre familia ta.

– Bine.

Clare se relaxează, zâmbește.

– Păi... familia mea locuiește în Michigan, foarte aproape de un orașel de pe malul lacului, numit South Haven. De fapt casa noastră e într-o zonă care nu aparține de oraș, în afara lui. Întâi a fost a părinților mamei, bunicul și bunica Meagram. El a murit înainte să mă nasc eu, iar ea a locuit cu noi tot restul zilelor sale. Aveam 17 ani când a murit. Bunicul fusese avocat, și tata la fel; tata a cunoscut-o pe mama când a venit să lucreze pentru bunicul.

– Deci s-a însurat cu fata șefului.

– Mda. Câteodată chiar mă întreb dacă nu s-a însurat de fapt cu casa șefului. Mama a fost singură la părinți, iar casa e o minune, apare într-o mulțime de cărți despre arte și meserii.

– Are vreun nume? Cine a construit-o?

– Se cheamă Casa Meadowlark și a fost construită în 1896 de Peter Wyns.

– Oho. Am văzut-o în poze. A fost construită pentru cineva din familia Henderson, nu-i așa?

– Da. A fost un cadou de nuntă pentru Mary Henderson și Dieter Bascombe. La doi ani după ce s-au mutat în ea, au divorțat și au vândut-o.

– E o casă cu stil.

– Cei din familia mea au stil. Și sunt ciudați rău în privința asta.

– Ai frați sau surori?

– Mark are douăzeci și doi de ani și termină cursurile pregătitoare pentru drept la Harvard. Alicia are șaptesprezece și e pe sfârșite cu liceul. E violoncelistă.

Detectez afecțiune pentru sora ei și niciun fel de emoție față de frate.

– Nu-l ai la inimă pe fratele tău?

– Mark e exact ca tata. Amândurora le place să câștige, te pisează până te reduc la tăcere și cedezi în fața lor.

– Știi, mereu i-am invidiat pe oamenii care au frați și surori, chiar dacă nu le prea place de ei.

– Ești singur la părinți?

– Îhî. Parcă știai totul despre mine.

– De fapt știi totul și nimic. Știu cum arăți dezbrăcat, dar până în după-amiaza asta nu ți-am știut numele de familie. Știam că locuiești în Chicago, dar nu știu nimic despre familia ta în afară de faptul că mama ta a murit într-un accident de mașină când aveai șase ani. Știu că te pricepi la artă și că vorbești fluent franceza și germana. Habar n-aveam că ești bibliotecar. Ai făcut în așa fel încât să-mi fie imposibil să te găsesc în prezent. Ai spus că pur și simplu o să se întâmple când trebuie să se întâmple, și iată-ne.

– Iată-ne, aprob eu. Ei, familia mea n-are stil. Ai mei sunt muzicieni. Tata e Richard DeTamble, iar mama a fost Annette Lyn Robinson.

– Ah... cântăreața.

– Exact. Iar el e violonist. Cântă în Orchestra Simfonică din Chicago. Dar n-a avut niciodată succesul ei. Și e păcat, fiindcă tata cântă minunat la vioară. După ce a murit mama, el a bătut pasul pe loc.

Ni se aduce nota. Niciunul dintre noi n-a mâncat mult, dar pe mine cel puțin nu mâncarea mă interesează acum. Clare își ia poșeta, iar eu scutur din cap a negație. Plătesc; ieșim din restaurant și rămânem pe strada Clark, în noaptea plăcută de toamnă. Clare poartă ceva albastru, croșetat cu un model complicat, și un fular de blană; am uitat să-mi iau un pardesiu, așa că mă apucă tremuratul.

– Unde locuiești? mă întreabă Clare.

Aâ, ah...

– Locuiesc la vreo două străzi de aici, dar nu prea e loc la mine și e mare dezordine. Tu?

– În Roscoe Village, pe Hoyne. Dar am o colegă de cameră.

– Dacă vii la mine, trebuie să închizi ochii și să numeri până la o mie. Poate colega ta de cameră e surdă și nebăgăcioasă.

– N-am așa noroc. Nu duc pe nimeni acasă. Charisse s-ar năpusti asupra ta și ți-ar înfige așchii de bambus sub unghii până ai spune tot.

– Tânjesc să fiu torturat de cineva pe nume Charisse, dar văd că nu-mi împărtășești gusturile. Hai în cămăruța mea.

O luăm spre nord pe strada Clark. Intru în magazinul de băuturi să iau o sticlă de vin. Când ies din nou în stradă, Clare e nedumerită.

– Parcă n-ar trebui să bei.

– Nu?

– Doctorul Kendrick a fost foarte ferm în privința asta.

– Cine?

Mergem încet, deoarece Clare e încălțată cu pantofi incomozi.

– Doctorul tău. Mare expert în crono-afecțiuni.

– Explică-mi.

– Nu știu prea multe. Doctorul David Kendrick e un genetician care a descoperit... va descoperi cauza crono-afecțiunilor la oameni. E o chestie genetică; o va lămuri în 2006. (Suspină.) Cred că e mult prea devreme. Mi-ai spus cândva că peste vreo zece ani vor fi o mulțime de oameni cu crono-afecțiuni.

– N-am auzit de nimeni care să aibă această... afecțiune.

– Cred că și dacă te-ai duce acum să-l găsești pe doctorul Kendrick, n-ar fi în stare să te lămurească. Iar dacă ar fi putut, noi nu ne-am mai fi întâlnit niciodată.

– Hai să nu ne gândim la asta.

Suntem în hol. Clare intră înaintea mea în liftul micuț. Închid ușa și apăs pe butonul pentru etajul unsprezece. Ea miroase a haine vechi, săpun, transpirație și blană. Respir profund. Cu un clinchet,

liftul se oprește la etajul meu, ne eliberăm din el și o pornim pe holul îngust. Răsucesc pumnul de chei în toate cele 107 încuietori și întredeschid ușa.

– Situația s-a înrăutățit cât am fost noi la cină. Va trebui să te leg la ochi.

Clare chicotește, eu las vinul și îmi scot cravata. I-o potrivesc pe ochi și o leg zdravăn la spate. Deschid ușa, o conduc în apartament și o așez într-un fotoliu.

– Bine, începe să numeri.

Clare numără. Eu mă zoresc să adun lenjerie și ciorapi de pe podea, să adun linguri și cești de cafea de pe diverse suprafețe orizontale și să le strâng în chiuvea din bucătărie. Când ajunge la „Nouă sute șaizeci și șapte”, îi scot cravata de pe ochi. Am strâns canapeaua extensibilă pe care dorm și acum mă așez pe ea.

– Vin? Muzică? Lumânări?

– Da, mulțumesc.

Mă ridic și aprind niște lumânări. Apoi sting lumina din plafon, iar în cameră încep să danseze luminițe și totul arată mult mai bine. Pun trandafirii în apă, găsesc tirbușonul, scot dopul de plută și torn vinul în pahare. După o clipă de gândire, pun CD-ul produs de EMI cu mama cântând lieduri de Schubert și dau volumul la minimum.

Apartamentul meu e esențialmente o canapea, un fotoliu și vreo patru mii de cărți.

– Ce drăguț, spune Clare.

Se scoală și se așază pe canapea. Mă așez și eu lângă ea. E un moment tihnit în care nu facem decât să ședem acolo și să ne privim. Lumina lumânărilor clipește în părul lui Clare. Ea întinde mâna și îmi atinge obrazul.

– Ce bine că văd. Începeam să mă simt singură.

O trag spre mine. Ne sărutăm. E un sărut foarte... compatibil, un sărut născut dintr-o asociere îndelungată, și mă întreb ce anume făceam noi pe pajiștea aceea a lui Clare, dar alung repede gândul. Buzele ni se despart; de obicei, e momentul în care mă gândesc cum să-mi fac loc prin fortărețele de haine, dar în loc de asta mă las pe spate și mă întind pe canapea, împreună cu Clare, pe care o apuc de braț și o trag lângă mine; e alunecoasă din cauza rochiei și se strecoară ca un tipar de catifea în spațiul dintre trupul meu și spătarul sofalei. Stă cu fața

la mine, iar eu sunt proptit de brațul canapelei. Prin țesătura subțire, îi simt trupul lipit de mine pe toată lungimea. O parte din mine moare de dorința de a sări și de a linge și de a se scufunda, dar mă simt ostenit și copleșit.

– Bietul Henry.

– De ce „bietul Henry”? Sunt copleșit de fericire.

Și e adevărat.

– Păi, te-am îngropat sub toate surprizele astea ca niște bolovani.

Clare își îndoaie un picior peste mine, așezându-și-l exact peste penisul meu. E un mod minunat de a-mi ține atenția trează.

– Nu te mișca, îi spun.

– Bine. Îmi pare foarte distractivă seara asta. Mă refer la „Cunoașterea e Putere” și așa mai departe. În plus, mereu am fost extrem de curioasă să aflu unde locuiești, ce haine porți și cu ce te ocupi.

– *Voilà!*

Îmi strecur mâna pe sub rochia ei, în sus pe coapse. Poartă ciorapi cu portjartier. Genul meu de fată.

– Clare?

– *Oui?*

– Ar fi păcat să înfulecăm totul o dată. Vreau să zic că nu ne-ar strica puțină așteptare plăcută.

Clare se fâstâcește.

– Îmi pare rău! Dar, știi, eu una am tot așteptat ani de zile. Și nu-i vreo prăjitură... s-o mănânci și să se termine.

– Să mănânci prăjitura, dar să și rămâi cu ea.

– E mottoul meu.

Schițează un mic zâmbet obraznic și mă împinge cu coapsele de câteva ori. Acum am o erecție probabil suficient de mare ca să aibă voie să se dea în cele mai grozave caruseluri din Great America^[6] neînsoțită de un părinte.

– Mereu faci după capul tău, nu?

– Întotdeauna. Sunt îngrozitoare. Numai la tine n-am avut succes cu lingușirile. Am suferit cumplit sub regimul tău cu verbe franceze și jucat dame.

– Cred că ar trebui să mă consolez cu faptul că sinele meu din viitor va avea măcar niște arme de subjugare. Așa faci cu toți băieții?

Clare se arată jignită; nu-mi dau seama cât e de sinceră.

– Nici n-aș visa să fac așa cu *băieții*. Ce idei obraznice ai!

Îmi descheie cămașa.

– Doamne, ești așa de... tânăr!

Mă ciupește de sfârcuri, tare. La naiba cu virtutea. Mi-am dat seama cum să-i desfac rochia.

În dimineața următoare:

CLARE: Mă trezesc și nu știu unde sunt. Un tavan nefamiliar. Zgomote de trafic în depărtare. Rafturi cu cărți. Un fotoliu albastru, pe care e aruncată rochia mea de catifea, iar peste ea, întinsă, o cravată bărbătească. Apoi îmi aduc aminte, întorc capul și dau de Henry. Atâta simplitate, de parcă asta aș face de-o viață. El doarme dus, răsucit într-o poziție nefirească, de parcă l-ar fi aruncat valul pe o plajă, cu un braț pe ochi ca să oprească lumina dimineții, cu părul său lung și negru împrăștiat pe pernă. Atâta simplitate. Iată-ne. Aici și acum; în sfârșit, acum.

Mă dau jos din pat cu grijă. Patul lui Henry e canapeaua. Arcurile scârțâie când mă ridic în picioare. Nu prea e spațiu între pat și rafturile cu cărți, așa că mă strecor de-a lungul lor până ajung în hol. Baia e minusculă. Mă simt ca Alice în Țara Minunilor, uriașă, nevoită să-mi scot brațul pe fereastra doar ca să mă pot întoarce. Micul radiator cu ornamente produce căldură și zgomote. Urinez și mă spăl pe mâini și pe față. Apoi observ că sunt două periute de dinți în suportul de porțelan.

Deschid dulăpiorul cu medicamente. Lame de ras, cremă de ras, Listerine, Tylenol, after shave, o scobitoare, deodorant pe raftul de sus. Loțiune pentru mâini, tampoane, o casetă pentru diafragmă, deodorant, ruj, un flacon cu multivitamine, un tub cu spermicid pe raftul de jos. Rujul e de un roșu foarte închis.

Stau acolo, cu rujul în mână. Nu mă simt prea bine. Mă întreb cum arată ea, cum o cheamă. Mă întreb de câtă vreme ies împreună. De multă vreme, îmi imaginez. Pun rujul înapoi, închid dulăpiorul. Mă văd în oglindă, cu fața albă, cu părul în toate părțile. *Ei bine,*

oricine-ai fi, eu sunt acum aici. Oi fi tu trecutul lui Henry, dar eu sunt viitorul lui. Îmi zâmbesc. Imaginea din oglindă se strâmbă și ea la mine. Iau halatul alb flaușat al lui Henry de pe ușa băii. Sub el, în cuier, e un halat de mătase bleu-pal. Fără niciun motiv, faptul că îi port halatul mă face să mă simt mai bine.

În camera de zi, Henry încă mai doarme. Îmi recuperez ceasul de pe pervazul ferestrei și văd că e abia 6:30. N-am stare să mă bag iar în pat. O iau spre zona bucătăriei în căutare de cafea. Bufetele și aragazul sunt îngropate sub teancuri de vase, reviste și alte lucruri de citit. E până și un ciorap în chiuvetă. Îmi dau seama că aseară Henry trebuie să fi cărat pur și simplu toate lucrurile în bucătărie, fără să țină cont cum le trânteste. Întotdeauna mi-am imaginat că Henry e genul ordonat. Acum îmi e clar că face parte dintre acei oameni foarte atenți cu imaginea lor în ochii celorlalți, dar murdari și șleampeți când nu-i vede nimeni. Găsesc cafeaua în frigider, găsesc și aparatul și mă apuc să fac cafea. Pe când aștept să se prepare, scrutez rafturile cu cărți ale lui Henry.

Aici e acel Henry pe care îl cunosc. *Elegii, cântece și sonete* de Donne. *Doctor Faust* de Christopher Marlowe. *Prânzul dezgolit*. Anne Bradstreet, Immanuel Kant. Barthes, Foucault, Derrida. *Cântecele inocenței și ale experienței* ale lui Blake. *Ursulețul Winnie*. *Alice adnotată*. Heidegger. Rilke. *Tristram Shandy*. *Călătoria morții în Wisconsin*. Aristotel. Episcopul Berkeley. Andrew Marvell. *Hipotermia, degerăturile și alte răni produse de frig*.

Patul scârțâie, iar eu tresar. Henry stă în capul oaselor, uitându-se cruciș la mine în lumina dimineții. E atât de tânăr, atât de *dinainte*... Nici nu mă cunoaște încă. Mă trece o spaimă subită că a uitat cine sunt.

– Arăți înfrigurată, spune el. Hai înapoi în pat, Clare.

– Am făcut cafea, îi propun eu.

– Mmm, miroase. Dar întâi vino să-mi zici bună dimineața.

Mă urc în pat încă purtând halatul lui de baie. În timp ce-și strecoară mâna pe sub halat, se oprește doar o clipă și îmi dau seama că a făcut legătura și că revede în minte baia și cum trebuie să mi se fi părut ea.

– Te deranjează? mă întreabă.

Ezit.

– Da, așa e. Te deranjează. Desigur.

Henry se ridică în șezut, și eu la fel. Întoarce capul spre mine și mă privește.

– Oricum era cam pe terminate.

– Cam?

– Eram pe punctul de a rupe relația cu ea. E doar o proastă sincronizare. Sau una bună, nu știu. (Încearcă să citească pe fața mea – ce anume? Iertare? Nu e vina lui. De unde ar fi putut să știe?) Ne-am torturat reciproc multă vreme. (Vorbește din ce în ce mai repede și deodată se oprește.) Vrei să știi?

– Nu.

– Mulțumesc. (Își trece mâna peste față.) Îmi pare rău. Nu știam că o să vii, că altfel făceam curățenie mai bine. În viața mea, vreau să zic, nu doar în apartament.

Sub urechea lui Henry e o urmă de ruj. Întind mâna și o șterg. El îmi ia mâna și mi-o ține.

– Sunt foarte diferit? Față de cum te așteptai? mă întreabă neliniștit.

– Da... ești mai... (*egoist*, îmi vine în minte, dar rostesc:) tânăr.

El evaluează răspunsul.

– E de bine sau de rău?

– E diferit.

Îmi trec mâinile peste umerii lui Henry și peste spatele lui, masând mușchi, explorând adâncituri.

– Ți-ai imaginat cum o să arăți la patruzeci de ani?

– Da. Ca tras pe roată și mutilat.

– Mda. Dar o să fii mai puțin... adică o să fii într-un fel... mai mult. Adică o să mă *cunoști*, așa că...

– Deci îmi zici că acum sunt cam necioplit.

Dau din cap a negație, deși exact asta am vrut să zic.

– Chestia e că eu am trecut prin toate acele experiențe, iar tu... Nu sunt obișnuită să fiu cu tine când nu-ți amintești nimic din tot ce s-a întâmplat.

Henry e mohorât.

– Îmi pare rău. Dar persoana pe care o cunoști tu nu există încă. Stai cu mine, și mai devreme sau mai târziu o să apară. În definitiv, e tot ce pot să fac.

– Corect, îi răspund. Dar între timp...

El se întoarce ca să-mi prindă privirea.

– Între timp?

– Vreau...

– Vrei?

Roșesc. Henry zâmbește și mă împinge delicat pe perne.

– Știi tu.

– Nu prea știu, dar pot să ghicesc câte ceva.

Mai târziu, la mijlocul dimineții, dormitând la căldură sub soarele palid de octombrie, lipiți unul de altul, Henry spune ceva în ceafa mea și nu înțeleg ce anume.

– Poftim?

– Mă gândeam ce liniște și pace e aici cu tine. E bine să zaci aici și să știi că viitorul e întrucâtva aranjat.

– Henry?

– Hm?

– Cum se face că nu ți-ai povestit niciodată despre mine?

– A, nu fac așa ceva.

– Ce anume?

– De obicei nu-mi povestesc lucruri din viitor decât dacă e vorba de chestii foarte importante care îmi amenință viața. Încerc să trăiesc ca un om normal. Nici măcar nu-mi place să mă am prin preajmă, așa că încerc să nu mă vizitez decât dacă e absolut necesar și n-am de ales.

Reflectez la asta o vreme.

– Eu mi-aș povesti tot.

– Nu, eu n-aș face asta. S-ar lăsa cu o mulțime de neazuri.

– Mereu am încercat să te fac să-mi povestești diverse lucruri.

Mă rostogolesc pe spate, iar Henry își sprijină capul în mână și mă privește de sus. Sunt vreo douăzeci de centimetri între fețele noastre. E așa ciudat că stăm de vorbă, aproape la fel cum am făcut-o întotdeauna, dar din cauza apropierii fizice mi-e greu să mă concentrez.

– Și ți-am povestit? mă întreabă.

– Câteodată. Când aveai chef sau trebuia.

– Ca de pildă?

– Vezi? Chiar vrei să știi. Dar n-o să-ți spun.

Henry râde.

– Așa merit. Hei, mi-e foame. Hai să luăm micul dejun.

Afară e răcoare bine. Mașini și bicicliști trec pe strada Dearborn, pe când perechi de trecători se plimbă agale pe trotuare, și noi printre ei, în soarele dimineții, mână în mână, în sfârșit împreună astfel încât toată lumea să ne vadă. Simt o mică înțepătură de regret, de parcă am pierdut un secret, apoi o izbucnire de entuziasm: acum începe totul.

Un început pentru toate

Duminică 16 iunie 1968

HENRY: Prima dată a fost ceva magic. Cum aş fi putut şti ce însemna asta? Era ziua mea de naştere, împlineam cinci ani, şi am mers la Muzeul Field, de istorie a naturii. Nu cred că mai fusesem vreodată la Muzeul Field. Toată săptămâna îmi povestiseră părinţii mei despre minunile de acolo, despre elefanţii împăiaţi din sala mare, despre scheletele de dinozauri, despre dioramele cu oameni ai peşterilor. Mama tocmai se întorsese de la Sydney şi îmi adusese un fluture enorm, de un albastru uimitor, *Papilio ulysses*, înrămat într-o casetă umplută cu bumbac. Îl ţineam aproape de faţă, atât de aproape, încât nu mai vedeam nimic în afară de albastrul acela. Mă umplea de un sentiment anume, pe care mai târziu am încercat să-l reproduc folosindu-mă de alcool şi pe care într-un final l-am regăsit cu Clare, un sentiment de unitate, de uitare, de iraţionalitate în cel mai bun sens al cuvântului. Părinţii mei îmi descriau vitrinele cu fluturi, păsări colibri, broaşte. Eram atât de emoţionat, încât m-am trezit înainte de ivirea zorilor. Mi-am pus bascheţii, mi l-am pe luat *Papilio ulysses*, am ieşit în curtea din spate şi am coborât treptele către râu, în pijama. M-am aşezat pe mal şi am privit cum se naşte lumina. O familie de raţe s-au apropiat înotând şi un raton ivit pe malul de vizavi s-a uitat la mine curios înainte de a-şi clăti micul dejun şi de a-l mânca. Se poate să fi adormit. Am auzit-o pe mama strigându-mă şi am alergat în sus pe trepte, care erau alunecoase de rouă, cu grijă să nu scap fluturele. Era supărată pe mine că mă dusesem singur pe mal, dar n-a făcut mare caz de asta, fiindcă era ziua mea.

Nici mama, nici tata nu lucrau în ziua aceea, aşa că nu s-au grăbit cu îmbrăcatul şi plecatul. Eu eram gata cu mult timp înaintea lor. M-am aşezat pe patul lor, prefăcându-mă că citesc o partitură. Cam prin acea perioadă, părinţii mei muzicieni recunoscuseră că unica lor odraslă n-avea talent muzical. Nu că nu m-aş fi străduit; pur şi simplu nu auzeam ce auzeau ei când ascultau o bucată muzicală. Îmi plăcea muzica, dar cu greu eram în stare să îngân un refren. Şi, cu toate că la

patru ani eram în stare să citesc un ziar, partiturile erau pentru mine doar niște mângăleli negre. Dar părinții mei încă mai sperau că aș avea vreun talent muzical ascuns, așa că, atunci când am luat partitura, mama s-a așezat lângă mine și a încercat să mă ajute s-o descifrez. Nu după mult timp, mama cânta, iar eu scoteam niște hăuleli îngrozitoare și pocneam din degete, și râdeam amândoi, iar ea mă gâdila. Tata a ieșit din baie cu un prosop înfășurat pe talie și ni s-a alăturat, apoi timp de câteva minute glorioase au cântat împreună, iar tata m-a săltat și au dansat amândoi prin dormitor, cu mine la mijloc, turtit între ei. Apoi a sunat telefonul și scena s-a risipit. Mama s-a dus să răspundă, iar tata m-a așezat pe pat și a început să se îmbrace.

În fine, erau gata de plecare. Mama purta o rochie roșie fără mâneci și sandale; își făcuse unghiile de la mâini și de la picioare astfel încât să se asorteze cu rochia. Tata arăta glorios în pantalonii bleumarin și cămașa albă cu mâneci scurte, un fundal discret pentru ținuta flamboiantă a mamei. Ne-am urcat cu toții în mașină. Ca întotdeauna, aveam la dispoziție toată bancheta din spate, așa că m-am întins cu fața în sus să privesc clădirile înalte de pe Lake Shore Drive trecând iute prin dreptul geamului.

– Ridică-te, Henry, a spus mama. Am ajuns.

M-am ridicat și am privit clădirea muzeului. Până atunci îmi petrecusem copilăria cărat prin capitalele europene, așa că Muzeul Field satisfăcea ideea mea de „muzeu”, dar fațada lui de piatră și domul nu mi se păreau cu nimic ieșite din comun. Pentru că era duminică, ne-a fost cam greu să găsim un loc de parcare, dar până la urmă am reușit și am luat-o la picior pe lângă lac, trecând de bărci, statui și copii emoționați ca mine. Am trecut printre coloanele grele și am intrat în muzeu.

Și iată-mă un băiețel încântat.

Toată natura fusese prinsă aici, etichetată, aranjată după o logică atemporală de parcă Dumnezeu ar fi orânduit-o, poate un Dumnezeu care încurcase hârțogăraia originală privitoare la Creație și-i ceruse personalului de la Muzeul Field să-L ajute ținând evidența tuturor lucrurilor. Pentru mine la vârsta de cinci ani, care mă extaziam în fața unui singur fluture,

plimbarea prin Muzeul Field era o plimbare prin grădina raiului.

Am văzut atâtea în acea zi: fluturii, desigur, vitrine după vitrine cu fluturi, din Brazilia, din Madagascar, până și un frate al fluturului meu albastru din Australia. Muzeul era întunecos, rece și vechi, ceea ce adâncea senzația de suspendare, de timp și moarte oprite între zidurile lui. Am văzut cristale și pume, bizami și mumii, fosile și alte fosile. Am făcut un picnic pe peluza muzeului, apoi ne-am întors să vedem păsări, aligatori și neanderthalieni. Spre sfârșitul programului eram atât de obosit, că abia mă mai țineam pe picioare, dar nu mă înduram să plec. Au venit paznicii și ne-au mânat ușurel pe toți spre uși; m-am străduit să nu plâng, dar tot mi-au curs lacrimile, de oboseală și de dorință. Tata m-a luat în brațe și ne-am întors cu toții la mașină. Am adormit pe bancheta din spate, iar când m-am trezit eram acasă și era vremea să cinăm.

Am mâncat la parter, în apartamentul domnului și doamnei Kim. Eram chiriașii lor. Domnul Kim era un bărbat morocănos și concis, care părea să mă simpatizeze, dar nu prea vorbea, iar doamna Kim (Kimy, așa îi spuneam eu) era tovarășa mea, bona mea coreeană țicnită care juca tot timpul cărți. Cu ea am făcut cele mai multe plimbări. Mama nu era o bucătăreasă prea grozavă, iar Kimy putea găti orice, de la simple sufleuri la *bi bim bop-uri*^[7] cu dichis. În seara aceea, de ziua mea, făcuse pizza și tort cu ciocolată.

Am mâncat. Toată lumea mi-a cântat „Mulți ani trăiască” și am suflat în lumânări. Nu-mi amintesc ce dorință mi-am pus. Am avut voie să stau treaz până mai târziu decât de obicei, fiindcă eram încă emoționat de toate lucrurile pe care le văzusem și pentru că dormisem după-amiaza târziu. M-am așezat în pijama pe veranda din spate, cu mama, tata, domnul și doamna Kim, bând limonadă și privind albastrul cerului vesperal, ascultând cicadele și zgomotele televizoarelor din alte apartamente. Apoi tata a zis „E ora de culcare, Henry”. M-am spălat pe dinți, mi-am spus rugăciunea și m-am suit în pat. Eram rupt de oboseală, dar complet treaz. Tata mi-a citit o vreme, apoi, văzând că tot nu puteam dormi, el și mama au stins lumina, au lăsat ușa deschisă la dormitorul meu și s-au dus în camera de zi. Care era

treaba: ei aveau să cânte pentru mine cât voiam, dar trebuia să ascult stând în pat. Așa că mama s-a așezat la pian, iar tata și-a scos vioara și au cântat multă vreme. Cântece de leagăn, lieduri, nocturne; muzică lină și adormitoare, numai bună să înmoaie sălbăticiunea de băiat din dormitor. Într-un sfârșit, mama a venit să vadă dacă adormisem. Probabil că arătam mic și temător în pătucul meu, un animal nocturn în pijama.

– Of, puiule. Tot treaz?

Am dat din cap.

– Eu și tata ne ducem la culcare. Ești bine?

Am spus că da, iar ea m-a îmbrățișat.

– A fost foarte interesant azi la muzeu, nu?

– Putem să ne ducem iar mâine?

– Nu mâine, dar o să ne mai ducem curând, e bine așa?

– Bine.

– Noapte bună.

Lăsă ușa deschisă și stinse lumina din salon.

– Somn ușor. Șapte purici pe-un picior.

Am mai auzit zgomote mărunte, apa curgând, toaleta. Apoi s-a făcut liniște. M-am dat jos din pat și am îngenunchat în fața ferestrei. Vedeam luminile din casa de alături, iar undeva trecea o mașină cu radioul urlând. Am stat așa o vreme, încercând să mă simt somnoros, apoi m-am sculat în picioare și totul s-a schimbat.

Sâmbătă 2 ianuarie 1988, 4:03 a.m. / Duminică 16 iunie 1968, 10:46 p.m. (Henry are 24 de ani și 5 ani)

HENRY: E 4:03 a.m. într-o dimineață de ianuarie extrem de rece și tocmai am ajuns acasă. Am fost la dans și sunt beat doar pe jumătate, dar complet epuizat. Bâjbâind cu cheile în holul luminos de la intrare, cad în genunchi, amețit și îngreșat, și iată-mă în beznă, vomitând pe o podea de dale. Ridic capul și văd semnul IEȘIRE luminat cu verde, iar pe măsură ce mi se obișnuiesc ochii văd tigri, oameni ai cavernelor cu sulițe lungi, femei ale cavernelor purtând piei strategic sumare, câini cu aer de lupi. Inima îmi bate cu iuțală și, pentru o clipă, confuz din pricina băuturii, îmi spun *Sfinte Sisoe, m-am întors tocmai în epoca de piatră*, până ce îmi dau seama că indicatoarele IEȘIRE au tendința de a apărea toate în secolul al douăzecilea. Mă

scol, tremurând, și mă aventurez spre ușă, simțind dalele ca gheața sub tălpile mele goale, cu piele de găină și cu părul sculat peste tot. Liniște deplină. E o răceală neplăcută din cauza aerului condiționat. Ajung la intrare și privesc în cameră. E plină cu vitrine de sticlă; strălucirea albă a iluminatului stradal prin ferestrele înalte îmi dezvăluie mii de gândaci. Sunt în Muzeul Field, slavă Domnului. Stau nemișcat și respir adânc, încercând să-mi limpezesc mintea. Ceva legat de asta face să-mi sune un clopoțel în creierul împiedicat și încerc să draghez mîlul ca să ajung la idee. Aveam ceva de făcut. Da. A cincea mea zi de naștere... cineva era acolo, iar eu sunt pe cale să fiu acel cineva... Am nevoie de haine. Da. Într-adevăr.

O iau la fugă prin expoziția de insecte, apoi pe holul lung care taie pe mijloc etajul al doilea și în jos pe scara dinspre vest până la etajul întâi, recunoscător că mă aflu în era premergătoare senzorilor de mișcare. Elefanții uriași se înalță amenințători deasupra mea în lumina lunii, iar eu le fac cu mâna în drum spre micul magazin cu suveniruri din dreapta intrării principale. Trec în revistă marfa și descopăr câteva obiecte cu efigia Field și două tricouri cu dinozauri. Încuietorii vitrinelor nu fac doi bani; le deschid cu o agrafă de păr găsită lângă casa de marcat și iau ce-mi trebuie. Bine. Înapoi pe scări până la etajul al treilea. Aici e „podul” muzeului, unde sunt laboratoarele; birourile personalului sunt aici. Citesc numele de pe uși, dar niciunul nu-mi spune nimic; până la urmă aleg la întâmplare și fac să alunece semnul de carte de-a lungul încuietorii până ce se deschide și intru.

Ocupantul acestui birou este un oarecare V.M. Williamson – și e un tip tare dezordonat. Camera e plină de hârtii, cești de cafea și scrumiere care dau pe afară de țigări stinse; pe masa de lucru e un schelet de șarpe parțial articulat. Examinez rapid camera în căutare de haine, dar nu găsesc nimic. Următorul birou îi aparține unei femei, J.F. Bettley. La a treia încercare am noroc. D.W. Fitch are un costum întreg atârnat frumos în cuier, și chiar îmi vine, deși mi-e puțin cam scurt la mâneci și la picioare și cam larg în zona reverelor. Pe sub haină port unul dintre tricourile cu dinozauri. N-am pantofi, dar măcar sunt îmbrăcat. D.W. mai are și un pachet

nedesfăcut de fursecuri Oreo în sertarul biroului, fie binecuvântat. Mi le însușesc și plec, închizând cu grijă ușa în urma mea.

Unde eram când m-am văzut? Închid ochii și oboseala pune stăpânire pe trupul meu, cuprinzându-l blând cu degetele ei somnoroase. Aproape că pic din picioare, dar îmi revin și conștientizez ceva: silueta unui bărbat care vine spre mine luminat din spate de porțile muzeului. Trebuie să mă întorc în Sala Mare.

Când ajung acolo, totul e tăcut și nemișcat. O iau prin mijlocul sălii, încercând să reconstitui imaginea ușilor, apoi mă așez lângă garderobă, ca pentru a intra în scenă prin stânga. Îmi aud sângele alergându-mi prin cap, aud zumzăitul aerului condiționat, șuieratul mașinilor care trec pe Lake Shore Drive. Mănânc zece fursecuri Oreo, încet, desfăcându-l pe fiecare cu blândețe, râcâind umplutura cu dinții din față și ronțâind lent cele două jumătăți cu ciocolată ca să dureze mai mult. Habar n-am cât e ceasul sau cât voi avea de așteptat. Beția aproape că mi s-a risipit acum și sunt destul de vioi. Timpul trece, nu se întâmplă nimic.

În sfârșit, aud un zgomot de lovitură înfundată și un icnet. Liniște. Aștept. Mă ridic în picioare, fără zgomot, și pășesc tiptil până în sală; merg încet, în lumina ce cade oblic pe podeaua de marmură. Mă opresc în dreptul ușilor și chem cu voce joasă:

– Henry.

Nimic. Băiat bun, precaut și tăcut. Mai încerc o dată.

– E în regulă, Henry. Sunt ghidul tău. Sunt aici ca să-ți arăt muzeul. E un tur special. Nu te teme, Henry.

Aud un zgomot slab, de-abia perceptibil.

– Ți-am adus un tricou, Henry. Ca să nu răcești cât ne uităm la exponate.

Acum îl simt stând la marginea întunericului.

– Aici. Prinde.

Îi arunc tricoul, care dispare, apoi el pășește în lumină. Tricoul îi ajunge la genunchi. Eu la cinci ani, cu părul închis la culoare și țepos, palid, cu ochi căprui aproape slavi, ca un mânz musculos. La cinci ani sunt fericit, cuibărit în normalitate și în brațele părinților mei. Totul s-a schimbat, începând din acest moment.

Pășesc încet înainte, aplecat spre el, și îi vorbesc cu voce moale:

– Salut. Îmi pare bine să te văd, Henry. Mulțumesc că ai venit în seara asta.

– Unde sunt? Tu cine ești?

Are o voce mică și pițigăiată, care stârnește puțin ecou dinspre piatra rece.

– Ești în Muzeul Field. Am fost trimis aici să-ți arăt câteva lucruri pe care nu le poți vedea ziua. Și pe mine tot Henry mă cheamă. Nu e haios?

Dă din cap.

– Vrei fursecuri? Mie îmi place să mănânc fursecuri cât mă plimb prin muzeu. Așa e mai sinestezic.

Îi ofer pachetul de Oreo. Ezită, nefiind sigur că totul e în regulă, înfometat, dar neștiind câte poate mânca fără să pară prost crescut.

– Ia câte vrei. Eu am mâncat deja zece, așa că ai ceva de lucru ca să mă ajungi din urmă.

Ia trei prăjituri.

– Ai vrea să vezi ceva anume mai întâi?

Neagă scuturând din cap.

– Să-ți spun cum facem. Urcăm la etajul al treilea; acolo țin ei toate chestiile pe care nu le expun. Bine?

– Bine.

Pășim în întuneric, pe scări în sus. Nu se mișcă prea repede, așa că urc și eu încet cu el.

– Unde-i mama?

– E acasă, doarme. E un tur special, numai pentru tine, pentru că e ziua ta. De altfel, oamenii mari nu fac chestii de-astea.

– Tu nu ești un om mare?

– Eu sunt un om mare foarte neobișnuit. Treaba mea sunt aventurile. Așa că, desigur, când am auzit că vrei să te întorci imediat la Muzeul Field, am profitat de șansa de a-ți fi ghid.

– Dar cum am ajuns aici?

Se oprește în capul scărilor și mă privește complet nedumerit.

– Păi, e secret. Dacă-ți spun, trebuie să juri că n-o să spui nimic nimănui.

– De ce?

– Pentru că nu te vor crede. Poți să-i spui mamei, sau lui Kimy dacă vrei, dar atât. Bine?

– Bine.

Îngenunchez în fața lui, în fața sinelui meu inocent, și îl privesc în ochi.

– Pe cuvântul tău?

– Îhî...

– Bine. Uite cum stă treaba: ai călătorit în timp. Erai în patul tău, și dintr-o dată, puf! Ești aici, și e seara devreme, așa că avem o mulțime de timp să le vedem pe toate înainte de-a fi nevoie să pleci acasă.

El tace, întrebător.

– Înțelegi?

– Dar... de ce?

– Ei, cu asta încă nu m-am lămurit. O să-ți spun când o să-mi dau seama. Între timp, ar trebui să pornim. Vrei un fursec?

Ia unul și pornim încet pe coridor. Mă hotărâsc să experimentez.

– Hai să încercăm aici.

Trec semnul de carte de-a lungul încuietorii de la ușa marcată cu numărul 306 și deschid. Aprind luminile și dăm de pietre cât dovcicii peste tot pe podea, întregi sau înjumătățite, colțuroase pe dinafară și vârgate cu vene de metal pe dinăuntru.

– Ah, ia uite, Henry. Meteorii.

– Ce-s meteorii?

– Pietre care cad din spațiu.

Se uită la mine de parcă eu aș fi din spațiu.

– Să încercăm altă ușă?

El aprobă dând din cap. Închid camera meteoriiților și încerc ușă de vizavi. Camera aceasta e plină de păsări. Păsări în zbor simulat, păsări cocoțate etern pe ramuri, capete de păsări, piei de păsări. Deschid unul dintre sutele de sertare; conține o duzină de tuburi de sticlă, iar în fiecare se găsește câte o micuță pasăre colorată cu auriu și negru, cu numele înfășurat pe un picior. Henry a făcut ochii cât farfuriile.

– Vrei să atingi una?

– Îhî.

Scot tamponul de vată, scutur eprubeta și sticletele îmi alunecă în palmă. Păstrează forma tubului. Henry o mângâie ușor pe căpșor, drăgăstos.

– Doarme? mă întreabă.

– Mai mult sau mai puțin.

El mă privește tăios, îndoindu-se de răspunsul meu ambiguu. Bag cu grijă sticlele înapoi în eprubetă, pun la loc vata în tub și tubul în sertar, pe care îl închid. Sunt foarte obosit. Până și cuvântul somn e ademenitor, seducător. O iau înainte spre ieșire, pe hol, și deodată îmi amintesc ce mi-a plăcut atât de tare la noaptea asta când eram mic.

– Ei, Henry. Hai să mergem la bibliotecă.

El dă din umeri. Eu merg, acum mai repede, iar el aleargă ca să țină pasul. Biblioteca e la etajul al treilea, la capătul estic al clădirii. Când ajungem acolo, rămân câteva clipe uitându-mă la încuietori. Henry se uită la mine, parcă zicând „ei, asta e”. Mă pipăi prin buzunar și găsesc deschizătorul de scrisori. Trag de mâner într-o parte și-n alta până îl scot, și iată, o frumoasă furcă de metal lungă și subțire. Înfig jumătate din ea în încuietoare și încerc. Aud tambururile învârtindu-se, iar când cursa ajunge la capăt înfig cealaltă jumătate, folosesc semnul de carte la cealaltă încuietoare și, presto: Sesam, deschide-te!

În sfârșit însoțitorul meu e impresionat în mod corespunzător.

– Cum ai făcut asta?

– Nu-i așa de greu. O să te învăț altădată. *Entrez*^{/8/}!

Îi țin ușa, iar el intră. Aprind luminile și Camera de lectură prinde viață: mese și scaune din lemn masiv, covor cafeniu, un Birou de recepție enorm și sever. Biblioteca Muzeului Field nu e concepută să le placă puștilor de 5 ani. E o bibliotecă fără acces public, folosită de savanți și cercetători. Există rafturi de cărți aliniate în încăpere, dar ele conțin în cea mai mare parte periodice de știință legate în piele, din epoca victoriană. Cartea pe care o caut se află, singură, într-o vitrină uriașă din sticlă și lemn de stejar din centrul camerei. Deschid încuietoarea cu agrafa de păr și deschid ușa de sticlă. Pe bune, muzeul Field ar trebui să se ocupe mai serios de securitate. Nu mă simt prea rău că fac așa ceva; în definitiv, chiar sunt bibliotecar, fac muncă de ghid la Newberry tot timpul. Mă duc în spatele recepției și iau de acolo o bucată de pâslă și două suporturi, pe care le așez pe cea mai apropiată masă. Apoi închid și ridic cu mare grijă cartea din vitrină, punând-o pe bucata de pâslă. Trag un scaun.

– Aici, stai pe ăsta ca să vezi mai bine. El se suie pe scaun, iar eu deschid cartea.

E *Păsări din America* de Audubon^[9], ediția de lux, folio dublu elefant^[10], înaltă cât mine cel tânăr. Exemplarul acesta este cel mai bun existent și mi-am petrecut multe după-amieze ploioase admirându-l. Îl deschid la prima planșă, iar Henry zâmbește și se uită la mine.

– „*Cufundarul comun*”, citește el. Arată ca o rață.

– Da, așa e. Pariez că ghicesc care e pasărea ta preferată.

Scutură din cap și zâmbește.

– Pe ce pariezi? îl întreb.

El privește în jos la tricoul cu T-Rex cu care e îmbrăcat și dă din umeri. Cunosc sentimentul.

– Ce zici de asta: dacă ghicesc, primești un fursec, iar dacă nu ghicești, primești un fursec.

Cugetă la asta și hotărăște că e un pariu sigur. Deschid cartea la *Flamingo*. Henry râde.

– Am ghicit?

– Da!

E ușor să fii atâteștiutor când ai făcut deja toate astea.

– Bine, uite-ți fursecul. Și primesc și eu unul fiindcă am avut dreptate. Dar trebuie să le păstrăm până terminăm cu cartea, nu vrem să umplem păsările albastre de firimituri, așa-i?

– Așa-i!

Își pune fursecul Oreo pe brațul scaunului și o luăm iar de la început, dând încet paginile cu păsări care par cu mult mai reale decât cele adevărate din eprubetele de sticlă.

– Uite-l pe marele bătlan albastru. Chiar că-i mare, mai mare decât un flamingo. Ai văzut vreodată un colibri?

– Am văzut azi câțiva!

– Aici, la muzeu?

– Îhî.

– Stai să vezi unul afară – sunt ca niște elicoptere mici, dau din aripi atât de rapid, încât nu vezi decât o pată încețoșată...

Întorsul paginilor pe rând e ca făcutul patului, o enormă întindere de hârtie se ridică încet și coboară. Henry, atent la tot, așteaptă de fiecare dată noua minune, scoate mici zgomote de plăcere la fiecare cocor canadian, lișiță americană, pinguin uriaș, ciocănitoare neagră. Când ajungem la ultima planșă, *Presura de iarnă*, se apleacă și atinge pagina, trecându-și delicat degetul peste gravură. Mă uit la el, mă uit la carte, îmi amintesc, cartea aceasta, clipa aceasta, prima carte pe care am iubit-o vreodată, îmi amintesc cum mi-am dorit să mă cuibăresc în ea și să dorm.

– Ai obosit?

– Îhî.

– Mergem?

– Bine.

Închid *Păsări din America*, o pun înapoi în casa ei de sticlă, o deschid la *Flamingo*. Închid vitrina, o încui. Henry sare de pe scaun și își mănâncă fursecul. Duc pâsla de unde am luat-o și împing scaunul sub birou. Henry stinge lumina și ieșim din bibliotecă.

Umblăm de colo-colo, flecărind despre lucruri care zboară și lucruri care se târăsc și mâncându-ne fursecurile. Henry îmi povestește despre mama și tata și despre doamna Kim, care îl învață să facă lasagna, și despre Brenda, de care uitasem, prietena cea mai bună pe când eram mic până ce familia ei s-a mutat în Tampa, Florida, peste vreo trei luni de acum înainte. Stăm în fața Boșimanului, legendara gorilă cu spatele argintiu, care se încruntă la noi cu toată măreția ei împăiată de pe micul postament de marmură aflat în holul de la primul etaj, când Henry scoate un țipăt și se clatină pe picioare, întinzându-se spre mine, eu îl apuc, iar el dispare. Rămân cu tricoul gol și cald în mâini. Suspin și urc scările ca să mă uit singur o vreme la mumii. Tânărul meu sine e acasă acum, tocmai urcă în pat. Îmi amintesc, îmi amintesc. M-am trezit dimineață și totul era un vis minunat. Mama a râs și a spus că suna amuzant asta cu călătoria în timp și că voia și ea să încerce.

Accea a fost prima dată.

Prima întâlnire, Doi

Vineri 23 septembrie 1977 (Henry are 36 de ani, Clare are 6 ani)

HENRY: Sunt în Pajiște, aștept. Stau puțin în afara zonei de pământ gol. Sunt despuiat, fiindcă hainele pe care mi le păstrează Clare într-o cutie sub o piatră nu sunt acolo; nici cutia nu e acolo, așa că sunt recunoscător pentru faptul că e o după-amiază frumoasă, poate de început de septembrie, dintr-un an neidentificat. Mă pitulez în iarba înaltă. Reflectez. Faptul că nu e nicio cutie cu haine înseamnă că am ajuns într-un timp de dinainte să ne fi întâlnit Clare și cu mine. Poate Clare nici nu s-a născut încă. S-a mai întâmplat și înainte, și e foarte dureros; îmi e dor de Clare și îmi petrec timpul gol pușcă ascunzându-mă în Pajiște, neîndrăznind să mă arăt în preajma familiei lui Clare. Mă gândesc cu jind la merii de pe latura vestică a Pajiștii. În această perioadă a anului trebuie să aibă mere, mici, acre și molfaite de căprioare, dar comestibile. Aud cum se trânteste ușa cu plasă și mă ȋtesc din iarbă. Un copil aleargă în dezordine și, uitându-mă prin bătaia ierbii cum se apropie pe cărare, inima îmi tresaltă, și Clare se năpustește în Pajiște.

E foarte tânără. Habar n-are de mine; e singură. E îmbrăcată tot cu uniforma de școală, pulover verde-vânător, bluză albă, ciorapi până la genunchi și mocasini de piele, și cară cu ea o pungă de cumpărături de la Marshall Field și un prosop de plajă. Întinde prosopul pe pământ și răstoarnă conținutul pungii: toate uneltele de scris imaginabile. Vechi pixuri cu bilă, creioane scurte de la bibliotecă, creioane colorate, Magic Markere mirositoare, un stilou. Mai are și o mulțime de obiecte de papetărie din biroul lui taică-său. Aranjează instrumentele de scris, aranjează dintr-o lovitură teancul de hârtii, apoi se apucă să încerce fiecare pix și fiecare creion pe rând, trasând cu grijă linii și spirale și fredonându-și în surdină. Ascult atent o vreme și deslușesc în fredonatul ei tema muzicală din „The Dick Van Dyke Show”^[11].

Ezit. Clare are un aer mulțumit, e absorbită de ceea ce face. Trebuie să aibă vreo șase ani; dacă e

septembrie, probabil că tocmai a început clasa întâi. E evident că nu mă așteaptă pe mine, eu sunt un străin, și sunt convins că primul lucru pe care îl înveți în clasa întâi e să n-ai nimic de-a face cu străinii care apar în pielea goală în refugiul tău secret și care te știu pe nume și care îți spun să nu le spui mamei și tatei. Mă întreb dacă azi e ziua când ar trebui să ne întâlnim pentru prima dată sau e altă zi. Poate ar trebui să nu fac niciun zgomot și ori o să plece Clare și o să pot să mă duc să molfăi merele alea și să fur niște rufe de pe sfoară, ori o să mă întorc la programul meu regulat.

Tresar din reverie ca s-o văd pe Clare cum se uită ținută în direcția mea. Îmi dau seama, prea târziu, că fredonam și eu cu ea.

– Cine-i acolo? sâsâie Clare.

Arată ca o găscă supărată foc, numai gât și picioare. Gândesc rapid.

– Salutare, pământeni, intonez binevoitor.

– Mark! Nimrod^[12], ce ești!

Clare se uită în jur după ceva cu care să arunce și se hotărăște la propriii ei pantofi, care au tocuri grele și tăioase. Și-i smulge din picioare și chiar îi azvârle. Nu cred că mă vede prea bine, dar aruncă la nimereală și unul dintre pantofi mă pocnește în gură. Începe să-mi curgă sânge din buză.

– Te rog să nu faci asta.

N-am nimic cu care să-mi opresc sângerarea, așa că îmi apăs gura cu mâna, iar vocea mi se aude înăbușit. Mă doare falca.

– Cine e?

Acum Clare e speriată, ca și mine, de altfel.

– Henry. Sunt Henry, Clare. Nu-ți fac niciun rău și așa vrea să nu mai arunci cu nimic în mine.

Clare se ițește în direcția mea.

– Da-mi pantofii înapoi. Nu te cunosc. De ce te ascunzi?

Îi arunc pantofii înapoi. Ea îi culege și rămâne în picioare ținându-i ca pe niște pistoale.

– Mă ascund fiindcă mi-am pierdut hainele și mi-e jenă. Am bătut drum lung și mi-e foame, nu cunosc pe nimeni, iar acum mai și sângerez.

– De unde vii? De unde știi cum mă cheamă?

Adevărul și numai adevărul.

– Vin din viitor. Sunt un călător în timp. În viitor, noi doi suntem prieteni.

– Oamenii călătoresc în timp numai în filme.

– Asta vor ei să te facă să crezi.

– De ce?

– Dacă toți ar călători în timp, ar deveni prea aglomerat. Ca atunci când te-ai dus s-o vezi pe bunica Abshire, de Crăciunul trecut, și a trebuit să treci prin aeroportul O'Hare și era foarte, foarte aglomerat. Noi, călătorii în timp, nu vrem ni se încurce treburile, așa că păstrăm discreția despre asta.

Clare rumegă informația preț de un minut.

– Ieși.

– Împrumută-mi prosopul tău de plajă.

Ea îl ridică, și toate pixurile, creioanele și hârtiile zboară de pe el. Îl aruncă în jos spre mine, iar eu îl apuc și, stând în picioare cu spatele la ea, mi-l prind în jurul taliei. E de un roz strălucitor cu portocaliu, cu un model geometric țipător. Exact genul de lucru pe care ai vrea să-l porți când te întâlnești pentru prima dată cu viitoarea ta soție. Mă întorc și intru în zona fără vegetație; mă așez pe o piatră cu maximă demnitate. Clare stă cât mai departe de mine, dar fără să iasă din porțiunea de loc bățătorit. Încă mai strânge pantofii în mâini.

– Îți curge sânge.

– Păi, da. Ai aruncat cu pantoful în mine.

– Ah.

Tăcere. Încerc să par inofensiv și drăguț. *Drăguț* se profilează amenințător în copilăria lui Clare, fiindcă atât de mulți oameni nu sunt așa.

– Râzi de mine.

– Niciodată n-aș râde de tine. De ce crezi că râd de tine?

Clare e o mare încăpățânată.

– Nimeni nu călătorește în timp.

– Moș Crăciun călătorește în timp.

– Poftim?

– Serios. Cum crezi că reușește să livreze toate cadourile alea într-o singură noapte? Pur și simplu dă mereu ceasul înapoi cu câteva ore până termină de coborât pe toate coșurile.

– Moș Crăciun e fermecat. Tu nu ești Moș Crăciun.

– Adică eu nu-s fermecat? Phii, Louise, ești un client greu de mulțumit.

– Eu nu sunt Louise.

– Știu. Tu ești Clare. Clare Anne Abshire, născută la 24 mai 1971. Părinții tăi sunt Philip și Lucille Abshire și locuiești cu ei, cu bunica, cu fratele tău, Mark, și cu sora ta, Alicia, în căsoiul ăla de-acolo.

– Doar fiindcă știi niște lucruri nu înseamnă că ești din viitor.

– Dacă mai stai pe-aici o vreme o să mă vezi cum dispar.

Simt că mă pot baza pe asta, deoarece Clare mi-a spus odată că acesta a fost lucrul cel mai impresionant la prima noastră întâlnire.

Tăcere. Clare își lasă greutatea pe celălalt picior și alungă cu mâna un țânțar.

– Îl cunoști pe Moș Crăciun?

– Personal? Ăă, nu.

Mi s-a oprit sângerarea, dar cred că arăt groaznic.

– Hei, Clare, ai cumva un platură? Sau ceva de mâncare. Mă cam ia cu foame când călătoresc în timp.

Ea stă pe gânduri. Se scotocește în buzunarul puloverului și scoate un baton de ciocolată Hershey din care s-a mușcat o dată. Mi-l aruncă.

– Mulțumesc. Tare-mi plac astea.

Îl mănânc civilizat, dar rapid. Glicemia mea e scăzută. Pun învelitoarea în punga de cumpărături. Clare e încântată.

– Mănânci ca un câine.

– Ba nu! mă arăt profund ofensat. Am degetele mari opozabile, mulțumesc frumos!

– Ce sunt alea degete pozabile?

– Fă așa.

Și fac semnul „OK”. Clare face și ea semnul „OK”.

– Degetele mari opozabile înseamnă să poți să faci asta. Înseamnă să poți să deschizi borcane și să-ți legi șireturile și alte lucruri pe care animalele nu le pot face.

Pe Clare n-o satisface răspunsul.

– Sora Carmelita zice că animalele n-au suflet.

– Ba sigur că au. De unde i-a venit așa idee?

– Ea zice că Papa zice așa.

– Papa e un moș rău. Animalele au niște suflete mai frumoase decât ale noastre. Ele nu mint niciodată și nu

se enervează pe nimeni.

– Se mănâncă între ele.

– Păi, trebuie să se mănânce. Nu se pot duce la Dairy Queen^[13] să-și ia un cornet mare de înghețată de vanilie cu ciocolată, nu?

Pentru Clare, asta e cea mai bună mâncare din lume (în copilărie. La maturitate, mâncarea preferată a lui Clare e sushi, în special sushi de la restaurantul Katsu, de pe Peterson Avenue).

– Ar putea să mănânce iarbă.

– Și noi am putea, dar n-o facem. Noi mâncăm hamburgeri.

Clare se așază la marginea locului bătătorit.

– Etta zice să nu stau de vorbă cu străinii.

– E un sfat bun.

Tăcere.

– Când o să dispari?

– Când o să fiu pregătit pentru asta. Te-ai plictisit de mine?

Clare dă ochii peste cap.

– La ce lucrezi? o întreb.

– Caligrafie.

– Pot să văd și eu?

Clare se scoală cu grijă și adună câteva rechizite, fixându-mă între timp cu o privire încruntată. Mă aplec în față încetitor și întind mâna de parcă aş avea de-a face cu un rottweiler, iar Clare îmi bagă iute sub ochi hârtiile și se retrage. Mă uit la ele cu atenție, deși ce mi-a dat ea e doar un teanc de desene originale ale lui Bruce Rogers^[14] pentru Centaur^[15] sau pentru *Cartea de la Kells*^[16] sau așa ceva. Pe ele a scris de nenumărate ori, cu litere de tipar, din ce în ce mai mare, „Clare Anne Abshire”. Toate liniile lungi au cârlionți spiralați și în toate spațiile închise din interiorul literelor sunt fețișoare zâmbărețe. E tare frumos.

– Foarte drăguț.

Clare e mulțumită, ca întotdeauna când primește omagii pentru lucrările ei.

– Aș putea să fac una și pentru tine.

– Mi-ar plăcea. Dar n-am voie să iau nimic cu mine când călătoresc în timp, așa că ai putea s-o păstrezi pentru mine ca să mă bucur de ea când sunt aici.

– De ce nu poți să iei nimic?

– Păi, ia gândește-te. Dacă noi, călătorii în timp, am începe să mutăm diverse lucruri prin timp, nu după multă vreme ar fi mare dezordine în lume. Să zicem că aş duce cu mine nişte bani în trecut. Aş putea să caut toate numerele câştigătoare la loterie şi toate rezultatele la fotbal şi aş face o grămadă de bani. Nu pare prea corect, nu? Sau, dacă aş fi cu adevărat necinstit, aş putea să fur diverse lucruri şi să le aduc în viitor, unde nu m-ar putea depista nimeni.

– Ai putea fi pirat!

Clare pare atât de încântată de imaginea mea ca pirat, încât uită că sunt Străinul Periculos.

– Ai putea să îngropi banii şi să faci o hartă a comorii şi s-o dezgropi în viitor.

De fapt, cam pe asta ne-am fondat Clare şi cu mine stilul de viaţă rock-and-roll. La maturitate, Clare consideră chestia asta uşurel imorală, deşi ne dă un mic avantaj la bursa de valori.

– Grozavă idee. Dar ce-mi trebuie mie cu adevărat nu sunt banii, ci nişte haine.

Clare mă priveşte dubitativ.

– Tatăl tău n-are nimic de îmbrăcat care să nu-i mai trebuiască? Chiar şi o pereche de pantaloni, ar fi grozav. Adică îmi place prosopul ăsta, nu mă-nţelege greşit, doar că, de obicei, acolo de unde vin îmi place să port pantaloni.

Philip Abshire e puţinţel mai scund decât mine şi cântăreşte cu aproape paisprezece kilograme mai mult. Pantalonii lui arată comic pe mine, dar îmi sunt comozi.

– Nu ştiu...

– Nu-i nimic, nu-i nevoie să te duci după ei chiar acum. Dar ar fi drăguţ să-mi aduci unii data viitoare când o să vin.

– Data viitoare?

Găsesc o bucată de hârtie nefolosită şi un creion. Scriu cu litere mari: JOI, 29 SEPTEMBRIE, 1977 DUPĂ CINĂ. Îi dau lui Clare hârtia, iar ea o ia cu precauţii. Mi se înceţoşează privirea. O aud pe Etta strigând-o pe Clare.

– E secret, Clare, da?

– De ce?

– Nu pot să-ți zic. Trebuie să plec, acum. Mi-a părut bine de cunoștință. Ai grijă de tine.

Întind mâna, iar Clare, cu hotărâre, o apucă. Pe când dăm mâna, eu dispar.

Miercuri 9 februarie 2000 (Clare are 28 de ani, Henry are 36)

CLARE: E devreme, vreo șase dimineața, iar eu dorm somnul ușor și plin de vise de la ora șase dimineața, când mă trezesc cu Henry trântit pe mine și îmi dau seama că a fost altcândva. Practic, se materializează peste mine, eu țip și amândoi ne speriem în draci unul de altul, după care el începe să râdă și se rostogolește de pe mine, mă rostogolesc și eu, mă uit la el și observ că gura îi sângerează abundant. Sar din pat să iau o lavetă. Henry încă mai zâmbește când mă întorc și mă apuc să-i tamponez buza.

– Cum s-a întâmplat asta?

– Ai aruncat cu pantoful în mine.

Nu-mi amintesc să fi aruncat vreodată cu ceva în Henry.

– Ba nu.

– Ba da. Tocmai ne întâlniserăm pentru prima dată, și cum ai dat cu ochii de mine ai zis „Ăsta-i bărbatul cu care o să mă mărit” și mi-ai tras una. Mereu am spus că te pricepi la oameni.

Joi 29 septembrie 1977 (Clare are 6 ani, Henry are 35)

CLARE: Calendarul de pe biroul tatii arăta azi-dimineață aceeași zi cu cea pe care mi-a scris-o omul acela pe hârtie. Nell pregătea un ou moale pentru Alicia, iar Etta țipa la Mark fiindcă nu și-a făcut temele și a jucat frisbee cu Steve. Am întrebat *Etta, pot să iau niște haine din cufere*, adică din cuferele din pod, unde ne costumam noi în joacă, iar Etta m-a întrebat *La ce-ți trebuie?* și am răspuns *Vreau să mă joc cu Megan*, iar Etta s-a enervat și a zis că *E ora de mers la școală și ar putea să te preocupe jucatul după ce te întorci acasă*. Așa că m-am dus la școală și am făcut adunări și gândaci de făină^[17] și limba engleză, iar după masa de prânz am făcut franceză, muzică și religie. Toată ziua mi-am făcut griji cu pantalonii, fiindcă omul acela chiar

părea să-și dorească pantaloni. Când am ajuns acasă m-am dus iar s-o întreb pe Etta, dar era plecata în oraș, însă Nell m-a lăsat să ling aluatul de prăjitură de pe amândouă telurile, ceea ce Etta nu ne lasă să facem fiindcă *te faci roz*. Mama scria ceva și am vrut să plec fără să mai întreb, dar ea m-a întrebat *Ce-i, puiule?* așa că i-am spus și ea mi-a zis că pot să caut prin sacii cu haine vechi și să iau ce doresc de acolo. Așa că m-am dus la spălătorie și m-am uitat prin sacii cu haine vechi și am găsit trei perechi de pantaloni de-ai lui tati, dar una avea o gaură mare de la țigară. Așa că am luat două și am găsit o cămașă albă ca acelea pe care le poartă tati la serviciu și o cravată cu pești și un pulover roșu. Și halatul de baie galben pe care îl avea tati când eram eu mică și care mirosea a tati. Am pus hainele într-o pungă și punga în debaraua din vestibul. Când am ieșit din vestibul m-a văzut Mark și m-a întrebat *Ce faci, ticăloaso?* Și i-am răspuns *Nimic, ticălosule*, iar el m-a tras de păr și l-am călcat zdravăn pe picior, și după aia el a început să plângă și s-a dus să mă spună. Așa că am urcat la mine în cameră și m-am jucat de-a televiziunea cu dl Urs și cu Jane, e un joc în care Jane e star de cinema, iar dl Urs o întreabă cum e să fii star de cinema și ea spune că de fapt își dorește să fie medic veterinar, dar că e atât de frumoasă, încât trebuie să fie star de cinema, și dl Urs spune că poate o să fie și medic veterinar la bătrânețe. Etta a bătut la ușă și m-a întrebat *De ce-l calci pe Mark?* iar eu am răspuns *Fiindcă Mark m-a tras de păr fără motiv*, și Etta a spus *Tare mă mai enervați voi doi* și a plecat, așa că nu s-a întâmplat nimic. Am luat cina doar cu Etta, fiindcă tata și mama s-au dus la o petrecere. Am avut pui fript cu fasolică și tort cu ciocolată, iar Mark a primit bucata cea mai mare, dar n-am zis nimic fiindcă eu am lins telurile. Și după cină am întrebat-o pe Etta dacă pot să ies și ea m-a întrebat dacă am teme de făcut și i-am zis că *Ortografie și să aduc frunze pentru ora de desen*, și ea a zis *Bine, dar să vii în casă înainte să se întunece*. Așa că am ieșit în grădină și am strâns niște frunze din copăcelul mamei, despre care mi-a zis ea mai târziu că e un ginkgo, și niște frunze de arțar și de stejar. Pe urmă, când m-am dus la locul bătorit, el nu venise încă și mi-am zis *Ei, cred că a mințit când a zis că vine și uite*

*că nu voia așa tare pantaloni. Și m-am gândit că poate Ruth avea dreptate, fiindcă îi povestisem despre acel om și ea spusese că inventez, fiindcă în viața reală oamenii nu dispar, numai la televizor. Sau poate a fost un vis, ca atunci când a murit Buster și am visat că era bine sănătos și că era în cușcă la el, dar m-am trezit și nici urmă de Buster, și mama mi-a zis că *Visurile sunt diferite de viața reală, dar și ele sunt importante*. Și se făcea frig și m-am gândit că poate ar trebui să las punga acolo, că dacă vine omul poate să-și ia pantalonii. Așa că mă întorceam pe cărare când am auzit un zgomot și cineva a zis *Au. La naiba, ce m-a durut*. Și atunci m-am speriat.*

HENRY: M-am cam pocnit de piatră când am apărut și mi-am julit genunchii. Mă aflu în locul bătătorit, iar soarele apune superb deasupra copacilor într-o spectaculoasă explozie de portocaliu și roșu în stilul lui J.M.W. Turner^[18]. Locul bătătorit e gol, cu excepția unei pungi de cumpărături pline cu haine, și deduc imediat că mi le-a lăsat Clare și că probabil ziua aceasta vine la scurtă vreme după prima noastră întâlnire. Clare nu se vede pe nicăieri și o strig cu voce joasă. Niciun răspuns. Scotocesc prin punga cu haine. Găsesc o pereche de pantaloni de stofă și niște pantaloni superbi din lână maro, o cravată hidoasă, plină de păstrăvi, un pulover de Harvard, o cămașă albă din țesătură oxford, murdară la guler și pete de transpirație în zona subsuorilor, și un splendid halat de baie din mătase, cu monograma lui Philip și cu o ruptură mare la buzunar. Toate hainele astea îmi sunt prieteni vechi, cu excepția cravatei, și mă bucur să le văd. Mă înveșmântez cu pantalonii și puloverul și binecuvântez înțelepciunea și bunul gust ale lui Clare, aparent ereditare. Mă simt grozav; exceptând lipsa pantofilor, sunt bine echipat pentru actuala mea localizare în spațiu-timp.

– Mulțumesc, Clare, ai făcut o treabă bună, spun cu voce joasă.

Mă ia prin surprindere când apare la intrarea în locul bătătorit. Se înnoptează repede, iar Clare pare micuță și speriată în penumbră.

– Bună.

– Bună, Clare. Mulțumesc pentru haine. Sunt perfecte, o să-mi țină de cald la noapte.

– Acuși trebuie să intru în casă.

– Bine, fiindcă e aproape beznă. Ai școală mâine?

– Îhî.

– Ce dată e azi?

– Joi 29 septembrie 1977.

– Mi-ai fost de mare ajutor. Mulțumesc.

– Cum de nu știi ce dată e?

– Păi, de-abia am ajuns. Acum câteva minute era luni 27 martie 2000. Era o dimineată ploioasă și făceam pâine prăjită.

– Dar mi-ai scris-o.

Scoate o hârtie cu antetul biroului de avocatură al lui Philip și mi-o arată. Pășesc spre ea și iau hârtia, uitându-mă cu interes la data scrisă de mine cu majuscule îngrijite. Mă opresc și șovăi în căutarea celui mai bun mod de a-i explica acelei copilițe capriciile călătoriei în timp.

– Uite cum e. Știi să folosești un casetofon cu înregistrare?

– Îhî.

– Bine. Deci pui caseta înăuntru și ea se derulează de la început la sfârșit, da?

– Da...

– Așa e și viața. Te scoli dimineata, iei micul dejun, te speli pe dinți și te duci la școală, da? Nu te dai jos din pat și te pomenești brusc la școală, luând masa cu Helen și Ruth, și pe urmă deodată ești acasă îmbrăcându-te, așa-i?

– Așa-i, se hlizește Clare.

– Acuma, pentru mine e altfel. Fiindcă sunt un călător în timp, sar adesea dintr-un timp în altul. E ca și cum dai drumul la casetă și o asculți o vreme, iar apoi spui Ah, vreau să ascult iar melodia aia, așa că pui melodia și pe urmă te întorci de unde ai plecat, dar ai derulat banda prea mult, așa că mai dai înapoi, dar tot ești prea în față. Înțelegi?

– Aproape.

– Ei, nu e cea mai grozavă analogie posibilă. În principiu, uneori mă rătăcesc în timp și nu știu când sunt.

– Ce-i aia analogie?

– E atunci când încerci să explici ceva spunând că e precum altceva. De exemplu, acum mă simt ca peștele în apă în puloverul ăsta, tu ești frumoasă ca o floare, iar Etta o să fie furioasă precum gogoșa din poveste dacă nu intri în casă cât de curând.

– Ai de gând să dormi aici? Ai putea să vii la noi acasă, avem o cameră de oaspeți.

– Vai, ce drăguț din partea ta. Din păcate, n-am voie să-ți cunosc familia mai devreme de 1991.

Clare e zăpăcită de-a binelea. În parte, cred, fiindcă nu-și poate imagina date ulterioare anilor '70. Îmi amintesc că și eu aveam problema asta cu anii '60 când eram de vârsta ei.

– De ce nu?

– Așa sunt regulile. Oamenii care călătoresc în timp n-ar trebui să stea la discuții cu oamenii normali al căror timp îl vizitează, fiindcă asta ar putea să încurce lucrurile.

De fapt, nu cred chestia asta; lucrurile se întâmplă o dată și bine. Nu sunt un partizan al teoriei universurilor paralele care derivă unele din altele.

– Dar tu stai de vorbă cu mine.

– Tu ești deosebită. Ești curajoasă și isteță și poți să ții un secret.

Clare se rușinează.

– I-am spus lui Ruth, dar nu m-a crezut.

– Ah. Păi, nu-ți face griji. Nici pe mine nu m-au crezut mulți. Mai ales doctorii. Doctorii nu cred nimic dacă nu le poți dovedi.

– Eu te cred.

Clare stă la vreun metru și jumătate de mine. Fețișoara ei palidă reflectă ultimele raze portocalii dinspre apus. Are părul bine strâns în coadă de cal și poartă blugi și un pulover închis la culoare, având pe piept un desen cu zebre în plină alergare. Își ține pumnii strânși și are un aer aprig și hotărât. Fiica noastră, mă gândesc cu tristețe, așa ar fi arătat.

– Mulțumesc, Clare.

– Trebuie să intru în casă.

– Bună idee.

– Te mai întorci?

Îmi consult Lista, în memorie.

– O să mă întorc pe 16 octombrie. E într-o vineri. Vino aici imediat după școală. Adu și jurnalul acela mic și albastru pe care ți l-a dat Megan de ziua ta, și un pix albastru.

Repet data, uitându-mă la Clare ca să mă asigur că-și va aminti.

– Au revoir, Clare.

– Au revoir...

– Henry.

– *Au revoir, Henry.*

Deja are un accent mai bun decât al meu. Se întoarce și o ia la fugă pe cărare spre căminul ei luminat și primitor, iar eu mă întorc către beznă și pornesc să traversez la pas Pajiștea. Ceva mai târziu, mă descotorosesc de cravată aruncând-o într-o pubelă din spatele localului Dina's Fish 'n Fry.

Lecții de supraviețuire

Miercuri 7 iunie 1973 (Henry are 27 de ani și 9 ani)

HENRY: Sunt vizavi de Institutul de Artă din Chicago, într-o zi însorită de iunie a anului 1973, în compania sinelui meu de nouă ani. El vine dinspre joia viitoare; eu am venit din 1990. Avem toată după-amiaza și seara la dispoziție ca să pierdem vremea aiurea, așa că am venit la unul dintre cele mai mari muzee de artă din lume pentru o mică lecție de șterpelit din buzunare.

– N-am putea doar să ne uităm la exponate? insistă Henry.

E neliniștit. N-a mai făcut asta niciodată.

– Nț! Trebuie să înveți asta. Cum o să supraviețuiești dacă nu ești în stare să furi nimic?

– Cerșind.

– Cu cerșitul merge greu și te tot ridică poliția. Ascultă la mine: când intrăm, vreau să te ții departe de mine și să te prefaci că nu ne cunoaștem. Dar să stai suficient de aproape ca să vezi ce fac. Dacă-ți dau ceva, să nu-l scapi, să-l pui imediat în buzunar. În regulă?

– Cred că da. Putem să mergem să-l vedem pe Sfântul Gheorghe?

– Sigur.

Traversăm Michigan Avenue și trecem printre studenți și casnice care se soresc pe treptele muzeului. În trecere, Henry mângâie unul dintre leii de bronz.

Îmi pare oarecum rău pentru toată treaba asta. Pe de o parte, îmi furnizez abilități de care am urgentă nevoie pentru a supraviețui. Printre lecții din această serie se numără Furatul din Magazine, Caftul, Folosirea Șperaclului, Urcatul în Copaci, Șofatul, Spargerile, Săritul în Tomberoane și Folosirea Lucrurilor Trăsnite precum Jaluzelele și Capacele de Pubele drept Arme. Pe de altă parte, îmi corup bietul sine nevinovat. Suspin. Cineva trebuie s-o facă și pe asta.

E zi de intrare liberă, așa că locul e ticsit de lume. Stăm la coadă la intrare, urcând încet grandioasa scară centrală. Intrăm în Galeriile Europene și ne croim drum înapoi dinspre olandezii secolului al șaptesprezecelea către spaniolii secolului al cincisprezecelea. Sfântul Gheorghe stă, ca de obicei, în echilibru, gata să-și

străpungă balaurul cu lancea lui subțire, pe când prințesa înveșmântată în roz și verde așteaptă sfielnic într-un plan secund. Eu și sinea mea îl iubim din toată inima pe balaurul cu burtă galbenă, și ne simțim mereu ușurați când vedem că încă n-a sosit clipa pieirii sale.

Eu și Henry stăm câteva minute în fața picturii lui Bernardo Martorell, apoi el se întoarce către mine. În acest moment suntem singuri în toată galeria.

– Nu-i așa de greu, îi spun. Fii atent. Uită-te după cineva neatenț. Dă-ți seama unde își ține portofelul. Cei mai mulți bărbați și-l țin fie în buzunarul de la spate, fie în cel din interiorul hainei. La femei, te interesează poșeta și te apropii din spate. Dacă ești pe stradă poți pur și simplu să înșfaci poșeta cu totul, dar după asta trebuie să fii sigur că ești în stare să alergi mai repede decât oricine s-ar apuca să te fugărească. E mult mai pașnic dacă poți să iei portofelul fără să bage cineva de seamă.

– Am văzut într-un film cum exersau cu un costum cu clopoței, și dacă tipul mișca costumul când lua portofelul, sunau clopoțeii.

– Mda, îmi amintesc de filmul ăsta. Poți să încerci asta acasă. Acum urmează-mă.

Îl conduc pe Henry de la secolul al cincisprezecelea către secolul al nouăsprezecelea; ajungem pe neașteptate în mijlocul impresionismului francez. Institutul de Artă e faimos pentru colecția sa de artă impresionistă. Pe mine mă lasă rece, dar, ca de obicei, încăperile acestea sunt ticsite de lume care-și lungește gâtul să prindă o frântură din *La Grande Jatte*⁽¹⁹⁾ sau din vreo căpiță de fân de Monet. Henry nu ajunge să vadă peste capetele adulților, așa că picturile sunt o cauză pierdută, dar oricum e prea surescitat ca să se uite la ele. Scrutez încăperea. O femeie se apleacă spre puștiul ei de un an sau doi, care țipă și se contorsionează. O fi venit ora de somn. Dau din cap către Henry și o pornesc într-acolo. Geanta ei are o închizătoare simplă și e aruncată neglijent peste umăr, de-a lungul spatelui. Toată atenția femeii e concentrată în încercarea de a opri scâncetele ascuțite ale copilului ei. Sunt în dreptul picturii *La Moulin Rouge*, de Toulouse-Lautrec. Mă prefac că merg cu ochii la tablou și mă izbesc de ea, îmbrâncind-o în față, o apuc de braț și îi spun:

– Îmi pare foarte rău, iertați-mă, nu eram atent, ați pățit ceva? E atât de aglomerat aici...

Mâna mea e în geanta ei, ea e agitată, are ochi întunecați și păr lung, sâni mari, încă mai încearcă să scape de kilogramele puse pe când era însărcinată. Îi prind privirea pe când îi găjbesc portofelul, încă scuzându-mă, portofelul o ia în sus pe mâneca hainei mele, o cântăresc din priviri și-i zâmbesc, mă dau înapoi, mă întorc, merg, privesc peste umăr. Ea și-a luat copilul în brațe și mă privește la rându-i, cu un vag aer de femeie părăsită. Zâmbesc și merg în continuare. Henry mă urmează și coborâm scările către Junior Museum. Ne întâlnim în dreptul toaletelor pentru bărbați.

– Ciudat a fost, spune Henry. De ce s-a uitat așa la tine?

– E singură, eufemizez eu. Poate soțul ei nu prea stă pe-acasă.

Ne înghesuim într-o cabină și deschid portofelul. O cheamă Denise Radke. Locuiește în Villa Park, Illinois. E angajată a muzeului și absolventă a Universității Roosevelt. Are douăzeci și doi de dolari bani gheață plus ceva mărunțiș. Îi arăt toate astea lui Henry, în tăcere, le pun la loc în portofel așa cum erau și îi dau lui Henry portofelul. Ieșim din cabină și din toaleta bărbaților, luând-o înapoi spre intrarea în muzeu.

– Dă-i ăsta paznicului. Spune-i că l-ai găsit pe jos.

– De ce?

– N-avem nevoie de el. Îți făceam doar o demonstrație.

Henry o ia la fugă spre paznic, o negresă în vârstă, care-i zâmbește și mai că-l ia în brațe. Henry se întoarce la pas și plecăm de acolo cu mine în frunte și cu el la vreo trei metri în urmă, luând-o pe holul lung și întunecat, care va găzdui cândva Artele Decorative și va duce la viitoarea aripă Rice a muzeului – la care nici nu visează nimeni deocamdată – dar care până una-alta e plin de postere. Mă uit după vreo pradă ușoară, și chiar în fața mea se află ilustrarea perfectă a visului unui hoț de buzunare. Scund, corpolent, ars de soare, arată de parcă ar fi plecat de la Wrigley Field^[20] pe un drum greșit, cu șapca lui de baseball, cu pantalonii de poliester și cămașa bleu-deschis cu mâneci scurte și

colțurile gulerului prinse cu nasturi. Îi ține o prelegere despre Vincent van Gogh iubitei sale sfioase.

– Așa că și-a tăiat urechea și i-a dat-o prietenei lui... Ei, cum ți-ar plăcea așa cadou, ha? O ureche! Ha! Așa că l-au băgat la balamuc...

Cu individul ăsta n-am niciun scrupul. Râde de parcă ar zbiera un măgar, se plimbă tacticos, fără nicio grijă, cu portofelul în buzunarul stâng de la spate. Are ditamai burta, popou mai deloc, iar portofelul lui parcă se roagă de mine să-l iau. Merg agale în spatele lor. Henry vede bine cum îmi vâr cu dexteritate degetul mare și arătătorul în buzunarul țintei și eliberez portofelul. Rămân mai în urmă, ei merg mai departe, îi pasez portofelul lui Henry, care îl îndeasă undeva în pantaloni, și o iau înainte.

Îi mai arăt lui Henry și alte tehnici: cum se ia un portofel din buzunarul interior de la pieptul unei haine, cum să nu-ți fie văzută mâna când o bagi în poșeta unei femei, șase feluri diferite de a distra atenția cuiva pe când îi iei portofelul, cum să iei portofelul dintr-un rucsac purtat în spate și cum să faci pe cineva să-ți dezvăluie din greșeală unde-și ține banii. Henry e mult mai relaxat acum, ba chiar începe să-i placă.

– Bine, acum încearcă tu, îi zic într-un final.

El înțepenește pe loc.

– Nu pot.

– Ba sigur că poți. Uită-te în jur. Găsește pe cineva.

Suntem în Sala stampelor japoneze. E plin de doamne în vârstă.

– Nu aici.

– Bine, unde?

El stă pe gânduri câteva clipe.

– La restaurant?

Ne ducem în tăcere la restaurant. Îmi amintesc toate astea de parcă ar fi fost ieri. Eram îngrozit. Arunc o privire spre sinele meu și, în mod cert, fața lui e albă de spaimă. Zâmbesc, fiindcă știu ce urmează. Ne așezăm la coadă la intrarea în restaurant. Henry privește în jur, chibzuind.

În fața noastră la coadă e un bărbat între două vârste, foarte înalt, îmbrăcat într-un costum maro subțire, cu o croială superbă; e imposibil de văzut unde își ține portofelul. Henry se apropie de el, ținând în mâna

întinsă unul dintre portofelele pe care le-am șterpelit mai devreme.

– Domnule? E al dumneavoastră? întreabă el cu voce joasă. Era pe podea.

– Ha? A, ăă, nu, spune bărbatul pipăindu-și buzunarul de la spate al pantalonilor și găsiindu-și portofelul în siguranță.

Se apleacă spre Henry ca să-l audă mai bine, îi ia portofelul și îl deschide.

– Hm, măi-măi, ar trebui să-l dai paznicilor, hm, sunt mulți bani aici, da.

Vorbind, se uită la Henry prin lentilele groase ale ochelarilor săi, iar Henry se întinde pe sub haina lui și îi fură portofelul. Având în vedere că Henry poartă un tricou cu mâneci scurte, mă apropii din spate, iar el îmi pasează portofelul. Omul în costum maro arată cu degetul spre scări, explicându-i lui Henry cum să predea portofelul. Henry o ia din loc în direcția indicată, iar eu îl urmez, trec în față și îl conduc prin muzeu către ieșire, afară, pe lângă paznici, până în Michigan Avenue, iar apoi spre sud, până ajungem, cu niște rânjete drăcești pe fețe, la Cafeneaua Artiștilor, unde ne luăm milkshake-uri și cartofi prăjiți, plătind cu banii obținuți pe căi necurate. După aceea aruncăm toate portofelele, minus banii, într-o cutie poștală, și închiriez o cameră la Palmer House^[21].

– Deci? îl întreb, stând pe marginea căzii și privindu-l cum se spală pe dinți.

– 'eci ce? face Henry cu gura plină de pastă de dinți.

– Ce zici de asta?

El scuipe.

– De ce anume?

– Șterpelitul din buzunare.

Mă privește în oglindă.

– E bine.

Se întoarce și se uită drept la mine.

– Am făcut-o! – și rânjește cu gura până la urechi.

– Ai fost genial!

– Mda! (Rânjetul începe să-i dispară.) Henry, nu-mi place să călătoresc în timp de unul singur. E mai bine cu tine. N-ai putea să vii mereu cu mine?

Stă cu spatele la mine și ne privim reciproc în oglindă. Bietul meu sine – la vârsta aia, spinarea mea e

îngustă, iar omoplații îmi ies prin piele ca niște aripi incipiente. Se întoarce spre mine, așteptând un răspuns, și știu ce trebuie să-i spun – să-mi spun. Mă întind și îl răsucesc cu blândețe, aducându-l lângă mine; stăm unul lângă altul, cu capetele la același nivel, uitându-ne în oglindă,

– Uite.

Ne studiem imaginile îngemănate în decorațiunile aurite ale băii Palmer House. Avem același păr castaniu-închis, aceiași ochi migdalați și întunecați, cu cearcăne de oboseală identice, aceeași formă a urechilor. Eu sunt mai înalt și mai musculos și mă rad. El e subțirel și deșirat, numai oase. Ridic mâna și îmi dau la o parte şuvițele de păr, arătându-i cicatricea de la accident. Involuntar, el îmi imită gestul, atingându-și cicatricea de pe propria-i frunte.

– E exact ca a mea, spune uimit sinele meu. Cum ai căpătat-o?

– La fel ca tine. E aceeași. Noi doi suntem același.

E un moment translucid. N-am înțeles la început, apoi mi-am dat seama, pur și simplu. Sunt martorul întâmplării. Îmi doresc să fiu în pielea amândurora în același timp, să simt din nou ceea ce am simțit când îmi pierdeam contururile sinelui, când am văzut pentru prima dată amestecându-se viitorul și prezentul. Dar sunt deja prea deprins cu asta, astfel că nu mă pot integra, rămân pe dinafară amintindu-mi minunea de a avea nouă ani și de a afla pe neașteptate, de a ști, că prietenul meu, ghidul meu, fratele meu sunt *eu*. Eu și numai eu. Solitudinea pe care o implică.

– Tu ești eu.

– Mai înaintat în vârstă.

– Dar... cum e cu ceilalți?

– Ceilalți călători în timp?

El aprobă dând din cap.

– Nu cred că mai sunt și alții. Adică eu unul n-am întâlnit alții.

În colțul ochiului său stâng se adună o lacrimă. În copilărie, îmi imaginam o întreagă asociație a călătorilor în timp, al cărei emisar era Henry, învățătorul meu, trimis să mă pregătească pentru o eventuală intrare în această amplă tovarășie. Încă mă mai simt ca un naufragiat, ca ultimul membru al unei specii cândva

numeroase. Era de parcă Robinson Crusoe ar fi descoperit urma de pas de pe plajă, iar apoi și-ar fi dat seama că era a lui. Sinele meu, mic ca o frunzuliță și subțire ca apa, începe să plângă. Îl îmbrățișez, mă îmbrățișez, vreme îndelungată.

Mai târziu, comandăm prin room service ciocolată caldă și ne uităm la Johnny Carson^[22]. Henry adoarme cu lumina aprinsă. La finalul showului, mă uit spre el și nu-l mai văd, a dispărut, s-a întors în camera mea de odinioară din apartamentul tatălui meu, a rămas acolo în picioare, năuc de somn, lângă vechiul meu pat, și în cele din urmă s-a prăbușit recunoscător în așternut. Închid televizorul și sting veioza de lângă pat. Zgomotele străzii din 1973 se scurg înăuntru prin fereastra deschisă. Vreau acasă. Mă întind pe patul tare de hotel, mâhnit și singur. Și încă nu pot pricepe.

Duminică 10 decembrie 1978 (Henry are 15 și 15 ani)

HENRY: Mă aflu la mine în dormitor, cu sinele meu. El vine din martie viitor. Facem ce facem adesea când avem parte de puțină intimitate, când afară e frig.

Când amândoi am trecut de pubertate, dar încă n-am ajuns în preajma unor fete adevărate. Cred că cei mai mulți oameni fac asta, dacă beneficiază de ocaziile pe care le avem noi. Nu vreau să zic că aș fi homo sau mai știu eu ce.

Dimineața de duminică e pe sfârșite. Aud clopotele de la St. Joe. Aseară, tata a venit târziu acasă; cred că s-o fi oprit la Trezorerie după concert; era atât de beat, încât a căzut pe scări și a trebuit să-l car până în apartament și să-l întind în pat. Acum tușește și îl aud zăngănind lucruri prin bucătărie.

Sinele meu pare tulburat de ceva; se tot uită țință la podea.

– Ce-i? îl întreb.

– Nimic, răspunde.

Mă ridic și verific dacă e încuiată ușa.

– Nu, spune el, părând a face un efort uriaș ca să vorbească.

– Haide, zic.

Aud pașii grei ai tatei chiar în fața ușii.

– Henry? întreabă.

Mânerul sferic al ușii se răsuțește încet, eu îmi dau seama brusc că din greșeală am *descuiat* ușa, Henry se năpustește la ea, dar e prea târziu: tata bagă capul înăuntru, și iată-ne *in flagrante delicto*.

– Ah, spune el, cu ochii căscați și cu un aer de complet dezgust. Isuse, Henry.

Închide ușa și îl aud întorcându-se în camera lui. În timp ce trag pe mine o pereche de blugi și un tricou, îi arunc sinelui meu o privire plină de reproș. Pornesc pe hol către camera lui tata. Ușa lui e închisă. Bat. Niciun răspuns. Aștept.

– Tată?

Tăcere. Deschid și rămân în pragul ușii.

– Tată?

Șade pe pat, cu spatele la mine. Nu se mișcă, iar eu rămân acolo o vreme și nu-mi vine să intru. Până la urmă, închid ușa și mă întorc la mine în cameră.

– A fost numai și numai vina ta, îi spun cu severitate sinelui meu.

Șade pe scaun, îmbrăcat în blugi, cu capul în mâini.

– Știi, *știi* c-o să se-ntâmples așa și n-ai zis nimic. Unde-ți e instinctul de conservare? Ce *dracului* e cu tine? La ce bun să știi viitorul dacă nu te poți proteja măcar de scenele umiltoare...

– Mai taci, croncăne Henry. Taci din gură.

– Ba *nu* tac din gură, spun cu vocea în crescendo. Păi, tot ce trebuia să faci era să spui...

– Ascultă. (Privește în sus la mine cu resemnare.) A fost ca... a fost ca în ziua aia la patinoar.

– Ah, rahat.

Cu câțiva ani în urmă, văzusem o fată lovită în cap cu un puc la Indian Head Park. Fusesse îngrozitor. Mai târziu am aflat că a murit la spital. Pe urmă am început să tot călătoresc în timp către acea zi, iar și iar, și voiam s-o avertizez pe mama ei, dar *nu puteam*. Parcă eram spectator la un film. Parcă eram o fantomă, îmi venea să strig, *Nu, ia-o acasă, n-o lăsa lângă gheață, ia-o de acolo, o să fie lovită, o să moară*, și îmi dădeam seama că toate acele cuvinte erau doar în capul meu și că totul avea să se întâmple cum se întâmplase și înainte.

– Vorbești despre schimbarea viitorului, spune Henry, dar pentru mine asta e trecutul, și din câte văd eu nu pot să fac nimic ca să-l schimb. Adică am încercat, și

încercarea mea a făcut să se întâmple. Dacă n-aș fi zis nimic, nu te-ai fi ridicat...

– Atunci, de ce-ai zis?

– Așa. O s-o faci, stai să vezi. (Dă din umeri.) E ca și cu mama. Accidentul. *Immer wieder*.

Se repetă mereu, se repetă identic.

– Liberul arbitru?

El se scoală, se duce la fereastră și se uită la grădina din spate a lui Tatinger.

– Tocmai vorbeam despre asta cu un sine din 1992. A zis ceva interesant: a zis că după părerea lui există liber arbitru doar când ești în timpul tău, în prezent. Că în trecut nu putem face decât tot ce-am făcut deja și nu putem să fim acolo decât dacă am mai fost acolo.

– Dar, oricând aș fi, acela e prezentul meu. N-ar trebui să pot decide...

– Nu. Se pare că nu.

– Dar despre viitor ce-a zis?

– Păi, ia gândește-te. Te duci în viitor, faci ceva, te întorci în prezent. Și lucrul pe care l-ai făcut devine parte din trecutul tău. Așa că, probabil, nici pe ăsta nu-l mai poți evita.

Simt o stranie combinație de libertate și disperare. Transpir. El deschide fereastra și aerul rece năvălește înăuntru.

– Dar, atunci, nu sunt responsabil pentru nimic din ceea ce fac când nu sunt în prezent.

El zâmbește.

– Slavă domnului.

– Și totul s-a întâmplat deja.

– Cu siguranță așa pare.

Își trece mâna peste față și-mi dau seama că ar avea nevoie să se radă.

– Dar spunea că trebuie *să te porți* ca și când ai avea liber arbitru, ca și când ai fi responsabil pentru ceea ce faci.

– De ce? Ce mai contează?

– Se pare că dacă nu te porți așa se întâmplă lucruri rele. E deprimant.

– El știa asta din experiența personală?

– Da.

– Și ce se mai întâmplă de-acum?

– Tata o să te ignore timp de trei săptămâni. Cât despre asta... – își flutură mâna în direcția patului – va trebui să nu ne mai întâlnim așa.

Oftez.

– Bine, nicio problemă. Altceva?

– Vivian Teska.

Vivian e o fată de la cursul de geometrie, la care tânjesc eu. Nu i-am spus-o niciodată.

– Măine, după oră, du-te la ea și cere-i o întâlnire.

– Nici măcar n-o cunosc.

– Ai încredere în mine.

Îmi zâmbește de sus, cu un aer atoateștiutor, care mă face să mă întreb cum naiba să am încredere în el, dar îmi doresc să am încredere.

– Bine, îi zic.

– Trebuie să plec. Bani, te rog.

Cu inima strânsă, îi dau douăzeci de dolari.

– Mai mult.

Îi mai dau douăzeci.

– Asta-i tot ce am.

– Bine.

Se îmbracă, trăgând niște haine dintr-o rezervă de lucruri de care nu mă sinchisesc dacă nu le mai văd vreodată.

– Dar o haină n-ai?

Îi dau un pulover de schi cu model peruan pe care l-am urât dintotdeauna. El se strâmbă, dar îl îmbracă. Ne ducem la ușa din spate a apartamentului. Clopotele bisericii anunță prânzul.

– Pa, zice sinele meu.

– Noroc, îi răspund, în mod straniu emoționat să mă văd pierzându-mă în necunoscut, în orașul Chicago, într-o dimineață rece de duminică în care nu e locul meu.

El tropăie în jos pe treptele de lemn, eu mă întorc în apartamentul tăcut.

*Miercuri 17 noiembrie/marți 28 septembrie 1982
(Henry are 19 ani)*

HENRY: Stau pe bancheta din spate a unei mașini de poliție în orașul Zion, Illinois. Port cătușe la mâini, și cam atât. Interiorul acestei mașini miroase a țigări, piele, sudoare și mai e un miros pe care nu-l pot

identifica și care pare să persiste numai în mașinile de poliție. O fi mirosul de ciudățenie a naturii dată în vileag. Ochiul stâng mi se închide de tare ce se umflă și toată partea din față a corpului meu e plină de vânătăi, tăieturi și noroi de când ăl mai zdrahon dintre cei doi polițiști m-a placat pe o parcelă de pământ gol acoperit cu cioburi. Lângă mașină, polițiștii stau de vorbă cu vecinii, dintre care cel puțin unul e clar că m-a văzut încercând să intru prin efracție în casa victoriană alb cu galben în fața căreia ne aflăm acum. Nu știu în ce timp sunt. Am venit aici de vreo oră și-am încurcat-o rău de tot. Sunt hămesit. Sunt obosit mort. Ar trebui să fiu la seminarul despre Shakespeare al dr. Quarrie, dar cu siguranță am reușit să-l ratez. Păcat. Studiam *Visul unei nopți de vară*.

Partea bună cu mașina asta de poliție e că în ea este cald și că nu mă aflu în Chicago. Polițiștii din Chicago mă urăsc fiindcă tot dispar din arest, iar ei nu reușesc să-și dea seama cum se întâmplă asta. De asemenea, refuz să stau de vorbă cu ei, așa că nici până azi n-au aflat cine sunt sau unde locuiesc. În ziua când vor afla, m-am ars, fiindcă pe numele meu există câteva mandate de arestare pentru spargerii, furt din magazine, opunere la arest, evadare din arest, încălcare a proprietății, expunere indecentă, jaf, *und so weiter*⁽²³⁾. De aici s-ar putea deduce că sunt un infractor tare tâmpit, dar de fapt problema principală este că nu-i deloc ușor să treci neobservat când ești în pielea goală. Furișarea și viteza sunt atuurile mele principale, așa că, atunci când încerc să șterpelesc ceva dintr-o locuință în plină zi, gol-pușcă, se întâmplă să nu meargă uneori. M-au arestat de câteva ori, dar până acum am reușit să dispar de fiecare dată înainte să-mi ia amprente ori să mă fotografieze.

Vecinii se tot holbează la mine prin geamurile mașinii de poliție. Nu-mi pasă. Nu-mi pasă. Durează mult. Futu-i, urăsc chestia asta. Mă las pe spate și închid ochii.

Se deschide o portieră. Aer rece – imediat mi se deschid ochii; o clipă, întrezăresc grilajul de metal care separă partea din față a mașinii de cea din spate, banchetele de vinil crăpat, mâinile mele în cătușe, pielea de găină de pe picioarele mele, cerul senin, vizibil prin parbriz, chipiul cu cozoroc negru de pe

bord, clipboardul din mâna polițistului, fața lui roșie, cu sprâncene stufoase, grizonante și cu guși ca niște draperii – totul e un licăr iridescent, colorat ca aripile de fluturi, iar polițistul spune „Hei, are un fel de criză de nervi” – îmi clănțâne dinții, mașina de poliție dispare din fața ochilor mei și mă pomenesc întins pe spate în propria mea curte. Da. Da! Îmi umplu plămânii cu dulcele aer al nopții de septembrie. Mă scol în șezut și-mi frec încheieturile, pe care încă se mai văd urmele cătușelor.

Nu mă pot opri din râs. Iar am evadat! Houdini^[24], Prospero^[25], fiți atenți la mine! Căci și eu sunt magician.

Senzația de greață mă copleșește și vomit fiere pe crizantemele lui Kimy.

Sâmbătă 14 mai 1983 (Clare are aproape 12 ani)

CLARE: E ziua de naștere a lui Mary Christina Heppworth și toate fetele din clasa a cincea de la St. Basil rămân să doarmă la ea acasă. La cină avem pizza, Coca Cola și salată de fructe, iar doamna Heppworth a făcut un tort mare în formă de cap de unicorn, pe care scrie cu glazură roșie *La Mulți Ani, Mary Christina!* Îi cântăm „Mulți ani trăiască” și Mary Christina stinge dintr-o suflare toate cele douăsprezece lumânări. Cred că știu ce dorință și-a pus; cred că și-a dorit să nu mai crească în înălțime. Eu cel puțin asta mi-aș dori dacă aș fi în locul ei. Mary Christina e cea mai înaltă din clasa noastră. Are 1,75 m. Mama ei e ceva mai scundă decât ea, dar taică-său e înalt de-adevăratelea. Helen a întrebat-o odată pe Mary Christina cât are taică-său și ea i-a spus că are doi metri. Ea e singura lor fată și toți frații ei sunt mai în vârstă decât ea, se rad deja și sunt și ei foarte înalți. Ne ignoră cu obstinație pe noi, fetele, și sunt ocupați să mănânce cât mai mult din tort, iar Patty și Ruth chicotesc întruna ori de câte ori ei se apropie. E atât de jenant! Mary Christina își desface cadourile. I-am luat un pulover verde exact ca acela al meu albastru cu guler croșetat, de la Laura Ashley, care i-a plăcut ei. După cină vedem *The Parent Trap* la video, iar familia Heppworth stă cu noi și ne supraveghează până ne schimbăm toate în pijamale, pe rând, în baia de la etaj și ne îngrămădim în camera lui Mary Christina, decorată

toată în roz, inclusiv covorul care acoperă toată podeaua. Ai impresia că părinții lui Mary Christina s-au bucurat foarte tare să aibă în fine și o fată, după atâția băieți. Ne-am adus toate saci de dormit, dar îi facem morman lângă un perete și ne așezăm pe patul lui Mary Christina și pe jos. Nancy are o sticlă de rachiu de mentă și bem toate câte puțin. Are un gust groaznic, îl simt în piept ca pe Vicks Vaporub^[26]. Jucăm Adevăr sau Provocare. Ruth o provoacă pe Wendy să alerge pe hol fără bluză pe ea. Wendy o întreabă pe Francie ce măsură poartă la sutien sora ei de șaptesprezece ani, Wendy. (Răspuns: 38D^[27].) Francie o întreabă pe Gayle ce făcea cu Michael Plattner la Dairy Queen sâmbăta trecută. (Răspuns: mânca înghețată. Îhî, sigur.) După o vreme ne plictisim de Adevăr sau Provocare, mai ales fiindcă e greu să te gândești la provocări ca lumea pe care să le îndeplinească oricare dintre noi și pentru că știm toate cam tot ce e de știut despre fiecare dintre noi, de vreme ce mergem împreună la școală încă de la grădiniță. Mary Christina spune:

– Hai să facem spiritism cu tabla Ouija^[28].

Suntem de acord toate, fiindcă e petrecerea ei, iar tabla Ouija e ca lumea. Ea scoate tabla din șifonier. Cutia e crăpată toată, iar micului semn de plastic care arată literele îi lipsește fereștriuca. Henry mi-a spus odată că s-a dus la o ședință de spiritism și că femeii care era medium i s-a rupt apendicele în mijlocul ședinței și au fost nevoiți să cheme salvarea. Placa e mare cât să o manevreze doar doi oameni concomitent, așa că primele sunt Mary Christina și Helen. Regula spune că trebuie să pui întrebarea cu voce tare, altfel n-o să meargă. Fiecare dintre ele își pune degetele pe semnul de plastic. Helen se uită la Mary Christina, care ezită, iar Nancy spune:

– Întreabă de Bobby.

Așa că Mary Christina întreabă:

– Îi place de mine lui Bobby Duxler?

Toată lumea chicotește. Răspunsul e nu, dar tabla Ouija spune *da*, după ce Helen o îmboldește nițel. Mary Christina zâmbește atât de larg, încât îi văd protezele, și cea de sus, și cea de jos. Helen întreabă dacă o place

vreun băiat. Placa Ouija descrie câteva cercuri, apoi se oprește la D, A, V.

– David Hanley? întreabă Patty.

Toată lumea râde. Dave e singurul băiat negru din clasa noastră. E timid și pirpiriu, și bun la matematică.

– Poate o să te ajute la algoritmi, spune Laura, care e și ea o timidă.

Helen râde. Nu se pricepe deloc la matematică.

– Vino, Clare. Încearcă tu cu Ruth.

Schimbăm locurile cu Helen și Mary Christina. Ruth se uită la mine, iar eu ridic din umeri.

– Nu știu ce să întreb, îi spun.

Toată lumea chicotește; de parcă ar fi și multe întrebări de pus. Dar sunt atâtea lucruri pe care aș vrea să le știu. *Mama o să fie bine? De ce a țipat tata la Etta azi-dimineață? Henry e o persoană adevărată? Unde mi-a ascuns Mark tema la franceză?*

– Care băieți o plac pe Clare? întreabă Ruth.

Mă uit urât la ea, dar îmi răspunde cu un zâmbet.

– Nu vrei să știi?

– Nu.

Îmi pun totuși degetele pe plasticul alb. Ruth își pune și ea degetele acolo, dar nu se mișcă nimic. Atingerea noastră e foarte delicată, încercăm să fim corecte și să nu împingem. Începe să se miște, încet. Descrie cercuri, apoi se oprește la H. După care prinde viteză: E, N, R, Y.

– Henry, spune Mary Christina. Cine este Henry?

Mă mulțumesc să dau din cap, sugerând că și pentru mine e un mister.

– Întreabă tu, Ruth.

Ea întreabă (surpriză mare) cui îi place de ea; tabla spune pe litere R, I, C, K. O simt pe Ruth cum împinge. Rick e dl Malone, profesorul nostru de științele naturii, care e îndrăgostit de dra Engle, profesoara de engleză. Toată lumea râde în afară de Patty; Patty e și ea îndrăgostită de dl Malone. Ruth și cu mine ne ridicăm, iar Laura și Nancy se așază în locul nostru. Nancy e eu spatele la mine, așa că nu-i văd fața când întreabă:

– Cine e Henry?

Toată lumea se uită la mine și se face liniște. Eu mă uit la placă. Nimic. Și tocmai pe când mă cred în siguranță semnul de plastic începe să se miște. Indică

litera H. Îmi spun că poate doar o ia de la cap și arată iar Henry; în definitiv, Nancy și Laura nu știu nimic despre Henry. Nici măcar *eu* nu știu prea multe despre Henry. Pe urmă indică: U, S, B, A, N, D⁴²⁹. Se uită toate la mine.

– Păi, nu sunt *măritată*. Am doar *unsprezece* ani.

– Dar cine-i Henry? se miră Laura.

– Nu știu. O fi cineva pe care nu l-am întâlnit încă.

Ea dă din cap aprobator. Toată lumea se minunează. Și eu mă minunez. Soț? *Soț?*

Joi 12 aprilie 1984 (Henry are 36 de ani, Clare are 12)

HENRY: Eu și Clare jucăm șah pe rondul de butuci din pădure. E o superbă zi de primăvară, iar pădurea e însuflețită de păsările care se curtează și cuibăresc. Ne ținem departe de familia lui Clare, care iar e pusă pe plimbări. Clare se gândește de ceva vreme cum să mute; i-am luat regina cu trei mutări în urmă, așa că nu mai are cale de scăpare, dar e hotărâtă să nu cedeze fără luptă.

Își ridică privirea.

– Henry, cine e preferatul tău dintre Beatlesi?

– John. Normal.

– De ce „normal”?

– Păi, Ringo merge, dar cam dă rateuri, știi? Iar George e cam prea new age pentru gustul meu.

– Ce-i aia new age?

– Niște religii trăsnite. Muzică tâmpițică și plictisitoare. Încercări jalnice de a convinge pe cineva de superioritatea a tot ce are legătură cu India. Terapii orientale.

– Dar ție nu-ți place medicina modernă.

– Asta fiindcă doctorii tot îmi spun că sunt nebun. Dacă aș avea mâna ruptă, aș fi un mare admirator al medicinei occidentale.

– Dar Paul?

– Paul e pentru puștoaice.

Clare zâmbește sfios.

– Mie de Paul îmi place cel mai mult.

– Păi, și tu ești puștoaică.

– De ce zici că Paul e pentru puștoaice?

Ai grijă, îmi spun.

– Ăă, păi, Paul e Drăguțul Beatle, știi?
– Și asta-i de rău?
– Nu, deloc. Dar pe băieți îi interesează mai degrabă să fie cool, iar John e ăla cool din Beatles.

– Aha. Dar a murit.

Râd.

– Poți să fii cool și dacă ești mort. De fapt, e chiar mai ușor, fiindcă nu mai îmbătrânești, nu te mai îngrași și nu mai chelești.

Clare murmură începutul de la „Când voi avea 64 de ani”³⁰¹. Își mută turnul cinci căsuțe în față. Acum sunt în poziția de a-i da șah-mat și îi arăt asta cu degetul, iar ea se repede să-și retragă piesa.

– Și de ce-ți place de Paul? o întreb, ridicând privirea la timp ca s-o surprind îmbujorându-se de emoție.

– E atât de... *frumos*, răspunde Clare.

Ceva din felul cum o spune mă face să mă simt ciudat. Studiez tabla de șah și-mi trece prin cap că, dacă mi-ar lua nebunul cu calul ar putea să-mi dea șah-mat. Mă întreb dacă ar trebui să-i spun asta. Dacă ar fi puțin mai mică, i-aș spune. Dar la doisprezece ani ești destul de mare ca să te descurci și singur. Clare privește visătoare tabla de șah. Îmi devine clar faptul că sunt gelos. Isuse. Nu-mi vine să cred că sunt gelos pe un boșorog de star rock multimilionar care ar putea să-i fie tată lui Clare.

– Pff!

Clare ridică privirea spre mine, zâmbindu-mi răutăcios.

– Ție de care-ți place?

De tine. Gândesc asta, dar n-o spun.

– Când aveam vârsta ta, vrei să spui?

– Ăă, da. Când aveai vârsta mea, de cine-ți plăcea?

Stau să cântăresc valoarea și potențialul acestei mine de aur înainte de-a o explora.

– Aveam vârsta ta în 1975. Sunt cu opt ani mai mare decât tine.

– Deci ai douăzeci?

– Ei bine, nu. Am treizeci și șase. Destul de bătrân ca să-ți fiu tată.

Clare se încruntă. Matematica nu e punctul ei forte.

– Dar dacă aveai doisprezece ani în 1975...

– Ah, scuze. Ai dreptate. Adică eu am treizeci și șase, dar undeva acolo – îmi flutur mâna în direcția sudului – am douăzeci. În timpul real.

Clare se căznește să digere chestia asta.

– Deci există doi de tine?

– Nu chiar. Întotdeauna există un singur eu, dar când călătoresc în timp ajung uneori în câte un loc unde există deja, și atunci, mda, ai putea spune că sunt doi. Sau mai mulți.

– Cum se face că întotdeauna văd doar câte unul?

– O să vezi și mai mulți. Când tu și eu o să ne întâlnim în prezentul meu, o să se întâmple destul de des.

Mai des decât mi-ar plăcea, Clare.

– Și deci de care dintre ei îți plăcea în 1975?

– De niciunul, serios. La doisprezece ani aveam alte lucruri în cap. Dar la treisprezece mi s-au aprins călcâiele rău de tot după Patty Hearst.

– O fată de la școala ta? întreabă Clare, părând cam supărată.

Râd.

– Nu. Era o liceană bogată din California, pe care au răpit-o niște teroriști îngrozitori cu vederi politice de stânga și au pus-o să jefuiască bănci. A fost la știrile serii luni de zile.

– Ce s-a întâmplat cu ea? De ce-ți plăcea de ea?

– I-au dat drumul până la urmă. S-a măritat, a făcut copii și acum e o doamnă bogată și locuiește în California. De ce-mi plăcea de ea? A, nu știu. Nu e o chestie rațională. Probabil că bănuiam cam ce simțea după ce fusese răpită și obligată să facă niște lucruri pe care n-ar fi vrut să le facă, și pe urmă părea că începuse să-i placă.

– Tu faci lucruri pe care n-ai vrea să le faci?

– Mda. Mereu.

Mi-a amorțit piciorul. Mă ridic și îl scutur până încep să simt furnicături.

– Nu întotdeauna ajung în siguranță lângă tine, Clare. De multe ori nimeresc în locuri în care trebuie să fur ca să fac rost de haine și mâncare.

– Ah.

Se întunecă la față, dar imediat sesizează ce mutare poate să facă, mută piesa și ridică spre mine o privire

triumfătoare.

– Șah-mat!

– Hei! Bravo! Mă ploconesc în fața ei. Ești regina șahului *du jour*⁽³¹⁾.

– Într-adevăr, spune Clare, îmbujorându-se de mândrie.

Începe să reșeze piesele în poziția de start și mă întreabă:

– Încă una?

Mă fac că mă uit la ceasul pe care nu-l am.

– Sigur. (Mă așez iar.) Ți-e foame?

Stăm aici de câteva ore și am cam rămas fără provizii; nu mai avem decât niște resturi de chips Doritos pe fundul pungii.

– Hmm, face Clare și duce mâinile la spate, cu câte un pion din fiecare culoare.

Îi ating umărul drept, iar ea îmi arată pionul alb. Deschid cu mutarea mea standard, pionul reginei la D4. Ea face mutarea de răspuns standard la deschiderea mea standard, pionul reginei la D5. Facem destul de repede următoarele zece mutări, fără prea mare vărsare de sânge, după care Clare rămâne o vreme gânditoare, cântărind configurația tablei. Îi place să experimenteze mereu, să încerce un *coup d'éclat*⁽³²⁾.

– De cine îți place acum? mă întreabă fără să-și ridice privirea spre mine.

– Adică la douăzeci de ani? Sau la treizeci și șase?

– La amândouă.

Încerc să-mi amintesc cum era la douăzeci de ani. E doar o nebuloasă de femei, sâni, picioare, piele, păr. Toate poveștile lor s-au amestecat, iar figurile li s-au desprins de nume. La douăzeci de ani eram ocupat, dar nefericit.

– La douăzeci n-a fost nimic special. Nu-mi vine în minte niciuna.

– Și la treizeci și șase?

O cercetez pe Clare cu privirea. Doisprezece ani e o vârstă prea fragedă? Sunt sigur că e prea fragedă. Mai bine să fantazezi despre Paul McCartney cel frumos, imposibil de avut, sigur, decât să ai de-a face cu Henry, Hodorogul Călător în Timp. Dar de ce mă întreabă asta, în definitiv?

– Henry?
 – Mda?
 – Ești însurat?
 – Da, recunosc fără tragere de inimă.
 – Cu cine?
 – Cu o femeie foarte frumoasă, răbdătoare, talentată și deșteaptă.
 Îi pică fața. Scoate un „oh”, apoi ridică nebunul alb pe care mi l-a capturat cu două mutări în urmă și îl învârtește pe pământ ca pe un titirez.
 – Păi, draguț, spune, părând cam necăjită la vestea asta.
 – Ce s-a-ntâmplat?
 – Nimic. (Își mută regina de la D7 la G4.) Șah.
 Îmi mut calul astfel încât să-mi protejez regele.
 – Eu sunt măritată? mă chestionează Clare.
 Îi caut privirea.
 – Azi îți cam forțezi norocul.
 – De ce nu? Și-așa nu-mi spui nimic niciodată.
 Haide, Henry, spune-mi dacă o să ajung fată bătrână.
 – O să fii călugăriță, o tachinez.
 Pe Clare o ia cu tremurici.
 – Aoleu, sper că nu. (Îmi ia un pion cu tura.) Cum ai cunoscut-o pe soția ta?
 – Pardon. Informație strict secretă.
 Îi iau tura cu regina.
 – Au, se strâmbă Clare. Călătoreai în timp? Când ai întâlnit-o?
 – Eu îmi vedeam de treaba mea.
 Clare suspină. Îmi mai ia un pion, cu cealaltă tură.
 Încep să duc lipsă de pioni. Mut nebunul reginei la F4.
 – Nu-i corect să știi totul despre mine și să nu-mi spui niciodată nimic despre tine.
 – Așa e. Nu-i corect.
 Încerc să par îndatorat și plin de păreri de rău.
 – Adică Ruth, Helen, Megan și Laura îmi spun totul și eu le spun lor totul.
 – Totul?
 – Mda. Ei, nu le spun de tine.
 – Aha. De ce?
 Clare are un aer ușor defensiv.
 – Tu ești un secret. Și oricum nu m-ar crede.

Îmi încolțește nebunul cu calul și-mi aruncă un zâmbet șmecher. Studiez tabla, încercând să găsesc o cale de a-i lua calul sau de a-mi scoate nebunul de acolo. Albele sunt într-o situație disperată.

– Henry, ești o persoană adevărată?

Sunt puțin descumpănit.

– Da. Ce altceva să fiu?

– Nu știu. Un spirit?

– Chiar sunt o persoană, Clare.

– Dovedește-o.

– Cum?

– Nu știu.

– Cred că nici tu nu poți dovedi că *ești* o persoană, Clare.

– Ba sigur că pot.

– Cum?

– Sunt exact ca o persoană.

– Păi, și eu sunt exact ca o persoană.

E ciudat că a deschis discuția asta; în 1999, eu și dr. Kendrick ne-am lansat într-un război filosofic de uzură exact pe această temă. Kendrick era convins că sunt vestitorul unei noi specii umane, la fel de diferită de oamenii obișnuiți precum era omul din Cromagnon de vecinii săi neanderthalieni. Eu am ripostat susținând că sunt doar un fragment de cod genetic dat peste cap și că neputința noastră de a avea copii dovedește că n-o să devin Veriga Lipsă. Am ajuns să ne cităm unul altuia din Kierkegaard și din Heidegger și să ne aruncăm priviri crunte.

Între timp, Clare mă privește cu îndoială.

– *Oamenii* nu apar și dispar ca tine. Ești ca pisica din Cheshire^[33].

– Vrei să spui că sunt un personaj fictiv?

Depistez, în fine, ce mutare trebuie să fac: turnul regelui la A. Acum poate să-mi ia nebunul, dar cu prețul pierderii reginei. Lui Clare nu-i ia mai mult de o clipă să-și dea seama de asta, și atunci scoate limba la mine. Limba ei are o îngrijorătoare nuanță de portocaliu de la câte chips a mâncat.

– Mă face să-mi pun unele întrebări despre basme. Adică, dacă tu ești real, de ce n-ar fi reale și basmele?

Clare se scoală în picioare, cântărind încă din priviri situația de pe tablă, și face niște mișcări ca de dans,

topăind de parcă i-ar fi luat foc pantalonii.

– Cred că s-a întărit pământul. Mi-a amortit fundul.

– Poate sunt adevărate. Sau vreun detaliu din ele e adevărat, și oamenii au tot adăugat povești în jurul lui.

– De pildă, că Albă ca Zăpada era în comă?

– Și Frumoasa din Pădurea Adormită.

– Și Jack cel cu vrejul de fasole a fost doar un grădinar nemaipomenit.

– Și Noe a fost un bătrân ciudat care locuia într-o ambarcațiune și avea o mulțime de pisici.

Clare se holbează la mine.

– Noe e în *Biblie*. Nu e un basm.

– Ah, așa e. Scuze.

Sunt hămesit. Din clipă în clipă, Nell va suna clopoțelul pentru masa de prânz, iar Clare va trebui să intre în casă. S-a așezat înapoi. Îmi dau seama că și-a pierdut interesul pentru joc fiindcă a început să construiască o piramidă din piesele cucerite.

– Încă n-ai produs dovada că ești adevărat, spune Clare.

– Nici tu.

– Adică uneori te întrebi dacă sunt adevărată? mă întreabă surprinsă.

– Poate ești doar în visul meu. Poate eu sunt doar în visul tău. Poate fiecare dintre noi exista doar în visele celuilalt, și în fiecare dimineață, când ne trezim, uităm unul de celălalt.

Clare se încruntă dezaprobat și dă din mână de parcă ar vrea să alunge o asemenea idee ciudată.

– Ciupește-mă, îmi cere.

Mă aplec și o ciupesc ușor de braț.

– Mai tare!

O ciupesc iar, făcând să-i apară un semn alb și roșu, care dispare în câteva secunde.

– Nu crezi că m-aș fi trezit acum, dacă dormeam? Și oricum nu mă simt adormită.

– Păi, nici eu nu mă simt ca un spirit. Sau ca un personaj ficțional.

– De unde știi? Dacă te-aș inventa eu și n-aș vrea să știi că ești inventat, pur și simplu nu ți-aș spune, nu?

Flutur din sprâncene spre ea.

– Poate Dumnezeu ne-a inventat și nu vrea să ne spună.

– N-ar trebui să spui chestii d-astea, exclamă Clare. Și pe lângă asta tu nici măcar nu crezi în Dumnezeu. Nu?

Dau din umeri și schimb subiectul.

– Sunt mai adevărat decât Paul McCartney.

Clare pare îngrijorată. Începe să strângă piesele în cutie, separându-le cu grijă pe cele albe de cele negre.

– O mulțime de oameni știu de Paul McCartney... De tine numai eu știu.

– Dar pe mine chiar m-ai întâlnit, pe el nu l-ai întâlnit niciodată.

– Mama a fost la un concert Beatles.

Închide capacul setului de șah și se întinde pe pământ, privind în sus la umbrarul de frunze tinere.

– A fost în parcul Comiskey din Chicago, la 8 august 1965.

O împung cu degetul în burtă, iar ea se chircește ca un arici, chicotind. După ce ne gâdilăm și ne hârjonim o vreme prin țărână, rămânem întinși pe jos, ținându-ne de mijloc, iar Clare mă întreabă:

– Și soția ta călătorește în timp?

– Nu. Slavă domnului.

– De ce „slavă domnului”? Cred că ar fi amuzant. Ați putea să mergeți împreună de colo-colo.

– Un singur călător în timp per familie e mai mult decât suficient. E periculos, Clare.

– Își face griji pentru tine?

– Da, îi răspund cu voce înceată. Își face.

Mă întreb ce face Clare acum, în anul 1999. Poate încă mai doarme. Poate nici n-o să știe că am plecat.

– O iubești?

– Foarte mult, îi șoptesc.

Rămânem tăcuți, întinși unul lângă altul, privind la copacii legănați de vânt, la păsări, la cer. Aud un suspin înăbușit și arunc o privire spre Clare, văzând cu uimire cum îi curg lacrimi pe față. Mă ridic și mă aplec deasupra ei.

– Ce s-a-ntâmplat, Clare?

Dar ea se mulțumește să dea din cap și își ține buzele strâns lipite. Îi netezesc părul, o ridic în șezut și o îmbrățișez. E doar un copil, și totuși nu e.

– Ce s-a-ntâmplat?

Îmi răspunde cu o șoaptă atât de mică, încât o rog să mai spună o dată.

– Am crezut că poate ești căsătorit cu mine.

Miercuri 27 iunie 1984 (Clare are 13 ani)

CLARE: Stau în mijlocul Pajiștii. E sfârșitul lui iunie, după-amiaza târziu; în câteva minute, va trebui să mă spăl ca să merg la masă. Afară se răcește. Acum zece minute, cerul era de un albastru violaceu, iar în Pajiște era o căldură apăsătoare, totul în jur părea curbat, ca și cum s-ar fi aflat sub un uriaș dom de sticlă, toate zgomotele din apropiere erau înghițite de arșiță și nu se mai auzea decât bâzâitul uniform al unui cor de insecte. Stau așezată pe podeț și privesc la gâzele care patinează pe suprafața nemișcată a micului iaz, gândindu-mă la Henry. Azi nu e zi de Henry; următoarea e abia peste douăzeci și două de zile. Afară s-a răcorit bine de tot. Henry îmi pare dificil și enigmatic. Toată viața am considerat că nu-i mare lucru treaba asta cu Henry; asta deși Henry e secretul meu și, ca orice secret, e prin urmare fascinant. Henry mai e și un fel de miracol, și nu de multă vreme a început să-mi fie tot mai clar că cele mai multe fete nu au un Henry sau, dacă îl au, păstrează tăcerea asupra acestui fapt. Se pornește un vântuleț; iarba înaltă face vâlurele, iar eu închid ochii ca să-mi pară că aud zgomotul mării (pe care n-am văzut-o niciodată decât la televizor). Când deschid iar ochii, cerul e gălbui, apoi devine verde. Henry spune că vine din viitor. Când eram mică nu vedeam nicio problemă în asta; habar n-aveam ce poate să însemne. Acum mă întreb dacă asta înseamnă că viitorul e un loc, sau asemănător unui loc, unde aș putea să ajung și eu; să ajung acolo în alt fel decât îmbătrânind. Mă întreb dacă nu cumva Henry m-ar putea duce în viitor. Pădurea e neagră, iar copacii se arcuiesc într-un fel de plecăciune. Zumzetul insectelor a încetat, iar vântul netezește totul, culcă iarba la pământ și face copacii să scârțâie și să ofteze. Mă tem de viitor; îmi pare o cutie uriașă care mă așteaptă. Henry zice că mă cunoaște în viitor. Nori negri uriași vin din spatele copacilor, cu atâta iuțeală, încât mă fac să râd, fiindcă arată ca niște păpuși; totul se învârtește spre mine și se aude sunetul prelung și înfundat al unui tunet. Deodată

îmi dau seama că sunt un reper înalt și subțire în mijlocul pajiștii unde totul s-a culcat la pământ, așa că mă întind și eu, sperând să scap neobservată de furtuna care se rostogolește în văzduh, stau lungită pe spate și privesc spre cer, când începe să toarne pe mine cu găleata. Hainele îmi sunt flească într-o clipă și simt pe neașteptate că Henry e aici, sau de fapt o nevoie incredibilă ca Henry să fie aici și să mă atingă, deși în același timp îmi pare că Henry e ploaia și că sunt singură și îl doresc.

Duminică 23 septembrie 1984 (Henry are 35 de ani, Clare are 13)

HENRY: Sunt în locul bătorit, în Pajiște. E dis-de-dimineată, chiar înainte de răsărit. E sfârșitul verii, toate florile și ierburile îmi ajung până la piept. E răcoare. Sunt singur. Înaintez cu greu prin vegetație până depistez cutia cu haine, o deschid și găsesc în ea blugi, o cămașă albă oxford și șlapi cu baretă între degete. N-am mai văzut hainele astea, așa că habar n-am în ce timp anume mă aflu. Clare mi-a lăsat și o gustare: un sandviș cu unt de alune și gem, împachetat cu grijă în staniol, împreună cu un măr și o pungă de chips Jay. O fi mâncarea ei pentru la școală. Acum mă aștept să fiu undeva pe la sfârșitul anilor șaptezeci sau începutul anilor optzeci. Răsare soarele. Toată Pajiștea e albastră, apoi portocalie, pe urmă roz, umbrele se lungesc și e zi de-a binelea. Nici urmă de Clare. Mă târăsc câțiva metri prin vegetație, mă fac covrig pe pământul încă umed de rouă și adorm.

Când mă trezesc, soarele s-a ridicat pe cer, iar Clare șade lângă mine și citește o carte. Îmi zâmbește și îmi spune:

– S-a făcut lumină-n sat. Cântă păsărelele, țopăie broscuțele și e ora de sculat!

Oftez și mă frec la ochi.

– Bună, Clare. Ce dată e?

– Duminică 23 septembrie 1984.

Clare are treisprezece ani. O vârstă ciudată și dificilă, dar nu atât de dificilă precum situația noastră în prezentul meu. Mă ridic în șezut și casc.

– Clare, dacă te rog frumos, intri în casă să furi o cană de cafea pentru mine?

– Cafea? întreabă Clare pe un ton de parcă n-ar fi auzit în viața ei de substanța asta.

La maturitate, e la fel de dependentă de cafea ca și mine. Acum stă să se gândească la o metodă.

– Te rog frumos...

– Bine, o să încerc.

Se scoală fără grabă. E anul în care Clare a crescut foarte repede. A crescut aproape treisprezece centimetri într-un an și încă nu s-a acomodat cu noul ei corp. Sâni, picioare și șolduri, toate nou-formate. Încerc să nu mă gândesc la asta în timp ce o privesc cum merge pe cărare spre casă. Arunc o privire la cartea pe care o citea. E de Dorothy Sayers^[34], una pe care n-am citit-o. Până se întoarce Clare, sunt deja la pagina treizeci și trei. A adus un termos, cești, o pătură și câteva gogoși. O vară întreagă de soare i-a umplut nasul de pistrui și mă văd nevoit să rezist impulsului de a-mi trece mâinile prin părul decolorat care îi alunecă pe brațe în timp ce întinde pătura.

– Fii binecuvântată!

Iau termosul de parcă ar conține un sacrament. Ne așezăm pe pătură. Îmi arunc șlapii din picioare, torn cafea într-o ceașcă și sorb o înghițitură. E incredibil de tare și de amară.

– Ihaa! Asta-i combustibil de rachetă, Clare.

– E prea tare?

Arată cam abătută, așa că mă grăbesc s-o complimentez.

– Ei, probabil că nicio cafea nu e prea tare, dar e destul de tare. Însă îmi place. Tu ai făcut-o?

– Îhî. N-am mai făcut cafea până acum și a mai venit și Mark pe capul meu și m-a sâcâit, așa că se poate s-o fi greșit.

– Nu, e bună.

Suflu în cafea și o dau pe gât. Imediat mă simt mai bine. Îmi mai torn o ceașcă. Clare îmi ia termosul. Își toarnă un centimetru de cafea și ia cu prudență o înghițitură.

– Îâi, e scârboasă. Așa trebuie să fie la gust?

– Ei, de obicei nu-i așa cumplită. O să-ți placă s-o bei cu mult lapte și zahăr.

Clare își varsă restul de cafea în mijlocul Pajiștii și ia o gogoasă.

– Mă transformi într-o dependentă.

N-am nicio replică pregătită pentru asta, fiindcă așa ceva nu mi-a trecut niciodată prin minte.

– Ăă, ba nu.

– Ba da.

– Ba nu. (Fac o pauză.) Ce vrei să spui, cum adică te transform într-o dependentă? Nu te transform în nimic.

– Ba știi că da, asta faci dacă-mi spui că-mi place cafeaua cu lapte și zahăr când eu nici n-am apucat s-o gust ca lumea. Adică, eu cum o să-mi mai dau seama dacă o prefer așa sau dacă îmi place doar fiindcă mi-ai zis tu că-mi place?

– Dar, Clare, e vorba doar de gusturile fiecăruia. Ar trebui să fii în stare să-ți dai seama singură cum îți place să bei cafeaua, indiferent de ce-ți spun eu. Și, în definitiv, tu ești aia care mă bate mereu la cap să-i povestesc despre viitor.

– Să afli lucruri despre viitor nu-i totuna cu a-ți se spune ce-ți place, spune Clare.

– De ce? Toate au de-a face cu liberul arbitru.

Clare își scoate pantofii și șosetele. Își vârstă șosetele în pantofi, pe care îi aranjează frumos la marginea păturii. Pe urmă ia vechiturile mele de șlapi și îi aliniază cu pantofii ei, făcând pătura să arate ca un tatami.

– Credeam că liberul arbitru are de-a face cu păcatul.

Stau să mă gândesc la asta înainte de a-i răspunde:

– Nu. De ce s-ar limita liberul arbitru la bine și rău? Adică tu adineauri te-ai hotărât, din propria ta voință, să-ți scoți pantofii. Nu contează, nimănui nu-i pasă dacă porți sau nu pantofi, și nu e nici păcat, nici virtute, nici nu afectează viitorul, dar se cheamă că ți-ai exersat liberul arbitru.

Clare ridică din umeri.

– Dar uneori îmi spui câte ceva și simt că viitorul e deja aici, știi? De parcă viitorul meu a fost în trecut, s-a petrecut deja și nu pot să fac nimic în privința asta.

– Asta se cheamă determinism, îi spun. Mie îmi bântuie visele.

Clare e intrigată.

– De ce?

– Păi, dacă *tu* te simți îngrădită de ideea că viitorul tău nu poate fi schimbat, imaginează-ți cum mă simt *eu*.

Mereu mă lovesc de faptul că nu pot să schimb nimic, chiar dacă sunt de față, martor la ceea ce se întâmplă.

– Dar, Henry, tu chiar schimbi lucruri! Păi, tu ai notat chestia aia pe care trebuie să ți-o dau în 1991, despre copilul cu sindromul Down. Și Lista, dacă n-aș avea Lista n-aș ști când să vin să mă văd cu tine. Tot timpul schimbi lucruri.

Zâmbesc.

– Pot să fac doar lucruri care vin în întâmpinarea a ceea ce s-a întâmplat deja. De pildă, nu pot anula faptul că tocmai ți-ai scos pantofii.

Clare râde.

– De ce ți-ar păsa dacă mi-i scot sau nu?

– Nu-mi pasă. Dar, indiferent dacă mi-ar păsa, a devenit o parte inalterabilă din istoria universului și n-am ce să mai fac în privința asta.

Iau o gogoasă. E un „Bismarck”, favoritele mele. Glazura se cam topește în soare și mi se lipește de degete.

Clare își termină de mâncat gogoșa, își răsucește manșetele blugilor și se așază cu picioarele încrucișate. Își scarpină nasul și mă privește cu iritare.

– Acum mă faci să mă intimidez. Mă simt de parcă produc câte un eveniment istoric de câte ori îmi suflu nasul.

– Păi, așa e.

Ea dă ochii peste cap.

– Care e opusul determinismului?

– Haosul.

– Ah. Asta nu-mi place. Ție îți place?

Iau o mușcătură zdravănă din „Bismarck” și chibzuiesc asupra haosului.

– Păi, da și nu. Haosul înseamnă mai multă libertate. De fapt, libertate totală. Dar fără sens. Vreau să am libertate de acțiune, dar vreau și ca acțiunile mele să însemne ceva.

– Dar, Henry, uiți de Dumnezeu. De ce n-ar exista un Dumnezeu care să facă acțiunile tale să aibă sens?

Vorbind, Clare se încruntă de-a binelea, cu privirea dusă în lungul Pajiștii.

Bag în gură ultima bucată de Bismarck și mestec încet ca să câștig timp. De câte ori Clare pomenește de

Dumnezeu, încep să-mi transpire palmele și simt nevoia acută de-a mă ascunde, de-a fugi ori de a dispărea.

– Nu știi, Clare. Mie lucrurile îmi par prea întâmplătoare și fără sens ca să existe vreun Dumnezeu.

Clare își prinde mâinile în jurul genunchilor.

– Dar tocmai ziceai că totul pare să fi fost plănuț în avans.

– Pff.

O apuc de glezne, îi trag picioarele în poala mea și le țin bine. Clare râde și se lasă pe spate, sprijinindu-se pe coate. În mâinile mele, picioarele ei sunt reci; sunt de un roz intens și foarte curate.

– Bine, hai să vedem, spun. Variantele pe care le avem sunt universul-monolit, în care trecutul, prezentul și viitorul coexistă simultan și totul s-a întâmplat deja; haosul, în care orice se poate întâmpla și nimic nu poate fi previzionat din cauză că nu putem cunoaște toate variabilele; și universul creștin, în care Dumnezeu a făcut totul și toate există cu un scop, dar totuși avem liber arbitru. Corect?

– Cred că da, spune Clare, fluturându-și degetele de la picioare.

– Și tu pentru care votezi?

Clare tace. Pragmatismul ei și sentimentele sale romantice legate de Iisus și Maria sunt, la vârsta de 13 ani, într-un echilibru aproape perfect. Cu un an în urmă, l-ar fi ales fără ezitare pe Dumnezeu. Peste zece ani, va vota cu determinismul, iar după încă zece va considera că universul e arbitrar, că Dumnezeu, dacă există, nu ne aude rugile, că legea cauzei și a efectului este brutală și de neocolit, dar lipsită de sens. Iar după asta? Nu știi. Dar în momentul acesta Clare stă în pragul adolescenței, cu credința într-o mână și cu scepticismul crescând în cealaltă mână, și tot ce poate face e să încerce să jongleze cu ele ori să le strângă una într-alta până vor fuziona.

– Nu știi, spune ea dând din cap. Îl *vreau* pe Dumnezeu. E bine așa?

Mă simt ca un ticălos.

– Sigur că e bine. Asta-i ceea ce crezi tu.

– Dar nu vreau doar să cred eu asta, vreau să fie adevărat.

Îmi trec degetele mari peste arcul tălpilor lui Clare, iar ea închide ochii.

– Tu și Sfântul Toma d’Aquino.

– Am auzit de el, spune Clare, de parcă i-ar vorbi unui unchi favorit pe care nu l-a mai văzut de mult, sau gazdei unui show TV la care se uita când era mică.

– Și el voia ordine și sens, și pe Dumnezeu. A trăit în secolul al treisprezecelea și a predat la Universitatea din Paris. Credea și în Aristotel, și în îngerii.

– Tare-mi plac îngerii, spune Clare. Sunt atât de frumoși. Aș vrea să am și eu aripi, să zbor și să mă așez pe nori.

– „*Ein jeder Engel ist schrecklich.*”

Clare scoate un suspin ușor care semnifică *Nu știi germana, ai uitat?*

– „Orice înger e înspăimântător.” E dintr-o serie de poeme numite *Elegiile duineze*, de un poet pe nume Rilke. E unul dintre poeziile mele preferate.

Clare râde.

– Iar faci asta.

– Ce?

– Îmi spui tu ce-mi place.

Clare scormonește în poala mea cu picioarele. Fără să mă gândesc, îi pun picioarele pe umerii mei, dar imediat îmi pare, într-un fel, un gest prea sexual, așa că îi iau repede labele picioarelor și i le țin într-o mână, pe când ea se întinde pe spate, inocentă și angelică, risipindu-și părul pe pătură ca un nimb în jurul ei. O gâdil la tălpi. Clare se hlizește și se răsucesc, alunecând din mâinile mele ca un peștișor, sare în picioare și face roata, rânjind la mine de parcă m-ar provoca să vin după ea s-o prind. Mă mulțumesc să-i zâmbesc și eu, iar ea se întoarce și se așază pe pătură lângă mine.

– Henry?

– Mda?

– Tu mă faci să fiu diferită.

– Știu.

Mă răsucesc să mă uit la Clare și, doar pentru o clipă, uit ce tânără e și că toate astea s-au petrecut cu multă vreme în urmă. O văd pe Clare, soția mea, suprainprimată peste fața acestei fete, și nu știu ce să-i spun acestei Clare care e mai în vârstă și atât de diferită de alte fete, care știe că a fi diferită e tare greu uneori.

Dar Clare nu pare să aștepte un răspuns. Se sprijină de mine, iar eu îmi petrec brațul pe după umerii ei.

– *Clare!*

Tatăl ei o strigă în liniștea Pajiștii. Clare sare în picioare, înșfăcându-și pantofii și ciorapii.

– E ora de masă, spune ea, dintr-o dată agitată.

– Bine. Ăă, pa.

Îi fac cu mâna, ea zâmbește și mormăie un *la revedere*, apoi o ia la fugă pe cărare și gata, a dispărut. Mă întind în soare, o vreme, punându-mi întrebări despre Dumnezeu și citind din Dorothy Sayers. După vreo oră dispar și eu și doar pătura, o carte, ceștile de cafea și hainele rămân mărturie că am fost și noi pe acolo.

După sfârșit

Sâmbătă 27 octombrie 1984 (Clare are 13 ani, Henry are 43)

CLARE: Mă trezesc brusc. S-a auzit un zgomot: cineva mă striga pe nume. Părea vocea lui Henry. Mă ridic în pat, ascultând. Aud vântul și țipetele ciorilor. Dar dacă era Henry? Sar din pat și o iau la fugă, în picioarele goale, pe scări în jos, ies pe ușa din spate și ajung în Pajiște. E frig, iar vântul mă taie prin cămașa de noapte. El unde e? Mă opresc să mă uit, și iată-i, la marginea livezii, pe tati și pe Mark, în hainele lor de vânătoare de culoare portocaliu-strălucitor, și mai e un bărbat cu ei, stau cu toții și se uită la ceva, dar când aud pașii mei se întorc, iar atunci îmi dau seama că bărbatul e Henry. Ce caută Henry cu tati și cu Mark? Alerg spre ei prin iarba moartă care îmi zgârie picioarele, iar tati îmi vine în întâmpinare. „Scumpete”, îmi spune el, „ce cauți afară așa devreme?”. „Am auzit că mă strigă cineva”, îi răspund. El îmi zâmbește. *Prostuțo*, pare a spune zâmbetul lui. Mă uit la Henry să văd dacă o să-mi explice el. *De ce m-ai strigat, Henry?* dar el scutură din cap și își duce degetul la buze, *Sst, nu mai spune, Clare*. Intră în livadă, iar eu vreau să văd la ce se uitau cu toții, dar nu e nimic acolo, iar tati îmi spune „Du-te înapoi în pat, Clare, ai visat doar”. Își pune brațul în jurul meu și o luăm amândoi spre casă, iar eu privesc peste umăr la Henry, care îmi face cu mâna și zâmbește, *E-n regulă, Clare, o să-ți explic eu mai târziu* (deși, cunoscându-l pe Henry, probabil că n-o să-mi explice nimic, o să mă facă să-mi dau seama singură, sau toată treaba asta se va lămuri de la sine în zilele următoare). Îi fac și eu cu mâna, apoi mă uit să văd dacă Mark a observat asta, dar Mark e cu spatele la noi, e nervos și așteaptă să plece pentru ca el și tati să se poată întoarce la vânătoare, dar ce caută Henry aici, ce și-au spus? Mă uit iar peste umăr, dar nu-l mai văd pe Henry, iar tati îmi spune „Hai, Clare, acum du-te înapoi în pat” și mă sărută pe frunte. Pare necăjit, așa că fug înapoi în casă, urc fără zgomot scara și mă așez pe pat, tremurând. Tot nu știu ce s-a întâmplat, dar știu că a fost ceva rău, ceva foarte, foarte rău.

Luni 2 februarie 1987 (Clare are 15 ani, Henry are 38)

CLARE: Când ajung acasă de la școală, Henry mă așteaptă în Camera de lectură. Am aranjat pentru el o cămăruță chiar lângă cea unde se află instalația de încălzire; e pe partea opusă celei în care ne ținem bicicletele. I-am lăsat pe toți din casă să știe că îmi place să-mi petrec timpul citind la subsol, și chiar așa e, îmi petrec mult timp acolo, așa că nu pare nimic ciudat. Henry a blocat mânerul ușii cu un scaun. Bat de patru ori, iar el îmi deschide. Și-a făcut un fel de cuib din perne de pat și de scaun și din pături, în care a stat citind reviste vechi la lumina lămpii mele de birou. Poartă niște blugi vechi ai lui tata și o cămașă de flanelă ecosez; arată obosit și nebărbierit. De dimineață am lăsat ușa din spate descuiată ca să poată intra el, și iată-l.

Am adus o tavă cu mâncare, pe care o pun pe jos.

– Aș putea să aduc niște cărți.

– De fapt, astea sunt grozave, spune Henry. (Citește niște numere din anii '60 ale revistei *Mad*.) Și sunt indispensabile pentru călătorii în timp, care au nevoie neîntârziat de tot felul de informații mărunte.

Și ridică *Almanahul Lumii* din 1968.

Mă așez lângă el pe pături și îi arunc o privire să văd dacă are de gând să mă gonească de acolo. Îmi dau seama că se gândește să facă asta, așa că îi arăt mâinile și apoi mă așez pe ele.

– Simte-te ca acasă, îmi spune zâmbind.

– Din ce timp vii?

– 2001. Octombrie.

– Arăți obosit.

Îmi dau seama că deliberează dacă să-mi spună sau nu de ce e obosit, și decide să nu-mi spună.

– Ce punem la cale în 2001? îl întreb.

– Lucruri mari. Lucruri obositoare. (Începe să mănânce sandvișul cu friptură de vită pe care i l-am adus.) Ei, e bun.

– Nell l-a făcut.

El râde.

– N-am să înțeleg niciodată cum de poți să realizezi sculpturi uriașe care rezistă la vijelii, să amesteci

vopseluri după rețete, să prepari kozo³³¹, și toate alea, și nu poți să faci nici cea mai mărunță chestie de mâncare. E uimitor.

– E un blocaj mental. O fobie.

– E straniu.

– Intru în bucătărie și aud o voce mică spunându-mi „Pleacă”. Așa că plec.

– Mănânci suficient? Ești slabă.

Eu mă simt grasă.

– Mănânc. (Îmi trece prin minte o idee cumplită.) Sunt grasă rău în 2001? Poate de-aia ți se pare că sunt prea slabă.

Henry zâmbește ca la o glumă, dar eu nu m-am prins de ea.

– Păi, ești destul de rotofeie în momentul ăsta din prezentul meu, dar o să-ți treacă.

– Îh.

– Nu-i rău să fii rotofeie. O să-ți stea foarte bine.

– Nu, mulțumesc. (Henry mă privește îngrijorat.) Să știi că nu sunt anorexică sau mai știu eu ce. Adică nu e nevoie să-ți faci griji în privința asta.

– Păi, maică-ta te pisălogea mereu cu chestia asta.

– Mă pisălogea?

– Te pisălogește.

– De ce-ai zis că mă pisălogea?

– Fără motiv. Lucille e bine. Nu-ți face griji.

Henry minte. Mi se strânge stomacul. Îmi prind brațele în jurul genunchilor și îmi culc capul pe ele.

HENRY: Nu-mi vine să cred că mi-a scăpat pe gură ceva atât de important. Mângâi părul lui Clare și-mi doresc cu ardoare să mă pot întoarce în prezentul meu măcar pentru un minut, cât să mă consult cu Clare, să aflu ce ar trebui să-i spun, la vârsta de cincisprezece ani, despre moartea mamei sale. Asta e din cauză că nu apuc să dorm deloc. Dacă aș dormi puțin, aș gândi mai rapid sau cel puțin mi-aș repara mai bine neglijențele. Dar Clare, care e cea mai sinceră persoană din câte cunosc, simte cu acuitate până și minciunile mici; iar acum singurele variante pe care le am sunt să refuz să mai spun ceva despre asta, ceea ce o va scoate din minți, să mint, ceea ce nu va accepta, sau să spun adevărul, care

o va îndurera și va avea efecte ciudate asupra relației sale cu mama ei.

– Spune-mi, mi se adresează Clare, privindu-mă.

CLARE: Henry are un aer nefericit.

– Nu pot, Clare.

– De ce nu?

– Nu-i bine să știi lucruri în avans. Îți dă viața peste cap.

– Da. Dar nu poți să-mi spui ceva pe jumătate.

– Nu-i nimic de spus.

Chiar că încep să mă panichez.

– S-a sinucis.

Certitudinea mă copleșește. De asta m-am temut întotdeauna cel mai tare.

– *Nu*. Nu. În niciun caz.

Îl privesc fix. Henry arată foarte nefericit. Nu-mi pot da seama dacă spune adevărul. Dacă i-aș putea citi gândurile, viața ar fi cu mult mai simplă. Mama. Of, mama.

HENRY: E îngrozitor. Nu pot să plec și s-o las pe Clare cu asta.

– Cancer ovarian, rostesc foarte încet.

– Slavă domnului, spune ea și se pune pe plâns.

Vineri 5 iunie 1987 (Clare are 16 ani, Henry are 32)

CLARE: L-am așteptat pe Henry toată ziua. Sunt foarte emoționată. Ieri mi-am luat carnetul de șofer, iar tati a zis că pot să mă duc cu Fiatul la petrecerea lui Ruth de diseară. Mamei nu-i place deloc chestia asta, dar, de vreme ce tati a zis deja că am voie, nu prea mai are ea ce să facă. Îi aud contrazicându-se în bibliotecă, după cină.

– Ai fi putut să mă întrebi...

– Nu pare periculos, Lucy...

Îmi iau cartea și mă duc la Pajiște. Mă întind în iarbă. Începe să apună soarele. E răcoare aici și iarba e plină de molii mici și albe. Cerul e roz și portocaliu deasupra copacilor de la vest, iar deasupra mea se întinde un arc de albastru din ce în ce mai adânc. Mă gândesc să mă întorc în casă ca să-mi iau un pulover, când aud pașii cuiva pe iarbă. Sunt sigură că e Henry. Ajunge în locul

bătătorit și se așază pe piatră. Îl spionez din iarbă. Arată destul de tânăr, pe la treizeci și ceva de ani. Poartă tricoul negru simplu, blugi și bascheți. Stă acolo, tăcut, așteptând. Nu mai pot să aștept nicio clipă, sar în picioare și-l fac să tresară.

– Isuse, Clare, moare hodorogul de inimă.

– Tu nu ești hodorog.

Henry zâmbește. E haios când glumește pe seama vârstei.

– Pupic, îi cer, iar el îmi dă un pupic.

– Asta pentru ce-a fost? mă întreabă.

– Mi-am luat carnetul de șofer!

Henry pare speriat.

– O, nu. Adică, felicitări.

Îi zâmbesc; nimic din ce spune nu poate să-mi strice buna dispoziție.

– Ești gelos.

– De fapt, sunt. Ador să șofez și n-o fac niciodată.

– Cum așa?

– E prea periculos.

– Fricosule.

– La ceilalți mă refer. Imaginează-ți ce s-ar întâmpla dacă aș dispărea când sunt la volan. Mașina s-ar mișca în continuare și *zdrang!* o mulțime de morți și sânge peste tot. Nu prea drăguț.

Mă așez pe piatră lângă Henry. El se mută mai încolo. Mă fac că nu observ.

– Mă duc la o petrecere la Ruth diseară. Vrei să vii și tu?

El ridică o sprânceană. De obicei, asta înseamnă că va cita dintr-o carte de care n-am auzit niciodată sau că-mi va ține un logos despre ceva. În loc de asta însă, îmi spune:

– Dar, Clare, asta ar însemna să mă întâlnesc cu o mulțime de prieteni de-ai tăi.

– Și de ce nu? M-am săturat să tot păstrez secretul ăsta.

– Ia să vedem. Tu ai șaisprezece ani. Eu am treizeci și doi în momentul ăsta, doar de două ori vârsta ta. Sunt sigur că n-o să observe nimeni, și nici părinții tăi n-o să audă de asta.

Oftez.

– Trebuie să mă duc la petrecerea asta. Vino cu mine și rămâi în mașină, n-o să stau prea mult înăuntru, iar pe urmă ne putem duce undeva.

HENRY: Parcăm la o stradă distanță de casa lui Ruth. Se aude muzica până aici: Talking Heads, *Once In A Lifetime*. De fapt mi-aș dori să merg cu Clare, dar n-ar fi înțelept. Ea sare din mașină și îmi spune „Stai!”, de parcă aș fi un câine mare și neascultător, apoi pleacă bălăbănindu-se pe tocuri, în fusta ei scurtă, către casa lui Ruth. Mă trântesc înapoi pe scaun și aștept.

CLARE: De cum intru pe ușă îmi dau seama că am făcut o greșală venind la petrecerea asta. Părinții lui Ruth sunt plecați la San Francisco pentru o săptămână, așa că măcar va avea ceva timp să repare, să curețe și să-și compună explicații, dar tot mă bucur că nu e casa mea. Fratele mai mare al lui Ruth, Jake, și-a invitat și el prietenii, și împreună sunt vreo sută de oameni aici, beți cu toții. Sunt mai mulți băieți decât fete și mi-aș fi dorit să port pantaloni și pantofi fără toc, dar e prea târziu pentru asta. Când intru în bucătărie să-mi iau ceva de băut, cineva din spatele meu spune:

– Ia te uită, domnișoara Uită-te-Dar-Nu-Atinge!

Și scoate un zgomot de leorpăit obscen. Mă răsucesc și îl văd pe tipul pe care noi l-am poreclit Fațădeșopârlă (din cauza acneei sale) uitându-se pofticios la mine.

– Drăguță rochie, Clare.

– Mersi, dar nu-i spre folosul tău, Fațădeșopârlă.

Vine după mine în bucătărie.

– Nu-i frumos ce spui, duduie. În definitiv, nu fac decât să-mi exprim aprecierea la adresa veșmântului tău deosebit de atrăgător, iar tu îmi răspunzi insultându-mă...

Nu-i mai tace gura. Reușesc să scap în fine înșfăcând-o pe Helen și folosind-o pe post de scut uman ca să ies din bucătărie.

– E de rahat, spune Helen. Unde-i Ruth?

Ruth se ascunde în dormitorul ei de la etaj, cu Laura. Fumează un joint în beznă și privesc pe fereastră cum o gașcă de prieteni de-ai lui Jack fac baie în pielea goală în piscină. Nu după mult timp, stăm toate la geam, holbându-ne ca proastele.

- Mmm, face Helen. Mi-ar plăcea și mie unul.
- Care anume? întreabă Helen.
- Tipul de pe trambulină.
- Aah.
- Uitați-vă la Ron, spune Laura.
- Ăla-i Ron? se hlizește Ruth.
- Haiti. Păi, cred că oricine ar arăta mai bine fără tricou cu Metallica și vestă de piele împuțită, spune Helen. Hei, Clare, ești groaznic de tăcută.
- Ha? Mda, cred, rostesc moale.
- Uită-te la tine, spune Helen. Deja te uiți cruciș de poftă. Mi-e rușine de tine. Cum ai putut să ajungi în halul ăsta? (Râde.) Pe bune, Clare, de ce n-o rezolvi odată?
- Nu pot, spun pe un ton nefericit.
- Ba sigur că poți. Pur și simplu coboară și țipă „Fute-mă!” și vreo cincizeci de tipi o să țipe „Eu! Eu!”.
- Nu înțelegi. Nu vreau... nu-i asta...
- Vrea pe cineva anume, spune Ruth, fără să-și ia ochii de la piscină.
- Pe cine? întreabă Helen.
- Dau din umeri.
- Haide, Clare, varsă tot.
- Las-o în pace, intervine Laura. Dacă nu vrea să spună, nu e obligată.
- Stau chiar lângă Laura, așa că îmi sprijin capul pe umărul ei.
- Helen sare în picioare.
- Mă întorc imediat.
- Unde te duci?
- Am cumpărat niște șampanie și suc de pere ca să facem cocteiluri Bellini, dar le-am lăsat în mașină.
- Zboară pe ușă afară. Un tip înalt cu părul până la umeri face o tumbă cu spatele de pe trambulină.
- O-la-la, fac Ruth și Laura la unison.

HENRY: A trecut un timp îndelungat, poate o oră sau așa ceva. Am mâncat jumătate din punga de chips și am băut Coca Cola caldă, aduse de Clare. Am tras un pui de somn. A plecat de atâta vreme, încât încep să mă gândesc că aş face o plimbare. Vreau să fac și pipi.

Aud zgomot de tocuri bocănind în direcția mea. Mă uit pe geam, dar nu e Clare, e o blondă explozivă într-o

rochie roșie strâmtă. Clipesc și îmi dau seama că e prietena lui Clare, Helen Powell. Oho.

Ea tocăie până la portiera din dreptul meu, se apleacă și mă cercetează cu privirea. Privirea îmi alunecă în decolteul ei până-n Tokyo. Mă cam ia cu ametele.

– Bună, iubitul lui Clare. Eu sunt Helen.

– Ai greșit adresa, Helen. Dar mă bucur să te cunosc. Se simte bine alcoolul în respirația ei.

– N-ai de gând să ieși din mașină ca să ne prezentăm cum se cuvine?

– A, stau destul de comod aici, mulțumesc.

– Păi, atunci o să intru eu.

Dă un ocol cam nesigur prin fața mașinii, deschide portiera și se trânteste pe locul șoferului.

– Aștept de-o veșnicie să te cunosc, mi se confesează Helen.

– Serios? De ce?

Îmi doresc cu disperare să vină Clare să mă salveze, dar asta ne-ar da de gol, nu-i așa?

Helen se înclină spre mine și spune *sotto voce*:

– Existența ta am dedus-o. Uriașa mea putere de observație m-a condus la concluzia că, după ce ai eliminat imposibilul, ceea ce rămâne e adevărul, oricât de imposibil ar fi. Prin urmare... (Helen face o pauză ca să râgâie.) Ce nedemn de o doamnă. Scuză-mă. Prin urmare, am concluzionat că Clare trebuie să aibă un iubit, fiindcă altminteri n-ar fi refuzat să și-o tragă cu toți băieții ăia drăguți, care sunt tare nefericiți din cauza asta. Și iată-te. Tam, tam!

Mereu mi-a plăcut de Helen și mă întristează faptul că trebuie s-o induc în eroare. Totuși asta explică ceva ce mi-a spus la nunta mea. Ce-mi place când micile piese ale puzzle-ului se îmbină așa frumos.

– E un raționament foarte convingător, Helen, dar eu nu sunt iubitul lui Clare.

– Atunci, de ce stai în mașina ei?

Îmi vine o idee magistrală. O să mă ucidă Clare pe chestia asta.

– Sunt prieten cu părinții lui Clare. Erau îngrijorați că se duce cu mașina la o petrecere unde poate se bea alcool, așa că m-au rugat să mă duc cu ea și să fac pe șoferul în caz că se pilește și nu mai poate să conducă.

Helen se bosumflă.

– Chiar că nu era nevoie de așa ceva. Micuța noastră Clare nu bea nici de-un degetar...

– Nici n-am zis că bea. Doar că pe părinții ei i-a lovit paranoia.

Se aude zgomot de tocuri pe trotuar. De data asta e Clare. Întepenește când vede că nu sunt singur.

– Clare! țipă Helen, sărind afară din mașină. Omul ăsta urâcios zice că nu e iubitul tău.

Eu și Clare avem un schimb de priviri.

– Păi, nu e, răspunde Clare tăios.

– Aha, face Helen. Plecați?

– E aproape miezul nopții. Sunt pe cale să mă transform în dovleac. (Clare dă roată mașinii și deschide portiera.) Hai, Henry, să mergem.

Pornește motorul și aprinde farurile.

Helen stă nemișcată în lumina farurilor. Apoi vine până în dreptul meu.

– Nu ești iubitul ei, ai, *Henry*? M-ai păcălit o clipă, așa e. Pa, Clare.

Râde, iar Clare scoate neîndemânatic mașina din parcare și plecăm. Ruth locuiește pe Conger. Când cotim pe Broadway, observ că toate felinarele sunt stinse. Broadway e o șosea cu două benzi. E dreptă ca rigla, dar fără lumina felinarelor parcă ai conduce printr-o călimară plină.

– Mai bine treci pe faza lungă, Clare.

Ea se întinde și stinge complet farurile.

– Clare...!

– Nu-mi spune tu mie ce să fac!

Tac. Nu se mai vede nimic în afară de cifrele luminoase ale radioului cu ceas. E ora 11:36. Aud vâjâitul aerului pe lângă mașină și zgomotul motorului; simt trecerea roților peste asfalt, dar cumva îmi pare că nu ne mișcăm și că lumea se mișcă pe lângă noi cu aproape șaptezeci și trei de kilometri la oră. Închid ochii. Nicio diferență. Îi redeschid. Inima îmi bate cu putere.

În depărtare se vede lumina unor faruri. Clare aprinde și ea farurile și ne aliniem iar exact între benzile galbene de pe mijlocul și marginea șoselei. E 11:38.

Chipul lui Clare, reflectat în luminile bordului, e lipsit de expresie.

– De ce-ai făcut asta? o întreb cu voce tremurătoare.

– De ce nu? – vocea lui Clare e calmă ca apa unui iaz în mijlocul verii.

– Fiindcă puteam să murim amândoi într-un accident cumplit?

Clare încetinește și cotește pe șoseaua Blue Star.

– Dar nu se întâmplă asta, spune ea. Cresc, ne întâlnim, ne căsătorim și apar aici.

– Habar n-ai, poate ai bușit mașina adineauri și am stat amândoi un an la recuperare.

– Dar atunci m-ai fi avertizat să nu fac asta, spune Clare.

– Am încercat, dar ai țipat la mine...

– Vreau să zic, un sine al tău mai în vârstă i-ar fi spus unui sine al meu mai tânăr să nu facă accident de mașină.

– Păi, până atunci se va fi întâmplat deja.

Cotim pe Meagram Lane. E drumul privat care duce spre casa ei.

– Vrei să oprești, Clare? Te rog.

Clare intră cu mașina pe iarbă, oprește motorul și stinge luminile. E iar întuneric beznă și aud un milion de cicade cântând. O trag pe Clare aproape de mine și o țin cu brațul de umeri. E tensionată și rigidă.

– Promite-mi ceva.

– Ce? întreabă Clare.

– Promite-mi că n-o să mai faci așa ceva niciodată. Nu mă refer doar la mașină, ci la orice lucru periculos. Pentru că n-ai de unde să știi. Viitorul e ciudat și nu poți să te porți de parcă ai fi invincibilă...

– Dar dacă m-ai văzut în viitor...

– Ai încredere în mine. Doar atât.

Clare râde.

– De ce-aș avea?

– Nu-ș'. Pentru că te iubesc?

Clare întoarce capul spre mine atât de brusc, încât mă pocnește în falcă.

– Au.

– Pardon.

De-abia îi întrezăresc conturul profilului, în întuneric.

– Mă iubești? întreabă ea.

– Da.

– Acum-acum?

– Da.

– Dar nu ești iubitul meu.

Aha. *Asta* o râcăie.

– Păi, tehnic vorbind, sunt soțul tău. De vreme ce încă nu te-ai căsătorit cu patalama, presupun că ești iubita mea.

Clare își pune mâna într-un loc unde probabil n-ar avea ce căuta.

– Aș prefera să fiu amanta ta.

– Ai șaisprezece ani, Clare.

Îi îndepărtez cu blândețe mâna și o mângâi pe față.

– Sunt destul de mare. Uf, ai mâinile transpirate.

Clare aprinde lumina de plafon și observ, cu o tresărire de spaimă, că fața și rochia ei sunt vârstate cu sânge. Îmi privesc palmele – sunt lipicioase și roșii.

– Henry! Ce se întâmplă?

– Nu știu.

Îmi ling palma dreaptă și apare un șir de patru tăieturi adânci în formă de semilună. Râd.

– E de la unghiile mele. De când conduceai cu farurile stinse.

Clare stinge lumina și iată-ne stând iar în beznă. Cicadele cântă din toate puterile.

– N-am vrut să te sperii, spune Clare.

– Dar m-ai speriat. Deși de obicei mă simt în siguranță când conduci tu. Doar că...

– Ce?

– Am avut un accident de mașină când eram mic și nu-mi place să merg cu mașina.

– Ah... îmi pare rău.

– E-n regulă. Hei, cât e ceasul?

– O, Doamne.

Clare aprinde luminile. 12:12.

– Am întârziat. Și cum intru eu în casă cu tot sângele ăsta pe mine?

Arată așa de zăpăcită, că-mi vine să râd.

– Uite. (Îmi trec palma peste buza ei superioară și pe sub nas.) Ți-a curs sânge din nas.

– Bine.

Pornește motorul, aprinde farurile și o ia ușurel spre porțiunea asfaltată.

– O să înnebunească Etta când o să mă vadă.

– Etta? Dar părinții tăi?

– Mama probabil doarme deja, iar tati, e seara lui de poker.

Clare deschide poarta și intrăm.

– Dacă ar fi plecat copilul meu cu mașina a doua zi după ce și-a luat permisul, aș fi stat în fața ușii de la intrare cu un cronometru, spune ea, oprind mașina într-un loc unde nu poate fi văzută din casă.

– Avem copii?

– Îmi pare rău, e o informație clasificată.

– O să fac cerere pentru informația asta în temeiul Legii privind Libera Informare.

– Ești invitata mea. (O sărut cu grijă să nu stric urmele false de hemoragie nazală.) Să mă ții la curent cu ce afli. (Deschid portiera.) Îți urez noroc cu Etta.

– Noapte bună.

– Bună să fie.

Ies și închid portiera cât mai silențios posibil. Mașina rulează lin pe alee, dă colțul și se pierde în noapte. O iau la pas spre patul din Pajiște, de sub stele.

Duminica 27 septembrie 1987 (Henry are 32 de ani, Clare are 16)

HENRY: Mă materializez în Pajiște, la vreo cinci metri spre vest de locul bătorit. Mă simt groaznic, amețit și îngrețosat, așa că mă așez și stau așa câteva minute să mă adun. E răcoare și o lumină cenușie, iar eu sunt cufundat în iarba înaltă și cafenie, care îmi rănește pielea. După o vreme mă simt ceva mai bine și, fiind liniște în jur, mă ridic și merg până la locul bătorit.

Clare stă pe pământ, sprijinită de piatră. Nu spune nimic, doar mă privește cu mânie, așa spune. *Of și vai*, îmi spun. *Ce-am făcut?* Clare e în faza Grace Kelly; poartă o haină de lână albastră și o fustă roșie. Tremur de frig și mă apuc să caut cutia cu haine. O găsesc și trag pe mine blugii negri, puloverul negru, șosetele negre de lână, pardesiul negru, ghetetele negre și mănușile negre de piele. Arăt ca un star dintr-un film de Wim Wenders⁴³⁶. Mă așez lângă Clare.

– Bună, Clare. Ești bine?

– Bună, Henry. Ia.

Îmi dă un termos și două sandvișuri.

– Mersi. Mi-e cam rău, așa că o să mănânc puțin mai încolo.

Pun mâncarea pe piatră. În termos e cafea; inspir adânc aroma. Mirosul e de ajuns ca să mă facă să mă simt mai bine.

– Ești bine?

Ea nu se uită la mine. O privesc cu atenție și îmi dau seama că a plâns.

– Henry, vrei să bați pe cineva pentru mine?

– Ce?

– Vreau să fac rău cuiva și nu sunt destul de mare, nici nu știu să mă bat. Vrei să faci asta pentru mine?

– Mamă! Ce tot spui acolo? Cine? De ce?

Clare stă cu privirea în poală.

– Nu vreau să vorbesc despre asta. N-ai putea să mă crezi pe cuvânt că individul și-o merită pe deplin?

Cred că știu care-i treaba; mi se pare că am mai auzit povestea asta. Oftez și mă mut mai aproape de Clare, punându-mi brațul în jurul ei. Ea își lasă capul pe umărul meu.

– E vorba despre un tip cu care ți-ai dat întâlnire, nu?

– Mda.

– Iar el a fost o jigodie, și acum vrei să-l fac eu praf.

– Mda.

– Clare, o mulțime de tipi sunt jigodii. Și *eu* eram o jigodie...

Clare râde.

– Pe pariu că nu erai așa o jigodie ca Jason Everleigh.

– E jucător de fotbal american sau așa ceva, nu?

– Da.

– Clare, ce te face să crezi că pot să mă iau de un atlet uriaș care are jumătate din vârsta mea? Și cum de ai ieșit cu unul ca ăsta?

Ea dă din umeri.

– La școală, toți mă bat la cap că de ce nu ies niciodată cu nimeni. Ruth, Meg, Nancy... se tot bârfește că aș fi lesbiană. Până și mama mă întreabă de ce nu ies cu băieți. Tipii îmi cer întâlniri și eu îi refuz. Și pe urmă Beatrice Dildford, care *chiar e* lesbi, m-a întrebat dacă și eu *sunt*, și i-am zis că nu, și ea a zis că n-o surprinde, dar că toată lumea zice că sunt. Atunci m-am gândit că poate ar trebui să ies cu câțiva tipi. Și următorul care mi-a cerut să ies cu el a fost Jason. E, așa, un tip athletic, și arată bine de tot, și știam că dacă

ies cu el o să afle toată lumea, și m-am gândit că poate așa o să tacă toți.

– Deci asta a fost prima dată când ai ieșit cu cineva?

– Mda. Ne-am dus la un restaurant italianesc, Laura și Mike erau și ei acolo, și o mulțime de inși de la cursul de teatru, și m-am oferit să plătesc jumătate din notă, dar el a zis că nu, că el nu face așa niciodată, și a fost în regulă, adică am discutat despre școală și alte chestii, despre fotbal. Pe urmă ne-am dus să vedem *Vineri 13*^[37], *Partea a VII-a*, care a fost prost cu flăcări, în caz că te gândești să-l vezi și tu.

– L-am văzut.

– Aha. De ce? Nu pare genul tău.

– Din același motiv ca și tine. Partenera mea voia să-l vadă.

– Cine era partenera ta?

– O femeie pe nume Alex.

– Cum era?

– Era funcționară la bancă, avea țâțe mari și îi plăcea să fie plesnită.

Chiar în clipa când îmi iese asta din gură, îmi dau seama că stau de vorbă cu Clare adolescenta, nu cu Clare nevastă-mea, și-mi dau în gând o palmă peste ceafă.

– Plesnită?

Clare se uită la mine zâmbind, cu sprâncenele ridicate.

– Lasă asta. Deci v-ați dus la film și...?

– A. Păi, pe urmă a vrut mergem la Traver's.

– Ce-i Traver's?

– E o fermă în nord. (Vocea lui Clare devine șoptită, abia o mai aud.) Acolo se duce lumea... să se giugiulească. (Eu nu zic nimic.) Așa că i-am spus că sunt obosită și că vreau acasă, iar el s-a cam, ăă, supărat.

Clare tace acum. Ședem amândoi o vreme, ascultând păsările, aeroplanele, vântul. Dintr-o dată, ea spune:

– S-a supărat *de-a binelea*.

– Și ce s-a întâmplat?

– Nu voia să mă ducă acasă. Nu prea știam unde suntem, undeva pe Route 12, el șofa întruna, pe străduțe mici, doamne, nu știu. A luat-o cu mașina pe un drumeag neasfaltat, până la o casă de țară. Era un lac în

apropiere, îi auzeam foșnetul. Iar el avea cheia de la ușă.

Devin neliniștit. Clare nu mi-a povestit niciodată asta, doar că a avut cândva o întâlnire de groază cu un tip pe nume Jason, care era jucător de fotbal american. Clare a amuțit iar.

– Clare. Te-a violat?

– Nu. A zis că nu sunt... destul de bună. A zis... nu, nu m-a violat. Doar... doar m-a rănit. M-a făcut...

Nu poate rosti asta. Aștept. Clare își desface nasturii și își scoate haina. Își scoate și cămașa și văd că tot spatele îi e plin de vânătăi. Negre și violete, pe pielea ei albă. Clare se întoarce și văd o arsură de țigară pe sânul ei drept, urâtă și bășicată. O întreb o singură dată de la ce e cicatricea aceea, dar nu-mi răspunde. O să-l omor pe individul ăsta. O să-l ologesc. Clare stă în fața mea, cu umerii trași, cu piele de găină, așteptând. Îi dau cămașa, iar ea se îmbracă.

– Bine, îi spun cu voce joasă. Unde-l găesc pe insul ăsta?

– Te duc eu cu mașina, îmi răspunde.

Clare mă ia cu Fiatul din capătul străzii private, loc care nu se vede din casă. Poartă ochelari de soare, deși e o după-amiază noroasă, e rujată și are părul strâns într-un colac la ceafă. Pare să aibă mult mai mult de șaisprezece ani. Arată ca din *Fereastra din spate*⁽³⁸⁾, deși asemănarea ar fi mai mare dacă ar avea părul blond. Trecem în viteză, pe sub copacii autumnali, dar nu cred că vreunul dintre noi observă culorile. În capul meu se repetă fără încetare banda înregistrată cu ceea ce i s-a întâmplat lui Clare în căsuța aceea de țară.

– Cât e de mare?

Clare se gândește puțin.

– E cu câțiva centimetri mai înalt decât tine. Și mult mai greu. Poate cu peste douăzeci de kile.

– Hristoase.

– Am adus asta.

Clare se caută prin poșetă și scoate un pistol.

– Clare!

– E al lui tati.

Gândesc rapid.

– Clare, nu e o idee bună. Adică, sunt destul de furios ca să-l folosesc pe bune, iar asta ar fi o prostie. A, stai. (I-l iau, deschid magazia, scot gloanțele și le pun în poșeta ei.) Așa. E mai bine. Splendidă idee, Clare.

Clare mă privește întrebător. Îmi pun pistolul în buzunarul pardesiului.

– Vrei să fac asta anonim sau vrei să știe că e din partea ta?

– Vreau să fiu de față, spune Clare.

– Aha.

Mașina intră pe o alee privată și se oprește.

– Vreau să-l ducem undeva și vreau să-l rănești rău de tot și eu să mă uit. Vreau să se cace pe el de frică.

Oftez.

– Clare, de obicei nu fac chestii de-astea. În primul rând că de obicei mă bat ca să mă apăr.

– Te rog, rostește ea fără nicio intonație.

– Sigur.

Ceva mai departe, oprim în fața unei case mari, în stil neocolonial. Nu se vede nicio mașină. De la o fereastră deschisă la etajul al doilea se aude Van Halen. Mergem până la ușa din față, Clare sună, iar eu mă retrag într-o parte. După o clipă, muzica se oprește brusc și se aud pași grei tropăind în jos pe trepte. Ușa se deschide și, după un moment de tăcere, o voce spune:

– Ce, te-ai întors? Mai vrei?

E tot ce am nevoie să aud. Scot pistolul și mă apropiu. Îndrept țeava spre pieptul individului.

– Bună, Jason, spune Clare. M-am gândit că ai vrea să vii cu noi.

Individul face ce-aș face și eu în locul lui, se aruncă pe jos și se rostogolește în afara razei de acțiune a pistolului, dar nu suficient de repede. Mă reped pe ușă și sar pe pieptul lui, lăsându-l fără respirație. Mă ridic, îi pun o gheată pe piept și îndrept pistolul spre capul lui. *C'est magnifique mais ce n'est pas la guerre*^[39]. El seamănă cumva cu Tom Cruise, foarte drăguț, genul american din cap până-n picioare.

– Pe ce poziție joacă? o întreb pe Clare.

– Mijlocăș.

– Hm. Nici n-aș fi zis. Scoală, ține mâinile la vedere, îi spun plin de voioșie tipului.

El se conformează și îl conduc pe ușă afară. Stăm cu toții în mijlocul aleii pentru mașini. Îmi vine o idee. O trimit pe Clare înapoi în casă după niște frânghie; iese, câteva minute mai târziu, cu un foarfece și o rolă de bandă adezivă.

– Unde vrei să facem asta?

– În pădure.

Mărșăluim spre pădure împreună cu Jason, care gâfâie din greu. Mergem vreo cinci minute, până zăresc un mic luminiș străjuit în mod convenabil de un ulm tânăr.

– Ce zici, Clare?

– Mda.

Mă uit la ea. E complet indiferentă, calmă ca o asasină din cărțile lui Raymond Chandler.

– Ia zi, Clare.

– Leagă-l de copac.

Îi dau să țină arma, îi trag mâinile lui Jason de-o parte și de alta a copacului și i le leg împreună cu bandă adezivă. E o rolă abia începută și am de gând s-o folosesc pe toată. Jason respiră cu forță, zgomotos. Pășesc în jurul lui și mă uit la Clare. Îl privește pe Jason ca pe o încercare ratată de artă conceptuală.

– Ești astmatic?

El dă din cap. Pupilele i s-au contractat în două punctișoare negre.

– Îi aduc eu inhalatorul, spune Clare.

Îmi dă arma înapoi și pleacă agale printre copaci, pe cărarea care ne-a condus aici. Jason încearcă să respire încet, cu grijă. Încearcă să vorbească.

– Tu... cine ești? mă întreabă cu voce răgușită.

– Sunt iubitul lui Clare. Sunt aici ca să te învăț bunele maniere, de vreme ce n-ai așa ceva.

Renunț la tonul batjocoritor, mă apropiu de el și îi spun încet:

– Cum ai putut să-i faci așa ceva? E așa de tânără. Nu știe nimic, iar tu ai stricat totul...

– E o... târfă... mincinoasă.

– Habar n-are de lucrurile astea. E ca și când ai tortura un piscoi fiindcă te-a mușcat.

Jason nu răspunde. Expiră sub forma unor nechezaturi lungi și tremurătoare. Pe când deja încep să

mă îngrijorez, apare Clare. Ridică inhalatorul și se uită la mine.

– Dragule, știi să folosești chestia asta?

– Cred că îl agiți, i-l pui în gură și apeși pe capătul de deasupra.

Ea face întocmai și îl întreabă dacă mai vrea. El aprobă dând din cap. După patru inhalări, stăm și ne uităm la el cum îi coboară respirația treptat până la un nivel cât de cât normal.

– Ești gata? o întreb pe Clare.

Ea ridică foarfecele și taie aerul de câteva ori. Jason tresare înfiorat. Clare se apropie de el, ingenunchează și începe să-i taie hainele.

– Hei, spune Jason.

– Te rog să taci, îi spun. Nimeni n-o să-ți facă rău. Deocamdată.

Clare termină de tăiat blugii și trece la tricou. Eu mă apuc să-l fixeze de copac cu banda adezivă. Încep de la glezne și înfășor cu dibăcie urcând pe gambe și pe coapse.

– Oprește-te acolo, spune Clare, indicându-mi un punct chiar de sub scrotul lui Jason.

Îi taie și îi scoate lenjeria. Eu încep să-i înfășor banda în zona taliei. Pielea îi e rece și umedă și e bronzat peste tot cu excepția unei porțiuni, fin conturate pe care i-a acoperit-o slipul de baie Speedo. Transpiră din greu. Înfășor banda până sus la umeri și mă opresc, fiindcă vreau să-i dau voie să respire. Facem un pas înapoi și ne admirăm opera. Jason e o mumie înfășată în bandă adezivă cu o erecție viguroasă. Pe Clare o umflă râsul. Un râs care sună fantomatic din cauza ecoului pierdut printre copaci. Îi arunc o privire tăioasă. E ceva deliberat și crud în râsul lui Clare și îmi pare că acesta este momentul unei demarcații, al unui fel de no-man's-land dintre copilăria lui Clare și viața ei de femeie.

– Mai departe? o întreb.

O parte din mine ar vrea să-l transformăm într-un hamburger, iar o altă parte refuză să lovească pe cineva prins cu bandă adezivă de un copac. Jason e roșu la față. Contrastează plăcut cu cenușiul benzii adezive.

– Ah, spune Clare. Știi, cred că ajunge.

Sunt ușurat. Așa că, desigur, o întreb:

– Ești sigură? Că i-aș putea face tot felul de lucruri. Să-i sparg timpanele? Nasul? A, stai, deja și l-a rupt o dată singur. Am putea să-i tăiem tendoanele lui Ahile. N-ar mai juca fotbal o vreme.

– Nu! – Jason se încordează să rupă banda.

– Atunci, cere-ți iertare, îi spun. Jason ezită.

– Scuze.

– Jalnic.

– Așa e, spune Clare.

Se caută prin poșetă și găsește un marker. Se apropie de Jason ca de un animal periculos de la zoo și începe să scrie pe banda din zona pieptului. După ce termină, se dă înapoi și pune capacul la marker. A scris un raport al întâlnirii lor. Își pune markerul înapoi în poșetă și spune:

– Să mergem.

– Știi, nu-l putem lăsa așa aici. Ar putea să aibă iar un atac de astm.

– Hm. Bine, așa-i. O să chem pe cineva.

– Stai așa, spune Jason.

– Ce-i? întreabă Clare.

– Pe cine chemi? Cheamă-l pe Rob.

Clare râde.

– Nț. O să le sun pe toate fetele pe care le cunosc.

Mă apropii de Jason și îi proptesc gura armei sub bărbie.

– Dacă aflu că i-ai menționat existența mea vreunei ființe omenеști, o să mă întorc și-o să te distrug. Când o să termin cu tine, n-o să mai poți să mergi, să vorbești, să mănânci sau să te regulezi. Din punctul tău de vedere, Clare e o fată drăguță, care din nu se știe ce motiv nu iese la întâlniri. Corect?

– Corect, spune Jason, uitându-se la mine furios.

– Noi te-am tratat cu indulgență. Dacă te mai iei de Clare, în orice mod, o să-ți pară rău.

– Bine.

– Așa. (Îmi pun pistolul la loc în buzunar.) A fost amuzant.

– Ascultă, puțin bleagă...

Eh, la naiba, de ce nu. Mă dau un pas înapoi și cu toată puterea îi ard un croșeu sub vîntre. Jason urlă. Mă întorc și mă uit la Clare, care s-a albit pe sub machiaj.

Pe fața lui Jason curg lacrimi. Mă întreb dacă nu cumva o să leșine.

– Hai să mergem, spun.

Clare aprobă dând din cap. Ne întoarcem la mașină, potoliți. Îl aud pe Jason țipând la noi. Urcăm, Clare pornește motorul, întoarce și parcurge în trombă aleea, intrând pe șosea.

O privesc cum conduce. Începe să plouă. Pe la colțurile gurii ei se joacă un zâmbet de satisfacție.

– Asta e ceea ce doreai? o întreb.

– Da. A fost perfect. Mulțumesc.

– Cu plăcere. (Mă ia cu ameteală.) Cred că mă cam duc.

Clare oprește la o margine de șosea. Ploaia bate darabana pe mașină. Parcă am trece printr-o spălătorie de mașini.

– Sărută-mă, îmi cere.

O sărut și apoi dispar.

Luni 28 septembrie 1987 (Clare are 16 ani)

CLARE: Luni la școală toată lumea se uită la mine, dar nimeni nu-mi vorbește. Mă simt ca Spioana Harriet^[40], după ce colegii de clasă i-au găsit carnetul de spion. Mersul pe hol e ca împărțirea apelor Mării Roșii. Când intru la prima oră, cea de engleză, toată lumea se oprește din vorbit. Mă așez lângă Ruth. Zâmbește și pare îngrijorată. Nici eu nu spun nimic, dar îi simt mâna mică și fierbinte așezată pe a mea, pe sub bancă. Ruth mă ține de mână pentru o clipă, dar apoi, când domnul Partaki intră în clasă, își retrage mâna. Domnul Partaki observă că toată lumea e atipic de tăcută.

– Ați avut un weekend plăcut? ne întreabă cu blândețe.

– O, da, răspunde Sue Wong, iscând râsete nervoase în toată sala.

Partaki e perplex. După o pauză grea, spune:

– Păi, grozav, atunci să începem cu *Billy Budd*. În 1851, Herman Melville a publicat *Moby-Dick*, sau *Balena*, pe care publicul american a tratat-o cu o răsunătoare indiferență...

Nu prind nimic din lecție. Chiar și prin maieul de bumbac, puloverul îmi pare abraziv și mă dor coastele. Colegii mei bâjbâie și se căznesc să poarte o discuție

despre *Billy Budd*. În sfârșit, îi scapă sunetul clopoțelului. Ei ies, eu îi urmez agale, iar Ruth mă însoțește.

– Ești bine? mă întreabă.

– În cea mai mare parte.

– Am făcut cum mi-ai zis.

– La ce oră?

– Pe la șase. Mi-a fost teamă că o să se întoarcă părinții lui acasă și o să-l găsească. A fost greu de tăiat banda adezivă, i-a smuls tot părul de pe piept.

– Bun. L-au văzut mulți?

– Da, toată lumea. Adică toate fetele. Niciun băiat, din câte știu eu.

Holul aproape s-a golit. Stau în fața ușii de la clasa de franceză.

– Clare, eu înțeleg *de ce* ai făcut asta, dar ce nu înțeleg e *cum* ai făcut-o.

– Am avut ajutor.

Sună clopoțelul, iar Ruth sare-n sus.

– Ah, doamne. De cinci ore la rând tot întârzii la gimnastică!

Dispare de lângă mine ca respinsă de un puternic câmp electric.

– Să-mi povestești la masă, o aud strigându-mi pe când mă întorc și intru la ora lui Madame Simone.

– Ah, *Mademoiselle Abshire, asseyez-vous, s'il vous plait*⁽⁴¹⁾.

Mă așez între Laura și Helen. Helen îmi scrie un bilețel: *Bravo*. Clasa traduce Montaigne. Lucrăm în tăcere, iar Madame se plimbă prin sală, corectând. Am probleme cu concentrarea. Expresia de pe fața lui Henry după ce l-a lovit pe Jason: complet indiferentă, de parcă tocmai ar fi dat mâna cu cineva, de parcă nu se gândea la nimic anume, iar apoi îngrijorat fiindcă nu știa cum voi reacționa eu; și mi-am dat seama că lui Henry i-a plăcut să-l rănească pe Jason; e același lucru cu faptul că lui Jason i-a plăcut să mă rănească pe mine? Dar Henry e bun. Asta înseamnă că totul e în regulă? E în regulă că am vrut să-i facă asta lui Jason?

– Clare, *attendez*⁽⁴²⁾, spune Madame în dreptul cotului meu.

După ce sună iar clopoțelul, toată lumea o zbughește pe ușă afară. Eu ies cu Helen. Laura mă îmbrățișează în chip de scuză și fuge spre ora de muzică din celălalt capăt al clădirii. Eu și Helen avem amândouă gimnastică la ora a treia.

Helen râde.

– Ei, la naiba, fată. Nu-mi venea să-mi cred ochilor. Cum l-ai proptit cu bandă adezivă de copacul ăla?

Deja a început să mă obosească întrebarea asta.

– Am un prieten care face chestii d-astea. El m-a ajutat.

– Și cine e „el”?

– Un client al lui tata, o mint.

Helen scutură din cap.

– Nu te pricepi deloc să minți.

Zâmbesc și nu spun nimic.

– E Henry, nu-i așa?

Scutur din cap a negație și duc un deget la buze. Am ajuns la sala de gimnastică. Intrăm în vestiar și *abracadabra!* toate fetele se opresc din vorbit. Pe urmă o undă de discuții joase umple tăcerea. Dulapul meu și cel al lui Helen sunt pe același rând. Deschid și îmi iau echipamentul și pantofii de sport. M-am gândit la ce urmează să fac. Îmi scot pantofii și ciorapii și mă dezbrac în maiou și chiloți. Nu port sutien pentru că doare prea tare.

– Hei, Helen.

Îmi scot maioul, iar Helen se întoarce spre mine.

– Isuse Hristoase, Clare!

Vânătăile arată încă și mai rău decât ieri. Unele au devenit verzui. Pe coapse am urme de la cureaua lui Jason.

– Vai, Clare.

Helen se apropie și mă cuprinde grijuliu cu brațele. E tăcere în vestiar și, privind peste umărul lui Helen, observ că toate fetele s-au adunat în jurul nostru și ne privesc. Helen se îndreaptă, le întoarce privirea și întreabă:

– Ei?

Cineva din spate începe să bată din palme, apoi toate pornesc să aplaude, să râdă, să vorbească și să ovaționeze, iar eu mă simt ușoară, ușoară ca aerul.

Joi 12 iulie 1995 (Clare are 24 de ani, Henry are 32)

CLARE: Zac în pat, aproape adormită, când simt mâna lui Henry mângâindu-mă pe burtă și îmi dau seama că s-a întors. Deschid ochii și îl văd cum se apleacă și îmi sărută micuța cicatrice lăsată de arsura țigării; în lumina slabă a nopții, îi ating fața.

– Mulțumesc, îi spun.

– Plăcerea a fost a mea, îmi răspunde.

Iar asta a fost singura dată când am vorbit despre acest subiect.

Duminică 11 septembrie 1988 (Henry are 36 de ani, Clare are 17)

HENRY: Eu și Clare suntem în livadă, într-o după-amiază caldă de septembrie. În Pajiște bâzâie insectele sub soarele auriu. Totul în jur e nemișcat. Pe deasupra vegetației uscate văd aerul pâlpâind de căldură. Stăm sub un măr. Clare se sprijină de trunchi, așezată pe o pernă care amortizează rădăcinile copacului. Eu zac întins pe pământ, cu capul în poala ei. Am mâncat, iar resturile prânzului nostru sunt împrăștiate înjur, printre merele căzute. Sunt somnoros și mi-e bine. În prezentul meu e ianuarie, iar eu și Clare ne zbuciumăm. Interludiul acesta de vară e idilic.

– Aș vrea să te desenez exact cum ești acum, spune Clare.

– Întins pe jos și adormit?

– Relaxat. Arăți atât de liniștit. De ce nu?

– Dă-i drumul.

De altfel, ne aflăm aici deoarece Clare ar trebui să deseneze copaci pentru ora de artă plastică. Își ia blocul de schițe și cărbunele. Își pune blocul în balans pe genunchi.

– Vrei să mă dau mai într-o parte? o întreb.

– Nu, că s-ar schimba prea tare. Rămâi cum erai, te rog.

Îmi reiau privitul în gol către modelul de ramuri de pe fundalul cerului.

A sta nemișcat e o artă. Când citesc, pot să stau nemișcat perioade lungi de timp, dar să-i pozez lui Clare se dovedește mereu surprinzător de dificil. Chiar și o poziție care pare la început foarte confortabilă devine o tortură după vreo cincisprezece minute. Fără

să-mi mișc altceva decât ochii, mă uit la Clare. E cufundată în desenul ei. Când desenează, arată de parcă lumea din jur s-a scufundat și a rămas doar ea cu obiectul studiului său. De asta îmi place să mă deseneze Clare: atenția cu care mă privește în astfel de momente mă face să simt că eu sunt totul pentru ea. Mă privește la fel ca atunci când facem dragoste. Chiar în acest moment se uită în ochii mei și zâmbește.

– Am uitat să te-ntreb: din ce timp vii?

– Ianuarie 2000.

Îi pică fața.

– Serios? Credeam că de mai târziu un pic.

– De ce? Așa bătrân arăt?

Clare îmi conturează nasul. Degetele ei călătoresc de-a lungul lui și peste sprâncene.

– Nu. Dar pari fericit și liniștit, și de obicei când vii din 1998 sau din '99 sau din 2000 ești supărat sau scos din minți și nu vrei să-mi spui de ce. Și pe urmă în 2001 ești iar în regulă.

Râd.

– Vorbești ca o ghicitoare. Nu mi-am dat seama până acum că-mi monitorizezi așa atent dispoziția.

– Cu ce altceva să mă ocup ca să mă împac cu ideea?

– Adu-ți aminte că de obicei stresul mă trimite spre tine, încoace. Așa că n-ar trebui să rămâi cu impresia că anii aceia sunt o continua oroare. Se întâmplă și o mulțime de lucruri drăguțe în anii ăia.

Clare își reia desenatul. A renunțat să mă mai chestioneze despre viitorul nostru. În loc de asta, mă întreabă:

– Henry, de ce anume te temi?

Întrebarea mă ia prin surprindere și trebuie să mă gândesc ca să-i pot răspunde.

– De frig. Mi-e teamă de iarnă. Mi-e teamă de poliție. Mi-e teamă să nu călătoresc cumva într-un loc și un timp greșit și să fiu lovit de o mașină sau bătut. Sau să mă pierd în timp și să nu mai fiu în stare să mă întorc. Mi-e teamă să nu te pierd.

Clare zâmbește.

– Cum ai putea să mă pierzi? Nu mă duc nicăieri.

– Îmi fac griji că o să obosești să tot suporti faptul că nu poți pune bază pe mine și că o să mă părăsești.

Clare pune deoparte blocul de schițe. Eu mă ridic în șezut.

– N-o să te părăsesc niciodată, îmi spune. Chiar dacă tu mă părăsești mereu.

– Dar niciodată nu vreau să te părăsesc.

Clare îmi arată desenul. L-am mai văzut; atârnă lângă masa de lucru din în atelierul ei de acasă. În el arăt cu adevărat liniștit. Clare îl semnează și începe să scrie data.

– Nu, îi spun. Nu e datat.

– Nu e?

– L-am mai văzut. Nu e nicio dată pe el.

– Bine.

Clare șterge data și scrie în locul ei *Meadowlark*.

– S-a făcut. (Mă privește nedumerită.) Descoperi vreodată, când te întorci în prezentul tău, că s-a schimbat ceva? Adică, dacă aș scrie acum data pe desenul ăsta? Ce s-ar întâmpla?

– Nu știu. Încearcă, îi spun, curios.

Clare șterge cuvântul *Meadowlark* și scrie *11 septembrie 1988*.

– Uite, spune, a fost ușor.

Ne uităm unul la altul, năuciți. Clare râde.

– Dacă am violat cumva continuumul spațiu-timp, nu se vede.

– O să te anunț dacă ai cauzat al treilea război mondial. (Încep să mă simt nesigur pe mine.) Cred că mă duc, Clare.

Ea mă sărută, eu dispar.

Miercuri 13 ianuarie 2000 (Henry are 36 de ani, Clare are 28)

HENRY: După cină, încă mă mai gândesc la desenul lui Clare, așa că mă duc în atelier să mă uit la el. Clare lucrează la o sculptură uriașă făcută din mici ghemotoace de hârtie mov; arată ca o încrucișare între o păpușă Muppet și un cuib de pasăre. O înconjur cu grijă și mă opresc în fața mesei de lucru. Desenul nu e acolo.

Clare intră cu brațele pline de fibre abaca.

– Hei. (Le aruncă pe podea și pășește peste ele către mine.) Ce faci?

– Unde-i desenul pe care-l țineai aici? Cel cu mine?

– Ha? A. Nu știu. O fi căzut.

Clare se bagă pe sub masă și spune:

– Nu-l văd. A, stai, uite-l.

Iese de acolo ținând cu două degete desenul.

– Uh, e plin de pânze de păianjen.

Îl curăță și mi-l dă. Mă uit la el. Tot nu apare nicio dată pe el.

– Ce s-a-ntâmplat cu data?

– Ce dată?

– Ai scris data jos, aici. Sub numele tău. Arată de parcă ar fi fost decupat.

Clare râde.

– Bine, recunosc. Eu l-am decupat.

– De ce?

– M-a speriat rău comentariul tău cu al treilea război mondial. Am stat și m-am gândit, dacă cumva nu ne mai întâlnim în viitor fiindcă am insistat eu să testez asta?

– Îmi pare bine că ai făcut așa.

– De ce?

– Nu știu. Pur și simplu îmi pare bine.

Ne uităm unul la altul, apoi Clare zâmbește, iar eu ridic din umeri, și asta-i tot. Dar de ce oare pare ca și cum era să se întâmple ceva imposibil? De ce mă simt atât de ușurat?

Ajunul Crăciunului, Unu (Accidentat mereu în aceeași mașină)

*Sâmbătă 24 decembrie 1988 (Henry are 40 de ani,
Clare are 17)*

HENRY: E o după-amiază întunecată de iarnă. Mă aflu în subsolul Casei Meadowlark, în Camera de lectură. Clare mi-a lăsat niște mâncare: friptură și brânză pe pâine integrală cu muștar, un măr, un litru de lapte și un tub de plastic nedesfăcut cu fursecuri de Crăciun, „bulgări de zăpadă”, „diamante” cu nuci și scorțișoară și prăjiturile cu nuci și cu bomboane Hershey’s Kisses încastrate. Sunt îmbrăcat cu blugii mei favoriți și cu un tricou cu Sex Pistols. Ar trebui să fiu fericit, dar nu sunt: Clare mi-a lăsat azi și ziarul *South Heaven Daily*; e datat 24 decembrie 1988. Ajunul Crăciunului. În seara asta, în barul Get Me High Lounge din Chicago, sinele meu de douăzeci și cinci de ani o să bea până o să alunec în liniște de pe scaunul înalt pe podea și o să ajung să-mi golească stomacul la Spitalul Mercy. Se împlinesc nouăsprezece ani de la moartea mamei mele.

Stau și mă gândesc la mama. Ciudat cum se erodează memoria. Dacă aş avea la dispoziție doar amintirile din copilărie, cunoștințele mele despre mama ar fi palide și lipsite de forță, cu doar câteva momente clare, ieșind în evidență. Când aveam cinci ani am auzit-o interpretând *Lulu*^[43] la Teatrul de Operetă. Mi-l amintesc pe tata stând lângă mine și zâmbindu-i mamei, la sfârșitul fiecărui act, într-o stare de vizibilă euforie. Îmi amintesc că stăteam cu mama în Orchestra Hall și ne uitam la tata cum interpreta Beethoven sub bagheta lui Boulez^[44]. Îmi amintesc că mi s-a îngăduit să intru în camera de zi, unde părinții mei dădeau o petrecere, și să le recit invitațiilor, cu adaosuri de mârâituri, *Tyger, Tyger burning bright*, a lui Blake^[45]; aveam patru ani, iar când am terminat mama m-a luat pe sus și m-a sărutat și toată lumea a aplaudat. Se rujase cu o culoare închisă și am stăruit să mă duc la culcare purtând urma buzelor ei pe obraz. Mi-o amintesc stând pe o bancă în parcul

Warren, în vreme ce tata mă dădea în leagăn, iar mama se apropia și se îndepărta, se apropia și se îndepărta.

Unul dintre cele mai grozave și mai dureroase lucruri când vine vorba de călătoria în timp este ocazia de a o vedea pe mama în viață. Chiar i-am vorbit de câteva ori; discuții mărunte, de genul „Nasoală vreme e azi, nu-i așa?”. Îi cedez locul în tren, intru după ea în supermarket, o privesc cum cântă. Pierd vremea pe la ușa apartamentului în care locuiește și acum tata și îi urmăresc pe amândoi, uneori însoțiți de sinele meu copil, cum ies la plimbare, mănâncă la restaurant, se duc la film. Sunt anii '60, iar ei sunt doi muzicieni străluciți, tineri, eleganți, cu o lume întreagă deschisă în fața lor. Sunt veseli ca niște cintezozi, aureolați de noroc și de bucuria de a trăi. Când ne întâlnim, îmi fac cu mâna; au impresia că sunt un vecin, o persoană care face plimbări lungi și dese, care își face frizuri ciudate și care, în mod misterios, e când mai tânăr, când mai bătrân. O dată l-am auzit pe tata întrebându-se dacă nu cumva sunt bolnav de cancer. Încă mă mai uimește că tata nu și-a dat seama niciodată de faptul că bărbatul acela care se tot furișa prin preajmă în primii lor ani de căsnicie era fiul lui.

Văd cum e mama în relația cu mine. Acum e gravidă, acum mă aduc amândoi acasă de la spital, acum mă duce în parc într-un cărucior și stă pe bancă memorând partituri, cântându-mi încet și însoțindu-și cântatul cu gesturi mărunte ale degetelor, strâmbându-se și scuturând jucării spre mine. Acum ne plimbăm de mână și admirăm veverițele, mașinile, porumbeii, tot ce mișcă în jur. Poartă o haină de stofă, pantaloni Capri și mocasini. Are părul închis la culoare și o figură bună pentru teatru – buze pline, ochi mari, păr scurt; arată ca o italiancă, dar de fapt e evreică. Mama se dă cu ruj, cu contur de buze, cu mascara, cu fard de obraz și cu tuș de sprâncene ca să se ducă la curățătorie. Tata e cam același ca întotdeauna, înalt, slăbuț, îmbrăcat discret, purtător de pălărie. Ce diferă e figura lui. E pe deplin mulțumit. Se ating reciproc adesea, se țin de mână, pășesc la unison. La plajă, toți trei purtam ochelari de soare identici, iar eu am o pălărie albastră caraghioasă. Stăm întinși la soare, unși din greu cu ulei pentru bebeluși. Bem rom, cola și puncii hawaiian.

Steaua mamei e în creștere. Studiază cu Jehan Meek și cu Mary Delacroix, care o călăuzesc cu mare grijă pe cărările faimei; interpretează câteva roluri mărunte, dar superbe, atrăgându-i atenția lui Louis Behaire, la Teatrul de Operetă. O dublează pe Linea Waverleigh în rolul Aïda. Apoi e aleasă pentru rolul Carmen. O remarcă și alte companii, iar nu după mult timp ajungem să călătorim în jurul lumii. Mama înregistrează Schubert pentru Decca, Verdi și Weill pentru EMI, și mergem cu toții la Londra, la Paris, la Berlin, la New York. Îmi amintesc doar o serie nesfârșită de camere de hotel și avioane. Interpretarea ei de la Lincoln Center se difuzează la televizor; o urmăresc cu Buni și Buna în Muncie. Am șase ani și nu-mi vine să cred că e mama acolo, în alb și negru, pe ecranul micuț. Cântă Madama Butterfly.

Părinții mei își fac planuri să se mute la Viena la sfârșitul stagiunii '69-'70 de la Teatrul de Operetă. Tati are audiții la filarmonică. De câte ori sună telefonul e unchiul Ish, managerul mamei, sau cineva de la casa de discuri.

Aud ușa din capul scărilor deschizându-se și închizându-se cu un pocnet, apoi zgomot de pași ușori pe trepte în jos. Clare bate încet de patru ori, iar eu dau la o parte scaunul proptit sub mâner. Încă mai are zăpadă în păr, iar obrajii îi sunt roșii. Are șaptesprezece ani. Își arunca brațele în jurul meu, într-o îmbrățișare plină de emoție.

– Crăciun fericit, Henry! Ce bine că ești aici!

O sărut pe obraz; obrazul ei și crupa rochiei mi-au împrăștiat gândurile, dar senzația de tristețe și de pierdere a rămas. Îmi trec degetele prin părul ei și scot un pumn de zăpadă care se topește imediat.

– Ce s-a-ntâmpat? mă întreabă Clare, observând mâncarea neatinsă și aerul meu posac. Te-ai bosumflat că nu ți-am adus și maioneză?

– Hei, șș!

Mă așez în vechiul fotoliu rupt, iar Clare se strecoară lângă mine. Îmi pun brațul pe după umerii ei. Ea își pune mâna pe interiorul coapsei mele. O iau de acolo și o țin în palmă. Mâna ei e rece.

– Ți-am povestit vreodată despre mama? o întreb.

– Nu.

Clare e numai urechi; mereu e nerăbdătoare să afle orice frântură din biografia mea pe care o las să răzbească. Pe măsură ce bifăm întâlnirile din Listă, iar cei doi ani de separare a noastră se apropie amenințător, Clare păstrează convingerea secretă că mă poate întâlni în timp real, cu condiția să-mi fac pomană cu câteva informații. Desigur, nu poate, pentru că eu nu vreau, iar ea n-o face.

Mâncăm câte un fursec.

– Bine. Odată ca niciodată, am avut o mamă. Am avut și un tată, iar ei doi erau foarte îndrăgostiți unul de altul. Și m-au făcut pe mine. Și cu toții am fost fericiți. Ei doi erau grozav de buni la serviciu, mai ales mama era foarte bună la ceea ce făcea, și călătoream peste tot, vizitam camere de hotel din toată lumea. Și se apropia Crăciunul...

– În ce an?

– Când aveam eu șase ani. Era dimineața zilei de ajun și tata era la Viena, fiindcă urma să ne mutăm acolo curând, iar el ne căuta un apartament. Ideea era că tata o să vină cu avionul, iar mama și cu mine o să-l luăm cu mașina de la aeroport ca să mergem toți de sărbători acasă la bunica. Era o dimineața cenușie, cu multă zăpadă, iar străzile erau acoperite cu fâșii de polei peste care încă nu se dăduse cu sare. Ca șofer, mama era cam nevricoasă. Ura autostrăzile, ura să conducă spre aeroport și fusese de acord să facă asta doar pentru că era lucrul cel mai logic de făcut. Ne-am trezit devreme, iar ea a pus bagajele în mașină. Eu eram îmbrăcat cu haină de iarnă, căciuliță tricotată, ghete, blugi, pulover, lenjerie, șosete de lână care îmi erau cam strâmte și mănuși. Ea era toată în negru, chestie mult mai neobișnuită pe vremea aceea decât acum.

Clare bea niște lapte direct din cutie, pe marginea căreia lasă o amprentă de ruj de culoarea scorțișoarei.

– Ce mașina aveți?

– Era o Ford Fairlane '62 alb.

– Cum e aia?

– Să cauți. Era construită ca un tanc. Avea eleroane. Părinții mei o adorați – avea multe povești de spus pentru ei. Și ne-am suit în mașină. Eu m-am așezat în față și ne-am pus amândoi centurile de siguranță. Și am

pornit. Era o vreme absolut îngrozitoare. De-abia se vedea, iar dezaburirea nu ne mergea prea bine. Am mers printr-un labirint de străzi rezidențiale, pe urmă am ieșit în autostradă. Trecuse ora de vârf, dar traficul tot era greoi din cauza vremii și a sărbătorilor. Așa că mergeam cu vreo douăzeci și cinci, treizeci de kilometri la oră. Mama se ținea pe banda din dreapta, probabil nu voia să intre în depășiri fără să aibă vizibilitate și în plus n-aveam de mers prea mult pe autostradă înainte de a ieși către aeroport. Eram în spatele unui camion, la mare distanță de el. Trecând pe lângă o ieșire, o mașină, o Corvette roșie, a intrat pe autostradă în spatele nostru. Era condusă de un dentist puțin abțiguit și a intrat la ora 10:30 dimineața, cu viteză puțin cam mare, așa că n-a putut încetini la timp din cauza poleiului de pe stradă și a lovit mașina noastră. Pe o vreme normală, Corvette s-ar fi făcut praf, iar indestructibilul Ford Fairlane s-ar fi ales cu bara îndoită și n-ar fi ieșit mare scofală. Dar era vreme rea, străzile erau alunecoase, așa că brânciul primit de la Corvette ne-a trimis mașina drept înainte în viteză exact într-un moment în care traficul încetinisese. Camionul din fața noastră de-abia se mișca. Mama tot pompa la frâne, și nu se întâmpla nimic. Practic, am lovit camionul cu încetinitorul, sau așa mi s-a părut mie. În realitate, mergeam cu vreo șaiszeci și cinci la oră. Era un camion descoperit plin cu fiare vechi. Când ne-am lovit de el, o fâșie mare de oțel a zburat din el, a trecut prin parbrizul nostru și a decapitat-o pe mama.

– Nu, spune Clare, cu ochii închiși.

– E adevărat.

– Dar erai și tu acolo... erai prea scund!

– Nu, nu de asta, oțelul s-a înfipt în scaunul meu exact unde trebuia să fie fruntea mea. Am o cicatrice în locul unde începuse să-mi taie fruntea. (I-o arăt lui Clare.) Mi-a tăiat căciula. Poliția n-a reușit să-și dea seama cum s-a întâmplat. Toate hainele mele erau în mașină, pe scaun și pe jos, iar pe mine m-au găsit în pielea goală pe marginea drumului.

– Ai călătorit în timp.

– Da. Am călătorit în timp.

Rămânem tăcuți un moment.

– Era abia a doua oară în viață când mi se întâmpla asta. Habar n-aveam ce se petrecea. Mă uitam cum

arăm cu mașina prin camion, iar în clipa următoare eram în spital. De fapt n-am prea fost rănit, doar șocat.

– Cum... din ce cauză crezi că s-a-ntâmplat?

– Stres – teamă pură. Cred că trupul meu a recurs la singura șmecherie pe care o putea face.

– Așadar... spune Clare, întorcându-se cu fața spre mine, tristă și emoționată.

– Așadar. Mama a murit, iar eu nu. Partea din față a Fordului s-a făcut armonică, blocul de direcție i-a străpuns pieptul mamei, capul său a ieșit pe unde fusese parbrizul și a ajuns în remorca autocamionului, era *incredibil* de mult sânge. Tipul din Corvette n-avea nicio zgârietură. Șoferul camionului s-a dat jos să vadă ce l-a lovit, a văzut-o pe mama. A leșinat pe șosea și a fost călcat de un autobuz de școală al cărui șofer nu-l văzuse fiindcă, se holba ca prostul la accident. Șoferul camionului s-a ales cu picioarele rupte. Între timp, eu am fost complet absent din peisaj timp de zece minute și patruzeci și șapte de secunde. Nu-mi aduc aminte unde am fost; poate pentru mine a trecut doar o secundă sau două. Traficul s-a oprit complet. Niște ambulanțe încercau să se apropie din trei direcții diferite, dar n-au putut să ajungă la noi timp de o jumătate de oră. Paramedicii s-au dat jos și au venit alergând. Eu am apărut pe marginea drumului. Singura persoană care m-a văzut când am apărut a fost o fetiță; ședea pe bancheta din spate a unui Chevrolet break verde. A căscat gura și a rămas uitându-se țină la mine.

– Dar... Henry, tu erai... ziceai că nu-ți amintești. Și de unde poți să știi asta? Zece minute și patruzeci și șapte de secunde? Exact?

O vreme, nu-i răspund, căutând cel mai bun mod de a-i explica.

– Știi cum e cu gravitația, nu? Un obiect, cu cât e mai mare, cu atât mai mare e masa lui și cu atât mai mare e atracția gravitațională exercitată. Atrage obiectele mai mici, iar ele orbitează în jur.

– Da...

– Moartea mamei... e pivotul... orice altceva gravitează în jurul său... Visez asta și de asemenea călătoresc în timp până acolo. Într-una. Dacă ai putea fi acolo, dacă ai pluti pe deasupra scenei accidentului și ai vedea fiecare detaliu, toți oamenii, mașinile, copacii,

troienele de zăpadă... dacă ai avea destul timp să te uiți la toate cu atenție, m-ai vedea și pe mine. Sunt în mașini, după tufișuri, pe pod, într-un copac. Am văzut scena din toate unghiurile, ba chiar am participat la evenimentele ulterioare: am sunat la aeroport de la o benzinărie din apropiere ca să le spun să-i dea lui tata un mesaj pe pager să vină imediat la spital. Am stat în sala de așteptare de la spital și l-am privit pe tata cum își croia drum pe acolo să mă găsească. Arăta încăruntit și distrus. Am mers pe marginea șoselei, așteptând să apară sinele meu tânăr, și i-am pus o haină pe umerii înguști de copil. Mi-am privit fața mică și nedumerită și m-am gândit... m-am gândit...

Acum plâng. Clare mă îmbrățișează, iar eu plâng pe înfundate la pieptul ei acoperit cu pulover de mohair.

– La ce? La ce te-ai gândit, Henry?

– M-am gândit că *ar fi trebuit să mor și eu*.

Stăm îmbrățișați. Apoi mă desprind treptat. I-am stricat puloverul lui Clare. Ea se duce la spălătorie și revine îmbrăcată cu una dintre cămășile de poliester pe care le poartă Alicia când cântă muzică de cameră. La doar paisprezece ani, Alicia e deja mai înaltă și mai masivă decât Clare. Mă uit la Clare, care stă în fața mea, și îmi pare rău că sunt aici, îmi pare rău că i-am stricat Crăciunul.

– Îmi pare rău, Clare. N-am vrut să te întristez așa. Doar că pentru mine Crăciunul e... dificil.

– Of, Henry! Mă bucur tare mult că ești aici, și știi că prefer să aflu... adică tu apari de nicăieri și dispari, și dacă aflu lucruri despre viața ta pari și tu mai... real. Chiar și lucruri îngrozitoare... Am nevoie să știu tot ce poți să-mi povestești.

Alicia o strigă pe Clare de sus, din capul scării. E vremea să vină și ea alături de familie, să serbeze împreună Crăciunul. Mă scol în picioare, ne sărutăm cuminte, iar Clare spune: „Vin!” și îmi zâmbește, apoi urcă scara în fugă. Proptesc iar scaunul în ușă și mă pregătesc pentru o noapte lungă.

Ajunul Crăciunului, Doi

Sâmbătă 24 decembrie 1988 (Henry are 25 de ani)

HENRY: Îl sun pe tata să-l întreb dacă vrea să vin la el la masă după concertul din dimineața de Crăciun. El încearcă să mă invite cu jumătate de gură, dar bat în retragere, spre ușurarea lui. Ziua Oficială de Doliu a familiei DeTamble se va desfășura în mai multe locuri anul acesta. Doamna Kim a plecat în Coreea să-și viziteze surorile; i-am udat eu florile și i-am dus în casă corespondența. O sun pe Ingrid Carmichel și o rog să iasă cu mine, iar ea îmi amintește pe un ton uscat că e ajunul Crăciunului și că unii oameni au familii la care trebuie să se ploconească. Îmi trec în revistă agenda de telefoane. Toată lumea e plecată din oraș sau e în oraș, dar în vizită la rude. Ar fi trebuit să mă duc și eu la Buni și Buna. Pe urmă îmi amintesc că ei de fapt sunt în Florida. E ora 2:53 după-amiază, când magazinele se închid. Cumpăr o sticlă de rachiu de la Al's și o vâd în buzunarul paltonului. Sar în tren la Belmont și mă duc în oraș. E o zi cenușie și rece. Trenul e pe jumătate gol, cei mai mulți călători sunt părinți cu copii care merg să vadă decorațiunile de Crăciun de la magazinul Marshall Field și să facă cumpărături pe ultima sută de metri la Water Tower Place. Cobor din tren la Randolph și o iau pe jos către Parcul Grant. Stau o vreme pe podul pietonal de peste calea ferată, bând, apoi o pornesc spre patinoar. Pe gheață patinează câteva perechi și niște copilași. Puștii se fugăresc, patinează cu spatele și fac opturi. Închiriez și eu o pereche de patine mai mult sau mai puțin numărul meu, mă încălț, îmi leg șireturile și intru pe gheață. Încep să patinez lin de-a lungul mantinelei, fără să mă gândesc prea mult. Repetiție, mișcare, balans, aer rece. Drăguț. Apune soarele. Patinez vreo oră, apoi înapoiez patinele, îmi pun ghetete și-o iau din loc.

Merg spre vest de Randolph, spre sud față de Michigan Avenue, trec de Institutul de Artă. Leii sunt împodobiți cu cununi de Crăciun. O iau pe Columbus Drive. Parcul Grant e gol, doar ciorile pășesc țănoș sau zboară în cerc deasupra zăpezii albastrii în crepuscul. Felinarele dau o nuanță portocalie cerului de deasupra

mea, pe când deasupra lacului e un azuriu profund. La Fântâna Buckingham mă opresc să urmăresc pescărușii care fac tumbe și plonjează, bățându-se pe câte o bucată de pâine aruncată de cineva pentru ei, până ce frigul devine insuportabil și plec. Un polițist călare ocolește încet fântâna, apoi, ca anesteziat, își continuă drumul spre sud.

Merg. Ghetele mele n-au o izolație prea bună și, cu toate că port câteva pulovere, paltonul meu e cam subțire pentru temperatura în continuă scădere. Nici destul de gras nu sunt; mereu sufăr de frig din noiembrie până prin aprilie. Merg pe Harrison până pe State Street. Trec pe lângă adăpostul Pacific Garden Mission, unde oamenii străzii s-au adunat să capete un acoperiș și o masă. Mă întreb ce primesc; mă întreb dacă se organizează vreo festivitate aici, la adăpost. Sunt câteva mașini. N-am ceas, dar cred că e în jur de șapte. În ultima vreme, am observat că mi s-a schimbat percepția timpului; pare să treacă mai încet decât pentru alți oameni. O după-amiază poate dura cât o zi întreagă pentru mine; un drum cu trenul poate căpăta proporțiile unei epopei. Ziua de azi e interminabilă. Am reușit să-mi petrec cea mai mare parte a timpului fără să mă gândesc prea mult la mama. La accident, la toate astea... dar acum, seara, plimbându-mă, amintirea mă prinde din urmă. Îmi dau seama că mi-e foame. Efectul alcoolului se duce. Sunt aproape de Adams și revăd în minte cam ce bani am la mine, apoi mă hotărâsc să-i sparg pe o masă la Berghoff, un venerabil restaurant nemțesc faimos pentru băuturile sale.

La Berghoff e cald și zgomot. Sunt destul de mulți oameni, mănâncă ori stau pur și simplu. Legendarii chelneri de la Berghoff se zoresc cu un aer important dinspre bucătărie către mese. Mă așez la rând și aștept, dezghețându-mă, laolaltă cu familii și cupluri vorbărețe. În cele din urmă sunt condus la o masă mică dinspre fundul sălii principale de mese. Comand o bere neagră și o porție de cârnați de rață cu tăieței nemțești. Mănânc încet. Termin și pâinea toată și îmi dau seama că nu-mi amintesc să fi mâncat de prânz. E bine, am grijă de mine, nu mă port ca un idiot, îmi amintesc să cinez. Mă sprijin de spătarul scaunului și cântăresc din priviri încăperea. Cupluri de vârstă mijlocie cinează sub

tavanul înalt, lângă lambriurile întunecate și frescele reprezentând ambarcațiuni. Și-au petrecut după-amiaza la cumpărături sau la concertul simfonic și poartă conversații plăcute despre cadourile pe care le-au cumpărat, despre nepoții lor, despre bilete de avion și ore de sosire, despre Mozart. Mă trece o dorință acută de a mă duce la un concert simfonic, acum, dar nu există program de seară. Tata probabil că e pe drum spre casă de la Filarmonică. Aș sta în partea cea mai înaltă a celui mai de sus balcon (din punct de vedere al acusticii, e cel mai bun loc unde să stai ca spectator) și aș asculta *Das Lied von der Erde*⁽⁴⁶⁾ sau Beethoven sau altceva la fel de ne-crăciunistic. Eh... Poate la anul. Am o străfulgerare cu toate Crăciunurile din viața mea aliniate unul după altul, așteptând să fie petrecute, și mă inundă disperarea. Nu. Pentru o clipă, mi-aș dori ca Timpul să mă desprindă de ziua asta și să mă transporte într-una mai inofensivă. Dar apoi mă simt vinovat că-mi doresc să evit tristețea: morții au nevoie de noi să ni-i amintim, chiar dacă asta ne roade pe dinăuntru, chiar dacă tot ce putem face e să spunem *Îmi pare rău până* ce cuvintele se golesc de orice conținut precum aerul. Cum nu vreau să împovărez acest restaurant festiv și cald cu durerea pe care mi-o voi aminti data viitoare când voi veni aici cu Buni și Buna, plătesc și plec.

Înapoi în stradă, stau și cuget. Nu vreau să mă duc acasă. Vreau să fiu în preajma oamenilor, să fiu distras. Deodată îmi amintesc de Get Me High Lounge, un loc unde orice se poate întâmpla, un paradis al excentricilor. Perfect. O iau spre Water Tower Place și prind autobuzul 66 de pe Chicago Avenue, cobor la Damen și iau autobuzul 50 spre nord. În autobuz miroase a vomă, iar eu sunt singurul pasager. Șoferul cântă *Silent Night* cu voce de tenor din corul bisericii; când cobor la Wabansia, îi urez Crăciun fericit. Pe când trec pe lângă un service, începe să ningă și prind cu vârful degetelor fulgii mari și umezi. Aud muzică din interiorul barului. Șinele trenului-fantomă se profilează pe trotuarul de vizavi în strălucirea lămpilor cu vapori de sodiu, iar când deschid ușa cineva începe să sufle în trompetă și un hot jazz mă izbește în coșul pieptului. Intru precum un ins care se îneacă, și de fapt pentru asta am și venit aici.

Sunt vreo zece oameni înăuntru, cu tot cu Mia, barmanița. Trei muzicieni – trompetă, contrabas și clarinet – ocupă scena minusculă, iar clienții stau cu toții la bar. Muzicienii cântă cu o adevărată furie, swing-ul atinge volumul maxim, precum dervișii rotitori; mă așez să ascult și descifrez linia melodică a colindului *White Christmas*. Mia se apropie și se uită țintă la mine, eu îi strig pițigăiat „Whiskey și apă!”, ea zbiară „Specialitatea casei?”, eu țip „În regulă!”, iar ea se duce să-l amestece. Muzica se oprește dintr-o dată. Sună telefonul, iar Mia înșfacă receptorul și spune „Get Me Hiiiiiiiiigh!”. Îmi pune băutura în față, iar eu pun pe bar o bancnotă de douăzeci. „Nu”, spune ea la telefon. „Ei, la naaaiba. Ei, futu-ți și ție.” Azvârle receptorul înapoi în lăcașul lui de parcă ar arunca la coș cu mingea de baschet. Preț de câteva clipe, stă pur și simplu, cu un aer foarte iritat, apoi își aprinde un Pall Mall și suflă spre mine un nor uriaș de fum.

– Ah, scuze.

Muzicienii mășăluiesc spre bar, iar ea îi servește cu bere. Ușa toaletei e pe scenă, așa că profit de pauza dintre cântări ca să fac un pipi. Când mă întorc la bar găsesc un nou pahar plin pus de Mia în dreptul scaunului meu.

– Ești medium, îi spun.

– Ești ușor de ghicit.

Își trăneste scrumiera pe tejghea și se apleacă sub bar, cumpănind.

– Ce faci mai încolo?

Îmi trec în revistă opțiunile. Se știe că am plecat acasă cu Mia o dată sau de două ori, e o companie plăcută și tot tacâmul, dar în momentul ăsta chiar n-am chef de frivolități de ocazie. Pe de altă parte, un trup cald nu-i de lepădat când ești deprimat.

– Am de gând să mă îmbăt foarte tare. Tu la ce te gândeai?

– Păi, dacă n-o să fii prea beat, poți să vii pe la mine, iar dacă n-o să fii mort când o să te trezești, ai putea să-mi faci o favoare mare de tot și să vii cu mine la masa de Crăciun la părinții mei, în Glencoe, și să răspunzi la numele de Rafe.

– O, Doamne, Mia. Îmi vine să mă sinucid numai când mă gândesc la asta. Îmi pare rău.

Ea se apleacă peste bar și rostește apăsător:

– 'Aide, Henry. Ajută-mă. Ești o persoană prezentabilă, de genul masculin. La naiba, ești *bibliotecar*. N-o s-o iei razna când părinții mei o să înceapă să te întrebe cine sunt părinții tăi și la ce colegiu ai fost.

– Ba, de fapt o s-o iau razna. O s-o iau la fugă drept spre toaletă și-o să-mi tai gâtul. Și-n definitiv, la ce bun? Chiar dacă le-ar plăcea de mine n-ar însemna decât că ar urma să te tortureze ani în șir cu „Ce s-a ntâmplat cu bibliotecarul acela tânăr și drăguț cu care te întâlneai?”. Și ce-o să se ntâmple când o să-l cunoască pe adevăratul Rafe?

– Nu cred că am de ce să-mi fac griji cu asta. 'Aide. O să fac cu tine niște numere de porno sex de care nici n-ai auzit vreodată.

De luni de zile refuz să mă întâlnesc cu părinții lui Ingrid. Am refuzat să mă duc mâine acasă la ei, la masa de Crăciun. Nici vorbă să fac asta pentru Mia, pe care de-abia dacă o cunosc.

– Mia... în orice altă seară din an... Uite ce-i, scopul meu din seara asta e să obțin un asemenea nivel de ebrietate, încât de-abia să mă mai țin pe picioare, darămite să mi se mai scoale. Sună-i pe părinții tăi și spune-le că Rafe își face o amigdalectomie sau așa ceva.

Ea se duce la celălalt capăt al barului să se ocupe de trei inși suspect de tineri, cu aer de studenți. Pe urmă își face de lucru cu sticlele o vreme, combinând ceva complicat. Îmi pune în față un pahar înalt.

– Uite. Din partea casei.

Băutura are culoarea unei răcoritoare Kool-Aid de căpșune.

– Ce-i asta?

Iau o înghițitură. Seamănă la gust cu 7-Up. Mia schițează un mic zâmbet diavolesc.

– E ceva inventat de mine. Dacă vrei să te faci pulbere, ăsta e trenul expres.

– Aha. Păi, mulțumesc.

Închin în sănătatea ei și dau pe gât. Mă inundă o arșiță și o senzație de bunăstare totală.

– Cerule. Mia, ar trebui să patentezi chestia asta. Ai putea avea chioșcuri de răcoritoare prin tot orașul, unde

să vinzi asta în pahare de carton. Ai ajunge milionară.

– Încă unul?

– Sigur.

Ca acționar minoritar promițător la firma DeTamble & DeTamble, Alcoolici fără Frontiere, încă nu mi-am descoperit limita imposibilului în capacitatea de a consuma alcool. Câteva pahare mai târziu, Mia mă cercetează din spatele barului cu o privire îngrijorată.

– Henry?

– Mda?

– Gata, nu-ți mai dau nimic.

Probabil că e o idee bună. Încerc să dau din cap în semn de aprobare, dar e prea mare efortul. În loc de asta, alunec încetișor, aproape grațios, pe podea.

Mă trezesc după multă vreme la Spitalul Mercy. Mia șade lângă patul meu. Fardul de gene i s-a întins pe toată fața. Eu sunt conectat la o perfuzie și mă simt rău. Foarte rău. De fapt mă simt rău în toate felurile posibile. Întorc capul și vomit într-un lighean. Mia se întinde și mă șterge la gură.

– Henry... șoptește ea.

– Hei. Ce naiba.

– Henry, îmi pare tare rău...

– Nu-i vina ta. Ce s-a-ntâmplat?

– Ai leșinat și am făcut calculul – ce greutate ai?

– 79.

– Isuse. Ai mâncat de seară?

Stau să mă gândesc.

– Mda.

– Păi, oricum, chestia pe care ai băut-o avea vreo douăzeci la sută tărie. Și ai băut două whiskey-uri... dar păreai perfect în regulă, și pe urmă deodată ai început să arăți groaznic și după aia ai leșinat, și am stat să mă gândesc și mi-am dat seama că băgaseși în tine băutură la greu. Așa că am sunat la 911 și iată-te.

– Mulțumesc. Cred.

– Henry, ai vreo dorință de-a te sinucide?

Chibzuiesc la asta.

– Da.

Mă întorc cu fața la perete și mă prefac că dorm.

Sâmbătă 8 aprilie 1989 (Clare are 17 ani, Henry are 40)

CLARE: Stau cu bunica Meagram în camera ei și dezlegăm împreună cuvintele încrucișate din *New York Times*. E o dimineață de aprilie răcoroasă și luminoasă și văd lalelele roșii din grădină unduind în vânt. Mama e acolo, plantează ceva mic și alb pe după forsitia. Vântul aproape că-i smulge pălăria, iar ea și-o tot îndeasă pe cap cu palmele; până la urmă și-o scoate și așază în ea coșul cu răsaduri.

Nu l-am mai văzut pe Henry de aproape două luni; până la următoarea dată din Listă mai sunt două săptămâni și ceva. Când eram mică, eram foarte nonșalantă în privința lui Henry; nu era nimic neobișnuit să mă văd cu el. Dar acum fiecare dată când e aici reprezintă o dată mai puțin când urmează să fie aici. Iar lucrurile s-au schimbat între noi. Vreau ceva... Vreau ca Henry să spună ceva, să facă ceva pentru a-mi dovedi că tot ce se întâmplă nu e vreo farsă minuțioasă. Vreau. Asta-i tot. Îmi doresc.

Bunica Meagram șade în fotoliul ei albastru lângă fereastră. Eu stau pe pervaz, cu ziarul în poală. Am rezolvat cam jumătate din careu. Îmi pierd concentrarea.

– Mai citește-o o dată, copilă, spune bunica.

– Douăzeci vertical. „Maimuță cu aspect de călugăr.” Șapte litere, a doua literă, „a”, ultima literă, „n”.

– *Capucin*.

Zâmbește, iar ochii ei lipsiți de vedere caută spre mine. Pentru bunica, eu nu sunt decât o umbră întunecată pe un fundal ceva mai luminos.

– Destul de bine, ei?

– Da, grozav, îi răspund. Phii, ia încearc-o pe asta: nouăsprezece orizontal, „Nu-ți scoate cotul afară așa de mult”. Zece litere, a doua literă, „u”.

– *Burma Shave*^[47]. A fost înainte de vremea ta.

– Aaah. Niciodată n-o s-o înțeleg pe asta.

Mă scol în picioare și mă întind. Am o nevoie disperată să ies puțin să mă plimb. Camera bunicii e reconfortantă, dar claustrofobică. Tavanul e jos, tapetul are flori albastre delicate, cuvertura de pe pat e din creton albastru, covorul e alb, și totul miroase a pudră medicinală, a proteză dentară și a piele bătrână. Bunica Meagram șade dreaptă, cu un aer cochet. Are un păr minunat, alb, dar păstrând încă reflexe palide din roșul

pe care l-am moștenit și eu, răsucit perfect și prins într-un coc. Ochii bunicii sunt ca norii albaştrii. E oarbă de nouă ani și s-a adaptat bine; câtă vreme e în casă, se orientează. Tot încearcă să mă învețe arta rezolvării careurilor de cuvinte încrucișate, dar nu mă interesează suficient de tare ca să le duc până la capăt de una singură. Bunica le făcea pe vremuri în cerneală. Și Henry adoră cuvintele încrucișate.

– E o zi frumoasă, nu-i așa? spune bunica, lăsându-se pe spate în fotoliu și frecându-și încheieturile degetelor.

Dau din cap, apoi spun:

– Da, dar e cam vânt. E mama afară, lucrează în grădină, și toate alea îi zboară.

– E tipic pentru Lucille, spune maică-sa. Știi, copilă, aș vrea să ies la o plimbare.

– Exact la asta mă gândeam și eu.

Ea zâmbește și întinde brațele, iar eu o trag cu blândețe din fotoliu. Aduc pardesiele și îi leg bunicii părul cu o eșarfă ca să nu i-l încâlcească vântul. Apoi o luăm ușurel pe scară în jos și ieșim pe ușa din față. Stând pe alee, mă întorc spre bunica și o întreb:

– Unde vrei să mergi?

– Hai să mergem în livadă, spune ea.

– E cam departe. A, mama ne face cu mâna. Fă-i și tu cu mâna.

Îi facem cu mâna mamei, care e acum departe, lângă fântână. Peter, grădinarul nostru, e cu ea. Îi spunea ceva, dar s-a oprit și se uită la noi, așteptând să ne vedem de drum pentru ca el și mama să-și continue discuția în contradictoriu, probabil pe tema narciselor sau a bujorilor. Peter adoră să se contrazică cu mama, dar în final tot pe a ei rămâne.

– E un kilometru și jumătate până la livadă, bunico.

– Păi, Clare, n-am nicio problemă cu picioarele.

– Bine, atunci, mergem la livadă.

O iau de braț și pornim. Când ajungem la marginea Pajiștii, o întreb:

– Pe la umbră sau pe la soare?

Iar ea îmi răspunde:

– Ah, pe la soare, cu siguranță.

Așa că o luăm pe cărarea care traversează Pajiștea ducând la locul bătorit. Pe măsură ce înaintăm, îi descriu bunicii peisajul.

– Trecem pe lângă mormanul de vreascuri pentru focul de tabără. Sunt o mulțime de păsări în el... ah, uite-i!

– Ciori. Grauri. Și porumbei, spune ea.

– Da... Acum suntem la poartă. Ai grijă, poteca e puțin cam noroioasă. Văd niște urme de labe de câine, unul mărișor, o fi Joey al familiei Allinghams. Înverzește totul în jur. Uite și trandafirul ăla sălbatic.

– Cât de înaltă e Pajiștea? întreabă bunica.

– Doar vreo treizeci de centimetri. E de un verde foarte deschis. Uite stejăreii.

Ea își întoarce fața spre mine, zâmbind.

– Hai să mergem să-i salutăm.

O conduc până la stejarii care cresc la numai un metru sau doi de cărare. Bunicul a plantat acești trei stejari în anii patruzeci, în memoria străunchiului meu Teddy, fratele bunicii, care a fost ucis în al doilea război mondial. Stejarii nu sunt încă mari, au mai puțin de cinci metri înălțime. Bunica pune o mână pe trunchiului celui din mijloc și spune:

– Salut.

Nu știu dacă i se adresează copacului ori fratelui ei. Mergem mai departe. Trecând de povârniș, văd Pajiștea întinzându-se la picioarele noastre și pe Henry stând în locul bătorit. Mă opresc.

– Ce-i? întreabă bunica.

– Nimic.

O conduc pe cărare.

– Ce vezi? mă întreabă.

– Un uliu se rotește pe deasupra pădurii, îi spun.

– Cât e ceasul?

Mă uit la ceasul de la mână.

– E aproape prânzul.

Pătrundem în locul bătorit. Henry stă nemișcat. Îmi zâmbește. Arată obosit, încărunțește. E îmbrăcat cu pardesiul lui negru și iese în evidență, întunecat, pe fundalul Pajiștii luminoase.

– Unde e piatra? întreabă bunica. Vreau să mă așez.

O ghidez către piatră și o ajut să se așeze. Își întoarce fața în direcția lui Henry și înțepenește.

– Cine-i acolo? mă întreabă pe un ton precipitat.

– Nimeni, o mint.

– E un bărbat acolo, spune ea, dând din cap în direcția lui Henry.

El mă privește cu o expresie care semnifică *Dă-i drumul. Spune-i*. Latră un câine în pădure. Ezit.

– Clare, rostește bunica – i se aude spaima în voce.

– Prezintă-ne, spune Henry încet.

Bunica stă nemișcată, în așteptare. Îi înconjur umerii cu brațul.

– E-n regulă, bunico, îi spun. E prietenul meu Henry. El e cel despre care ți-am povestit.

Henry se apropie de noi și întinde mâna. Îi pun mâna bunicii într-a lui.

– Elizabeth Meagram, îi spun lui Henry.

– Deci tu ești acela, spune bunica.

– Da, răspunde Henry, iar acest *Da* îmi curge în ureche ca un balsam. Da.

– Pot? întreabă ea, gesticulând cu mâinile în direcția lui Henry.

– Să mă așez lângă dumneata?

Henry se așază pe piatră. Îi ghidez bunicii mâna spre fața lui. El îmi urmărește expresia feței în timp ce îl atinge bunica.

– Mă gâdilă, îi spune bunicii.

– Șmirghel, spune ea trecându-și vârfurile degetelor peste bărbia lui nerasă. Nu ești un puștan.

– Nu.

– Câți ani ai?

– Sunt cu opt ani mai mare decât Clare.

Ea pare năucită.

– Douăzeci și cinci?

Mă uit la părul grizonant al lui Henry, la cutele din jurul ochilor săi. Arată de vreo patruzeci de ani, poate și mai mult.

– Douăzeci și cinci, spune el cu fermitate.

Undeva, cândva, e adevărat.

– Clare îmi spune că o să se mărite cu tine, îi spune bunica lui Henry.

El îmi zâmbește.

– Da, o să ne căsătorim. În câțiva ani, după ce Clare o să termine școala.

– Pe vremea mea, domnii veneau la masă să cunoască familia fetei.

– Situația noastră e... neortodoxă. Nu s-a putut.

– Nu văd de ce nu. Dacă ai de gând să ȋopăi pe pajiști cu nepoata mea, cu siguranță poți să urci până la locuință ca să te examineze părinții ei.

– Aș fi încântat – spune Henry, sculându-se în picioare – dar mi-e teamă că acum trebuie să prind trenul.

– O clipă, tinere... începe bunica, în vreme ce Henry spune:

– La revedere, doamnă Meagram. A fost grozav să vă întâlnesc în sfârșit. Clare, îmi pare rău că nu mai pot sta...

Întind mâna spre el, dar se aude un zgomot de parcă tot sonorul ar fi aspirat din această lume, iar Henry a și dispărut. Mă întorc spre bunica. Șade pe piatră, cu mâinile întinse și cu o expresie de totală confuzie pe față.

– Ce s-a-ntâmplat? mă întreabă, iar eu încep să-i explic.

După ce termin, rămâne cu capul plecat, răsucindu-și în moduri stranii degetele artritice. Într-un sfârșit, își ridică fața spre mine.

– Dar, Clare, trebuie să fie un diavol.

Rostește asta fără nicio urmă de emoție, de parcă mi-ar spune că mi-am încheiat greșit nasturii de la haină sau că e ora mesei. Ce pot să spun?

– M-am gândit la asta. (O apuc de mâini ca s-o opresc să și le mai frece până la înroșire.) Dar Henry e de treaba. Nu-l *simți* ca pe un diavol.

Bunica surâde.

– Vorbești de parcă ai fi întâlnit o mulțime până acum.

– Nu crezi că un diavol adevărat ar fi mai... diabolic?

– Cred că ar fi drăguț ca o floricică dacă ar vrea asta.

Îmi aleg cuvintele cu mare atenție:

– Henry mi-a spus odată că doctorul lui îl consideră o nouă specie umană. Știi, un fel de pas următor în evoluție.

Bunica scutură din cap.

– Asta-i la fel de rău ca a fi diavol. Doamne, Clare, cum să-ți dorești să te măriți cu o astfel de persoană? Gândește-te ce copii ați avea! Ar sări în săptămâna următoare și înapoi înainte de micul dejun!

Râd.

– Dar va fi incitant! Ca Mary Poppins sau ca Peter Pan.

Mă strânge ușor de mâini.

– Gândește-te o clipă, draga mea: în basme, întotdeauna copiii au parte de aventuri frumoase. Mamele trebuie să stea acasă și să-i aștepte pe copii să apară zburând la fereastră.

Mă uit la grămada de haine care zac mototolite pe pământ unde le-a lăsat Henry. Le ridic și le împătutesc.

– O clipă, spun, caut cutia de haine și le pun în ea. Hai să ne întoarcem în casă. E trecut de ora mesei.

O ajut să se scoale de pe piatră. Vântul șuieră prin iarbă, iar noi ne cocârjăm în bătaia lui și pornim spre casă. Când ajungem pe povârniș, mă întorc și privesc în urmă spre locul bătătorit. Nu e nimeni acolo.

Câteva zile mai târziu, stau în patul bunicii și-i citesc *Doamna Dalloway*^[48]. E seară. Îmi ridic privirea; bunica pare să fi adormit. Mă opresc din citit și închid cartea. Ea deschide ochii.

– Salut, îi spun.

– Ți-e dor de el vreodată? mă întreabă.

– În fiecare zi. În fiecare clipă.

– În fiecare clipă, repetă ea. Da. Așa se petrece, nu?

Se răsuțește în partea ei de pat și își îngroapă capul în pernă.

– Noapte bună, îi spun, stingând lampa.

Stau în întuneric, privind în jos la bunica întinsă în pat, și un val de autocompătimire mă inundă de parcă mi l-ar fi injectat cineva. *Așa se petrece, nu?* Nu?

Mănâncă sau vei fi mâncat

Sâmbătă 30 noiembrie 1991 (Henry are 28 de ani, Clare are 20)

HENRY: Clare m-a invitat la masă în apartamentul ei. Vor fi și Charisse, colega ei de cameră, și Gomez, iubitul lui Charisse. Seara la ora 6:59 Central Standard Time^[49] stau în holul din fața apartamentului lui Clare, îmbrăcat în cel mai bun costum al meu, cu degetul pe butonul soneriei, cu un buchet de frezii galbene puternic mirositoare și un cabernet australian în cealaltă mână și cu sufletul la gură. N-am mai fost la Clare acasă până acum și nici nu m-am întâlnit cu vreunul dintre prietenii ei. Habar n-am la ce să mă aștept. Soneria scoate un zgomot îngrozitor și deschid ușa.

– Urcă până aici! strigă o voce joasă masculină.

Tropăi pe patru șiruri de trepte. Persoana atașată vocii e un tip înalt și blond, care etalează o freză pompadour perfectă, o țigară și un tricou cu Solidarnosc^[50]. Îmi pare cunoscut, dar nu pot să-l localizez. Pentru cineva pe nume Gomez, arată foarte... polonez. Mai târziu aflu că numele lui adevărat e Jan Gomolinski.

– Bine-ai venit, Băiete Bibliotecar! îi tună vocea.

– Tovarășe! îi răspund, înmânându-i florile și vinul.

Ne cântărim din ochi reciproc, ne relaxăm, iar Gomez mă pofteste cu un gest teatral în apartament.

E unul dintre acele superbe apartamente-vagon fără sfârșit din anii douăzeci – un hol lung cu camere atașate una după alta aproape ca și cum ar fi fost uitate și adăugate ulterior. Se împletesc două stiluri aici, modern și victorian. Asta se vede în spectacolul scaunelor de anticariat cu tapițerie brodată și picioare sculptate, alături de picturi pe catifea reprezentându-l pe Elvis. Îl aud pe Duke Ellington cântând *I Got It Bad and That Ain't Good* la capătul holului, iar Gomez mă conduce într-acolo.

Clare și Charisse sunt în bucătărie.

– Pisoii mei, v-am adus o jucărie nouă, intonează Gomez. Răspunde la numele de Henry, dar puteți să-i spuneți Băiatul Bibliotecar.

Îi întâlnesc privirea lui Clare. Ea își întinde fața pentru a fi sărutată; îi fac favoarea cu un pupic cast și

mă întorc să dau mâna cu Charisse, care e scundă și rotundă într-un fel foarte agreabil, toată numai curbe și păr negru lung. Are o figură atât de binevoitoare, încât mă face să simt nevoia acută de a-i mărturisi ceva, orice, doar ca să-i văd reacția. E o micuță Madonna filipineză.

– Ah, Gomez, taci din gură, îi spune pe un dulce ton de nu-te-pune-cu-mine. Bună, Henry. Sunt Charisse Bonavant. Te rog să-l ignori pe Gomez, îl țin la îndemână doar ca să ridice obiectele grele.

– Și pentru sex. Nu uita de sex, îi amintește Gomez, apoi se uită la mine. Bere?

– Sigur.

Scotocește prin frigider și-mi oferă o bere Blatz. Îi smulg capacul și iau o sorbitură lungă. Bucătăria arată de parcă ar fi explodat în mijlocul ei o fabrică de panificație. Clare sesizează încotro mă holbez. Deodată îmi amintesc că habar n-are să gătească.

– Nu e o treabă terminată, spune Clare.

– E o instalație, spune Charisse.

– Și o s-o mâncăm? întreabă Gomez.

Mă uit de la unul la altul și ne pufnește râsul pe toți.

– Știe vreunul dintre voi să gătească?

– Nu.

– Gomez știe să facă orez.

– Numai Rice-A-Roni⁵¹¹.

– Clare știe să comande pizza.

– Și mâncare thailandeză, știu să comand și asta.

– Charisse știe să *mănânce*.

– *Taci din gură, Gomez*, spun Charisse și Clare la unison.

– Păi, ăă... asta ce urma să fie? întreb dând din cap spre dezastrul de pe bufet.

Clare îmi dă un fragment decupat dintr-o revistă. E o rețetă de pui cu garnitură de risotto cu ciuperci shiitake, dovlecei și sos din semințe de pin. E din revista *Gourmand* și are vreo douăzeci de ingrediente.

– Aveți toate cheștiile astea?

Clare dă din cap.

– La partea cu cumpărăturile mă descurc. Prepararea e un mister.

Examinez mai îndeaproape haosul.

– Aș putea să fac ceva din asta.

– Știi să gătești?

Aprob dând din cap.

– Gătește! Prânzul e salvat! Mai ia o bere! exclamă Gomez.

Charisse pare ușurată și îmi surâde călduros. Clare, care a tot ezitat, aproape înspăimântată, se dă pe lângă mine cu sfială și-mi șoptește:

– Nu ești nebun?

O sărut, doar cu puțin mai lung decât o cere politețea când sunt oameni de față. Mă îndrept de spate, îmi scot haina și-mi suflec mânecile.

– Dați-mi un șorț, le cer. Tu, Gomez. Deschide vinul ăla. Clare, curăță tot ce s-a vărsat acolo, că începe să se cimenteze. Charisse, pui tu masa?

O oră și patruzeci și trei de minute mai târziu, stăm în jurul mesei din sufragerie și mâncăm pui înăbușit cu risotto și piure de dovlecei. Totul cu mult unt. Iar noi toți suntem beți crăci.

CLARE: Cât prepară Henry cina, Gomez se învârtește prin bucătărie, făcând glume, fumând, bând bere și strâmbându-se îngrozitor la mine de câte ori nu se uită nimeni. Până la urmă, Charisse îl prinde și îi arată cu degetul cum o să-i taie beregata, iar el încetează. Stăm de vorbă despre cele mai banale lucruri: slujbele noastre, școală, unde am crescut și toate chestiile obișnuite despre care discută oamenii când fac cunoștință. Gomez îi povestește lui Henry despre slujba lui de avocat care îi reprezintă pe copiii abuzați și neglijăți aflați în grija statului. Charisse ne desfată cu povești despre realizările ei la *Lusus Naturae*, o micuță companie de software care încearcă să învețe computerele să deslușească vorbirea umană, și despre stilul ei de artă, crearea de picturi pe care să le privești pe ecranul computerului. Henry povestește despre Biblioteca Newberry și despre ciudații care vin să studieze cărțile de acolo.

– E adevărat că la Newberry există o carte făcută din piele umană? îl întreabă Charisse pe Henry.

– E. *Cronicile lui Nawat Wuzeer Hyderabad*. A fost descoperită în palatul regelui din Delhi în 1857. Treci pe la bibliotecă și o scot s-o vezi.

Charisse se înfioarează și face o grimasă. Henry amestecă fiertura. Când spune el „Chow time”^[52], ne bulucim toți spre masă. În tot acest timp, Gomez și Henry au băut bere, iar Charisse și cu mine am tot sorbit din vin, pentru că Gomez ne-a umplut paharele, și n-am prea mâncat, dar nu-mi dau seama cât de beți suntem cu toții decât atunci când dau să mă așez la masă și aproape ratez scaunul pe care mi-l ține Henry, iar Gomez aproape că-și dă foc la păr aprinzând lumânările.

Gomez ridică paharul.

– Revoluția!

Eu și Charisse ridicăm și noi paharele, ca și Henry.

– Revoluția!

Ne punem pe mâncat plini de entuziasm. Risotto e moale și alunecos, dovleceii sunt dulci, puiul înoată în unt. Îmi vine să plâng de bun ce e.

Henry ia o înghițitură, după care arată cu furculița spre Gomez.

– Care revoluție?

– Poftim?

– Pentru care revoluție toastăm?

Eu și Charisse ne uităm una la alta alarmate, dar e prea târziu.

Gomez zâmbește, iar mie îmi stă inima.

– Următoarea, spune el.

– Cea în care se ridică proletariatul, iar cei bogați sunt haliți și capitalismul e înfrânt de o societate fără clase?

– Chiar aia.

Henry îmi face cu ochiul.

– Nu sună prea moale pentru Clare. Și ce plănuiești să faci cu intelectualitatea?

– Ah, spune Gomez, probabil că-i vom mânca și pe ei. Dar pe tine o să te păstrăm ca bucătar. Haleala asta e nemaipomenită.

Charisse îl atinge pe Henry pe braț, confidențial.

– De fapt n-avem de gând să mâncăm pe nimeni, îi spune. Doar o să redistribuim posesiunile lor.

– Ce ușurare, răspunde Henry. Nu voiam s-ajung s-o gătesc pe Clare.

– E păcat totuși, spune Gomez. Clare precis ar fi tare gustoasă.

– Oare cum o fi bucătăria canibală? spun. Există vreo carte de bucate canibală?

– *Gătit și crud*, răspunde Charisse.

– Aia nu e o metodă adevărată, obiectează Henry. Nu cred că Lévi-Strauss^[53] oferă vreo rețetă.

– Am putea să adaptăm o rețetă, spune Gomez, luându-și încă o porție de pui. Știi, Clare cu trufe și sos marinara pe linguini. Sau piept de Clare cu portocale. Sau...

– Hei, intervin eu. Și dacă *nu vreau* să fiu mâncată?

– Îmi pare rău, Clare, spune Gomez cu gravitate. Mi-e teamă că trebuie să fii mâncată pentru un țel înalt.

Henry îmi prinde privirea și zâmbește.

– Nu te îngrijora, Clare. Dacă vine Revoluția, o să te ascund în Newberry. Poți să locuiești printre etajerele cu cărți, iar eu o să-ți aduc de mâncare Snickers și Doritos de la cantina personalului. N-o să te găsească niciodată.

Scutur din cap.

– Cum rămâne cu „Mai întâi omorâm toți avocații”?

– Nu, replică Gomez. Nu poți să faci nimic fără avocați. Revoluția o să se transforme într-un talmeș-balmeș în zece minute dacă n-o să fie avocați de față s-o țină pe linia de plutire.

– Dar tata e avocat, îi spun, așa că până la urmă nu poți să ne mănânci.

– El e un soi rău de avocat, spune Gomez. Se ocupă de proprietățile celor bogați. Eu, pe de altă parte, îi reprezint pe bieții copii oprimați...

– Ah, mai taci, Gomez, spune Charisse. Îi rănești sentimentele lui Clare.

– Ba nu! Clare își dorește să fie mâncată pentru Revoluție, nu-i așa, Clare?

– Nu.

– Ah.

– Cum rămâne cu Imperativul Categorie? întreabă Henry.

– Cu ce?

– Știi tu, Regula de Aur. „Nu mușca alți oameni decât dacă dorești să fii mușcat.”

Gomez își curăță unghiile cu dinții furculiței.

– Nu ți se pare că „Mușcă sau vei fi mușcat” e principiul care pune lumea în mișcare?

– Mda, în cea mai mare parte. Dar nu ești tu însuși un precedent pentru altruism? întreabă Henry.

– Desigur, dar majoritatea consideră că sunt un ȋicnit periculos, spune Gomez cu prefăcută indiferență, însă mi-e clar că Henry îl nedumerește. Clare, desertul?

– O, doamne, aproape c-am uitat – spun ridicându-mă prea repede și apucându-mă de masă ca să nu cad. Îl aduc eu.

– Te ajut, se oferă Gomez, urmându-mă în bucătărie.

Port pantofi cu tocuri înalte și mă împiedic de prag când intru în bucătărie, împleticindu-mă înainte; Gomez mă prinde. O clipă, stăm lipiți unul de altul și îi simt mâna pe talie, dar îmi dă drumul.

– Ești beată, Clare, îmi spune.

– Știu. Ca și tine.

Apăs butonul cafetierei și cafeaua începe să picure în vas. Mă aplec peste bufet și dau la o parte cu grijă celofanul de pe farfuria cu negrese. Din spatele meu, Gomez se apleacă până îi simt răsuflarea gâdilându-mă în ureche și spune:

– E același ins.

– Ce vrei să spui?

– Tipul despre care te-am avertizat. Henry, el e...

Charisse intră în bucătărie, iar Gomez sare de lângă mine și deschide frigiderul.

– Hei, spune ea, pot să te ajut?

– Uite, ia ceștile de cafea...

Jonglăm toți cu cești, farfurioare, farfurii și negrese și reușim să le punem înapoi pe masă fără incidente. Henry așteaptă ca la dentist, cu un aer de așteptare înspăimântată. Mă umflă râsul, fiindcă este exact figura pe care o avea când i-am adus de mâncare în Pajiște... doar că nu-și amintește asta pentru că încă n-a fost acolo.

– Relaxează-te, îi spun, sunt doar niște negrese. Până și eu pot să fac negrese.

Toată lumea râde și ia loc la masă. Negresele se dovedesc a fi cam necoapte.

– Sos tartar de negrese, spune Charisse.

– Cremă cu salmonella, spune Gomez.

– Mie mi-a plăcut coca de când mă știu, spune Henry lingându-și degetele.

Gomez își răsucesce o țigară, o aprinde și trage cu sete.

HENRY: Gomez își aprinde o țigară și se lasă pe spate. Ceva anume la individul ăsta nu-mi dă pace. O fi posesivitatea nonșalantă manifestată față de Clare, sau poate marxismul de varieteu? Sunt sigur că l-am mai întâlnit cândva. În trecut sau în viitor? Ia să aflăm.

– Îmi pari foarte cunoscut, îi spun.

– Mm? Mda, cred că ne-am mai văzut.

M-am prins.

– Iggy Pop la Riviera Theatre?

Pare surprins.

– Mda. Erai cu blonda aia, Ingrid Carmichel, mereu te vedeam cu ea.

Și el, și eu ne uităm la Clare. Ea îl privește cu mare atenție pe Gomez, iar el îi zâmbeste. Clare își mută privirea, dar nu spre mine. Charisse salvează situația:

– Te-ai dus la Iggy fără mine?

– Nu erai în oraș, spune Gomez.

– Pe toate le pierd, mi se adresează Charisse, bosumflată. Am pierdut-o pe Patti Smith și acum s-a retras. Am pierdut ultimul turneu Talking Heads.

– Patti Smith o să mai concerteze, îi spun.

– Da? De unde știi? mă întreabă Charisse.

Eu și Clare avem un schimb de priviri.

– Îmi dau și eu cu presupusul.

Începem să ne cercetăm reciproc gusturile muzicale și descopăr că toți suntem devotați stilului punk. Gomez ne povestește cum i-a văzut pe New York Dolls în Florida chiar înainte ca Johnny Thunders să părăsească trupa. Eu le descriu un concert al lui Lene Lovich pe care am reușit să-l prind într-una dintre călătoriile mele temporale. Charisse și Clare sunt emoționate pentru că Violent Femmes vor cânta la Aragon Ballroom peste câteva săptămâni, iar Charisse a făcut rost de bilete gratuite. Atmosfera serii se liniștește treptat, fără să se mai iște ceva. Clare mă conduce jos. Stăm în holul dintre ușa interioară și cea exterioară.

– Îmi pare rău, spune ea.

– A, nu-i nimic. A fost amuzant, nu m-a deranjat să gătesc.

– Nu, spune Clare privindu-și pantofii. Mă refer la Gomez.

E frig în hol. O cuprind pe Clare cu brațele, iar ea se sprijină de pieptul meu.

– Ce-i cu Gomez?

Are ea ceva în minte. Dar când colo ea dă din umeri.

– O să fie bine, spune, iar eu o cred pe cuvânt.

Ne sărutăm. Deschid ușa exterioară, iar Clare o deschide pe cea interioară; pășesc pe trotuar și privesc în urmă. Clare stă acolo în pragul ușii, privindu-mă. Mă opresc, dorindu-mi să mă întorc și s-o țin în brațe, dorindu-mi să urc cu ea înapoi pe scări. Ea se întoarce și începe să urce, iar eu o privesc până ce-mi dispare din raza vederii.

*Sâmbătă 14 decembrie 1991, marți 9 mai 2000
(Henry are 36 de ani)*

HENRY: Scot unul dintr-un locuitor de suburbie uriaș și abțiguit, care a avut tupeul să mă numească poponar, după care a încercat să mă caftească pentru a-și susține punctul de vedere. Ne aflăm pe aleea de lângă Vic Theater. În vreme ce-i zdrobesc cu metodă nasul idiotului și trec la lucru asupra coastelor, aud sunetul basului lui Smoking Popes, care se strecoară prin ieșirile laterale ale sălii de concert. Am o seară de rahat, iar tontul ăsta o încasează pentru toată frustrarea mea.

– Hei, Băiete Bibliotecar.

Mă întorc cu spatele la homofobul meu yuppie^[54], care s-a pus pe gemut și-l descopăr pe Gomez sprijinindu-se de un tomberon, cu un aer fioros.

– Tovarășe.

Pășesc înapoi de lângă individul pe care-l cafteam și care alunecă recunoscător încovrigându-se pe asfalt.

– Cum merge?

Mă simt ușurat să-l văd pe Gomez; de fapt, sunt chiar încântat. Dar el nu pare să-mi împărtășească plăcerea.

– Grozav, ei, nu vreau să te *deranjez* sau știi eu ce, dar ăla de-acolo pe care-l dezmembrezi e un prieten al meu.

Ah, sigur că nu.

– Păi, el a cerut-o. A venit țintă la mine și mi-a zis: „Domnule, am o nevoie urgentă să fiu făcut bucățele fără nicio ezitare.”

– Aha. Păi, bună treabă. De-a dreptul artistică, futu-i.
– Mulțumesc.
– Te deranjează dacă-l salt pe-alde Nick de-aici și-l duc la spital?

– Ești invitatul meu.

La naiba. Plănuiam să-mi însușesc hainele lui Nick, mai ales pantofii, niște Doc Martens nou-nouți, roșu-închis, aproape nepurtați.

– Gomez.

– Da?

Se apleacă să-și ridice amicul, care își scuipe un dinte în poală.

– Ce dată e azi?

– 14 decembrie.

– Ce an?

Se uită în sus la mine cu o figură de om care are lucruri mai bune de făcut decât să stea la glume cu nebunii și îl saltă pe Nick pe umăr într-o poziție care trebuie să fie cumplit de dureroasă. Nick începe să se văicărească.

– 1991. Cred că ești mai beat decât pari.

O pornește pe alee și dispare în direcția intrării în sala de concerte. Calculez rapid. N-a trecut prea mult timp de când eu și Clare am început să ieșim împreună, prin urmare Gomez și cu mine de-abia ne cunoaștem. Nu-i de mirare că s-a încruntat așa la mine.

Gomez apare iar, fără povara de pe umăr.

– L-am lăsat pe Trent să se descurce. Nick e frate-său. N-a fost foarte fericit.

O luăm la pas pe alee, spre est.

– Iartă-mă că te-ntreb, dragă Băiete Bibliotecar, dar de ce naiba ești îmbrăcat așa?

Port blugi albaștri, un pulover bleu-pastelat cu rățuște galbene, vestă gonflabilă de un roșu-electric și pantofi de sport roz. Pe bune, nu-i de mirare că cineva ar putea simți nevoia să mă pocnească.

– Mai bine de-atât n-am putut la momentul ăla.

Sper că tipul căruia i-am luat hainele astea era aproape de casă. Afară sunt câteva grade sub zero.

– De ce te întovărășești cu rahați d-ăștia?

– A, am făcut dreptul împreună.

Pe când trecem prin dreptul ușii din spate a magazinului second hand de haine și efecte militare, mă

trece o dorință profundă de a purta haine normale. Mă hotărâsc să risc a-l șoca pe Gomez; știu că o să-i treacă. Mă opresc.

– Tovarășe. Durează doar o clipă. Trebuie să mă ocup de o chestie. Poți să mă aștepti la capătul aleii?

– Ce faci?

– Nimic. Sparg și intru. Nu-l lua în seamă pe bărbatul din spatele cortinei^[55].

– Pot să vin și eu?

– Nu.

Face o figură abătută.

– Bine. Dacă e musai...

Pășesc în intrândul care adăpostește ușa. E a treia oară când sparg magazinul ăsta, deși celelalte două se vor petrece în viitor. Am ajuns deja la o adevărată știință. Întâi deschid nesemnificativul lacăt cu cifru care asigură grilajul de securitate, trag grilajul, scobesc în yală cu o mină de la un pix vechi și un ac de siguranță pe care le-am găsit mai devreme pe Belmont Avenue și vâr o fâșie de aluminiu între ușile duble pentru a ridica zăvorul din interior. *Voilà*. Cu totul, îmi ia vreo trei minute. Gomez mă privește aproape cu evlavie.

– *De unde* ai învățat să faci asta?

– E un talent, îi răspund cu modestie.

Intrăm. Înăuntru e un panou cu luminițe roșii care clipește încercând să arate ca o alarma antifurt, dar știu eu mai bine. E foarte întuneric. Revăd în minte schița locului și marfa.

– Nu atinge nimic, Gomez.

Vreau să-mi fie cald și să nu ies în evidență. Pășesc cu grijă pe culoarele dintre rafturi, iar ochii mi se obișnuiesc cu întunericul. Încep cu pantalonii: blugi Levi's negri. Aleg o cămașă de flanelă albastră, o haină groasă de lână neagră, cu căptușeală solidă, șosete de lână, boxeri, mănuși de alpinism și o căciulă cu apărătoare pentru urechi. În sectorul de încălțăminte găsesc, spre marea mea satisfacție, încălțări Doc exact cum purta amicul meu Nick. Sunt gata de acțiune.

Între timp, Gomez își bagă nasul pe sub tejghea.

– Nu te obosi, îi spun. Aici nu se lasă bani în casa de marcat pe timpul nopții. Hai să mergem.

Plecăm pe unde am venit. Închid ușa cu blândețe și trag grilajul. Mi-am pus hainele anterioare într-o pungă

de cumpărături. O să încerc să găsesc mai târziu un container de colectare pentru Armata Salvării. Gomez mă privește anticipativ, ca un câine mare care așteaptă să vadă dacă mi-a rămas niște carne de la masa de prânz.

Ceea ce-mi amintește:

– Sunt rupt de foame. Hai la Ann Sather's.

– Ann Sather's? Mă așteptam să propui un jaf la bancă sau vreo omucidere, cel puțin. Ești pornit, omule, nu te opri acum!

– Trebuie să mă opresc din munci ca să realimentez. Hai.

Traversăm spre parcare restaurantului suedez Ann Sather's. Îngrijitorul ne privește tăcut cum traversăm împărăția lui. O scurtăm prin Belmont. E abia ora nouă, iar pe stradă forfotește amestecul obișnuit de fugari, nevrotici fără casă, amatori de clubbing și căutători de senzații tari veniți din suburbii. Restaurantul Ann Sather's iese în evidență ca o insulă de normalitate printre saloanele de tatuaj și buticurile cu prezervative. Intrăm și așteptăm lângă patiserie să ni se dea o masă. Îmi ghiorăie stomacul. Decorul suedez e reconfortant, numai lambriuri de lemn și marmură cu nervuri roșii. Suntem conduși în sectorul pentru fumători, chiar în fața șemineului. E din ce în ce mai bine. Ne scoatem hainele, ne așezăm, citim meniul, deși, în calitate de trăitori de-o viață în Chicago, l-am putea recita din memorie pe două voci. Gomez își așază lângă tacâmuri ustensilele pentru fumat.

– Te deranjează?

– Da. Dar dă-i drumul.

Prețul plătit pentru a mă afla în compania lui Gomez este să mă las marinat în fumul de țigară care curge fără întrerupere din nările lui. Degetele lui, colorate în ocru-închis, flutură delicat pe deasupra hârtiei subțiri în vreme ce rulează tutun Drum într-un cilindru îngust, linge hârtia, o răsucesce, își înfinge țigara între buze și o aprinde.

– Aah...

Pentru Gomez, o jumătate de oră fără fumat e o anomalie. Mie îmi place să privesc oamenii în timp ce-și satisfac anumite pofte, chiar dacă nu le împărtășesc.

– Nu fumezi? Nimic?

- Alerg.
- Aha. Mda, rahat, ești în formă. Credeam că l-ai omorât pe Nick, și nici măcar nu găfâiai.
- Era prea beat ca să riposteze. Era un ditamai sacul de box îmbibat.
- De ce-i trosneai în halul ăla?
- Pentru pură prostie.
- Vine chelnerul, ne spune că îl cheamă Lance și că specialitățile sunt somon și fasole bătută. Ne ia comanda de băuturi și pleacă grăbit. Eu mă joc cu șprițul de frișcă.
- A văzut cum eram îmbrăcat, a tras concluzia că sunt țință ușoară, a început să se poarte odios, a vrut să mă caftească, n-a vrut să accepte un refuz și s-a ales cu o surpriză. Eu îmi vedeam de treaba mea, zău dacă nu.
- Gomez are un aer gânditor.
- Și care era treaba aia, mai exact?
- Poftim?
- Henry, oi avea eu față de fraier, dar să știi că unchi-tu Gomez nu-i *très* naiv. Sunt atent la tine de ceva vreme; de fapt, încă dinainte ca micuța noastră Clare să te aducă acasă. Adică, nu știu dacă ești conștient, dar ai o anume notorietate în anumite cercuri. Cunosc o mulțime de oameni care te cunosc pe tine. Oameni – mă rog, femei. Femei care te cunosc.
- Se uită la mine cu ochii mijiți prin ceața propriului său fum.
- Ele povestesc chestii destul de ciudate.
- Lance se întoarce cu cafeaua mea și cu laptele lui Gomez. Comandăm: un cheeseburger cu cartofi prăjiți pentru Gomez, supă de fasole, somon, cartofi dulci și salată de fructe pentru mine. Simt că pic din picioare în clipa asta dacă nu bag în mine rapid o mulțime de calorii. Lance se îndepărtează grăbit. Mă doare-n cot de purtările nepotrivite ale sinelui meu anterior și cu atât mai puțin mă interesează să le justific în fața lui Gomez. Oricum nu-i treaba lui. Dar așteaptă să-i răspund. Îmi amestec niște frișcă în cafea și mă uit cum spuma fină de deasupra se disipează în spirale. Îmi asum riscul. Nu contează, în definitiv.
- Ce-ai vrea să știi, tovarășe?
- Totul. Vreau să știu de ce un bibliotecar aparent manierat bate un individ de-l bagă în comă, pe degeaba,

îmbrăcat cu haine de învățător de grădiniță. Vreau să știu de ce Ingrid Carmichel a încercat să se sinucidă acum opt zile. Vreau să știu de ce arăți cu zece ani mai bătrân decât data trecută când te-am văzut. Încărunțești. Vreau să știu cum de poți să descui o yală fără cheie. Vreau să știu de ce avea Clare poza ta înainte de-a te întâlni.

Clare avea poza mea înainte de 1991? Nu știam asta. Hopa!

– Cum eram în poză?

Gomez se uită la mine.

– Mai aproape de cum arăți acum, nu cum arătai acum două săptămâni, când ai venit la masă.

Asta a fost acum două săptămâni? Doamne, acum e abia a doua oară când mă întâlnesc cu Gomez.

– E o poză făcută afară. Zâmbești. Pe spate e datată iunie 1988.

Sosește mâncarea și luăm o pauză ca s-o aranjăm pe masa de mici dimensiuni. Mă pun pe mâncat de parcă ar fi ultima zi de trăit.

Gomez șade și mă privește cum mănânc, fără să se atingă de porția lui. L-am văzut făcând asta în sala de judecată, cu martorii ostili, exact ca acum. Pur și simplu îi determină să spună tot ce-au în gușă. N-am nimic împotriva să spun tot, vreau doar să mănânc mai întâi. De fapt, îmi folosește să-i spun adevărul lui Gomez, fiindcă urmează să-mi salveze pielea de multe ori în anii ce vor veni.

Am mâncat jumătate din somon, iar el încă mai stă și se uită.

– Mănâncă, mănâncă, îi spun imitând-o cât pot de bine pe doamna Kim.

El înmoaie un cartof prăjit în ketchup și îl clefăie.

– Nu-ți face griji. O să mărturisesc. Lasă-mă doar să-mi iau în tihnă ultima masă.

Capitulează și începe să-și mănânce burgerul. Niciunul dintre noi nu mai spune o vorbă până ce termin și fructele. Lance îmi mai aduce cafea. O doftoricesc și o amestec. Gomez se uită la mine de parcă ar vrea să mă scuture. Mă hotărâsc să mă amuz pe socoteala lui.

– Bine. Uite care-i treaba: călătorie în timp.

Gomez dă ochii peste cap și face mutre, dar nu spune nimic.

– Sunt un călător în timp. În momentul acesta am treizeci și șase de ani. În după-amiaza asta era 9 mai 2000. Era o zi de marți. Eram la lucru, tocmai terminasem o prezentare pentru un grup de membri ai clubului Caxton¹⁵⁶ și mă întorceam la rafturi să pun cărțile la loc, când m-am pomenit dintr-o dată pe Strada Școlii, în 1991. Aveam veșnica problemă cu hainele. O vreme, am stat ascuns sub o verandă. Era frig și nu trecea nimeni, până ce, în sfârșit, a apărut un tânăr îmbrăcat... mă rog, ai văzut și tu cum era îmbrăcat. L-am tâlhărit, i-am luat banii și tot ce avea pe el în afară de lenjerie. S-a speriat ca prostul, cred că și-a imaginat că am de gând să-l violez sau așa ceva. În orice caz, aveam haine. Bine. Dar în cartierul ăsta dacă te îmbraci așa dai ocazia la interpretări. Așa că am înghițit rahaturi toată seara de la diverși inși, iar amicul tău doar s-a nimerit să fie ultima picătură. Îmi pare rău dacă l-am rănit serios. Îmi doream tare mult hainele lui, mai ales încălțările.

Gomez aruncă o privire pe sub masă către picioarele mele.

– Tot timpul mă trezesc în situația asta. Fără intenție jocul de cuvinte. E ceva în neregulă cu mine. Mă pomenesc dislocat în timp, fără niciun motiv. Nu pot controla asta, n-am știut niciodată când urmează să se întâmple, sau unde și când voi ajunge. Și de-aia, ca să fac față, descui lacăte, fur din magazine, din buzunare, tâlhăresc oameni, cerșesc pe stradă, pătrund prin efracție, fur mașini, mint, caftesc. Împung, mutilez. Am făcut tot ce-ți poate trece prin cap.

– Crimă.

– Ei bine, asta nu. Din câte știu eu. Și nici n-am violat pe nimeni. (Vorbind, îl urmăresc cu privirea. Nimic nu se citește pe figura lui.) Ingrid. De fapt o cunoști pe Ingrid?

– O cunosc pe Celia Attley.

– Vai de mine. Chiar că ai amici ciudați. Cum a încercat Ingrid să se sinucidă?

– Supradoză de valium.

– 1991? Mda, bine. Ar fi a patra încercare de sinucidere a lui Ingrid.

- Poftim?
- A, nu știai? Celia îți dă doar anumite informații. De fapt Ingrid a reușit să se omoare pe 2 ianuarie 1994. S-a împușcat în piept.
- Henry...
- Știi, s-a întâmplat acum șase ani, și tot mai sunt supărat pe ea. Ce pierdere. Dar avea o depresie puternică, de multă vreme, și pur și simplu a copleșit-o. N-am putut să fac nimic pentru ea. Era unul dintre subiectele noastre de ceartă.
- Asta-i o glumă tare proastă, Băiete Bibliotecar.
- Vrei o dovadă. (El se mulțumește să surâdă.) Ce zici de o fotografie? Aia despre care zici că o are Clare? Îi dispăre zâmbetul.
- Bine, spune el. Recunosc că aia m-a cam băgat în ceață.
- Am întâlnit-o pe Clare prima dată în octombrie 1991. Ea m-a întâlnit prima dată în septembrie 1977; ea avea șase ani, eu o să am treizeci și opt. Mă cunoaște de-o viață. În 1991 ajung s-o cunosc și eu. Apropo, ar trebui s-o întrebi pe Clare despre toate chestiile astea. O să-ți spună.
- Am întrebat-o deja. Mi-a zis.
- Păi, la naiba, Gomez. Îmi consumi un timp prețios punându-mă să ți le mai spun o dată. N-ai crezut-o?
- Nu. Tu ai crede?
- Sigur. Clare e foarte sinceră. De la educația catolică i se trage.
- Lance aduce iar cafea. Deja am foarte multă cafeină în mine, dar mai multă de-atât n-are ce să-mi strice.
- Deci? Ce fel de dovadă vrei?
- Clare zicea că dispare.
- Da, e unul dintre numerele mele de senzație. Stai pe lângă mine, nu mă scăpa din ochi, și mai devreme sau mai târziu o să dispar. Ar putea dura minute, ore sau zile, dar poți să te bazezi pe mine.
- Noi doi ne cunoaștem în 2000?
- Da, îi răspund cu un rânjel. Suntem buni prieteni.
- Spune-mi despre viitorul meu. A. Nu. Proastă idee.
- Nț.
- De ce nu?
- Gomez. Se întâmplă chestii. Dacă le știi dinainte totul devine... straniu. Și oricum nu poți schimba

nimic.

– De ce?

– Cauzalitatea merge doar înainte. Lucrurile se întâmplă o dată, o singură dată. Dacă știi lucruri dinainte... Eu unul mă simt prins în capcană, în cea mai mare parte a timpului. Dacă ești în timp și nu știi ce urmează... ești liber. Ai încredere în mine. (Gomez are un aer frustrat.) Tu o să fii cavalerul de onoare la nunta noastră. Eu o să fiu cavaler la nunta ta. O să ai o viață grozavă, Gomez. Dar n-am de gând să-ți dau detalii.

– Ponturi de la bursă?

Da, de ce nu. În 2000, bursa de mărfuri e nebunie curată, dar urmează să se facă averi uimitoare, iar Gomez va fi unul dintre cei norocoși.

– Ai auzit vreodată de internet? îl întreb.

– Nu.

– E o chestie de computere. O rețea uriașă, de dimensiuni planetare, cu oameni obișnuiți conectați între ei, comunicând cu computerele prin linii telefonice. Cumpără acțiuni în domeniul tehnologic. Netscape, America Online, Sun Microsystems, Yahoo! Microsoft, amazon.com.

El își notează.

– Punct com?

– Nu-ți bate capul. Tu doar cumpără imediat ce încep să-și vândă acțiunile la bursă. (Zâmbesc.) „Bate din palme dacă crezi în zâne.”

– Parcă ziceai că-i iei gâtul oricui face vreo aluzie la zâne^[57] în seara asta.

– E din *Peter Pan*, incultule.

Pe neașteptate am o senzație de greață. N-am chef să provoc o scenă aici și acum. Sar în picioare.

– Vino după mine, spun, luând-o la fugă spre toaleta bărbaților.

Gomez mă urmează îndeaproape. Mă năpustesc în toaletă, care, în mod miraculos, e pustie. Râuri de transpirație îmi curg pe față. Vomit în chiuvetă.

– Isuse Hristoase, zice Gomez. La naiba, Băiete...

Nu mai apuc restul vorbelor lui, fiindcă zac pe o rână, în pielea goală, pe o podea acoperită cu linoleum rece, într-o beznă deplină. Sunt amețit, așa că rămân acolo o vreme. Întind mâna și ating cotoare de cărți. Sunt între rafturi, la Newberry. Mă scol în picioare, merg

împleticit până la capătul culoarului și apăs pe întrerupător; lumina inundă rândul unde mă aflu, orbindu-mă. Hainele mele și căruciorul cu cărți pe care le aranjam înapoi pe rafturi sunt în capătul rândului următor. Mă îmbrac, așez cărțile la locul lor și deschid ușurel ușa care asigură zona cărților. Nu știu cât e ceasul; ar putea fi activată alarma. Dar nu, totul e cum era înainte să plec. Isabelle îi face unui tânăr client instructajul în privința Sălii de lectură; Matt trece prin dreptul meu și îmi face cu mâna. Razele de soare străbat ferestrele, iar arătătoarele ceasului din Sala de lectură indică 4:15. Am fost plecat mai puțin de cincisprezece minute. Amelia mă vede și arată spre ușă.

– Mă duc până la Starbucks. Vrei o cafea?

– Ăă, nu. Nu cred. Dar mersi.

Am o durere de cap îngrozitoare. Vâr capul pe ușa biroului lui Roberto și îi spun că nu mă simt bine. El dă din cap înțelegător și arată spre telefon, din difuzorul căruia se revarsă în urechile lui o italienească iute ca fulgerul. Îmi iau lucrurile și plec.

O zi ca oricare alta la birou pentru Băiatul Bibliotecar.

Duminică 15 decembrie 1991 (Clare are 20 de ani)

CLARE: E o dimineată de duminică frumoasă și însorită, iar eu mă întorc acasă de la Henry. E polei pe jos și s-au așternut câțiva centimetri de zăpadă. Peste tot în jur e un alb curat și orbitor. Cânt la unison cu Aretha Franklin, „R-E-S-P-E-C-T!”, pe când cotesc de pe Addison pe Hoyne și, na de vezi, chiar în fața mea e o parcare. E ziua mea norocoasă. Parchez și o iau la pas pe trotuarul alunecos, descui și intru în vestibul, încă fredonând în surdină. Am acea vagă senzație de moleșală în șira spinării pe care încep s-o asociez cu sexul, cu faptul de a mă trezi în patul lui Henry, de a mă întoarce acasă la diverse ore ale dimineții. Plutesc pe scări în sus. Charisse trebuie să fie la biserică. Abia aștept să fac o baie îndelungată și să citesc *New York Times*. De cum deschid însă ușa apartamentului nostru, îmi dau seama că nu sunt singură. Gomez stă în sufragerie, într-un nor de fum de țigară, cu jaluzelele coborâte. Ceea ce, împreună cu broderia roșie a tapetului, cu tapițeria de catifea roșie a mobilei și cu tot

fumul acela, îl face să arate ca un polonez blond în rol de Satana cu chip de Elvis. Nu se mișcă de acolo, așa că o iau înapoi spre camera mea, fără să-i adresez vreun cuvânt. Încă mai sunt supărată pe el.

– Clare.

Mă întorc spre el.

– Ce-i?

– Îmi pare rău. Am greșit.

Nu l-am auzit niciodată pe Gomez recunoscând că nu e infailibil precum papa. Vocea îi sună ca un croncănit grav.

Mă duc la geam și ridic jaluzelele. Soarele însă de-abia pătrunde prin fumul gros, așa că întredeschid fereastra.

– Nu înțeleg cum poți să fumezi atâta fără să declanșezi detectorul de fum.

Gomez ridică o baterie de nouă volți.

– O pun la loc înainte să plec.

Mă așez pe canapeaua Chesterfield. Aștept să-mi spună Gomez cum de s-a răzgândit. El își răsuțește încă o țigară. Apoi o aprinde și se uită la mine.

– Mi-am petrecut seara de ieri cu prietenul tău Henry.

– Și eu.

– Mda. Ce-ați făcut?

– Am mers la cinematograful Facets, am văzut un film de Peter Greenaway, am mâncat mâncare marocană, ne-am dus la el acasă.

– Și tocmai ai plecat de acolo.

– Corect.

– Mda. Seara mea a fost mai puțin culturală, dar mai plină de evenimente. Am dat peste băiatul tău cel zglobiu pe aleea de lângă Vic^[58], tocmai îl făcea chisăliță pe Nick. Trent mi-a zis azi-dimineață că Nick are nasul rupt, trei coaste rupte, cinci oase rupte la mână, țesuturi zdrobite și patruzeci și șase de copci. Și o să aibă nevoie de un incisiv nou.

Nu mă impresionează. Nick e ditamai taurul.

– Ar fi trebuit să vezi asta, Clare. Iubitul tău îl trata pe Nick ca pe un lucru neînsuflețit. De parcă Nick era o statuie și el o sculpta. De-a dreptul științific. Stătea să se gândească doar unde să-l ardă ca să aibă efect maxim, și *trosc*. Aș fi căzut în admirație, de n-ar fi fost vorba de Nick.

– De ce-l bătea Henry pe Nick?
 Gomez pare incomodat de întrebare.

– Cică ar fi fost vina lui Nick. Îi place să se ia de... gay, iar Henry era îmbrăcat ca o zuză.

Îmi imaginez. Bietul Henry.

– Și pe urmă?

– Pe urmă am spart second-hand-ul cu efecte militare.

Până acum e în regulă.

– Și?

– Și pe urmă ne-am dus să cinăm la Ann Sather's.

Mă umflă râsul. Gomez zâmbește.

– Și mi-a zis aceeași poveste țicnită pe care mi-ai spus-o și tu.

– Și pe el de ce l-ai crezut?

– Păi, futu-i, el e așa de nonșalant! Îmi dădeam seama că mă cunoaște ca pe buzunarul lui. Știa exact cum sunt și ce vreau de la viață, și nici nu-i păsa. Și pe urmă, a dispărut și eu am rămas acolo și nu mai aveam încotro... trebuia. Să cred.

Îl aprob dând din cap compătimator.

– Felul cum dispare e de-a dreptul impresionant. Îmi aduc aminte cum a fost prima dată când l-am văzut, eram mică. Dădea mâna cu mine, și *puf!* a dispărut. Ei, din ce timp venea?

– 2000. Arăta mult mai bătrân.

– Are multe pe cap.

E destul de plăcut să stau aici și să discut despre Henry cu cineva care știe despre ce e vorba. Simt un val de recunoștință față de Gomez, care se evaporă însă când el se apleacă spre mine și spune, foarte serios:

– Nu te mărita cu el, Clare.

– Încă nu m-a cerut.

– Știi ce vreau să spun.

Stau nemișcată, privindu-mi mâinile prinse în poală. Mi-e frig și sunt furioasă. Îmi ridic privirea. Gomez se uită la mine încordat.

– Îl iubesc. El e viața mea. Îl aștept de când mă știu, și acum e aici. (Nu știu cum să-i explic.) Cu Henry, văd totul, trecut și viitor, întins ca o hartă, totul laolaltă, ca un înger... (Scutur din cap. Nu mă pot exprima în cuvinte.) Pot ajunge înăuntrul lui să ating timpul... mă

iubește. Suntem căsătoriți pentru că... fiecare e parte din celălalt. (Ezit.) S-a întâmplat deja. Totul deodată.

Mă uit fix la Gomez încercând să-mi dau seama dacă i-am vorbit pe înțelese.

– Clare, *îmi place* de el foarte mult. E fascinant. Dar e periculos. Toate femeile cu care a fost cedează nervos. Pur și simplu nu vreau să pici senină în brațele acestui sociopat fermecător...

– Nu-ți dai seama că e prea târziu să-mi spui asta? Vorbești de cineva pe care-l cunosc de când aveam șase ani. *Îl cunosc*. Tu l-ai întâlnit de două ori și încerci să mă convingi să fug de el. Ei bine, nu pot. Mi-am văzut viitorul; nu-l pot schimba și nici n-aș face asta chiar de-aș putea.

– Mie, spune Gomez îngândurat, n-a vrut să-mi spună nimic despre viitorul meu.

– Henry ține la tine; nu ți-ar face una ca asta.

– Ție ți-a făcut-o.

– Nu se putea evita; viețile noastre se amestecă de la început până la sfârșit. Toată copilăria mea a fost deosebită din cauza lui, iar el n-a avut cum să se opună. A făcut tot ce-a putut.

Aud cheia lui Charisse răsucindu-se în broască.

– Clare, nu te supăra... încerc doar să te ajut.

– Ne poți ajuta, îi răspund zâmbind. O să vezi.

Charisse intră tușind.

– Ah, dragule. Aștepti de mult.

– Am stat la palavre cu Clare. Despre Henry.

– Sunt convinsă că i-ai spus cât îl adori, rostește Charisse cu o notă de avertisment în voce.

– Îi spuneam să fugă cât de repede poate în direcția opusă.

– Of, Gomez. Clare, nu-l asculta. Are niște gusturi groaznice în materie de bărbați.

Charisse se așază cu afectare la câțiva centimetri de Gomez, iar el se întinde și o trage la el în poală. Ea îi aruncă o privire semnificativă.

– Mereu e așa după ce vine de la biserică, spune Gomez.

– Vreau micul dejun.

– Sigur că da, porumbița mea.

Se ridică amândoi și se grăbesc pe hol spre bucătărie. Nu după mult timp, se aud chicotelile stridente ale lui

Charisse pe când Gomez încearcă s-o plicuiască cu *Times Magazine*. Suspin și mă duc în camera mea. Încă mai e soarele pe cer. La baie, dau drumul la apă clocotită în uriașa cadă veche și scot de pe mine hainele de azi-noapte. Pe când intru în cadă, prind cu coada ochiului propria mea imagine în oglindă. Aproape mi s-au rotunjit formele, ceea ce mă încântă nespus. Mă cufund în apă simțindu-mă ca o cadână de Ingres¹⁵⁹. *Henry mă iubește. Henry e aici, în sfârșit, acum, în sfârșit. Și eu îl iubesc.* Îmi trec palmele peste sâni și pelicula fină de salivă se rehidratează și se dispersează în apă. *De ce trebuie să fie totul complicat? N-am lăsat deja în urmă partea complicată?* Îmi cufund părul în apă și el plutește în jurul meu ca o rețea întunecată. *Nu eu l-am ales pe Henry și nici el pe mine. Atunci, cum ar putea fi greșit?* Sunt pusă din nou în fața faptului că n-avem de unde să știm. Zac în cadă, fixând cu privirea placa de faianță de deasupra picioarelor mele, până ce apa ajunge aproape rece. Charisse bate la ușă și mă întreabă dacă am murit acolo și dacă n-ar putea și ea să se spele pe dinți. Îmi înfășor părul într-un prosop și mă văd ca prin ceață în oglinda aburită; timpul pare a se împături, iar eu mă văd ca o stratificare a zilelor și a anilor mei care au trecut și a timpului care urmează să vină, și deodată mă simt de parcă aș fi devenit invizibilă. Dar îmi trece imediat. Rămân nemișcată câteva clipe, apoi îmi pun halatul de baie, deschid ușa și-mi văd de treabă.

Sâmbătă 22 decembrie 1991 (Henry are 28 și 33 de ani)

HENRY: La 5:25 dimineața se aude soneria, ceea ce întotdeauna e semn rău. Mă clatin până la interfon și apăs butonul.

– Mda?

– Hei, dă-mi drumul.

Apăs din nou butonul, iar bâzâitul cumplit care semnifică Bine-ai Venit în Inima și în Casa mea se transmite pe fir până afară. Patruzeci și cinci de secunde mai târziu, se aude un clanc și liftul începe să ruleze în sus. Îmi pun halatul, ies pe hol și stau uitându-mă la cablurile liftului prin ferestruica securizată. Cabina

ajunge în dreptul meu și se oprește; și, după cum mă așteptam, sunt chiar eu.

Trage în lături ușa cabinei și pășește pe coridor, gol pușcă, nebărbierit și tuns foarte scurt. Traversăm rapid holul gol și ne ascundem în apartament. Închid ușa și rămânem cercetându-ne reciproc din priviri.

– Ei bine, spun, doar ca să nu tac. Cum merge?

– Așa și-așa. În cât suntem?

– 22 decembrie 1991. Sâmbătă.

– Aha... Diseară cântă Violent Femmes la sala Aragon?

– Îhâm.

– Rahat, spune el râzând. Ce seară totală a fost *aia*.

Se apropie de pat – patul *meu* – și se urcă în el, trăgându-și așternutul peste cap. Mă trântesc și eu în șezut lângă el.

– Hei. (Niciun răspuns.) Din ce timp vii?

– 13 noiembrie 1996. Mă pregăteam să mă culc. Așa că lasă-mă să dorm un pic, sau o să-ți pară rău de tot peste cinci ani.

Sună destul de logic. Îmi scot halatul și mă bag înapoi în pat. Acum sunt în cealaltă jumătate, în partea lui Clare, așa o consider acum, fiindcă dublura mea astrală a luat în stăpânire partea mea de pat. Totul arată în mod subtil diferit din partea aceasta a patului. E ca atunci când închizi un ochi și te uiți o vreme la ceva de aproape, iar apoi te uiți cu celălalt ochi. Stau întins și exersezi astfel, uitându-mă la fotoliul pe care sunt împrăștiate hainele mele, la un sâmbure de piersică aflat pe fundul unui pahar de pe pervaz, la dosul mâinii mele drepte. Ar trebui să-mi tai unghiile, iar apartamentul probabil că s-ar califica la selecția pentru fondurile federale destinate zonelor calamitate. Poate celălalt sine al meu va fi de acord să se apuce de treabă, să mă ajute un pic la curățenie ca să-și răscumpere șederea aici. Revăd în minte conținutul frigiderului și al cămării și trag concluzia că suntem bine aprovizionați. Plănuiesc s-o aduc pe Clare cu mine acasă diseară și nu prea știu ce să fac cu trupul meu excedentar. Îmi trece prin minte că poate Clare ar prefera să fie cu această ediție ulterioară a mea, de vreme ce, în definitiv, se cunosc mai bine. Nu știu de ce, dar ideea asta mă deprimă, încerc să nu uit că orice mi s-ar lua acum mi se va da

mai târziu, dar tot mă roade și îmi doresc ca unul dintre noi doi pur și simplu să plece.

Îmi cercetez din priviri dublura. Încovrigat ca un arici, cu spatele la mine, adormit. Îl invidiez. El e sinele meu, dar eu încă nu sunt el. A petrecut cinci ani dintr-o viață care încă reprezintă un mister pentru mine, care încă stă strâns încolăcită, așteptând să sară și să muște. Desigur, orice plăceri ar urma, el le-a trăit deja; pentru mine, ele așteaptă ca o cutie de bomboane de ciocolată încă nedesfăcută.

Încerc să-l privesc prin ochii lui Clare. De ce e tuns atât de scurt? Întotdeauna mi-a fost drag de părul meu negru, fluturându-mi până la umăr; îl port așa încă din liceu. Dar, mai devreme sau mai târziu, o să mi-l tai. Îmi trece prin minte că părul e unul dintre multele lucruri care cu siguranță îi amintesc lui Clare că nu sunt chiar același cu bărbatul pe care l-a cunoscut în copilărie. Sunt o bună aproximare, pe care ea o ghidează pe șest către un sine al meu existent în mintea ei. Ce-aș fi fără ea?

Nu bărbatul care respiră încet și profund în partea cealaltă a patului meu. Vertebrele și coastele îi văluresc ceafa și spinarea. Are pielea netedă, cu foarte puțin păr, bine întinsă pe mușchi și oase. Deși ostenit, felul cum doarme dă impresia că în orice moment poate să sară și s-o rupă la fugă. Eman eu aceeași tensiune? Cred că da. Clare se plânge că nu mă relaxez până nu pic de oboseală, dar adevărul e că adesea mă simt relaxat când sunt cu ea. Sinele acesta al meu mai vârstnic pare mai uscățiv și mai ostenit, mai robust și mai de nădejde. Dar cu mine își permite să se dea mare; mă cunoaște atât de amănunțit, încât nu pot decât să fiu de acord cu el, în interesul meu.

E ora 7:14 și e evident că nu mai pot să adorm. Mă scol din pat și pun de cafea. Îmi trag pe mine chiloți și pantaloni de trening și fac câteva întinderi. În ultima vreme m-au durut genunchii, așa că îmi pun genunchiere. Îmi pun șosete, îmi leg șireturile la pantofii de alergat, care sunt cauza probabilă a problemelor de la genunchi, și îmi jur să mă duc mâine la cumpărături după alți pantofi. Ar fi trebuit să-mi întreb musafirul cum e vremea afară. Eh, decembrie în Chicago: vremea cumplită e o regulă strictă. Îmi pun

străvechiul tricou cu Festivalul de Film din Chicago, un sveter negru și încă unul de un portocaliu intens, cu o glugă pe care sunt prinse, în față și în spate, X-uri mari din bandă reflectorizantă. Înșfac mânușile și cheile, și pe-aci mi-e drumul.

Nu-i o zi rea pentru un început de iarnă. Pe jos e foarte puțină zăpadă, cu care se joacă vântul împingând-o de colo-colo. Traficul e gătit pe Dearborn, într-un concert de zgomote de motor, iar cerul se luminează încet către gri.

Îmi leg cheile de pantof cu șiretul și mă hotărâsc să alerg pe malul lacului. Alerg încet spre est pe Delaware, apoi pe Michigan Avenue, traversez pasajul aerian și o iau spre nord, paralel cu pista pentru cicliști, de-a lungul plajei Oak Street. Doar alergători și cicliști fanatici au ieșit azi. Lacul Michigan e de un albastru profund, iar refluxul a dezvăluit o fâșie de nisip cafeniu-închis. Pescărușii se rotesc deasupra capului meu și departe deasupra apei. Mă mișc cam țeapăn; frigul nu e deloc blând cu încheieturile, și îmi dau seama treptat că aici, pe malul lacului, e frig de-a binelea, probabil spre minus treizeci de grade. În consecință, alerg mai încet decât de obicei, încălzindu-mă, reamintindu-le bieților mei genunchi și gleznelor că slujba lor pe viață e să mă care pe mine, la cerere, pe distanțe lungi și cât mai repede. Simt în plămâni aerul rece și uscat, îmi simt inima bătându-mi în piept puternic și netulburat, iar când ajung la North Avenue mă simt deja bine și încep să accelerez. Alergatul înseamnă multe lucruri pentru mine: supraviețuire, liniște sufletească, euforie, solitudine. E o dovadă a existenței mele materiale, a capacității mele de a-mi controla mișcarea în spațiu, dacă nu în timp, și a faptului că trupul meu ascultă, chiar și temporar, de voința mea. Alergând, disloc aer, lucrurile vin și trec pe lângă mine, iar alea se mișcă sub picioarele mele precum o bandă de film cinematografic. Îmi amintesc cum în copilărie, cu mult înainte de jocurile video și de internet, înfășuram benzi de film în micuțul proiector din biblioteca școlii și mă uitam la ele cu mare atenție, răsucind mânerul care făcea să avanseze filmul la un bip sonor. Nu-mi mai amintesc cum arătau filmele acelea și despre ce erau, dar îmi amintesc mirosul bibliotecii și felul în care

sunetul acela mă făcea să sar în sus de fiecare dată. Acum zbor, sentimentul acela prețios ca și când aş putea alerga prin aer, și sunt invincibil, nimic nu mă poate opri, nimic nu mă poate opri, nimic, nimic, nimic, nimic...

Seara, în aceeași zi (Henry are 28 și 33 de ani, Clare are 20)

CLARE: Suntem pe drum spre concertul Violent Femmes de la Aragon Ballroom. După o oarecare opoziție din partea lui Henry, ceea ce nu înțeleg, de vreme ce lui îi plac foarte mult *les Femmes*, acum suntem cu mașina în Uptown și căutăm un loc de parcare. Dau roată într-una, trec de clubul Green Mill, de baruri, de blocurile cu apartamente slab luminate și de spălătoriile automate care arată ca niște scene de teatru. Parchez în sfârșit pe Argyle și o luăm pe jos, tremurând, pe trotuarele crăpate și acoperite cu polei. Henry pășește repede și întotdeauna îmi cam taie respirația când merg cu el. Am observat că acum face efortul să meargă în ritmul meu. Îmi scot mânușa și îmi bag mâna în buzunarul paltonului său, iar el își pune brațul pe după umerii mei. Sunt emoționată fiindcă până acum n-am mai mers la dans cu Henry, și ador sala Aragon, în toată splendoarea decrepită a stilului său spaniol. Bunica Meagram îmi povestea cum dansa aici pe muzica marilor orchestre în anii treizeci, când totul era nou și adorabil, când nu trăgea nimeni cu arma în balcoane și nu erau bălți de pișat în toaleta bărbaților. Dar *c'est la vie*, vremurile se schimbă, iar noi suntem aici.

Stăm la coadă câteva minute. Henry pare tensionat, vigilent. Mă ține de mână, dar privește departe, peste mulțime. Profit de ocazie ca să mă uit la el. Henry e foarte frumos. Are părul până la umeri, pieptănat pe spate, negru și lucios. E ca o pisică, subțire, emanând febrilitate și carnalitate. După cum arată, te-ai putea aștepta să muște. Poartă un palton negru și o cămașă albă de bumbac cu manșete franțuzești care atârnă desfăcute sub mânecile paltonului, o cravată de mătase de un adorabil verde-acid, pe care și-a slăbit-o puțin, cât să-i pot vedea mușchii gâtului, blugi negri și bascheți negri înalți. Henry îmi adună părul și și-l înfășoară pe

încheietura mâinii. Pentru câteva clipe, sunt prizoniera lui, apoi însă rândul înaintază, iar el îmi dă drumul.

Primim biletele și ne lăsăm purtați în interiorul clădirii de afluxul de oameni. Aragon are numeroase holuri lungi, separeuri și balcoane care înconjoară sala principală și care sunt ideale pentru a te pierde în ele sau a te ascunde. Eu și Henry urcăm până la un balcon apropiat de scenă și ne așezăm la o masuță. Ne scoatem paltoanele. Henry se holbează la mine.

– Arăți superb. Grozavă rochie. Nu-mi vine să cred că poți să dansezi în ea.

Rochia mea e strânsă pe corp, dintr-o mătase albastru-lila, dar se întinde suficient cât să mă pot mișca în ea. Am încercat azi la prânz în fața oglinzii și a fost în regulă. Ce mă îngrijorează pe mine e părul; din cauza aerului uscat al iernii, parcă și-a dublat volumul. Mă apuc să-l împletesc, dar Henry mă oprește.

– Nu, te rog... Vreau să te privesc așa, cu părul desfăcut.

Trupa din deschidere își începe numărul. Ascultăm cuminiți. În jur, toată lumea trăncănește și fumează. În sala principală nu sunt scaune. E un zgomot fenomenal. Henry se apleacă peste masă și-mi strigă în ureche:

– Vrei ceva de băut?

– Doar o Cola.

El pleacă spre bar. Eu îmi sprijin brațele pe balustrada balconului și privesc mulțimea. Fete în rochii vintage sau în echipament de luptă, băieți cu creste punk sau cu cămăși de flanelă. Persoane de ambele sexe, în tricouri și blugi. Puști de colegiu sau de douăzeci și ceva de ani, și doar câțiva mai în vârstă risipiți printre ei.

Henry e plecat de multă vreme. Trupa din deschidere termină de cântat, se aud niște aplauze dispersate, iar tehnicienii se apucă să demonteze echipamentul și să aducă alt grup de instrumente, aproape identice. Până la urmă mă satur să aștept și, lăsând baltă masa și hainele noastre, îmi croiesc drum prin înghesuiala din balcon, cobor scările și ajung în holul lung și întunecos unde se află barul. Henry nu e acolo. O iau încet prin săli și separeuri, căutând, dar încercând să nu par a trage cu ochiul.

Îl depistez la capătul holului. Stă atât de aproape de o femeie, încât la început mă gândesc că se îmbrățișează; ea stă cu spatele la perete, iar Henry e aplecat spre ea, sprijinindu-se de perete cu o mână plasată deasupra umărului ei. Poziția lor e atât de intimă, încât îmi taie respirația. Femeia e blondă, înaltă și are o frumusețe tipic germană, dramatică.

Pe măsură ce mă apropii, îmi dau seama că nu se sărută; se ceartă. Henry țipă la ea și își folosește mâna liberă pentru a-și sublinia cuvintele. Deodată, figura ei impasibilă devine furioasă, aproape să izbucnească în lacrimi. Țipă și ea ceva la el. Henry se dă înapoi și ridică palmele într-un gest de renunțare. Îi aud ultimele cuvinte spuse pe când se îndepărtează:

– Nu pot, Ingrid, pur și simplu nu pot! Îmi pare rău...

– Henry!

Ea aleargă după el și amândoi mă văd stând nemișcată în mijlocul coridorului. Cu un aer fioros, Henry mă ia de braț și urcăm în viteză scara. Trei trepte mai sus, mă întorc și o văd stând cu brațele căzute și uitându-se la noi cu o privire intensă și deznădăjduită. Henry aruncă și el o privire în urmă, apoi ne întoarcem și continuăm să urcăm.

Ajungem la masa noastră, care în mod miraculos nu a fost ocupată între timp și pe care încă mai sunt hainele noastre. Luminile se sting, iar Henry ridică vocea peste zgomotul mulțimii:

– Îmi pare rău. N-am mai ajuns până la bar, fiindcă am dat de Ingrid...

Cine e Ingrid? Mă revăd stând în baia lui Henry cu un ruj în mână și simt nevoia să știu, dar se face întuneric și Violent Femmes intră pe scenă.

Din spatele microfonului, Gordon Gano ne aruncă tuturor o căutătură încruntată, răsună un amenințător sunet de coarde, iar el se apleacă în față și intonează începutul piesei *Blister in the Sun*; începe bine. Eu și Henry stăm la masă și ascultăm, iar după o vreme el se apleacă spre mine și țipă:

– Vrei să plecăm?

Ringul de dans e o masă fremătătoare de ființe omenești săltărețe.

– Vreau să dansez!

Henry pare ușurat.

– Grozav! Așa! Hai!

Își scoate cravata și o îndeasă în buzunarul paltonului. Ne croim iar loc spre parter și intrăm în sala principală. Îi văd pe Charisse și pe Gomez dansând mai mult sau mai puțin împreună. Charisse e frenetică și pare să fi uitat de toate, în vreme ce Gomez abia dacă se mișcă, ținând perfect orizontal o țigară între buze. Mă vede și-mi face ușor cu mâna. Înaintarea prin mulțime e ca mersul prin apa lacului Michigan; suntem absorbiți și plutim către scenă. Mulțimea zbiară *Add It Up! Add It Up!* iar trupa răspunde năpustindu-se nebunește asupra instrumentelor.

Henry se mișcă vibrând în ritmul basului. Suntem chiar la marginea mosh pit⁽⁶⁰⁾-ului; pe de o parte, oameni care se aruncă unii în alții cu viteză; pe de altă parte, inși care dau din coapse, își flutură brațele și bat pasul pe muzică.

Dansăm. Muzica zboară prin mine, undele sonore mi se înfășoară pe șira spinării, îmi mișcă picioarele, soldurile, umerii, fără aprobare de la creier. (*Fată frumoasă, îmi place rochia ta, zâmbetul tău de liceu, o, da, unde e ea acum pot doar să ghicesc.*) Deschid ochii și văd că Henry dansează uitându-se la mine. Ridic brațele, el mă prinde de talie, iar eu îmi iau avânt și sar. Pentru un timp ce pare o eternitate, am vedere panoramică asupra ringului de dans. Cineva îmi face cu mâna, dar nu apuc să văd cine, pentru că Henry mă pune jos. Dansăm îmbrățișați și despărțiți. (*Cum pot explica durerea din inima mea?*) Sunt lac de transpirație. Henry își scutură capul, iar părul lui se transformă într-o ceață întunecată și mă umple de propria lui sudoare. Muzica e ațâțătoare, sfidătoare (*Nu prea aveam la ce trăi Nu prea aveam la ce trăi Nu prea aveam la ce trăi*). Ne lăsăm în voia ei. Trupul meu e elastic, picioarele-mi sunt amortite și o senzație de arsură îmi urcă de la încheietura picioarelor până în creștet. Părul mi-e un mănunchi de frânghii ude care mi se lipesc de brațe, de gât, de față, de spate. Muzica explodează și se oprește. Inima îmi bate cu putere. Pun o mână pe pieptul lui Henry și mă surprinde că bătaile inimii lui sunt doar ușor întetețite.

Puțin mai târziu, intru în toaleta femeilor și o găsesc pe Ingrid șezând pe marginea chiuvetei și plângând. O negresă mărunțică, purtându-și părul în superbe raste lungi, stă în fața ei, vorbindu-i încet și mângâind-o pe păr. Dalele galbene de pe jos, reci și umede, întorc ecoul suspinelor lui Ingrid. Pășesc înapoi ca să ies, dar mișcarea mea le atrage atenția. Se uită la mine amândouă. Ingrid e într-un hal fără de hal. I-a dispărut tot aplombul teuton, are fața roșie și umflată, vârstată de machiajul stricat. Se holbează la mine, sumbră și secătuită. Negresa se apropie de mine. E fină și delicată, dar mohorâtă și tristă. Se oprește foarte aproape de mine și vorbește în șoaptă.

– Soră, îmi spune, cum te cheamă?

Ezit.

– Clare, îi răspund în cele din urmă.

Îi aruncă o privire peste umăr lui Ingrid, apoi se întoarce spre mine.

– Clare. Un sfat. Te bagi unde nu ești dorită. Henry, o fi el soi rău, dar e al lui Ingrid, și nebună ai fi să te încurci cu el. Auzi ce-ți spun?

Nu că țin să aflu, dar nu mă pot abține:

– Despre ce vorbești?

– Ei doi trebuia să se căsătorească. Pe urmă Henry a rupt logodna, i-a spus lui Ingrid că-i pare rău, să nu se supere, pur și simplu să uite toată chestia. Eu zic că-i e mai bine fără el, dar nu vrea să mă asculte. El se poartă urât cu ea, bea de stinge, dispare zile în șir și pe urmă se întoarce de parcă nimic nu s-ar fi întâmplat, se culcă cu tot ce poartă fustă. Ăsta-i Henry. Când o să te facă să te smiorcăi, să nu zici că nu ți s-a spus.

Se răsucesc brusc și se întoarce la Ingrid, care continuă să se holbeze la mine cu o disperare fără margini.

Cred că am rămas uitându-mă la ele cu gura căscată.

– Îmi pare rău, rostesc și fug de acolo.

Rătăcesc pe holuri până găsesc în sfârșit un separeu aproape gol – cu excepția unei tinere fane goth⁴⁶¹ leșinate pe canapeaua de vinil, cu o țigară încă arzându-i între degete. I-o iau și o strivesc de gresia mizerabilă. Mă așez pe brațul canapelei, iar muzica îmi vibrează prin coccis în sus pe șira spinării. O simt până în dinți.

În continuare am nevoie să fac pipi și mă doare capul. Îmi vine să plâng. Nu înțeleg ce s-a întâmplat adineauri. Adică înțeleg, dar nu știu ce-ar trebui să fac în privința asta. Nu știu dacă ar trebui pur și simplu să dau uitării, sau să mă supăr pe Henry și să-i cer explicații, sau ce? La ce mă așteptam? Aș vrea să pot trimite în trecut o carte poștală, către acest Henry ticălos pe care nu-l cunosc: *Să nu faci nimic. Așteaptă-mă. Aș vrea să fii aici.*

Henry bagă capul pe după colț.

– Aici erai. Credeam că te-am pierdut.

Păr scurt. Ori Henry s-a tuns în ultima jumătate de oră, ori îl am în fața ochilor pe suferindul meu de cronoafecțiune favorit. Sar în picioare și dau buzna spre el.

– Uff... hei, și *mie îmi* pare bine că te văd...

– Mi-ai *lipsit*, îi spun și *chiar* plâng acum.

– Săptămâni în șir ai fost cu mine aproape nonstop.

– Știu, dar... încă nu ești *tu*... vreau să zic că ești diferit. La naiba.

Mă sprijin de perete, iar Henry se lipește de mine. Ne sărutăm, apoi Henry începe să mă lingă pe față cum își linge o pisică puii. Eu încep să torc și mă pufnește râsul.

– Ticălos ce ești. Încerci să-mi distragi atenția de la purtările tale *infame*...

– Ce purtări? Nu știam de existența ta. Mă întâlneam cu Ingrid fără nicio bucurie. Te-am cunoscut pe tine. În mai puțin de douăzeci și patru de ore, am rupt relația cu Ingrid. Adică infidelitatea nu e retroactivă, să știi.

– Ea zicea...

– Cine zicea?

– Negresa. (Îi mimez un păr lung) Scundă, cu ochi mari, cu raste...

– O, doamne! Aia e Celia Attley. Mă disprețuiește. E îndrăgostită de Ingrid.

– Zicea că urma să te însori cu Ingrid. Că bei tot timpul, că ți-o tragi cu cine apuci și că ești un tip fundamental rău și ar trebui să fug de tine. Asta zicea.

Henry e împărțit între amuzament și neîncredere.

– Păi, de fapt o parte din astea sunt adevărate. Chiar m-am culcat cu cine s-a nimerit și în mod cert eram cunoscut că beau în cantități industriale. Dar nu eram *logodiți*. N-aș fi fost niciodată atât de nebun ca să mă *căsătoresc* cu Ingrid. Împărțăseam o nefericire regală.

– Dar atunci, de ce...

– Clare, puțini își întâlnesc sufletul pereche la vârsta de șase ani. Deci trebuie să faci cumva să treacă timpul. Iar Ingrid a fost foarte... răbdătoare. Peste măsură de răbdătoare. A avut voința de a face față unui comportament ciudat, în speranța că într-o bună zi o să mă îndrept și o să iau de nevastă curul ei de martiră. Iar când cineva e într-atât de răbdător, trebuie să te simți recunoscător față de acea persoană, după care îți vine s-o faci să sufere. Are vreo logică ce-ți spun?

– Cred că da. Adică nu, nu pentru mine, dar eu nu gândesc așa.

Henry oftează.

– E încântător faptul că habar n-ai de logica sucită a celor mai multe relații. Crede-mă. Când ne-am cunoscut, eram o epavă, un distrus, un condamnat, și încetul cu încetul mă adun fiindcă văd că ești o ființă umană și aș vrea să fiu și eu așa. Am încercat să fac asta fără să bagi de seamă, fiindcă încă nu mi-am dat seama că toată prefăcătoria asta e inutilă între noi doi. Dar e cale lungă de la mine cel cu care ai de-a face în 1991 până la mine cel din 1996, cu care stai de vorbă acum. Ai de lucru cu mine; nu pot evolua singur până acolo.

– Da, dar e greu. Nu-s obișnuită să fiu eu profesoara.

– Păi, de câte ori te simți descurajată, gândește-te câte ore am petrecut și încă petrec cu sinele tău din copilărie. Matematică modernă și botanică, ortografie și istorie americană. Adică poți să-mi spui porcările în franceză fiindcă am stat și-am făcut exerciții cu tine.

– Foarte adevărat. *Il a les défauts de ses qualités*⁽⁶²⁾. Dar precis e mai ușor să înveți pe cineva toate lucrurile alea decât să-l înveți să fie... fericit.

– Dar tu mă faci fericit. Să mă ridic la înălțimea stării de fericire, asta e partea dificilă.

Henry se joacă cu părul meu, făcându-mi mici vârtejuri.

– Ascultă, Clare, o să i te dau înapoi acelui pârlit de *imbecile* cu care ai venit. Stau la etaj, deprimat și întrebându-mă unde ești.

Îmi dau seama că, în bucuria de a-l vedea pe Henry al meu cel de odinioară și din viitor, am uitat de Henry din prezentul meu, și mă simt rușinată. Simt un dor aproape matern de a mă duce să-l consolez pe puștiul ciudățel

care va deveni bărbatul din fața mea, cel care mă sărută și pleacă avertizându-mă să mă port frumos. Pe când urc scările, îl văd pe Henry cel din viitor cum se înghesuie în grupul de țopăitori și merg mai departe, ca prin vis, să-l găsesc pe Henry al meu de acum și aici.

Ajunul Crăciunului, Trei

*Marti, miercuri, joi, 24, 25, 26 decembrie 1991
(Clare are 20 de ani, Henry are 28)*

CLARE: E ora 8:32 în dimineața de douăzeci și patru decembrie, iar eu și Henry suntem pe drum spre casa Meadowlark, unde vom petrece Crăciunul. E o zi superbă, senină. Nu e niciun strop de zăpadă aici, în Chicago, dar în South Heaven s-a pus un strat de cincisprezece centimetri de omăt. Înainte de a pleca, Henry a petrecut ceva timp aranjând interiorul mașinii, verificând anvelopele, uitându-se sub capotă. Nu cred că avea nici cea mai vagă idee despre ce vedea acolo. Mașina mea e o Honda Civic foarte drăguță, din 1990, și o iubesc, dar Henry are oroare de mersul cu mașina, în special cu o mașină mică. E îngrozitor în postura de pasager, se ține strâns de mânerul scaunului și se împinge în spătar tot timpul cât suntem în mișcare. Probabil că i-ar fi mai puțin teamă dacă ar fi el la volan, dar, din motive evidente, Henry nu are carnet de șofer. Așadar navigăm pe Indiana Toll Road în această frumoasa zi de iarnă; eu sunt calmă și abia aștept să-mi văd familia, iar Henry e terminat. Unde mai pui că nici n-a făcut jogging în dimineața asta; am observat că Henry are nevoie tot timpul de un volum incredibil de activitate fizică pentru a fi fericit. Parcă mi-aș petrece timpul cu un copoi de vânătoare. E total diferit să fiu cu Henry în timp real. În perioada mea de creștere, Henry tot venea și pleca, iar întâlnirile noastre erau foarte concentrate, dramatice și tulburătoare. Henry avea să-mi spună o mulțime de lucruri, iar în cea mai mare parte a timpului nu mă lăsa să mă apropiu de el, așa că aveam mereu un sentiment intens de insatisfacție. Când în sfârșit l-am găsit în prezent, tot așa am crezut că vor decurge lucrurile. Dar de fapt e cu mult mai bine, în multe privințe. În primul și-n primul rând, în loc să refuze orice apropiere de mine, Henry mă atinge tot timpul, mă sărută, face dragoste cu mine. Mă simt de parcă aș fi devenit o altă persoană, cineva care se scaldă într-un bazin cald plin de dorință. Și îmi spune de toate! Orice îl întreb despre el însuși, despre viața lui, familia lui, îmi spune, cu nume, locuri, date. Lucruri care în

copilărie îmi păreau complet misterioase acum mi se relevă ca fiind perfect logice. Dar cea mai bună chestie e că petrec cu el bucăți mari de timp – ore, zile. Știu unde să-l găsesc. Se duce la lucru, vine acasă. Uneori îmi deschid agenda doar ca să mă uit la datele înscrise: Henry DeTamble, Dearborn 714, 11e, Chicago, IL 60610, 312-431-8313. Un nume de familie, o adresă, un număr de telefon. *Pot să-i dau telefon.* E un miracol. Mă simt ca Dorothy când i s-a prăbușit casa în ținutul Oz, iar lumea, din alb și negru, a prins culori. Nu mai suntem în Kansas.

De fapt, suntem pe cale să intrăm în Michigan și e un popas pe aici. Opresc în parcare și ieșim să ne mai întindem picioarele. Intrăm în clădire, unde găsim hărți și broșuri pentru turiști și un lung șir de automate cu monedă.

– Moaa, face Henry.

Se duce să inspecteze toată mâncarea tip fast food, apoi se pune pe citit broșuri.

– Ei, hai să mergem la Frankenmuth¹⁶³¹! „Crăciun 365 de zile pe an!” Dumnezeuule, mi-aș face *harakiri* după doar o oră. Ai mărunț la tine?

Găsesc pe fundul poșetei un pumn de mărunțiș, pe care îl cheltuim cu voioșie pe două Coca-Cola, o cutie de bomboane Good & Plenty și un baton Hershey. Ieșim, mâna în mână, în aerul rece și uscat. În mașină, ne deschidem cutiile de Cola și mâncăm dulciurile. Henry se uită la ceasul meu.

– Câtă decadentă. E abia 9:15.

– Păi, în câteva minute o să fie 10:15.

– Ah, corect. Michigan e cu o oră înainte. Ce supraréalist, îi arunc o privire.

– Totul e supraréalist. Nu-mi vine să cred că o să-mi cunoști familia de-adevăratelea. Mi-am petrecut atâta vreme *ascunzându-te* de familia mea.

– Fac asta numai pentru că te ador mai presus de rațiune. *Eu* mi-am petrecut o mulțime de timp evitând călătoriile cu mașina, întâlnirile cu familiile fetelor și Crăciunul. Faptul că le îndur acum pe toate trei deodată dovedește că te iubesc.

– Henry...

Mă răsucesc spre el; ne sărutăm. De la sărut trecem mai departe, când, cu coada ochiului, văd trei băiețași și

un câine mare stând la un metru de noi și urmărindu-ne cu interes. Henry se întoarce să vadă la ce mă uit, iar cei trei puștani rânjesc și ne fac semn cu degetele mari în sus. Apoi pleacă agale spre furgoneta părinților lor.

– Apropo, cum o să dormim acasă la tine?

– Ah, dragă. M-a sunat Etta ieri în legătură cu asta. Eu stau în cameră la mine, iar tu, în camera albastră. Suntem pe hol, cu părinții mei și cu Alicia între noi.

– Și cât suntem de hotărâți să menținem situația asta?

Pornesc motorul și ne întoarcem pe șosea.

– Nu știu, fiindcă n-am mai făcut asta până acum. Mark își duce iubitele la parter, în camera de recreere/rec room, le-o trage acolo pe canapea dimineața devreme, iar noi toți ne facem că nu băgăm de seamă. Dacă se complică lucrurile, putem oricând să coborâm în Camera de lectură; te ascundeam pe vremuri acolo.

– Hmm. Eh, bine. (Henry privește o vreme pe fereastră.) Să știi că nu-i așa de rău.

– Ce?

– Mersul cu mașina. Pe șosea.

– Mamă. Data viitoare o să te sui în avion.

– Niciodată.

– Paris. Cairo. Londra. Kyoto.

– Nici gând. Sunt convins că aș călători în timp și Dumnezeu știe dacă aș fi în stare să mă întorc în ceva ce zboară cu 560 de kilometri pe oră. Aș sfârși prin a cădea din cer precum Icar.

– Pe bune?

– N-am de gând să verific.

– Ai putea ajunge acolo călătorind în timp?

– Păi, uite care-i teoria mea. Acum, asta-i doar Teoria Specială a Călătoriei în Timp Realizate de Henry DeTamble, nu Teoria Generală a Călătoriei în Timp.

– Bine.

– Întâi, consider că are legătură cu creierul. Cred că e în mare măsură ca epilepsia, fiindcă are tendința de a se întâmpla când sunt stresat și există semne fizice, ca flashurile de lumină, care o pot stimula. Și pentru că lucruri precum alergatul, sexul și meditația tind să mă ajute să rămân în prezent. În al doilea rând, n-am niciun control conștient asupra momentului sau a locului unde mă duc, asupra timpului cât stau acolo sau a

momentului când mă întorc. Așadar călătorii în timp în care să fac turul Rivierei sunt puțin probabile. Astea fiind spuse, subconștientul meu pare să exercite un control extraordinar, fiindcă îmi petrec foarte mult timp în propriul meu trecut, vizitând episoade interesante sau importante, și evident că o să petrec o groază de timp vizitându-te pe tine, lucru pe care-l aștept cu mare nerăbdare. Am tendința de a ajunge în locuri în care am fost deja în timp real, deși mă pomenesc și în locuri și timpuri absolut întâmplătoare. Am tendința de a merge în trecut mai degrabă decât în viitor.

– Ai fost în viitor? Nu știam că poți să faci asta.

Henry afișează o expresie de automulțumire.

– Până acum, raza mea de acțiune e de vreo cincizeci de ani în ambele direcții. Dar foarte rar mă duc în viitor și cred că n-am văzut acolo mai nimic care să-mi folosească. Întotdeauna durează foarte puțin. Și poate că pur și simplu nu-mi dau seama ce văd. Trecutul e cel care exercită o mare atracție. În trecut mă simt mult mai consistent. Poate viitorul în sine are mai puțină substanță? Nu știu. În viitor, mereu mă simt de parcă inspir aer rarefiat. Asta e unul dintre indiciile după care îmi dau seama că *este* viitorul: îl simt în mod diferit. Acolo e mai greu de alergat.

Henry spune toate astea cu un aer gânditor, iar eu întrezăresc brusc teroarea de a te afla într-un timp și un loc care-ți sunt străine, fără haine, fără prieteni...

– De aia picioarele tale...

– Sunt ca tovalul.

Tălpile lui Henry au bătăături groase, de zici că sunt pe cale de a deveni încălțări.

– Sunt o fiară copitată. Dacă picioarele mele pătesc vreodată ceva, mai bine mă împuști.

Mergem în tăcere o vreme. Șoseaua se înalță și coboară, câmpuri de porumb uscate trec fulgerător pe lângă noi. Se văd ferme decolorate în soarele de iarnă, fiecare cu furgoneta ei, cu rulota și cu mașinile ei americane aliniate pe aleile lungi. Oftez. Mersul spre casă e o experiență foarte inegală. Mor să le văd pe Alicia și pe Etta, sunt îngrijorată în privința mamei și n-am mare chef să am de-a face cu tata și cu Mark. Dar sunt curioasă cum o să se descurce ei cu Henry și el cu ei. Sunt mândră că am reușit să păstrez atât de mult

timp secretul existenței lui Henry. Paisprezece ani. Când ești copil, paisprezece ani sunt o eternitate.

Trecem de un Wal-Mart, de un Dairy Queen, de un McDonald's. Alte lanuri de porumb. O livadă. U-Pick-M^[64] cu căpșuni și afini. Vara, drumul ăsta e un lung pasaj de trecere pentru fructe, cereale și capitalism. Dar acum câmpurile sunt moarte și uscate, iar mașinile accelerează pe șoseaua scaldată în soarele rece, ignorând parcările îmbietoare.

N-am stat niciodată să mă gândesc prea mult la South Heaven până să mă mut la Chicago. Casa noastră îmi părea mereu ca o insulă în zona de sud neinclusă în oraș, înconjurată de Pajiște, de livezi, de păduri, ferme, iar South Heaven era doar Orașul, ca în *Hai să mergem în Oraș să luăm înghețată*. Orașul însemna băcării și articole de uz casnic, Brutăria Mackenzie's, partiturile și discurile cu muzică de la Music Emporium, magazinul preferat al Aliciei. Stăteam în fața Studioului Foto Appleyard's și inventam povești despre miresele și copiii mici și despre familiile care zâmbeau hidos în vitrină. Nu ni se părea că biblioteca arăta aiurea în toată splendoarea imitației sale de stil antic grecesc, nici mâncarea nu ne părea limitată și insipidă, nici filmele de la Michigan Theater stupide și de un americanism neabătut. La părerile acestea am ajuns mai târziu, după ce am devenit cetățeană a unui Oraș, expatriată nerăbdătoare să mărească distanța dintre ea și provincialismul tinereții ei. Pe neașteptate mă simt roasă de nostalgia față de fetița care eram, care iubea câmpurile și credea în Dumnezeu, care, în zilele de iarnă când se îmbolnăvea și lipsea de la școală, citea Nancy Drew^[65] și sugea bomboane de mentă împotriva tusei, care era în stare să păstreze un secret. Arunc o privire în direcția lui Henry și văd că a adormit.

South Haven, optzeci de kilometri.

Patruzeci și unu, nouăsprezece, patru, unu.

Phoenix Road.

Blue Star Highway.

Și apoi: Meagram Lane. Întind mâna să-l trezesc pe Henry, dar e deja treaz. Are un zâmbet nervos și privește afară pe fereastră spre tunelul nesfârșit de copaci desfrunziți pe sub care trecem în viteză; când

poarta îmi apare în raza vederii, scotocesc în torpedo după telecomandă, iar poarta alunecă în lateral, lăsându-ne să trecem.

Casa apare ca un decupaj tridimensional dintr-o carte. Henry trage aer în piept și se pune pe râs.

– Ce-i? întreb pe un ton defensiv.

– Nu mi-am dat seama că e *atât de mare*. Câte camere are monstrul ăsta?

– Douăzeci și patru, îi spun.

În vreme ce cotesc și opresc mașina aproape de intrare, Etta ne face cu mâna de la fereastra din hol. Are părul mai cărunt decât ultima dată când am fost aici, dar e roșie la față de încântare. Pe când coborâm din mașină, ea, fără palton, purtând rochia ei cea bună, bleumarin cu guler de dantelă, pășește cu mare atenție pe treptele înghețate de la intrare, echilibrându-și cu grijă statura masivă pe pantofii comozi, iar eu alerg spre ea ca s-o iau de braț, dar ea mă alungă fluturând din mâini până ce termină de coborât, apoi mă îmbrățișează și mă sărută (cu câtă bucurie respir în mirosul ei de loțiune Noxzema și pudră de față), în timp ce Henry așteaptă lângă mașină.

– Și ce-avem noi aici? spune Etta, de parcă Henry ar fi un copil pe care l-am adus pe neaunutate.

– Etta Milbauer, Henry DeTamble, îi prezint.

Văd un mic „Aha” pe fața lui Henry și mă întreb cine credea el că e femeia. Etta îi zâmbește lui Henry cu toată fața pe când urcăm treptele. Ne deschide ușa.

– Cum rămâne cu lucrurile noastre? mă întreabă Henry cu voce joasă și îi răspund că o să se ocupe Peter de ele.

– Unde sunt toți? întreb, iar Etta spune că masa e gata în cincisprezece minute și că putem să ne scoatem hainele, să ne spălăm pe mâini și să intrăm direct.

Ne lasă în hol și se retrage la bucătărie. Îmi scot paltonul și îl agăț în debara. Când mă întorc iar spre Henry, el îi face cu mâna cuiva. Mă uit în jur și o văd pe Nell arătându-și în ușa întredeschisă a sufrageriei fața lată cu nasul turtit, rânjită; fug către ea și îi dau un pupic apăsător, iar ea chicotește și îmi spune:

– Drăguț bărbat, maimuțico.

Apoi dispare iar în camera de alături înainte ca Henry să ajungă la noi.

– Nell? ghicește el, iar eu aprob dând din cap.
– Nu e timidă, are multă treabă, îi explic.
Îl conduc pe scara din spate până la etaj.
– Aici stai tu, îi spun, deschizând ușa dormitorului albastru.

El aruncă o privire înăuntru și mă urmează pe coridor.

– Aici e camera mea, îi spun cu teama anticipării.

Henry se strecoară pe lângă mine și se oprește în centrul covorului, privind în jur, iar când se întoarce spre mine îmi dau seama că nu recunoaște nimic: niciun obiect din încăperea nu are vreo semnificație pentru el, iar tăișul revelației pătrunde și mai adânc: toate simbolurile și suvenirurile din muzeul trecutului nostru sunt ca niște scrisori de dragoste pentru un analfabet. Henry ridică un cuib de pânțăruș (întâmplător e chiar primul dintre multele cuiburi de păsări pe care mi le-a dăruit de-a lungul anilor) și spune „Drăguț”. Eu dau din cap și deschid gura să-i spun, dar el pune cuibul la loc pe raft și întreabă „Ușa aia se încuie?”, iar eu încui și întârziem la masă.

HENRY: O urmez destul de calm pe Clare, care coboară scara, traversează holul rece și întunecos și intră în sufragerie. Toți ceilalți s-au pus deja pe mâncat. Încăperea are tavanul jos și inspiră un gen de confort clasic, cu tapet și imprimeuri bogate în stil William Morris^[66]; aerul e încălzit de focul care trosnește în micul șemineu, iar ferestrele sunt atât de înghețate, încât nu se vede nimic prin ele. Clare se apropie de o femeie subțire, cu părul de un roșu palid, care trebuie să fie mama ei și care își înalță capul pentru a primi sărutul lui Clare și se ridică pe jumătate ca să-mi strângă mâna. Clare mi-o prezintă drept „mama”, eu mă adresez cu „doamnă Abshire”, iar ea spune imediat „Ah, dar trebuie să-mi spui Lucille, toată lumea îmi spune așa” și îmi adresează un zâmbet ostenit, dar călduros, ca un soare strălucind dintr-o altă galaxie. Luăm loc față în față. Clare stă între Mark și o femeie în vârstă care se dovedește a fi mătușa ei de-a doua, Dulcie; eu stau între Alicia și o puștoaică blondă și durdulie, prezentată drept Sharon, care pare a fi cu Mark. Tatăl lui Clare șade în capul mesei, iar prima mea impresie este că persoana

mea îl deranjează profund. Mark, arătos și agresiv, pare în egală măsură vlăguit. M-au văzut și altădată. Mă întreb ce-oi fi făcut de m-au observat, și-au amintit de mine și au avut un mic recul de aversiune acum, când m-a prezentat Clare. Dar Philip Abshire e avocat, așadar stăpân pe mimica și gesturile sale, și în câteva clipe devine afabil și zâmbitor, devine gazdă, tatăl iubitei mele, un bărbat de vârstă a doua în plin proces de chelire, cu ochelari stil aviator, și cu un trup cândva athletic, acum cu mușchii slăbiți și cu burtă, dar cu mâini puternice, mâini de jucător de tenis, și cu ochi cenușii care mă pândesc în continuare, în ciuda rânjelului său confidențial. Lui Mark îi vine mai greu să-și ascundă frământarea, și de fiecare dată când îi întâlnesc privirea și-o coboară în farfurie. Alice nu e cum mă așteptam; e genul practic și de treabă, dar puțin cam ciudată, pierdută în gânduri. A moștenit părul închis la culoare al lui Philip, ca și Mark, și ceva din trăsăturile lui Lucille; Alicia arată ca și cum cineva ar fi încercat să-i combine pe Clare și Mark, dar ar fi renunțat și ar fi adăugat ceva Eleanor Roosevelt ca să umple golurile. Philip spune ceva, iar Alicia râde și se ridică de la masă arătând deodată încântător, ceea ce mă face să mă întorc și s-o privesc surprins.

– Trebuie să mă duc la St. Basil, mă informează ea. Am repetiție. Vii la biserică?

Arunc o privire spre Clare, care dă ușor din cap, și îi răspund Aliciei:

– Sigur că da.

Toată lumea oftează de... ce? Ușurare? Iar eu îmi amintesc că, în definitiv, Crăciunul e și o sărbătoare creștină, nu doar ziua mea personală de ispășire. Alicia pleacă. Mi-o imaginez pe mama râzându-mi, cu sprâncenele ei atent pensate ridicate la vederea fiului său pe jumătate evreu părăsit în mijlocul Crăciunului din Țara Ne-Evreilor, și-i fac cu degetul în gând. *Tu vorbești*, îi spun. *Te-ai măritat cu un episcopalian*^[67]. Mă uit la farfurie și văd că am șuncă de porc, mazăre și o mică salată veștejită. Eu nu mănânc porc și urăsc mazărea.

– Clare ne-a spus că ești bibliotecar, tatonează Philip, iar eu recunosc că așa e.

Flecărim într-o veselie despre Newberry și despre oamenii din administrația orașului Newberry care sunt și clienții firmei lui Philip, cu sediul, se pare, în Chicago, caz în care nu prea înțeleg de ce familia lui Clare locuiește atât de departe, tocmai aici, în Michigan.

– Locuințe de vară, îmi spune el.

Și mi-o amintesc pe Clare explicându-mi că tatăl ei se specializa în testamente și tutele. Îmi imaginez vârstnici bogați întinzându-se pe plajele lor private, dându-se cu straturi groase de loțiune antisolară și hotărând să-l scoată pe mezin din testament, întinzându-se după mobil ca să-l sune pe Philip. Îmi amintesc că Avi, care e vioara întâi – tata fiind vioara a doua – la CSO^[68] are o casă pe-aici pe undeva. Aduc vorba despre asta și toți ciulesc urechile.

– Îl cunoști? mă întreabă Lucille.

– Sigur. El și tata stau unul lângă altul.

– Stau unul lângă altul?

– Păi, știi, vioara întâi și vioara a doua.

– Tatăl tău e violonist?

– Mda.

Mă uit la Clare, care se holbează la maică-sa cu o expresie de genul *nu mă face de râs*.

– Și cântă în Orchestra Simfonică din Chicago?

– Da.

Fața lui Lucille se scaldă în roz; acum știu de unde a moștenit Clare îmbujorările.

– Crezi că ar vrea să asculte cum cântă Alicia? mă întreabă ea. Dacă i-am da o înregistrare?

Sper din tot sufletul că Alicia e foarte, foarte talentată. Tata primește mereu înregistrări de la diverși oameni. Apoi îmi vine o idee mai bună.

– Alicia cântă la violoncel, nu-i așa?

– Da.

– Își caută profesor?

– Studiază cu Frank Wainwright în Kalamazoo, se bagă în vorbă Philip.

– Pentru că aş putea să-i dau înregistrarea aceea lui Yoshi Akawa. Unul dintre elevii săi tocmai a renunțat pentru o slujbă la Paris.

Yoshi e un tip grozav și prim-violoncelist al orchestrei. Știu sigur că cel puțin o să asculte

înregistrarea; tata, care nu predă, pur și simplu o s-o arunce. Lucille e exuberantă; până și Philip pare mulțumit. Clare se vede că e ușurată. Mark mănâncă. Bătrâna mătușă Dulcie, mărunță și cu părul roz, nu observă nimic din toate astea. O fi surdă? Arunc o privire spre Sharon, care stă în stânga mea și n-a scos o vorbă până acum. Pare tare nefericită. Philip și Lucille discută despre care anume înregistrare ar trebui să mi-o dea, dacă nu cumva Alicia ar trebui să facă una nouă. O întreb pe Sharon dacă e pentru prima dată aici, iar ea aprobă dând din cap. Când s-o mai întreb ceva, mă întreabă Philip pe mine cu ce se ocupă mama mea, iar eu dau din gene. Mă uit la Clare cu o privire care spune *Nu le-ai povestit nimic?*

– Mama era cântăreață. A murit.

– Mama lui Henry a fost Annette Lyn Robinson, rostește Clare aproape în șoaptă.

La fel de bine putea să le spună că mama a fost Fecioara Maria; Philip se luminează la față. Lucille își flutură ușor mâinile.

– Incredibil... fantastic! Avem toate înregistrările ei!

... *und so weiter*⁽⁶⁹⁾. Dar apoi Lucille spune:

– Am întâlnit-o în tinerețe. Tata m-a dus la *Madama Butterfly* și cunoștea pe cineva, care ne-a dus în culise după spectacol, și am ajuns la cabina ei, iar ea era acolo, și ce de flori! și ea era cu băiețelul ei... desigur, tu erai acela!

Dau din cap, încercând să-mi regăsesc vocea.

– Cum arăta? întreabă Clare.

– Mergem la schi după-amiază? întreabă Mark.

Philip dă din cap. Lucille surâde, pierdută printre amintiri.

– Era *atât* de frumoasă... încă mai avea pe cap peruca aceea cu păr lung și negru, și îl gâdila cu el pe băiat, iar el dansa în jurul ei. Avea niște mâini superbe și era cam cât mine de înălțime, foarte zveltă, și era evreică, știi, dar mie mi se părea că arată mai degrabă a italiancă...

Lucille se întrerupe, își duce mâna la gură și își ațintește privirea asupra farfuriei mele, pe care mai sunt doar câteva boabe de mazăre.

– Ești evreu? mă întreabă Mark pe un ton agreabil.

– Presupun că aş putea fi, dacă aş vrea, dar nimeni nu s-a preocupat vreodată de asta. Ea a murit când aveam şase ani, iar tata e episcopalian, dar nu mai practică.

– Semenii leit cu ea, remarcă Lucille, iar eu îi mulţumesc.

Etta ne ia farfuriile şi ne întreabă pe Sharon şi pe mine dacă bem cafea. Amândoi rostim un *Da* atât de hotărât, încât toată familia lui Clare izbucneşte în râs. Etta ne zâmbeşte matern, iar câteva minute mai târziu ne pune în faţă câte o ceaşcă de cafea din care ies aburi; îmi spun: *Până la urmă, n-a fost atât de rău*. Toată lumea discută despre schi şi despre vreme, apoi ne ridicăm cu toţii, iar Philip şi Mark ies împreună în hol. O întreb pe Clare dacă are de gând să se ducă la schi, iar ea dă din umeri şi mă întreabă pe mine dacă vreau să merg. Îi explic că nu ştiu să schiez şi nici nu mă interesează să învăţ. Ea se hotărăşte totuşi să se ducă după ce Lucille spune că are nevoie de cineva s-o ajute să-şi fixeze schiurile. Pe când urcăm scara, îl aud pe Mark spunând „... asemănare incredibilă...” şi zâmbesc în sinea mea.

Mai târziu, după ce au plecat toţi şi s-a făcut linişte în casă, mă aventurez să cobor din camera mea răcoroasă în căutare de căldură şi cafea. Trec prin sufragerie şi intru în bucătărie, unde mă văd pus în faţa unei abundente de sticlărie, argintărie, prăjituri, legume curăţate, tigăi şi cratiţe; arată ca bucătăria unui restaurant de patru stele. În mijloc stă Nell, cu spatele la mine, cântând *Rudolph the Red Nosed Reindeer*^[20], bătăind din şoldurile ei late şi fluturând o stropitoare de grăsime în direcţia unei micuţe negrese, care arată pe muteşte cu degetul spre mine. Nell se răsucesc, îmi adresează un zâmbet ştirb şi spune:

– Ce cauţi în bucătăria mea domnule Iubit?

– Mă întrebam dacă ţi-a mai rămas nişte cafea.

– Rămas? Dar ce crezi, că las cafeaua să zacă toată ziua până se borşeşte? Uş de-aici, fiule, du-te, ia loc în camera de zi şi sună din clopoţel, şi-o să-ţi fac cafea proaspătă. Nu te-a învăţat mama ta cum e cu cafeaua?

– De fapt mama nu prea le avea cu gătitul, îi spun, îndrăznind să mă apropiu de centrul vârtejului.

Ceva miroase nemaipomenit.

– Ce găteşti?

– Ce-ți miroase ție e curcan Thompson, spune Nell.

Deschide ușa cuptorului ca să-mi arate monstruosul curcan, ce pare a fi trecut prin Marele Incendiu din Chicago^[71]. E complet negru.

– Nu te mai uita așa neîncrezător, băiete. Sub crusta aia e cel mai bun curcan gătit de pe planetă.

Sunt doritor să-i dau crezare; miroase perfect.

– Ce-i ăla curcan Thompson? o întreb.

Și Nell îmi ține un discurs despre miraculoasele proprietăți ale curcanului Thompson, inventat de gazetarul Morton Thompson în anii '30. Se pare că prepararea acestei fiare fantastice implică mari cantități de umplutură, stropire cu grăsime în timpul prăjitului și rotisare. Nell îmi dă voie să stau în bucătăria ei cât timp îmi face cafeaua, scoate curcanul din cuptor, se luptă cu el să-l întoarcă pe partea cealaltă, apoi îl îmbăloșează artistic de sus până jos cu sos de cidru înainte de a-l vârî înapoi în cuptor. Doisprezece oameni se mișcă greoi într-o cuvă mare de plastic, lângă chiuvetă.

– Animale de casă? o tachinez.

– Asta-i masa ta de Crăciun, fiule. Vrei să-ți alegi unul? Doar nu ești vegetarian, nu?

O asigur că nu, că sunt băiat bun și mănânc tot din farfurie.

– Nici n-ai zice, de slab ce ești, spune Nell. O să te hrănesc eu pe săturate.

– De asta m-a adus Clare.

– Hmm, face Nell a satisfacție. Bun așa. Acum, șterge-o de-aici ca să-mi văd de treabă.

Îmi iau cănoiul cu cafea bine mirositoare și mă îndrept spre camera de zi, unde se află un uriaș pom de Crăciun și un foc în șemineu. Parcă-i o reclamă pentru Pottery Barn^[72]. Mă instalez într-un fotoliu portocaliu din apropierea focului și răsfoiesc teancul de ziare, când aud pe cineva spunând:

– De unde-ai luat cafeaua?

Ridic privirea și o văd pe Sharon stând vizavi de mine, într-un fotoliu de un albastru identic cu al puloverului ei.

– Salut, îi zic. Mă scuzi...

– Nu-i nimic.

– M-am dus la bucătărie, dar cred că ar trebui să folosim clopoțelul, pe unde-o fi el.

Scrutăm încăperea și, desigur, în colț e cordonul unui clopoțel.

– Tare ciudat, spune Sharon. Suntem aici de ieri și n-am făcut decât să mă strecur și să mă ascund, știi, de teamă să nu folosesc furculița care nu trebuie sau mai știu eu ce...

– De unde ești?

– Din Florida. (Râde.) N-am avut niciodată un Crăciun cu zăpadă până să ajung la Harvard. Tata are o benzinărie în Jacksonville. Mă gândeam că după ce termin școala o să mă întorc acolo, știi, fin'că nu-mi place frigul, dar acum cred că nu se mai poate.

– Cum așa?

Sharon face o față surprinsă.

– Nu ți-au spus? Mark și cu mine ne căsătorim.

Mă întreb dacă Clare știe asta; pare genul de lucruri despre care îmi povestește. Pe urmă observ diamantul de pe degetul lui Sharon.

– Felicitări.

– Cred că da. Adică, mulțumesc.

– Ăă, nu ești sigură? Cu măritișul?

De fapt Sharon arată de parcă ar fi plâns; are umflături în jurul ochilor.

– Păi, sunt gravidă. Așa că...

– Ei, nu trebuie neapărat să te și...

– Ba da, trebuie. Dacă ești catolică.

Sharon oftează și se cufundă în fotoliu. De fapt cunosc câteva fete catolice care au făcut avort și nu le-a lovit trăsnetul, dar credința lui Sharon se pare că e mai puțin îngăduitoare.

– Păi, felicitări. Ăă, pe când...?

– Unsprezece ianuarie.

Îmi observă surprinderea și continuă:

– A, copilul? În Aprilie. (Se strâmbă.) Sper să fie în timpul vacanței de primăvară, fiindcă altfel nu știu cum o să mă descurc... nu că ar mai conta prea mult acum...

– Ce studiezi?

– Mă pregătesc pentru medicină. Părinții mei sunt supărați la culme. Mă presează să-l dau spre adopție.

– Nu le place de Mark?

– Nici măcar nu s-au întâlnit cu el, nu e asta, doar că se tem că n-o să mă mai duc la medicină și totul o să fie pierdut.

Ușa din față se deschide – s-au întors schiorii. Un curent de aer rece își croiește drum, traversează camera de zi și ne izbește. E o senzație plăcută și îmi dau seama că mă prăjesc aici, lângă foc, precum curcanul lui Nell..

– La cât e cina? o întreb pe Sharon.

– La șapte, dar aseară am băut ceva aici înainte de masă. Mark tocmai le spusese părinților săi, iar ei nu pot să zică că m-au luat în brațe. Adică s-au purtat drăguț, știi, cum pot oamenii să fie drăguți și răutăcioși în același timp? Adică zici c-am rămas gravidă de una singură și Mark n-a avut nimic de-a face cu asta...

Mă bucur s-o văd pe Clare intrând. Poartă o bonetă verde cu un moț caraghios, de care atârână un ciucure mare, blugi și un oribil pulover de schi galben. E îmbujorată de frig și zâmbeste. Are părul ud și, privind-o cum traversează camera către mine, pășind exuberant, numai în ciorapi, pe enormul covor persan, îmi dau seama că nu e o anomalie, că pur și simplu ea a ales un alt fel de viață, și mă bucur pentru asta. Mă scol în picioare, iar ea mă îmbrățișează, apoi imediat se întoarce către Sharon și spune:

– Tocmai am aflat! Felicitări!

Și o îmbrățișează și pe Sharon, care se uită la mine peste umărul ei, surprinsă, dar zâmbitoare. Mai târziu, Sharon îmi spune:

– Cred că te-ai ales cu singura persoană de treabă.

Scutur din cap a negație, dar știu ce vrea să spună cu asta.

CLARE: Mai e o oră până la cină și n-o să observe nimeni dacă dispărem.

– Hai, îi spun lui Henry. Să ieșim.

El scoate un geamăt suferind.

– Chiar trebuie?

– Vreau să-ți arăt ceva.

Ne punem hainele groase, bocancii, căciulile și mănușile și bocănim prin casă până la ieșire. Cerul e limpede, de un albastru ultramarin, pe care zăpada de pe pajiște îl reflectă mai deschis, iar cele două nuanțe se întâlnesc în linia întunecată a copacilor de la marginea

pădurii. E prea devreme ca să se vadă stelele, dar se vede sclipirea intermitentă a unui avion care trece prin văzduh. Îmi imaginez casa noastră văzută din avion ca un punctuleț luminos, ca o stea.

– Pe aici.

Cărarea spre locul bătătorit e sub cincisprezece centimetri de zăpadă. Îmi vin în minte toate ocaziile în care am bătătorit, ca să nu le vadă nimeni, urme de tălpi goale de pe cărare, orientate către casă. Acum sunt urme de cerbi și cele ale unui câine mare.

Un strat de plante moarte pe sub zăpadă, vânt, zgomotul făcut de bocancii noștri. Locul bătătorit a devenit un castron cu zăpadă albastră, netezit la gură; piatra e o insulă cu creasta acoperită de ciuperci.

– Asta e.

Henry stă cu mâinile în buzunare. Se răsuțește pe călcâie, privind în jur.

– Deci asta e, spune el.

Caut pe fața lui vreun semn că recunoaște ceva. Nimic.

– Tu ai vreodată *déjà vu*-uri? îl întreb.

Henry oftează.

– Toată viața mea e un lung *déjà vu*.

Ne întoarcem și mergem pe propriile noastre urme înapoi spre casă.

Mai târziu:

L-am prevenit pe Henry că ne îmbrăcăm frumos pentru cina din ajun de Crăciun; ca urmare, când ne întâlnim în hol, el strălucește într-un costum negru, cu cămașă albă, cravată vișinie cu ac de sidef.

– Dumnezeule mare, zic. Ți-ai lustruit pantofii!

– Așa-i, recunoaște el. Jalnic, nu?

– Arăți perfect. Un Tânăr Drăguț și Cumsecade.

– Și de fapt sunt Bibliotecarul Punk în Ediție de Lux. Părinți, păzea.

– O să te adore.

– Eu te ador pe tine. Vino încoace.

Eu și Henry stăm și ne admirăm în fața oglinzii înalte din capul scării. Port o rochie fără bretele, din mătase verde-pal, care a fost a bunicii. Am o fotografie cu ea îmbrăcată în rochia aceasta în ajunul revelionului 1941. Râde. E rujată cu o culoare închisă și are o țigară între

degete. Bărbatul care apare lângă ea în fotografie e fratele ei Teddy, care a fost ucis în Franța șase luni mai târziu. Și el râde. Henry pune mâna pe talia mea și se arată surprins de armăturile și corsetăraia de sub mătase. Îi povestesc despre bunica.

– Era mai firavă decât mine. Mă doare doar când stau jos, atunci mă înțepă în șolduri capetele tijelor de metal.

Henry mă sărută pe gât, când se aude cineva tușind și ne despărțim. Mark și Sharon stau în ușa camerei lui Mark – mama și tata au căzut de acord, cu părere de rău, că n-avea niciun sens să nu împartă o singură cameră.

– Fără d-astea acum, spune Mark cu o voce de profesoară severă enervată. N-ați învățat nimic din durerosul exemplu al celor mai mari ca voi, măi băieți și fete?

– Ba da, răspunde Henry. Să fim pregătiți.

Zâmbind, se bate cu palma pe buzunarul de la pantaloni (care de fapt e gol), apoi o luăm în jos pe scări, însoțiți de chicotitul lui Sharon.

Toți ceilalți sunt în camera de zi și au băut deja câteva pahare când ajungem noi acolo. Alicia îmi face cu mâna semnul nostru secret: *Ai grijă cu mama, e dusă*. Mama stă pe canapea și arată absolut inofensiv, cu părul strâns în coc, cu perlele la gât și cu rochia ei de catifea roz-gălbui cu mâneci de dantelă. Pare bucuroasă când Mark se duce să se așeze lângă ea și râde când Mark îi spune nu știu ce glumă, așa că, preț de câteva clipe, mă întreb dacă nu cumva Alicia se înșală. Dar apoi observ cum o supraveghează tata pe mama și îmi dau seama că trebuie să fi spus ea ceva îngrozitor chiar înainte de-a apărea noi. Tata, care stă lângă căruciorul cu băuturi, se întoarce spre mine, ușurat, îmi toarnă o Cola și îi dă lui Mark o bere și un pahar. Îi întreabă pe Sharon și pe Henry ce vor să bea. Sharon cere o apă La Croix. Henry, după ce se gândește puțin, cere scotch cu apă. Tata amestecă băuturile la marele fix și face ochii mari când Henry dă pe gât scotchul cu mare ușurință.

– Încă unul?

– Nu, mulțumesc.

Deja știu că lui Henry i-ar plăcea să ia pur și simplu sticla și un pahar și să se ghemuiască în pat cu o carte,

ca și faptul că refuză al doilea rând pentru că după aceea n-ar mai avea nicio reținere să-l ia și pe al treilea, și pe al patrulea. Sharon se fâțâie pe lângă Henry, iar eu îi las baltă, traversez camera și mă așez lângă mătușa Dulcie, la fereastră.

– Ah, copilă, ce drăguț... N-am mai văzut rochia asta de când a purtat-o Elizabeth la petrecerea soților Licht de la Planetarium...

Ni se alătură și Alicia. Poartă o bluză bleumarin cu guler pe gât, cu o gaură mică la îmbinarea mânecii, un kilt vechi și jerpelit și ciorapi de lână care i se adună în jurul gleznelor ca la babe. Știu că face chestia asta ca să-l enerveze pe tata, dar totuși.

– Care-i problema cu mama? o întreb.

Alicia dă din umeri.

– E furioasă pe Sharon.

– Care-i problema cu Sharon? întreabă Dulcie, care ne citește pe buze. Pare foarte de treabă. Mai de treabă decât Mark, dacă mă întrebați pe mine.

– E gravidă, îi răspund lui Dulcie. Se vor căsători. Mama crede că-i o pârlită fiindcă e prima din familia ei care merge la colegiu.

Dulcie mă privește fix și îmi dau seama că știu ce știe și ea.

– Dintre toți, Lucille ar trebui s-o înțeleagă pe tânăra aceea.

Alicia e pe punctul de a o întreba pe Dulcie ce a vrut să spună, când sună clopoțelul pentru masă, iar noi ne ridicăm, ca dintr-un reflex condiționat, și ne înșirăm către sufragerie.

– E beată? îi șoptesc Aliciei.

– Cred că a băut la ea în cameră înainte de masă, îmi răspunde Alicia tot în șoaptă.

O strâng de mână. Henry rămâne în urmă, intrăm în sufragerie și ne ocupăm locurile, tata și mama la cele două capete ale mesei, Dulcie, Sharon și Mark de o parte, Mark stând lângă mama, iar Alicia, Henry și cu mine de cealaltă parte, Alicia stând lângă tata. Camera e plină de lumânări și de boluri de sticlă șlefuită în care plutesc flori, iar Etta a întins toată argintăria și toate porțelanurile pe fața de masă brodată primită de bunica de la călugărițele din Provence. Pe scurt, e ajunul Crăciunului, aidoma oricărui alt ajun de Crăciun de care

îmi amintesc, exceptând faptul că Henry e lângă mine, plecându-și docil capul când tata începe să spună rugăciunea.

– Tată Ceresc, în această sfântă noapte aducem mulțumire pentru mila și pentru mărinimia ta, pentru încă un an de sănătate și fericire, pentru mângâierea adusă de familie și pentru prietenii cei noi. Îți mulțumim că ni l-ai trimis pe Fiul tău să ne călăuzească și să ne răscumpere păcatele sub forma unui copil neajutorat, și îți mulțumim pentru copilul pe care Mark și Sharon îl vor aduce în familia noastră. Ne rugăm să fim mai aproape de perfecțiune în dragostea și în răbdarea pe care ni le arătăm unii altora. Amin.

Uf, îmi spun. *În fine a terminat.* Arunc o privire spre mama și o văd agitată. Nici n-ai zice, dacă n-o cunoști: stă nemișcată și se uită fix în farfurie. Se deschide ușa bucătăriei și intră Etta cu supa, din care pune câte un castronel în fața fiecăruia. Îi prind privirea lui Mark, el înclină ușor capul în direcția mamei și ridică din sprâncene, iar eu aprob dând ușor din cap. El o întreabă ceva despre recolta de mere din anul acesta, iar ea îi răspunde. Eu și Alicia ne mai relaxăm puțin. Sharon se uită la mine, eu îi fac cu ochiul. Supa e de castane cu păstârnac, chestie care nu sună deloc bine până nu guști supa lui Nell.

– Tii, face Henry.

Râdem și terminăm de mâncat. Etta strânge castroanele de supă, iar Nell aduce curcanul. E auriu, uriaș și aburind, și aplaudăm cu toții, așa cum facem în fiecare an.

– Ei, acum, spune Nell, ca în fiecare an, zâmbind radios.

– Vai, Nell, e *perfect*, spune mama cu lacrimi în ochi.

Nell îi aruncă o privire pătrunzătoare, apoi se uită la tata, apoi spune:

– Mulțumesc, don'șoară Lucille.

Etta ne servește cu umplutură, morcovi glasați, cartofi piure și cremă de unt cu ou și lămâie, iar noi îi dăm farfuriile lui tata, care le umple cu felii de curcan. Mă uit la Henry cum ia prima îmbucătura din curcanul lui Nell: surpriză, apoi extaz.

– Mi-am văzut viitorul, anunță el, iar eu înlemnesc. O să renunț la slujba de la bibliotecă și o să vin să locuiesc

în bucătăria voastră și să mă închin la picioarele lui Nell. Sau poate doar o s-o iau de nevastă.

– Ai întârziat, spune Mark. Nell e deja măritată.

– Ei, ca să vezi. Atunci, mai rămâne treaba cu picioarele. Cum de nu cântăriți 130 de kile?

– Eu mă îndrept într-acolo, spune tata, bătându-se pe burtă.

– Eu o să cântăresc 130 de kile când o să fiu bătrână și n-o să mai fie nevoie să-mi car violoncelul după mine, îi spune Alicia lui Henry. O să locuiesc la Paris și o să mănânc numai ciocolată, o să fumez și o să-mi injectez heroină și n-o să ascult nimic altceva decât Jimi Hendrix și The Doors. Nu, mamă?

– O să-ți țin companie, replică mama pe un ton ritos. Dar aş prefera să-l ascult pe Johnny Mathis.

– Dacă o să-ți bagi heroină, n-o să prea vrei să mai mănânci nimic, o informează Henry pe Alicia, care îl privește bănuitor. Mai bine încearcă marijuana.

Tata se încruntă. Mark schimbă subiectul:

– Am auzit la radio că la noapte o să se pună zăpadă de douăzeci de centimetri.

– Douăzeci! exclamăm în cor.

– Visez la un Crăciun alb...^[73], încearcă Sharon fără convingere.

– Sper că n-o să ne ningă toată cantitatea asta cât suntem la biserică, spune Alicia, ciufută. Mă ia așa un somn după liturghie.

Flecărim mai departe despre furtunile de zăpadă de care am avut parte. Dulcie ne povestește cum a prins-o marele viscol din 1967, din Chicago.

– A trebuit să-mi las mașina pe Lake Shore Drive și să merg pe jos din Adams tocmai până la Belmont.

– M-a prins viscolul ăla, spune Henry. Aproape am degerat. Am ajuns până la urmă în casa parohului de la Biserica A Patra Presbiteriană de pe Michigan Avenue.

– Câți ani aveai? întreabă tata.

Henry ezită, apoi răspunde:

– Trei.

Îmi aruncă o privire și îmi dau seama că vorbește despre o experiență pe care avut-o într-o călătorie temporală.

– Eram cu tata, adaugă el.

Mie îmi pare evident că minte, dar nimeni nu pare să observe. Apare Etta, care strânge vasele și ne pune farfurii pentru desert. Cu o mică întârziere, Nell intră cu budinca flambată.

– Pam-pam! face Henry.

Nell pune budinca în fața mamei, al cărei păr devine roșiatic ca al meu în lumina flăcărilor, care se sting în câteva clipe. Tata deschide șampania (sub un șervet, ca să nu sară dopul în ochii cuiva). Îi pasăm cu toții paharele, el le umple, noi le pasăm înapoi. Mama taie felii subțiri din budincă, iar Etta servește pe toată lumea. Sunt două pahare în plus, unul pentru Etta și unul pentru Nell; ne ridicăm cu toții pentru toasturi.

– Pentru familie, începe tata.

– Pentru Nell și Etta, care ne sunt ca niște rude, care muncesc din greu și ne țin casa și au atâtea talente, spune mama, cu voce moale și cu respirația tăiată.

– Pentru pace și dreptate, spune Dulcie.

– Pentru familie, spune Etta.

– Pentru începuturi, spune Mark, ciocnind cu Sharon.

– Pentru noroc, îi dă ea replica.

E rândul meu. Mă uit la Henry.

– Pentru fericire. Pentru aici și acum.

– Pentru lume încăpătoare și timp^[74], răspunde Henry cu gravitate.

Iar mie îmi sare inima și mă întreb de unde știe, dar apoi îmi dau seama că Marvell e unul dintre poeții lui preferați și că nu se referă la nimic altceva decât la viitor.

– Pentru zăpadă și pentru Iisus, pentru mama și tata, pentru catgut, zahăr și pentru noii mei bascheți înalți, spune Alicia și toată lumea râde.

– Pentru dragoste, spune Nell, uitându-se ținută la mine și zâmbind larg cum zâmbește ea. Și pentru Morton Thompson, inventatorul celei mai grozave rețete de curcan de pe planeta Pământ.

HENRY: De când a început cina, Lucille a tot navigat sălbatic de la tristețe la exaltare și de la exaltare la disperare. Toată familia ei i-a condus cu grijă starea de spirit, trăgând-o mereu spre teritorii neutre, protejând-o. Dar când ne așezăm și începem să mâncăm desertul, ea cedează și se pune pe suspinat în tăcere, umerii îi

tremură, își întoarce capul de parcă ar avea de gând să și-l ascundă sub aripă ca o pasăre care se culcă. La început, sunt singurul care observă asta, și stau îngrozit, neștiind ce să fac. Pe urmă o vede Philip, iar după aceea toți cei de la masă devin tăcuți. El e în picioare, lângă ea.

– Lucy? îi șoptește. Lucy, ce e?

Clare se grăbește spre ea și îi spune:

– Haide, mamă, e-n regulă, mamă...

Lucille scutură din cap, nu, nu, nu, și își frământă mâinile. Philip dă înapoi.

– Șș, gata, spune Clare.

Lucille începe să vorbească repezit, dar nu tocmai clar; aud o înșiruire de cuvinte neinteligibile, apoi „Mare greșală”, după care „Distrus orice șansă” și la final „Sunt complet ignorată în familia asta” și „Ipocrizie”, apoi iar suspine. Spre marea mea surprindere, bătrâna mătușa Dulcie e cea care întrerupe tăcerea și nemișcarea uluită din jur.

– Copilă, dacă e cineva ipocrit, tu ești aia. Ai făcut și tu exact același lucru și nu vād să-i fi distrus cât de puțin șansele lui Philip. Ba, i le-ai îmbunătățit, dacă mă întrebi pe mine.

Lucille se oprește din plâns și, redusă la tăcere din pricina șocului, își privește mătușa. Mark se uită la taică-său, care aprobă dând din cap, apoi la Sharon, care zâmbește de parcă ar fi câștigat la bingo. Eu mă uit la Clare, care nu pare cine știe ce uimită, și mă întreb de unde știe ea, de vreme ce Mark nu știa, și mă mai întreb ce altceva mai știe și nu mi-a spus, apoi îmi răsare în minte ideea că Clare știe totul, viitorul nostru, trecutul nostru, totul, și mă trec fiori în mijlocul camerei încălzite. Etta aduce cafea. Nu mai insistăm asupra subiectului.

CLARE: Eu și Etta am dus-o pe mama la culcare. Și-a tot cerut scuze, așa cum face întotdeauna, și a încercat să ne convingă că se simte suficient de bine ca să meargă la liturghie, dar până la urmă am culcat-o și a adormit aproape imediat. Etta spune că o să rămână acasă pentru cazul în care se trezește mama, iar eu îi zic să lase prostiile, că stau eu, dar Etta se încăpățânează, așa că o las șezând lângă pat și citind din Sf. Matei. Ies

în hol și arunc o privire în camera lui Henry, dar e întuneric. Când deschid ușa de la camera mea îl găsesc pe Henry întins pe spate în patul meu, citind *A Wrinkle in Time*^[23]. Încui ușa și mă întind alături.

– Care-i problema cu mama ta? mă întreabă pe când mă aranjez cu grijă lângă el, încercând să nu mă las înjunghiată de propria mea rochie.

– E maniaco-depresivă.

– Așa a fost mereu?

– Era mai bine când eram mică. A născut un copil care a murit, când aveam eu șapte ani, și a fost rău de tot. A încercat să se sinucidă. Eu am găsit-o. Îmi amintesc sângele, peste tot, cada plină de apă însângerată, prosoapele înecate în sânge. Eu țipând după ajutor și nimeni acasă.

Henry nu spune nimic, întind gâtul să mă uit la el; se holbează la tavan.

– Clare, rostește în cele din urmă.

– Ce-i?

– Cum se face că nu mi-ai spus? Adică se întâmplă cu familia ta o grămadă de lucruri despre care ar fi fost bine să știu dinainte.

– Dar știai...

Rămân cu fraza în aer. Nu știa. De unde era să știe?

– Îmi pare rău. Doar că... ți-am spus când s-a întâmplat și am uitat că acum e înainte de momentul acela, așa că am crezut că știi totul despre asta...

Henry răspunde după o pauză:

– Păi, în ce privește familia mea, am cam golit sacul; toate secretele și cadavrele au fost expuse ca să le inspecțezi, și am fost surprins că... Nu știu.

– Dar lui nu m-ai prezentat.

Mor să-l cunosc pe tatăl lui Henry, dar m-am temut până acum să aduc vorba despre asta.

– Nu. Nu te-am prezentat.

– Ai de gând s-o faci?

– În cele din urmă.

– Când?

Mă aștept ca Henry să-mi spună că-mi forțez norocul, ca întotdeauna când puneam prea multe întrebări, dar de data asta el se ridică în capul oaselor, se răsuțește și rămâne așezat cu picioarele pe podea. Cămașa îi e toată mototolită la spate.

– Nu știu, Clare. Când o să fiu în stare, presupun.

Aud pași care se opresc în dreptul intrării, apoi mânerul ușii e scuturat într-o parte și în cealaltă.

– Clare? spune tata. De ce e încuiată ușa?

Mă scol și deschid. Tata deschide gura, dar apoi îl vede pe Henry și îmi face semn să ies în hol.

– Clare, știi că mama ta și cu mine nu suntem de acord să-ți inviți prietenul în dormitor, spune el în șoaptă. Sunt destule camere în casa asta...

– Doar stăteam de vorbă...

– Puteți sta de vorbă în camera de zi.

– Îi povesteam despre mama și n-am vrut să vorbesc despre asta în camera de zi, e bine?

– Iubito, chiar nu cred că e nevoie să-i povestești despre mama ta...

– După reprezentația pe care tocmai a dat-o, ce-ar trebui să fac? Henry nu e prost, poate să vadă și singur că e ținută...

Tonul meu e în urcare, iar Alicia deschide ușa camerei sale și duce un deget la buze.

– Mama ta nu e „ținută”, rostește tata cu asprime.

– Ba da, e, confirmă Alicia, băgându-se în ceartă.

– *Tu* să nu te amesteci...

– Pe naiba n-o să...

– Alicia!

Tata e roșu la față, are ochii ieșiți din orbite și vorbește foarte tare. Etta deschide ușa de la camera mamei și ne privește exasperată pe toți trei.

– Duceți-vă jos dacă vreți să țipați, șuieră ea și închide ușa la loc.

Ne uităm unii la alții, jenați.

– Mai târziu, îi spun lui tata. Ceartă-mă mai târziu.

În tot acest timp, Henry a stat pe marginea patului, încercând să se prefacă a nu fi de față.

– Haide, Henry. Să mergem în altă cameră.

Henry, docil ca un băiețuș dojenit, se ridică și mă urmează pe scări în jos. Alicia galopează după noi. La piciorul scării, mă uit în sus și-l văd pe tata privind în jos spre noi cu un aer neajutorat. Se întoarce, se duce spre camera mamei și ciocane la ușă.

– Hei, hai să ne uităm la *It's a Wonderful Life*^[26], spune Alicia, uitându-se la ceasul de la mână. Începe pe Canalul 60 peste cinci minute.

– Iar? Nu l-ai mai văzut deja de vreo sută de ori?
Alicia are o slăbiciune pentru Jimmy Stewart.
– Eu nu l-am văzut niciodată, spune Henry.
Alicia afișează o expresie șocată.
– Niciodată? Cum așa?
– N-am televizor.
Acum Alicia chiar că e șocată.
– Ți s-a stricat sau ce?
Henry râde.
– Nu, doar că urăsc televizoarele. Îmi dau dureri de cap.
Îl fac să călătorească în timp. E din cauza imaginii pâlpâitoare. Alicia e dezamăgită.
– Deci nu vrei să te uiți?
Henry aruncă o privire spre mine; eu n-am nimic împotriva.
– Sigur, spun. Ne uităm o vreme. N-o să apucăm totuși sfârșitul, trebuie să fim gata pentru liturghie.
Mărsăluim spre camera cu televizorul. Alicia dă drumul la aparat. Un cor cântă *It Came Upon the Midnight Clear*^[22].
– Îh, se strâmbă ea batjocoritor. Uită-te la mantiile alea hidoase de plastic galben. Zici că sunt pelerine de ploaie.
Se trânteste pe podea, iar Henry se așază pe canapea. Mă așez și eu lângă el. De când am ajuns acasă, îmi fac griji în permanență despre modul în care trebuie să mă comport față de Henry în fața diverșilor membri ai familiei mele. Cât de aproape să mă așez? Dacă n-ar fi Alicia de față, m-aș întinde pe canapea, cu capul în poala lui. Henry îmi rezolvă problema mutându-se mai aproape și punându-și un braț în jurul meu. E „brațul pentru situații sociale delicate”; n-am sta așa în niciun alt context. Desigur, nici nu ne uităm vreodată împreună la televizor. Poate așa am sta dacă ne-am uita vreodată la televizor. Corul dispare și începe o serie de reclame. McDonald's, un dealer local de mașini Buick, Pillsbury, Red Lobster; cu toții ne urează un Crăciun fericit. Mă uit la Henry, care are pe față o expresie de uluială pură.
– Ce-i? îl întreb în șoaptă.
– Viteza. Au tăieturi de montaj la fiecare câteva secunde. O să-mi vină rău. (Își freacă ochii cu degetele.) Cred că mă duc să citesc o vreme.

Se ridică și iese din cameră, apoi îi aud pașii pe scară. Înalt o rugăciune rapidă: Te rog, Doamne, fă să nu călătorească Henry în timp, mai ales nu când suntem gata de mers la biserică și n-o să am cum să explic. Când începe genericul filmului, Alicia se cațără pe canapea.

– N-a rezistat mult, observă ea.

– Îi dă niște dureri de cap groaznice. De-alea care te fac să zaci nemișcat în întuneric și dacă zice cineva „bau” îți explodează creierul.

– Ah. (James Stewart flutură un mănunchi de broșuri, dar plecarea îi e amânată din cauză că trebuie să ia parte la o petrecere dansantă.) E foarte drăguț.

– Jimmy Stewart?

– Și el. Mă refeream la tipul tău. Henry.

Surâd. Sunt atât de mândră, de parcă eu l-aș fi făcut pe Henry.

– Mda.

Donna Reed îi zâmbește radios lui Jimmy Stewart din celălalt capăt al unei încăperi aglomerate. Acum dansează, iar rivalul lui Jimmy Stewart a răsucit comutatorul care face ringul de dans să se deschidă deasupra unei piscine.

– Mama chiar îl place.

– Aleluia.

Donna și Jimmy dansează cu spatele în piscină; curând, alți oameni în haine de seară se aruncă și ei în apă, în vreme ce orchestra continua să cânte.

– Și Nell și Etta îl acceptă.

– Grozav. Acum trebuie doar să trecem de următoarele treizeci și șase de ore fără să stricăm prima impresie așa de bună.

– Cât de greu poate să fie? Doar dacă... nu, n-ai putea fi atât de toantă... (Alicia mă privește dubitativ.) Ai fi?

– Sigur că nu.

– Sigur că nu, mă îngână ea. Doamne, e incredibil Mark ăsta. Ce rahat idiot.

Jimmy și Donna cântă *Buffalo Girls, won't you come out tonight*^[28], plimbându-se pe străzile din Bedford Falls, strălucitori în echipamentul de fotbal, respectiv în halatul de baie.

– Trebuia să fi fost aici ieri, continuă Alicia. Credeam că o să facă tati infarct chiar în fața bradului de Crăciun. Mi-l și imaginam prăbușindu-se acolo și bradul căzând pe el și paramedicii trebuind să dea la o parte toate ornamentele și cadourile de pe el înainte să-l poată resuscita...

Jimmy îi oferă Donnei luna, iar Donna acceptă.

– Credeam că ai învățat la școală să faci resuscitări.

– Aș fi fost prea ocupată încercând s-o reanimez pe mama. A fost urât, Clare. S-a țipat mult.

– Sharon era acolo?

Alicia scoate un râs sumbru.

– Glumești? Eu și Sharon eram aici încercând să ne conversăm politicos, știi, iar Mark și partea părintească țipau unii la alții în camera de zi. După o vreme, am rămas doar ascultând.

Eu și Alicia schimbăm o privire care semnifică *Mai sunt și alte „noutăți”*? Ne-am petrecut viața ascultându-i pe părinții noștri țipând, unul la altul sau la noi. Câteodată simt că dacă trebuie s-o mai văd o singură dată pe mama plângând o să plec de tot și n-o să mă mai întorc niciodată. În clipa asta, aș vrea să-l iau pe Henry și să plecăm înapoi cu mașina la Chicago, unde nu mai poate să țipe nimeni, unde nimeni nu se mai poate preface că totul e în regulă și că nu s-a întâmplat nimic. Un burtos supărat foc, numai în maieu, țipă la James Stewart să nu-i mai vorbească Donnei Reed la nesfârșit și s-o sărute odată. Sunt absolut de acord, dar el, nimic. În loc s-o sărute, calcă pe halatul ei, iar ea merge mai departe senină, fără halat; în următoarea secvență, se ascunde goală pușcă într-un ditamai tufișul de hortensie.

Începe o reclamă la Pizza Hut, iar Alicia închide sonorul.

– Ăă, Clare?

– Mda?

– Henry a mai fost aici vreodată?

Uf.

– Nu, nu cred. De ce?

Ea se foiește stânjenită și, pentru o clipă, își ferește privirea.

– O să crezi că sunt nebună.

– Poftim?

– Știi, mi s-a întâmplat un lucru ciudat. Cu mult timp în urmă... Aveam vreo douăzeci ani și trebuia să exersiez, dar mi-am amintit că n-am nicio cămașă curată pentru audiență sau ce era aia, iar Etta și tot restul lumii erau pe undeva, iar Mark ar fi trebuit să stea cu mine, dar era în cameră la el, trăgea marijuana cu narghileaua sau ce-o fi făcut el... Mă rog, am coborât la spălătorie și-mi căutam cămașa, când am auzit un zgomot ca de ușă la capătul dinspre sud al subsolului, cea care dă în camera cu bicicletele, genul ăla de șuierat, știi? Și am crezut că era Peter, da? Stăteam în ușa spălătoriei, ascultând oarecum, iar ușa de la camera bicicletelor se deschide și, Clare, n-o să-ți vină să crezi, era un tip gol-goluț care semăna leit cu Henry.

Încep să râd și sună fals.

– Ei, haide.

Alicia rânjește.

– Vezi, știam eu că o să mă crezi nebună. Dar îți jur, s-a întâmplat de-adevăratelea. Și tipul pare doar puțin surprins, știi, adică eu stau acolo cu gura căscată și întrebându-mă dacă individul ăsta despuiat o să, știi, o să mă violeze sau o să mă omoare sau știu eu ce, iar el doar se uită la mine și zice „A, bună, Alicia” și intră în Camera de lectură și închide ușa.

– Ha?

– Așa că fug sus și bubui în ușa lui Mark, iar el îmi zice s-o tai de-acolo și până la urmă îl fac să deschidă, dar e atât de drogat, că-i trebuie ceva timp să priceapă ce spun, și pe urmă, desigur, nu mă crede, dar până la urmă îl conving să vină jos și se duce să bată în ușa de la Camera de lectură, și amândoi suntem speriați rău, e ca-n Nancy Drew, știi, când îți zici „Fetele astea sunt tare toante, ar trebui să cheme poliția”, dar nu se întâmplă nimic, și pe urmă Mark deschide ușa și nu e nimeni acolo, și se supără rău pe mine, crede că am inventat, dar pe urmă ne gândim că poate bărbatul a urcat la etaj, așa că ne ducem amândoi în bucătărie și ne așezăm lângă telefon, cu cuțitoiul de carne al lui Nell pe bufet.

– Cum de nu mi-ai povestit niciodată despre asta?

– Păi, când ați ajuns toți acasă, mă simțeam deja cam prost și știam că mai ales tati o să creadă că a fost cine știe ce, și de fapt nu se întâmplase nimic... dar nici

amuzant nu fusese, și n-aveam chef să vorbesc despre asta. (Alicia râde.) Am întrebat-o odată pe bunica dacă sunt fantome în casă, dar mi-a zis că nu știe să fie vreuna.

– Și individul ăsta, sau fantoma, arăta ca Henry?

– Da! Jur, Clare, era să mor când ați venit și l-am văzut, adică el e tipul! Până și vocea e la fel. Bine, cel pe care l-am văzut la subsol avea părul mai scurt și era mai în vârstă, poate în jur de patruzeci...

– Dar dacă individul ăla avea patruzeci și se petrecea acum cinci ani... Henry are doar douăzeci și opt, deci ar fi avut douăzeci și trei pe atunci, Alicia.

– Ah. Aha. Dar, Clare, e ciudat rău... are vreun frate?

– Nu. Taică-său nu prea seamănă cu el.

– Poate a fost, știi, o proiecție astrală sau așa ceva.

– Călătorie în timp, propun eu cu un zâmbet.

– A, da, sigur. Dumnezeu, ce bizar.

Ecranul televizorului se întunecă o clipă, apoi suntem iar înapoi la Donna, în tufișul ei de hortensie, și Jimmy Stewart, care se plimbă în jurul tufișului cu halatul de baie pe braț. O tachinează, îi spune că o să vândă bilete pentru cine vrea s-o vadă. Bădăranul, îmi spun, deși roșesc amintindu-mi lucruri și mai rele pe care i le-am spus sau i le-am făcut lui Henry în legătură cu chestiunea hainelor/goliciunii. Dar apoi apare o mașină, iar Jimmy Stewart îi aruncă Donnei halatul.

„Tatăl tău a avut un atac cerebral”, spune cineva din mașină, iar el a și plecat, abia aruncând o privire în urmă către Donna Reed, care stă părăsită în frunzișul ei. Mi se umplu ochii de lacrimi.

– Doamne, Clare, e-n regulă, o să se întoarcă, îmi amintește Alicia. Zâmbesc și ne așezăm comod să ne uităm cum dl Potter îl zeflemisește pe bietul Jimmy Stewart și-l face să renunțe la colegiu ca să se ocupe de afacerea cu împrumuturi și economii, sortită eșecului...

– Ticălosul, zice Alicia.

– Ticălosul, încuviințez.

HENRY: Pe când intrăm din aerul rece al nopții în căldura și lumina din biserică, simt cum mi se agită stomacul. N-am mai fost niciodată la o liturghie catolică. Ultima dată când am participat la vreun serviciu religios a fost la înmormântarea mamei. Mă țin

de brațul lui Clare ca un orb, iar ea mă conduce prin culoarul central și ne așezăm pe o bancă goală. Clare și familia ei îngenunchează pe scăunelele cu perne, iar eu stau așezat, cum mi-a spus Clare. Am ajuns devreme. Alicia a dispărut, iar Nell stă în spatele nostru împreună cu soțul ei și cu fiul lor, care a primit permisie din Marină. Dulcie stă cu cineva de vârsta ei. Clare, Mark, Sharon și Philip au îngenunchiat umăr la umăr, fiecare cu altă atitudine: Clare e timidă, Mark, superficial, Sharon, calmă și absorbită, Philip, extenuat. Biserica e plină de floarea-Crăciunului. Miroase a ceară și a haine umede. În dreapta altarului e un montaj minuțios al scenei din iesle, cu Maria, Iosif și însoțitorii lor. Se umple de lume care își caută loc pe bănci și se salută. Clare se furișează pe bancă lângă mine, iar Mark și Philip o imită; Sharon mai rămâne în genunchi câteva clipe, apoi cu toții stăm înșirați, așteptând în tăcere. Un bărbat în costum intră în scenă – altar, ce-o fi – și testează microfoanele de pe micul pupitru de lectură, după care dispare iar undeva în spate. E mult mai multă lume acum, e chiar aglomerație. Alicia, alte două femei și un bărbat apar în stânga scenei, ducându-și cu ei instrumentele. Femeia blondă e violonistă, iar cea cu părul gri-castaniu cântă la violă; bărbatul, care e gârbovit și își târșăie picioarele de bătrân ce e, cântă tot la vioară. Cu toții sunt îmbrăcați în negru. Se așază pe scaunele pliante, aprind luminile de la pupitre, își răsfoiesc cu zgomot partiturile, ciupesc diverse coarde și privesc unii la alții ca să se pună de acord. Deodată se lasă tăcerea, iar în această tăcere se ridică o notă muzicală lungă, monotonă, joasă, care umple spațiul, fără legătură cu nicio bucată muzicală cunoscută, ci existând pur și simplu, prelungită. Alicia mișcă arcușul încet-încet, iar sunetul pe care îl produce pare a se naște de nicăieri, pare să-și aibă originea între urechile mele, rezonază în interiorul craniului meu ca niște degete care-mi ating creierul. Apoi se oprește. Liniștea care urmează e scurtă, dar absolută. Apoi toți cei patru muzicieni se avântă în acțiune. După simplitatea acelei note unice, muzica lor e disonantă, modernă, aspră și iritantă, o fi Bartok? mă întreb, dar apoi înțeleg ce ascult și îmi dau seama că se cântă *Silent Night*. Nu-mi dau seama de ce sună atât de ciudată până n-o văd pe

violonista blondă pocnind cu piciorul în scaunul Aliciei, după care piesa devine clară. Clare îmi aruncă o privire și zâmbește. Toată lumea din biserică se relaxează. *Silent Night* lasă locul unui imn pe care nu-l recunosc. Toată lumea se ridică în picioare și se întoarce spre partea din spate a bisericii; preotul pășește pe alea centrală însoțit de un mare cortegiu de băieți și de câțiva bărbați în costume. Mărșăluiesc solemn către partea din față a bisericii și își ocupă locurile. Muzica se oprește brusc. Ah, nu, îmi spun, acum ce mai e? Clare mă ia de mână și ne ridicăm împreună, în mijlocul mulțimii, iar dacă există un Dumnezeu, atunci, Dumnezeule, lasă-mă să stau aici tăcut și nebăgat în seamă, aici și acum, aici și acum.

CLARE: Henry arată de parcă ar fi în pragul leșinului. Dragă Doamne, te rog. Fă să nu dispară acum. Părintele Compton ne urează bun venit pe un ton de crainic de radio. Îmi bag mâna în buzunarul hainei lui Henry, îmi trec degetele prin gaura de jos, îi găsesc penisul și strâng. El tresare de parcă i-aș fi administrat un șoc electric.

– Domnul fie cu voi, spune părintele Compton.

– Și cu voi, răspundem cu toții tăgănat.

La fel, totul e la fel. Și totuși iată-ne aici, în fine, în văzul tuturor. Parcă simt privirea lui Helen sfredelindu-mi spinarea. Ruth șade la cinci rânduri în spatele nostru, cu fratele și părinții ei. Nancy, Laura, Mary Christina, Patty, Dave și Chris, chiar și Jason Everleigh; parcă toată lumea cu care am fost la școală e aici în seara aceasta. Mă uit la Henry, care habar n-are de toate astea. Transpiră. Îmi aruncă o privire, ridică dintr-o sprânceană. Începe liturghia. Citirea, Kyria^[79], *Pacea fie cu voi: și cu voi*. Ne ridicăm toți pentru Evanghelie, Luca, Capitolul 2. Toată lumea din imperiul roman, călătorind spre orașele de baștină pentru recensământ, Iosif și Maria, *grea cu copil*, nașterea, miraculos, umil. Scutecele, ieslea. Nu înțeleg ce sunt toate astea, dar frumusețea întregului e de netăgăduit. Păstorii, adăstând în câmp. Îngerul: *nu vă temeți, căci, iată, vă binevestesc bucurie mare...* Henry dă din picior și mă distrage. Își ține ochii închiși și își mușcă buza. O multitudine de îngeri.

– *Dar Maria păstra toate acestea și le cântărea în inima sa, intonează părintele Compton.*

– Amin, răspundem și ne așezăm să ascultăm predica.

Henry se apleacă spre mine și mă întreabă în șoaptă:

– Unde e toaleta?

– Pe acolo, îi spun arătând către ușa pe unde au intrat Alicia, Frank și ceilalți.

– Cum ajung acolo?

– Ia-o spre capătul bisericii și de acolo pe alea laterală.

– Dacă nu mă mai întorc...

– Trebuie să te întorci.

Pe când părintele Compton rostește „În această noapte a celei mai mari bucurii...”, Henry se ridică și pleacă repede. Privirea părintelui îl urmărește mergând spre partea din spate și înapoi către ușă. Mă uit la el când se strecoară pe ușă, iar aceasta se închide în urma lui.

HENRY: Mă aflu în ceea ce pare a fi holul unei școli elementare. Nu intra în panică, îmi tot repet. Nimeni nu te poate vedea. Ascunde-te undeva. Mă uit în jur cu disperare, și iată o ușă: BĂIEȚI. O deschid și mă pomenesc într-o încăpere pentru bărbați în miniatură – gresie cafenie, instalații micuțe și apropiate de podea, un calorifer încins, care intensifică mirosul de săpun destinat instituțiilor publice. Întredeschid fereastra și-mi apropii fața să mă uit. Arbori pereni îmi blochează complet vederea, iar aerul rece pe care îl inspir are gust de pin. După câteva minute, încep să nu mă mai simt atât de rarefiat. Mă las la podea, încovrigat, cu genunchii la gură. Iată-mă. În formă solidă. Acum. Aici, pe podeaua asta cu dale cafenii. Pare o dorință atât de mărunță. Continuitatea. Sigur, dacă există un Dumnezeu, el vrea ca noi să fim buni și n-ar fi rezonabil să se aștepte ca cineva să fie bun fără să-l stimuleze în acest sens, iar Clare e foarte, foarte bună, și chiar crede în Dumnezeu, și-atunci, de ce ar decide el s-o facă de râs în fața tuturor acelor oameni...

Deschid ochii. Toate instalațiile de porțelan au aure iridiscente, albastru, verde, violet, și mă resemnez că voi pleca, nu e cale de oprire, încep să tremur, „Nu!”, dar dispar.

CLARE: Părintele își termină predica, al cărei subiect este pacea mondială, iar tati se apleacă peste Sharon și Mark și șoptește:

– Prietenului tău îi e rău?

– Da, îi răspund tot în șoaptă. Îl doare capul și asta îi dă uneori stări de greață.

– Să mă duc să văd dacă pot să-l ajut?

– Nu! Se descurcă el.

Tati nu pare convins, dar rămâne pe locul lui. Părintele binecuvântează anafura. Încerc să-mi reprim tentația de a fugi afară să-l caut pe Henry. Cei din primele rânduri se ridică pentru împărtășanie. Alicia interpretează suita nr. 2 pentru violoncel de Bach. E o muzică tristă și superbă. Vino înapoi, Henry. Vino înapoi.

HENRY: Sunt în apartamentul meu din Chicago. E întuneric și stau în genunchi în camera de zi. Mă ridic clătinându-mă și mă pocnesc cu genunchiul de rafturile cu cărți.

– Futu-i!

Nu-mi vine să cred. N-am petrecut nici măcar o zi cu familia lui Clare, și m-am pomenit supt de acolo și scuipat în nenorocitul meu de apartament ca o nenorocită de minge de pinball...

– Hei.

Mă întorc și iată-mă șezând somnoros pe marginea canapelei extensibile.

– Ce dată e azi? întreb.

– 28 decembrie 1991. Peste patru zile.

Mă așez pe pat.

– Nu mai suport.

– Relaxează-te. O să te întorci în câteva minute. N-o să observe nimeni. N-o să mai ai nicio problemă tot restul vizitei acolo.

– Mda?

– Mda. Nu te mai văicări, spune sinele meu, imitându-l perfect pe tata.

Îmi vine să-l pocnesc, dar la ce-ar folosi? Se aude o muzică în surdină.

– E Bach?

– Ha? A, da, e în capul tău. E Alicia.

– Ce ciudat. Ah!
Fug la baie și aproape că ajung.

CLARE: Ultimii oameni tocmai primesc împărtașania când Henry apare în ușă, puțin cam palid, dar pe picioare. O ia înapoi pe același traseu și se strecoară lângă mine.

– Liturghia s-a sfârșit, mergeți în pace, spune părintele Compton.

– Amin, răspundem noi.

Băieții de altar se adună ca un banc de pești în jurul părintelui și pornesc veseli pe coridorul central, iar noi ne înșirăm cu toții în urma lor. O aud pe Sharon întrebându-l pe Henry dacă se simte bine, dar nu prind și răspunsul lui, fiindcă ne întâlnim cu Helen și Ruth și îl prezintă pe Henry.

– Dar ne-am mai întâlnit, spune Helen cu un zâmbet tâmp.

Henry se uită la mine panicat. Neg dând din cap spre Helen, care surâde afectat.

– Mă rog, poate că nu, spune ea.

– Mă bucur să te cunosc, Henry, spune Ruth, întinzând cu sfială mâna către Henry.

Spre surprinderea mea, el îi ține mâna câteva clipe, apoi spune „Bună, Ruth” înainte de a i-o prezenta, dar din câte văd ea nu-l recunoaște. Ni se alătură și Laura chiar în momentul când apare Alicia, pocnind în dreapta și stânga cu lada violoncelului.

– Veniți mâine pe la mine, ne invită Laura. Părinții mei pleacă la patru, se duc în Bahamas.

Cu toții răspundem afirmativ, cu mare entuziasm; în fiecare an, de Crăciun, imediat ce s-au deschis cadourile părinții Laurei pleacă să viziteze câte un loc de pe la Tropice, și în fiecare an noi ne bulucim la ei acasă îndată ce mașina lor dispare după curba șoselei.

Ne despărțim cu un cor de urări de Crăciun. Când ieșim pe ușa din lateralul bisericii, către parcare, Alicia exclamă:

– Îh, eram convinsă!

Totul e acoperit de un strat gros de zăpadă proaspătă, lumea e din nou albă. Stau nemișcată și privesc copacii și mașinile, și peisajul din cealaltă parte a străzii, dinspre lac, care se sparge invizibil în plaja aflată jos,

mult sub biserica de pe malul înalt și abrupt. Henry stă lângă mine, așteptând.

– Hai, Clare, spune Mark, iar eu mă urnesc.

HENRY: E vreo 1:30 noaptea când intrăm pe ușa Casei Meadowlark. Tot drumul spre casă, Philip a ocărât-o pe Alicia pentru „greșeala” de la începutul lui *Silent Night*, iar ea a stat tăcută, privind pe fereastra mașinii la casele întunecate și la copaci. Acum urcăm toți în camerele noastre, după ce ne-am spus „Crăciun fericit” de vreo cincizeci de ori – exceptându-le pe Alicia și Clare, care au dispărut într-o cameră din capătul holului de la etajul întâi. Mă întreb ce să fac și, dintr-un impuls de moment, mă duc după ele.

– ... e o puță, o aud pe Alicia când îmi bag capul pe ușă.

Camera e dominată de o enormă masă de biliard scăldată în lumina strălucitoare a unei lămpi suspendate deasupra ei. Clare aranjează bilele, iar Alicia se fâșie de colo-colo în penumbra din capătul mesei luminate.

– Păi, dacă încerci cu tot dinadinsul să-l enervezi și el se enervează, nu înțeleg de ce te superi, spune Clare.

– E așa de *plin de el*, zice Alicia, împungând aerul cu degetul.

Tușesc. Ele tresar, apoi Clare spune:

– Ah, Henry, slavă Domnului, credeam că ești tati.

– Vrei să joci? mă întreabă Alicia.

– Nu, o să mă uit doar.

Mă așez pe un scaun înalt de lângă masă.

Clare îi dă Aliciei un tac. Alicia îl dă cu talc la vârf și sparge agresiv. Două dungate cad în buzunarele din colțuri. Alicia mai trimite două la fund înainte de a rata la mustață o lovitură prin ricoșeu.

– Aoleu, face Clare. Nasol de mine.

Clare elimină o plină simplă, doiul, care aștepta pe marginea unui buzunar de colț. La următoarea lovitură trimite bila albă în coș pe urmele treiului, iar Alicia le pescuiește pe amândouă și își pregătește lovitura. Elimină dungatele fără alte discuții.

– Bila opt, buzunarul lateral, spune ea, și așa se întâmplă.

– Au, oftează Clare. Sigur nu vrei să joci?

Îmi oferă tacul ei.

- Hai, Henry, zice Alicia. Hei, vrea cineva de băut?
- Nu, răspunde Clare.
- Ce ai? întreb.

Alicia aprinde o lampă și în fundul camerei apare un superb bar vechi. Eu și Alicia ne băgăm în spatele lui și, ca să vezi! cam tot ce-mi poate trece prin cap în materie de alcool e acolo. Alicia își amestecă niște rom cu Cola. Ezit în fața unei asemenea bogății, dar până la urmă îmi torn un whiskey tare. Clare se hotărăște să-și ia și ea ceva; pe când răstoarnă tăvița cu cuburi de gheață într-un pahar ca să-si toarne un lichior Kahlua, se deschide ușa și înlemnim toți.

E Mark.

- Unde-i Sharon? îl întreabă Clare.

– Încuie, ordonă Alicia.

El răsucesce încuietorea și vine în spatele barului.

– Sharon doarme, spune, scoțând o Heineken din micul frigider.

Desface sticla și se apropie agale de masă.

– Cine joacă?

– Alicia și Henry, răspunde Clare.

– Hmm. L-a avertizat cineva?

– Taci din gură, Mark, spune Alicia.

– E Jackie Gleason¹⁸⁰¹ deghezizat, mă asigură Mark.

– Să începă jocurile, spun întorcându-mă spre Alicia.

Clare așază iar bilele. Alicia sparge. Whiskeyul mi-a învăluit sinapsele și totul capătă contur și claritate. Bilele explodează ca un foc de artificii și formează un tipar nou. 13 se bălăngăne pe marginea unui buzunar din colț, apoi cade.

– Dungatele din nou, spune Alicia.

Elimină 15, 12 și 9, după care un aranjament prost o forțează să încerce o lovitură cu dublu ricoșeu imposibil de realizat.

Clare stă la marginea spotului de lumină, astfel încât fața ei e în umbră, dar trupul, cu mâinile încrucișate pe piept, îi rămâne în lumină. Îmi concentrez atenția spre masă. A trecut ceva vreme. Elimin cu ușurință 2, 3 și 6, apoi mă uit să văd ce mișcare mai pot să fac. Bila 1 e proptită în dreptul buzunarului din colțul opus al mesei; cu bila albă lovesc numărul 7, care împinge 1 în buzunar. Trimit bila 4 într-un buzunar lateral cu o

lovitură indirectă și bila 5 în colțul din spate printr-un ricoșeu norocos. A fost doar o întâmplare, nu rezultatul îndemnării, totuși Alicia fluieră admirativ. Numărul 7 e doborât fără incidente.

– Optul în colț, arăt cu tacul.

Și acolo se duce. Se aude un oftat general în jurul mesei.

– Ah, ce frumoasă a fost asta, spune Alicia. Mai fă o dată.

Clare zâmbește în întuneric.

– Nu vezi toată ziua așa ceva, îi spune Mark Aliciei.

– Sunt prea obosită ca să mă concentrez. Și prea nervoasă.

– Din cauza lui tata?

– Mda.

– Păi, dacă-l pocnești, te pocnește și el.

– Oricine poate să greșească, se îmbufnează Alicia.

– Vreun minut, a sunat a Terry Riley^[81], îi spun Aliciei.

– Chiar *era* Terry Riley, îmi răspunde ea zâmbind. Era din *Salome Dances for Peace*^[82].

Pe Clare o umflă râsul.

– Cum a ajuns Salomeea în *Silent Night*?

– Păi, știi, Ioan Botezătorul, m-am gândit că are destulă legătură, și dacă transpui cu o octavă mai jos partea aia pentru vioară de la început, sună binișor, să știi, la la la, LA...

– Dar nu poți să-l scoți de vină că s-a enervat, spune Mark. Doar știe că n-ai cânta accidental ceva care să sune așa.

Îmi torn al doilea pahar.

– Ce-a zis Frank? întreabă Clare.

– A, el a înțeles. A încercat să-și dea seama cum să facă o piesă nouă din asta, știi, un fel de *Silent Night* combinat cu Stravinski. Păi, Frank are optzeci și șapte de ani, nu-i pasă lui dacă mă prostesc eu câtă vreme asta îl distrează. Arabella și Ashley s-au cam șucărit totuși la faza asta.

– Păi, nu-i prea profesionist, spune Mark.

– Cui îi pasă? Suntem la St. Basil, nu cine știe unde. (Alicia se uită la mine.) Tu ce crezi?

Ezit.

– Mie nu prea-mi pasă, spun în cele din urmă. Dar dacă te-ar auzi tata făcând așa ceva, ar fi foarte supărat.

– Serios? De ce?

– El e de părere că orice bucată muzicală trebuie tratată cu respect, chiar dacă e una care nu-i prea place. Vreau să zic că lui nu-i place Ceaikovski, de pildă, sau Strauss, dar cântă lucrările lor cu toată seriozitatea. De aia e el așa grozav; cântă orice bucată de parcă ar fi îndrăgostit de ea.

– Ah.

Alicia se duce în spatele barului, își mai prepară ceva de băut și cugetă o vreme.

– Păi, ai noroc de un tată grozav, care mai iubește și altceva în afară de bani.

Stau în spatele lui Clare, în întuneric, și îmi plimb degetele în sus pe spatele ei. Ea își duce mâna la spate, iar eu i-o apuc.

– Nu cred că ai spune asta dacă mi-ai cunoaște cât de cât familia. Și în afară de asta tatăl tău pare să țină la tine foarte mult.

– Ba nu, spune ea scuturând din cap. Vrea doar să fiu perfectă în fața prietenilor lui. Nu-i pasă câtuși de puțin. (Adună bilele și le potrivește cu triumphiul.) Cine vrea să joace?

– Joc eu, spune Mark. Henry?

– Sigur.

Eu și Mark ne dăm tacurile cu calc și ne plasăm de-o parte și de cealaltă a mesei.

Sparg. 4 și 15 pică în coșuri.

– Plinele, aleg, văzând bila 2 lângă colț.

O elimin și în același timp ratez numărul 3. Încep să obolesc, iar coordonarea îmi slăbește de la whiskey. Mark joacă hotărât, dar fără talent, eliminând 10 și 11. Continuăm cu schimbul și nu după mult timp elimin toate plinele. 13-le lui Mark e parcat pe buza unui buzunar de colț.

– Bila 8, spun arătând spre ea.

– Știi, dacă elimini bila lui Mark pierzi, spune Alicia.

– 'N regulă, îi răspund.

Lansez ușurel de-a lungul mesei bila albă, care pupă drăgăstos bila 8 și o trimite lin către 13, pe care pare că o ocolește ca la o lovitură ricoșată, și cade în coș plină

de bun-simț. Clare râde, dar bila 13 se clatină și apoi cade și ea.

– Eh, asta e, spun. Cum a venit, așa s-a dus.

– Frumos joc, spune Mark.

– Dumnezeuule, unde-ai învățat să joci așa? mă întreabă Alicia.

– A fost unul dintre lucrurile pe care le-am învățat la facultate, împreună cu băutul, poezia engleză și germană și drogurile.

Lăsăm tacurile și punem mâna pe pahare și sticle.

– La ce specializare erai? mă întreabă Mark și descuie ușa.

Ieșim cu toții în hol, îndreptându-ne spre bucătărie.

– Literatură engleză.

– Cum de nu muzică? se miră Alicia, ținând în echilibru într-o mână paharul ei și pe cel al lui Clare, în timp ce cu cealaltă împinge ușa sufrageriei.

Râd.

– N-o să-ți vină să crezi ce anti-muzical sunt. Părinții mei erau convinși că au adus alt copil acasă de la spital.

– Probabil asta i-a oprit, spune Mark. Cel puțin tata nu te presează să te faci avocat, i se adresează Aliciei.

Intrăm în bucătărie, iar Clare aprinde lumina.

– Nici pe tine nu te presează, i-o întoarce ea. Îți place.

– Păi, asta și voiam să zic. Pe niciunul dintre noi nu ne obligă să facem ce nu vrem.

– Asta i-a oprit? mă întreabă Alicia. Ce m-aș fi bucurat de așa ceva.

– Păi, înainte să moară mama, totul era grozav. După aceea, totul a devenit îngrozitor. Dacă aș fi fost vreun virtuozi al viorii, poate... Habar n-am. (Mă uit la Clare și dau din umeri.) Oricum, eu și tata nu ne înțelegem. Deloc.

– Cum așa?

– Ora de culcare, zice Clare.

Ceea ce înseamnă „Gata, ajunge”. Alicia așteaptă un răspuns. Mă întorc cu fața spre ea.

– Ai văzut vreo poză cu mama? (Ea dă din cap a negație.) Arăt exact ca ea.

– Și ce?

Alicia se apucă să spele paharele la robinet. Clare le șterge.

– Și el nu suportă să se uite la mine. Vreau să spun că asta e doar un motiv printre multe altele.

– Dar...

– Alicia...

Clare încearcă, dar Alicia e de neoprit.

– Dar e *tatăl* tău.

Zâmbesc.

– Lucrurile pe care le faci tu ca să-l iriți pe tatăl tău sunt floare la ureche pe lângă lucrurile pe care ni le-am făcut și ni le facem eu și tata.

– Cum ar fi?

– Cum ar fi numeroasele ocazii în care m-a încuiat pe dinafară apartamentului, indiferent cum era vremea. Cum ar fi atunci când i-am aruncat în râu cheile de la mașină. Chestii de-astea.

– De ce-ai făcut asta?

– N-am vrut să facă praf mașina, că era beat.

Alicia, Mark și Clare se uită toți la mine și dau din cap. Mă înțeleg perfect.

– Ora de culcare, spune Alicia.

Ieșim toți din bucătărie și ne ducem în camerele noastre fără niciun alt cuvânt în afară de „Noapte bună”.

CLARE: E 3:14 dimineța după ceasul meu deșteptător, iar eu de-abia încep să mă încălzesc în patul meu rece, când ușa se deschise și Henry intră fără niciun zgomot. Trag într-o parte păturile, iar el sare în pat, care scârțâie cât ne aranjăm.

– Bună, șoptesc.

– Bună, șoptește și Henry.

– Nu-i o idee bună.

– Era tare frig la mine în cameră.

– Aha.

Henry mă atinge pe obraz și îmi înăbuș un țipăt. Are degetele reci ca gheața. I le frec între palmele mele. Henry se înșurubează mai adânc în pături. Mă lipesc de el, încercând să mă încălzesc iar.

– Porți ciorapi? mă întreabă încet.

– Da.

El se întinde și mi-i scoate din picioare. După câteva clipe și o mulțime de scârțâieli și șșș-uri, suntem amândoi în pielea goală.

– Unde te-ai dus când ai plecat din biserică?

– La mine în apartament. Timp de vreo cinci minute, peste patru zile.

– De ce?

– Obosit. Tensionat, presupun.

– Nu, de ce acolo?

– 'Bar n-am. O fi vreun mecanism implicit. Controlorii de trafic în timp s-au gândit că mi-ar sta bine acolo, poate.

Henry își îngroapă mâna în părul meu.

Afară se luminează.

– Crăciun fericit, îi șoptesc.

Henry nu răspunde, iar eu zac în brațele lui, trează, gândindu-mă la mulțimi de îngeri, ascultându-i respirația ritmică și cântărind în inima mea.

HENRY: Pe la primele ore ale dimineții mă dau jos din pat să fac pipi; stând somnoros în baia lui Clare și urinând la lumina unei lămpi reprezentând-o pe zâna Tinkerbell, aud o voce de fată care spune „Clare?” și, înainte să-mi pot da seama de unde vine vocea, se deschide o ușă despre care crezusem până atunci că e de la o debara și mă pomenesc stând gol-pușcă în fața Aliciei.

– Ah, șoptește ea, în vreme ce eu înșfac tardiv un prosop și mă acopăr.

– Ah, bună, Alicia, șoptesc și ne rânjim unul la altul.

Ea dispare înapoi în camera ei la fel de repede cum a intrat.

CLARE: Dormitez și ascult zgomotele casei care se trezește. Nell e jos la bucătărie, cântând și zornăind cratițele. Cineva pășește pe hol, trecând prin fața ușii mele. Mă uit alături, văd că Henry încă doarme adânc și deodată îmi dau seama că trebuie să-l scot de aici fără să ne vadă cineva.

Mă extrag dintre Henry și pături și mă dau jos din pat cu mare grijă. Îmi ridic cămașa de noapte de pe podea și nici n-o ridic bine deasupra capului, că Etta bagă capul pe ușă și spune:

– Clare! Ridică-te și strălucește, e Crăciunul!

O aud pe Alicia strigând-o pe Etta. Îmi trag cămașa peste cap și o văd pe Etta întorcându-se să-i răspundă Aliciei. Mă întorc spre pat și Henry nu mai e acolo.

Pantalonii lui de pijama zac pe covor; îi împing cu piciorul sub pat. Etta intră în cameră în halatul ei de baie galben, cu cozile împletite atârându-i pe umeri. Îi urez „Crăciun fericit!”, iar ea îmi spune ceva despre mama, dar nu prea reușesc s-o ascult fiindcă mi-l imaginez pe Henry materializându-se în fața ei.

– Clare? spune Etta, cercetându-mă cu o privire îngrijorată.

– Ha? A, scuze. Cred că sunt încă adormită.

– E cafea jos.

Etta face patul. Pare nedumerită.

– Îl fac eu, Etta. Tu du-te jos.

Ea se duce de cealaltă parte a patului. Mama bagă capul pe ușă. E frumoasă și liniștită, după furtuna de azi-noapte.

– Crăciun fericit, iubito.

Mă duc la ea și o sărut ușor pe obraz.

– Crăciun fericit, mamă.

E foarte greu să rămâi supărat pe ea când redevine mama adorabilă pe care o cunosc.

– Etta, nu cobori cu mine? întreabă mama.

Etta pocnește pernele cu mâinile și urmele gemene ale capetelor noastre dispar, îmi aruncă o privire, ridică o sprânceană, dar nu spune nimic.

– Etta?

– Vin...

Etta se zorește afară după mama. Închid ușa în urma lor și mă sprijin de ea, la timp ca să-l văd pe Henry rostogolindu-se de sub pat. Se scoală în picioare și începe să-și pună pijamaua. Încui ușa.

– Unde erai? întreb în șoaptă.

– Sub pat, îmi răspunde la fel, pe un ton de parcă răspunsul era evident.

– Tot timpul?

– Da.

Din nu știu ce motiv, chestia asta mi se pare extrem de amuzantă și mă face să chicotesc. Henry îmi pune o mână pe gură și în scurt timp râdem de ne cocoșăm amândoi, pe mutește.

HENRY: Ziua de Crăciun e ciudat de calmă după valurile zbuciumate de ieri. Ne adunăm în jurul bradului, ușor jenați în halatele noastre de baie și în

papuci, se deschid cadourile, se aud exclamații. După mulțumiri expansive de fiecare parte, ne luăm micul dejun. După o pauză, ne așezăm la masa de Crăciun, ridicând laude lui Nell și homarilor. Toată lumea zâmbește, toată lumea e manierată și arată bine. Suntem un model de familie fericită, o reclamă la burghezie. Suntem tot ce am tânjit să am de câte ori stăteam în restaurantul Lucky Wok cu tata și cu doamna și domnul Kim în fiecare zi de Crăciun și mă prefăceam că mă distrez de minune, în vreme ce adulții priveau stânjeniți. Dar pe când trândăvim, cu burta plină după masă, în camera de zi, uitându-ne la televizor la fotbal, citind cărțile pe care ni le-am dăruit reciproc și încercând să manevrăm cadourile care au nevoie de baterii și/sau de asamblare, există o stare de tensiune vizibilă. Ca și cum undeva într-o cameră îndepărtată din casa asta s-ar fi semnat un acord de încetare a focului, iar acum toate părțile beligerante se străduiesc să-l respecte, cel puțin până mâine, cel puțin până la o nouă livrare de muniție. Ne jucăm rolurile toți, prefăcându-ne relaxați, intrând în pielea idealului de mamă, de tată, surori, frate, iubit, logodnică. Astfel încât e o ușurare când Clare se uită la ceas, se scoală de pe canapea și spune:

– Haideți, e vremea să mergem la Laura.

CLARE: Petrecerea Laurei e în toi când ajungem acolo. Henry, tensionat și palid, se îndreaptă către băuturi de cum ne scoatem paltoanele. Eu încă mă simt somnoroasă de la vinul băut la masa de Crăciun, așa că îl refuz când mă întreabă ce vreau, iar el îmi aduce o Cola. Se ține de berea aia de parcă ar fi elementul lui de stabilitate.

– Sub nicio formă, nu care cumva să mă lași să mă descurc de unul singur, îmi cere Henry, privind peste umărul meu.

Și, înainte de a apuca măcar să întorc capul, Helen e lângă noi. Urmează o scurtă tăcere jenantă.

– Deci, Henry, spune Helen, auzim că ești bibliotecar. Dar nu *arăți* a bibliotecar.

– De fapt sunt model pentru lenjerie Calvin Klein. Chestia cu bibliotecarul e doar de fațadă.

N-am mai văzut-o niciodată pe Helen pusă în dificultate. Mi-aș fi dorit să am un aparat foto. Își revine

totuși rapid, îl măsoară cu privirea pe Henry de sus până jos și zâmbește.

– Bine, Clare, poți să-l păstrezi.

– Ce ușurare, îi răspund. Am pierdut chitanța.

Laura, Ruth și Nancy se apropie de noi din trei părți, cu un aer hotărât, și ne interoghează: cum ne-am cunoscut, cum își câștigă Henry existența, unde a făcut facultatea, bla, bla, bla. Nu mi-aș fi imaginat niciodată că momentul în care eu și Henry apăream în sfârșit împreună în public avea să fie atât de iritant și în același timp atât de plictisitor. Mă adun, chiar în momentul în care Nancy spune:

– Ce ciudat că te cheamă Henry.

– Poftim? spune Henry. De ce?

Nancy îi povestește despre petrecerea în pijama de la Mary Christina, când tabla Ouija a spus că urma să mă mărit cu cineva pe nume Henry. Henry pare impresionat.

– Chiar așa? mă întreabă.

– Ăă, mda.

Simt o nevoie urgentă de a urina.

– Scuzați-mă, spun, desprinzându-mă de grup și ignorând expresia rugătoare a lui Henry.

O iau la fugă pe scări în sus, cu Helen năpustindu-se pe urmele mele. Mă văd nevoită să-i trântesc în nas ușa băii ca s-o opresc să intre după mine.

– Deschide, Clare, spune ea, zgâlțâind mânerul ușii.

Fără grabă, fac pipi, mă spăl pe mâini, îmi refac rujul.

– Clare, mormăie Helen. O să mă duc jos și o să-i spun iubitului tău toate lucrurile odioase pe care le-ai făcut vreodată în viața ta, până la ultimul, dacă nu deschizi ușa imed...

Deschid, iar Helen aproape cade grămadă în camera de baie.

– Ei bine, Clare Abshire, spune ea amenințător.

Închide ușa. Eu mă așez pe marginea căzii, ea se sprijină de chiuveță, așinându-se deasupra mea în pantofii ei de lac.

– Recunoaște. Ce e de-adevăratelea între tine și individul ăsta, Henry? Păi, ai stat acolo și ai spus ditamai grămada de minciuni. Nu l-ai cunoscut pe omul ăsta acum trei luni, îl cunoști de ani de zile! Care-i marele secret?

Nu prea știu cu ce să încep. Să-i spun lui Helen adevărul? Nu. De ce nu? Din câte știu, Helen l-a văzut pe Henry o singură dată, iar el nu arăta prea diferit de cum arată acum. O iubesc pe Helen. E puternică, e ținută, e greu de păcălit. Dar știu că nu m-ar crede dacă i-aș spune „călătorie în timp, Helen”. Trebuie să vezi ca să crezi.

– Bine, îi spun, punându-mi la bătaie toată istețimea. Da, îl cunosc de mult timp.

– De cât timp?

– De când aveam șase ani.

Lui Helen îi iese ochii din cap ca în desene animate. Mă pufnește râsul.

– De ce... cum așa... păi, de cât timp *te întâlnești* cu el?

– Habar n-am. Adică a fost o vreme când lucrurile erau așa, cam pe muchie, dar nu se întâmpla nimic concret, știu. Asta însemnând că Henry se ținea tare în ideea că n-o să facă prostii cu un copil mic, așa că eu eram doar îndrăgostită de el nebunește și fără speranță...

– Dar... cum se face că noi n-am aflat niciodată de el? Nu văd de ce a trebuit să fie totul așa secretos. Puteai să-mi spui.

– Păi. Cam știai.

Jalnic și neconvingător, știu.

Helen are un aer rănit.

– Asta nu-i același lucru cu a-mi spune personal.

– Știu. Îmi pare rău.

– Pf! Și deci care era treaba?

– Păi, e cu opt ani mai mare decât mine.

– Și ce?

– Și când aveam doisprezece ani, iar el, douăzeci, era o problemă.

Ca să nu mai vorbesc de vremea când eu aveam șase ani, iar el, patruzeci.

– Tot nu pricep. Adică îmi dau seama de ce nu voiai să știe *părinții* tăi că te jucai de-a Lolita cu acest Humbert Humbert, dar nu înțeleg de ce n-ai putut să ne spui *nouă*. Pe *noi* ne-ar fi interesat foarte tare. Adică am petrecut atâta timp în păreri de rău pentru tine, făcându-ne griji pentru tine, întrebându-ne de ce te purtai ca o

călugăriță... (Helen dă din cap.) Și tu, iată, în tot acest timp ți-o trăgeai cu Mario bibliotecarul...

Nu mă pot abține, roșesc.

– *Nu* mi-am tras-o cu el în tot acest timp.

– Ei, haide.

– Serios! Am așteptat până am împlinit eu optsprezece ani. Am făcut-o de ziua mea.

– Chiar și așa, Clare, începe Helen, dar se aude o bătaie puternică în ușa băii, apoi o voce gravă de bărbat întreabă: „N-ați mai terminat acolo, fetelor?”.

– Va urma, îmi șuieră Helen pe când ieșim din baie în aplauzele a cinci bărbați care, stau la coadă pe hol.

Îl găsesc pe Henry în bucătărie, ascultând răbdător trăncănelile despre fotbal ale unuia dintre inexplicabilii amici sportivi ai Laurei. Prind privirea iubitei lui, o blondă cu nasul mic și rotund, iar ea îl trage de acolo să mai aducă de băut.

– Uite, Clare, spune Henry. Copilași punkiști!

Mă uit încotro îmi arată el și îi văd pe Jodie, sora de paisprezece ani a Laurei, și pe iubitul ei, Bobby Hardgrove. Bobby are o creastă verde și toată costumația de rigoare, tricou sfâșiat/ace de siguranță, iar Jodie încearcă să arate ca Lydia Lunch^[83], dar zici că-i un raton căruia i-a mers prost la frizer. Zici că sunt la o petrecere de Halloween, nu la una de Crăciun. Arată izolați și în defensivă. Dar Henry e entuziasmat.

– Fiu! Câți ani au, vreo doișpe?

– Paișpe.

– Ia să vedem, paișpe, din nouă’s’unu, asta înseamnă... o, doamne, s-au născut în 1977. Mă simt bătrân. Mai vreau de băut.

Laura traversează bucătăria ținând o tavă cu Țoiuri de votcă. Henry ia două și le dă pe gât rapid unul după altul, după care se strâmbă.

– Pff. Dezgustător.

Râd.

– Ce muzici crezi că ascultă? mă întreabă Henry.

– Nu ș’. De ce nu te duci să-i întrebi?

Henry își ia o figură panicată.

– A, n-aș putea. I-aș speria.

– Cred că *tu* ești speriat de ei.

– Ei, s-ar putea să ai dreptate. Arată așa de plăpânzi și de tineri și necopți, ca un fel de mazărici.

– Tu te-ai îmbrăcat vreodată așa?
Henry pufnește disprețuitor.

– Ce-i în capul tău? Sigur că nu. Copiii aceia încearcă să imite punkul britanic. Eu sunt punkist american. Nu, pe vremuri arătam mai mult a Richard Hell^[84].

– De ce nu te duci să vorbești cu ei? Par cam singurei.

– Trebuie să vii să ne prezinți și să mă ții de mână.

Ne aventurăm până în celălalt capăt al bucătăriei, cu grijă, precum Lévi-Strauss apropiindu-se de o pereche de canibali. Jodie și Bobby au aerul acela de „luptă sau fugi”^[85] pe care îl vezi la cerbii prezentați la Nature Channel.

– Ăă, bună, Jodie, Bobby.

– Bună, Clare, spune Jodie.

O știu pe Jodie de când s-a născut, dar brusc pare intimidată și deduc că îmbrăcămintea neo-punk trebuie să fi fost ideea lui Bobby.

– Voi doi păreați cam, ăă, plictisiți, așa că l-am adus pe Henry să faceți cunoștință. Îi plac, ăă, ținutele voastre.

– Bună, spune Henry, vizibil jenat. Eram doar curios... adică mă întrebam ce ascultați voi.

– Ce ascultăm? repetă Bobby.

– Știi... muzică. Ce muzică vă place?

Bobby se luminează la față.

– Păi, Sex Pistols, spune el, apoi se oprește.

– Desigur, spune Henry, dând din cap aprobator. Și The Clash?

– Da. Și, ăă, Nirvana...

– Nirvana merge, spune Henry.

– Blondie? spune Jodie, de parcă răspunsul ei ar putea fi greșit.

– Îmi place Blondie, spun. Iar lui Henry îi place Deborah Harry.

– Ramones? spune Henry. (Dau toți din cap la unison.) Dar Patti Smith?

Nicio expresie pe fețele lui Jodie și Bobby.

– Iggy Pop?

Bobby scutură din cap.

– Pearl Jam, propune el.

– N-avem cine știe ce post de radio aici, intervin adresându-mă lui Henry. N-au de unde să afle toate astea.

– Aha, spune Henry; face o pauză, apoi continuă: Uite, vreți să vă notez câte ceva? O listă cu ce e de ascultat?

Jodie ridică din umeri. Bobby aprobă dând din cap, cu o expresie serioasă și emoționată. Mă scotocesc în poșetă după hârtie și pix. Henry se așază la masă, iar Bobby ia loc în fața lui.

– Bine, zice Henry. Trebuie să te întorci la anii șaizeci, corect? Începi cu Velvet Underground, în New York. Iar apoi tocmai aici, în Detroit, ai MC5, Iggy Pop și The Stooges. Și pe urmă înapoi în New York, acolo erau The New York Dolls și The Heartbreakers...

– Tom Petty? întreabă Jodie. Am auzit de el.

– Ăă, nu, asta a fost cu totul altă trupă, spune Henry. Cei mai mulți dintre ei au murit în anii optzeci.

– Accident de avion? întreabă Bobby.

– Heroină, îl corectează Henry. Oricum, erau Television, Richard Hell and the Voidoids, Patti Smith.

– Talking Heads, adaug.

– Hm. Nu știu. Chiar ai zice că sunt punk?

– Erau pe atunci.

– Bine. (Henry îi adaugă pe listă.) Talking Heads. Și pe urmă s-au mutat lucrurile în Anglia...

– Credeam că punkul a început în Londra, spune Bobby.

– Nu. Desigur, spune Henry, împingându-și scaunul mai în spate, unii, printre care și eu, cred că punkul e doar cea mai recentă dintre manifestările acestui... acestui spirit, acestui sentiment, știi, că lucrurile nu sunt în regulă și că de fapt sunt atât de greșite, încât singurul lucru pe care-l putem face e să zicem Futu-i, și s-o tot repetăm, tare și cu forță, până ne oprește cineva.

– *Da*, șoptește Bobby, cu fața luminată de o fervoare aproape religioasă, pe sub părul țepos. *Da*.

– Corupi un minor, îi zic lui Henry.

– A, oricum ar ajunge acolo, și fără mine. Tu nu?

– Eu tot încerc, dar nu-i simplu, aici.

– Îmi dau seama, spune Henry.

Continuă să adauge la listă. Mă uit peste umărul lui. Sex Pistols, The Clash, Gang of Four, Buzzcocks, Dead

Kennedys, X, The Mekons, The Raincoats, The Dead Boys, New Order, The Smiths, Lora Logic, The Au Pairs, Big Black, PiL, The Pixies, The Breeders, Sonic Youth...

– Henry, n-o să fie în stare să facă rost de vreunul dintre ăștia aici.

El dă din cap și notează la repezeală în josul paginii numărul de telefon și adresa de la Vintage Vinyl^[86].

– Aveți pick-up, nu?

– Părinții mei au, spune Bobby.

Henry face o grimasă îndurerată.

– Ție ce-ți place *de-adevăratelea*? o întreb pe Jodie, simțind-o că parcă a alunecat în afara conversației în timpul ritualului de înfrățire masculină dintre Henry și Bobby.

– Prince, recunoaște ea.

Eu și Henry scoatem un mare *Uuu!* eu încep să cânt cât mă ține gura 1999, iar Henry sare de pe scaun și-i tragem un *bump and grind*^[87] prin toată bucătăria. Laura ne aude și fuge să pună discul cu piesa, și dintr-o dată avem o petrecere dansantă.

HENRY: Am plecat cu mașina de la petrecerea Laurei și mergem înapoi la părinții lui Clare.

– Ești îngrozitor de tăcut, spune Clare.

– Mă gândeam la puștii ăia. Copilașii punkiști.

– Ah, da. Ce-i cu ei?

– Încercam să-mi dau seama ce l-a făcut pe puștiul acela...

– Bobby.

– ... Bobby, să se întoarcă, să înțeleagă o muzică făcută în anul în care se naștea el...

– Păi, eu eram moartă după Beatles, punctează Clare. S-au despărțit cu un an înainte să mă nasc eu.

– Mda, păi, care-i treaba? Adică ar fi trebuit să leșini după Depeche Mode sau după Sting, sau altcineva. Bobby și iubita lui ar trebui să asculte The Cure dacă tot vor să se costumeze. Și când colo, s-au împiedicat de chestia asta, punkul, despre care habar n-au...

– Sunt convinsă că e mai mult ca să-și enerveze părinții. Laura îmi spunea că tatăl ei nu vrea s-o lase pe

Jodie să iasă din casă îmbrăcată așa. Își pune totul în rucsac și se schimbă la școală, în toaletă.

– Dar asta făcea toată lumea, pe vremea aia. Adică, e vorba despre afirmarea individualismului, înțeleg, dar de ce afirmă ei individualismul din 1977? Ar trebui să poarte flanelă ecosez.

– Ce-ți pasă ție? mă întreabă Clare.

– Mă deprimă. Îmi amintește că momentul căruia îi aparțin e mort, și nu doar mort, ci uitat. Nimic din toată muzica asta nu se difuzează vreodată la radio, nu pot să-mi dau seama de ce. De parcă nici n-ar fi existat vreodată. De asta mă emoționez când văd puștani care se prefac punkiști, fiindcă nu vreau să dispară totul pur și simplu.

– Păi, spune Clare, poți oricând să te întorci. Cei mai mulți oameni sunt lipiți de prezent; tu apuci să mai ajungi acolo din când în când.

Mă gândesc la asta.

– E pur și simplu trist, Clare. Chiar când apuc să fac ceva ca lumea, ca, de pildă, să mă duc la un concert pe care l-am ratat prima dată, poate al unei trupe care s-a destrămat sau al cuiva care a murit, tot mă întristează, fiindcă știu ce urmează să se întâmple.

– Dar diferă asta de restul vieții tale?

– Nu diferă.

Am ajuns la drumul particular care duce la casa lui Clare. Ea se răsucesce spre mine.

– Henry?

– Mda?

– Dacă te-ai putea opri acum... dacă ai putea să nu mai călătorești în timp și n-ar fi nicio consecință negativă, ai face-o?

– Dacă m-aș putea opri acum și totuși să te cunosc pe tine?

– M-ai cunoscut deja.

– Da. M-aș opri.

Arunc o privire spre Clare, care abia se întrezărește în mașina întunecată.

– Ar fi amuzant, spune ea. Aș avea atâtea amintiri pe care tu n-ai mai ajunge niciodată să le ai. Ar fi ca... ei, *este* ca și cum aș fi cu cineva care are amnezie. Așa mă simt de când am ajuns aici.

Râd.

– Deci în viitor vei putea să-mi urmărești hurducăiala prin fiecare amintire până le bifez pe toate.

Ea zâmbește.

– Cred că da. (Intră cu mașina pe aleea circulară din fața casei.) Casă, dulce casă.

Mai târziu, după ce ne-am târât fiecare în camera lui, după ce mi-am pus pijamaua, m-am spălat pe dinți și m-am strecurat în camera lui Clare, și după ce mi-am amintit să încui ușa de data asta și ne-am încălzit amândoi în patul ei îngust, ea îmi șoptește:

– N-aș vrea să le ratezi.

– Ce să ratez?

– Toate lucrurile care s-au întâmplat. Când eram mică. Adică, până acum, s-au întâmplat doar pe jumătate, fiindcă tu încă n-ai ajuns acolo. Deci când o să ți se întâmple ție, atunci o să fie reale.

– Mă îndrept într-acolo.

Îmi plimb mâna pe burta ei și în jos, între picioare. Clare scâncește.

– Șșșt.

– Ai mâna *ca gheața*.

– Scuze.

Ne-o tragem cu grijă, pe tăcute. Când ajung în cele din urmă la orgasm, e atât de intens, încât îmi dă o durere de cap îngrozitoare și timp de un minut mă tem că urmează să dispar, dar nu se întâmplă nimic. Zac în brațele lui Clare, chior de durere. Clare sforăie, scoate niște sfârâieli ușoare ca de animal, pe care le simt ca pe niște buldozere trecându-mi prin cap. Vreau la mine în pat, în apartamentul meu. Casă, dulce casă. Nicăieri nu-i ca acasă. Duceți-mă acasă, drumuri de țară. Acasă e unde ți-e inima. Dar inima mea e aici. Deci trebuie că sunt acasă. Clare oftează, își întoarce capul și zgomotul se oprește. Bună, iubito, am venit acasă. Am venit acasă.

CLARE: E o dimineată senină și rece. S-a servit micul dejun. Bagajele sunt în mașină. Mark și Sharon au plecat deja cu tati la aeroportul din Kalamazoo. Henry e în hol, își ia la revedere de la Alicia; o iau la fugă în sus spre camera mamei.

– Ah, așa de târziu e? mă întreabă când mă vede cu paltonul pe mine și cu ghetele în picioare. Credeam că

stați la masă.

Mama stă la biroul ei, care e plin, ca de obicei, de hârtii acoperite cu scrisul ei de mână extravagant.

– La ce lucrezi?

Orice-o fi, e plin de cuvinte tăiate și de mâzgăleli.

Mama întoarce foaia cu fața în jos. E foarte secretoasă cu scrierile ei.

– Nimic. E o poezie despre grădina sub zăpadă. Nu-mi iese deloc. (Se scoală în picioare și se duce la fereastră.) Ciudat cum unele poezii nu sunt niciodată atât de frumoase cum e grădina adevărată. Cel puțin ale mele.

Nu prea am ce să comentez la asta, fiindcă mama nu m-a lăsat niciodată să-i citesc poeziile, așa că spun doar:

– Ei, grădina chiar e frumoasă.

Iar ea respinge complimentul. Lauda nu înseamnă nimic pentru mama, ea nu crede în laude. Doar criticile o pot face să se îmbujoreze și îi captează atenția. Dacă aș avea de spus ceva de rău, ar ține minte toată viața. Acum e o tăcere stânjenitoare. Îmi dau seama că vrea să plec ca să se poată întoarce la scrisul. Ei.

– Pa, mamă, îi spun.

Îi sărut obrazul rece și evadez.

HENRY: Suntem pe drum de vreo oră. De-a lungul a zeci de kilometri, șoseaua a fost străjuită de pini; acum suntem la câmpie și peste tot sunt garduri de sârmă ghimpată. Niciunul dintre noi n-a mai scos o vorbă de ceva vreme. Imediat ce-mi dau seama de asta, tăcerea devine stranie, așa că trebuie să spun ceva.

– N-a fost așa de rău.

Vocea îmi sună prea vesel, prea tare în interiorul strâmt al mașinii. Clare nu răspunde. Mă uit la ea. Plânge; îi curg lacrimile pe obraji, iar ea conduce prefăcându-se că nu plânge. N-am mai văzut-o niciodată pe Clare plângând și ceva din stoicismul lacrimilor ei tăcute mă descurajează.

– Clare. Clare, poate... poate ar trebui să tragi pe dreapta câteva clipe.

Fără să-mi arunce vreo privire, încetinește, intră pe bretea și se oprește. Suntem undeva în Indiana. Cerul e albastru și pe câmp, la marginea șoselei, e plin de ciori.

Clare își sprijină fruntea pe volan și inspiră prelung și gâfâit.

– Clare.

Vorbesc cu ceafa ei.

– Clare, îmi pare rău. A fost... am stricat eu ceva? Ce s-a întâmplat? Eu...

– Nu ești tu de vină, spune ea de sub vâlul de păr.

Stăm așa minute în șir.

– Atunci, ce s-a întâmplat?

Clare scutură din cap, iar eu stau și mă uit la ea. Până la urmă îmi adun destul curaj ca s-o ating. O mângâi pe păr, simțindu-i oasele cefei și ale spatelui prin valurile lui groase. Se întoarce spre mine și o iau în brațe, într-o poziție ciudată, peste despărțitura dintre scaune, iar acum Clare plânge în hohote și tremură toată.

Apoi se oprește, iar după o vreme spune:

– A naibii mama.

Mai târziu, ne aflăm într-un blocaj de trafic de pe autostrada Dan Ryan, ascultând Irma Thomas^[88].

– Henry? A fost... te-a deranjat rău de tot?

– Ce să mă deranjeze? Întreb, gândindu-mă la plânsul lui Clare.

Dar ea spune:

– Familia mea? Sunt... ți-au părut...?

– Au fost în regulă, Clare. Chiar mi-a plăcut de ei. Mai ales de Alicia.

– Câteodată îmi vine să le fac vânt la toți în lacul Michigan și să mă uit cum se duc la fund.

– A, cunosc sentimentul. Hei, cred că tatăl tău și fratele tău m-au mai văzut. Iar Alicia a zis ceva cu adevărat ciudat chiar când plecam.

– Te-am văzut o dată cu tata și cu Mark. Iar Alicia cu siguranță te-a văzut într-o zi la subsol, când avea doisprezece ani.

– Și asta o să fie o problemă?

– Nu, fiindcă explicația e prea ciudată ca să fie crezută.

Râdem amândoi, iar tensiunea care a călătorit cu noi tot drumul până la Chicago se disipează. Traficul începe să fie mai lejer. Nu după mult timp, Clare oprește în fața clădirii în care locuiesc. Îmi iau geanta din portbagaj și, uitându-mă cum Clare dă înapoi și pornește pe Dearborn, simt un nod în gât. Câteva ore mai târziu

identific sentimentul acesta drept singurătate, iar Crăciunul se termină oficial pentru încă un an.

Acasă e oriunde pui capul jos

Sâmbătă 9 mai 1992 (Henry are 28 de ani)

HENRY: Am decis că strategia cea mai bună e să întreb de-a dreptul; el o să-mi răspundă ori că da, ori că ba. Iau trenul Ravenswood El până la apartamentul lui tata, căminul tinereții mele. N-am prea venit aici în ultima vreme; tata mă invită rareori și nu mă trage ața să apar pe nepusă masă, așa cum mă pregătesc să fac acum. Dar dacă nu răspunde la telefon, ce să-i fac? Cobor la Western și o iau către vest de Lawrence. Clădirea cu două apartamente e pe Virginia; veranda din spate dă spre râul Chicago. Stau în holul de la intrare și mă caut de chei, când doamna Kim se ițește în ușa apartamentului ei și gesticulează pe furiș spre mine, chemându-mă să intru. Mă sperii: de obicei Kimy e foarte cordială, zgomotoasă și plină de afecțiune și, cu toate că știe tot ce se poate ști despre noi, nu se bagă niciodată. Mă rog, aproape niciodată. De fapt, se implică destul de mult în viețile noastre, dar ne place asta. Simt că e foarte supărată.

– Vrei o Cola?

Deja a luat-o spre bucătărie.

– Sigur.

Îmi las rucsacul lângă ușa de la intrare și o urmez. În bucătărie, ea trage de mânerul metalic al unui străvechi compartiment pentru cuburi de gheață. Întotdeauna m-a uimit forța lui Kimy. Trebuie să aibă șaptezeci de ani, iar mie îmi pare exact cum era pe vremea copilăriei mele. Mi-am petrecut mult timp aici, ajutând-o să pregătească cina pentru domnul Kim (care a murit acum cinci ani), citind, făcându-mi temele și uitându-mă la televizor. Mă așez la masa din bucătărie, iar ea îmi pune dinainte un pahar plin-ochi cu Cola și gheață. Ea și-a băut deja jumătate din porția de nes, dintr-o ceașcă din porțelan englezesc cu păsări colibri pictate în jurul marginii de sus. Îmi amintesc de prima dată când mi-a dat voie să beau cafea dintr-una dintre ceștile acestea; aveam treisprezece ani. M-am simțit adult.

– De mult nu ne-am văzut, amice. Aoleu.

– Știu. Îmi pare rău... timpul trece cam repede în ultima vreme.

Kimy mă cântărește din priviri. Are ochi negri pătrunzători, care parcă îmi străpung creierul. Fața ei plată de coreeană nu lasă să răzbată nicio emoție decât dacă vrea ea să mi-o arate. E o fantastică jucătoare de bridge.

– Călătorești în timp?

– Nu. De fapt n-am mai fost nicăieri de luni întregi. E grozav.

– Ai o iubită?

Rânjesc.

– Ho-ho. Bine. Mă pricep foarte bine la asta. Cum o cheamă? Cum se face că nu vii cu ea pe aici?

– O cheamă Clare. Am propus de câteva ori să vin cu ea aici, dar el m-a refuzat mereu.

– *Mie* nu-mi propui. Vii aici, vine și Richard. O să mâncăm rață cu migdale.

Ca de obicei, sunt impresionat de propria-mi obtuzitate. Doamna Kim cunoaște metoda perfectă de a dizolva toate dificultățile socializării. Tata n-are nicio apăsare să se poarte ca un ticălos cu mine, dar întotdeauna va face un efort pentru doamna Kim, ceea ce și trebuie să facă, de vreme ce mai mult ea i-a crescut copilul și probabil că nici nu-i ia chirie după mersul pieței.

– Ești genială.

– Da, sunt. Cum se face că nu primesc o subvenție MacArthur⁽⁸⁹⁾, te întreb?

– 'Bar n-am. Poate nu ieși destul din casă. Nu cred că oamenii care primesc subvenția asta își petrec vremea la Bingo World.

– Nu, că au deja destui bani. Și când te însori?

Îmi vine Cola pe nas, de tare ce mă pufnește râsul. Kimy se ridică greoi și începe să mă bată pe spate. Mă liniștesc, iar ea se așază la loc, morocănoasă.

– Ce-i așa de amuzant? Am întrebat doar. Pot să întreb, ha?

– Nu, nu e asta... adică nu râd fiindcă ar fi absurd. Râd fiindcă îmi citești gândurile. Am venit să-l rog pe tata să-mi dea inelele mamei.

– Aaah. Aoleu, nu știu ce să zic. Tii, te însori. Hei, e grozav! Ea o să fie de acord?

– Așa cred. Sunt nouăzeci și nouă la sută sigur.

– Păi, asta-i bine. Totuși nu știu ce să zic de inelele mamei tale. Vezi tu, ce vreau să-ți zic... (aruncă o privire spre tavan)... Tatăl tău n-o duce prea bine. Țipă mereu și trânteste lucrurile, și nu exersează.

– Ah. Păi, nu-i chiar o surpriză. Dar nu-i a bună. Ai mai urcat la el în ultima vreme?

De obicei, Kim petrece mult timp în apartamentul lui tata. Cred că-i face curat pe șest. Am văzut-o călcând sfidător cămășile de smoching ale lui tata, provocându-mă să zic ceva la faza asta.

– Nu mă lasă să intru, îmi spune, gata să izbucnească în lacrimi.

Asta chiar e de rău. Tata are, cu siguranță, problemele lui, dar e oribil din partea lui să lase problemele astea s-o afecteze pe Kimy.

– Dar când nu-i acasă?

De obicei mă prefac a nu ști că Kimy intră și iese din apartamentul lui tata fără știrea lui; ea pretinde că n-ar face niciodată una ca asta. Dar adevărul e că sunt recunoscător, acum, când nu mai locuiesc aici. Cineva trebuie să-l supravegheze.

Ea are un aer vinovat, dar și viclean, și pare ușor speriată de faptul că am adus vorba despre asta.

– Bine. Da, o să intru *o dată*, fin'că îmi fac griji pentru el. Are gunoaie prin toată casa, o să ne umplem de gănganii dacă o ține tot așa. N-are nimic în frigiderul ăla, doar bere și lămâi. Are atâtea boarfe pe pat, de nici nu cred că doarme în el. Nu știu ce tot face. Nu l-am mai văzut în halul ăsta de când a murit mama ta.

– Vai de mine. Ce zici de asta?

De deasupra capetelor noastre se aude un zgomot puternic de spart, ceea ce înseamnă că tata a scăpat ceva pe podeaua bucătăriei. Probabil abia s-a trezit.

– Cred că ar fi bine să urc la el.

– Mda, îngân[Kim, gânditoare. E așa un tip de treabă taică-tău, nu știu de ce se lasă să ajungă în halul ăsta.

– E alcoolic. Asta fac alcoolicii. E în fișa postului lor: distruge-te, pe urmă continuă să te distrugi.

– Că veni vorba de posturi... spune ea, ațintindu-și asupra mea căutătura strivitoare.

– Mda? Ah, rahat.

– Nu cred că mai lucrează.

– Păi, e extrasezon. Nu lucrează în luna mai.

– Ceilalți sunt în turneu în Europa, iar el e aici. Și nici chiria n-a plătit-o pe ultimele două luni.

La naiba, la naiba, la naiba.

– Kimy, de ce nu mi-ai dat un telefon? E groaznic. Dă-o-ncolo.

Deja sunt în picioare și mă duc în hol; îmi înșfac rucsacul și mă întorc în bucătărie. Scotocesc în el și îmi găsesc carnetul de cecuri.

– Cât îți datorează?

Doamna Kim e profund jenată.

– Nu, Henry, nu... o să plătească el.

– Poate să-mi plătească mie. 'Aide, amice, e-n regulă. Scui-pă, acum, zi ce sumă e.

– 1200 de dolari, spunea ea cu un fir de voce, fără să se uite la mine.

– Asta-i tot? Ce faci, amice, conduci Societatea Filantropică pentru Sprijinirea Năbădăioșilor DeTamble?

Completez un cec și i-l vârf sub farfurioară.

– Ai face bine să-l încasezi dacă nu vrei să vin după tine.

– Păi, atunci n-o să-l încasez și va trebui să vii să mă vizitezi.

– O să te vizitez oricum. (Mă copleșește un sentiment de vină.) O s-o aduc și pe Clare.

Ea îmi zâmbește larg.

– Sper s-o aduci. O să fiu domnișoară de onoare, da?

– Dacă tata nu-și revine, poți să mă duci tu la altar. De fapt, chiar e o idee grozavă: tu mă conduci pe culoarul central și Clare o să aștepte acolo în smoching, iar organistul o să cânte *Lohengrin*¹⁹⁰¹...

– Ar fi bine să-mi cumpăr o rochie.

– Aoleu. Nu-ți cumpăra nicio rochie până nu-ți zic că e chestie sigură. (Oftez.) Cred că mai bine mă duc sus să discut cu el.

Mă ridic. În bucătăria doamnei Kim mă simt dintr-o dată uriaș, de parcă aș fi în vizită în fosta mea școală generală și m-aș minuna de dimensiunile pupitrelor. Se ridică și ea încet și mă însoțește până la ușa apartamentului. O îmbrățișez. O clipă, pare fragilă și pierdută, și mă gândesc la viața ei, un caleidoscop de zile de spălat și curățat, îngrijit grădina și jucat bridge, dar imediat îmi revin în minte propriile mele griji. O să

mă întorc cât de curând; nu-mi pot petrece toată viața ascunzându-mă în pat cu Clare. Kimy se uită cum deschid ușa tatei.

– Hei, tata? Ești acasă?

După o clipă de liniște, se aude:

– PLEACĂ!

O iau pe scări în sus, iar doamna Kim închide ușa apartamentului său.

Primul lucru care mă izbește e mirosul: ceva se descompune aici. Camera de zi e devastată. Unde sunt toate cărțile? Părinții mei aveau tone de cărți, despre muzică, despre istorie, romane, în franceză, în germană, în italiană; unde sunt toate? Până și colecția de discuri și CD-uri pare mai mică. Peste tot sunt hârtii, pliante publicitare, ziare, partituri, acoperind podeaua. Pianul mamei e acoperit de praf, iar pe pervaz e o glastră cu gladiole moarte de mult și mumificate. Pășesc pe hol, aruncând câte o privire în dormitoare. Haos deplin; haine, gunoi, ziare. În baie, o sticlă de bere Michelob zace sub chiuvetă, iar gresia e lăcuită cu un strat de bere uscat și lucios.

În bucătărie, tata stă la masă cu spatele la mine, privind pe fereastră în direcția râului. Nu se întoarce când intru. Nu se uită la mine când mă așez. Dar nici nu se ridică să plece, lucru pe care îl iau ca pe un semn că putem începe o conversație.

– Bună, tată.

Tăcere.

– M-am văzut cu doamna Kim adineauri. Zice că n-o duci prea bine.

Tăcere.

– Aud că nu lucrezi.

– E mai.

– Cum de nu ești în turneu?

În sfârșit se uită la mine. Pe sub încăpățănare se vede teama.

– Sunt în concediu medical.

– De când?

– Din martie.

– Concediu medical cu plată?

Tăcere.

– Ești bolnav? Care-i problema?

Mă gândesc, că are de gând să mă ignore, dar el îmi răspunde ridicând mâinile să mi le arate. Îi tremură ca zguduite de un cutremur interior. A reușit, până la urmă. Douăzeci și trei de ani de băut cu hotărâre, și uite că și-a distrus capacitatea de a cânta la vioară.

– Ah, tată. Ah, Doamne. Ce zice Stan de asta?

– Zice că asta e. Nervii sunt distruși și n-o să-și mai revină.

– Isuse.

Timp de un minut insuportabil, ne uităm unul la altul. Pe fața lui se citește suferința, și încep să înțeleg: nu mai are nimic. N-a mai rămas nimic să-l susțină, nimic pentru care să trăiască. Mai întâi mama, pe urmă muzica lui, aia s-a dus, ailaltă s-a dus. Eu n-am contat prea mult încă de când au început toate astea, așa că eforturile mele tardive vor fi lipsite de importanță.

– Ce se întâmplă acum?

Tăcere. Nimic nu se întâmplă acum.

– Nu poți să stai aici să bei și-atât în următorii douăzeci de ani.

El se uită la masă.

– Cum rămâne cu pensia ta? Compensații? Asigurare medicală? Alcoolici anonimi^[91]?

N-a făcut nimic, a lăsat totul baltă. Eu unde-am fost?

– Ți-am plătit chiria.

– Ah. (E zăpăcit.) N-am plătit-o?

– Nu. Erai dator pe două luni. Doamna Kim era foarte jenată. N-a vrut să-mi spună și n-a vrut nici să-i dau bani, dar n-are niciun rost să-i transferi ei problemele tale.

– Biata doamnă Kim.

Pe obrazii tatei curg lacrimi. E bătrân. Nu există un alt cuvânt care să descrie asta. Are cincizeci și șapte de ani și e un om bătrân. Nu sunt supărat în momentul ăsta, îmi pare rău și mă tem pentru el.

– Tată.

Se uită din nou la mine.

– Uite, îi spun, trebuie să mă lași să fac unele lucruri pentru tine, da?

Își mută privirea, se uită iar pe fereastră, la copacii infinit mai interesanți de pe malul celălalt al apei.

– Trebuie să-mi dai să văd actele tale de pensie și extrasele de cont și tot ce mai ai. Trebuie să ne lași pe

mine și pe doamna Kim să facem curat aici. Și trebuie să te lași de băut.

– Nu.

– Nu, ce? Tot ce-am spus sau doar o parte?

Tăcere. Încep să-mi pierd răbdarea, așa că mă hotărâsc să schimb subiectul.

– Tată, mă însor.

Acum i-am captat atenția.

– Cu cine? Cine s-ar căsători cu tine?

Spune asta, cred eu, fără răutate. E curios din fire. Îmi iau portofelul și scot din el, dintr-o apărătoare de plastic, o poză cu Clare. În poza asta, Clare privește visătoare în zare, pe plaja Lighthouse. Briza îi flutură părul ca pe un stindard, iar pe fondul întunecat al copacilor ea pare aureolată în lumina dimineții care abia începe. Tata ia fotografia și o studiază cu atenție.

– O cheamă Clare Abshire. E artistă.

– Mda. E drăguță, spune el în silă.

Ca binecuvântare părintească, mai mult de atât n-o să scot de la el.

– Mi-ar plăcea... Mi-ar plăcea foarte tare să-i dau inelele mamei de logodnă și de nuntă. Cred că mamei i-ar fi plăcut asta.

– De unde știi? Probabil abia ți-o mai amintești.

Nu vreau să discut despre asta, dar brusc mă hotărâsc să fac cum vreau eu.

– O văd regulat. Am văzut-o de sute de ori de când a murit. O văd umblând prin cartier, cu tine, cu mine. Se duce în parc să învețe partituri, se duce la cumpărături, bea cafea cu Mara la Tia's. O văd cu unchiul Ish. O văd la Juilliard^[92]. *O ascult cântând!*

Tata se uită la mine cu gura căscată. Îl distrug cuvintele mele, dar se pare că nu mă pot opri.

– I-am vorbit. O dată am stat lângă ea într-un tren aglomerat, am atins-o.

Tata plânge.

– Nu întotdeauna e un blestem, să știi. Câteodată călătoritul în timp e o chestie grozavă. *Aveam nevoie s-o văd, și uneori ajungeam s-o văd. Ar fi adorat-o pe Clare, ar fi vrut să fiu fericit și ar fi deplâns modul cum ai dat dracului totul numai pentru că a murit ea.*

El stă la masa de bucătărie și varsă lacrimi. Plânge fără să-și acopere fața, pur și simplu și-a aplecat capul

și își lasă lacrimile să curgă din el. Îl urmăresc o vreme, până îmi pierd răbdarea. Apoi mă duc la baie și mă întorc cu o rolă de hârtie igienică. El rupe o bucată, pe băjbăite, și își suflă nasul. Pe urmă stăm așa o vreme.

– De ce nu mi-ai spus?

– Ce anume?

– De ce nu mi-ai spus că poți s-o vezi? Mi-ar fi plăcut... să știu asta.

De ce nu i-am spus? Pentru că orice tată normal și-ar fi dat seama până acum că străinul care le-a bântuit primii ani ai căsniciei era de fapt fiul său cel anormal, care călătorește în timp. Pentru că m-am temut să-i spun: pentru că mă ura că supraviețuisem. Pentru că, în secret, m-am putut simți superior lui dintr-o cauză pe care el o vedea drept un defect. Motive urâte de genul ăsta.

– Pentru că am crezut că o să te doară.

– Ah. Nu. Nu mă... doare. Eu... mi-e bine să știu că ea există undeva. Adică... cel mai rău lucru e că s-a dus. Deci e bine că există undeva. Chiar dacă n-o pot vedea eu.

– Pare fericită, de obicei.

– Da, era foarte fericită... eram fericiți.

– Mda. Erai o cu totul altă persoană. Mereu m-am întrebat cum ar fi fost să cresc cu tine așa cum erai pe atunci.

El se scoală în picioare, încet. Eu rămân așezat, iar el o ia pe hol cu pași nesiguri și intră în dormitorul lui. Îl aud scotocind pe acolo, apoi se întoarce cătinel cu un săculeț de satin. Bagă mâna și scoate din el o cutie de bijuterii albastru-închis. O deschide și scoate cele două inele delicate. Stau ca niște semințe în palma lui prelungă și tremurătoare. Tata își pune mâna stângă peste dreapta în care ține inelele și stă așa puțin, de parcă inelele ar fi licurici prinși între palmele sale. Își ține ochii închiși. Apoi îi deschide și întinde mâna dreaptă; îmi fac palmele căuș, iar el îmi răstoarnă acolo inelele.

Inelul de logodnă are un smarald, iar lumina slabă care intră prin fereastră se refractă în el verde și alb. Inelele sunt din argint și trebuie curățate. Trebuie purtate, și cunosc fata potrivită care să le poarte.

Zi de naștere

Duminică 24 mai 1992 (Clare are 21 de ani, Henry are 28)

CLARE: E ziua mea, împlinesc douăzeci și unu de ani. E o seară perfectă de vară. Sunt în apartamentul lui Henry, în patul lui Henry, citind *The Moonstone*⁽⁹³⁾. Henry e în chicinetă, prepară cina. Cu halatul pe mine, mă îndrept spre baie, când îl aud înjurând blenderul. Mă spăl pe cap fără grabă, aburind oglinzile. Mă gândesc să mă tund. Ce drăguț ar fi să-l spăl, să dau doar repede cu pieptenele prin el și, hocus-pocus! totul să fie gata pregătit. Oftez. Henry îmi iubește părul de parcă ar fi și el o creatură, de parcă ar avea suflet, de parcă ar putea să-l iubească și el pe Henry. Știu că-l iubește ca parte din mine, dar mai știu și că ar fi tare amărât dacă mi l-aș tăia. Și mi-ar lipsi și mie... doar că cere atât de mult efort, încât uneori, mi-aș dori să-l scot ca pe o perucă și să-l pun deoparte cât mă duc eu să mă joc. Îl pieptăn cu grijă, descurcându-l. Atârnă greu când e ud. Mă trage de pielea capului. Proptesc ușa băii să stea deschisă ca să se disipeze aburul. Henry cântă ceva din *Carmina Burana*; sună ciudat și fals. Eu ies din baie, iar el pune masa.

- Potrivire perfectă, cina e servită.
- Doar o clipă, lasă-mă să mă îmbrac.
- E bine cum ești acum. Serios.

Henry înconjoară masa, desface halatul și îmi mângâie ușor sânii.

- Mmm. O să se răcească cina.
- Cina *este* rece. Adică ar trebui să fie rece.
- Ah... Păi, hai să mâncăm, spun, dintr-o dată obosită și morocănoasă.
- Bine.

Henry mă lasă în pace fără comentarii. Se întoarce la aranjatul argintăriei. Mă uit la el o vreme, apoi îmi culeg hainele de pe jos și mă îmbrac cu ele. Mă așez la masă. Henry aduce două boluri cu supă alburie și groasă.

- Vichyssoise⁽⁹⁴⁾. E rețeta bunicii.

Iau o înghițitură. E perfectă, untoasă și rece. Felul următor e somon, cu bucăți lungi de sparanghel marinat

în ulei de măsline și rozmarin. Deschid gura să zică ceva drăguț despre mâncare, și în loc de asta spun:

– Henry... alți oameni fac sex tot așa des ca noi?

Henry stă să se gândească.

– Cei mai mulți oameni... nu, îmi imaginez că nu. Numai cei care nu se cunosc de multă vreme și încă nu le vină să creadă ce norocoși sunt, cred eu. E prea mult?

– Nu știu. Poate, spun uitându-mă în farfurie.

Nu-mi vine să cred că spun asta; mi-am petrecut toată adolescența implorându-l pe Henry să mi-o tragă, iar acum îi spun că-i prea mult. Henry stă nemișcat.

– Clare, îmi pare tare rău. Nu mi-am dat seama, nu m-am gândit.

Ridic privirea; Henry arată ca trăsnet. Pufnesc în răs. Henry zâmbeste, puțin vinovat, dar ochii îi strălucesc.

– Doar că... știi, sunt zile în care nici nu pot să stau jos.

– Păi... trebuie doar să spui. Spune: „Nu în seara asta, dragă, deja am făcut-o de douăzeci și trei de ori pe ziua de azi și aş prefera să citesc *Bleak House*⁽²⁵⁾.”

– Și tu vei înceta plin de supunere?

– Am făcut-o adineauri, nu-i așa? Am fost destul de supus.

– Mda. Dar după aia m-am simțit vinovată.

Henry râde.

– Nu-mi poți pretinde să te ajut cu asta. Ar putea fi singura mea speranță; zi după zi, săptămână după săptămână, o să mă usuc, tânjind după un sărut, ofilit de dorul unei felații, și după o vreme îți vei ridica privirea din carte și-ți vei da seama că o să mor de-adevăratelea la picioarele tale dacă nu mi-o tragi urgent, dar nu voi scoate o vorbă. Poate doar niște văitături slabe.

– Dar... nu știu, adică eu sunt frântă de oboseală, iar tu pari... bine mersi. Sunt eu anormală, sau ce?

Henry se apleacă peste masă și întinde brațele. Îmi pun mâinile într-ale lui.

– Clare.

– Da?

– Poate e nedelicat să spun asta, dar dacă mă scuzi c-o spun, libidoul tău îl întrece de departe pe cel al *aproape* tuturor femeilor cu care m-am întâlnit. Majoritatea femeilor ar fi dat bir cu fugiții și și-ar fi deconectat robotul telefonic de câteva luni bune. Dar ar

fi trebuit să mă gândesc... tu mereu păraai dornică, însă dacă e prea mult sau dacă nu-ți vine trebuie să spui, fiindcă altfel o să tot umblu în vârful picioarelor în jurul tău, întrebându-mă dacă nu cumva îți sunt o povară cu pretențiile mele grețoase.

– Dar cât sex e de ajuns?

– Pentru mine? O, Doamne. Ideea mea de viață perfectă ar fi să stăm doar în pat tot timpul. Am putea să facem dragoste aproape fără oprire și să ne dăm jos din pat doar ca să aducem provizii, știi, apă proaspătă și fructe ca să nu facem scorbut, și să mai mergem pe la baie să ne radem înainte de-a ne arunca din nou în pat. Și din când în când am putea schimba cearșafurile. Și am merge la film ca să nu facem escare. Și am alerga. Ar trebui să alerg totuși în fiecare dimineață.

Alergatul e religie la Henry.

– Cum vine asta cu alergatul? Dacă tot o să faci atâta mișcare?

El devine brusc serios.

– Pentru că destul de frecvent viața mea depinde de a alerga mai repede decât orice e pe urmele mele.

– Ah.

Acum e rândul meu să fiu jenată, pentru că știam asta.

– Dar... cum să formulez asta?... nu pari să pleci vreodată undeva... Vreau să spun că de când ne-am întâlnit aici, în prezent, abia dacă ai călătorit în timp. Ai călătorit?

– Păi, de Crăciun, ai văzut. Și în preajma Zilei Recunoștinței. Tu erai în Michigan, iar eu nu ți-am mai zis pentru că era deprimant.

– Ai privit accidentul?

Henry mă fixează cu privirea.

– Chiar așa. De unde ai știut?

– Acum câțiva ani ai apărut la Meadowlark în ajun de Crăciun și mi-ai povestit despre asta. Erai tare supărat.

– Mda. Îmi aduc aminte că am fost trist numai ce-am văzut data aceea pe Listă, m-am gândit, pfui, încă un Crăciun de suportat. Bașca, ăla a fost nasol și în timpul normal; am ajuns în comă alcoolică și a trebuit să-mi facă spălaturi stomacale. Sper că nu ți-am stricat și ție Crăciunul.

– Nu... Eram fericită să te văd. Și îmi povesteai ceva important, personal, chiar dacă aveai grijă să nu divulgi nume și locuri. Era totuși vorba de viața ta reală și eram disperată după orice mă ajuta să cred că ești real, nu vreo psihoză a mea. De asta te și tot atingeam mereu. (Râd.) Nu mi-am dat seama cât îți îngreunez situația. Adică făceam tot ce-mi putea trece prin cap, și tu rămâneai cât se poate de distant. Cred că *mureai*.

– De exemplu?

– Ce avem la desert?

Henry se ridică ascultător și aduce desertul. E înghețată de mango cu zmeură. Cu o lumânare înfiptă strâmb. Henry cântă „Mulți ani trăiască”, iar eu chicotesc, fiindcă sună tare fals; îmi pun o dorință și sting lumânarea dintr-o suflare, înghețata e grozavă la gust; sunt plină de veselie și îmi scrutez memoria în căutarea vreunui episod cât mai nerușinat în care îl ispitesc pe Henry.

– Bine. Țsta a fost cel mai rău. Când aveam șaisprezece ani, te așteptam într-o seară târziu. Era în jur de ora unsprezece și era lună nouă, așa că în locul bătorit era destul de întuneric. Și eram cam iritată din cauza ta, că te încăpățânași să mă tratezi ca pe... un copil, sau ca pe un amic, sau în fine... iar eu *turbam* să-mi pierd virginitatea. Mi-a venit brusc ideea să-ți ascund hainele...

– Ah, nu.

– Ba da. Așa că am dus hainele în alt loc...

Mă cam rușinez de povestea asta, dar acum e prea târziu.

– Și?

– Și ai apărut tu, iar eu în principiu te-am tot tachinat până n-ai mai putut suporta.

– Și?

– Și ai sărit la mine și m-ai ținut pe jos și, vreo treizeci de secunde, amândoi ne-am zis „Asta e”. Adică nu era ca și când m-ai fi violat, fiindcă o ceream fără doar și poate. Dar aveai așa o expresie pe față și ai zis „Nu”, te-ai ridicat și ai plecat. Ai traversat toată Pajiștea, ai intrat printre copaci și nu te-am mai văzut timp de trei săptămâni.

– Tiii. Țla e un om mai bun decât mine.

– Așa m-a potolit toată chestia asta, încât am făcut un efort uriaș și m-am purtat cum trebuie în următorii doi ani.

– Slavă domnului. Nu-mi pot imagina cum e să fiu nevoit să fac regulat asemenea acte de voință.

– A, păi o să tot faci, asta-i partea nemaipomenită. Multă vreme chiar am crezut că nu ești atras de mine. Sigur, dacă o să ne petrecem toată viața în pat, presupun că poți să exersezi un pic autocontrolul în excursiile pe care le faci în trecutul meu.

– Păi, știi, nu glumesc când spun cât sex îmi doresc să fac. Îmi dau seama că nu e practic. Dar voiam să-ți spun: mă simt foarte diferit. Pur și simplu... simt o conexiune puternică între noi. Și cred că asta mă ține aici, în prezent. Faptul că suntem conectați fizic în felul ăsta îmi reface într-un fel conexiunile creierului. (Henry îmi mângâie mâna cu degetele. Își ridică privirea.) Am ceva pentru tine. Vino să te așezi aici.

Mă ridic și îl urmez în camera de zi. A strâns canapeaua-pat; mă așez pe ea. Apune soarele, iar camera e încălzită într-o lumină roz și portocalie. Henry deschide biroul, bagă mâna într-un compartiment mic și scoate un săculeț de satin. Se așază lângă, la mică distanță de mine; genunchii ni se ating. *Precis îmi aude inima bătând*, îmi spun. *Am ajuns la asta*. Henry îmi ia mâinile și mă privește cu gravitate. *Cât de mult am așteptat asta și iată că se întâmplă, iar eu sunt înspăimântată*.

– Clare?

– Da? întreb cu voce mică și speriată.

– Știi că te iubesc. Vrei să te măriți cu mine?

– Da... Henry. (Am o senzație copleșitoare de *déjà vu*.) Dar știi, de fapt... am făcut-o deja.

Duminică 31 mai 1992 (Clare are 21 de ani, Henry are 28)

CLARE: Eu și Henry stăm în vestibulul clădirii în care a crescut el. Deja am întârziat puțin, dar stăm aici pur și simplu; Henry se sprijină de cutiile poștale și respiră încet, cu ochii închiși.

– Nu-ți face griji, îi spun. Nu poate fi mai rău decât când ai cunoscut-o tu pe mama.

– Părinții tăi s-au purtat foarte frumos cu mine.

– Dar mama e... imprevizibilă.

– Și tata e la fel.

Henry vâra cheia în încuietoarea ușii din față, apoi urcăm un șir de trepte, iar Henry bate în ușa unui apartament. Ne deschide imediat o micuță coreeancă: Kimy. Poartă o rochie de mătase albastră, e rujată cu roșu strălucitor și are sprâncenele desenate puțin strâmb. Are părul grizonant; e împletit și încolăcit în două cocuri în dreptul urechilor. Nu știu de ce, dar îmi amintește de Ruth Gordon. Se apropie de umărul meu, dă capul pe spate și spune:

– Aaah, Henry, e suu-peeer-bă!

Simt că mă înroșesc.

– Kimy, spune Henry, ce maniere sunt astea?

Iar Kimy râde și spune:

– Bună, domnișoară Clare Abshire!

Iar eu îi răspund:

– Bună, doamnă Kim.

Ne zâmbim.

– Ah, să-mi spui Kimy, toată lumea îmi spune Kimy.

Dau din cap și intru după ea în camera de zi, unde tatăl lui Henry șade într-un fotoliu.

Nu spune nimic, doar se uită la mine. E subțire, înalt, costeliv și obosit. Nu prea seamănă cu Henry. Are părul scurt și cărunț, ochi întunecați, nas lung și o gură cu buze subțiri și cu colțurile ușor lăsate. E îngrămădit tot în fotoliul lui și îi remarc mâinile, lungi și elegante, care zac în poala lui ca o pisică adormită.

Henry tușește și spune:

– Tată, ea e Clare Abshire. Clare, el e tata, Richard DeTamble.

Domnul DeTamble întinde încet o mână, iar eu mă apropii și i-o strâng. E rece ca gheața.

– Bună ziua, domnule DeTamble. Mă bucur să vă cunosc.

– Chiar așa? În cazul ăsta, precis că Henry nu ți-a povestit prea multe despre mine. (Are vocea răgușită și tonul amuzat.) Trebuie să profit de optimismul tău. Vino să stai lângă mine. Kimy, am putea bea ceva?

– Tocmai voiam să vă întreb pe toți. Clare, ce-ai dori de băut? Fac sangria, îți place? Henry, dar tu? Sangria? Bine. Richard, vrei o bere?

Pe moment, parcă toată lumea se oprește. Apoi domnul DeTamble spune:

– Nu, Kimy, cred că o să beau doar niște ceai, dacă nu te deranjează să-l faci.

Kimy zâmbește și dispare în bucătărie, iar domnul DeTamble se întoarce spre mine.

– Sunt nițel răcit. Am luat din medicamentul ăla pentru răceală, dar mi-e teamă că doar mă moleșește.

Henry stă pe canapea, urmărindu-ne cu privirea. Toată mobila e albă și arată de parcă ar fi fost cumpărată de la un magazin JCPenney pe la 1945. Tapițeria e protejată cu plastic transparent, iar pe covorul alb sunt traverse de vinil. Există un șemineu, dar nu pare să fi fost folosit vreodată; deasupra lui e un superb desen în cerneală reprezentând bambuși bătuți de vânt.

– Ce tablou frumos, spun eu, fiindcă nimeni altcineva nu mai spune nimic.

Domnul DeTamble pare mulțumit.

– Îți place? Eu și Annette l-am adus din Japonia în 1962. L-am cumpărat din Kyoto, dar originalul e din China. Ne-am gândit că le-ar plăcea lui Kimy și lui Dong. E o copie din secolul al șaptesprezecelea după o pictură mult mai veche.

– Spune-i lui Clare despre poem, intervine Henry.

– Da, poemul e cam așa: „Bambus fără minte, totuși trimite gânduri ce urcă printre nori. Înălțându-se pe muntele singuratic, tăcut, demn, simbolizează trăsăturile unui adevărat domn. – Pictat și scris cu inima ușoară, Wu Chen”.

– Adorabil, spun.

Kimy intră cu băuturile pe o tavă. Eu și Henry ne luăm câte o sangria, în vreme ce domnul DeTamble își ia cu grijă ceaiul, cu ambele mâini; ceașca zornăie pe farfurioară când le pune pe masa de alături. Kimy se așază într-un fotoliu mic lângă șemineu și soarbe din sangria. Gust și eu și îmi dau seama că e foarte tare. Henry, îmi aruncă o privire și ridică din sprâncene.

– Îți plac grădinile, Clare? mă întreabă Kimy.

– Aă, da, îi răspund. Mama se ocupă de grădinărit.

– Trebuie să ieși înainte de cină să vezi curtea din spate. Mi-au înflorit toți bujorii și neapărat să-ți arătăm râul.

– Sună bine.

Ieșim cu toții în curte. Admir râul Chicago, care curge placid pe la capătul unei scări șubrede; admir și bujorii.

– Ce fel de grădină are mama ta? mă întreabă Kimy. Trandafiri crește?

Kimy are o grădină de trandafiri micuță, dar foarte ordonată, toți hibrizi thea, din câte-mi dau seama.

– Chiar are o grădină de trandafiri. De fapt pasiunea ei adevărată sunt stânjeneii.

– Ah. Am stânjeneii. Acolo sunt. (Kimy arată spre un strat de iriși.) Trebuie să-i mai răresc, crezi că mama ta ar vrea câțiva?

– Nu știu. Aș putea să întreb.

Mama are peste două sute de varietăți de stânjeneii. Îl surprind pe Henry zâmbind în spatele lui Kimy și mă încrunt la el.

– Aș putea s-o întreb dacă vrea să faceți schimb. Are unii pe care îi prăsește chiar ea și îi place să-i dăruiască prietenilor.

– Mama ta prăsește stânjeneii? întreabă domnul DeTamble.

– Aha. Și lalele, dar stânjeneii sunt preferații ei.

– E grădinar profesionist?

– Nu. Doar amator. Are un grădinar care face mai toată treaba și mai sunt o mulțime de oameni care vin să tundă iarba și să plivească și ce mai e de făcut.

– Trebuie că e ditamai grădina, spune Kimy.

Ne conduce înapoi în apartament. În bucătărie, se aude târâitul unui timer.

– Așa, zice Kimy. E vremea să mâncăm.

O întreb dacă pot s-o ajut, dar Kimy își flutură mâinile făcându-mi semn să iau loc. Mă așez vizavi de Henry. Tatăl său e la dreapta mea, iar scaunul lui Kimy, la stânga. Observ că domnul DeTamble poartă un pulover, deși e destul de cald înăuntru. Porțelanurile lui Kimy sunt foarte drăguțe; au pictate păsări-colibri. Fiecare dintre noi are câte un pahar cu apă la temperatura camerei. Kimy ne toarnă vin alb. Ezită când ajunge la paharul tatălui lui Henry, dar îl sare când acesta scutură din cap. Aduce porțiile de salată și se așază. Domnul DeTamble ridică paharul cu apă.

– Pentru fericitul cuplu, spune el.

– Fericitul cuplu, spune și Kimy.
Ciocnim cu toții și bem.

– Clare, spune Kimy, Henry zice că ești artistă. Ce fel de artistă?

– Fac hârtie. Sculpturi de hârtie.

– Aah. Trebuie să-mi arăți cândva, fin’că nu știu nimic despre asta. Ca un fel de origami?

– A, nu.

Henry intervine:

– Seamănă cu lucrările artistului ăluia german pe care l-am văzut la Institutul de Artă, știi, Anselm Kiefer. Sculpturi de hârtie mari, mohorâte, de toată spaima.

Kimy pare nedumerită.

– De ce-ar face o fată drăguță ca tine asemenea urâtenii?

– E artă, Kimy, spune Henry râzând. Și încă frumoasă.

– Folosesc o mulțime de flori, îi explic lui Kimy. Dacă îmi dai trandafirii tăi uscați, o să-i pun în piesa la care lucrez acum.

– Bine, spune ea. Ce e?

– O cioară uriașă făcută din trandafiri, păr și filamente de crin galben.

– Ha. Cum adică o cioară? Ciorile aduc ghinion.

– Da? Mie mi se par splendide.

Domnul DeTamble ridică o sprânceană și pentru o clipă chiar seamănă cu Henry.

– Ai niște idei neobișnuite despre frumusețe, spune el.

Kimy se scoală de la masă, strânge farfuriile de salată și aduce un castron de fasole verde și o farfurie aburindă de „Friptură de rață cu sos de zmeură și piper boabe roz”. E dumnezeiască. Îmi dau seama de unde a învățat Henry să gătească.

– Ce ziceți? ne chestionează Kimy.

– E delicioasă, Kimy, spune domnul DeTamble, iar eu îi țin isonul cu laudele.

– Poate cu mai puțin zahăr? întreabă Henry.

– Mda, așa cred și eu, spune Kimy.

– Dar e foarte fragedă, spune Henry, iar Kimy zâmbește larg.

Întind mâna să-mi iau paharul cu vin. Domnul DeTamble dă din cap și-mi spune:

– Îți stă foarte bine cu inelul lui Annette.
– E superb. Mulțumesc că-mi dați voie să-l port.
– E multă istorie în inelul ăsta și în cel de nuntă care îl însoțește. A fost făcut la Paris în 1823 pentru stră-stră-străbunica mea, pe care o chema Jeanne. A venit în America în 1920 cu bunica, Yvette, și stă într-un sertar din 1969, de când a murit Annette. Îmi pare bine să-l văd iar la lumina zilei.

Mă uit la inel și îmi zic *Mama lui Henry îl purta când a murit*. Mă uit în treacăt la Henry, care pare a se gândi la același lucru, și la domnul DeTamble, care-și mănâncă porția de rață.

– Povestiți-mi despre Annette, îl rog pe domnul DeTamble.

El lasă furculița jos și își sprijină coatele de masă și fruntea în palme. Mă cercetează cu privirea pe sub mâini.

– Păi, sunt sigur că ți-a povestit Henry câte ceva.

– Da. Puțin. Am crescut ascultându-i înregistrările; părinții mei sunt admiratori ai ei.

Domnul DeTamble zâmbește.

– Aha. Păi, atunci, știi că Annette avea o voce minunată... bogată, pură, așa o voce, așa o amplitudine... Își putea exprima sufletul cu vocea aceea, de câte ori o ascultam simțeam că viața e mai mult decât simplă biologie... avea cu adevărat ureche muzicală, înțelegea structura și putea să analizeze o anumită bucată muzicală care trebuia interpretată cu mare grijă... era o persoană foarte emoțională, Annette. Îi făcea și pe alții să fie așa. După ce a murit nu cred că am mai simțit ceva vreodată.

Face o pauză. Nu mă pot uita la el, așa că mă uit la Henry. Se holbează la taică-său cu o asemenea expresie tristă, încât îmi cobor privirea în farfurie.

– Dar ai întrebat despre Annette, nu despre mine, spune domnul DeTamble. Era o femeie bună și o mare artistă; pe astea două nu le găsești prea des împreună. Annette îi făcea pe oameni fericiți; ea însăși era fericită. Îi plăcea viața. Doar de două ori am văzut-o plângând: o dată când i-am dat inelul acela, iar cealaltă când l-a născut pe Henry.

Altă pauză.

– Ați fost foarte norocoși, spun în cele din urmă.

El surâde, încă acoperindu-și fața cu mâinile.

– Ei, am fost și n-am fost. Într-o clipă aveam tot ce puteam visa, iar în clipa următoare ea era bucăți pe autostradă.

Henry tresare înfiorat.

– Dar nu credeți, insist, că e mai bine să fii extraordinar de fericit pentru un timp scurt, chiar dacă pierzi fericirea, decât să te simți doar bine pentru toată viața?

Domnul DeTamble se uită la mine. Își ia mâinile de la față și se holbează. Apoi rostește:

– M-am întrebat asta deseori. Tu așa crezi?

Mă gândesc la copilăria mea, la toată așteptarea, la toate întrebările, la bucuria de a-l zări pe Henry mergând prin Pajiște după ce nu-l mai văzusem de săptămâni, luni, mă gândesc și la cum a fost să nu-l văd doi ani, iar apoi să-l găsesc în Sala de lectură de la Biblioteca Newberry: bucuria de a-l putea atinge, luxul de a ști unde e, de a ști că mă iubește.

– Da, îi răspund. Cred.

Îi întâlnesc privirea lui Henry și zâmbesc.

Domnul DeTamble dă din cap aprobator.

– Henry a ales bine.

Kimy se ridică și se duce după cafea, iar cât e ea la bucătărie domnul DeTamble continuă:

– El nu e calibrat ca să aducă armonie în viața cuiva. De fapt, în multe privințe e opusul mamei sale: nu te poți baza pe el, e ușuratic și nu-l preocupă nimeni și nimic în mod special în afară de persoana lui. Spune-mi, Clare: de ce naiba ar vrea o fată adorabilă ca tine să se mărite cu Henry?

Toți și toate din încăpere par a-și ține respirația. Henry înlemnește, dar nu spune nimic. Mă aplec în față, îi zâmbesc domnului DeTamble și rostesc cu entuziasm, de parcă m-ar fi întrebat ce aromă de înghețată îmi place cel mai tare:

– Pentru că e foarte, *foarte* bun la pat.

Din bucătărie se aude un hohot de râs. Domnul DeTamble aruncă o privire spre Henry, care ridică din sprâncene și zâmbeste, iar până la urmă chiar și domnul DeTamble surâde și spune:

– *Touché*, draga mea.

Mai târziu, după ce ne-am băut cafeaua și am mâncat tortul de alune fără cusur al lui Kimy, după ce Kimy mi-a arătat fotografiile cu Henry bebeluș, la vârsta de un an, în ultimul an de liceu (spre maxima lui jenă), după ce Kimy a mai obținut informații despre familia mea („Câte camere? Atât de multe! Hei, amice, cum se face că nu mi-ai zis că-i frumoasa și bogată?”), stăm cu toții lângă ușa de la intrare, iar eu îi mulțumesc lui Kimy pentru cină și îi spun noapte bună domnului DeTamble.

– A fost o plăcere, Clare, spune el. Dar spune-mi Richard.

– Mulțumesc... Richard.

Îmi ia mâna pentru o clipă, și doar pentru acea clipă îl văd așa cum trebuie să-l fi văzut Annette, cu ani în urmă – apoi gata, el dă din cap stânjenit către Henry, care o pupă pe Kimy, coborâm și ieșim în aerul serii de vară. Parcă au trecut ani de când am intrat.

– Fiu, face Henry. Am murit de o mie de ori numai uitându-mă la asta.

– Am fost în regulă?

– În regulă? Ai strălucit! I-a plăcut de tine la nebunie!

Mergem de-a lungul străzii, ținându-ne de mână. La capătul blocului e un teren de joacă; fug spre leagăne și mă sui într-unul, Henry îl ocupă pe cel de alături, cu fața în sens opus, și ne legănăm tot mai tare, trecând unul pe lângă celălalt, uneori sincronizați, alteori trecând unul pe lângă celălalt cu așa viteză, de parcă ar urma să ne ciocnim, și râdem, și râdem, și nu mai poate exista tristețe, nimeni nu mai poate fi pierdut, sau mort, sau prea departe: în acest moment suntem aici și nimic nu ne poate știrbi perfecțiunea și nu ne poate fura bucuria acestei clipe perfecte.

Joi 10 iunie 1992 (Clare are 21 de ani)

CLARE: Stau singură la o măsuță de lângă vitrină, la Café Peregolisi, o bombiță venerabilă, cu cafea excelentă. Ar trebui să fac o lucrare despre *Alice în Țara Minunilor* pentru cursul de Istorie a grotescului, pe care îl fac vara asta; când colo, eu visez cu ochii deschiși, mă uit fără să-i văd la trecătorii care se zoresc și se înghesuie pe strada Halsted, în după-amiaza asta târzie. Nu vin prea des în Boy's Town¹⁹⁶¹. Mă gândesc că lucrez mai mult dacă sunt undeva unde nimeni dintre

cunoscuții mei nu se va gândi să mă caute. Henry a dispărut. Nu e acasă și n-a fost nici la lucru azi. Încerc să nu-mi fac griji în legătură cu asta. Încerc să-mi cultiv o atitudine nonșalantă, nepăsătoare. Henry poate să-și poarte singur de grijă. Doar pentru că habar n-am unde ar putea fi nu înseamnă că s-a întâmplat ceva rău. Cine știe? Poate e cu mine.

Cineva de pe trotuarul de vizavi îmi face cu mâna. Mijesc ochii, focalizez și-mi dau seama că e negresa minionă care era cu Ingrid în seara aceea la Aragon. Celia. Îi fac și eu cu mâna, iar ea traversează. Deodată e în fața mea. E atât de mărunțică, încât fața ei e la același nivel cu a mea, deși eu stau jos, iar ea în picioare.

– Bună, Clare, spune Celia.

Vocea ei e ca untul. Mi-aș dori să mă învelesc în vocea ei și să mă culc.

– Salut, Celia. Ia un loc.

Se așază în fața mea și îmi dau seama că toată scurtimea ei e în picioare; șezând arată mult mai aproape de normal.

– Am auzit vorbindu-se că te-ai logodit, îmi spune.

Ridic mâna stângă, arătându-i inelul. Chelnerul se târăște cu greu până la noi, iar Celia comandă cafea turcească. Se uită la mine și îmi oferă un zâmbet viclean. Dinții îi sunt albi, lungi și neregulați. Are ochii mari, cu pleoapele pe jumătate închise, de parcă ar fi pe cale să adoarmă. Rastele îi sunt strânse în vârful capului și ornate cu bețișoare roz, asortate cu rochia roz lucioasă.

– Ori ești curajoasă, ori ești nebună, spune ea.

– Așa mi se spune.

– Păi, până acum ar fi trebuit să știi.

Zâmbesc, ridic din umeri, sorb din cafea, care e la temperatura camerei și prea dulce.

– Știi unde e Henry acum? întreabă Celia.

– Nu. Știi unde e Ingrid acum?

– Îhî. Șade pe un scaun de bar în Berlin^[92], așteptându-mă pe mine. (Se uită la ceas.) Am întârziat.

Lumina dinspre stradă îi transformă pielea de culoarea ambrei arse în albastru, apoi în purpuriu. Arată ca un marțian fermecător. Îmi zâmbește.

– Henry aleargă pe Broadway în costumul lui Adam, cu o ceată de skinheads pe urmele lui.

O, nu.

Chelnerul îi aduce cafeaua Celinei, iar eu îi arăt cu degetul ceașca mea. Mi-o umple iar, eu măsoar cu grijă o linguriță de zahăr și amestec. Celia ține lingurița drept în ceșcuța de cafea turcească. E neagră și densă ca melasa. *Au fost odată trei micuțe surori... care locuiau în fundul unei fântâni... De ce locuiau în fundul unei fântâni?... era o fântână cu sirop de trestie.*

Celia așteaptă să spun ceva. *Fă o reverență cât timp te gândești ce să spui. Câștigi timp.*

– Serios? spun.

Vai, foarte inteligent, Clare.

– Nu pari prea îngrijorată. Dacă omul meu ar fi alergat așa în pielea goală, eu una m-aș cam mira.

– Mda, păi, Henry nu e chiar genul de om obișnuit.

Celia râde.

– Poți s-o mai spui o dată, soro.

Cât de multe știe? Oare Ingrid știe? Celia se apleacă spre mine, ia o gură de cafea, deschide ochii larg, ridică sprâncenele și-și țuguie buzele.

– Tu chiar ai de gând să te *măriți* cu el?

Un impuls nebunesc mă face să spun:

– Dacă nu mă crezi, poți să te uiți când o fac. Vino la nuntă.

Celia scutură din cap.

– Eu? Știi, lui Henry nu-i place deloc de mine. Niciun pic.

– Păi, nici tu nu pari să-i fii mare admiratoare.

– *Acum* sunt, spune Celia zâmbind larg. A părăsit-o *fără milă* pe domnișoara Ingrid Carmichel, iar eu plătesc oalele sparte. (Iar se uită la ceas.) Că veni vorba, am întârziat la întâlnire. Nu vii și tu? adaugă ea ridicându-se de la masă.

– A, nu, mulțumesc.

– Haide, fato. Tu și Ingrid trebuie să ajungeți să vă cunoașteți. Aveți atâtea în comun. O să dăm o mică petrecere a burlacelor.

– În Berlin?

Celia râde.

– Nu orașul. Barul.

Râsul ei e caramel; pare să emane din trupul cuiva mult mai voluminos. Nu vreau să plece, dar...

– Nu, nu cred că ar fi o idee bună. (O privesc în ochi.) Pare un gest răutăcios. (Privirea ei stăruitoare mă țintuiește și mă face să mă gândesc la șerpi, la pisici. *Pisicile mănâncă liliesci? Liliescii mănâncă pisici?*) Și în plus, trebuie să termin asta.

Celia aruncă o privire la caietul meu de notițe.

– Ce-i aia, temă pentru acasă? Aah, e zi de școală. Ei, ia ascult-o tu pe soră-ta mai mare Celia, care știe ce-i mai bine pentru școlărițe... Hei, ești destul de mare ca să bei alcool?

– Da, îi răspund cu mândrie. De trei săptămâni.

Celia se apleacă foarte aproape de mine. Miroase a scorțișoară.

– Haide, haide, haide. Trebuie să te mai distrezi și tu puțin înainte să te așezi la casa ta cu Domnul Bibliotecar. Haideeeeeee, Clare. Nici n-o să-ți dai seama când o să fii înconjurată de copii de Bibliotecar care se cacă de zor în pampersii lor plini de sistemul ăla Dewey Decimal^[98].

– Chiar cred că nu...

– Atunci nu zice ni'ca, pur și simplu *vino*.

Celia îmi strânge cărțile și reușește să răstoarne cănița de lapte. Eu mă apuc să șterg, iar Celia iese pur și simplu din cafenea cu cărțile mele. Fug după ea.

– Celia, nu, am nevoie de alea...

Pentru cineva cu picioare scurte și tocuri de doisprezece centimetri, se mișcă repede.

– Nu ți le dau înapoi până nu promiți că vii cu mine.

– Lui Ingrid n-o să-i placă.

Mergem la pas, îndreptându-ne spre sud pe Halstead, către Belmont. Nu vreau s-o văd pe Ingrid. Prima și ultima dată când am văzut-o a fost la concertul Violent Femmes și nici că mai vreau.

– Ba sigur c-o să-i placă. Ingrid e foarte curioasă să știe cum ești.

Cotim pe Belmont, trecem de salonul de tatuaje, restaurantele indiene, magazinele de pielărie și biserici stradale. Trecem pe sub linia ferată și iată-ne la Berlin. De afară nu arată prea tentant; geamurile sunt vopsite cu negru și aud ritmuri disco din întuneric, din spatele tipului uscățiv și pistruiat care îmi cere actul de identitate numai mie, nu și Celiei, ne ștampilează pe mână și ne dă voie să pătrundem în abis.

Când ochii mi se obișnuiesc cu întunericul, îmi dau seama că e plin de femei. Se înghesuie în jurul scenei micuțe să se uite la o stripteuză care defilează în bikini roșii cu paiete și purtând discuri pe mameloane. Femei râd și flirtează la bar. E Seara Doamnelor. Celia mă trage spre o masă unde stă Ingrid singură, cu un pahar înalt plin cu un lichid albastru precum cerul. Când ridică privirea, îmi dau seama că nu e prea încântată să mă vadă. Celia o sărută pe Ingrid și îmi face semn să mă așez pe un scaun. Rămân în picioare.

– Bună, puiule, îi spune Celia lui Ingrid.

– Cred că glumești, spune Ingrid. Pe ea de ce-ai adus-o?

Amândouă mă ignoră. Celia încă mai ține în brațe cărțile mele.

– E-n regulă, Ingrid, nu-i nicio problemă. M-am gândit că amândouă ați vrea să vă cunoașteți mai bine, asta-i tot.

Celia aproape că pare a-și cere iertare, dar până și eu îmi dau seama că o satisface disconfortul lui Ingrid. Ingrid mă străpunge cu privirea.

– De ce-ai venit? Să te bucuri de răul meu?

Se sprijină de spătarul scaunului și ridică bărbia. Arată ca un vampir blond, în haina de catifea neagră și cu buzele roșii ca sângele. E de-a dreptul răpitoare. Mă simt ca o școlăriță de provincie. Întind mâinile spre Celia, iar ea îmi dă cărțile înapoi.

– Am fost obligată să vin. Plec imediat.

Dau să mă întorc cu spatele, dar Ingrid întinde iute o mână și mă apucă de braț.

– Stai așa...

Îmi sucește mâna stânga spre ea, iar eu mă împleticesc și-mi zboară toate cărțile. Îmi trag mâna, iar Ingrid spune:

– ... ești *logodită*?

Și îmi dau seama că se uită la inelul de la Henry.

Nu spun nimic. Ingrid se întoarce către Celia.

– Știi, nu-i așa?

Celia privește în jos la masă și nu scoate o vorbă.

– Ai adus-o aici ca să răsucești cuțitul în rană, ticăloaso.

Vorbește foarte încet. Abia o aud în muzica aceea ritmată.

– Nu, Ing, doar...

– Să te fut, Celia.

Ingrid se ridică în picioare. Pentru o clipă, fața ei e foarte aproape de mine și mi-l imaginez pe Henry sărutând buzele acelea. Ingrid mă privește fix.

– Tu să-i zici lui Henry că poate să se ducă dracului, îmi spune. Și zi-i că ne vedem acolo.

Pleacă furioasă. Celia stă cu fața în mâini.

Mă apuc să-mi adun cărțile. Când dau să plec, Celia spune:

– Așteaptă.

Aștept.

– Îmi pare rău, Clare, spune ea.

Dau din umeri. O iau spre ușă, iar când mă uit în urmă o văd pe Celia stând singură la masă, cu obrazul sprijinit în palmă, sorbind din băutura albastră a lui Ingrid. Nu se uită spre mine.

Afară, o iau la picior tot mai repede până la mașină, conduc până acasă, mă duc în camera mea, mă întind în pat și îl sun pe Henry, dar nu e acasă, așa că sting lumina, dar nu dorm.

O viață mai bună datorită chimiei^[99]

Duminică 5 septembrie 1993 (Clare are 22 de ani, Henry are 30)

CLARE: Henry își studiază exemplarul cu colțuri îndoite din *Ghidul farmaceutic*. Nu e semn bun.

- Nu știam că ești așa dependent de medicamente.
- Nu sunt dependent de medicamente. Sunt alcoolic.
- Nu ești alcoolic.
- Ba sigur că sunt.

Mă întind pe canapea și îmi pun picioarele în poala lui. Henry își sprijină cartea pe gambele mele și continuă s-o răsfoiască.

- Nu bei chiar atât de mult.
- Beam pe vremuri. Am lăsat-o mai moale după ce era să mă sinucid. Și tata e o tristă pildă.

– Ce cauți?

– Ceva să iau la nuntă. Nu vreau să te las așteptând la altar de față cu patru sute de oameni.

– Mda. Bună idee. (Cântăresc scenariul și mă ia cu frisoane.) Hai să fugim în lume.

El se uită în ochii mei.

- Hai. Sunt într-un totu de acord.
- Părinții mei m-ar renega.
- Sunt sigur că nu.
- N-ai fost atent. E o superproducție Broadway. Noi suntem doar un pretext pentru tata ca să-și impresioneze și să-și distreze regește amicii avocați. Dacă noi ne retragem, ai mei vor trebui să angajeze actori care să joace rolurile noastre.

– Hai să mergem la primărie să ne căsătorim anticipat. Pe urmă, dacă e să se întâmple ceva, măcar suntem căsătoriți.

– A, dar... Nu mi-ar plăcea așa. Ar fi o minciună... M-aș simți aiurea. Ce-ar fi s-o facem după, dacă se alege praful de nunta adevărată?

– Bine. Planul B.

Întinde mâna, iar eu i-o strâng.

- Și zici că găsești ceva?
- Păi, în mod ideal, mi-ar plăcea un neuroleptic care se cheamă Risperdal, dar îl scot pe piață abia în 1994.

Următoarea variantă ar fi Clozarilul, iar pe locul trei ar putea fi Haldolul.

- Toate astea sună ca niște doctorii de tuse high-tech.
- Sunt antipsihotice.
- Serios?
- Da.
- Tu nu suferi de psihoză.

Henry se uită la mine, face o grimasă cumplită și zgârie aerul ca un vârcolac din filmele mute. Pe urmă spune, foarte serios:

– La encefalograf, am creierul unui schizofrenic. Cel puțin un doctor a insistat că închipuirea asta a mea cu călătoria în timp e cauzată de schizofrenie. Medicamentele astea blochează receptorii de dopamină.

– Efecte secundare?

– Păi... distonie, acatizie, pseudo-Parkinsonism. Asta înseamnă contracții musculare involuntare, agitație, tremurături, tulburări de ritm cardiac, insomnie, imobilitate, lipsă de expresie facială. Și pe urmă dischinezia tardivă, spasme cronice ale mușchilor faciali, și agranulocitoza, distrugerea capacității organismului de a fabrica celule albe. Și pe urmă pierderea funcției sexuale. Și faptul că toate medicamentele care sunt disponibile în momentul ăsta sunt oarecum sedative.

– Doar nu te gândești pe bune să iei vreunul dintre astea, nu?

– Păi, în trecut am luat Haldol. Și Thorazine.

– Și...?

– De-a dreptul îngrozitor. Eram complet zombificat. Mă simțeam de parcă aveam creierul plin cu adeziv.

– Altceva nu mai există?

– Valium. Librium. Xanax.

– Mama ia astea. Xanax și Valium.

– Mda, nici nu mă mir.

Se strâmbă, pune jos *Ghidul farmaceutic* și spune:

– Dă-te la o parte.

Ne schimbăm poziția pe canapea, întinzându-ne unul lângă altul. E foarte confortabil așa.

– Nu lua nimic.

– De ce?

– Nu ești bolnav.

Henry râde.

– Asta-mi place la tine: incapacitatea ta de a-mi percepe toate defectele hidoase.

Începe să-mi descheie nasturii cămășii, iar eu îl apuc de mână. El mă privește, în așteptare. Sunt puțin supărată.

– Nu înțeleg de ce vorbești așa. Mereu spui lucruri îngrozitoare despre tine. Tu nu ești așa. Tu ești bun.

Henry se uită la mâna mea, își scoate mâna din strânsoarea ei și mă trage mai aproape.

– Nu sunt bun, îmi șoptește ușor în ureche. Dar poate o să fiu, îhm?

– Așa să faci.

– Sunt bun cu tine. (Foarte adevărat.) Clare?

– Îhm?

– Stai vreodată trează întrebându-te dacă nu sunt un fel de farsă pe care ți-o face Dumnezeu?

– Nu. Stau trează făcându-mi griji că s-ar putea să dispari și să nu te mai întorci niciodată. Stau trează și meditez la unele lucruri din viitor pe care le cunosc așa, cam pe jumătate. Dar am încredere deplină în ideea că suntem meniți să fim împreună.

– Încredere deplină.

– Tu nu?

Henry mă sărută.

– „*Nici Timp, nici Loc, nici Soarta, nici Moarte nu-mi pot clinti măcar /cele mai mărunte dorințe.*”⁽¹⁰⁰⁾

– Mai vreau.

– Nu mă deranjează să-ți mai dau.

– Fanfaronule.

– Acum cine zice lucruri îngrozitoare despre mine?

Luni 6 septembrie 1993 (Henry are 30 de ani)

HENRY: Stau pe veranda unei case placate cu aluminiu alb-murdar din Humboldt Park⁽¹⁰¹⁾. E luni dimineața, în jur de ora zece. Îl aștept pe Ben să se întoarcă de pe unde o fi. Nu-mi prea place cartierul ăsta; mă simt cam expus stând aici, la ușa lui Ben, dar e un ins extrem de punctual, așa că aștept în continuare cu încredere. Privesc la două tinere hispanice care își împing cărucioarele cu bebeluși pe trotuarul înclinat și spart. Pe când cuget la inegalitatea serviciilor edilitare, aud pe cineva urlând de la distanță „Băiete

Bibliotecar!'. Mă uit într-acolo și, desigur, e Gomez. Mă vait în tăcere; Gomez are un talent uimitor să dea peste mine de câte ori sunt pe cale să fac o infamie. Va trebui să scap de el înainte să apară Ben.

Gomez se apropie de mine vâslind fericit prin aer. E în ținuta de avocat și cu servieta în mână. Oftez.

– *Ça va*⁽¹⁰²⁾, tovarășe?

– *Ça va*. Ce faci aici?

Bună întrebare.

– Aștept un prieten. Cât e ceasul?

– Zece și un sfert. 6 septembrie 1993, adaugă el săritor.

– Știu, Gomez. Dar mersi oricum. Ai venit la un client?

– Mda. O fată de zece ani. Iubitul lui mami a obligat-o să bea Drano⁽¹⁰³⁾. Chiar că mă satur de oameni.

– Mda. Prea mulți maniaci, nu destui Michelangeli⁽¹⁰⁴⁾.

– Ai luat masa de prânz? Sau micul dejun, aș zice?

– Da. Trebuie să cam stau pe aici să-l aștept pe prietenul meu.

– Nu știam că ai vreun prieten care să locuiască în zona asta. Din câți cunosc eu pe aici, toți au mare nevoie de avocat.

– E un prieten de la școala de biblioteconomie.

Și iată-l. Ben apare la volanul Mercedesului său argintiu din '62. Interiorul e o ruină, dar pe afară e o bijuterie de mașină. Gomez fluieră ușurel.

– Scuze pentru întârziere, spune Ben, sărind pe trotuar. Servire la domiciliu.

Gomez mă chestionează din priviri. Mă fac că nu-l observ. Ben se uită la Gomez, apoi la mine.

– Gomez, Ben. Ben, Gomez. Îmi pare tare rău că trebuie să pleci, tovarășe.

– De fapt am câteva ore libere...

Ben ia taurul de coarne.

– Gomez. E grozav că te-am cunoscut. Rămâne pe altădată, da?

Ben e cam miop și se holbează prietenos la Gomez prin lentilele lui groase care îi dublează dimensiunile ochilor. Își zornăie cheile în mână. Asta îmi dă o stare

de nervozitate. Stăm amândoi tăcuți, așteptând să plece Gomez.

– Bine. Mda. Păi, pa, spune Gomez.

– Te sun eu după-amiază, îi spun.

El se întoarce fără să mă privească și pleacă. Mă simt prost, dar există lucruri pe care nu vreau să le știe Gomez, iar acesta e unul dintre ele. Eu și Ben ne întoarcem unul spre celălalt și ne privim într-un fel care sugerează că fiecare dintre noi știe despre celălalt lucruri dubioase. El deschide ușa de la intrare. Am avut dintotdeauna mîncărici să-mi încerc mâna intrînd prin efracție în casa lui Ben, fiindcă are multe și variate încuietori și mecanisme de securitate. Intrăm în holul îngust și întunecat. Aici miroase mereu a varză, deși știu sigur că Ben nu prea gătește vreodată mâncare propriu-zisă, darămite varză. Mergem spre scara din spate, urcăm și ajungem în alt hol, trecem printr-un dormitor și intrăm în altul pe care Ben l-a amenajat ca laborator. Ben își lasă geanta jos și își atîrnă haina în cuier. Aproape că mă așteptam să încalțe niște pantofi de tenis, à la Mr. Rogers^[105], dar el se fîțâie de colo-colo cu cafetiera. Mă așez pe un scaun pliant și îl aștept să termine.

Mai mult decât orice alt cunoscut al meu, Ben arată ca un bibliotecar. Și de fapt chiar l-am cunoscut la colegiul Rosary, dar a renunțat înainte să-și termine masterul în biblioteconomie. A slăbit de când l-am văzut ultima dată și a mai pierdut din păr. Ben are SIDA și de câte ori mă întîlnesc cu el mă port cu atenție, fiindcă nu știu niciodată cum o să fie, cu el.

– Arăți bine, îi spun.

– Doze masive de AZT. Și vitamine, și yoga, și autosugestie. Apropo. Ce pot face pentru tine?

– Mă însor.

Ben e surprins, apoi încântat.

– Felicitări. Cu cine?

– Cu Clare. Ai cunoscut-o. Fata cu părul lung și roșcat.

– Ah... da. (Face o față serioasă.) Ea știe?

– Da.

– Păi, grozav.

Se uită la mine de parcă ar spune că totul e foarte drăguț, dar care-i treaba?

– Așa că părinții ei au planificat ditamai nunta, în Michigan. Biserică, domnișoare de onoare, orez, tot tacâmul. Și după aceea o recepție extravagantă la Yacht Club. Ținuta obligatorie, fără excepții.

Ben toarnă cafea și îmi dă o cană imprimată cu ursulețul Winnie. Amestec în ea niște praf de frișcă. Aici la etaj e rece, iar cafeaua are un miros amar, dar nu rău.

– Trebuie să fiu prezent acolo. Trebuie să trec cu bine prin vreo opt ore de stres enorm și năucitor, fără să dispar.

– Aha.

Ben are un fel al său de a admite o problemă, pur și simplu o acceptă, ceea ce mi se pare foarte reconfortant.

– Am nevoie de ceva care să-mi facă KO toți receptorii de dopamină.

– Navane, Haldol, Thorazine, Serentil, Mellaril, Stelazine...

Ben își șterge ochelarii cu puloverul. Fără ei arată ca un uriaș șoarece fără păr.

– Speram că ai putea să-mi faci tu asta.

Mă caut în buzunarele blugilor, găsesc hârtia și i-o dau. Ben mijește ochii și citește.

– 3-[2-[4-96-fluoro-1, 2-benzisoxazol-3-il)]... dioxid de silicon coloidal, hidroxipropilmetilceluloză... propilen glicol... (Ridică privirea spre mine, perplex.) Ce-i asta?

– E un antipsihotic nou, risperidonă, comercializat ca Risperdal. O să fie disponibil pe piață în 1998, dar aș vrea să-l încerc acum. E dintr-o clasă nouă de medicamente numite derivați de benzisoxazol.

– De unde ai luat asta?

– Din *Ghidul farmaceutic*. Ediția 2000.

– Cine-l face?

– Janssen^[106].

– Henry, știi că nu suporti prea bine antipsihoticele. Poate doar dacă ăsta acționează în vreun fel cu totul diferit.

– Nu se știe cum acționează. „Antagonist monoaminergic selectiv cu mare afinitate pentru serotonina de tip 2, dopamina de tip 2, bla, bla, bla.”

– Păi, nimic nou.. Ce te face să crezi că o să fie mai bun decât Haldolul?

Zâmbesc răbdător.

– E o presupunere. Nu știu sigur. Poți să-l faci?

Ben ezită.

– *Pot*, da.

– Cât de repede? Durează ceva până își face efectul.

– O să te anunț. Când e nunta?

– Pe 23 octombrie.

– Mmm. Care-i dozajul?

– Se începe cu un miligram și se progresează.

Ben se scoală în picioare și se întinde. În lumina difuză din camera aceasta rece, arată bătrân, gălbejit, cu pielea ca hârtia. Unei părți din Ben îi place provocarea (*hei, ia să reproducem medicamentul ăsta de avangardă pe care încă nu l-a inventat nimeni*), iar altei părți nu-i place riscul.

– Henry, nici măcar nu știi sigur dacă dopamina e problema ta.

– Ai văzut encefalogramele.

– Da, da. Ce-ar fi pur și simplu să te împaci cu asta? Tratamentul ar putea fi mai rău decât problema.

– Ben. Ce-ar fi dacă aș pocni din degete chiar *în clipa asta...* (mă ridic, mă aplec cât mai aproape de el, pocnesc din degete) și chiar *în clipa asta tu* să te pomenești stând în dormitorul lui Allen, în 1986...

– L-aș omorî pe nenorocit.

– Ba n-ai putea, pentru că n-ai făcut-o.

Ben închide ochii și scutură din cap.

– Și nu poți schimba nimic: el tot o să se îmbolnăvească, tu tot o să te îmbolnăvești *und so weiter*. Ce-ar fi dacă ar trebui să-l privești cum moare încă o dată și încă o dată?

Ben se așază pe scaunul pliant. Nu se uită la mine.

– Cam așa e, Ben. Adică, da, uneori e amuzant. Dar în cea mai mare parte înseamnă să te simți pierdut, să furi și să încerci măcar să...

– Să faci față, spune Ben și oftează. Doamne, nu știu de ce te suport.

– Ineditul? Aspectul meu de puștan chipeș?

– Visuri! Hei, sunt și eu invitat la nuntă?

Sunt surprins. Nu mi-a dat prin cap niciodată că Ben ar vrea să vină.

– Da! Serios? Ai veni?

– Bate de departe înmormântările.

– Grozav! Latura cu invitații mei din biserică se umple rapid. O să fii al optulea invitat.

Ben râde.

– Invită-ți toate fostele iubite. Asta o să-ți crească ratingul.

– N-aș supraviețui după asta. Cele mai multe îmi vor capul pe tavă.

– Mmm.

Ben se scoală iar și scotocește într-un sertar. Scoate un flacon de medicamente gol, deschide alt sertar, scoate de acolo încă unul, imens, plin cu capsule, îl deschide și pune trei capsule din el în flaconul mic, pe care mi-l dă mie.

– Ce-i asta? îl întreb, deschizând flaconul și scuturând o capsulă în palmă.

– E un stabilizator de endorfine combinat cu antidepresiv. E... hei, nu...

Eu am și dat pastila pe gât.

– E pe bază de morfină, spune Ben oftând. Ai o atitudine extrem de lejeră și de arogantă față de medicamente.

– Îmi plac narcoticele.

– Fac pariu că da. Și să nu crezi că o să-ți dau voie să iei o tonă din astea. Anunță-mă dacă crezi că-ți vor fi de folos la nuntă. În caz că celălalt nu iese cum trebuie. Au efect vreo patru ore, așa că ți-ar trebui două. (Dă din cap spre cele două capsule rămase.) Nu le hăpăi și pe alea așa, de distracție, da?

– Pe cuvânt de cercetaș.

Ben pufnește disprețuitor. Îi plătesc pastilele și plec. În timp ce cobor treptele către parter, simt iureșul în vene și mă opresc la capătul de jos al scării să savurez. E ca un orgasm de zece ori mai puternic plus cocaină și pare să se întetească. Ieșind pe ușa din față, literalmente mă împiedic de Gomez. Mă aștepta.

– Vrei să te duc cu mașina?

– Sigur.

Sunt profund mișcat de grija lui. Sau de curiozitatea lui. Sau orice o fi. Mergem către mașina lui, o Chevy Nova cu două faruri crăpate. Sar pe locul din dreapta. Intră și Gomez și trânteste portiera. Întoarce mașina și pornim.

Orașul e cenușiu și murdar și tocmai începe să plouă. Picături uriașe pleoscăie pe parbriz în vreme ce pe lângă noi trec în grabă terenuri virane și dărăpănături în care se vând droguri. Gomez dă drumul la radio. Cântă Charles Mingus^[107], care sună cam lent pentru mine, dar în fond de ce nu? E o țară liberă. Pe Ashland Avenue e plin de gropi și mersul cu mașina pe aici îți zgâlțâie creierii, dar altfel e totul în regulă, chiar foarte în regulă, îmi simt capul fluid și mobil, ca mercurul scăpat dintr-un termometru spart, și e tot ce pot face ca să mă abțin de la a geme de plăcere pe când drogul își înfășoară micile limbi chimice în jurul fiecărei terminații nervoase. Trecem pe lângă Medium Cititor în Cărți, Magazinul de Anvelope La Pedro, Burger King, Pizza Hut, iar *I am a passenger*^[108] îmi trece prin minte amestecându-se cu Mingus. Gomez spune ceva ce-mi scapă, apoi îl aud:

– Henry!

– Da?

– Ce-ai luat?

– Nu prea știu exact. E un experiment științific, nu mare spanac.

– De ce?

– Întrebare de baraj. O să-ți zic altădată.

Nu ne mai spunem nimic până ce mașina oprește în fața clădirii în care se află apartamentul lui Clare și al lui Charisse. Mă uit confuz la Gomez.

– Ai nevoie de companie, îmi spune cu blândețe.

Sunt de acord. Gomez deschide ușa de la intrare și urcăm la etaj. Clare deschide, iar când mă vede arată supărată, ușurată și amuzată în același timp.

CLARE: L-am convins pe Henry să se bage în patul meu, iar eu și Gomez stăm în camera de zi, bând ceai și mâncând sandvișuri cu unt de alune și jeleu de kiwi.

– Învăț să gătești, femeie, îmi cântă Gomez – și sună precum Charlton Heston pogorând cele Zece Porunci.

– Într-o bună zi. (Îmi amestec zahărul în cafea.) Mulțumesc că te-ai dus să-l aduci.

– Orice pentru tine, pisoiaș.

Se apucă să-și ruleze o țigară. Dintre toți cunoscuții mei, Gomez e singurul care fumează în timpul mesei.

Mă abțin să comentez. El trage un fum. Se uită la mine, iar eu mă pregătesc sufletește.

– Și deci ce-a fost toată chestia aia, hm? Cei mai mulți oameni care apelează la medicamentele pentru cazuri-limită sunt bolnavi de SIDA sau de cancer.

– Îl cunoști pe Ben?

Nu știu de ce mă mir. Gomez cunoaște pe toată lumea.

– Cunosc *care-i treaba* cu Ben. Mama se ducea la Ben când făcea chimioterapie.

– Aha.

Reexaminez situația, căutând lucruri despre care pot vorbi fără riscuri.

– Orice i-o fi dat Ben, l-a năucit zdravăn.

– Încercăm să găsim ceva care să-l ajute pe Henry să rămână în prezent.

– Pare puțin cam inert pentru activități cotidiene.

– Mda.

Poate o doză mai mică?

– De ce faci asta?

– Ce fac?

– Îl ajuți și-l încurajezi pe Domnul Prăpăd. Te măriți cu el, nici mai mult, nici mai puțin.

Henry mă strigă. Mă ridic. Gomez se întinde și mă apucă de mână.

– Clare. Te rog...

– Gomez. Dă-mi drumul.

Îl fixează cu privirea. După un moment lung și groaznic, el lasă ochii în jos și îmi dă drumul. Mă grăbesc pe hol până în camera mea și închid ușa.

Henry e întins ca o pisică, pe o diagonală a patului, cu fața în jos. Îmi scot pantofii și mă întind lângă el.

– Cum merge? îl întreb.

Henry se rostogolește cu fața în sus și zâmbește.

– Cerule. (Mă mângâie pe față.) Vrei și tu?

– Nu.

Oftează.

– Ești atât de cuminte. N-ar trebui să încerc să te corup.

– Nu sunt cuminte. Sunt speriată.

Stăm mult timp așa, lungiți, în tăcere. Soarele strălucește, arătându-mi dormitorul la început de după-amiază: curba cadrului din lemn de nuc al patului,

covorul oriental auriu și violet, peria de păr, rujul și flaconul cu loțiune pentru mâini de pe comodă. Un număr din *Arta în America*⁽¹⁰⁹⁾ cu Leon Golub⁽¹¹⁰⁾ pe copertă zace pe vechiul meu fotoliu cumpărat la o vânzare în aer liber, parțial acoperit de *A rebours*⁽¹¹¹⁾. Henry poartă șosete negre. Labele picioarelor, lungi și osoase, îi atârnă peste marginea patului. Îmi pare cam slab. Stă cu ochii închiși; poate simte că mă uit fix la el, fiindcă deschide ochii și îmi zâmbeste. Îi cade părul peste față; i-l dau la o parte. Henry îmi ia mâna și mă sărută în palmă. Îl deschei la blugi și îmi strecor mâna pe scula lui, dar Henry scutură din cap, îmi ia mâna și mi-o ține.

– Îmi pare rău, Clare, îmi spune cu voce moale. În capsula asta e ceva ce pare să-mi fi scurtcircuitat echipamentul. Poate mai târziu.

– O să fie foarte distractiv în noaptea nunții.

Henry scutură din cap.

– Nu pot să iau asta la nuntă. Prea multă distracție. Adică o fi Ben genial, dar e obișnuit să lucreze cu bolnavi terminali. Nu știu ce-a pus în drogul ăsta, dar zici că-i una dintre experiențele alea din pragul morții. (Oftează și pune flaconul pe noptieră.) Ar trebui să i-l trimit prin poșta lui Ingrid. E perfect pentru ea.

Aud ușa de la intrare deschizându-se și apoi trântindu-se; a plecat Gomez.

– Vrei ceva de mâncare? întreb.

– Nu, mulțumesc.

– O să-ți facă Ben celălalt medicament?

– O să încerce, spune Henry.

– Și dacă nu e bun?

– Adică dacă îi iese un rahat lui Ben?

– Mda.

– Orice s-ar întâmpla, știm amândoi că apuc să trăiesc cel puțin până la patruzeci și trei de ani. Așa că nu-ți face griji cu asta.

Patruzeci și trei?

– Ce se întâmplă după patruzeci și trei?

– Nu știu, Clare. Poate îmi dau seama cum să fac să rămân în timpul prezent.

Mă trage aproape și tăcem. Mai târziu, când mă trezesc, e întuneric, iar Henry doarme lângă mine.

Micul flacon cu capsule lucește roșiatic în lumina ledului de la ceasul deșteptător. Patruzeci și trei?

Luni 27 septembrie 1993 (Clare are 22 de ani, Henry are 30)

CLARE: Intru în apartamentul lui Henry și aprind lumina. Diseară mergem la operă, la *Fantomele din Versailles*⁽¹¹²⁾. La Teatrul Liric nu li se oferă locuri întârziatilor, așa că sunt agitată și la început nu-mi dau seama că lumina stinsă înseamnă că Henry nu e aici. Apoi îmi dau seama și mă enervez că o să întârziem din cauza lui. Apoi mă întreb dacă n-a plecat. Iar apoi aud respirația cuiva.

Rămân nemișcată. Zgomotul de respirație vine dinspre bucătărie. Alerg într-acolo și aprind lumina; Henry zace pe podea, cu toate hainele pe el, într-o poziție stranie, rigidă și cu privirea fixă. Stând acolo, îl aud scoțând un sunet slab, neomenesc, un geamăt zornăitor din gâtlee, care i se strecoară printre dinții încleștați.

– O, Doamne, o, Doamne.

Sun la urgențe. Operatorul mă asigură că ajung în câteva minute. Mă așez pe podeaua bucătăriei și mă holbez la Henry, simțind un val de mânie. Găsesc rolodexul lui Henry în birou și formez numărul.

– Alo? spune o voce mică și distantă.

– Ești Ben Matteson?

– Da. Cine e?

– Clare Abshire. Ascultă, Ben, Henry zace pe podea complet țeapăn și nu poate vorbi. *Ce dracului?*

– Poftim? Rahat! Sună la urgențe!

– Am sunat...

– Medicamentul imită boala Parkinson, Henry are nevoie de dopamine! Spune-le... rahat, sună-mă de la spital...

– Au venit...

– Bine! Sună-mă...

Închid și îi primesc pe paramedici.

Mai târziu, după o cursă cu ambulanța până la Spitalul Mercy, după ce Henry a fost internat, injectat și intubat și zace pe un pat de spital, conectat la un monitor, relaxat și adormit, ridic privirea, văd un bărbat înalt și sfrijit în pragul ușii de la camera lui Henry și îmi

amintesc că am uitat să-l sun pe Ben. El intră și se oprește de cealaltă parte a patului. Camera e întunecoasă, iar silueta lui Ben se profilează în lumina din hol când el dă din cap și spune:

– Îmi pare tare rău. Tare rău.

Mă întind peste pat și îl iau de mână.

– Nu-i nimic. O să fie bine. Serios.

Ben scutură din cap.

– E numai și numai vina mea. N-ar fi trebuit să-i prepar aia.

– Ce s-a întâmplat?

Ben oftează și se așază pe scaun. Mă așez și eu pe marginea patului.

– Ar putea fi mai multe lucruri, spune el. Ar putea fi doar un efect secundar, i se putea întâmpla oricui. Dar ar putea fi și varianta că Henry n-avea rețeta corectă. Că doar era mult de memorat. Și n-am putut s-o verific.

Tăcem amândoi. Monitorul trimite un fluid picătură cu picătură în brațul lui Henry. Trece o îngrijitoare cu un cărucior.

– Ben? rostesc în cele din urmă.

– Da, Clare?

– Faci ceva pentru mine?

– Orice.

– Nu-i mai da. Gata cu medicamentele. N-o să meargă cu medicamente.

Ben îmi zâmbește larg, ușurat.

– Doar să spui nu.

– Exact.

Râdem. Ben mai stă cu mine o vreme. Când se ridică să plece, îmi ia mâna și spune:

– Mulțumesc că ai fost binevoitoare în situația asta. Putea foarte ușor să moară.

– Dar n-a murit.

– Nu, n-a murit.

– Ne vedem la nuntă.

– Da.

Stăm pe hol. În lumina intensă a neodelor, Ben arată obosit și bolnav. Cu capul plecat, se întoarce și pleacă pe hol, iar eu mă întorc către camera întunecoasă în care Henry zace adormit.

Punct de cotitură

Vineri 22 octombrie 1993 (Henry are 30 de ani)

HENRY: Merg agale de-a lungul străzii Linden, din South Heaven, liber ca pasărea cerului pentru o oră, cât timp Clare și mama ei fac nu știu ce la florărie. Măine e nunta, dar în calitate de mire nu par să am prea multe responsabilități. Să fiu acolo; ăsta e articolul principal de pe lista mea cu lucruri de făcut. Clare e tot timpul luată pe sus și dusă la probat toalete, la consultări, la petreceri de burlăcițe. Când apuc să o văd are deja un aer mai degrabă melancolic.

E o zi senină și rece, iar eu tai frunză la câini. Mi-aș fi dorit să existe o librărie decentă în South Heaven. Până și biblioteca oferă în cea mai mare parte Barbara Cartland^[113] și John Grisham^[114]. Am la mine Kleist^[115] în ediția Penguin, dar nu sunt în dispoziția necesară. Trec pe lângă un magazin de antichități, pe lângă o brutărie, o bancă, încă un magazin de antichități. În dreptul frizeriei, arunc o privire înăuntru; un bărbat e ras de un bărbier spilcuit, scund și cu un început de chelie, și știu pe loc ce urmează să fac.

Un mănunchi de clopoței se lovesc de ușă când intru în frizerie. Miroase a săpun, aburi, loțiune de păr și carne îmbătrânită. Totul în jur are o culoare verde-pal. Scaunul e vechi și ornat cu crom, pe rafturi de lemn închis la culoare sunt aliniate flacoane cu etichete amănunțite, sunt tăvi cu foarfeci, piepteni și aparate de ras. E un mediu aproape medical; foarte à la Norman Rockwell^[116]. Frizerul îmi aruncă o privire fugară.

– Un tuns? întreb.

El dă din cap spre șirul de scaune goale cu spătar drept, la capătul cărora se află un stativ cu reviste aranjate cu grijă în teanc. La radio cântă Sinatra. Mă așez și frunzăresc un exemplar din *Reader's Digest*. Frizerul șterge niște urme de spumă de pe bărbia bătrânului și-l dă cu after-shave. Bătrânul se dă jos cu grijă din scaun și plătește. Frizerul îl ajută să-și pună haina și-i dă bastonul.

– La revedere, George, spune bătrânul și pleacă târșâit.

– Pa, Ed, răspunde frizerul, apoi se întoarce spre mine. Ce să fie?

Sar în scaun, el îl mai înalță cu câțiva centimetri și îl răsuțește spre oglindă. Mă uit îndelung și pentru ultima dată la părul meu. Cu degetul mare și arătătorul, îi indic aproape trei centimetri.

– Taie-l pe tot.

El aprobă dând din cap și îmi leagă în jurul gâtului o pelerină de plastic. Nu după mult timp, foarfecele lui încep să scoată mici sunete de metal-pe-metal în jurul capului meu, iar părul îmi curge pe podea. Când termină, mă curăță cu pământul, îmi scoate pelerina și *voilà*, am devenit sinele meu din viitor.

Du-mă la timp la biserică

Duminică 23 octombrie 1993 (Henry are 30 de ani, Clare are 22) (6:00 a.m.)

HENRY: Mă trezesc la 6:00 a.m. Și văd că plouă. Mă aflu într-o cămăruță confortabilă cu pereți verzi, chiar sub acoperișul unui han mic și cochet numit La Blake, situat chiar pe plaja sudică din South Heaven. Părinții lui Clare au ales acest loc; tata doarme într-o cameră la fel de confortabilă, cu pereți roz, aflată la parter, lângă camera galbenă a doamnei Kim. Bunul și Buna sunt cazați în dormitorul principal, albastru și super-confortabil. Stau întins în patul foarte moale, sub cearșafuri marca Laura Ashley, și aud vântul izbind în pereții casei. Plouă cu găleata. Mă întreb dacă pot să ies la alergat în musonul ăsta. Îl aud trecând prin jgheaburi și bătând darabana pe acoperiș, care e la vreo șaizeci de centimetri deasupra feței mele. Camera asta e ca o mansardă. Are un birou de scris mititel și delicat, în caz că am nevoie să compun vreo misivă tipic feminină în ziua nunții mele. Pe comodă se află un ulcior de porțelan și un lighean; dacă aș vrea într-adevăr să le folosesc, probabil că ar trebui să sparg mai întâi gheața de la suprafața apei, fiindcă e frig de-a binelea aici, sus. Mă simt ca un vierme roz în mijlocul acestei camere verzi, de parcă mi-am croit drum în interiorul ei mâncând din ea și ar trebui să mă pun pe treabă ca să devin fluture, sau așa ceva. Nu sunt cu adevărat treaz, aici, în momentul acesta. Aud pe cineva tușind. Îmi aud inima bătând și sunetul strident care e sistemul meu nervos ce-și vede de treabă. Of, Doamne, fă să fie o zi normală ziua de azi. Fă să fiu amețit în limite normale, agitat în limite normale; du-mă la biserică la timp, în timp. Fă să nu sperii pe nimeni, mai ales pe mine. Fă să trec cum pot mai bine de ziua nunții noastre, fără efecte speciale. Mântuiește-o pe Clare de scene neplăcute. Amin.

(7:00 a.m.)

CLARE: Mă trezesc în patul meu, patul copilăriei mele. Pe când plutesc pe valul treziei, nu mă pot poziționa în timp; e Crăciunul, e Ziua Recunoștinței?

Sunt iar în clasa a treia? Sunt bolnavă? De ce plouă? Dincolo de draperiile galbene, cerul e mort, iar vântul jumulește ulmul uriaș de frunzele uscate. Am visat toată noaptea. Acum visele se întrepătrund. Într-un fragment de vis înotam în ocean, eram sirenă. Eram cam începătoare, iar una dintre celelalte sirene încerca să mă învețe; îmi dădea lecții despre cum să fiu sirenă. Mi-era frică să respir sub apă. Apa mi-a pătruns în plămâni și nu-mi dădeam seama cum trebuia să funcționeze chestia asta, mă simțeam îngrozitor și a tot trebuit să urc la suprafață ca să respir, iar cealaltă sirenă îmi tot repeta *Nu, Clare, uite așa...* până ce, în fine, mi-am dat seama că ea avea branhii în gât, ca și mine, și după asta lucrurile au mers mai bine. Înotul era precum zborul, toți peștii erau păsări... Pe suprafața oceanului plutea un vas și am înotat toate într-acolo să-l vedem. Era doar o barcă cu pânze, în care era mama, singură-singurică. Am înotat spre ea și a fost surprinsă să mă vadă acolo, mi-a spus *Vai, Clare, credeam că te măriți azi*, și dintr-odată mi-am dat seama, așa cum se întâmplă în vise, că nu mă puteam mărita cu Henry dacă eram sirenă, așa că am început să plâng, apoi m-am trezit și era miezul nopții. Am stat așa o vreme în întuneric și construiesc în minte ideea că am devenit o femeie obișnuită, cum s-a întâmplat cu Mica Sirenă, doar că eu n-am trecut prin aiurelile alea cu dureri atroce de picioare sau cu tăiatul limbii. Hans Christian Andersen trebuie să fi fost o persoană foarte ciudată și tristă. Pe urmă m-am culcat la loc, iar acum sunt în pat și azi mă căsătoresc cu Henry.

(7:16 a.m.)

HENRY: Ceremonia e la 2:00 p.m. Și o să-mi ia vreo jumătate de oră să mă îmbrac și douăzeci de minute să ajungem cu mașina la St. Basil. Acum e 7:16 a.m., ceea ce înseamnă că am de pierdut cinci ore și patruzeci și patru de minute. Îmi trag pe mine blugii și o cămașă de flanelă veche și împruțită, încălț bascheții și mă strecor cât pot de încet la parter, în căutare de cafea. Tata m-a bătut la faza asta; șade în încăperea unde se ia micul dejun, ținând în ambele mâini o cană cu ornamente delicate plină cu cafea neagră aburindă. Îmi torn și eu una și mă așez vizavi de el. În lumina slabă ce pătrunde prin ferestrele acoperite cu draperii de dantelă, tata

capătă un aspect fantomatic; în dimineața asta e o versiune în culori a unui film alb-negru cu el însuși. Părul îi stă sculat în toate direcțiile, și fără să conștientizez îmi netezesc freza, de parcă tata ar fi oglinda mea. Face și el același lucru și zâmbim.

(8:17 a.m.)

CLARE: Alicia stă pe patul meu și mă înghiontește.

– Haide, Clare, mă împunge. „S-a făcut lumină-n sat. Cântă păsărelele” (deloc adevărat) „țopăie broscuțele și e ora de sculat!”

Alicia mă gădilă. Aruncă deoparte învelitoarea și ne luptăm, și tocmai când o ținuiesc de pat bagă Etta capul pe ușă și șuieră la noi.

– Fetelor! Ce-i *îmbrânceană* asta? Tatăl vostru crede că a căzut *un copac* pe casă, dar nu, sunteți voi, zăpăcitelor, care încercați să vă *omorâți* una pe alta. Micul dejun e aproape gata.

Și cu asta Etta își trage repede înapoi capul și o auzim coborând greoi scara, în vreme ce noi ne topim de râs.

(8:32 a.m.)

HENRY: Afară nu s-a oprit vijelia, dar tot o să ies la alergat. Studiez harta orașului South Haven („O nestemată strălucitoare pe malul apusean al lacului Michigan!”) pe care mi-a dat-o Clare. Ieri am alergat de-a lungul plajei, ceea ce a fost plăcut, dar nu-i de repetat în dimineața asta. Parcă și văd valuri de doi metri aruncându-se pe țărm. Măsoar vreo doi kilometri de străzi și trag concluzia că o să dau tururi; dacă vremea e prea de tot, pot s-o tai înapoi. Mă întind. Îmi trosnesc toate încheieturile. Aproape că aud pârliturile nervilor mei tensionați, ca zgomotul energiei statice de pe o linie telefonică. Mă îmbrac și ies în lumea largă.

Ploaia mă palmuiește. Instantaneu sunt learcă. Stoic, o iau încetișor pe Maple Street. O să fie un marș istovitor; mă lupt cu vântul și n-am nicio șansă să câștig ceva viteză. Trec pe lângă o femeie care stă la curbă cu bulldogul ei, iar ea mă privește cu uimire. Asta nu-i un simplu exercițiu fizic, îi spun în gând. E disperare.

(8:54 a.m.)

CLARE: Ne-am adunat la micul dejun. Pe la toate ferestrele se strecoară frigul de afară și abia de văd ceva prin ele, de tare ce plouă. Cum o să alerge Henry pe vremea asta?

– O vreme perfectă pentru nuntă, glumește Mark.

Dau din umeri.

– N-am ales-o *eu*.

– Nu?

– *Tati* a ales-o.

– Păi, eu plătesc pentru ea, spune tati ciufut.

– Într-adevăr, spun clefăindu-mi pâinea prăjită.

Mama se uită la farfuria mea cu un ochi critic.

– Dragă, de ce nu-ți iei niște șuncă din asta frumoasă? Și niște ouă?

Numai gândul la asta îmi întoarce stomacul pe dos.

– Nu pot. Serios. Te rog.

– Ei, cel puțin pune-ți niște unt de alune pe pâinea aia prăjită. Ai nevoie de proteine.

După un schimb de priviri între mine și Etta, ea se duce întins la bucătărie și se întoarce într-un minut cu o farfurioară de cristal plină cu unt de alune. Îi mulțumesc și-mi întind pe felia de pâine prăjită.

– Avem timp înainte să apară Janice? o întreb pe mama.

Janice urmează să facă ceva oribil cu fața și părul meu.

– La unsprezece vine. De ce?

– Trebuie să dau o fugă până în oraș să iau ceva.

– Pot să mă duc în locul tău, drăguță.

Pare ușurată la gândul unei ieșiri din casă.

– Aș vrea să mă duc eu.

– Putem să mergem amândouă.

– Singură.

O implor din priviri. E nedumerită, dar cedează.

– Păi, atunci, bine. Doamne.

– Grozav. Mă întorc repede.

Mă ridic să plec. Tati tușește ca să-și curețe gâtul.

– Pot să plec?

– Sigur.

– Mulțumesc.

O șterg de acolo.

(9:35 a.m.)

HENRY: Stau în picioare în cada imensă, goală, luptându-mă să ies din hainele reci și ude flească. Pantofii mei de jogging nou-nouți au căpătat o formă cu totul nouă, care sugerează o vietate marină. Am lăsat o dâră de apă de la ușa de la intrare până la cadă și sper că doamna Blake n-o să se supere prea tare pentru asta.

Bate cineva în ușa mea.

– O clipă, strig.

Pleoscăi până la ușa și deschid de-un lat de palmă. Spre marea mea surprindere, e Clare.

– Care-i parola? o întreb pe șoptite.

– Trage-mi-o, vine replica lui Clare.

Deschid ușa larg. Clare intră, se așază pe pat și începe să-și scoată pantofii.

– Nu glumești?

– Haide, o, tu, aproape-soț al meu. Trebuie să mă întorc până-n unsprezece. (Mă măsoară din ochi de sus până jos.) Ai fost la alergat! Nu mi-am închipuit să o să alergi pe ploaia asta.

– La vremuri disperate, măsuri disperate.

Îmi jupoi tricoul de pe mine și îl arunc în cadă. Aterizează cu un pleoscăit.

– Nu se zice că-i aduce ghinion mirelui s-o vadă pe mireasă înainte de nuntă?

– Atunci, închide ochii.

Clare se duce repejor în baie și ia un prosop. Mă aplec, iar ea îmi usucă părul. E o senzație minunată. Aș putea face asta o viață întreagă. Da, chiar așa.

– Chiar că-i frig aicea sus, spune Clare.

– Vino să te cuibărești, aproape-nevastă. E singurul loc cald din toată camera.

Urcăm în pat.

– Pe toate le facem cum nu trebuie, este?

– Te deranjează cu ceva?

– Nu. Îmi place.

– Bun. Ai venit la omul potrivit pentru toate nevoile tale extracronologice.

(11:15 a.m.)

CLARE: Intru pe ușa din spate și îmi las umbrela în antreu. Pe hol, aproape mă izbesc de Alicia.

– Pe unde-ai fost? A venit Janice.

– Cât e ceasul?

– Unsprezece și un sfert. Hei, ți-ai luat bluza pe dos și cu spatele în față.

– Cred că e semn de noroc, nu?

– O fi, dar ai face mai bine să te schimbi înainte să urci.

Mă pitesc înapoi în antreu și-mi întorc bluza. Apoi fug la etaj. Mama și Janice stau pe hol în fața camerei mele. Janice cară o geantă uriașă cu cosmetice și alte unelte de tortură.

– Iată-te. Începeam să mă îngrijorez.

Mama mă conduce în cameră, iar Janice încheie șirul.

– Trebuie să mă duc să vorbesc cu cei de la catering, spune mama, fluturând din mâini mai să și le rupă, în drum spre ieșire.

Mă întorc spre Janice, care mă examinează cu un ochi critic.

– Ai părul ud și încurcat. Ce-ar fi să ți-l piepteni puțin cât mă pregătesc eu?

Începe să scoată din geantă un milion de tuburi și sticlute, pe care le așază pe măsuța de toaletă.

– Janice. (Îi dau cartea poștală de la Uffizi^[117].) Poți să mă faci așa?

Mereu mi-a plăcut micuța prințesă de Medici, al cărei păr nu diferă de al meu; al ei are multe codițe împletite și perle, toate adunate într-o superbă cascadă de păr în culoarea ambrei. Artistul anonim trebuie s-o fi adorat și el. Cum altfel?

Janice chibzuiește.

– Asta nu-i ce-și imaginează mama ta că facem.

– Îhî. Dar e nunta mea. Și părul meu. Și o să-ți dau un bacșiș foarte mare dacă faci cum vreau eu.

– Dacă facem asta, n-o să mai am timp să mă ocup și de machiajul tău: durează prea mult să împletești atâtea codițe.

Aleluia.

– Nu-i nimic. O să mă machiez singură.

– Păi, atunci, e-n regulă. Doar să ți-l piepteni și începem.

Mă apuc să-mi descurc șuvițele. Începe să-mi placă asta. Mă las în voia mâinilor subțiratic și cafenii ale lui Janice, întrebându-mă ce pune la cale Henry.

(11:36 a.m.)

HENRY: Smochingul și toate accesoriile lui chinuitoare sunt întinse pe pat. Îmi îngheață curul subnutrit în camera asta rece. Îmi culeg din cadă toate hainele reci și ude și le arunc în chiuvetă. Uimitor, dar baia asta e cât dormitorul de mare. Are covor pe jos și e pseudo-victoriană de sus până jos. Cada e o chestie imensă pe suporturi în formă de labe, înconjurată de tot soiul de ferigi și teancuri de prosoape, o comodă și un uriaș tablou înrămat, reproducere după *The Awakened Conscience*, a lui Hunt^[118]. Pervazul ferestrei e la cincisprezece centimetri de podea, iar perdelele sunt din muselină albă, transparente, astfel încât pot vedea Maple Street în toată splendoarea ei de frunze moarte. Un Lincoln Continental bej trece alene pe stradă. Dau drumul la apă fierbinte în cadă, care e atât de mare, de mă plictisesc așteptând să se umple și intru în ea. Mă distrez jucându-mă cu dușul mobil în stil european și desfăcând capacele de la vreo zece șampoane, geluri de duș și balsamuri ca să le miros pe toate; pe la al cincisprezecelea mă apucă durerea de cap. Cânt *Yellow Submarine*^[119]. Ud totul în jur pe o rază de aproape un metru și jumătate.

(12:35)

CLARE: Janice îmi dă drumul, iar mama și Etta se apropie de mine.

– Ah, Clare, arăți minunat! spune Etta.

– Asta nu-i coafura la care am căzut noi de acord, Clare, spune mama.

Îi face morală lui Janice, apoi o plătește, iar eu îi dau bacșișul când nu se uită mama. Urmează să mă îmbrac la biserică, așa că mă vâra în mașină și plecăm spre St. Basil.

(12:55 p.m.) (Henry are 38 de ani)

HENRY: Merg de-a lungul autostrăzii 12, la vreo patru kilometri sud de South Heaven. De necrezut ce zi cumplită e. E toamnă, toarnă cu găleata și în rafale, e frig și vânt. N-am pe mine decât blugii, sunt desculț și ud până la piele. Habar n-am în ce timp mă aflu. Mă îndrept spre Casa Meadowlark, sperând să mă usuc în Camera de lectură și poate să mănânc ceva. N-am

niciun ban, dar când văd indicatorul de neon roz de la benzinăria cu discount o iau într-acolo. Intru în benzinărie și stau pe loc câteva clipe, șiroind pe linoleum, ca să-mi domolesc respirația.

– O zi numai bună de ieșit, spune domnul în vârstă și subțiratic din spatele tejghelei.

– Da.

– Vi s-a stricat mașina?

– Ha? A, nu.

El mă privește cu atenție, observându-mi picioarele goale și îmbrăcămintea nepotrivită cu vremea. Fac o pauză, mimând jena, apoi îi spun:

– Prietena mea m-a dat afară din casă.

El spune ceva, dar nu aud, fiindcă mă uit la ziarul *South Heaven Daily*. Azi e sâmbătă 23 octombrie 1993. Ziua nunții noastre. Ceasul de deasupra stativului cu țigări arată ora 1:10.

– Tre' să fug, îi spun bătrânului, și chiar asta fac.

(1:42 p.m.)

CLARE: îmbrăcată în rochia de nuntă, stau în sala unde am învățat în clasa a patra. Rochia e din mătase marmorată de culoarea fildeșului, cu o mulțime de dantele și perle mici și ieftine. E foarte strânsă pe tors și brațe, dar crinolina e uriașă, până la podea, cu trenă și douăzeci de metri de material. Zece pitici aş putea ascunde sub ea. Mă simt ca un car de ceremonie, dar mama e căzută-n admirație; se agită în jurul meu, face poze și încearcă să mă convingă să-mi mai pun niște fard pe față. Alicia, Charisse, Helen și Ruth zburătăcesc primprejur în ținutele lor identice de domnișoare de onoare, din catifea verde-salvie. Fiindcă Charisse și Ruth sunt scunde, iar Alicia și Helen sunt înalte, arată ca un eterogen grup al Cercetașelor^[120], dar am căzut de acord toate să nu facem caz de asta când e mama prin preajmă. Își compară pantofii vopsiți și se contrazic în privința cui ar trebui să prindă buchetul.

– Charisse, spune Helen, tu ești deja logodită, nici n-ar trebui să încerci să-l prinzi.

– Asigurare, spune Charisse dând din umeri. Cu Gomez, nu se știe niciodată.

(1:48 p.m.)

HENRY: Stau pe un radiator, într-o cameră mucegăită, plină de lăzi cu cărți de rugăciune. Gomez umblă de colo-colo, fumând. Arată grozav în smoching. Mă simt de parcă aş juca rolul unui prezentator de joc televizat. Gomez îşi scutură ţigara într-o ceaşcă de ceai. Mă face şi mai nervos decât sunt deja.

– Ai inelul? îl întreb pentru a miliarda oară.

– Mda. Am inelul.

Se opreşte puţin din mersul agitat şi se uită la mine.

– Vrei ceva de băut?

– Mda.

Gomez scoate un recipient plat şi mi-l dă. Scot capacul şi iau o înghiţitură. E un scotch fin. Mai iau o gură şi i-l dau înapoi. Aud oameni râzând şi discutând afară, în vestibul. Transpir şi mă doare capul. E foarte cald în încăperea asta. Mă ridic, deschid fereastra, scot capul şi respir. Încă mai plouă.

Se aude un zgomot dinspre tufişuri. Deschid larg fereastra şi mă uit în jos. Iată-mă acolo, stând în noroi, sub fereastră, ud flească şi gâfâind. Îmi zâmbeşte larg şi-mi face semn cu degetul mare în sus.

(1:55 p.m.)

CLARE: Stăm în antreul bisericii.

– Hai să-i dăm drumul, spune tata şi bate la uşa camerei în care se îmbracă Henry.

Gomez scoate capul şi spune:

– Numai o clipă.

Îmi aruncă o privire care face să mi se strângă stomacul, apoi dispare şi închide uşa. Mă îndrept într-acolo, când Gomez deschide iar şi apare Henry, încheindu-şi butonii. E ud, murdar şi nebărbierit. Arată de vreo patruzeci de ani. Dar e *aici* şi, adresându-mi un zâmbet triumfător, trece de uşile bisericii şi o ia pe aleea centrală spre altar.

Duminică 13 iunie 1976 (Henry are 30 de ani)

HENRY: Zac pe podeaua vechiului meu dormitor. Sunt singur şi e o superbă noapte de vară dintr-un an necunoscut. Zac aşa o vreme, blestemând şi simţindu-mă ca un idiot. Apoi mă ridic şi mă duc la bucătărie, unde mă servesc cu câteva beri de-ale lui tata.

Sâmbătă 23 octombrie 1993 (Henry are 38 și 30 de ani, Clare are 22 de ani) (2:37 p.m.)

CLARE: Suntem la altar. Henry se întoarce spre mine și spune:

– Eu, Henry, te iau pe tine, Clare, de soție. Promit să-ți fiu credincios la bine și la rău, la boală și la sănătate. Te voi iubi și te voi cinsti în fiecare zi a vieții mele.

Să-ți amintești asta, gândesc. Repet și eu jurământul, către el. Părintele Compton ne zâmbeste și spune:

– Ceea ce Dumnezeu a unit, omul să nu despartă.

Nu asta-i problema, îmi spun.

Henry îmi trece inelul subțire de argint pe deget, deasupra celui de logodnă. Îi pun pe deget verigheta simplă de aur, singura dată când o va purta. Începe serviciul religios, iar eu îmi spun *asta-i tot ce contează: el e aici, eu sunt aici, nu contează cum, câtă vreme e cu mine*. Părintele Compton ne binecuvântează și spune:

– Slujba s-a terminat, mergeți în pace.

Pornim pe alea centrală, braț la braț, împreună.

(6:26 p.m.)

HENRY: Recepția e în toi. Furnizorii se zoresc în dreapta și-n stânga cu tăvi acoperite și cu cărucioare de oțel. Lumea continuă să sosească și să-și lase hainele la garderobă. S-a oprit în fine și ploaia. Clubul de Yachting din South Heaven e pe North Beach, într-o clădire de pe la 1920 lambrisată și ornată cu piele, covor roșu și picturi cu nave. S-a întunecat afară, iar farul clipește pe dig. Stau la fereastră și beau whisky Glenlivet, așteptând-o pe Clare, pe care a luat-o maicăsa pe sus nu știu de ce. Nu mi s-a acordat onoarea de a afla. Văd în geam imaginea reflectată a lui Gomez și a lui Ben, care vin spre mine, și mă întorc.

Ben pare îngrijorat.

– Cum îți e?

– Bine. Băieți, puteți să-mi faceți o favoare?

Ei aprobă dând din cap.

– Gomez, întoarce-te la biserică. Sunt acolo, aștept în antreu. Ia-mă și adu-mă aici. Bagă-mă pe șest în toaleta bărbaților de la parter și lasă-mă acolo. Ben, stai cu ochii pe mine (arăt cu degetul spre mine însumi) și când îți spun eu ia-mi smochingul și adu-mi-l la toaletă. Bine?

– Cât timp avem la dispoziție? întreabă Gomez.

– Nu prea mult.

Dă din cap și pleacă. Charisse îi iese în cale, iar Gomez o sărută pe frunte și își vede de drum. Mă întorc spre Ben, care arată obosit.

– Ție cum îți e? îl întreb.

Ben oftează.

– Sunt cam obosit. Ăă, Henry?

– Îmm?

– Din ce timp vii?

– 2002.

– Poți să... Uite, știu că nu-ți plac chestiile astea, dar...

– Ce e? E în regulă, Ben. Orice dorești. E o ocazie specială.

– Spune-mi: mai trăiesc?

Ben nu se uită la mine; privește fix la formația care își acordează instrumentele în sala de bal.

– Da. O duci bine. Abia te-am văzut acum câteva zile, am jucat biliard.

Ben răsuflă ușurat.

– Mulțumesc.

– Nicio problemă.

Ochii lui Ben încep să lăcrimeze. Îi ofer batista mea, iar el o ia, dar mi-o dă înapoi fără s-o folosească și pleacă în căutarea toaletei.

(7:04 p.m.)

CLARE: Toată lumea s-a așezat pentru cină și nimeni nu-l găsește pe Henry. Îl întreb pe Gomez dacă l-a văzut, iar Gomez se mulțumește să-mi arunce o privire tipică pentru el și să spună că e sigur că Henry o să apară din clipă în clipă. Vine Kimy, cu un aer fragil și îngrijorat, în rochia ei de mătase trandafirie.

– Unde e Henry? mă întreabă.

– Nu știu, Kimy.

Mă trage spre ea și îmi șoptește la ureche:

– L-am văzut pe tânărul lui prieten Ben scoțând un morman de rufe din fumoar.

O, nu. Dacă Henry a sărit înapoi în prezentul lui, asta o să fie greu de explicat. Aș putea să spun că a fost o urgență? Vreo urgență la bibliotecă și a fost nevoie de prezența lui Henry. Dar toți colegii lui de serviciu sunt

aici. Aș putea spune că Henry are amnezie, că s-a rătăcit...

– Uite-l, spune Kimy și mă strânge de mână.

În cadrul ușii, Henry privește atent mulțimea și ne vede. Vine spre noi în fugă. Îl sărut.

– Sal'tare, străine.

S-a întors în prezent, Henry al meu mai tânăr, cel care aparține acestui timp. Ne ia de braț pe mine și pe Kimy și ne conduce în sala de mese. Kimy chicotește și îi spune ceva lui Henry, dar nu aud ce.

– Ce-a zis? îl întreb pe când ne așezăm.

– M-a întrebat dacă am planificat un *ménage à trois* pentru noaptea nunții.

Mă înroșesc ca racul. Kimy îmi face cu ochiul.

(7:16 p.m.)

HENRY: Pierd vremea în clubul Biblioteca, mâncând canapé-uri și citind prima ediție din *Inima întunericului*^[121], un exemplar legat somptuos și probabil nerăsfoit vreodată până acum. Cu coada ochiului îl zăresc pe directorul clubului grăbindu-se în direcția mea. Închid cartea și o pun la loc pe raft.

– Îmi pare rău, domnule, mi-e teamă că va trebui să vă rog să plecați. Cămașă nu, pantofi nu, servire nu.

– Bine.

Mă scol, directorul îmi întoarce spatele, iar mie îmi năvălește sângele în cap și dispar. Ajung pe podeaua bucătăriei noastre în data de 2 martie 2002, râzând sănătos. *Mereu* mi-am dorit să fac asta.

(7:21 p.m.)

CLARE: Gomez ține un toast:

– Dragă Clare, Henry, rude și prieteni, membri ai juriului... stai, șterge asta. Scumpii mei, ne-am adunat aici în această seară la marginea Tărâmului Solitudinii ca să ne fluturăm batistele spre Clare și Henry, care se imbarcă împreună în călătoria lor cu Frumoasa Navă Căsătoria. Și deși suntem triști văzându-i cum își iau adio de la bucuriile vieții de burlaci, suntem încrezători că le va fi cât se poate de bine în mult lăudata stare de Extaz Matrimonial. Unii dintre noi ar putea chiar să li se alăture în scurt timp, dacă nu găsim vreun mod de a evita asta. Așadar, să toastăm: pentru Clare Abshire

DeTamble, o frumoasă puicuță artistă care merită toată fericirea ce s-ar putea revărsa asupra ei în noua lume în care intră. Și pentru Henry Detamble, un tip de toată isprava și un ticălos plin de noroc: fie ca Marea Vieții să se întindă dinaintea voastră ca sticla și să aveți mereu vânt din pupa. Pentru fericitul cuplu!

Gomez se apleacă și mă sărută pe gură, și îi prind privirea pentru o clipă, doar pentru o clipă.

(8:48 p.m.)

HENRY: Am tăiat și am mâncat tortul de nuntă. Clare a aruncat buchetul (l-a prins Charisse), iar eu am aruncat jartiera lui Clare (dintre toți, tocmai Ben a prins-o). Formația cântă *Take the A Train*⁽¹²²⁾, iar lumea dansează. Am dansat cu Clare, cu Kimy, Alicia și Charisse; acum dansez cu Helen, care e o puicuță tare bună, iar Clare dansează cu Gomez. Pe când o răsucesc pe Helen, văd că Celia Attley se bagă să danseze în locul lui Gomez, care se bagă și el în locul meu. O ia pe Helen mai departe la învârtit, iar eu mă alătur îngrămadeli de la bar și mă uit la Clare cum dansează cu Celia. Vine și Ben lângă mine. Bea apă minerală. Eu cer votcă și apă tonică. Ben și-a pus jartiera lui Clare pe braț de parcă ar fi în doliu.

– Cine-i aia? mă întreabă.

– Celia Attley. Iubita lui Ingrid.

– Ciudat.

– Îhî.

– Ce-i cu tipu' ăla, Gomez?

– Adică?

Ben se holbează la mine, apoi întoarce capul.

– Las-o baltă.

(10:23)

CLARE: S-a terminat. Ne-am sărutat și ne-am îmbrățișat cu toată lumea până la ieșirea din club și am plecat în mașina noastră ornată cu spumă de ras și cutii de conserve. Opresc în față la Dew Drop Inn, un motel mic și neîntreținut de pe Silver Lake. Henry a adormit. Ies din mașină, obțin cazare, îl pun pe recepționar să mă ajute să-l duc pe Henry în cameră și să-l arunc în pat. Tipul ne aduce bagajele, măsoară din priviri rochia mea de nuntă și starea inertă a lui Henry și îmi zâmbește cu

un aer de cunoscător. Îi dau bacșișul. Pleacă. Îi scot pantofii lui Henry, îi slăbesc nodul de la cravată. Îmi scot rochia și o întind pe fotoliu.

Mă spăl pe dinți în baie, dârdâind în slip. În oglindă îl văd pe Henry zăcând pe pat. Sforăie. Scuipe pasta de dinți și îmi clătesc gura. Și deodată mă copleșește: fericire. Și conștientizarea: suntem căsătoriți. Mă rog, cel puțin *eu sunt* căsătorită.

Sting lumina și îl sărut pe Henry în semn de noapte bună. Miroase a transpirație alcoolizată și a parfumul lui Helen. Noapte bună, somn ușor, șapte purici pe-un picior. Și adorm, fără vise și fericită.

Luni 25 octombrie 1993 (Henry are 30 de ani, Clare are 22)

HENRY: În ziua de luni de după nuntă, eu și Clare suntem la Primăria Chicago, unde ne căsătorește un judecător. Martori ne sunt Gomez și Charisse. După aceea ieșim să cinăm la Charlie Trotter's, un restaurant atât de scump, încât decorul imită clasa întâi dintr-un avion sau o sculptură minimalistă. Din fericire, mâncarea, cu toate că arată a lucrare de artă, e grozavă la gust. Charisse fotografiază fiecare fel în momentul când apare în fața noastră.

– Cum e să fii măritată? întreabă Charisse.

– Mă simt *foarte* măritată, răspunde Clare.

– Ați putea să continuați, spune Gomez. Să încercați toate felurile de ceremonii, buddhistă, nudistă...

– Mă întreb dacă nu cumva sunt bigamă, spune Clare, care mănâncă ceva de culoarea fisticului cu câțiva creveți mari aranjați deasupra, arătând ca niște bătrâni miopi care citesc un ziar.

– Cred că ai voie să te măriți cu aceeași persoană de câte ori vrei, spune Charisse.

– *Ești* aceeași persoană? mă întreabă Gomez.

Chestia pe care o mănânc eu e acoperită cu felii subțiri de ton natur care mi se topesc pe limbă. Îmi rezerv un moment să le savurez înainte de a răspunde:

– Da, și chiar mai mult decât atât.

Gomez e nemulțumit și bombăne ceva despre întrebări zen, dar Clare îmi zâmbește și ridică paharul. Ciocnesc cu ea; un sunet de cristal delicat izvorăște și se

risipește apoi în zgomotul constant din interiorul restaurantului.

Și iată-ne căsătoriți.

II

O picătură de sânge într-un pahar cu lapte

– Ce e? Dragă?

– Ah, cum să îndurăm asta?

– Ce să îndurăm?

– Asta. Timpul care e atât de scurt. Cum de ne putem petrece timpul dormind?

– Am putea să tăcem împreună și să ne prefacem – de vreme ce ăsta e doar începutul – că avem tot timpul din lume.

– Și cu fiecare zi vom avea mai puțin. Și apoi nimic.

– Ai prefera, prin urmare, să nu fi avut absolut nimic?

– Nu. Acesta e locul spre care am venit mereu. De când a început timpul meu. Iar când voi pleca de aici, acesta va fi punctul de mijloc, către care se îndreptau toate, înainte, și *de la care* vor pleca toate. Dar acum, dragostea mea, suntem aici, suntem *acum*, și acele alte timpuri se vor petrece altundeva.

(A.S. Byatt, *Posesiune*)

Viață conjugală

Martie 1994 (Clare are 22 de ani, Henry are 30)

CLARE: Și iată-ne căsătoriți.

La început locuim într-un apartament cu două dormitoare dintr-un duplex din Ravenswood. E însorit, cu podele de lemn de culoarea untului și o bucătărie plină de bufete vechi și electrocasnice scoase din uz. Cumpărăm lucruri, ne petrecem duminicile la magazinul Crate & Barrel schimbând cadouri de nuntă, comandăm o canapea care nu încapă pe ușa apartamentului și trebuie trimisă înapoi. Apartamentul e un laborator în care desfășurăm experimente și întreprindem experiențe unul pe celălalt. Descoperim că Henry urăște să audă zgomotul pe care îl fac când, preocupată de ziarul pe care îl citesc la micul dejun, mă lovesc cu lingura în dinți. Convenim că eu pot să ascult Joni Mitchell, iar el poate să asculte The Shags, câtă vreme celălalt nu e prin preajmă. Ne dăm seama că Henry ar trebui să gătească de fiecare dată, iar eu ar trebui să mă ocup de rufe și că niciunul dintre noi nu vrea să dea cu aspiratorul, așa că angajăm o firmă de curățenie.

Cădem în rutină. Henry lucrează de marțea până sâmbăta la Biblioteca Newberry. Se scoală la 7:30 și pornește aparatul de cafea, apoi trage pe el hainele de jogging și iese la alergat. Când se întoarce face duș și se îmbracă, iar eu ies clătinându-mă din dormitor și stăm de vorbă cât timp prepară el micul dejun. După ce mâncăm, se spală pe dinți și se zorește pe ușă afară să prindă trenul, iar eu mă întorc în pat și mai moțai vreo oră.

Când mă scol iar, e liniște în apartament. Fac o baie, mă pieptăn și îmi pun hainele de lucru. Îmi mai torn o ceașcă de cafea, mă duc în dormitorul din capăt, care e atelierul meu, și închid ușa.

Îmi e greu, în minusculul meu atelier din ultimul dormitor, la începutul vieții mele conjugale. Spațiul pe care îl pot numi al meu, care nu e plin de Henry, e atât de mic, încât și ideile mele au devenit mici. Sunt ca o omidă într-un cocon de hârtie; toate lucrurile din jur sunt schițe pentru sculpturi, mici desene care par niște

molii zbatându-se în geam, dând din aripi să scape din spațiul acesta micuț. Fac machete, sculpturi mici care reprezintă repetiții pentru sculpturi uriașe. Zi după zi, ideile devin tot mai încăpățânate, ca și când ar ști că le voi înfometa și astfel le voi opri creșterea. Noaptea visez culoare, visez că îmi cufund brațele în cuve cu fibră de hârtie. Visez grădini miniaturale în care nu pot pune piciorul pentru că sunt uriașă.

Ceea ce-ți dă aripi când faci artă – sau când faci orice, presupun – e momentul în care ideea ca un abur, lipsită de substanță, capătă consistență, devine un lucru, o substanță într-o lume de substanțe. Circe, Nimbus, Artemis, Atena, toate vechile zeițe, ele trebuie să fi cunoscut sentimentul acesta când transformau oameni simpli în creaturi fabuloase, furau secretele magicienilor, desfășurau armate: ah, iată, aici e, lucrul cel nou. Numește-l porc, război, laur. Numește-l artă. Magia care stă în puterile mele acum e o magie mărunță, o magie al cărei efect se tot amână. Lucrez în fiecare zi, dar nimic nu se materializează vreodată. Mă simt ca Penelopa, țesând și destrămând.

Și ce-i pasă lui Henry, Odiseul meu? Henry e un alt soi de artist, un artist al disparițiilor. Viața noastră în doi în acest apartament prea mic e punctată de micile absențe ale lui Henry. Uneori dispare discret; pot să ies din bucătărie pe hol și să găsesc un morman de haine pe podea. Pot să mă dau jos din pat dimineața și să descopăr apa curgând la duș fără să fie cineva acolo. Câteodată e înspăimântător. Lucrez în atelierul meu într-o după-amiază și deodată aud pe cineva gemând la ușa mea; deschid și îl găsesc în hol pe Henry, sprijinindu-se pe palme și genunchi, despuat, sângerând abundant la cap. Deschide ochii, mă vede și dispare. Câteodată mă trezesc noaptea și Henry a dispărut. Dimineața îmi spune unde a fost, așa cum alți soți le povestesc soțiilor ce au visat: „Eram în Biblioteca Selzer, în beznă, în 1989.” Sau: „Mă urmărea un ciobănesc german prin curtea cuiva și a trebuit să mă sui într-un copac.” Sau: „Stăteam în ploaie lângă locuința părinților mei și o ascultam pe mama cântând.” Îl aștept pe Henry să-mi spună că m-a văzut când eram copil, dar până acum nu s-a întâmplat asta. Când eram mică eram nerăbdătoare să mă întâlnesc cu Henry.

Fiecare vizită era un eveniment. Acum fiecare absență e o întâmplare nesemnificativă, o operație de scădere, o aventură despre care aud când aventurierul meu mi se materializează la picioare, sângerând sau fluierând, zâmbind sau tremurând tot. Acum mi-e teamă când e plecat.

HENRY: Când locuiești cu o femeie înveți câte ceva în fiecare zi. Până acum am învățat că părul lung înfundă scurgerea de la duș cât ai zice „lichid de desfundat”; că nu se recomandă să scoți vreo pagină din ziar înainte s-o citească soția ta, chiar dacă ziarul în chestiune e vechi de o săptămână; că sunt singura persoană din gospodăria noastră de două persoane care poate mânca același lucru la cină trei seri la rând fără să se strâmbe a dezgust; și că s-au inventat căștile pentru a-l feri pe fiecare dintre soți de excesele muzicale ale celuilalt. (Cum poate Clare să asculte Cheap Trick? De ce-i plac The Eagles? N-o să aflu niciodată, pentru că intră în defensivă de câte ori o întreb. Cum se poate ca femeia pe care o iubesc să nu vrea să asculte *Musique du Garrot et de la Ferraille*^{(123)?}) Cea mai dură lecție e solitudinea lui Clare. Câteodată vin acasă și Clare pare ușor iritată; am întrerupt vreun fir ideatic, am dat buzna în tăcerea ei visătoare. Uneori văd pe fața lui Clare o expresie ce-mi sugerează o ușă închisă. A plecat, a intrat în camera minții sale și stă acolo, croșetând sau mai știu eu ce. Am descoperit că lui Clare îi place să fie singură. Dar când mă întorc din călătoriile temporale e întotdeauna ușurată să mă vadă.

Când femeia cu care trăiești este artistă, fiecare zi e o surpriză. Clare a transformat al doilea dormitor într-un mic muzeu plin cu mici sculpturi și cu desene ținute pe fiecare centimetru de perete. Pe rafturi și în sertare sunt colaci de sârmă și rulouri de hârtie. Sculpturile îmi amintesc de niște zmeie de hârtie sau de machete de avioane. Îi mărturisesc asta lui Clare într-o seară, stând în pragul atelierului ei, îmbrăcat în costum și cu cravata la gât, abia întors acasă de la serviciu și pe punctul de a mă apuca să pregătesc cina, iar ea aruncă una spre mine; zboară surprinzător de bine, și nu după mult timp stăm fiecare în câte un capăt de hol și aruncăm unul într-altul cu sculpturi, testându-le aerodinamica. Ziua

următoare, când vin acasă, Clare a creat un stol de păsări din hârtie și sârme, care atârnă de tavan în camera de zi. O săptămână mai târziu, fereastra dormitorului nostru e plină de forme abstracte de un albastru translucid, pe care soarele le proiectează pe pereții din cealaltă parte a camerei, creând un cer pentru păsările pe care le-a pictat Clare acolo. E superb.

În seara următoare, stau în pragul atelierului lui Clare, urmărind-o cum termină de desenat un hățiş de linii negre în jurul unei mici păsări roșii. Pe neașteptate o văd pe Clare, în cămăruța ei, complet înconjurată de toate lucrurile ei, și îmi dau seama că încearcă să spună ceva și știu ce am de făcut.

Joi 13 aprilie 1994 (Clare are 22 de ani, Henry are 30)

CLARE: Aud cheia lui Henry în ușa de la intrare și ies din atelier să-l întâmpin. Spre surprinderea mea, cară un televizor. Noi nu avem televizor pentru că Henry nu poate să se uite, iar eu nu mă deranjez să mă uit de una singură. E un televizor alb-negru vechi, mic și prăfuit, cu o antenă ruptă.

– Bună, dragă, am venit, spune Henry, punând aparatul pe masa din sufragerie.

– Îh, e murdar. L-ai găsit pe alee?

Henry ia un aer jignit.

– L-am cumpărat de la Unique. Zece dolari.

– De ce?

– Diseară e o emisiune la care m-am gândit că ar trebui să ne uităm.

– Dar...

Nu-mi pot imagina ce emisiune l-ar convinge pe Henry să riște să călătorească în timp.

– E-n regulă, n-o să stau să mă holbez la ea. Vreau să te uiți tu.

– A. Poftim?

Sunt rămasă în urmă rău cu ce se mai difuzează la televizor.

– E o surpriză. E la ora opt.

Cât cină, televizorul stă pe podeaua sufrageriei. Henry refuză să-mi răspundă la vreo întrebare despre acest subiect și insistă să mă tachineze întrebându-mă ce-aș face dacă aș avea un atelier uriaș.

– Ce contează? Am o debara. Poate o să mă apuc de origami.

– Haide, pe bune.

– Nu știu. (Răsucesc linguini pe furculiță.) Aș face fiecare machetă de o sută de ori mai mare. Aș desena pe hârtie de bumbac de trei pe trei metri. M-aș încălța cu role ca să ajung dintr-un capăt în celălalt al atelierului. Aș pregăti cuve uriașe, un sistem japonez de uscare și un holendru Reina de patru kile jumate...

Mă captivează imaginea mentală a acestui atelier închipuit, dar apoi îmi amintesc de adevăratul meu atelier și dau din umeri.

– Eh. Poate într-o zi.

Ne descurcăm cu salariul lui Henry și cu dobânda la fondul meu fiduciar, dar ca să-mi permit un atelier adevărat ar trebui să-mi iau o slujbă, caz în care n-aș mai avea timp de atelier. E un cerc vicios. Toți prietenii mei artiști suferă din lipsă de bani sau de timp sau de ambele. Charisse face programe de calculator ziua și artă noaptea. Ea și Gomez se căsătoresc luna viitoare.

– Ce să le luăm soților Gomez ca dar de nuntă? întreb.

– Ha? A, habar n-am. N-am putea să le dăm toate espresoarele pe care le-am primit?

– Pe alea le-am dat pentru cuptorul cu microunde și mașina de pâine.

– Ah, da. Hei, e aproape opt. Ia-ți cafeaua și hai să mergem să ne așezăm în camera de zi.

Henry își împinge scaunul în spate și înșfacă televizorul, iar eu duc ceștile de cafea în camera de zi. El așază aparatul pe măsută și, după ce se tot învârtește cu un prelungitor și freacă butoanele, ne așezăm pe canapea și ne uităm la o reclamă la paturi cu apă de pe Canalul 9. Zici că ninge în showroom-ul cu paturi de apă.

– La naiba, zice Henry trăgând cu ochiul la ecran. La Unique mergea mai bine.

Pe ecran apare emblema Loteriei Illinois. Henry se caută în buzunarul pantalonilor și îmi dă o bucățică de hârtie albă.

– Ține asta.

E un bilet de loterie.

– Dumnezeule. Doar n-ai...

– Șșt. Uită-te.

Cu mare tam-tam, oficialii Loteriei, bărbați serioși în costume, anunță numerele de pe mingile de ping pong alese la întâmplare, care apar unul după altul pe ecran. 43, 2, 26, 51,10,11. Desigur, se potrivesc cu numerele de pe biletul din mâna mea. Oficialii Loteriei ne felicită. Tocmai am câștigat opt milioane de dolari.

Henry închide televizorul. Surâde.

– Frumoasă șmecherie, ei?

– Nu știi ce să zic.

Henry își dă seama că nu țopăi de bucurie.

– Zi „Mulțumesc, dragă, că ai făcut rost de biștarii care ne trebuie ca să cumpărăm o casă”. Mi-ar ajunge atât.

– Dar... Henry... nu e de-adevăratelea.

– Ba sigur că e. Ăla e un bilet de loterie adevărat. Dacă te duci cu el la Katz's Deli, Minnie o să te îmbrățișeze călduros, iar Statul Illinois o să-ți scrie un cec adevărat.

– Dar tu știi.

– Evident. Desigur. A fost doar chestie de citit în ziarul de mâine.

– Nu putem... Se cheamă că trișăm.

Henry se pocnește teatral peste frunte.

– Prostul de mine. Am uitat complet că ar trebui să cumperi bilete fără să ai nici cea mai mică idee ce numere vor ieși. Păi, putem repara asta.

Dispare pe hol spre bucătărie și se întoarce cu o cutie de chibrituri. Aprinde un chibrit și ridică biletul spre el.

– Nu!

Henry stinge chibritul.

– Nu contează, Clare. Am putea câștiga la loterie în fiecare săptămână un an întreg de acum înainte, dacă am avea chef. Așa că, dacă ai vreo problemă cu asta, nu-i mare lucru.

Biletul e puțin pârlit la un colț. Henry șade lângă mine pe canapea.

– Uite ce-i. Ce-ar fi să-l păstrezi pe asta, și dacă îți vine chef, îl încasăm, iar dacă te hotărăști să i-l dai primului vagabond pe care îl întâlnești, poți să faci și asta...

– Nu-i corect.

– Ce nu-i corect?

– Nu poți să-mi lași mie o asemenea responsabilitate uriașă.

– Păi, eu sunt fericit cu oricare variantă. Așa că, dacă te gândești că înșelăm statul Illinois cu banii pe care el i-a escrocat de la niște idioți care au muncit din greu, atunci pur și simplu să uităm toată povestea. Sunt sigur că ne putem gândi și la vreun alt mod de a-ți face rost de un atelier mai mare.

Ah. Un atelier mai mare. Îmi pică fisa, proasta de mine, că Henry ar putea câștiga la loterie oricând; că nu s-a deranjat niciodată să facă asta pentru că nu e un lucru *normal*; că s-a decis să dea deoparte devotamentul său pentru o viață de om *normal* ca să am eu un atelier suficient de mare cât să mă dau cu rolele prin el; că sunt o nerecunoscătoare.

– Clare? Pământul către Clare...

– Mulțumesc, îi spun cam prea brusc.

Henry înalță sprâncenele.

– Asta înseamnă că o să încasăm biletul ăla?

– Nu știu. Înseamnă „mulțumesc”.

– Cu plăcere. (Urmează o tăcere incomodă.) Hei, oare ce-o fi la televizor?

– Zăpadă.

Henry râde, se scoală în picioare și mă trage de pe canapea.

– Haide, vino să ne cheltuim câștigul necinstit.

– Unde mergem?

– Habar n-am, spune Henry. (Deschide debaraua de pe hol și îmi dă sacoul.) Hei, hai să le cumpărăm o mașină lui Gomez și Charisse, ca dar de nuntă.

– Cred că ei ne-au dat pahare de vin.

Coborâm scara în galop. Afară e o seară perfectă de primăvară. Stăm pe trotuar în fața clădirii, iar Henry mă ia de mână, eu îl privesc și ridic mâna cu tot cu a lui, Henry mă învârtește și iată-ne dansând pe Belle Plaine Avenue, fără muzică, doar cu zgomotul mașinilor care trec șuierând pe lângă noi și al râsetelor noastre și cu mirosul florilor de cireș care cad ca o ninsoare pe trotuar în timp ce noi dansăm pe sub copaci.

Joi 18 mai 1994 (Clare are 22 de ani, Henry are 30)

CLARE: Încercăm să cumpărăm o casă. Căutatul de casă e uimitor. Oameni care în nicio altă situație nu te-

ar invita în casă la ei îți deschid ușa larg, îți permit să tragi cu ochiul în debaralele lor, să emiți judecăți despre tapetul lor, să pui întrebări punctuale despre burlanele lor.

Eu și Henry avem feluri diferite de a privi casele. Eu mă plimb încet, îmi fac o părere despre lemnărie, aparatele electrice, pun întrebări despre sistemul de încălzire, verific dacă există urme de inundație în subsol. Henry merge pur și simplu până în capătul casei, aruncă o privire prin fereastra din spate și dă din cap spre mine. Agentul nostru imobiliar, Carol, îl crede ticnit. Eu îi spun că e un fanatic al grădinăritului. După o zi întreagă petrecută astfel, întorcându-ne cu mașina acasă de la biroul lui Carol, mă hotărâsc să-l întreb pe Henry ce metodă mai e și nebunia aceea.

– Ce dracului faci? întreb, politicos.

Henry are un aer jenat.

– Păi, nu prea știam dacă vrei să afli asta, dar am mai fost în viitoarea noastră casă. Nu știu când, dar eram – voi fi – acolo într-o superbă zi de toamnă, după-amiaza târziu. Stăteam la fereastra din spate, lângă măsuța aia acoperită cu marmură pe care o ai de la bunica ta, și priveam spre geamul unei clădiri de cărămidă din capătul curții, care părea să fie atelierul tău. Erai acolo și trăgeai niște coli mari de hârtie. Erau albastre. Purtați o bentiță galbenă ca să nu-ți vină părul în ochi, un pulover verde și șorțul tău obișnuit de cauciuc. În curte e o boltă de vie. Am fost acolo timp de vreo două minute. Așa că încerc doar să reproduc priveliștea de atunci, iar când o să reușesc o să-mi dau seama că aia e casa noastră.

– Frăție. De ce n-ai zis așa? Acum mă simt toantă.

– A, nu. Nu e cazul. Mi-am imaginat doar că o să-ți placă să faci asta cum se face de obicei. Adică erai așa de minuțioasă și citiseși toate cărțile alea despre cum se face, încât am crezut că voiai, știi tu, să *mergi la cumpărături*, nu să te trezești în fața faptului împlinit.

– *Cineva* trebuie să întrebe despre termite, despre azbest, despre lemnăria roasă, despre pompele de la subsol...

– Exact. Așadar să continuăm ca până acum, și sigur o să ajungem, fiecare, la aceeași concluzie.

Ceea ce se și întâmplă până la urmă, deși înainte de asta există câteva momente tensionate. Mă pomenesc, captivată de un elefant alb din East Roger's Park, un cartier groaznic de la marginea nordică a orașului. E un conac, un monstru victorian suficient de încăpător pentru o familie cu doisprezece membri și servitorii săi. Încă înainte de a întreba știu că nu e asta casa noastră; Henry e îngrozit de ea încă înainte de a ajunge la ușa de la intrare. Curtea din spate e parcare a unei farmacii uriașe. Interiorul are structura unei case cu adevărat frumoase; tavan înalt, șemineuri cu polițe de marmură, lemnărie sculptată...

– Te rog, mă lingușesc pe lângă Henry. E incredibilă.

– Mda, incredibil e cuvântul. Am fi violați și tâlhăriți săptămânal în casa asta. Plus că trebuie refăcut totul, instalația electrică, țevăraia, încălzire nouă, probabil și acoperiș nou... Pur și simplu nu e asta.

Tonul lui e definitiv, tonul cuiva care a văzut viitorul și n-are de gând să se pună cu el. Zile în șir după aceea stau îmbufnată. Henry mă scoate în oraș să mâncăm sushi.

– Șoșca^{124}. Amorta^{125}. Inimioară^{126}. Vorbește-mi.

– Nu vorbesc deloc cu tine.

– Știu. Dar ești îmbufnată. Și aș prefera să nu fii îmbufnată din cauza mea, mai ales pentru că am spus lucruri de bun-simț.

Sosește chelnerița, iar noi ne consultăm în grabă meniurile. Nu vreau să mă cert în Katsu, restaurantul meu preferat în materie de sushi, unde mâncăm adesea. Mă gândesc serios că Henry contează pe asta, pe lângă fericirea intrinsecă a faptului că mănânc sushi, ca să mă împace. Comandăm goma-ae, hijiki, futomaki, kappamaki și o serie impresionantă de crudități pe dreptunghiuri de orez. Kiko, chelnerița, notează comanda și dispare.

– Nu sunt supărată pe tine.

Lucru oarecum adevărat.

Henry ridică o sprânceană.

– Bine. În regulă. Atunci, care-i problema?

– Ești absolut sigur că locul acela unde ai fost e casa noastră? Dacă te înșeli și refuzăm ceva grozav doar fiindcă n-are priveliștea care trebuie în curtea din spate?

– Erau acolo mult prea multe lucruri de-ale noastre ca să nu fie casa noastră. Admit că s-ar putea să nu fie *prima* noastră casă – nu eram destul de aproape de tine ca să-mi dau seama ce vârstă aveai. Mi s-a părut că erai destul de tânără, dar poate doar te țineai bine. Însă îți jur că e foarte drăguță, și n-ar fi grozav să ai atelierul în spate, ca acolo?

Oftez.

– Mda. Așa e. Doamne. Mi-aș dori să poți filma unele dintre excursiile tale. Mi-ar plăcea tare mult să văd locul ăsta. Nu puteai să te uiți și tu la adresă cât erai acolo?

– Îmi pare rău. A fost pe fugă.

Uneori aș, da orice să-i deschid creierul lui Henry și să mă uit la memoria lui ca la un film. Îmi amintesc de când am învățat să folosesc prima dată un computer; aveam paisprezece ani, iar Mark încerca să mă învețe să desenez la Macintosh-ul lui. După vreo zece minute, voiam să intru cu mâna prin ecran ca să ajung la lucrul palpabil dinăuntru, orice o fi fost el. Îmi place să fac lucrurile direct, să ating texturi, să văd culori. Căutatul de casă cu Henry mă înnebunește. E precum condusul prin telecomandă al acelor îngrozitoare mașinuțe de jucărie. Mereu le trimit în pereți. Intenționat.

– Henry, te superi dacă mă duc să caut casă de una singură, o vreme?

– Nu, cred că nu. (Pare puțin vexat.) Dacă într-adevăr vrei asta.

– Păi, oricum o să ne alegem cu casa aceea, nu? Adică asta n-o să schimbe nimic.

– Adevărat. Lasă, nu mă lua în seamă. Dar încearcă să nu-ți mai pice cu tronc vreo gaură împuțită.

O descopăr, în fine, după vreo lună și cam douăzeci de case vizitate. E pe Ainslie, în Lincoln Square, o casă cu un singur nivel, din cărămidă roșie, construită în 1926. Carol deschide cutia cu chei și se luptă cu încuietoarea; pe când deschide ușa, am o senzație copleșitoare de potrivire... Mă duc glonț la fereastra din spate să trag cu ochiul spre curte, și iată-mi viitorul atelier, și bolta de vie e acolo, iar când mă întorc spre Carol, care mă privește plină de curiozitate, rostesc:

– O cumpărăm.

Nu mică îi e surpriza lui Carol.

- Nu vrei să vezi restul casei? Dar soțul tău?
- A, el a văzut-o deja. Dar, da, sigur, hai să vedem casa.

Sâmbătă 9 iulie 1994 (Henry are 31 de ani, Clare are 23)

CLARE: Azi a fost Ziua Mutării^[127]. Toată ziua a fost foarte cald; hamalilor li se lipeau cămășile de ei dimineață, pe când urcau scările apartamentului nostru, zâmbind fiindcă se gândeau că un apartament cu două dormitoare n-avea să fie mare lucru și că vor termina înainte de prânz. Li s-a topit zâmbetul când au intrat în camera de zi și au văzut mobila victoriană, grea, a lui Clare și cele șaptezeci și opt de cutii cu cărți ale mele. Acum deja s-a întunecat, iar eu și Clare bântuim prin casă, atingând pereții și trecând cu degetele peste pervazurile de cireș. Lipăim cu tălpile goale pe podelele de lemn. Dăm drumul la apă în cada proptită pe suporturi în formă de labe, pornim și oprim arzătoarele aragazului Universal, vechi și greoi. Ferestrele sunt goale; stingem lumina, iar razele felinarelor de pe stradă se revarsă peste șemineul gol prin sticla prăfuită. Clare trece dintr-o cameră în alta, mângâindu-și casa, casa noastră. O urmez, privind-o cum deschide debarale, ferestre, bufete. În sufragerie, se ridică pe vârfuri și atinge cu degetul lustra cu sticlă sablată. Apoi își scoate bluza. Îmi trec limba peste sâni ei. Casa ne împresoară, ne veghează, ne contemplă cât facem dragoste în ea pentru prima dată, prima din multe dăți, iar la sfârșit, pe când zăcem extenuați pe podeaua goală, înconjurați de cutii, simt că ne-am găsit căminul.

Duminică 28 august 1994 (Clare are 23 de ani, Henry are 31)

CLARE: E o după-amiază de duminică fierbinte, lipicioasă și umedă, iar eu, Henry și Gomez suntem de capul nostru prin Evanston. Ne petrecem dimineața la Lighthouse Beach, făcând baie în lacul Michigan și prăjindu-ne la soare. Gomez a vrut să fie îngropat în nisip, așa că eu și Henry i-am făcut plăcerea. Am făcut un picnic și am tras un pui de somn. Acum ne plimbăm pe trotuarul umbrit de pe Church Street și lingem înghețată pe băț, năuciți de soare.

– Clare, ești plină de nisip în păr, spune Henry.

Mă opresc, mă aplec în față și-mi bat părul ca pe un covor, cu mâna. O plajă întreagă se scutură din el.

– Am urechile pline de nisip. Și izmenele, spune Gomez.

– În cap te pocnesc eu cu dragă inimă, dar de restul va trebui să te ocupi singur, îi răspund.

Bate o adiere fină și ne întindem s-o simțim din plin. Îmi răsucesc părul în vârful capului și imediat mă simt mai bine.

– Ce facem mai departe? întreabă Gomez.

Eu și Henry schimbăm o privire.

– Bookman's Alley, intonăm la unison.

Gomez scapă un geamăt.

– O, Dumnezeule. Nu la librărie. Stăpâne, stăpână, aveți milă de umilul vostru servitor...

– Atunci, Bookman's Alley să fie, spune voios Henry.

– Doar să-mi promiteți că n-o să stăm acolo mai mult de... of... să zicem, trei ore...

– Cred că închide la cinci, intervin. Și e deja 2:30.

– Ai putea să te duci să bei o bere, spune Henry.

– Credeam că Evanston e pe uscat^[128].

– Nu. Cred că au schimbat asta. Dacă dovedești că nu ești membru al YMCA^[129], poți să bei o bere.

– Vin cu voi. Toți pentru unul și unul pentru toți.

Cotim pe Sherman, trecem de fostul Marshall Field's^[130], iar acum e un magazin outlet^[131] de pantofi de sport, trecem de fostul Varsity Theater, în locul căruia acum e un Gap^[132]. O luăm pe alea dintre florărie și atelierul de reparat încălțăminte și ia te uită, e Bookman's Alley. Împing ușa și intrăm toți în magazinul luminat difuz și răcoros, de parcă am fi alunecat în trecut.

Roger stă în spatele birouașului său dezordonat, flecărind cu un domn rumen și cu părul alb despre ceva legat de muzica de cameră. Zâmbește când ne vede.

– Clare, am ceva ce o să-ți placă, îmi spune.

Henry se duce ață în partea din spate a magazinului, unde se află toate tipăriturile și alte chestii bibliofile. Gomez rătăcește fără țință, privind la micile obiecte ciudate puse pe rafturi la diferite secțiuni: o șa la westernuri, o pălărie de vânător la Suspens. Ia o

bomboană de gumă din bolul imens de la secțiunea pentru copii, fără să-și dea seama că bomboanele acelea zac de ani de zile acolo și că poți să-ți spargi capul cu ele. Cartea de la Roger pentru mine e un catalog olandez de hârtie decorativă, având ca supliment în interior mostre de hârtie adevărată. Imediat îmi dau seama ce descoperire e, așa că îl pun pe masa de lângă birou, ca prim articol din teancul pe care urmează să-l cumpăr. Apoi încep să studiez rafturile, visătoare, inhalând mirosul profund și prăfos de hârtie, adeziv, covoare vechi și lemn. Îl văd pe Henry așezat pe podea la secțiunea de artă, cu ceva deschis în poală. E ars de soare, iar părul îi stă sculat în toate părțile. Mă bucur că s-a tuns. Acum, cu părul scurt, îmi pare că arată mai mult a el însuși. În timp ce îl privesc, el ridică mâna ca să-și înfășoare o șuviță pe deget, își dă seama că părul e prea scurt pentru așa ceva și se scarpină la ureche. Vreau să-l ating, să-mi trec degetele prin părul lui așa haios sculat, dar în loc de asta mă întorc și mă îngrop în secțiunea de călătorii.

HENRY: Clare stă în sala principală lângă un teanc enorm de cărți nou-sosite. Lui Roger nu-i prea place ca oamenii să pună mâna pe lucrurile cărora încă nu le-a pus prețul, dar am observat că pe Clare o lasă să facă mai tot ce vrea în magazinul lui. Ea s-a aplecat asupra unei cărțițe roșii. Părul stă să-i scape din cocul răsucit în vârful capului, iar o bretea a rochiei de vară îi atârână pe umăr, descoperind puțin din costumul de baie. Imaginea e atât de pătrunzătoare, încât simt o nevoie acută să mă duc la ea, s-o ating, poate – dacă nu se uită nimeni – s-o mușc, dar în același timp nu vreau să ia sfârșit momentul acesta, și deodată îl remarc pe Gomez, care stă la secțiunea Suspans uitându-se la Clare cu o expresie care oglindește fidel propriile mele simțăminte... Atunci Clare ridică privirea spre mine și spune:

– Henry, uite, e Pompei.

Ridică spre mine cărțulia cu cărți poștale ilustrate și ceva din vocea ei spune *Vezi, pe tine te-am ales*. Merg spre ea, îmi pun brațul în jurul umerilor ei, îi îndrept breteaua căzută. O clipă mai târziu, când ridic privirea,

Gomez s-a întors deja cu spatele la noi și inspectează de zor cărțile de Agatha Christie.

Duminică 15 ianuarie 1995 (Clare are 23 de ani, Henry are 31)

CLARE: Eu spăl vase, iar Henry toacă ardei gras. Soarele apune într-un rozaliu intens peste zăpada din curtea noastră, în seara aceasta de duminică, iar noi pregătim chili și cântăm *Yellow Submarine*:

În orașul meu natal

Trăia unul, marinar...

Ceapa tăiată fâsâie în tigaia de pe aragaz. Când ajungem la *Și ai noștri-s toți la bord*, îmi aud dintr-odată vocea sunând de una singură; mă întorc și văd hainele lui Henry grămadă și cuțitul pe podea. Jumătate de ardei se leagănă ușurel pe tocător.

Închid focul și acopăr ceapa. Mă așez lângă mormanul de haine și le ridic în brațe, calde încă de la trupul lui Henry, și stau ținându-le așa până ce nu mai rămâne în ele decât căldura trupului meu. Apoi mă ridic și mă duc în dormitorul nostru, împăturesc frumos hainele și le pun pe pat. După care continui să pregătesc cina cât pot de bine și mănânc de una singură, așteptând și întrebându-mă.

Vineri 3 februarie 1995 (Clare are 23 de ani, Henry are 31 și 39)

CLARE: Gomez, Charisse, Henry și cu mine stăm la masa din sufragerie și jucăm Capitalistul Zăpăcit. E un joc pe care l-au inventat Gomez și Charisse. Îl jucăm cu un set de Monopoly. Trebuie să răspunzi la întrebări, să obții puncte, să acumulezi bani și să-ți exploatezi tovarășii de joc. E rândul lui Gomez. Scutură zarul, dă un șase și ajunge pe Fondul Comunitar. Trage o carte.

– Bine, oameni buni. Ce invenție tehnologică modernă ai arunca pe apa sâmbetei pentru binele societății?

– Televiziunea, răspund.

– Balsamul de rufe, spune Charisse.

– Detectoarele de mișcare, spune Henry cu vehemență.

– Iar eu zic praful de pușcă.

– Asta nu-i prea modernă, obiectez.

– Bine. Linia de asamblare.

– N-ai dreptul la două răspunsuri, spune Henry.

– Ba, cum să nu. Și în fond ce rahat de răspuns mai e și „detectoare de mișcare”?

– Mă tot dau de gol detectoarele de mișcare în depozitul de la Newberry. Săptămâna asta, de două ori am nimerit acolo după program, și, imediat ce apar, vine și gardianul la etaj să verifice. Mă scoate din minți.

– Nu cred că dez-inventarea senzorilor de mișcare va avea mare efect asupra proletariatului. Eu și Clare primim câte zece puncte pentru răspunsuri corecte, Charisse primește cinci puncte pentru creativitate, iar Henry se întoarce trei căsuțe fiindcă a pus nevoile individuale mai presus de binele colectiv.

– Asta înseamnă că m-am întors la Start. Dă-mi 200 de dolari, bancher.

Charisse îi dă banii lui Henry.

– Hopa, zice Gomez.

Îi zâmbesc. E rândul meu. Dau un patru.

– Park Place. Îl cumpăr.

Ca să pot cumpăra ceva, trebuie să răspund corect la o întrebare. Henry trage o carte din teancul Norocului.

– Cu cine ai vrea să cinezi și de ce: Adam Smith^[133], Karl Marx^[134], Rosa Luxemburg^[135], Alan Greenspan^[136].

– Rosa.

– De ce?

– Cea mai interesantă moarte.

Henry, Charisse și Gomez se consultă și cad de acord că pot să cumpăr Park Place. Îi dau lui Charisse banii, iar ea îmi înmânează actul de proprietate.

Henry dă cu zarul și ajunge la Impozitul pe Venit. Căsuța asta are propriile sale cărți de joc, mai deosebite. Așteptăm cu toții sub tensiune. Henry citește cartonașul.

– Marele Salt Înapoi.

– La naiba.

Îi dăm lui Charisse toate posesiunile noastre, iar ea le pune înapoi în custodia Băncii, cu ale ei cu tot.

– Ei, și cam asta a fost cu Park Place.

– Îmi pare rău, spune Henry, mutând până la jumătatea tablei, pe căsuța cu St. James. Cumpăr.

– Bietul meu St. James, se lamentează Charisse.

Trag o carte din teancul pentru Parcare Gratuită.

– Care e paritatea de azi a yenului japonez față de dolar?

– Habar n-am. De unde a apărut întrebarea asta?

– De la mine? spune Charisse zâmbind.

– Care-i răspunsul?

– 99,8 yen per dolar.

– Bine. Fără St. James. E rândul tău.

Henry îi dă lui Charisse zarul. Ea dă un patru și ajunge la închisoare. Trage o carte care îi spune ce infracțiune a comis: tranzacționare pe bază de informații confidențiale. Ne umflă râsul.

– Asta vi se potrivește vouă mai degrabă, spune Gomez.

Eu și Henry zâmbim cu modestie. Zilele astea facem ravagii la bursa de mărfuri.

Pentru a ieși din închisoare, Charisse trebuie să răspundă la trei întrebări. Gomez alege o carte din teancul Norocului.

– Întrebarea întâi: numește doi artiști faimoși pe care i-a cunoscut Troțki în Mexic.

– Diego Rivera și Frida Kahlo.

– Bun. Întrebarea a doua: Cât primesc pe zi de la Nike lucrătorii vietnamezi ca să facă pantofii ăia de sport ridicol de scumpi?

– Ah, Doamne. Nu știu... Trei dolari? Zece cenți?

– Care e răspunsul tău?

Din bucătărie se aude ditamai zgomotul de spart. Sărim toți în picioare.

– Stați jos, spune Henry cu atâta hotărâre, încât chiar ne așezăm.

El fuge la bucătărie. Charisse și Gomez se uită la mine surprinși. Scutur din cap.

– Nu știu.

Dar de fapt știu. Se aud murmure slabe și un geamăt. Charisse și Gomez stau nemișcați și ascultă. Mă scol de la masă și mă duc tiptil după Henry.

Stă în genunchi pe podea, ținând o cârpă de vase pe capul unui bărbat în pielea goală întins pe linoleum, care, desigur, e Henry. Bufetul de lemn cu vasele noastre e răsturnat pe o parte; geamul e spart, iar vasele au căzut din el și s-au fărâmat. Henry zace în mijlocul dezastrului, sângerând și plin de cioburi. Amândoi Henry se uită la mine, unul inspirând milă, celălalt

imperativ. Îngenunchez de cealaltă parte a lui Henry, în fața lui Henry.

– De unde e tot sângele ăsta? întreb în șoaptă.

– Cred că de la cap, îmi răspunde Henry tot în șoaptă.

– Să chemăm salvarea.

Și mă apuc să culeg cioburile de pe pieptul lui Henry.

El închide ochii și spune:

– Nu.

Mă opresc.

– Sfinte Sisoe, spune Gomez din prag.

O văd în spate pe Charisse stând pe vârfuri, încercând să vadă peste umărul lui.

– Mamă, spune ea, împingându-l pe Gomez ca să treacă pe lângă el.

Henry aruncă o cârpă de vase peste zona genitală a duplicatului său întins pe jos.

– Ah, Henry, nu-ți face griji pentru asta. Am desenat după un miliard de modele...

– Încerc să păstrez un nivel de intimitate, sare Henry.

Charisse se retrage de parcă ar fi pocnit-o.

– Ascultă, Henry... hodorogește Gomez. Nu pot să gândesc cu toate astea în jur.

– Tăceți din gură toți, le cer exasperată.

Spre surprinderea mea, mă ascultă.

– Ce se întâmplă? îl întreb pe Henry care zace pe podea strâmbându-se de durere și încercând să nu se miște.

El deschide ochii și mă fixează câteva clipe cu privirea înainte de a răspunde.

– O să dispar în câteva minute, spune în cele din urmă, cu voce moale, apoi se uită la Henry. Vreau ceva de băut.

Henry saltă în picioare și se întoarce cu un pahar de apă plin cu Jack Daniels. Îi sprijin capul lui Henry, care reușește să dea pe gât cam o treime.

– E înțelept să faci asta? întreabă Gomez.

– Nu știu. Nu-mi pasă, îl asigură Henry de pe podea. Mă doare în draci. (Gâfâie scurt.) Înapoi! Închide ochii...

– De ce...? începe Gomez.

Pe podea, Henry intră în convulsii de parcă ar fi electrocutat. Capul lui se scutură violent, țipă „Clare!”, iar eu închid ochii. Se aude un zgomot ca de cearșaf

scuturat, dar mult mai tare, apoi o cascadă de sticlă și porțelan se revarsă peste tot, iar Henry e dus deja.

– O, Dumnezeuule, spune Charisse.

Eu și Henry ne uităm unul la altul. *De data asta a fost altfel, Henry. A fost urât și violent. Ce se întâmplă cu tine?* Albul feței lui îmi spune că nici el nu știe. Cercetează whiskey-ul din pahar să nu aibă cioburi, apoi îl dă pe gât.

– Ce-i cu toate cioburile astea? vrea să știe Gomez, scuturându-se cu mare grijă.

Henry se ridică și-mi dă mâna. E pudrat tot cu sânge și cu fărâme de ceramică și cristal. Mă ridic și mă uit la Charisse. Are o tăietură mare pe față; îi curge sânge pe obraz ca o lacrimă.

– Tot ce nu e parte din trupul meu rămâne pe loc, explică Henry. (Le arată golul de unde i s-a extras un dinte pentru că își tot pierdea plomba.) Așa că, oriunde m-oi fi întors, cel puțin a dispărut sticla și n-o să trebuiască să mi-o scoată cu penseta.

– Nu, dar noi o s-o facem, spune Gomez, îndepărtând ușor niște cioburi din părul lui Charisse.

Are dreptate.

Biblioteca science fiction

Joi 8 martie 1995 (Henry are 31 de ani)

HENRY: Eu și Matt ne jucăm de-a v-ați ascunselea printre rafturile de la secțiunea muzeală. Mă caută fiindcă ar trebui să ținem o prezentare despre caligrafie pentru o membră a consiliului de administrație al Bibliotecii Newberry și pentru Cubul Feminin de Caligrafie pe care îl păstorește. Mă ascund de el fiindcă încerc să-mi pun pe mine toate hainele înainte să mă găsească.

– *Haide*, Henry, ne așteaptă, mă strigă Matt de undeva de la Tipărituri volante americane din perioada timpurie.

Îmi trag pantalonii la secțiunea de *livres d'artistes*^[137] franțuzești din secolul douăzeci.

– O clipă, doar să găsesc ceva, îi strig.

Îmi notez în memorie să învăț arta ventrilocilor pentru momente ca acesta. Vocea lui Matt se aude tot mai aproape:

– Știi că doamna Connely o să se enerveze rău, lasă aia, *hai* odată încolo...

Își bagă capul pe intervalul unde mă aflu exact pe când mă închei la cămașă.

– Ce faci acolo?

– Pardon.

– Iar ai umblat pe-aici printre rafturi în pielea goală, nu-i așa?

– Aă, poate, îi răspund încercând să par nonșalant.

– Isuse. Henry, dă-mi căruciorul.

Matt ia căruciorul încărcat cu cărți și începe să-l împingă spre Camera de lectură. Ușa grea de metal se deschide și se închide. Îmi pun ciorapii și pantofii, îmi leg cravata, îmi scutur haina de praf și mă îmbrac cu ea. Apoi intru în Camera de lectură, mă așez în fața lui Matt la masa de studiu lungă, înconjurată de doamne bogate de vârstă mijlocie, și încep prelegerea despre genialul creator de fonturi Rudolf Koch^[138]. Matt întinde fâșii de pâslă, deschide mape și intervine cu lucruri inteligente despre Koch, iar până la sfârșitul orei de curs pare să fi renunțat să-mi ia gâtul de data asta. Doamnele, fericite, o iau din loc către masa de prânz.

Eu și Matt înconjurăm masa, adunând cărțile înapoi în cutiile lor și cutiile în cărucior.

– Îmi pare rău că am întârziat, îi spun.

– Dacă n-ai fi fost o minte strălucită, răspunde Matt, până acum te-am fi tăbăcit și te-am fi folosit ca să recopertăm *Das Manifest der Nacktkultur*^[139].

– Nu există așa ceva.

– Pe pariu?

– Nu.

Împingem căruciorul înapoi la rafturi și ne apucăm să punem la locul lor mapele și cărțile. Îi fac cinste lui Matt cu o masă la Beau Thai, și toate-s bune și frumoase între noi.

Marți 11 aprilie 1995 (Henry are 31 de ani)

HENRY: În Biblioteca Newberry există o casă a scării de care mă tem. Se află la capătul dinspre est al lungului hol care trece prin toate cele patru niveluri, despărțind Camerele de lectură de zonele cu rafturi. Nu e grandioasă, precum scara principală, cu treptele ei de marmură și cu balustradele sculptate. Nu are ferestre. E luminată cu neoane, are pereți din piatră de zgură și scări de beton cu benzi antiderapante galbene. Pe fiecare etaj sunt uși de metal fără geamuri. Dar nu acestea sunt lucrurile care mă umplu de teamă. Ce nu mi place absolut deloc aici este Cușca.

Cușca e înaltă cât toate cele patru niveluri și se află în centrul casei scării. La prima privire, arată ca un puț de lift, dar nu există niciun lift și nici n-a existat vreodată. Nimeni de la bibliotecă nu pare a ști ce rost are Cușca sau de ce a fost instalată. Presupun că se află acolo ca să-i împiedice pe oameni să se arunce de pe scări și să-și rupă oasele. Cușca e vopsită în crem. E făcută din oțel.

Când am început să lucrez la Newberry, Catherine m-a dus prin toate colțurile și colțișoarele. Plină de mândrie, mi-a arătat rafturile, camera artefactelor, încăperea nefolosită din aripa estică unde Matt exersează canto, compartimentul incredibil de dezordonat al lui McAllister, separeurile pentru cercetători, sala de mese a personalului. Când, în drum spre Conservare, Catherine a deschis ușa de la casa scării, am avut un moment de panică. O scurtă privire

spre sârma împletită a Cuştii m-a făcut să mă proptesc în loc ca un cal sperios.

– Ce-i aia? am întrebat-o pe Catherine.

– A, aia e Cuşca, mi-a răspuns într-o doară.

– E un lift?

– Nu, e doar o cuşcă. Nu cred că foloseşte la ceva.

– Aha.

Am urcat scara şi ne-am continuat turul.

De atunci, am evitat să folosesc scările acelea. Încerc să nu mă gândesc la Cuşcă; nu vreau să-i dau prea mare importanţă. Dar dacă o să nimeresc vreodată în interiorul ei n-o să pot ieşi de acolo.

Vineri 9 iunie 1995 (Henry are 31 de ani)

HENRY: Mă materializez pe podeaua toaletei pentru bărbaţi destinate personalului de la etajul patru al Bibliotecii Newberry. Am lipsit zile în şir, pierdut în anul 1973, în zona rurală a statului Indiana, şi sunt obosit, înfometat şi neras; mai rău e că am un ochi învineţit şi nu-mi găsesc hainele. Mă scol de pe jos şi mă încui într-o cabină, unde mă aşez şi cuget. Cât mă gândesc eu, cineva intră, se descheie la pantaloni şi se propteşte în faţa pişoarului. Când termină, se încheie şi rămâne acolo câteva clipe; chiar atunci se întâmplă să mă treacă un strănut.

– Cine-i acolo? întreabă Roberto.

Stau pe closet şi tac. Prin spaţiul dintre uşă şi canat îl văd pe Roberto aplecându-se încet şi privindu-mi picioarele pe sub uşă.

– Henry? Îl pun pe Matt să-ţi aducă hainele. Te rog să te îmbraci şi să vii în biroul meu.

Intru tiptil în biroul lui Roberto şi mă aşez în faţa lui. Cât vorbeşte la telefon, mă uit pe furiş la calendarul lui. E vineri. Ceasul de deasupra biroului arată 2:17. Am lipsit ceva mai mult de douăzeci şi două de ore. Roberto pune frumos receptorul în furcă şi se întoarce cu faţa la mine.

– Închide uşa, îmi spune.

E doar o pură formalitate, de vreme ce pereţii birourilor noastre nu se ridică până la tavan, dar fac ce mi-a spus.

Roberto Calle e un ilustru specialist în Renaşterea italiană şi şeful secţiei muzeale. De regulă e un

temperament sanguin, radiant, un bărbos care inspiră încredere; acum mă privește trist pe deasupra ochelarilor săi bifocali și spune:

– Chiar nu putem permite așa ceva, știi doar.

– Da. Știu.

– Pot să te întreb cum te-ai ales cu ochiul ăla așa de vânăt? mă întreabă cu o voce aspră.

– Cred că din mers am nimerit un copac.

– Desigur. Cum de nu m-am gândit la asta?

Stăm și ne uităm unul la altul.

– Ieri, spune Roberto, l-am observat din întâmplare pe Matt intrând în biroul tău cu un braț de haine. Cum nu era prima dată când îl vedeam umblând cu haine în brațe, l-am întrebat de unde le avea pe acelea, iar el mi-a spus că le-a găsit în toaleta bărbaților. Atunci l-am întrebat de ce s-a simțit dator să ducă mormanul acela de haine în biroul tău și mi-a răspuns că semănau cu hainele pe care le purtai tu, ceea ce era adevărat. Și, de vreme ce nu erai de găsit nicăieri, ți-am lăsat hainele pe birou.

Face o pauză, ca și cum ar trebui să intervin cu ceva, dar nu mă pot gândi la nimic potrivit.

– În dimineața asta, continuă el, a sunat Clare și i-a spus lui Isabelle că ești răcit și nu vii la serviciu.

Îmi sprijin capul cu mâna. Ochiul îmi pulsează.

– Explică-te, îmi cere Roberto.

Mă tentează să spun *Roberto, am rămas blocat în 1973 și n-am putut să mai plec de acolo, am fost în Muncie, Indiana, câteva zile, am locuit într-un hambar și m-a trosnit proprietarul hambarului, fiindcă a crezut că încercam să-i fur oile*. Dar sigur că nu pot să spun asta.

– Nu-mi amintesc prea bine, Roberto. Îmi pare rău.

– Aha. Păi, cred că Matt a luat potul.

– Ce pot?

Roberto surâde, iar eu mă gândesc că poate totuși n-are de gând să mă dea afară.

– Matt a pus pariu că nici măcar n-o să încerci să explici. Amelia și-a pus banii pe varianta răpirii de către extraterestri. Isabelle a pariat că ai legături cu un cartel internațional al drogurilor și că ai fost răpit și omorât de Mafie.

– Dar Catherine?

– A, Catherine și cu mine avem convingerea că toate astea se datorează unei deviații sexuale de o bizarerie îngrozitoare, care implică nuditate și cărți.

Inspir adânc.

– E mai degrabă epilepsie.

Roberto pare sceptic.

– Epilepsie? Ai dispărut ieri după-amiază. Ai un ochi învinețit și zgârieturi pe toată fața și pe mâini. Ieri am pus serviciul de pază să scotocească după tine toată clădirea de sus până jos; mi-au spus că ai obiceiul de a te dezbrăca printre rafturi.

Îmi privesc fix unghiile de la mâini. Când ridic capul, văd că Roberto se uită pe fereastră.

– Nu știu ce să mă fac cu tine, Henry. Nu mi-ar plăcea deloc să te pierd. Când ești aici și cu toate hainele pe tine, poți fi foarte... competent. Dar asta pur și simplu nu mai poate să continue.

Stăm și ne uităm unul la altul minute în șir.

– Spune-mi că n-o să se mai repete, spune Roberto în cele din urmă.

– Nu pot. Aș vrea să pot.

Roberto oftează și flutură din mâini spre ușă.

– Pleacă. Du-te să cataloghezi Colecția Quigley, asta o să te țină departe de belele o vreme.

(Colecția Quigley, recent donată bibliotecii, are peste două mii de piese, tipărituri ocazionale din perioada victoriană, cele mai multe având de-a face cu săpunurile.)

Dau din cap ascultător și mă ridic. Deschizând ușa, îl aud pe Roberto:

– Henry. E atât de grav, încât nu-mi poți spune?

Ezit.

– Da.

Roberto nu mai spune nimic. Închid ușa în urma mea și mă duc la mine în birou. Matt stă pe scaunul meu și transcrie din calendarul lui într-al meu. Ridică privirea când intru.

– Te-a dat afară?

– Nu.

– De ce nu?

– 'Bar n-am.

– Ciudat. Apropo, am ținut în locul tău prelegerea pentru Asociația Legătorilor Manuali din Chicago.

- Mersi. Ți fac cinste mâine cu masa de prânz?
- Sigur. (Matt verifică în calendarul din fața lui.) În patruzeci și cinci de minute avem o prezentare pentru un grup de studenți de la colegiul Columbia care studiază istoria tipografiei.
- Dau din cap și încep să scotocesc în birou după lista cu obiecte pe care urmează să le prezentăm.
- Henry?
- Mda?
- Unde ai fost?
- În Muncie, Indiana. În 1973.
- Da, sigur. (Matt dă ochii peste cap și rânjește sarcastic.) Las-o moartă.

Duminică 17 decembrie 1995 (Clare are 24 de ani, Henry are 8)

CLARE: Sunt în vizită la Kimy. E duminică după-amiază, o zi de decembrie cu multă zăpadă. Am făcut cumpărături de Crăciun, iar acum stau în bucătăria lui Kimy și beau ciocolată caldă, încălzindu-mi mâinile pe radiatorul de la perete și delectându-mă pe Kimy cu povești despre tranzacții și decorațiuni. Între timp, ea joacă Solitaire; îi admir felul îndelung exersat în care amestecă pachetul de cărți, eficiența mișcării cu care duce direct cartea neagră pe cartea roșie. O oală cu mâncare fierbe la foc mic pe aragaz. Din sufragerie se aude un zgomot; se răstoarnă un scaun. Kimy ridică privirea și se întoarce în direcția zgomotului.

– Kimy, îi șoptesc. E un băiețel sub masa din sufragerie.

Se aude un chicotit.

– Henry? strigă Kimy.

Niciun răspuns. Ea se ridică și se duce în pragul ușii.

– Hei, amice. Termină. Pune niște haine pe tine, domnule.

Și dispare în sufragerie. Se aud șoapte. Iar chicoteli. Tăcere. Deodată, un băiețel în pielea goală apare și se holbează la mine din cadrul ușii, apoi la fel de rapid dispare. Kimy se întoarce, se așază la masă și își reia jocul.

– Oho, spun.

Kimy zâmbește.

– Asta nu se-ntâmplă prea des în ultima vreme. Acum, când apare e om în toată firea. Dar nu mai vine așa des cum venea altădată.

– Nu l-am văzut niciodată ducându-se atât de departe în viitor.

– Păi, încă n-ai prea mult viitor cu el.

Îmi ia o clipă să-mi dau seama ce vrea să spună. Când înțeleg, mă întreb ce fel de viitor va fi, iar apoi îmi imaginez viitorul extinzându-se, deschizându-se treptat, cât să poată veni Henry la mine dinspre trecut. Îmi beau ciocolata și mă uit pe fereastră la grădina înghețată a lui Kimy.

– Ți-e dor de el? o întreb.

– Mda, mi-e dor. Dar acum e adult. Când vine ca băiețel, e ca o fantomă, știi?

Aprob dând din cap. Kimy își termină jocul și adună cărțile. Se uită la mine zâmbind.

– Voi doi când aveți de gând să faceți un copil, ai?

– Nu știu, Kimy. Nu cred că putem.

Ea se ridică, se apropie de aragaz și învârtește în mâncare.

– Ei, nu se știe niciodată.

– Adevărat.

Nu se știe niciodată.

Mai târziu, eu și Henry stăm întinși în pat. Încă mai ninge; din calorifere se aud bolboroseli slabe. Mă întorc spre el, iar el se uită la mine și spune:

– Hai să facem un copil.

Luni 11 martie 1996 (Henry are 32 de ani)

HENRY: Am dat de urma doctorului Kendrick; lucrează la Spitalul Universității Chicago. E o zi de martie mizerabil de umedă. În Chicago luna martie ar trebui să fie o îmbunătățire față de februarie, dar uneori nu e așa. Mă urc în tren și mă așez cu spatele la locomotivă. Orașul Chicago curge pe sub noi și nu după mult timp ajungem la Strada 59. Cobor și mă lupt cu lapovița. E ora 9:00 a.m., e zi de luni. Toată lumea e închisă în sine, opunându-se unei noi săptămâni de lucru. Îmi place Hyde Park. Mă face să mă simt de parcă am alunecat din Chicago într-un alt oraș, poate Cambridge. Clădirile de piatră cenușie au căpătat o culoare întunecată din cauza ploii, iar din copaci cad pe

trecători picături mari și reci ca gheața. Simt acea seninătate deplină a faptului împlinit; voi fi în stare să-l conving pe Kendrick, chiar dacă am eșuat în a convinge atâția doctori, pentru că într-adevăr îl voi convinge. Va fi doctorul meu pentru că în viitor el îmi e doctor.

Intru într-o clădire de mici dimensiuni ce imită stilul Mies^[140], situată lângă spital. Iau liftul până la etajul trei, deschid ușa de sticlă care poartă numele de legendă *Dr. C.P. Sloane și D.L. Kendrick*, mă anunț la recepție și mă așez pe unul dintre scaunele cu tapițerie liliachie. Sala de așteptare e roz și violet, probabil ca să-i mai binedispună pe pacienți. Dr. Kendrick e genetician și, nu întâmplător, filosof; a doua calitate îmi închipui că i-o fi de vreun folos când trebuie să facă față realităților dure ale celei dintâi. Azi nu e nimeni aici în afară de mine. Am ajuns cu zece minute mai devreme. Tapetul are dungi late exact de culoarea ambalajului de Pepto-Bismol^[141]. Se bate cap în cap cu un tablou aflat vizavi de mine, reprezentând o moară de apă în nuanțe de maro și verde. Mobila e o imitație de stil colonial, dar covorul nu-i de lepădat, e un fel de covor persan moale, de care îmi pare rău într-un fel să-l văd întins în această oribilă sală de așteptare. Recepționera e o femeie între două vârste cu înfățișare plăcută, ridată profund după mulți ani de bronzat; și acum, în luna martie, în Chicago, e bronzată intens.

La ora 9:35 aud voci pe coridor și o femeie blondă intră în sala de așteptare cu un băiețel într-un mic cărucior cu roțile. Băiatul pare să aibă paralizie cerebrală sau așa ceva. Femeia îmi zâmbeste; îi zâmbesc și eu. Când se întoarce văd că e însărcinată.

— Puteți intra, domnule DeTamble, spune recepționera.

Îi zâmbesc și băiatului când trec pe lângă el. Mă privește cu ochii săi enormi, dar nu-mi răspunde la zâmbet.

Intru în biroul doctorului Kendrick și îl găsesc notând ceva într-un dosar. Eu mă așez, el scrie în continuare. E mai tânăr decât mă așteptam; spre patruzeci. Mereu mă aștept ca doctorii să fie bătrâni. Nu mă pot debarasa de asta, e o rămășiță din copilărie, când am făcut față unui nesfârșit șir de medici. Kendrick e roșcat, uscățiv la

față, poartă barbă și ochelari cu rame subțiri de metal. Seamănă puțin cu D.H. Lawrence. Poartă un costum frumos, gri-cărbune, și o cravată subțire de un verde-închis, cu o agrafă în formă de păstrăv curcubeu. Lângă cotul lui, o scrumieră stă să se reverse; camera e plină de fum de țigară, deși el nu fumează în momentul acesta. Totul în jur are un aer foarte modern: oțel tubular, tapițerie de doc bej, lemn de culoare deschisă. Doctorul ridică privirea spre mine și zâmbește.

– Bună dimineața, domnule DeTamble. Cu ce vă pot fi de folos? (Își consultă orarul.) Se pare că n-am aici nicio informație despre dumneavoastră. Care e problema?

– *Dasein*⁽¹⁴²⁾.

Asta îl ia prin surprindere pe Kendrick.

– *Dasein!* Existența? Cum așa?

– Am o boală despre care mi s-a spus că va fi cunoscută sub numele de crono-afecțiune. Întâmpin dificultăți în a sta în prezent.

– Pardon?

– Călătoresc în timp. Involuntar.

Kendrick e tulburat, dar se controlează. Îmi place de el. Încearcă să se poarte cu mine așa cum s-ar purta cu o persoană întreagă la minte, deși sunt sigur că se întreabă la care dintre prietenii lui psihiatri să mă trimită.

– Dar de ce aveți nevoie de un genetician? Sau ați venit la mine în calitate mea de filosof?

– E o boală genetică. Deși va fi o plăcere să am pe cineva cu care să discut despre implicațiile mai largi ale problemei.

– Domnule DeTamble. E clar că sunteți un om inteligent... N-am auzit niciodată de boala asta. Nu pot face nimic pentru dumneavoastră.

– Nu mă credeți.

– Într-adevăr. Nu vă cred.

Acum zâmbesc, plin de tristețe. Mă simt groaznic că fac asta, dar trebuie.

– Mda. Am fost la destui doctori la viața mea, dar e prima dată când pot oferi ceva ca dovadă. Evident că nimeni nu mă crede niciodată. Soția dumneavoastră așteaptă un copil luna viitoare?

Devine precaut.

– Da. De unde știți?

– Peste câțiva ani, mă voi uita în certificatul de naștere al copilului vostru. Călătoresc în trecutul soției mele, notez informația și o închid în plicul ăsta. Ea mi-l dă când ne întâlnim în prezent. Eu vi-l dau dumneavoastră acum. Deschideți-l după ce vi se va naște fiul.

– O să avem o fată.

– Nu, de fapt nu, îi spun cu blândețe. Dar să nu despicăm firul în patru. Păstrați-l și deschideți-l după ce se va naște copilul. Nu-l aruncați. După ce-l citiți, sunați-mă, dacă vreți. (Mă ridic să plec.) Succes, îi spun, deși nu mai cred în noroc în ultima vreme.

Îmi pare foarte rău pentru el, dar nu există altă cale de a face asta.

– La revedere, domnule DeTamble, spune dr. Kendrick pe un ton rece.

Plec. Intru în lift spunându-mi în sinea mea că precis deschide plicul chiar în acest moment. În interior e o foaie de hârtie bătută la mașină. Scrie:

Colin Joseph Kendrick

6 aprilie 1996, ora 1:18 a.m.

2 kg, 950 g mascul caucazian

sindromul Down

Sâmbătă 6 aprilie 1996, 5:32 a.m. (Henry are 32 de ani, Clare are 24)

HENRY: Dormim claie peste grămadă; toată noaptea ne-am trezit, ne-am răsucit, ne-am sculat din pat și ne-am întors. Copilul soților Kendrick s-a născut în primele ore ale zilei. Curând va suna telefonul. Și chiar sună. Aparatul e lângă Clare, care ridică receptorul și spune foarte încet „Alo”, apoi mi-l dă mie.

– De unde ai știut? *De unde ai știut?*

Vocea lui Kendrick e aproape o șoaptă.

– Îmi pare rău. Îmi pare foarte rău.

Tăcem amândoi timp de un minut. Cred că plânge.

– Vino la mine la cabinet.

– Când?

– Mâine, spune el și închide.

Duminică 7 aprilie 1996 (Henry are 32 și 8 ani, Clare are 24)

HENRY: Eu și Clare mergem cu mașina spre Hyde Park. Am tăcut aproape tot drumul. Plouă, iar ștergătoarele țin ritmul pentru melodia vântului și a apei șiroind de pe mașină.

– Nu pare corect, spune Clare de parcă ar continua o conversație pe care de fapt n-am avut-o.

– Ce? Kendrick?

– Mda.

– Natura nu e corectă.

– Ah... nu. Adică, da, e tristă povestea cu copilul, dar de fapt mă refeream la noi. Nu-mi pare corect să exploatăm asta.

– Nesportiv, vrei să zici?

– Îhî.

Oftez. În fața noastră apare indicatorul de ieșire pe Strada 57, iar Clare schimbă banda și iese de pe șosea.

– Sunt de acord cu tine, dar e prea târziu, spun. Și am încercat...

– Ei, oricum e prea târziu.

– Corect.

Tăcem iar. O ghidez pe Clare prin labirintul de străzi cu sens unic și nu după multă vreme ajungem în fața clădirii în care se află biroul lui Kendrick.

– Noroc.

– Mulțam. Am emoții.

– Să te porți frumos, îmi spune Clare și mă sărută.

Ne privim, cu toate speranțele înecate de sentimentul de vină față de Kendrick. Clare zâmbește și își ferește privirea. Ies din mașină și mă uit cum Clare pleacă încet pe Strada 59 și traversează Midway. Are de făcut un comision la Smart Gallery.

Ușa principală nu e încuiată. Iau liftul până la etajul al treilea. În sala de așteptare a lui Kendrick nu e nimeni; trec mai departe, prin hol. Ușa cabinetului e deschisă. Luminile sunt stinse. Kendrick stă în picioare în spatele biroului, cu spatele la mine, privind pe fereastră la strada udă de ploaie. Stau tăcut în prag, clipe lungi. În cele din urmă intru în cabinet.

Kendrick se întoarce și mă șochează cât de schimbat e la față. Devastat nu e cuvântul potrivit. E pustiit; ceva din el a dispărut. Siguranță; credință; încredere. Sunt atât de obișnuit să fac zi de zi echilibristică metafizică,

încât uit că alți oameni tind să prefere pământ mai solid sub picioare.

– Henry DeTamble, rostește Kendrick.

– Salut.

– De ce ai venit la mine?

– Pentru că a trebuit să vin. N-a fost chestie de opțiune.

– Soartă?

– Spune-i cum vrei. Lucrurile se învârtesc în cerc când ești în pielea mea. Cauza și efectul se amestecă.

Kendrick se așază la birou. Scaunul scârțâie. Nu se mai aude altceva decât ploaia. El se caută în buzunar după țigări, le găsește și mă privește întrebător. Dau din umeri. Aprinde una și fumează un timp. Îl privesc.

– De unde ai știut? mă întreabă.

– Ti-am mai spus. Am văzut certificatul de naștere.

– Când?

– În 1999.

– Imposibil.

– Atunci, explică tu.

Kendrick scutură din cap.

– Nu pot. Am tot încercat să-i dau de capăt, și nu pot. Totul... era corect. Ora, ziua, greutatea... anormalitatea. (Mă privește cu disperare.) Și dacă ne-am fi hotărât să-i spunem altfel... Alex, sau Fred, sau Sam...?

Scutur din cap, dar mă opresc când îmi dau seama că imit gestul lui.

– Dar n-ați făcut-o. N-o să merg atât de departe să pretind că n-ați fi *putut*, dar n-ați făcut-o. Eu n-am făcut decât să raportez. Nu sunt medium.

– Ai copii?

– Nu. (Nu vreau să discut despre asta, deși până la urmă va trebui s-o fac.) Îmi pare rău pentru Colin. Dar să știi că e un băiat minunat.

Kendrick mă fixează cu privirea.

– Am descoperit greșeala. Rezultatele testelor noastre au fost schimbate din greșeală cu ale unui cuplu pe nume Kenwick.

– Ce-ați fi făcut dacă ați fi aflat? își ferește privirea.

– Nu știu. Eu și soția mea suntem catolici, așa că îmi imaginez că rezultatul final ar fi fost același. E o ironie...

– Da.

Kendrick strivește țigara și aprinde alta. Mă resemnez cu durerea de cap produsă de fum.

– Cum funcționează?

– Ce anume?

– Această presupusă chestie cu călătoritul în timp pe care se presupune c-o faci. (Vocea îi sună mânios.) Spui niște cuvinte magice? Te sui într-o mașinărie?

Încerc să-i explic credibil.

– Nu. Nu fac nimic. Se întâmplă pur și simplu. N-am controlul, eu doar... acum e totul bine, iar după un minut sunt în altă parte, în alt timp. E ca schimbatul canalelor TV. Mă pomenesc deodată în alt timp și în alt loc.

– Păi, și-atunci ce vrei să fac eu?

Mă aplec spre el, pentru a-mi sublinia cuvintele.

– Vreau să afli de ce și să faci să înceteze.

Kendrick surâde. Nu e un zâmbet prietenos.

– De ce-ai vrea asta? Pare foarte de folos pentru tine. Să știi atâtea lucruri pe care alți oameni nu le știu.

– E periculos. Mai devreme sau mai târziu o să mă ucidă.

– Nu pot să spun că m-ar deranja asta.

N-are niciun rost să continuăm. Mă ridic și mă duc spre ușă.

– La revedere, dr. Kendrick.

Pornesc pe hol cu pași înceți, ca să-i dau șansa de a mă chema înapoi, dar nu mă cheamă. În lift, reflectez cu amărăciune că, indiferent ce n-a mers bine, așa a fost să fie și că mai devreme sau mai târziu se va corecta de la sine. Când deschid ușa, o văd pe Clare așteptându-mă vizavi, în mașină. Întoarce capul spre mine și văd pe fața ei o asemenea expresie plină de speranță, de anticipare fericită, încât mă simt copleșit de tristețe. Mi-e și groază să-i spun; pe când traversez strada către ea, încep să-mi țiue urechile, îmi pierd echilibrul și cad, dar în loc de pavaj mă izbesc de o carpetă și rămân întins acolo unde am căzut, până aud o voce de copil familiară spunând:

– Henry, ești bine?

Ridic privirea și mă văd pe mine însumi la vârsta de opt ani, stând în fund în vârful patului și privindu-mă.

– Sunt bine, Henry. (El nu pare prea convins.) Serios, sunt bine.

– Vrei niște Ovaltine^[143]?

– Sigur.

Se dă jos din pat, traversează clătinându-se dormitorul și iese în hol. E miezul nopții. Se agită o vreme prin bucătărie și într-un final se întoarce cu două cani de ciocolată fierbinte. Bem încet, în tăcere. Când terminăm, Henry duce cănila înapoi în bucătărie și le spală. N-are rost să lase dovezi pe-acolo.

– Care mai e treaba? îl întreb când se întoarce.

– Nu prea e. Azi ne-am dus la alt doctor.

– Ei, și eu. La care?

– Am uitat cum îl cheamă. Un tip bătrân cu o mulțime de păr în urechi.

– Cum a fost?

Henry dă din umeri.

– Nu m-a crezut.

– Aha. Ar trebui s-o lași moartă. Niciunul dintre ei n-o să te creadă vreodată. Mă rog, cel la care am fost azi m-a crezut, îmi închipui, dar n-a vrut să mă ajute.

– Cum așa?

– Presupun că pur și simplu nu i-a plăcut de mine.

– A. Hei, vrei niște pături?

– Aă, doar una.

Trag învelitoarea de pe patul lui Henry și mă încolăcesc pe podea.

– Noapte bună. Somn ușor.

În întunericul albastrui al dormitorului văd sclipind dantura albă a sinelui meu mic, apoi el se întoarce cu spatele, se ghemuiește strâns și adoarme, iar eu rămân să mă holbez la tavan, dorindu-mi să fiu înapoi la Clare.

CLARE: Henry iese din clădire cu un aer nefericit, și deodată scoate un țipăt și dispare. Sar din mașină și alerg spre locul în care se afla Henry cu doar o clipă în urmă, dar, desigur, nu mai e decât o moviliță de haine acolo. Adun totul și, preț de câteva bătăi de inimă, rămân așa în mijlocul străzii, timp în care văd fața unui bărbat care privește în jos la mine de la o fereastră de la etajul al treilea. Apoi dispare. Mă întorc la mașină, urc și mă așez; mă uit la cămașa bleu-pal a lui Henry și la pantalonii lui negri, întrebându-mă dacă are vreun rost să mai zăbovesc pe aici. Am în geantă *Brideshead*

Revisited^[44], așa că mă hotărâsc să mai stau pe aici o vreme, în caz că Henry reapare în scurt timp. Mă întorc să caut cartea și văd un bărbat cu părul roșu alergând către mașină. Se oprește în dreptul portierei din dreapta și se uită la mine. Trebuie să fie Kendrick. Descui, iar el intră în mașină, după care nu știe ce să zică.

– Salut, îi spun. Dumneavoastră trebuie să fiți David Kendrick. Eu sunt Clare DeTamble.

– Da... (E profund tulburat.) Da, da. Soțul dumitale...

– Tocmai a dispărut ziua în amiaza mare.

– Da!

– Păreți surprins.

– Păi...

– Nu v-a spus? Așa face el.

Până acum nu prea m-a impresionat individul ăsta, dar perseverez.

– Îmi pare foarte rău pentru copilul vostru. Dar Henry spunea că e un puști adorabil și că desenează foarte bine și are multă imaginație. Iar fata voastră e foarte talentată, și totul o să fie bine. O să vedeți.

El cască gura la mine.

– N-avem nicio fiică. Doar... pe Colin.

– Dar o să aveți. O cheamă Nadia.

– A fost un șoc. Soția mea e foarte supărată...

– Dar o să fie bine. Serios.

Spre surprinderea mea, străinul acesta își îngroapă fața în palme și se pune pe un plâns cu sughituri. Se oprește după câteva minute și ridică fruntea. Îi dau un Kleenex să-și sufle nasul.

– Îmi pare foarte rău, începe el.

– Nu-i nimic. Ce s-a întâmplat acolo, între dumneavoastră și Henry? N-a mers bine deloc.

– De unde știi?

– Era foarte stresat, de aceea și-a pierdut controlul asupra prezentului.

– Unde e?

Kendrick se uită în jur de parcă l-aș fi putut ascunde pe Henry pe bancheta din spate.

– Nu știu. Aici nu e. Speram să ne puteți ajuta, dar înțeleg că nu.

– Păi, nu văd cum...

În clipa asta, Henry apare exact în locul de unde a dispărut. E o mașină la vreo șase metri de el; șoferul calcă frâna, iar Henry se aruncă pe capota mașinii noastre. Bărbatul lasă geamul, Henry se ridică în șezut pe capotă și pleacă ușor capul în direcția lui, iar bărbatul țipă ceva și pleacă. Îmi aud sângele în urechi. Mă uit la Kendrick, care a rămas fără grai. Sar din mașină, iar Henry se dă jos de pe capotă.

– Bună, Clare. A fost cât pe ce, ha?

Îl strâng în brațe; tremură.

– Mi-ai luat hainele?

– Mda, sunt aici... a, hei, Kendrick e aici.

– Ce? Unde?

– În mașină.

– De ce?

– Te-a văzut când ai dispărând și chestia asta pare să-
i fi afectat creierul.

Henry bagă capul pe geamul de la șofer.

– Salut, spune, înșfăcându-și hainele și începând să se
îmbrace.

Kendrick se dă jos din mașină și vine lângă el.

– Unde ai fost?

– În 1971. Am băut Ovaltine cu mine însumi când
aveam opt ani, în vechiul meu dormitor, la unu noaptea.
Am stat acolo vreo oră. De ce întrebi?

Și îl privește fără expresie pe Kendrick în timp ce-și
face nodul la cravată.

– Incredibil.

– Poți s-o zici cât vrei, dar din nefericire e adevărat.

– Vrei să spui că ai devenit un puști de opt ani?

– Nu, spune Henry. Vreau să spun că stăteam în
vechiul meu dormitor din apartamentul lui tata, în 1971,
așa cum sunt acum, la treizeci și doi de ani, în compania
sinelui meu de opt ani. Bând Ovaltine. Am flecărit
despre scepticismul profesiei medicale. (Ocolește
mașina și deschide portiera din dreapta.) Clare, hai s-o
tăiem de-aici. N-are niciun sens.

– La revedere, dr. Kendrick, îi spun ducându-mă spre
locul șoferului. Noroc, cu Colin.

– Stai... (Kendrick se oprește și se adună.) E o boală
genetică?

– Da, răspunde Henry. E o boală genetică, iar noi
încercăm să facem un copil.

Kendrick zâmbeste trist.

– Riscantă treabă.

Îi zâmbesc și eu.

– Suntem obișnuiți cu riscurile. La revedere.

Intrăm în mașină, eu și Henry, și plecăm. Când intru pe Lake Shore Drive, arunc o privire spre Henry, care, spre surprinderea mea, rânjește larg.

– Ce te mulțumește așa de tare?

– Kendrick. E complet vrăjit.

– Crezi?

– O, da.

– Păi, grozav. Dar părea cam tăntălău.

– Nu e.

– Bine.

Mergem spre casă în tăcere, dar tăcerea asta e de o cu totul altă calitate decât cea de la venire. Kendrick îl sună pe Henry în aceeași seară și stabilesc o întâlnire ca să înceapă să studieze cum să-l țină pe Henry în locul și în timpul prezent.

Vineri 12 aprilie 1996 (Henry are 32 de ani)

HENRY: Kendrick stă cu capul plecat. Degetele mari i se mișcă în jurul palmelor de parcă ar vrea să se smulgă din mâini. Toată după-amiaza, cabinetul a fost scaldat într-o lumină aurie; Kendrick a stat și m-a ascultat imobil, cu excepția acelor mișcări spasmodice ale degetelor. Covorul roșu indian și picioarele de oțel ale fotoliilor tapițate cu doc bej au ars cu flacără vie; țigările lui Kendrick, un pachet de Camel, au rămas neatinsse cât timp a ascultat. Lumina soarelui a conturat ramele aurii ale ochelarilor săi rotunzi; marginea urechii stângi i-a strălucit roșiatic, în vreme ce lumina i-a lăcuit părul ca o blană de vulpe roșie și pielea rozalie până l-a făcut aidoma crizantemelor galbene din vasul de alamă aflat pe măsuta dintre noi. Toată după-amiaza, Kendrick a stat acolo în scaunul lui, ascultând.

Și i-am povestit totul. Începutul, învățarea, goana după supraviețuire și plăcerea de a cunoaște în avans, teroarea de a cunoaște lucruri inevitabile, suferința pierderii. Acum stăm tăcuți, și în cele din urmă el ridică fruntea și se uită la mine. În ochii luminoși ai lui Kendrick e o tristețe pe care aș vrea s-o iau înapoi; după ce am desfășurat toată povestea înaintea lui, aș vrea să

retrag totul și să plec, să-l scutesc de povara de a fi silit să se gândească la ceva din toate astea. El se întinde după țigări, alege una, o aprinde, inhalează, apoi suflă un norișor albastru, care devine alb când traversează raza de lumină împreună cu umbra sa.

– Ai probleme cu somnul? mă întreabă cu voce răgușită după tăcerea îndelungată.

– Da.

– E vreun moment anume al zilei în care ai tendința să... dispari?

– Nu... mă rog, poate dimineața devreme mai des decât altcândva.

– Ai dureri de cap?

– Da.

– Migrene?

– Nu. Dureri de cap de la tensiune. Cu vedere distorsionată, aure.

– Hm.

Kendrick se ridică. Îi trosnesc genunchii. Începe să umble prin birou, fumând, urmând conturul covorului. Începe să mă enerveze, când deodată se oprește și se așază la loc.

– Ascultă, îmi spune încruntându-se, există niște chestii numite gene temporale. Ele guvernează ritmurile circadiene, te mențin în sincronitate cu soarele, chestii de-astea. Au fost găsite în multe tipuri de celule, în tot corpul, dar sunt legate mai ales de vedere, iar multe dintre simptomele tale par a fi vizuale. Nucleul suprachiasmatic al hipotalamusului, care se află exact deasupra nervului optic, servește ca buton de reset, ca să zic așa, pentru simțul timpului; așadar cu el vreau să încep.

– Ăă, sigur, îi spun, fiindcă se uită la mine de parcă se așteaptă la un răspuns.

Kendrick se scoală iar și merge greoi spre o ușă pe care n-am observat-o până acum, o deschide și dispare câteva minute. Se întoarce ținând niște mănuși de latex și o seringă.

– Suflecă-ți mâneca, îmi cere.

– Ce faci? întreb, răsucindu-mi mâneca până deasupra cotului.

Fără să răspundă, scoate seringă din ambalaj, îmi șterge brațul, mi-l leagă bine și mă înțeapă cu un gest de

expert. Mă uit în altă parte. Soarele a trecut, lăsând biroul în semiîntuneric.

– Ai asigurare de sănătate?

Scoate acul și îmi dezleagă brațul. Îmi pune puțină vată și un plasture peste înțepătură.

– Nu. O să plătesc eu însumi totul.

Apăs cu degetul pe locul care ustură și îndoi brațul din cot. Kendrick zâmbeste.

– Nu, nu. Ai putea fi micul meu experiment științific, să mă agăț de o subvenție de la NIH^[145] pentru asta.

– Pentru ce?

– N-o să ne distrăm aici. (Kendrick face o pauză, ținând în mâini mănușile folosite și mica eprubetă cu sângele pe care tocmai mi l-a recoltat.) O să-ți secvențiem ADN-ul.

– Credeam că asta durează ani de zile.

– Așa e, dacă te ocupi de tot genomul. Noi o să începem prin a studia cele mai probabile locuri; cromozomul 17, de exemplu.

Aruncă mănușile și acul într-un container cu eticheta „Risc biologic” și scrie ceva pe eprubeta cu sânge. Se așază iar vizavi de mine și pune eprubeta pe masă lângă pachetul de Camel.

– Dar genomul uman o să fie secvențiat abia în anul 2000. Cu ce o să faci comparația?

– 2000? Așa de curând? Ești sigur? Bănuiesc că da. Dar, ca să-ți răspund la întrebare, o boală atât de... șocantă... ca a ta apare adesea ca un fel de bâlbă, un fragment de cod repetat, care în esență înseamnă vești rele. Boala lui Huntington, de pildă, e doar un grup de tripleți CAG suplimentari pe cromozomul 4.

Mă ridic în șezut și mă întind. Mi-ar prinde bine niște cafea.

– Deci asta e? Acum pot să fug la joacă?

– Păi, aș vrea să-ți scanez creierul, dar nu azi. O să-ți stabilesc o programare la spital. RMN, tomografie și radiografie. O să te trimit și la un prieten al meu, Alan Larson; are un laborator pentru studierea somnului aici, în campus.

– Distractiv, spun, sculându-mă cu încetinitorul ca să nu-mi năvălească sângele în cap.

Kendrick își ridică fața spre mine. Nu-i văd ochii, fiindcă din unghiul meu lentilele îi sunt niște discuri

strălucitoare și opace.

– Chiar e distractiv. E un enorm puzzle, și în sfârșit avem instrumentele necesare ca să aflăm...

– Ca să aflați ce?

– Indiferent ce. Indiferent ce ești tu.

Kendrick surâde și observ că are dinții inegali și îngălbeniți. Se ridică, îmi întinde mâna, eu i-o strâng și îi mulțumesc; urmează o pauză stânjenitoare – suntem din nou doi străini, după intimitățile din această după-amiază – apoi plec din cabinetul lui, cobor scara, ies în stradă, unde mă așteaptă soarele. Indiferent ce sunt. Ce sunt? *Ce sunt?*

Un pantof mititel

Primăvara, 1996 (Clare are 24 de ani, Henry are 32)

CLARE: Eu și Henry eram căsătoriți de doi ani când ne-am hotărât, fără să discutăm prea mult despre asta, să vedem dacă am putea face un copil. Știam că Henry nu era deloc optimist în privința șanselor noastre de a avea un copil, iar eu nu-l întrebam de ce și nu-mi puneam nici mie întrebarea asta, fiindcă mă temeam că ne văzuse în viitor fără niciun copil și nu voiam să știu așa ceva. Nu voiam să mă gândesc nici la posibilitatea ca problemele lui Henry cu călătoritul în timp să fie ereditare sau să interfereze în vreun fel cu chestia cu copilul, ca să zic așa. Așa că pur și simplu nu mă gândeam la o mulțime de lucruri importante pentru că mă îmbăta complet ideea unui bebeluș; un bebeluș care să arate cam ca Henry, cu părul negru și cu ochii aceia intenși, poate cu pielea foarte deschisă, ca a mea, și care să miroasă a lapte, a pudră de talc și a piele, un fel de bebeluș-gălușcă, bolborosind și râzând la toate micile întâmplări cotidiene, un copil maimuțică, un bebeluș mic și gânguritor. Visam bebeluși. În vis, mă cățaram într-un copac și găseam un pantofior mic-mititel într-un cuib de pasăre; deodată descopeream că pisicuța/cartea/sandvișul pe care credeam că îl am în mână era de fapt un bebeluș; înotam în lac și găseam o colonie de bebeluși crescând pe fundul apei.

Am început dintr-o dată să văd bebeluși peste tot; o fetiță strănutând, cu părul roșu și bonetă de soare, la supermarketul A&P; un micuț chinez care se holbează la mine, fiul proprietarilor, la Golden Wok (căminul unor minunate rulouri cu ou vegetariene): un bebeluș aproape fără păr, adormit, la un film cu Batman. Într-o cabină de probă de la J.C. Penney, o femeie foarte încrezătoare m-a lăsat chiar să-i țin în brațe fiica de trei luni; a fost singura metodă ca să stau mai departe pe scaunul acela tapițat cu vinil roz-crem și să nu fug nebunește strângând la piept făptura aceea mică și pufoasă.

Trupul meu dorea un copil. Mă simțeam pustie și voiam să mă umplu. Voiam să iubesc pe cineva care să rămână lângă mine; să rămână și să fie acolo

întotdeauna. Și îl voiam pe Henry în acest copil, astfel încât, atunci când pleca, să nu fie dus cu totul, să-mi rămână o fărâmbă din el... asigurare în caz de incendiu, inundație, voință divină.

Duminică 2 octombrie 1966 (Henry are 33 de ani)

HENRY: Stau foarte comod și satisfăcut într-un copac din Appleton, Wisconsin, în anul 1966, mâncând un sandviș cu ton și purtând un tricou alb și pantaloni de pânză furate de pe o frânghie unde se uscau frumos la soare. Undeva în Chicago, am trei ani; mama e încă în viață și deocamdată n-a început nimic din toată această crono-bulibășeală. Îmi salut micul sine din trecut, iar gândul la mine copil mă duce în mod natural la Clare și la eforturile noastre de a concepe. Pe de o parte, sunt plin de nerăbdare: vreau să-i dăruiesc lui Clare un copil, s-o văd pe Clare coaptă ca un pepene verde, Demetra^{J1461} în toată splendoarea. Îmi doresc un copil normal, care să facă lucrurile pe care le fac copiii normali: să sugă, să apuce, să se răhățească, să râdă; să se rostogolească, să șadă, să umble, să bolborosească fără sens. Vreau să-l văd pe tata ținând neîndemânatic în brațe un nepoțel; i-am dăruit lui tata atât de puțină fericire... asta ar fi o reparație imensă, un balsam. Un balsam și pentru Clare; când sunt smuls de lângă ea, o parte din mine va rămâne.

Dar! Știu, fără să fi aflat, că e prea puțin probabil să se întâmple asta. Știu că un copil al meu ar fi aproape cert Persoana Cel Mai Probabil să Dispară Spontan, un bebeluș care dispare ca prin farmec, care se evaporă ca luat de zâne. Și chiar în timp ce, gemând și gâfâind deasupra lui Clare pe culmile dorinței, mă rog pentru miracolul ca sexul să ne aducă în vreun fel copilul, o parte din mine se roagă la fel de fierbinte să fim scutiți. Îmi amintește de povestea cu laba de maimuță^{J1471} și de cele trei dorințe care au decurs atât de natural și de îngrozitor una din cealaltă. Mă întreb dacă dorința noastră e din aceeași categorie.

Sunt un laș. Un om mai bun ar fi luat-o pe Clare de umeri și i-ar fi spus Iubire, e o greșeală toată treaba asta, hai să acceptăm situația și să ne vedem de viață, să fim fericiți. Dar știu că ea n-ar accepta niciodată, că ar

fi mereu tristă. Și astfel sper, împotriva speranței, împotriva rațiunii, și fac dragoste cu Clare de parcă ar putea ieși ceva bun din asta.

Unu

Luni 3 iunie 1996 (Clare are 25 de ani)

CLARE: Când se întâmplă prima dată, Henry e plecat. E săptămâna a opta de sarcină. Copilul e cât o prună, are față, mâini și o inimă care bate. E începutul serii, începutul verii, și pe când spăl vasele văd nori purpurii și portocalii spre apus. Henry a dispărut acum vreo două ore. S-a dus să ude peluza și după vreo jumătate de oră, când mi-am dat seama că stropitoarea încă nu pornise, am ieșit în pragul ușii din spate și am văzut grămada de haine sugestivă lângă bolta de viță. Am ieșit să adun blugii lui Henry, lenjeria și tricoul jerpelit cu „Închide-ți televizorul”, le-am împăturit și le-am așezat pe pat. Am vrut să dau drumul la stropitoare, dar am zis că mai bine nu, gândindu-mă că lui Henry n-o să-i placă să se ude learcă dacă apare în curtea din spate.

Mi-am pregătit și am mâncat macaroane cu brânză și o salată mică, mi-am luat vitaminele, am băut un pahar mare de lapte degresat. Spăl vasele și zumzăi, imaginându-mi că mica făptură din interiorul meu aude zumzăitul și îl înregistrează pentru mai târziu la vreun nivel subtil, celular. Cum stau acolo și îmi spăl cu conștiinciozitate castronul de salată, simt un mic junghi undeva în profunzime, undeva în pelvis. Zece minute mai târziu, stau cuminte în camera de zi și citesc Louis de Bernières, când iată din nou, un zbârnâit scurt în strunele mele interioare. Îl ignor. Totul e bine. Henry e plecat de mai bine de două ore. Îmi fac griji pentru el cam o secundă, apoi ignor cu hotărâre și asta. Nu mă îngrijorez de-adevărata decît peste încă vreo jumătate de oră, fiindcă acum straniile senzații mărunte seamănă cu crampele menstruale, ba chiar simt sângele acela lipicios între picioare, mă ridic și mă duc la baie, îmi trag chiloții, ce de sânge, o, doamne.

O sun pe Charisse. Răspunde Gomez. Încercând să vorbesc pe un ton normal, cer cu Charisse, care ia receptorul și spune imediat:

- Ce s-a-ntîmplat?
- Sângerez.
- Unde-i Henry?

- Nu știu.
- Ce fel de sângerare e?
- Ca la ciclu. (Durerea se intensifică și mă așez pe podea.) Poți să mă duci la Illinois Masonic?
- Vin imediat, Clare.

Închide, iar eu pun receptorul la loc ușurel de tot, de parcă aș putea să-i rănesc sentimentele dacă l-aș mânui prea brutal. Mă scol în picioare cu mare grijă și îmi caut geanta. Vreau să-i scriu un bilet lui Henry, dar nu știu ce să-i zic. Scriu: „Am plecat la IL Masonic. (Crampe.) Charisse m-a dus cu mașina. 7:20 p.m. C”. Îi descui ușa din spate. Las biletul lângă telefon. Câteva minute mai târziu, Charisse e la ușă. Când ajungem la mașină văd că la volan e Gomez. Nu vorbim prea mult. Stau pe scaunul din față și mă uit pe geam. De pe Western pe Belmont, pe Sheffield, pe Wellington. Totul e neobișnuit de clar și de strident, de parcă voi avea nevoie să-mi amintesc, de parcă va urma un test. Gomez cotește către zona de debarcare pentru Secția urgențe. Eu și Charisse ieșim. Mă uit în urmă la Gomez, care zâmbește fugar și ambalează să plece spre parcare. Trecem de uși ce se deschid automat când călcăm prin fața lor, ca într-o poveste, de parcă suntem așteptați. Durerea s-a retras ca o maree la reflux, iar acum înaintează iar spre țărm, proaspătă și aprigă. Câțiva oameni își așteaptă rândul, mărunți și nenorociți, în sala puternic luminată, încercuindu-și suferința cu capetele plecate și mâinile încrucișate, iar eu mă pierd printre ei. Charisse se duce la bărbatul de la pupitrul de triaj. Nu aud ce-i spune, dar când el întreabă „Pierdere de sarcină?” îmi devine clar că asta se întâmplă, așa se numește, iar cuvântul se extinde în mintea mea până ce-i umple toate pliurile, până ce sufocă orice alt gând. Încep să plâng.

Îmi fac tot ce le stă în puteri, dar tot se întâmplă. Aflu mai târziu că Henry a ajuns chiar înainte de final, dar că nu i-au dat voie să intre. Am dormit, iar la trezire e noapte târziu și Henry e aici. E palid, are ochii duși în fundul capului și nu spune niciun cuvânt.

- Of, bălmăjesc, unde ai fost?

Iar Henry se apleacă și mă îmbrățișează cu grijă. Îi simt coastele înțepându-mi pieptul și sunt carne vie, nu

pe piele, ci adânc în interiorul meu, o rană se deschide, iar fața lui Henry e udă, dar ale cui sunt lacrimile?

Joi 13 iunie și vineri 14 iunie 1996 (Henry are 32 de ani)

HENRY: Ajung extenuat la laboratorul de studiere a somnului, cum mi-a cerut dr. Kendrick. E a cincea noapte pe care o petrec aici și deja am învățat rutina. Îmbrăcat cu pantaloni de pijama, mă așez pe pat în camera ciudată care mimează un dormitor de locuință, în vreme ce tehnicianul de laborator al doctorului Larson, Karen, mă cremuiește pe cap și pe piept și îmi lipește sârmele cu bandă adezivă. Karen e tânără, blondă și vietnameză. Poartă unghii false lungi și spune „Hopa, scuze” de câte ori mă râcăie cu vreuna pe obraz. Lumina e slabă, camera e răcoroasă. Nu există ferestre, doar un geam de supraveghere care arată ca o oglindă, în spatele căruia stă dr. Larson, sau cine o mai supraveghea mașinăriile în seara asta. Karen termină de pus firele, îmi urează noapte bună și pleacă. Mă întind cu grijă în pat, închid ochii și îmi imaginez, de cealaltă parte a geamului, picioarele de păianjen ale înregistratoarelor trasându-mi grațios pe râuri de hârtie milimetrică mișcările ochilor, respirația, undele cerebrale. Adorm în câteva minute.

Visez că alerg. Alerg prin pădure, printre tufișuri dese, copaci, dar într-un fel alerg prin toate astea, trec prin ele ca o fantomă. Dau buzna într-un luminiș, a fost un incendiu...

Visez că fac sex cu Ingrid. Știu că e Ingrid, chiar dacă nu-i văd fața, e trupul lui Ingrid, sunt picioarele ei lungi și fine. Ne-o tragem în casa părinților ei, pe canapeaua din camera lor de zi, cu televizorul deschis și fixat pe un documentar despre natură în care aleargă o turmă de antilope, apoi e o paradă. În mijlocul ei, Clare, cu un aer trist, e așezată pe o mică platformă, în vreme ce în jurul ei oamenii aclamă, și deodată Ing sare în picioare și trage în Clare cu arcul și săgeata, din spatele canapelei. Săgeata intră direct în televizor, iar Clare își duce mâinile la piept precum Wendy într-o versiune de film mut cu Peter Pan, iar eu sar la Ingrid, o strâng de gât cu mâinile goale și țin la ea...

Mă trezesc. Sunt scăldat în sudori reci și inima îmi bate cu putere. Sunt în laborator. Îmi trece prin minte fugar întrebarea dacă nu cumva există ceva ce ei nu-mi spun, dacă nu cumva îmi pot citi visele, îmi pot vedea gândurile. Mă întorc pe o parte și închid ochii.

Visez că eu și Clare ne plimbăm printr-un muzeu. E un vechi palat, toate picturile au rame rococo aurite, toți ceilalți vizitatori poartă peruci înalte pudrate și rochii imense sau redingote și pantaloni până la genunchi. Nu par să ne observe când trecem pe lângă ei. Privim tablourile, dar nu sunt picturi de-adevăratelea, sunt poeme cărora li s-a dat cumva o expresie materială.

– Uite, îi spun lui Clare, e o poezie de Emily Dickinson. *Inima cere mai întâi plăceri; Apoi se vrea scutită de dureri...*

Ea stă în fața poemului galben strălucitor și pare a se încălzi de la el. Vedem Dante, Donne, Blake, Neruda, Bishop; zăbovim într-o camera plină de Rilke, trecem repede prin generația Beat și ne oprim în fața lui Verlaine și Baudelaire. Deodată îmi dau seama că am pierdut-o pe Clare. Mă întorc la pas, apoi alergând prin galerii și brusc o descopăr: stă în fața unui mic poem alb ascuns într-un colț. Îi curg lacrimi pe obraji. Mă apropii din spate și văd poemul: *Acum mă întind în pat spre culcare, Doamne, de sufletul meu ai grijă mare. De-o fi să mor până ce dimineața vine, Te rog, Doamne, să-mi iei sufletul la tine*⁽¹⁴⁸⁾.

Mă zvârcolesc în iarbă, e rece, mă bate vântul. Sunt gol și înfrigurat în beznă, pe jos e zăpadă, sunt în genunchi în zăpadă, picură sânge pe albul ei, întind mâna...

– Dumnezeule, sângerează...

– Cum dracului s-a întâmplat asta?

– La naiba, și-a dezlipit toți electrozii, ajută-mă să-l pun înapoi în pat...

Deschid ochii. Kendrick și dr. Larson sunt aplecați deasupra mea. Dr. Larson pare supărat și îngrijorat, dar pe fața lui Kendrick e un zâmbet triumfător.

– Ai înregistrat? îl întreb.

– A fost perfect.

– Grozav, mai apuc să spun și leșin.

Doi

Duminică 12 octombrie 1997 (Henry are 34 de ani, Clare are 26)

HENRY: Mă trezesc cu un gust de fier în gură – e sânge. Sânge peste tot, iar Clare e încovrigată în mijlocul dezastrului ca un piscoi. O scutur, iar ea spune „Nu”.

– Haideclaretrezește-tesângerezi.

– Visam...

– Clare, *te rog*...

Se ridică în șezut. Măinile ei, fața, părul îi sunt înecate în sânge. Clare întinde mâna și în palma ei e un mic monstru.

– A murit, spune ea simplu și izbucnește în lacrimi.

Stăm împreună pe marginea patului îmbibat de sânge, ținându-ne în brațe și plângând.

Luni 16 februarie 1998 (Clare are 26 de ani, Henry are 34)

CLARE: Eu și Henry ne pregătim să ieșim. E o după-amiază cu ninsoare și tocmai îmi pun ghetetele când sună telefonul. Henry se duce în camera de zi să răspundă. Îl aud spunând „Alo?”, apoi „Serios?” și după aceea „Ei, la naiba!”. Pe urmă spune „Stai să iau o hârtie...” și urmează o tăcere îndelungată, punctată din când în când cu câte un „Stai, explică-mi asta”, așa că îmi scot ghetetele și haina și lipăi în ciorapi până în camera de zi. Henry stă pe canapea ținând telefonul în poală ca pe un animal de casă și notează frenetic. Mă așez alături și el îmi zâmbește larg. Mă uit la ce a scris; de sus în jos: *4 gene: per4, atemporală1, Ceas, genă nouă = călător în timp?? Chrom = 17 x 2, 4, 25, 200 + repetă TAG, în legătură cu sexul? nu, + rea mulți recept. dopamină, ce proteine???... și îmi dau seama: Kendrick a reușit! I-a dat de cap! Nu-mi vine să cred. A reușit. Și acum?*

Henry închide și se întoarce spre mine. Arată la fel de uluit cum mă simt eu.

– Ce urmează? îl întreb.

– O să cloneze genele și o să le pună în șoareci.

– *Poftim?*

– O să creeze șoareci călători în timp. Și pe urmă o să-i vindece.

Izbucnim în râs amândoi în același timp, apoi începem să dansăm, aruncându-ne unul pe altul prin cameră, și râdem și dansăm până cădem înapoi pe canapea, cu respirația tăiată. Mă uit la Henry și mă întreb cum de e atât de diferit, atât de *altul* la nivel celular, câtă vreme e doar un bărbat în cămașă cu nasturi la vârfurile gulerului și haină de lână la două rânduri, a cărei mână e numai piele și os în mâna mea, un bărbat care zâmbește ca orice ființă omenească. *Am știut întotdeauna că e diferit*, ce contează? Câteva litere dintr-un cod? Dar pe undeva trebuie să conteze, și cumva trebuie să schimbăm asta, și undeva în celălalt capăt al orașului dr. Kendrick stă în cabinetul lui încercând să-și dea seama cum să creeze șoareci care sfidează regulile timpului. Râd, dar e pe viață și pe moarte, mă opresc din râs și-mi astup gura cu palma.

Intermezzo

Joi 12 august 1998 (Clare are 27 de ani)

CLARE: În sfârșit a adormit mama. Doarme în patul ei, în camera ei; a scăpat din spital, în fine, doar ca să-și găsească propria-i cameră transformată în salon de spital. Dar acum conștiința a părăsit-o. Toată noaptea a vorbit, a plâns, a râs, a țipat, a strigat „Philip!”, „Mamă!” și „Nu, nu, nu...”. Toată noaptea cicadele și broaștele de copac ale copilăriei mele au produs o cortină electrică de sunet pulsatil, iar lumina nopții a făcut ca pielea mamei să arate precum ceara de albine; mâinile ei osoase loveau rugător aerul, se strângeau pe paharul cu apă pe care i-l țineam la buzele uscate. Acum se ivesc zorile. Ferestrele mamei dau spre est. Stau pe scaunul alb de lângă geam, cu fața spre pat, dar nu mă uit, nu mă uit la mama, atât de ștearsă în patul ei mare, nu mă uit la flacoanele cu pastile și la linguri și la pahare și la perfuzia cu punga umflată de fluid și la ledul roșu pâlpâitor, la ploscă, la vasul în formă de rinichi folosit pentru vomitat, la cutia cu mănuși de latex și la containerul de gunoi cu eticheta „Risc biologic”, plin de seringi însângerate. Mă uit afară pe fereastră, spre răsărit. Cântă niște păsări. Aud cum se trezesc porumbeii care și-au făcut cuib printre vițele de Wisteria. Lumea e cenușie. Culoarea se scurge încet în ea, nu în șuvițe trandafirii, ci ca o pată de sânge portocaliu ce se lățește încet, acum zăbovind la orizont, pe urmă inundând grădina, apoi o lumină aurie, apoi un cer albastru, pe urmă toate culorile vibrând în locurile lor prestabilite, trompeta cățărătoare, trandafirii, salvia albă, gălbenelele, toate licărind în roua proaspătă a dimineții. Mestecenii argintii de la marginea pădurii se leagănă ca niște strune albe atârinate în cer. Un corb zboară peste pajiște. Umbra îi zboară și ea dedesubt și se întâlnește cu el când aterizează sub geam cu un croncănit. Lumina ajunge la fereastră și face să-mi apară mâinile, apoi corpul întreg pe scaunul alb al mamei. Soarele e sus pe cer.

Închid ochii. Aparatul de aer condiționat toarce. Mi-e frig, așa că mă ridic și mă duc la cealaltă fereastră să o închid. Acum e liniște în cameră. Mă apropii de pat.

Mama nu mișcă. Respirația greoaie care mi-a bătuit visele a încetat. Gura îi e întredeschisă, iar sprâncenele i s-au ridicat într-o expresie de surpriză, deși are ochii închiși; poate cântă. Îngenunchez lângă pat, dau plapuma la o parte și îmi lipesc urechea de pieptul ei. Are pielea caldă. Nimic. Nicio bătaie a inimii, nicio mișcare a sângelui, nicio respirație nu umflă pânzele plămânilor ei. Tăcere.

Îi strâng în brațe trupul împușinat și umed de sudoare, și e perfectă, e iar mama mea frumoasă și perfectă, doar pentru o clipă, chiar dacă oasele ei mă împung în piept și capul îi atârână, chiar dacă burta îngreunată de cancer mimează fecunditatea, ea răsare în amintirea mea strălucind, râzând, eliberată: liberă.

Pași pe hol. Se deschide ușa și se aude vocea lui Etta.

– Clare? Ah...

O cobor pe mama înapoi pe perne, îi netezesc cămașa de noapte și părul.

– S-a dus.

Sâmbăta 12 septembrie 1998 (Henry are 35 de ani, Clare are 27)

HENRY: Lucille era cea care iubea grădina. Când am venit în vizită, Clare a mers de la ușa din față a Casei Meadowlark direct la cea din spate ca s-o găsească pe Lucille, care era aproape întotdeauna în curte, fie că ploua sau era soare. Când se simțea bine, o găseam îngenunchată printre răsaduri, plivind buruienile sau transplantând plante sau udând trandafiri. Când se simțea rău, Etta și Philip o aduceau jos înfofolită în pături și o așezau în scaunul ei de răchită, uneori lângă fântână, alteori sub păr, de unde îl putea privi pe Peter săpând, tunzând ramurile și altoind. Când se simțea bine, Lucille ne făcea onoarea de a ne împărtăși cum o mai ducea grădina: ne povestea despre cinteza cu cap roșu care descoperise în fine noul dispozitiv de hrană, despre daliile cărora le mersese mai bine decât se aștepta în locul acela, lângă cadranul solar, despre noul trandafir care se dovedise a avea o nuanță mov oribilă, dar care era atât de viguros, încât i-a fost silă să-l mai scoată. Într-o vară, Lucille și Alicia au făcut un experiment: Alicia și-a petrecut câteva ore zilnic exersând la violoncel în grădină ca să vadă dacă

plantele reacționează la muzică. Lucille jura că nu mai avusese niciodată așa o abundență de pătlăgele și ne-a arătat un dovlecel cât pulpa mea. Așa încât experimentul a fost considerat un succes, dar nu s-a mai repetat, pentru că aceea a fost ultima vară în care Lucille s-a simțit suficient de bine ca să se ocupe de grădinărit.

Lucille înflorește și se uscă după anotimp, ca o plantă. Vara, când ne arătam cu toții la lumină, Lucille se conforma și ea, iar casa răsună de țipetele fericite și de tropăitul copiilor lui Mark și Sharon, care se bălăceau în fântână ca niște cățeluși și țopăiau exuberanți, uzi până la piele, pe gazon. Lucille era adesea murdară de pământ, dar întotdeauna era elegantă. Se scula în picioare să ne salute, cu părul ei alb și arămiu strâns într-un coc proeminent, din care i se răzlețeau pe față şuvițe groase, cu mânuși de grădinărit albe, din piele de ied, aruncând pe jos uneltele Smith & Hawken ca să ne poată îmbrățișa. Eu și Lucille ne sărutam mereu foarte formal, pe ambii obraji, ca niște contese franțuzoaice foarte bătrâne care nu s-au mai văzut de ceva vreme. Întotdeauna era drăguță cu mine, deși pe fiică-sa o putea distruge doar cu o privire. Mi-e dor de ea. Clare... ei, „dor” nu e un cuvânt potrivit. Din Clare s-a rupt ceva. Clare intră într-o încăpere și nu mai știe de ce e acolo. Clare șade uitându-se fix la o carte fără să dea pagina timp de o oră întreagă. Dar nu plânge. Clare zâmbește dacă fac o glumă. Clare mănâncă tot ce-i pun în farfurie. Dacă vreau să fac dragoste cu ea, Clare încearcă să coopereze... și nu după mult timp o las în pace, temându-mă de figura ei docilă și lipsită de lacrimi, ce pare a fi la kilometri depărtare de mine. Mi-e dor de Lucille, dar Clare e cea care-mi lipsește, Clare, care a plecat și m-a lăsat cu străina asta care doar arată precum Clare.

Joi 26 noiembrie 1998 (Clare are 27 de ani, Henry are 35)

CLARE: Camera mamei e albă și pustie. Tot instrumentarul medical a dispărut. Pe pat a rămas doar salteaua, pătată și urâtă în contrast cu camera curată. Stau în fața biroului mamei. E un birou alb masiv, din plăci melaminate, modern și straniu într-o încăpere

altminteri feminină și delicată, plină de mobilă franțuzească de anticariat. Biroul mamei se află într-o mică nișă între ferestre; lumina zilei îi scaldă suprafața goală. Sertarele sunt încuiate. O oră întreagă am căutat cheia, dar degeaba. Îmi sprijin coatele pe spătarul scaunului pivotant al mamei și privesc îndelung biroul. Până la urmă cobor la parter. Camera de zi și sufrageria sunt goale. Aud râsete din bucătărie, așa că împing ușa. Henry și Nell se înghesuie deasupra mesei cu niște castroane, o foaie de aluat și un făcăleț.

– Ușor, băiete, ușor! Se-ntăresc dacă umbli-așa cu ele. Tre’ să umbli ușurel, Henry, dacă nu vrei să aibă textura ca guma de mestecat.

– Scuze, scuze, scuze. O să umblu ușurel, doar să nu mă mai pocnești așa. Hei, Clare.

Henry se întoarce zâmbind și văd că e plin de făină.

– Ce faceți?

– Cornulețe. Am jurat să-mi însușesc arta patiseriei franțuzești ori să pier încercând.

– Odihnește-te în pace, fiule, spune Nell rânjind.

– Care-i treaba? mă întreabă Henry, în vreme ce Nell întinde cu îndemânare o minge de aluat, apoi îndoaie foaia, o taie și o împachetează în hârtie cerată.

– Am nevoie de Henry câteva minute, Nell.

Nell dă din cap aprobator și arată cu făcălețul spre Henry.

– Să te-ntorci într-un sfert de oră să ne apucăm de marinată.

– Da, s’ trăiți.

Henry mă urmează la etaj. Ne oprim în fața biroului mamei.

– Vreau să-l deschid și nu găsesc cheia.

– Aha.

Îmi aruncă o privire atât de rapid, încât n-o pot descifra.

– Păi, e simplu.

Pleacă din cameră și se întoarce după câteva minute. Se așază pe podea în fața biroului și îndreaptă două agrafe pentru hârtie. Începe cu sertarul de jos din stânga, sondând atent și răsucind o agrafă, apoi o vârstă și pe cealaltă.

– *Voilà*, spune trăgând sertarul.

E plin-ochi cu hârtii. Henry descuie fără bătaie de cap și celelalte patru sertare. Și iată-le pe toate deschise, cu conținutul la vedere: agende, carnete cu foi detașabile, cataloage de grădinărit, pachete cu semințe, pixuri și creioane scurte, un carnet de cecuri, un baton de ciocolată Hershey, o ruletă și multe alte obiecte mici, care par părăsite și sfioase în lumina zilei. Henry nu s-a atins de nimic din sertare. Se uită la mine; aproape involuntar arunc o privire spre ușă, iar el înțelege aluzia. Mă întorc spre biroul mamei.

Hârtiile sunt într-o dezordine totală. Mă așez pe podea și pun grămadă în fața mea conținutul sertarului. Netezesc și pun teanc în stânga mea tot ce poartă scrisul ei de mână. Unele sunt liste și notițe pentru sine: *Nu-l întreba pe P. despre S.* Sau: *Adu-i aminte lui Etta de cina de vineri cu B.* Sunt pagini întregi de mâzgălituri, înflorituri și spirale, cercuri negre, semne ca niște amprente de picioare de păsări. Unele înglobează câte o propoziție sau o frază. *Să-i fac cărare în păr cu cuțitul.* Și: *n-am putut, n-am putut s-o fac.* Și: *Dacă tac, va trece.* Pe unele foi sunt poezii cu atâtea corecturi și tăieturi, de n-a mai rămas mare lucru din ele, cum ar fi niște fragmente din Sappho:

*Precum carnea bătrână, ~~relaxată și moale~~
nu e aer ~~XXXXXXXX~~ ea a spus da
~~ea a spus XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX~~*

Sau:
*mâna lui ~~XXXXXXXXXXXXXXXX~~
~~XXXXX~~ a poseda
~~XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX~~
în extremă ~~XXXXXXXXXX~~*

Unele poezii sunt bătute la mașină:

*În clipa asta
orice speranță pălește
și se împuținează.
Muzica și frumusețea
sunt sare pe rănilor tristeții mele;
un pustiu alb îmi sfâșie platoșa de gheață.
Cine ar fi crezut*

*că îngerul sexului
e atât de trist?
sau ar fi știut că dorința
va topi aceasta necuprinsă
noapte de iarnă transformând-o
într-un potop de beznă?*

1
/
2
3
/
7
9

*Grădina primăvara:
o navă a verii
plutind prin
viziunea iernii mele.*

4
/
6
/
7
9

1979 a fost anul în care mama a pierdut sarcina și a încercat să se sinucidă. Mă doare stomacul și mi se încețoșează ochii. Acum știu cum a fost cu ea atunci. Iau toate hârtiile acelea și le pun deoparte fără să mai citesc vreuna. În alt sertar găsesc alte poezii, mai recente. Apoi dau de una care îmi e adresată:

*Grădina sub zăpadă
pentru Clare*

*acum grădina e sub zăpadă
o pagină albă pe care scriu urmele pașilor noștri
clare care n-a fost niciodată a mea
ci mereu și-a aparținut sieși
Frumoasa Adormită
o pătura de cristal
~~ea așteaptă~~
aceasta e primăvara ei*

e somnul/trezirea ei
 ea e în așteptare
 totul e în așteptarea
~~unui sărut~~
 contururile de neînchipuit ale ~~tuberculelor~~
 rădăcinilor
 nu m-am gândit niciodată
 copilul meu
~~aproape~~ fața ei
 o grădină, în așteptare

HENRY: E aproape ora cinei, iar eu îi stau în drum lui Nell, așa că, atunci când ea zice „N-ar trebui să te duci să vezi ce mai face femeia ta?”, îmi pare o idee bună să mă duc să aflu.

Clare stă pe podea în fața biroului mamei sale, înconjurată de hârtii albe și galbene. Lampa de birou o înconjoară cu lumină, dar chipul îi e în umbră; părul ei e o aură de cupru încins. Se uită în sus la mine, ridică o hârtie și spune:

– Uite, Henry, mi-a scris o poezie.

Așezându-mă lângă Clare și citind poezia, o iert puțin pe Lucille pentru egoismul ei uriaș și pentru moartea ei oribilă. Mă uit la Clare.

– E superbă.

Iar ea aprobă dând din cap, convinsă, pentru o clipă, că mama ei chiar a iubit-o. Mă gândesc la mama cum cânta lieduri într-o după amiază de vară, cum îi zâmbea imaginii noastre reflectate în vitrina unui magazin și cum făcea piruete prin cabina de la teatru, îmbrăcată în rochia ei albastră. M-a iubit. N-am pus niciodată la îndoială dragostea ei. Lucille era schimbătoare ca vântul. Poezia din mâna lui Clare e o dovadă, inalterabilă, de netăgăduit, un instantaneu al unei emoții. Privesc în jur la grămezile de hârtii de pe podea și mă simt ușurat că din toată harababura asta a ieșit la suprafață o barcă de salvare pentru Clare.

– Mi-a scris o poezie, spune iar Clare, minunându-se.

Îi curg lacrimi pe obraji. O îmbrățișez și redevine soția mea, Clare, teafără și nevătămată, ajunsă în fine la țarm după naufragiu, plângând ca o fetiță a cărei mamă îi face cu mâna de pe puntea vasului care se scufundă.

Ajunul Anului Nou, Unu

Vineri 31 decembrie 1999, ora 11:55 p.m. (Henry are 36 de ani, Clare are 28)

HENRY: Eu și Clare stăm cocoțați pe un acoperiș din Wicker Park, laolaltă cu o mulțime de alte spirite curajoase, așteptând finalul așa-zisului mileniu. E o noapte senină și nu prea rece; respir cu aburi, iar urechile și nasul îmi sunt puțin amorțite. Clare e înfășurată toată în fularul ei mare și negru, iar fața ei te sperie de albă ce e în lumina lunii și a felinarelor. Acoperișul e al unui cuplu de artiști prieteni cu Clare. Gomez și Charisse sunt și ei prin preajmă, dansează îmbrățișați, cu hanorace și mănuși, pe o muzică numai de ei auzită. În jurul nostru, toată lumea e criță și face mișto de proviziile de conserve pe care și le-au făcut și de măsurile eroice pe care le-au luat pentru a-și proteja computerele de dezastru. Zâmbesc în sinea mea, știind că toate aiurelile astea cu mileniul vor fi complet uitate până ce lucrătorii de la salubritate vor sălta pomișorii de Crăciun de pe bordurile trotuarelor.

Așteptăm să înceapă artificiile. Eu și Clare stăm sprijiniți de aticul care ne ajunge până la mijloc și privim de sus orașul Chicago. Stăm cu fața spre est, către lacul Michigan.

– Salutare la toată lumea, spune Clare fluturându-și mănușa către lac, către South Haven, Michigan, apoi mi se adresează: E ciudat. Acolo e deja anul nou. Sunt sigură că sunt toți în pat.

Suntem la doar șase etaje înălțime și mă surprinde cât de departe văd de aici. Casa noastră, din Lincoln Square, e undeva la nord și la vest; cartierul nostru e liniștit și cufundat în întuneric. Centrul, spre sud-est, strălucește. Unele dintre clădirile imense sunt decorate de Crăciun, etalând lumini verzi și roșii la ferestre. Turnurile Sears și Hancock se uită unul la altul ca niște roboți uriași, peste capetele zgârie-norilor mai mici. Aproape că văd clădirea în care locuiam când am cunoscut-o pe Clare, de pe North Dearborn, dar e acoperită de construcția mai mare și mai urâtă pe care au ridicat-o alături acum câțiva ani. Chicago are atâtea mostre de arhitectură excelentă, încât se simt obligați să

mai dărâme câte una din când în când și să construiască niște clădiri îngrozitoare, doar ca să ne facă să le apreciem pe cele bune. Nu prea e trafic; toată lumea vrea să fie undeva anume la miezul nopții, nu pe stradă. Din loc în loc se aud mici explozii de artificii, punctate ocazional cu focuri de armă ale idioților care par să uite că armele fac mai mult decât zgomot intens.

– Am înghețat, spune Clare și se uită la ceas. Încă două minute.

Explozii de urale prin împrejurimi arată că ceasurile unora sunt înainte.

Mă gândesc la orașul Chicago din secolul următor. Mai mulți locuitori, mult mai mulți. Un trafic absurd, dar mai puține găuri în pavaj. În Grant Park se va ridica o clădire hidoasă, care o să semene cu o cutie de Cola explodată; West Side se va ridica încet din sărăcie, iar South Side va continua să decadă. Vor dărâma în fine Wrigley Field și vor construi în locul lui un megastadion urât, dar deocamdată Wrigley încă e în picioare și luminile lui strălucesc ca o vâlvătaie în Northeast.

Gomez începe numărătoarea inversă, „Zece, nouă, opt...”, iar noi continuăm: „șapte, șase, cinci, patru, TREI! DOI! UNU! *La mulți ani!*”. Dopul șampaniei pocnește, artificii se aprind și pornesc să vârsteze cerul, eu și Clare ne aruncăm unul în brațele celuilalt. Timpul stă nemișcat, iar eu sper la lucruri mai bune.

Trei

Sâmbătă 13 martie 1999 (Henry are 35 de ani, Clare are 27)

HENRY: Charisse și Gomez tocmai au devenit părinții celui de-al treilea copil, Rosa Evangeline Gomolinski. Lăsăm să treacă o săptămână, apoi descindem la ei cu cadouri și bunătăți.

Ne deschide Gomez. Maximilian, de trei anișori, i se ține zdravăn de picior și își ascunde fața pe după genunchiul lui când îi spunem „Bună, Max!”. Joseph, mai extravertit la vârsta de un an, se grăbește spre Clare, bolborosind „Ba, ba, ba”, și râgâie zgomotos când ea îl ridică în brațe. Gomez dă ochii peste cap, iar Clare râde, râde și Joe, până și pe mine mă umflă râsul în fața balamucului general. Casa lor arată de parcă ar fi trecut prin ea un ghețar cărând un magazin Toys „R” Us^[149] și ar fi lăsat în urmă grămezi de piese de Lego și ursuleți de pluș.

– Nu te uita, spune Gomez. Nimic din toate astea nu e adevărat. Doar testăm realitatea virtuală dintr-un joc al lui Charisse. L-am botezat „De-a părinții”.

– Gomez? se aude vocea lui Charisse din dormitor. Cine e, Clare sau Henry?

Bocănim cu toții pe hol și intrăm în dormitor. În trecere, arunc o privire în bucătărie. O femeie între două vârste spală vase în chiuvetă.

Charisse stă întinsă în pat cu bebelușul în brațe. Fetița doarme. E micuță, cu părul negru și cu un aer de mic aztec. Max și Joe au părul deschis la culoare. Charisse arată groaznic (după părerea mea. Clare va insista mai târziu că arăta „minunat”). S-a îngrășat foarte mult și arată obosită și bolnavă. A făcut cezariană. Mă așez pe scaun. Clare și Gomez se așază pe pat. Max se cațără chinuit până la maică-sa și i se cuibărește sub celălalt braț. Se zgâiește la mine și își bagă degetul mare în gură. Joe stă în poala lui Gomez.

– E superbă, spune Clare. (Charisse zâmbește.) Iar tu arăți grozav.

– Mă simt ca dracu’, spune Charisse. Dar am terminat cu asta. Acum avem și fată.

Mângâie fața bebelușului, care cascade și ridică o mână. Ochii ei sunt două fante întunecate.

– Rosa Evangeline, îi șoptește Clare dragăstos micuței. Ce drăguț.

– Gomez a vrut s-o numim Joi, dar am pus piciorul în prag, spune Charisse.

– Păi, și-așa s-a născut într-o miercuri, explică Gomez.

– Vrei s-o ții?

Clare dă din cap, iar Charisse i-o pune pe fiică-sa în brațe cu mare grijă.

Văzând-o pe Clare cu un bebeluș în brațe, mă izbește realitatea pierderilor de sarcină prin care am trecut noi, și pentru o clipă simt un val de greață. Sper că nu sunt pe punctul de a călători în timp. Senzația dispare și rămân cu gândul la ce am făcut noi între timp: am pierdut copii. Unde sunt toți acei copii pierduți, pe unde rătăcesc, pe unde zăbovesc, derutați?

– Henry, vrei s-o ții și tu pe Rosa? mă întreabă Clare.

Intru în panică.

– Nu, răspund cu prea mare hotărâre. Nu mă simt prea grozav.

Mă scol și ies din dormitor, trec prin bucătărie și ies pe ușa din spate, în curte. Plouă ușor. Stau acolo și respir.

Ușa se trânteste. Gomez iese și se oprește lângă mine.

– Ești bine? mă întreabă.

– Cred că da. Mă apucase claustrofobia acolo.

– Mda, știi ce vrei să zici.

Stăm tăcuți minute în șir. Încerc să mi-l amintesc pe tata ținându-mă pe mine când eram mic. Tot ce-mi pot aminti e cum mă jucam cu el, alergam, râdeam, îl călăream pe umeri. Îmi dau seama că Gomez se uită la mine și că îmi curg lacrimi pe obraji. Mi le șterg cu mâneca. Cineva trebuie să spună ceva acum.

– Nu mă lua în seamă, îi zic.

Gomez gesticulează stângaci.

– Mă întorc imediat, spune și dispare în casă.

Mă gândesc că a plecat de tot, dar el re apare cu o țigară aprinsă între degete. Mă așez pe masa de picnic hodorogită, udă de ploaie și acoperită cu ace de pin. E rece aici, afară.

– Voi doi mai încercați să faceți un copil?

Întrebarea mă face să tresar, dar apoi îmi dau seama că probabil Clare îi spune totul lui Charisse, iar Charisse probabil că nu-i spune nimic lui Gomez.

– Mda.

– Clare mai e supărată că a pierdut sarcina?

– Sarcinile. Plural. Am avut trei.

– „Să pierzi un copil, domnule DeTamble, poate fi considerat ghinion; să pierzi trei e deja neglijență.”

– Nu-i chiar așa de amuzant, Gomez.

– Scuze.

Și de data asta chiar pare jenat. Nu vreau să discut pe tema asta. Îmi lipsesc cuvintele ca să discut despre asta și abia de pot discuta cu Clare, cu Kendrick și cu ceilalți doctori în mâinile cărora ne-am pus soarta tristă.

– Scuze, repetă Gomez.

Mă ridic.

– Mai bine am intra.

– A, nu ne vor acolo, vor doar să stea de vorbă despre fetiță.

– Păi, atunci, ce zici de ăștia de la Cubs^[150]? zic așezându-mă la loc.

– Mai taci.

Niciunul dintre noi nu se uită la baseball. Gomez se foiește de colo-colo. Aș vrea să se oprească sau, și mai bine, să intre în casă.

– Și care-i problema? întreabă într-o doară.

– Cu ce? Cu The Cubs? Stau prost la aruncare, așa zice eu.

– Nu, dragă Băiete Bibliotecar, nu The Cubs. Care-i problema din cauza căreia tu și Clare sunteți tot *sans* copii.

– Asta chiar că nu-i treaba ta, Gomez.

El îi dă înainte, netulburat.

– Dar știu ei vreodată care e problema?

– Termină naibii, Gomez.

– ȚȚ. Limbajul. Că știu un doctor grozav...

– Gomez...

– Care se specializează în afecțiuni cromozomiale ale fătului.

– De unde dumnezeului ai putea tu să cunoști.....

– Depune mărturie ca expert la procese.

– Ah.

– O cheamă Amit Montague, continuă el. E genială. A fost la televizor și a câștigat o mulțime de premii. Jurații o adoră.

– A, păi, dacă *jurații* o adoră..., încep plin de sarcasm.

– Măcar du-te la o consultație. Isuse, încerc să fiu de folos.

Oftez.

– Bine. Ăă, mersi.

– Ăsta e un „Mersi, acum alergăm să facem cum ne-ai sugerat, dragă tovarășe”, sau un „Mersi, acum du-te dracului”?

Mă scol în picioare și îmi scutur turul pantalonilor de acele de pin.

– Hai să intrăm, îi spun.

Patru

Joi 21 iulie 1999 / 8 septembrie 1998 (Henry are 36 de ani, Clare are 28)

HENRY: Stăm în pat. Clare e încovrigată pe o parte, cu spatele la mine, eu sunt încovrigat în jurul ei, cu fața la ea. E vreo două noaptea și abia am stins lumina după o discuție lungă și inutilă despre nefericita noastră aventură reproductivă. Acum stau lipit de Clare, cu mâna căuș în jurul sânelui ei drept, și încerc să discern dacă suntem împreună în chestia asta sau am fost cumva lăsat în urmă.

– Clare, șoptesc în ceafa ei.

– Mm?

– Hai să adoptăm.

Mă gândesc la asta de săptămâni, de luni de zile. Pare o excelentă rută ocolitoare: vom avea un copil. Va fi sănătos. Clare va fi sănătoasă. Vom fi fericiți. E soluția cea mai evidentă.

– Dar asta ar fi o prefăcătorie, spune Clare. Ar însemna să ne prefacem.

Se ridică în șezut și se întoarce cu fața spre mine; fac și eu la fel.

– Ar fi un copil adevărat și ar fi al nostru. Unde-i prefăcătoria în asta?

– M-am săturat să mă tot prefac. Ne prefacem tot timpul. Vreau s-o fac de-adevăratelea.

– Nu ne prefacem tot timpul. Ce tot spui?

– Ne prefacem că suntem oameni normali, că avem vieți normale! Eu mă prefac că n-am nicio problemă când tu tot dispari Dumnezeu știe unde. Tu te prefaci că totul e în regulă deși era să fii omorât, iar Kendrick habar n-are ce dracului să facă! Mă prefac că nu-mi pasă când copiii noștri mor...

Plânge cu sughițuri, aplecată pe cearșaf, cu fața acoperită de păr ca de o cortină de mătase.

Am obosit de atâta plâns. Am obosit să mă uit la Clare cum plânge. Sunt neputincios în fața lacrimilor ei, nu pot face nimic ca să schimb lucrurile.

– Clare...

Întind mâna s-o ating, s-o alin, să mă alin pe mine însumi, iar ea mă respinge. Mă dau jos din pat și-mi iau

hainele. Mă îmbrac în baie. Iau cheile lui Clare din geanta ei și mă încalț. Clare apare în hol.

– Unde te duci?

– Nu știu.

– Henry...

Ies și trântesc ușa după mine. E bine să fii afară. Nu-mi aduc aminte unde e mașina. Pe urmă o văd vizavi. Mă duc într-acolo și mă sui în ea.

Prima mea idee a fost să dorm în mașină, dar o dată ce mă văd șezând înăuntru mă hotărâsc să plec cu ea undeva. Spre plajă: o să conduc către plajă. Știu că e o idee foarte proastă. Sunt obosit, supărat, ar fi o nebunie să conduc... dar pur și simplu am chef de condus. Străzile sunt pustii. Răsucesc cheia. Motorul se învionează cu un mârâit ca de animal. Îmi ia un minut să ies din parcare. Văd fața lui Clare în parbriz. Las-o să-și facă griji. De data asta nu-mi pasă.

Conduc pe Ainslie către Lincoln, o tai pe Western și pornesc spre nord. De mult n-am mai fost afară singur în miez de noapte în timpul prezent și nici nu-mi aduc aminte când am condus ultima dată fără să fie absolut nevoie s-o fac. E bine. Trec în viteză de Cimitirul Rosehill și de lungul șir al parcurilor de mașini scoase la vânzare. Deschid radioul și apăs pe buton până ajung la WLWU^[151]; cântă Coltrane, așa că dau mai tare și las geamul jos. Zgomotul, vântul, repetiția liniștitoare a semafoarelor și a felinarelor mă calmează, mă anesteziază, iar după o vreme aproape că uit cum am ajuns de fapt aici. La granița cu Evanston cotesc pe Ridge, apoi pe Dempster, către lac. Parchez lângă lagună, las cheile în contact, ies și fac câțiva pași. E răcoare și foarte liniște. Merg pe dig și mă opresc în capăt, uitându-mă la țărmul orașului, care licărește sub cerul portocaliu și purpuriu.

Sunt foarte obosit. Am obosit să mă gândesc la moarte. Am obosit să fac sex ca o modalitate de a obține ceva. Și mă sperie felul cum ar putea să se sfârșească totul. Nu știu câtă presiune pot suporta din partea lui Clare.

Ce sunt feteșii aceștia, embrionii, mănunchiurile acestea de celule pe care le tot facem și le tot pierdem? Ce-i atât de important la ele ca să riscăm viața lui Clare și să ne umplem de disperare în fiecare zi? Natura ne

spune să renunțăm, Natura spune: Henry, ești un organism futut și nu vrem să mai facem vreunul ca tine. Iar eu sunt gata să accept asta.

Nu m-am văzut niciodată în viitor cu un copil. Cu toate că mi-am petrecut destul de mult timp cu mine însumi tânăr și am stat foarte mult cu Clare pe când era mică, nu am sentimentul că viața mea e incompletă în lipsa unui copil al meu. Niciun sine al meu din viitor nu m-a încurajat vreodată să persist în direcția asta. Ba chiar m-au lăsat nervii și am întrebat, acum câteva săptămâni; am dat de mine însumi printre rafturi la Newberry, un sine din 2004. *O să avem vreodată un copil?* l-am întrebat. Sinele meu doar a zâmbit și a ridicat din umeri. *Trebuie să trăiești ca să afli, îmi pare rău*, mi-a răspuns cu simpatie și îngâmfare. *Of, Isuse, spune-mi și gata*, am exclamat, ridicând vocea în vreme ce el ridica mâna și dispărea. *Tâmpitule*, am rostit cu voce tare, iar Isabelle a băgat capul pe ușă și m-a întrebat de ce țipam printre rafturi și dacă îmi dădeam seama că se aude până în Camera de lectură.

Pur și simplu nu văd cale de ieșire din asta. Clare e obsedată. Amit Montague o încurajează, îi spune povești despre bebeluși miraculoși, îi dă băuturi vitaminizante care îmi amintesc de *Rosemary's Baby*^[132]. Poate ar trebui să intru în grevă. Sigur, asta e: grevă de făcut sex. Râd de unul singur, iar sunetul râsetului e înghițit de valurile care învâluie cu blândețe digul. Nicio șansă. În câteva zile m-aș ruga de ea în genunchi.

Mă doare capul. Încerc să ignor durerea; știu că mi se trage de la oboseală. Mă întreb dacă aș putea să dorm pe plajă fără să mă deranjeze cineva. E o noapte superbă. Chiar în acest moment, mă ia prin surprindere un fascicul de lumină intensă care mătură digul și fața mea și deodată sunt în bucătăria lui Kimy, întins pe spate sub masă, printre picioarele scaunelor. Pe unul dintre scaune stă Kimy și se uită la mine pe sub masă. Stau cu șoldul stâng pe pantofii ei.

– Bună, colega, spun cu voce slabă.

Mă simt ca în pragul leșinului.

– Într-o bună zi o să-mi provoci un atac de inimă, colega, spune Kimy și mă împunge cu piciorul. Ieși de acolo și pune niște haine pe tine.

Mă răsucesc și ies cu spatele, în genunchi, de sub masă. Apoi mă încovrig pe linoleum să mă odihnesc puțin, încercând să mă adun și să opresc stomacul să-mi urce în gât.

– Henry... ești bine? (Se apleacă deasupra mea.) Vrei ceva de mâncare? Vrei niște supă? Am supă de legume... Cafea? (Scutur din cap a negație.) Vrei să te întinzi pe canapea? Ți-e rău?

– Nu, Kimy, e-n regulă. O să-mi treacă.

Reușesc să mă ridic în genunchi și apoi în picioare. Mă clatin până în dormitor și deschid șifonierul domnului Kim, care e aproape gol, cu excepția câtorva perechi de blugi frumos împăturiți, de toate mărimile, de la băiețel la adult, și a câtorva cămăși albe apretate, mica mea provizie de haine gata de purtare. Îmbrăcat, mă întorc în bucătărie, mă aplec spre Kim și o pup pe obraz.

– Ce dată e?

– 8 septembrie 1998. De unde vii?

– Din iulie următor.

Ne așezăm la masă. Kimy dezleagă rebusul din *New York Times*.

– Ce se mai întâmplă în iulie următor?

– E o vară foarte răcoroasă, grădina ta arată bine. Au crescut toate acțiunile din tehnologie. Ar trebui să cumperi niște acțiuni Apple în ianuarie.

Ea își notează pe o bucată dintr-o pungă de hârtie maro.

– Bine. Și tu? Tu ce mai faci? Lui Clare cum îi merge? Ați făcut vreun copil?

– De fapt mie mi-e foame. Ce-ai zice de niște supă din aia de care ai pomenit?

Kimy se ridică greu de pe scaun și deschide frigiderul. Scoate o cratiță cu mâner și se apucă să încâlzească supă.

– Nu mi-ai răspuns la întrebare.

– N-am noutăți, Kimy. N-avem copii. Eu și Clare ne luptăm cu asta aproape nonstop. Te rog, nu începe și tu.

Kimy e cu spatele la mine. Amestecă energic în supă. Spinarea ei emană amărăciune.

– Nu încep și eu. Pun doar o întrebare, da? Mă întrebam și eu. Eee.

Tăcem minute bune. Zgomotul lingurii hârșându-se de fundul cratiței mă stârnește iar. Mă gândesc la Clare cum se uita la mine de la fereastră când am plecat cu mașina.

– Hei, Kimy.

– Hei, Henry.

– Cum se face că tu și domnul Kim n-ați avut copii?

Tăcere îndelungată. Apoi:

– Ba am avut copil.

– Ați avut?

Ea toarnă supa aburindă într-unul dintre castroanele cu Mickey Mouse pe care le adoram când eram copil. Se așază și își trece mâinile peste păr, netezindu-și firele albe scăpate din micul coc de la spate. Se uită la mine.

– Mănâncă-ți supa. Mă întorc imediat.

Se ridică și iese din bucătărie; îi aud pașii târșâiți pe traversa de plastic care acoperă carpeta din hol. Mănânc supa. Aproape am terminat când se întoarce Kimy.

– Uite. Ea e Min. E puiul meu.

Fotografia e alb-negru și cețoasă. O fetiță de vreo cinci sau șase ani stând în fața clădirii în care locuiește doamna Kim, clădirea aceasta, clădirea în care am crescut. Poartă o uniformă de școală catolică, zâmbește și ține o umbrelă.

– E prima ei zi de școală. E tare fericită și tare speriată.

Studiez poza. Mi-e teamă să întreb. Ridic privirea. Kimy se uită pe fereastră, în direcția râului.

– Ce s-a-ntâmplat?

– Ah. A murit. Înainte să te naști tu. A avut leucemie, a murit.

Deodată îmi amintesc.

– Nu stătea afară într-un balansoar, în curtea din spate? Cu o rochie roșie?

Doamna Kim se uită ținută la mine, uluită.

– Ai văzut-o?

– Da, cred că da. Cu mult timp în urmă. Când aveam vreo șapte ani. Stăteam pe treptele care coboară spre râu, gol pușcă, și ea mi-a zis să fac bine să nu intru în curte la ea, iar eu i-am zis că era curtea mea și nu m-a crezut. N-am înțeles care era treaba. (Râd.) Mi-a zis că mama ei o să mă bată dacă nu plec.

Kimy se cutremură de râs.

– Păi, avea dreptate, ha?

– Da, greșea doar cu câțiva ani.

Kimy zâmbește.

– Mda, Min, mica mea petardă. Taică-său îi zicea Domnișoara Gură Mare. A iubit-o foarte mult.

Kimy întoarce capul, ducându-și pe furiș mâna la ochi. Mi-l amintesc pe domnul Kim ca pe un om taciturn, care își petrecea marea parte a timpului stând în fotoliu și urmărind sport la televizor.

– În ce an s-a născut Min?

– 1949. A murit în 1956. Ca să vezi, acum ar fi fost o doamnă de vârstă mijlocie cu copii. Ar fi avut patruzeci și nouă de ani. Copiii ar fi fost la colegiu, sau poate ceva mai mari.

Kimy se uită la mine și îi întorc privirea.

– Încercăm, Kimy. Încercăm toate metodele care ne trec prin cap.

– N-am zis nimic.

– Îhî.

Kimy dă din gene spre mine de parcă ar fi vreo Louise Brooks^[153].

– Hei, colega, m-am poticnit la cuvântul ăsta. Nouă vertical, începe cu „K”...

CLARE: Mă uit la scufundătorii poliției care se aruncă în largul lacului Michigan. E o dimineață înnorată și deja caniculară. Mă aflu la docul de pe strada Dempster. Sunt cinci mașini de pompieri, trei ambulanțe și șapte mașini de poliție pe Sheridan Road, cu luminile clipind și rotindu-se. Sunt șaptesprezece pompieri și șase paramedici. Paisprezece polițiști și o polițistă, o grăsană scundă al cărei cap pare strivit de caschetă și care îndrugă întruna platitudini neroade menite să mă liniștească, de-mi vine să-i dau brânci de pe dig. Țin în mână hainele lui Henry. E cinci dimineață. Sunt douăzeci și unu de reporteri, unii dintre ei reporteri de televiziune, cu care de filmare și cu microfoane și cu cameramani, alții reporteri de presă scrisă, cu fotografi după ei. Doi soți în vârstă se ațin pe la marginea perimetrului în care se desfășoară acțiunea, discreți, dar curioși. Încerc să nu mă gândesc la descrierea polițistului, Henry sărind de pe capătul docului când a ajuns la el fâșia de lumină a

proiectorului de la mașina de poliție. Încerc să nu mă gândesc.

Încă doi polițiști vin la pas pe dig. Se consultă cu câțiva dintre polițiștii veniți înaintea lor, apoi unul dintre ei, cel mai în vârstă, de desprinde de grup și se apropie de mine. Are o mustață pe oală, genul de modă veche cu vârful ascuțit. Mi se prezintă drept căpitanul Michaels și mă întreabă dacă îmi trece prin cap vreun motiv pentru care soțul meu ar fi vrut să-și pună capăt zilelor.

– Păi, chiar nu cred că a făcut-o, domnule căpitan. Vreau să spun că e un foarte bun înotător, probabil că pur și simplu înoată către... ăă... Wilmette, sau altundeva... (Dau din mână aproximativ spre nord.)... Și o să se întoarcă din clipă în clipă...

Căpitanul are o expresie neîncrezătoare.

– Are obiceiul să înoate în toiul nopții?

– Are insomnii.

– V-ați certat? Era supărat?

– Nu, îl mint. Sigur că nu.

Privesc în lungul apei. Sunt sigură că tonul meu nu e prea convingător.

– Dormeam, iar el probabil că s-a hotărât să înoate și n-a vrut să mă trezească.

– A lăsat vreun bilet?

– Nu.

Pe când îmi torturez creierul ca să scot o explicație mai realistă, aud un plescăit aproape de mal. Aleluia. La țanc.

– Uite-l!

Henry, care se ridicase în picioare în apă, mă aude țipând și se lasă iar în jos, înotând către dig.

– Clare. Ce se întâmplă?

Mă las în genunchi. Henry arată ostenit și înfrigorat.

– Au crezut că te-ai înecat, îi spun cu voce joasă. Unul dintre ei te-a văzut aruncându-te de pe dig. Te caută prin apă de două ore.

Henry pare îngrijorat, dar și amuzat. E bun orice lucru care enervează poliția. Toți polițiștii s-au strâns ciorchine în jurul meu și îl cercetează din priviri pe Henry, în tăcere.

– Sunteți Henry DeTamble? întreabă căpitanul.

– Da. Îmi dați voie să ies din apă?

Îl urmăresc toți către mal, Henry înotând, iar noi ceilalți mergând pe dig. Se saltă din apă și rămâne așa pe plajă, cu apa curgând ele pe el, ca un șobolan ud. Îi dau cămașa, pe care o folosește ca să se șteargă. Îmbracă restul hainelor și așteaptă calm ca polițiștii să se lămurească ce au de gând cu el. Îmi vine să-l sărut și pe urmă să-l omor. Sau invers. Henry îmi înconjoară mijlocul cu brațul. E rece și umed. Mă apropiez de el pentru răcoarea lui, iar el se apropie de mine pentru căldură. Polițiștii îl interoghează. El le răspunde foarte politicos. E poliția din Evanston, printre care s-au amestecat câțiva ofițeri din Morton Grove și din Skokie, veniți doar așa, de amorul artei. Dacă ar fi fost din Chicago, l-ar fi cunoscut pe Henry și l-ar fi arestat.

– De ce n-ați răspuns când ofițerul v-a cerut să ieșiți din apă?

– Aveam dopuri în urechi, căpitane.

– Dopuri în urechi?

– Ca să nu-mi intre apa în urechi. (Se caută demonstrativ prin buzunare.) Nu știu pe unde sunt. Mereu îmi pun dopuri în urechi când înot.

– De ce înotați la trei dimineața?

– N-aveam somn.

Și tot așa. Henry minte foarte coerent, aranjând lucrurile într-un fir logic care să-i sprijine teoria. La final, polițistul îi scrie în silă un proces-verbal pentru că a înotat după ora la care se închide oficial plaja. Amenda e de 550 de dolari. După ce ne dă drumul poliția, în drum spre mașină ne înconjoară reporterii, fotografi și camerele TV. Nu comentăm. A ieșit doar să înoate puțin. Vă rugăm, am prefera să nu ne faceți fotografii. Clic. Ajungem în fine la mașină, care așteaptă singură-singurică și cu cheile în contact pe Sheridan Road. Pornesc motorul și cobor geamul. Poliția, reporterii și cuplul de bătrâni stau cu toții în picioare pe iarbă și se uită la noi. Noi nu ne privim.

– Clare.

– Henry.

– Îmi pare rău.

– Și mie.

Se uită la mine, îmi atinge mâna de pe volan. Mergem spre casă în tăcere.

Vineri 14 ianuarie 2000 (Clare are 28 de ani, Henry are 36)

CLARE: Kendrick ne conduce printr-un labirint de holuri cu carpete pe jos și cu pereții vopsiți și antifonați, până într-o sală de conferințe. Nu sunt ferestre, doar un covor albastru și o masă lungă, neagră și lăcuită, înconjurată de scaune pivotante capitonate. Există și o tablă albă și câteva markere, un ceas deasupra ușii și o cafetieră lângă care sunt pregătite cești, lapte și zahăr. Eu și Kendrick ne așezăm la masă, dar Henry se învârtește în jurul camerei. Kendrick își scoate ochelarii și își masează cu degetele nasul mic. Ușa se deschide și intră un tânăr hispanic purtând echipament chirurgical, care împinge înăuntru un cărucior pe roțile. Pe cărucior e o cușcă acoperită cu o pânză.

– Unde s-o pun? întreabă tânărul.

– Las-o cu tot cu cărucior, dacă n-ai nimic împotrivă, îi răspunde Kendrick.

Omul dă din umeri și pleacă. Kendrick se apropie de ușă și răsucesce un comutator, diminuând lumina până la nivel de crepuscul. De-abia îl întrezăresc pe Henry stând lângă cușcă. Kendrick se duce spre el și, fără o vorbă, dă pânza la o parte.

Dinspre cușcă adie un miros de cedru. Mă ridic și mă uit la ea cu mare atenție. Nu văd nimic altceva decât cilindrul unei role de hârtie igienică, niște castroane cu mâncare, un recipient cu apă, o roată de exerciții pentru cobai, talaș pufos de cedru. Kendrick deschide capacul cuștii, bagă mâna și scoate ceva mic și alb. Eu și Henry ne înghesuim să ne uităm la șoricelul care stă și clipește în palma lui Kendrick. Doctorul scoate din buzunar o lanternă-baghetă, o aprinde și trece rapid de câteva ori fâșia de lumină peste șoarece, care se încordează și apoi dispare.

– Phii, rostesc.

Kendrick așază pânza înapoi peste cușcă și aprinde lumina.

– Se publică în numărul de săptămâna viitoare al revistei *Nature*, spune el zâmbind. E articolul principal.

– Felicitări, spune Henry. (Aruncă o privire spre ceas.) De obicei cât timp lipsesc? Și unde se duc?

Kendrick arată spre cafetieră, iar noi dăm din cap aprobator.

– De obicei lipsesc vreo zece minute, spune el, turnând cafea în trei cești și dându-ne câte una. Se duc în laboratorul de teste pe animale de la subsol, unde s-au născut. Nu par să aibă capacitatea de a fi plecați pentru mai mult de câteva minute.

– O să fie plecați mai mult timp pe măsură ce vor îmbătrâni, spune Henry dând din cap.

– Da, așa s-a întâmplat până acum.

– Cum ai reușit? îl întreb pe Kendrick.

Încă nu-mi vine să cred că *a făcut* asta.

Kendrick suflă în cafea, ia o înghițitură și se strâmbă. E amară, așa că îmi pun niște zahăr.

– Păi, spune el, mi-a fost de mare folos că Celera^[154] a secvențiat tot genomul șoarecilor. Ne-a indicat unde să căutăm cele patru gene care reprezentau ținta noastră. Dar am fi reușit și fără asta. Am început prin a clona genele tale, apoi am folosit enzime ca să separăm porțiunile de ADN deteriorate. Am luat fragmentele acelea și le-am introdus în embrioni de șoareci aflați la nivelul diviziunii în patru celule. Asta a fost partea ușoară.

Henry ridică sprâncenele.

– Sigur, evident. Eu și Clare facem asta mereu în bucătărie. Și partea grea care a fost?

Se așază pe marginea mesei și își pune cafeaua lângă el. Dinspre cușcă aud scârțâitul roții de exerciții.

Kendrick îmi arunca o privire fugară.

– Partea grea a fost să le facem pe gravide, pe mamele-șoareci, să ducă la termen sarcinile cu embrioni modificați. Mureau pe capete din cauza hemoragiei.

Henry are o figură speriată rău.

– Mamele au murit?

Kendrick dă din cap aprobator.

– Și mamele au murit, și puii. N-am reușit să ne dăm seama din ce cauză, așa că am început să le supraveghem nonstop și atunci am văzut ce se întâmpla. Embrionii călătoreau în exteriorul pântecelui și înapoi, iar mamele mureau de hemoragie internă. Sau avortau feteșii la vârsta de zece zile. Era foarte frustrant.

Eu și Henry schimbăm o privire, apoi ne uităm în altă parte.

– Știm cum e, îi spun lui Kendrick.

– Mm... daa, spune el. Dar am rezolvat problema.

– Cum? întreabă Henry.

– Am ajuns la concluzia că ar putea fi o reacție imunitară. Ceva din fetuși era atât de străin, încât sistemul imunitar al gravidelor încerca să lupte cu ei de parcă ar fi fost niște viruși. Așa că am inhibat sistemul imunitar al gravidelor și a mers ca prin farmec.

Îmi aud bătăile inimii în urechi. *Ca prin farmec.* Kendrick se apleacă brusc și înșfacă ceva de pe podea.

– Te-am prins, spune el, arătându-ne șoarecele din căușul palmelor.

– Bravo, spune Henry. Ce urmează?

– Terapie genetică, îi răspunde Kendrick. Medicamente. (Ridică din umeri.) Chiar dacă putem face să se întâmple, tot nu știm din ce cauză se întâmplă. Sau cum se întâmplă. Așa că încercăm să înțelegem.

Îi oferă șoarecele lui Henry, care își face palmele căuș, iar doctorul îl pune acolo. Henry îl cercetează curios.

– Are un tatuaj.

– E singurul mod în care putem să le ținem evidența, îi spune Kendrick. Îi înnebunesc pe tehnicienii laboratorului, mereu evadează din cuști.

– Ăsta-i avantajul nostru darwinian, spune Henry râzând. Evadăm.

Mângâie șoarecele, care i se răhățește în palmă.

– Zero toleranță la stres, spune Kendrick și pune șoarecele înapoi în cușcă, unde acesta se ascunde în cilindrul de la hârtia igienică.

De cum ajungem acasă, îi telefonez doctoriței Montague, bolborosindu-i despre imuno-supresoare și hemoragie internă. Mă ascultă cu atenție, apoi îmi spune să vin la ea săptămâna următoare, ca să facă niște cercetări între timp. Închid; Henry mă privește nervos pe deasupra secțiunii economice din *Times*.

– Merită o încercare, îi spun.

– O mulțime de mame-șoareci au murit până să-și dea ei seama care-i treaba.

– Dar a mers! Kendrick a făcut să meargă!

Henry rostește doar un „Mda” și se apucă iar de citit. Deschid gura, dar mă răzgândesc și mă duc în atelier, prea emoționată ca să am chef de ceartă. *A mers ca prin farmec. Ca prin farmec.*

Cinci

Miercuri 11 mai 2000 (Henry are 39 de ani, Clare are 28)

HENRY: Merg pe strada Clark, într-o primăvară târzie, din anul 2000. Nu e nimic remarcabil în asta. În Andersonville e o seară caldă și frumoasă, și tot tineretul la modă stă la mese mici și bea cafea rece la Kopi, sau mănâncă cușcuș pe mesele de mărime mijlocie de la Reza, ori pur și simplu se plimbă alene, fără să bage în seamă magazinele cu ornamente și jucărele suedeze, admirându-și reciproc câinii din lesă. Ar trebui să fiu la serviciu, în anul 2002, dar, deh. Presupun că Matt va trebui să-mi țină locul la prezentarea de după-amiază. Îmi notez în memorie să-i fac cinste cu o masă în oraș.

Umblând fără nicio treabă, pe neașteptate o văd pe Clare vizavi. Stă în fața vitrinei de la George's, magazinul de haine retro, și se uită la hăinuțele pentru copii expuse acolo. Până și din spate e plină de alean, până și umerii ei parcă oftează de dor. Mă uit la ea cum își apleacă fruntea spre vitrina magazinului și stă așa, abătută. Traversez, ferindu-mă de o dubă de curierat și un Volvo, și mă opresc în spatele ei. Clare tresare, ridică privirea și îmi vede imaginea în geam.

– Ah, tu ești, spune întorcându-se. Credeam că ești la film cu Gomez.

Pare a fi oarecum în defensivă, puțin vinovată, de parcă am prins-o făcând ceva interzis.

– Probabil că sunt. De fapt ar trebui să fiu la muncă. În 2002.

Clare zâmbește. Arată obosită; fac un calcul mental și îmi dau seama că a cincea pierdere de sarcină s-a întâmplat acum trei săptămâni. Ezit, apoi îi înconjoară talia cu brațele, și spre ușurarea mea ea se relaxează și se lasă spre mine, punându-și capul pe umărul meu.

– Cum îți merge? o întreb.

– Groaznic, răspunde cu voce slabă. Sunt obosită.

Îmi amintesc. A stat în pat săptămâni întregi.

– Henry, eu renunț.

Mă urmărește cu privirea, încercând să-mi estimeze reacția la vorbele ei, cântărindu-și intenția în balanță cu

ceea ce știu eu.

– Renunț. N-o să se întâmple niciodată.

Mă poate opri ceva să-i dau ceea ce are nevoie să primească? Nu-mi vine în minte niciun motiv ca să nu-i spun. Stau și-mi muncesc creierii să găsesc ceva ce ar putea s-o împiedice pe Clare să afle. Tot ce-mi amintesc e certitudinea pe care sunt pe cale să i-o dau.

– Perseverează, Clare.

– Poftim?

– Fii tare. În prezentul meu, avem un copil.

Clare închide ochii și șoptește:

– Mulțumesc.

Nu știu dacă vorbește cu mine sau cu Dumnezeu. Nu contează.

– Mulțumesc, repetă ea, privindu-mă, vorbind cu mine, și mă simt ca un înger dintr-o versiune țișnită a Bunevestiri.

Mă aplec și o sărut; simt hotărârea, bucuria, determinarea străbătând trupul lui Clare. Îmi amintesc capul micuț cu o coroană de păr negru între picioarele lui Clare și mă minunez de felul în care momentul acesta creează miracolul acela și invers. Mulțumesc. Mulțumesc.

– Ai știut? mă întreabă Clare.

– Nu. (Ea pare dezamăgită.) Nu doar că n-am știut, dar am făcut totul ca să te împiedic să mai rămâi însărcinată.

– Grozav. (Râde.) Va să zică, orice s-ar întâmpla, trebuie doar să tac din gură și să-mi văd de treabă?

– Da.

Clare îmi zâmbește larg și îi întorc zâmbetul. Dă-i bătaie.

Şase

Sâmbătă 3 iunie 2000 (Clare are 29 de ani, Henry are 36)

CLARE: Stau la masa din bucătărie şi răsfoiesc în dorul lelii *Chicago Tribune*, urmărindu-l pe Henry cum desface cumpărăturile de la băcănie. Pungile de hârtie maro stau aliniate egal pe bufet, iar Henry scoate din ele ca un magician ketchup, pui, brânză gouda. Tot aştept iepurele şi eşarfele de mătase. În locul lor apar ciuperci, fasole neagră, fettucini, salată verde, un ananas, lapte degresat, cafea, ridichi, napi, un nap suedez, fulgi de ovăz, unt, brânză de vaci, pâine de secară, maioneză, ouă, lame de ras, deodorant, mere verzi, adaos pentru cafea, covrigi, creveţi, cremă de brânză, cereale glazurate, sos marinara, suc de portocale congelat, morcovi, prezervative, cartofi dulci... prezervative? Mă scol de la masă şi mă apropiu de bufet, ridic cutia albastră şi o scutur spre Henry.

– Ce, ai vreo aventură?

El se uită în sus spre mine sfidător în timp ce răscoleşte prin congelator.

– Nu, de fapt am avut o revelaţie. Eram la raionul cu pastă de dinţi când s-a întâmplat. Vrei s-o auzi?

– Nu.

Henry se ridică şi se întoarce spre mine. Expresia de pe faţa lui pare un oftat.

– Ei, tot o să ţi-o spun. Nu putem să tot încercăm la nesfârşit să facem un copil.

Trădătorul.

– Am căzut de acord...

– ... să mai încercăm. Cred că cinci sarcini pierdute sunt destul. Cred că am încercat.

– Nu. Adică... de ce să nu mai încercăm?

Încerc să fac în așa fel încât vocea să nu-mi sune a implorare, să opresc mânia care mi se ridică în gâtlee să se reverse în cuvinte.

Henry ocoleşte bufetul şi se opreşte în faţa mea, dar nu mă atinge, ştie că nu mă poate atinge.

– Clare, data viitoare când o să mai pierzi o sarcină o să mori, iar eu n-am de gând să tot fac ceva ce va sfârşi prin a te omorî. Cinci sarcini... Ştiu că vrei să mai

încerci, dar nu mai pot. Nu mai suport asta, Clare. Îmi pare rău.

Ies pe ușa din spate și mă opresc în plin soare, lângă tufele de zmeură. Copiii noștri, morți și înveliți în hârtie mătăsoasă din fibre de gampi^[155], depuși cu grijă în cutiuțe de lemn, sunt în umbră acum, în după-amiaza târzie, lângă trandafiri. Simt arșița soarelui pe piele și tremur pentru ei, îngropați adânc în grădină, reci în ziua asta blândă de iunie. *Ajutor*, îi spun în mintea mea viitorului nostru copil. *Nu știe, așa că nu-i pot spune. Vino cât mai curând.*

Vineri 9 iunie 2000 / 19 noiembrie 1986 (Henry are 36 de ani, Clare are 15)

HENRY: E ora 8:45 într-o dimineață de vineri, iar eu stau în sala de așteptare a unui anume dr. Robert Gonsalez. Clare nu știe că sunt aici. M-am hotărât să-mi fac o vasectomie.

Cabinetul doctorului Gonsalez e pe Sheridan Road, lângă intersecția cu Diversey, într-un centru medical fițos, ceva mai sus de Grădina Botanică Lincoln Park. Sala de așteptare e decorată în nuanțe de maro și verde-vânător, cu multe lambriuri și imagini înrămate ale câștigătorilor de Derby de pe la 1880. Foarte masculin. Am impresia că ar trebui să port halat de catifea^[156] și să strâng între fălci o țigară groasă. Îmi trebuie ceva de băut.

Femeia drăguță de la Planificarea Parentală^[157] m-a asigurat, pe tonul ei liniștitor îndelung exersat, că abia dacă o să mă doară un pic. Mai sunt cinci inși care așteaptă aici cu mine. Mă întreb dacă or fi luat blenoragie, sau poate prostata își face de cap. Poate unii dintre ei sunt ca mine, stau aici așteptând să-și încheie cariera de tați potențiali. Mă simt oarecum solidar cu acești bărbați necunoscuți, stând noi așa împreună în camera asta cafenie îmbrăcată în lemn și piele, în dimineața asta cenușie, așteptând să intrăm la consultație și să ne dăm jos pantalonii. Un bărbat foarte bătrân stă aplecat în față, cu mâinile strânse în jurul bastonului, cu ochii închiși în spatele lentilelor groase care îi măresc pleoapele. Probabil că n-a venit aici să-și facă vasectomie. Adolescentul care frunzărește un

număr antic din *Esquire* simulează indiferența. Închid ochii și îmi imaginez că sunt într-un bar și că barmanița stă cu spatele la mine, amestecând un scotch bun cu un strop de apă caldă. Poate e un pub englezesc. Da, asta ar justifica decorul. Bărbatul din stânga mea tușește – genul de tuse din străfundul plămânilor – iar când deschid ochii mă aflu în continuare în sala de așteptare a unui cabinet medical. Mă uit pe furiș la ceasul tipului din dreapta. E unul dintre acele enorme ceasuri sportive pe care le poți folosi ca să cronometrezi alergările sau să transmiți către nava-mamă. E 9:58. Am programare peste două minute, dar se pare că doctorul e în întârziere. Recepționera rostește „Domnul Liston”, iar adolescentul se ridică brusc și intră pe ușa cu lambriuri grele a cabinetului. Noi ceilalți ne aruncăm priviri furișe, de parcă ne-am afla în metrou și cineva ar încerca să ne vândă *Streetwise*⁽¹⁵⁸⁾.

Sunt țeapăn de încordare și îmi reamintesc că ceea ce sunt pe cale să fac este un lucru bun și necesar. Nu sunt un trădător. Nu sunt un trădător. O salvez pe Clare de groază și suferință. Nu va ști niciodată. Nu va dura. Sau poate va dura puțin. Cândva o să-i spun, iar ea își va da seama că am fost nevoit s-o fac. Am încercat amândoi. N-am avut de ales. Nu sunt un trădător. Chiar dacă o să doară, va merita. Fac asta pentru că o iubesc. Mi-o imaginez pe Clare șezând pe patul nostru, plină de sânge, plângând, și mi se face rău.

– Domnul DeTamble.

Mă ridic, și acum chiar că mă simt rău. Mi se îndoie genunchii. Mi se învâртеște capul și mă îndoie de mijloc, în spasmele vomitatului. Mă sprijin pe palme și pe genunchi, solul e rece și acoperit cu iarbă uscată. Mi s-a golit stomacul, scuipe mucus. E frig. Mă uit în sus. Sunt în locul bătătorit din Pajiște. Copacii sunt desfrunziți, cerul e numai nori și se apropie înserarea. Sunt singur.

Mă scol în picioare și găsesc cutia cu haine. În scurt timp, sunt îmbrăcat cu un tricou cu trupa Gang of Four, pulover și blugi, ciorapi groși și bocanci militari negri, o haină de lână neagră și niște mănuși mari albastre deschise. Ceva a ronțăit o gaură în cutie și a cuibărit acolo. Hainele indică mijlocul anilor optzeci. Clare are vreo cincisprezece, șaisprezece ani. Mă întreb dacă să mai pierd vremea pe aici ca s-o aștept sau mai bine să

plec. Nu știu dacă în momentul ăsta pot face față exuberanței tinerești a lui Clare. Mă întorc și o iau spre livadă.

Pare un sfârșit de noiembrie. Pajiștea e cafenie și fâșâie în bătaia vântului. Niște ciori se bat pe merele căzute la marginea livezii. Nici nu ajung bine acolo și aud pașii cuiva alergând în spatele meu. Mă întorc și dau de Clare.

– Henry...

Cu respirația tăiată, vocea îi sună de parcă ar fi răcită. O las să-și tragă sufletul un minut. Nu pot să-i vorbesc. Stă în fața mea și respiră din greu, suflând aer sub formă de nori albi, părul îi e de un roșu-aprins în peisajul cenușiu și maro, iar pielea, roz-pal.

Mă întorc și intru în livadă.

– Henry...

Clare vine după mine și mă apucă de braț.

– Ce-i? Ce-am făcut? De ce nu vorbești cu mine? Of, Doamne.

– Am încercat să fac ceva pentru tine, ceva important, și n-a mers. M-a prins agitația și am ajuns aici.

– Ce era?

– Nu pot să-ți spun. Nici în prezentul meu n-aveam de gând să-ți zic de asta. Nu ți-ar plăcea.

– Atunci, de ce-ai vrut s-o faci? întreabă Clare, tremurând în bătaia vântului.

– Nu se putea altfel. Nu reușeam să te fac să mă asculți. Am crezut că nu ne-am mai certa dacă aș face asta.

Oftez. O să mai încerc o dată. Și, dacă e nevoie, încă o dată.

– De ce ne certăm?

Clare mă privește încordată și nerăbdătoare. Îi curge nasul.

– Ai răcit?

– Da. De ce ne certăm?

– Totul a început când nevasta ambasadorului a palmuit-o pe amanta primului-ministru la o serată de la ambasadă. Asta a afectat prețul fulgilor de ovăz, ceea ce a dus la creșterea șomajului și la revolte...

– *Henry.*

– Da?

– Măcar o dată, *măcar o dată*, vrei să nu mă mai iei peste picior și să-mi răspunzi la ce te întreb?

– Nu pot.

Aparent fără intenție, Clare îmi trage o palmă grea. Fac un pas înapoi, surprins, bucuros.

– Mai lovește-mă o dată.

Încurcată, ea scutură din cap a negație.

– Te rog, Clare.

– Nu. De ce vrei să te lovesc? Eu voiam să te *rănesc*.

– Vreau să mă rănești. Te rog.

Întind fața spre ea.

– *Ce-i cu tine?*

– Totul e îngrozitor și se pare că nu reușesc să simt asta.

– *Ce e îngrozitor? Ce se petrece?*

– Nu mă întreba.

Clare se apropie de mine și îmi ia mâna. Scoate ridicola mănușă albastră, duce mâna la gură și mă mușcă. Durerea e cumplită. Se oprește, iar eu îmi privesc mâna. Sângele iese la iveală încet, în picături mici, în jurul mușcăturii. Probabil că o să fac septicemie, dar în clipa asta nu-mi pasă.

– Spune-mi.

Fața ei e la câțiva centimetri de a mea. O sărut, cu brutalitate. Se opune. Îi dau drumul, iar ea îmi întoarce spatele.

– N-a fost prea drăguț, îmi spune cu o voce mică.

Ce se întâmplă cu mine? Clare la cincisprezece ani nu e persoana care mă torturează de luni de zile, refuzând să renunțe la a avea un copil, riscând moartea și disperarea, transformând actul dragostei într-un câmp de luptă presărat cu leșuri de copii. Îmi pun mâna pe umărul ei.

– Îmi pare rău. Îmi pare foarte rău, Clare, nu e vina ta. Te rog.

Se întoarce. Plânge și e mânjită pe toată fața. În mod miraculos, am un șervețel în buzunarul hainei. Îi ating fața cu el, iar ea mi-l ia din mână și își suflă nasul.

– Nu m-ai mai sărutat până acum.

O, nu. Cred că am făcut o mutră caraghioasă, fiindcă râde. Nu-mi vine să cred. Ce idiot sunt.

– Ah, Clare. Uită... uită asta, da? Șterge-o din minte. Nu s-a întâmplat niciodată. Vino aici. Încă o încercare,

da? Clare?

Ea pășește spre mine nu prea convinsă. Îmi pun brațele în jurul ei, o privesc. Ochii îi sunt tiviți cu roșu, nasul e umflat și în mod cert are o răceală urâtă. Îmi lipesc palmele de urechile ei, îi dau capul pe spate și o sărut, și încerc să-mi pun inima la păstrare într-a ei, în caz că o pierd din nou.

Vineri 9 iunie 2000 (Clare are 29 de ani, Henry are 36)

CLARE: Henry a fost toată seara îngrozitor de tăcut, distras și gânditor. La cină ai fi zis că scotocește în minte prin rafturi imaginare după o carte pe care a citit-o prin 1942. În plus, are mâna dreaptă bandajată. După cină s-a dus în dormitor și s-a întins în pat cu fața în jos, cu țeasta atârându-i peste marginea patului și cu picioarele pe perna mea. Eu m-am dus în atelier și m-am pus pe frecat matrițe și rame și mi-am băut cafeaua, dar nu m-a bucurat nimic, pentru că nu-mi puteam da seama care era problema lui Henry. În cele din urmă mă întorc în casă. El zace în aceeași poziție. Pe întuneric.

Mă întind pe podea. Îmi trosnește spinarea când o întind.

– Clare?

– Mm?

– Îți aduci aminte de prima dată când te-am sărutat?

– Foarte clar.

– Îmi pare rău, spune Henry, rostogolindu-se cu fața în sus. Ard de curiozitate.

– De ce erai așa de supărat? Încercai să faci ceva și nu mergea, și ai zis că n-o să-mi placă. Ce era?

– Cum reușești să-ți aduci aminte toate astea?

– Eu sunt puiul de elefant original^[159]. Ai de gând să-mi spui acum?

– Nu.

– Dacă ghicesc îmi spui dacă am dreptate?

– Probabil că nu.

– De ce nu?

– Pentru că sunt extenuat și nu vreau să mă cert la noapte.

Nici eu nu vreau să mă cert. Îmi place să stau întinsă aici, pe podea. E cam rece, dar foarte dreaptă.

– Te-ai dus să-ți faci vasectomie?

Henry tace. Tace atâta vreme, încât îmi vine să-i pun o oglindă la gură să văd dacă mai respiră. În cele din urmă aud:

– De unde ai știut?

– N-am știut de fapt. Mi-era teamă că asta ar putea fi. Și am văzut notița ta cu programarea la doctor de azi-dimineață.

– Am *ars* notița aia.

– Am văzut urma rămasă pe hârtia de dedesubt.

Henry oftează din rărunchi.

– Bine, Sherlock. M-ai prins.

Zăcem în continuare, pașnici, în întuneric.

– N-ai decât.

– Poftim?

– Fă-ți vasectomie. Dacă simți nevoia asta.

Henry se răsuțește iar și se uită la mine. Nu-i văd decât capul ca o formă întunecată pe tavanul și el întunecat.

– Nu țipi la mine.

– Nu. Nici eu nu mai pot să fac asta. Renunț. Ai câștigat, n-o să mai încercăm să facem un copil.

– N-aș zice că e chiar un câștig. Doar că pare... necesar.

– Mă rog.

Henry se dă jos din pat și se așază pe podea lângă mine.

– Mulțumesc.

– Cu plăcere.

Mă sărută. Îmi imaginez ziua aceea mohorâtă de noiembrie din 1986 din care Henry abia s-a întors, vântul, căldura trupului său în frigul din livadă. Nu după mult timp, pentru prima dată după multe luni, facem dragoste fără a avea grija consecințelor. Henry a prins răceala pe care am avut-o eu cu șaisprezece ani în urmă. Patru săptămâni mai târziu, Henry își face vasectomie, iar eu descopăr că sunt gravidă pentru a șasea oară.

Vise cu bebeluși

Septembrie 2000 (Clare are 29 de ani)

CLARE: Mă visez coborând scara către subsolul bunicii Abshire. Încă se mai vede pe zidul din stânga dâra lungă de funingine de când a căzut un corb pe coșul sobei; treptele sunt pline de praf, iar balustrada îmi lasă semne cenușii în palmă când mă țin de ea să nu-mi pierd echilibrul; cobor și intru în camera de care mă speriam mereu când eram mică. Aici sunt rafturi adânci cu rânduri și rânduri de conserve, tomate și murături, condiment din porumb și sfeclă. Parcă sunt îmbălsămate. Într-un borcan e un mic fetus de rață. Deschid cu grijă borcanul și îmi torn în palmă puiul de rață cu tot cu lichid. Horcăie și scuipă lichid.

– De ce m-ai părăsit? mă întreabă când reușește să vorbească. Te-am tot așteptat.

Visez că eu și mama ne plimbăm împreună pe o stradă rezidențială liniștită din South Haven. Duc în brațe un bebeluș. În timp ce mergem, bebelușul se face tot mai greu, până când abia îl mai pot ține. Mă întorc spre mama și îi spun că nu mai pot să car bebelușul ăsta; ea mi-l ia din brațe fără efort și ne continuăm drumul. Ajungem la o casă, intrăm pe alee și mergem până la curtea din spate. Acolo sunt două ecrane și un proiector. Oameni așezați pe scaune de grădină se uită la diapozitive cu arbori. Pe fiecare ecran e proiectată câte o jumătate de copac. Una pe timp de vară, cealaltă pe timp de iarnă; e același copac, în anotimpuri diferite. Copilul râde și țipă de încântare.

Visez că stau pe peronul din stația Sedgewick, așteptând trenul de pe Magistrala Maro. Am două pungi de cumpărături; le verific conținutul și găsesc cutii cu biscuiți sărați și un bebeluș minuscul născut mort, cu părul roșu, împachetat în folie de plastic.

Visez că sunt acasă, în vechea mea cameră. E noapte târziu, camera e vag luminată de becul acvariului. Deodată îmi dau seama, cu groază, că în bazinul acvariului înoată în cerc un animal mic; dau repede capacul la o parte și pescuiesc animalul, care se dovedește a fi un șoarece de deșert cu branhii.

– Îmi pare rău, îi spun. Am uitat de tine.

Șoarecele de deșert se mulțumește să mă privească plin de reproș.

Visez că urc scara în Casa Meadowlark. Toată mobila a dispărut, camerele sunt goale, firele de praf plutesc în razele soarelui care alcătuiesc bălți aurii pe podelele de stejar șlefuit. Merg pe holul lung, aruncând câte o privire în dormitoare, și intru în camera mea, în care nu e decât un mic leagăn de lemn. Nu se aude niciun sunet. Mi-e teamă să mă uit ce e în leagăn. În camera mamei, podeaua e plină de foi albe. La picioarele mele e o picătură de sânge care atinge vârful unei foi și se întinde, sub ochii mei, până ce toată podeaua e acoperită cu sânge.

Sâmbătă 23 septembrie 2000 (Clare are 29 de ani, Henry are 37)

CLARE: Locuiesc sub apă. Totul pare lent și îndepărtat. Știu că există o lume deasupra, o lume luminată de soare și grăbită, în care timpul trece precum nisipul printr-o clepsidră, dar aici, jos, unde sunt eu, aerul, sunetul, timpul, sentimentul sunt vâscoase, dense. Mă aflu într-un clopot de scufundător împreună cu copilul, doar noi doi încercând să supraviețuim în atmosfera aceasta străină, dar mă simt foarte singură. *Hei? Ești acolo?* Niciun răspuns nu vine. *E mort*, îi spun lui Amit. *Nu*, spune ea, cu un zâmbet neliniștit, *nu, Clare, uite, astea sunt bătăile inimii lui*. Nu-mi explic. Henry se foiește în jurul meu încercând să mă hrănească, să-mi facă masaj, să mă înveselească, până mă înfig în el. Traversez curtea și intru în atelier. E ca un muzeu, un mausoleu, atât de nemișcat, nimic nu trăiește și nu respiră aici, nu există nicio idee. Doar lucruri, lucruri care mă privesc fix și acuzator. *Îmi pare rău*, le spun mesei mele de desen goale, căldărilor și matrițelor mele uscate, sculpturilor părăsite la jumătatea lucrului. *Născut mort*, gândesc uitându-mă la armătura învelită în hârtie albastră care părea atât de dătătoare de speranțe în iunie. Măinile îmi sunt curate, moi și roz. Le urăsc. Urăsc senzația asta de gol. Urăsc copilul ăsta. *Nu*, pe el nu-l urăsc. Doar că nu reușesc să-l găsesc.

Mă așez la pupitrul de desen cu un creion în mână și cu o foaie de hârtie albă dinaintea mea. Nu-mi vine nicio idee. Închid ochii și tot ce-mi vine în minte e

culoarea roșie. Așa că iau un tub de acuarelă, roșu-întunecat cadmiu, iau și un ditamai pământul de pensulă, umplu un borcan cu apă și încep să acopăr hârtia cu roșu. Sclipește. Hârtia s-a muiat toată și mă uit la ea cum se întunecă la culoare pe măsură ce se usucă. Miroase a gumă arabică. În mijlocul foii, mică de tot, cu cerneală neagră, desenez o inimă, nu o nătăngă de Valentină, ci o inimă după tot tipicul anatomic, micuță, ca de păpușă, cu vase de sânge, hărți delicate ale venelor care se întind către toate cele patru margini ale hârtiei, ținând micuța inimă ca într-o plasă de păianjen. *Uite, astea sunt bățile inimii lui.*

S-a făcut seară. Golesc borcanul de apă și spăl pensula. Încui ușa atelierului, traversez curtea și intru pe ușa din spate. Henry face sos pentru spaghetti. Ridică privirea când intru.

– Mai bine?

– Mai bine, îl asigur pe el, ca și pe mine.

Joi 27 septembrie 2000 (Clare are 29 de ani)

CLARE: Zace în pat. E ceva sânge, dar nu prea mult. Zace pe spate, încercând să respire, coșul pieptului îi palpită, dar e prea devreme, e în convulsii, iar sângele țâșnește din cordonul ombilical în ritmul băților inimii. Îngenunchez lângă pat și îl ridic, ridic făptura, băiețelul meu, cuprins de spasme ca un peștișor proaspăt prins care se îneacă la aer. Îl țin în brațe cu blândețe, dar el nu știe că sunt aici și îl țin, e alunecos, iar pielea îi e aproape ireală, are ochii închiși, mie îmi trec prin minte în devălmășeală respirația gură la gură, telefonatul la urgențe și Henry, *ah, nu te duce înainte să te vadă Henry!* dar respirația îi gâlgâie de lichid, mică făptură a mării respirând apă, apoi deschide ochii larg și devine străveziu, mâinile îmi sunt goale, iar el e dus, dus.

Nu știi cât timp trece. Îngenunchez. În genunchi. Mă rog. *Dragă Doamne. Dragă Doamne. Dragă Doamne.* Copilul mi se răsucesce în pânțele. *Sst. Ascunde-te.*

Mă trezesc la spital. Henry e cu mine. Copilul e mort.

Șapte

Miercuri 28 decembrie 2000 (Henry are 33 și 37 de ani, Clare are 29)

HENRY: Stau în dormitorul nostru, în viitor. E noapte, dar lumina lunii imprimă camerei o claritate monocoloră suprarrealistă. Îmi țiue urechile, așa cum pătesc adesea în viitor. Mă uit la Clare și la mine însumi, dormind. E o senzație ca de moarte. Dorm ghemuit strâns, cu genunchii la piept, înfășurat în pături și cu gura întredeschisă. Aș vrea să mă ating. Aș vrea să mă țin în brațe, să mă privesc în ochi. Dar n-o să se întâmple asta: stau minute lungi și privesc complet absorbit la sinele meu adormit din viitor. În cele din urmă pășesc în vârful picioarelor către partea unde doarme Clare și îngenunchez. Am un profund și copleșitor sentiment al prezentului. Îmi poruncesc să uit de celălalt trup din pat ca să mă concentrez asupra lui Clare.

Ea se răsuțește, ochii i se deschid. Nu prea știe unde suntem. Nici eu.

Sunt copleșit de dorință, tânjesc să mă unesc cu Clare prin cea mai strânsă legătură cu putință, să fiu aici, acum. O sărut foarte ușor, îndelung, fără să mă gândesc la nimic. Amețită de somn, își mișcă mâna spre fața mea și, simțindu-i consistența, începe să se trezească. Acum e complet trează; își trece mâna peste brațul meu, o mângâiere. O dezvelesc cu grijă, ca să nu-l deranjez pe celălalt eu, de a cărui prezență Clare încă nu e conștientă. Mă întreb dacă nu cumva acestui sine al meu îi e imposibil să se trezească, dar decid să nu încerc să aflu. Mă întind deasupra lui Clare, acoperind-o toată cu trupul meu. Aș vrea s-o pot opri să-și întoarcă fața, dar o va face cât de curând. Pe când o penetrez, mă privește și mă gândesc că nu exist, dar o clipă mai târziu ea întoarce capul și mă vede. Scoate un țipăt, nu tare, și se uită din nou la mine, cel de deasupra ei, cel din ea. Apoi își amintește, acceptă, *e destul de ciudat, dar nu-i nimic*, și în momentul acesta o iubesc mai mult decât viața.

Luni 12 februarie 2001 (Henry are 37 de ani, Clare are 29)

HENRY: Clare s-a purtat ciudat toată săptămâna. E cu mintea în altă parte. De parcă îi distrage atenția ceva ce doar ea poate auzi, de parcă primește revelații de la Dumnezeu prin măsele ori încearcă să descifreze în minte mesaje rusești codificate transmise prin satelit. Când o întreb, se mulțumește să zâmbească și să dea din umeri. E atât de neobișnuit pentru Clare, încât intru în panică și încetez imediat s-o mai întreb.

Vin acasă de la serviciu într-o seară și doar uitându-mă la Clare îmi dau seama că s-a întâmplat ceva îngrozitor. Are o figură speriată și rugătoare. Se apropie de mine, se oprește și nu spune nimic. A murit cineva, îmi trece prin minte. Cine a murit? Tata? Kimy? Philip?

– Spune ceva, îi cer. Ce s-a întâmplat?

– Sunt gravidă.

– Cum să fii... (Chiar în timp ce rostesc asta, îmi dau seama exact cum anume.) Lasă, îmi aduc aminte.

Pentru mine, noaptea aceea a fost cu ani în urmă, dar pentru Clare au trecut doar câteva săptămâni. Eu veneam din 1996, când amândoi încercam cu disperare să concepem un copil, iar Clare nici nu se trezise de-a binelea. Mă blestem pentru prostia și neglijența mea. Clare așteaptă să spun ceva. Mă forțez să surâd.

– Surpriză mare.

– Mda.

Pare că stă să plângă. O iau în brațe, iar ea mă strânge cu putere.

– Speriată? îmi murmur întrebarea în părul ei.

– Îhî.

– N-ai mai fost speriată până acum.

– Până acum eram țicnită. Acum știu...

– Ce e.

– Ce se poate întâmpla.

Stăm așa și ne gândim la ce se poate întâmpla. Ezit.

– Am putea... – las fraza în suspensie.

– Nu. Nu pot.

Așa e. Clare nu poate. Catolicul, tot catolic.

– Poate va fi bine, spun. Un accident fericit.

Clare zâmbește și îmi dau seama că își dorește asta, că de fapt speră ca șapte să fie numărul nostru norocos. Mi se strânge gâtulejul și trebuie să mă întorc cu spatele.

Marți 20 februarie 2001 (Clare are 29 de ani, Henry are 37)

CLARE: Radioul cu ceas pornește la 7:46 și postul național mă anunță cu tristețe că undeva a fost un accident aviatic și că au murit optzeci și șase de oameni. Sunt sigură că mă număr printre ei. Jumătatea de pat a lui Henry e goală. Închid ochii și mă aflu într-un pat îngust de cabină, pe un pachebot transoceanic ce se leagănă pe marea zbuciumată. Oftez, mă târăsc încet din pat până în baie. Încă mai dau la boboci zece minute mai târziu, când Henry bagă capul pe ușă și mă întreabă dacă sunt bine.

– Grozav. Mai bine ca oricând.

El se cocoată pe marginea căzii. Aș fi preferat să n-am audiență în momentul ăsta.

– Ar trebui să mă îngrijorez? N-ai mai vomitat deloc până acum.

– Amit spune că e bine; așa trebuie, să vomit.

E ceva legat de faptul că trupul meu recunoaște copilul ca parte din mine, nu îl tratează ca pe un corp străin. Amit mi-a dat un medicament care li se dă celor care au făcut transplant de organe.

– Poate ar trebui pe ziua de azi să mai pun bine niște sânge pentru tine.

Amândoi avem grupa zero. Dau din cap afirmativ și vomit. Suntem însetați de sânge; el a avut nevoie până acum de două transfuzii, iar eu de trei, dintre care la una a fost nevoie de o cantitate de sânge uriașă. Mă așez un minut, apoi mă ridic clătinându-mă. Henry mă sprijină. Mă șterg la gură și mă spăl pe dinți. Henry se duce jos să prepare micul dejun. Deodată îmi vine o poftă copleșitoare de fulgi de ovăz.

– Fulgi de ovăz! urlu din capul scării.

– Bine!

Mă apuc să-mi perii părul. Reflecția din oglindă mă arată rozalie și rotunjoară. Credeam că femeile gravide ar trebui să strălucească. Eu nu strălucesc. În fine, măcar sunt în continuare gravidă și asta e tot ce contează.

Miercuri 19 aprilie 2001 (Henry are 37 de ani, Clare are 29)

HENRY: Am venit la cabinetul lui Amit Montague pentru ecografie. Eu și Clare am fost în același timp nerăbdători și nu prea dornici să facem ecografia. Am refuzat amniocenteza pentru că suntem convinși că am pierde copilul dacă am vâri spre el un ac lung și gros. Sarcina lui Clare are optsprezece săptămâni. Jumătatea drumului; dacă am putea îndoi timpul în jumătate chiar în momentul acesta, ca un test Rorschach⁽¹⁶⁰⁾, acesta ar fi pliul din mijloc. Trăim cu sufletul la gură, ne temem și să expirăm ca nu cumva să suflăm afară copilul prea devreme.

Stăm pe scaune în sala de așteptare alături de alte cupluri de viitori părinți, mame cu cărucioare și micuți de un an-doi care aleargă în toate părțile ciocnindu-se de lucruri. Mereu mă deprimă cabinetul doctorei Montague, pentru că ne-am petrecut foarte mult timp aici așteptând tensionați și ascultând știri proaste. Dar azi e altfel. Azi totul va fi bine.

O soră ne strigă numele. Intrăm din nou într-o sală de examinare. Clare se dezbracă și se suie pe masă, unde e unsă pe burtă și scanată. Tehnicianul urmărește monitorul. Amit Montague, care e înaltă, are un aer imperial și e din Marocul francez, urmărește monitorul. Eu și Clare ne ținem de mână. Și noi urmărim monitorul. Încet, imaginea se clădește bucată cu bucată.

Pe ecran e o hartă a vremii în lume. Sau o galaxie, un vârtej de stele. Sau un copil.

– *Bien joué, une fille*⁽¹⁶¹⁾, spune dr. Montague. Își sugă degetul. E foarte drăguță. Și foarte mare.

Eu și Clare expirăm. Pe ecran, o galaxie drăguță își sugă degetul. Cât ne uităm noi, ea își ia mâna de la gură.

– Zâmbește, spune dr. Montague.

Și noi la fel.

Luni 20 august 2001 (Clare are 30 de ani, Henry are 38)

CLARE: Copilul urmează să se nască peste două săptămâni și noi încă nu ne-am hotărât ce nume să-i dăm. De fapt, abia dacă am discutat asta; am tot evitat subiectul din superstiție, de parcă a-i da nume copilului ar determina Furiile s-o bage în seamă și s-o chinuiască.

Până la urmă Henry vine acasă cu o carte intitulată *Dicționarul numelor de botez*.

Stăm în pat. E abia 8:30 p.m. Și deja sunt ruptă. Stau întinsă pe o parte, cu burta ca o peninsulă, cu fața spre Henry, care stă și el întins pe o parte cu fața spre mine, cu capul proptit în palmă, iar cartea e pe pat între noi. Ne privim și zâmbim tensionați.

– Vreo idee? întreabă el, răsfoind cartea.

– Jane.

Se strâmbă.

– Jane?

– Îmi botezam toate păpușile și jucăriile Jane. Pe absolut toate.

Henry ridică privirea.

– Înseamnă *Darul lui Dumnezeu*.

– Mie îmi convine.

– Hai să alegem unul mai neobișnuit. Ce zici de Irette? Sau Jodotha? (Frunzărește cartea mai departe.) Uite unul ca lumea: Loololuluah. E „perlă” în arabă.

– Ce zici de Pearl?

Îmi imaginez copilul ca pe o minge albă netedă, iridescentă.

Henry urmărește coloanele cu degetul.

– Așa: „(latin) *Probabil o variantă pentru perula, cu referire la cea mai valoroasă formă a acestui produs al unei boli*”.

– Îh. Ce-i cu cartea asta?

O iau de la Henry și îl caut așa, de dragul jocului.

– „*Henry (teuton) Stăpânul casei; șeful sălașului.*”

Râde.

– Caută Clare.

– E doar o altă formă pentru „*Clara (latin) Ilustru, strălucit*”.

– E bine, spune Henry.

Dau paginile la întâmplare.

– Philomele?

– Asta-mi place. Dar cum rămâne cu diminutivele alea groaznice? Philly? Mei?

– *Pyrene (grecesc) Cu părul roșu.*

– Și dacă n-o să aibă părul roșu? întreabă Henry.

Se întinde peste carte, apucă în pumn câteva șuvițe din părul meu și le bagă în gură. I le trag din mână și îmi dau tot părul la spate.

– Credeam că știm tot ce e de știut despre copilul ăsta. În mod sigur Kendrick i-a făcut și testul pentru păr roșu.

Henry ia cartea înapoi și continuă.

– Yseult? Zoe? Îmi place Zoe. Zoe are multe posibilități.

– Ce înseamnă?

– *Viață*.

– Da, foarte bine. Pune semn acolo.

– Eliza, propune Henry.

– Elizabeth.

Henry se uită la mine și ezită.

– Annette.

– Lucy.

– Nu, spune el cu fermitate.

– Nu, cad și eu de acord.

– Ce ne trebuie, spune Henry, e un nou început. O pagină nescrisă. Hai să-i zicem Tabula Rasa.

– Hai să-i zicem Alb Titaniu.

– Blanche, Blanca, Bianca...

– Alba, spun eu.

– Ca în Ducesa de...?

– Alba DeTamble.

Mi se rostogolește în gură când îl rostesc.

– E drăguț, atâția iambi mititei pășind împreună... (Dă paginile.) „*Alba (latin) Alb. (provensal) Zori de zi*”. Hmm.

Se dă jos din pat cu multă trudă. Îl aud cotrobăind prin camera de zi; se întoarce după câteva minute cu volumul I din OED^[162], marele dicționar scos de Random House, și cu vechea și jerpelita mea *Encyclopedia Americana*, Partea I, litera A până la Annuals. „Cântec matinal al poezilor provensali... în onoarea amantelor lor. *Réveillés, à l'aurore, par le cri du guetteur, deux amants qui viennent de passer la nuit ensemble se séparent en maudissant le jour qui vient trop tôt; tel est le thème, non moins invariable que celui de la pastourelle, d'un genre dont le nom est emprunté au mot alba, qui figure parfois au début de la pièce. Et régulièrement à la fin de chaque couplet, où il forme refrain.*”^[163].

Ce trist. Ia să încercăm cu Random House. E mai bine. „Cetate albă pe un deal. Fortăreață.” Azvârle Random House din pat și deschide enciclopedia.

– Aesop, Age of Reason, Alaska... așa, aici, Alba. (Parcurge repede articolul.) O grămadă de orașe antice din Italia, acum dispărute. Și Ducele de Alba.

Oftez și mă întorc pe spate. Copilul se mișcă. Probabil dormea. Henry s-a apucat iar să cerceteze OED.

– Amour. Amorous. Armadillo. Bazooms. Dumnezeu, ce chestii se tipăresc în ziua de azi în lucrările de referință.

Își strecoară mâna pe sub cămașa mea de noapte și îmi mângâie încet burta întinsă. Copilul mă lovește cu putere chiar în locul unde e mâna lui Henry, care tresare și mă privește cu uimire. Mâinile lui pornesc să mișune, căutându-și calea prin teritorii cunoscute și necunoscute.

– Câți DeTamble poți să înghesui aici?

– A, întotdeauna e loc pentru încă unul.

– Alba, șoptește el.

– Un oraș alb. O fortăreață inexpugnabilă pe un deal alb.

– O să-i placă.

Henry îmi trage chiloții în jos și peste glezne. Îi aruncă lângă pat și se uită la mine.

– Cu grijă... îi spun.

– Cu foarte mare grijă, aprobă el, scoțându-și hainele.

Mă simt imensă, ca un continent pe o mare de perne și pături. Henry se încovoiaie peste mine din spate, se mișcă deasupra mea, un explorator desenând cu limba harta pielii mele.

– Încet, încet... Mi-e teamă.

– Un cântec cântat de trubaduri în zori... îmi șoptește intrând în mine.

– ... Pentru amantele lor, îi dau replica.

Cu ochii închiși, îl aud pe Henry ca din camera de alături:

– Exact... așa.

Și apoi:

– Da. *Da*.

Alba. Prezentare

Joi 16 noiembrie 2011 (Henry are 38 de ani, Clare are 40)

HENRY: Sunt la Galeriile Suprearealismului de la Institutul de Artă din Chicago, în viitor. N-am haine foarte potrivite; am reușit să pun mâna doar pe o haină de iarnă lungă și neagră de la garderobă și pe niște pantaloni din vestiarul unui paznic. Am reușit totuși să găsesc încălțări, care sunt întotdeauna cel mai greu de obținut. Așa că am de gând să umflu un portofel, să cumpăr un tricou de la magazinul muzeului, să iau masa, să mă uit la niște lucrări de artă, apoi să plec din clădirea asta și să mă lansez în lumea magazinelor și a camerelor de hotel. Habar n-am în ce timp mă aflu. Nu prea departe; îmbrăcămintea și tunsorile nu sunt prea diferite de cele din 2001. Sunt concomitent emoționat de micul meu sejur și tulburat pentru că în prezentul meu Clare e pe cale s-o nască pe Alba din clipă în clipă și vreau neapărat să fiu acolo, dar pe de altă parte asta e un crâmpeli de călătorie în viitor de o calitate neobișnuită. Mă simt puternic și foarte viu, mi-e foarte bine. Prin urmare stau retras într-o încăpere întunecoasă plină de cutiile lui Joseph Cornell^[164], luminate cu spoturi, supraveghind un grup de școlari care umblă în urma unui ghid, cărând după ei niște scăunele pe care se așază ascultători de câte ori li se spune să se oprească.

Studiez grupul. Ghidul e genul obișnuit: o femeie dichisită, pe la cincizeci de ani, cu părul de un blond imposibil și cu pielea feței bine întinsă. Profesoara, o tânără veselă, rujată cu bleu-pal, stă în spatele stolului de elevi, pregătită să disciplineze pe oricine ar lua-o razna. Pe mine mă interesează elevii. Toți au cam zece ani sau pe acolo, clasa a cincea, așa zice. E o școală catolică, pentru că toți poartă haine identice, tartan verde în cazul fetelor, bleumarin pentru băieți. Sunt atenți și politicoși, dar nu emoționați. Păcat; așa fi zis despre Cornell că e perfect pentru copii. Ghidul pare a crede că sunt mai mici decât în realitate; le vorbește de parcă ar fi copilași de grădiniță. Pe rândul din spate e o fată care pare mai implicată decât ceilalți. Nu-i văd fața. Are părul negru, lung și cârlionțat și o rochie de culoare

albastru-păun, care o diferențiază de colegii ei. De câte ori ghidul pune o întrebare, fata asta ridică mâna să răspundă, dar ghidul nu o pune niciodată să vorbească. Mi-e clar că fata a început să se sature de chestia asta..

Ghidul vorbește despre cutiile-*Aviarii* ale lui Cornell. Toate sunt pustii și mohorâte, multe dintre ele au interiorul vopsit în alb, au stîngii și găuri ca orice căsuță pentru păsări, iar în unele sunt poze cu păsări. Sunt cele mai austere și mai dezolante lucrări ale lui, lipsite de bizareria seturilor *Baloane de Săpun* sau de romantismul cutiilor *Hotel*.

– De ce credeți că a creat dl Cornell aceste cutii?

Ghidul scrutează cu agerime grupul de copii în căutarea unui răspuns, ignorând-o pe fata în albastru-păun, care își flutură mâna de parcă ar avea coree Sydenham^[165]. Un băiat din față spune timid că probabil artistului îi plăceau păsările. Pentru fată e prea de tot. Se scoală în picioare cu mâna sus.

– Da? rostește ghidul cu jumătate de gură.

– A creat cutiile pentru că se simțea singur. N-avea pe cine să iubească și a făcut cutiile ca să le iubească pe ele, iar oamenii să știe de existența lui, și fiindcă păsările sunt libere și cutiile sunt ascunzători în care păsările să se simtă în siguranță, și a vrut să fie liber și în siguranță. Cutiile sunt pentru el, ca să fie și el o pasăre.

Și se așază la locul ei.

M-a spart cu răspunsul ăsta. E un copil de zece ani care poate intra în empatie cu Joseph Cornell. Nici ghidul, nici ceilalți elevi nu știu cum să reacționeze, dar profesoara, care în mod evident e obișnuită cu ea, spune:

– Mulțumesc, Alba, foarte perspicace.

Ea se întoarce și îi zâmbește recunoscătoare profesoarei, și atunci îi văd fața și îmi dau seama că mă uit la fiica mea. Din galeria alăturată, unde mă aflu, fac câțiva pași în față ca să mă uit la ea, ca să o văd, mă vede și ea și se luminează la față, sare în picioare, dărmă scăunelul pliant pe care stătea și aproape că nici nu-mi dau seama când mă trezesc cu ea în brațe, ținând-o strâns, îngenunchind în fața ei și înconjurând-o cu brațele, în vreme ce ea rostește fără oprire „Tati”.

Toată lumea se uită la noi cu gura căscată. Profesoara se apropie grăbită.

– Alba, cine e? Domnule, cine sunteți?

– Sunt Henry DeTamble, tatăl Albei.

– Ele tati!

Profesoara dă din mâini mai-mai să le rupă.

– Domnule, tatăl Albei a murit.

Am rămas fără cuvinte. Dar Alba, fiică a mea, ține situația sub control.

– A murit, îi spune profesoarei. Dar nu e *încontinuu* mort.

Îmi revin în simțiri.

– E cam greu de explicat...

– E un PCA, spune Alba. Ca mine.

Ceea ce pare a suna foarte logic pentru profesoară, deși pentru mine n-are niciun înțeles. Profesoara e puțin cam palidă pe sub machiaj, dar pare plină de înțelegere. Alba mă strânge de mână. Zi ceva, vrea să spună.

– A, domnișoară...

– Cooper.

– Domnișoară Cooper, nu s-ar putea ca eu și Alba să stăm aici de vorbă câteva minute? Nu ne vedem prea des.

– Păi... Eu tocmai... noi suntem într-o excursie... grupul... Nu vă pot lăsa să luați pur și simplu copilul din grup și nici nu știu exact dacă *sunteți* domnul DeTamble, știți...

– Hai s-o sunăm pe mama, spune Alba.

Fuge la ghiozdanul ei și smulge din el un telefon mobil. Apasă o tastă și aud telefonul sunând, moment în care îmi dau seama imediat că sunt niște posibilități aici; cineva răspunde, iar Alba spune:

– Mama? Sunt la Institutul de Artă... Nu, sunt bine... Mama, tati e aici! Spune-i domnișoarei Cooper că e chiar tati, da? Îhî, bine, pa!

Îmi întinde telefonul. Ezit, încercând să-mi revin în minți.

– Clare? (Se aude cum cineva trage brusc aer în piept.) Clare?

– *Henry!* O, Doamne, nu-mi vine să cred! Vino acasă!

– O să încerc...

– Din ce timp vii?

– Din 2001. Chiar înainte să se nască Alba.

Îi zâmbesc Albei. Ea se lipește de mine, ținându-mă de mână.

– Poate ar trebui să vin eu acolo?

– Ar dura mai puțin. Ascultă, ai putea să-i spui profesoarei că sunt chiar eu?

– Sigur... unde te găesc?

– La lei. Vino cât de repede poți, Clare. N-o să mai fiu aici multă vreme.

– Te iubesc.

– Te iubesc, Clare.

Ezit, apoi îi dau telefonul domnișoarei Cooper. Ea și Clare au o scurtă conversație în care Clare reușește cumva să o convingă să mă lase s-o iau pe Alba până la intrarea în muzeu, unde va veni și ea să ne întâlnească. Îi mulțumesc domnișoarei Cooper, care s-a purtat atât de grațios într-o situație stranie, apoi eu și Alba ieșim mână în mână din Aripa Morton, coborâm scara spiralată și intrăm la ceramica din China. Mintea îmi lucrează cu viteză. Ce s-o întreb mai întâi?

– Mulțumesc pentru înregistrările video. Mi le-a dat mama de ziua mea. (Ce înregistrări?) Mă descurc cu Yale și cu Master și lucrez la Walters.

Încuietori. Învăță să spargă încuietori.

– Grozav. Continuă să înveți. Ascultă, Alba...

– Tati?

– Ce e un PCA?

– Persoană crono-afectată.

Ne așezăm pe o bancă din fața unui dragon de porțelan de pe vremea dinastiei Tang. Alba stă cu fața la mine, cu mâinile în poală. Arată exact ca mine la zece ani. Cu greu pot crede toate astea. Alba nici nu s-a născut încă, și iat-o aici, Atena răsărită gata coaptă. Îi vorbesc fără ocolișuri.

– Știi, e prima dată când te întâlnesc.

Alba zâmbește.

– Bună ziua, ce mai faci?

E copilul cu cea mai mare stăpânire de sine pe care l-am cunoscut vreodată. O cercetez din priviri: unde e Clare în copilul ăsta?

– Ne vedem des?

Ea stă să se gândească.

– Nu. A trecut cam un an. Te-am văzut de câteva ori când aveam opt ani.

– Câți ani aveai când am murit?

Îmi țin respirația.

– Cinci.

Isuse. Nu fac față la așa ceva.

– Îmi pare rău! Ar fi trebuit să nu spun asta?

Alba e plină de remușcări. O trag spre mine și o îmbrățișez.

– Nu-i nimic. Eu am întrebat, nu? (Trag aer adânc în piept.) Cum îi merge lui Clare?

– E bine. Tristă.

Asta mă rupe. Îmi dau seama că nu vreau să mai știu nimic.

– Dar tu? Cum e la școală? Ce înveți?

Alba surâde larg.

– Nu învăț cine știe ce la *școală*, dar citesc totul despre instrumentele timpurii și despre Egipt, și citim *Lord of the Rings*^[166] eu și mama, și învăț un tango de Astor Piazzolla^[167].

La zece ani? Cerule.

– Vioară? Cine e profesorul tău?

– Bunul.

Pentru o clipă, mă gândesc că se referă la bunicul meu, dar pe urmă îmi dau seama că e vorba de tata. Asta-i grozav. Dacă tata își petrece timpul cu Alba, atunci chiar e talentată.

– Ești talentată?

Ce întrebare nesimțită.

– Da. Sunt *foarte* talentată.

Slavă Domnului.

– Eu n-am avut niciodată talent la muzică.

– Asta spune și Bunul, spune ea și chicotește. Dar îți place muzica.

– Ador muzica. Doar că nu pot să cânt eu.

– Am auzit-o pe bunica Annette cântând. Era *atât* de frumoasă.

– Ce înregistrare?

– Am văzut-o de-adevăratelea. La Teatrul Liric. Cânta *Aida*.

E un PCA, ca mine. Oh, rahat.

– Călătorești în timp.

– Sigur. (Are un zâmbet fericit.) Mama zice mereu că tu și cu mine suntem exact la fel. Dr. Kendrick zice că sunt supradotată.

– Cum așa?

– Uneori pot să mă duc unde și când vreau eu.

Pe fața ei se citește automulțumirea; cât o invidiez.

– Poți să nu pleci deloc dacă nu vrei să pleci?

– Ei, nu. (Pare jenată.) Dar îmi place. Uneori nu e *convenabil*, dar... e *interesant*, știi?

Da, știu.

– Vino să mă vizitezi, dacă poți să mergi în orice timp vrei.

– Am încercat. Te-am văzut o dată pe stradă; erai cu o femeie blondă. Dar păreai cam ocupat.

Alba roșește și dintr-o dată îmi răsare în ochi Clare, doar pentru o fracțiune de secundă.

– Era Ingrid. Mă întâlneam cu ea înainte s-o cunosc pe mama ta.

Mă întreb ce făceam oare, eu și Ingrid, în momentul acela, de s-a simțit Alba atât de jenată; simt o împunsătură de regret că i-am lăsat așa o impresie proastă acestei fetei sobre și adorabile.

– Apropo de mama ta, ar trebui să ieșim în față s-o așteptăm.

M-a reapucat sunetul acela ca un scâncet strident și nu pot decât să sper că va ajunge Clare aici înainte să dispar. Ne ridicăm de pe bancă și ne îndreptăm repede spre scările de la intrare. E sfârșit de toamnă și Alba nu are haina pe ea, așa că o învelesc și pe ea cu poala paltonului meu. Mă sprijin de lespede de granit pe care e pus unul dintre lei, cu fața spre sud, iar Alba se sprijină de mine, învelită în haina mea, lipită de pieptul meu gol, de la nivelul căruia scoate doar fața afară. E o zi ploioasă. Traficul alunecă pe Michigan Avenue. Mă simt îmbătat de dragostea copleșitoare pe care o simt pentru acest copil uimitor, care s-a lipit de mine de parcă îmi aparține, de parcă nu ne vom mai despărți niciodată, de parcă avem tot timpul din lume. Mă agăț cu toată puterea de clipa aceasta, luptându-mă cu oboseala și cu forța ce mă trage către prezentul meu. Lasă-mă să stau, îmi implor trupul, pe Dumnezeu, Tatăl Timp, Moș Crăciun, pe oricine care mă va fi ascultând

acum. Lasă-mă doar s-o văd pe Clare, și o să vin de bunăvoie.

– Uite-o pe mama, spune Alba.

O mașină albă, necunoscută mie, accelerează în direcția noastră. Oprește aproape de intersecție și Clare sare din ea, lăsând-o chiar acolo, să blocheze traficul.

– Henry!

Încerc să alerg spre ea, pentru că ea aleargă, dar mă prăbușesc pe scări și întind mâinile spre Clare; Alba se ține de mine și țipă ceva, Clare e la doar un metru de mine și cu un ultim efort de voință o privesc pe Clare, care pare atât de departe, și rostesc cât de clar pot „Te iubesc”, apoi dispar. La naiba. *La naiba.*

7:20 p.m. Vineri 24 august 2001 (Clare are 30 de ani, Henry are 38)

CLARE: Stau întinsă pe șezlongul rablagit din curtea din spate, cu cărți și reviste aruncate peste tot în jurul meu și cu un pahar de limonadă băută pe jumătate și deja diluată de cuburile de gheață topite în ea. Începe să se mai răcorească. Mai devreme erau treizeci de grade; acum bate o briză, iar cicadele își cântă cântecul de sfârșit de vară. Cincisprezece avioane au trecut pe deasupra mea în drum spre O'Hare dinspre locuri necunoscute. Burta mi se conturează înaintea mea, ancorându-mă în locul ăsta. Henry e dus de la ora opt a dimineții de ieri și încep să mă tem. Dacă intru în travaliu și el nu e aici? Dacă nasc și el tot nu se întoarce? Dacă e rănit? Dacă e mort? Dacă mor eu? Gândurile astea se fugăresc prin mintea mea precum acele blănuri ciudate pe care doamnele în vârstă le purtau în jurul gâtului cu coada înfiptă în gură, tot învârtindu-le până ce nu mai suportam să le mai văd. De obicei îmi place să-mi duc îngrijorările într-un vârtej de activități; îmi fac griji pentru Henry în timp ce curăț atelierul sau bag nouă tururi de rufe la mașina de spălat sau trag trei topuri de hârtie. Dar acum zac aici, în curte, trasă la țarm de burta mea, în soarele de la începutul serii, pe când Henry e dus pe undeva... și face orice va fi făcând. Of, Doamne. Adu-l înapoi. Acum.

Dar nu se întâmplă nimic. Domnul Panetta intră cu mașina pe alee și se aude ușa garajului său scrâșnind când se deschide, apoi la închidere. Pe stradă trece o

dubă de înghețată Good Humor. Licuricii își încep parangheliile de seară. Dar nici urmă de Henry.

Mi s-a făcut foame. O să mor de foame în curtea din spate pentru că Henry nu e aici să prepare cina. Alba se tot agită și mă gândesc să mă ridic și să mă duc la bucătărie să-mi fac ceva de mâncare. Dar apoi mă hotărâsc să fac la fel ca întotdeauna când Henry nu e prin preajmă să mă hrănesc. Mă scol încet, în etape, și intru în casă ca anesteziată. Îmi iau geanta, aprind câteva lumini, ies și încui ușa. E bine să te miști. Din nou mă surprinde – și sunt surprinsă că mă surprinde – că sunt atât de uriașă doar într-o singură parte a corpului, precum cineva a cărui operație estetică n-a mers bine, precum acele femei din triburile africane a căror idee de frumusețe presupune gâtlejuri, buze sau lobi ai urechilor extrem de alungite. Contrabalansez greutatea Albei și, în dansul acesta de gemene siameze, mă îndrept către restaurantul Opart Thai.

În restaurant e răcoare și aglomerație. Sunt condusă la o masă de la geamul din față. Comand pachetele de primăvară și Pad Thai cu tofu, feluri prietenoase și lipsite de riscuri. Beau un pahar întreg de apă. Alba mă apasă pe vezică; mă duc la toaletă, iar la întoarcere mâncarea e pe masă. Mănânc. Îmi imaginez conversația pe care aș avea-o cu Henry dacă ar fi aici. Mă întreb unde ar putea fi. Îmi scotocesc prin memorie, încercând să-l potrivesc pe Henry care a dispărut ieri pe când își pune pantaloni cu vreun Henry pe care l-am văzut în copilărie. E pierdere de vreme; pur și simplu va trebui să aștept să-mi povestească El Însuși. Poate s-a întors. Abia mă stăpânesc să n-o rup la fugă din restaurant ca să verific. Sosește felul principal. Storc lămâie verde peste tăieței și-i basculez în gură. Mi-o închipui pe Alba, mică și rozalie, încovrigată în interiorul meu, mâncând Pad Thai cu niște bețișoare mici și delicate. Mi-o închipui având păr lung și negru și ochi verzi. Zâmbește și spune „Mulțumesc, mama”. Și eu zâmbesc și îi spun „Cu plăcere, cu foarte mare plăcere”. Are acolo cu ea un animăluț de pluș pe nume Alfonso. Alba îi dă lui Alfonso puțin tofu. Termin de mâncat. Stau câteva minute să mă odihnesc. La masa de alături cineva aprinde o țigară. Plătesc și plec.

Pășesc greoi pe Western Avenue. O mașină plină de adolescenți portoricani țipă ceva la mine, dar nu aud ce. Înapoi la ranch, mă caut de chei, când Henry deschide ușa și spune:

– Slavă Domnului – și se repede să mă strângă în brațe.

Ne sărutăm. Sunt atât de ușurată să-l văd, încât îmi ia câteva minute bune să-mi dau seama că și el e extrem de ușurat să mă vadă.

– Unde ai fost? mă interoghează Henry.

– La Opart. Tu unde ai fost?

– N-ai lăsat niciun bilet, am venit acasă și nu erai și am crezut că ești la spital. Așa că am sunat acolo, dar mi-au zis că nu ești...

Mă apucă râsul și nu mă mai pot opri. Henry e perplex. Când reușesc să vorbesc, îi spun:

– Acum știi și tu cum e.

Zâmbește.

– Îmi pare rău. Dar pur și simplu... nu știam unde ești și am cam intrat în panică. Am crezut că am ratat nașterea.

– Dar unde ai fost?

Henry zâmbește cu gura până la urechi.

– Stai să auzi! Doar o clipă. Hai să stăm jos.

– Hai să ne întindem. Sunt frântă.

– Ce făcuși toată ziua?

– Am zăcut și eu.

– Biata Clare, nu-i de mirare că ești ostenită.

Mă duc în dormitor, dau drumul la aerul condiționat și trag draperiile. Henry o ia spre bucătărie, de unde apare după câteva minute cu ceva de băut. Mă întind în pat și primesc bere de ghimbir; Henry își azvârle pantofii din picioare și mi se alătură cu o bere în mână.

– Spune tot.

– Păi. (Ridică o sprânceană și deschide gura, apoi o închide.) Nu știu cum să încep.

– De-a dreptul.

– Trebuie să încep prin a spune că ăsta e de departe cel mai ciudat lucru care mi s-a întâmplat vreodată.

– Mai ciudat decât relația noastră?

– Da. Adică aia a fost destul de firească, un băiat cunoaște-o fată...

– Mai ciudat decât să te tot uiți la nesfârșit la mama ta cum moare?

– Ei, aia deja a devenit o rutină oribilă. E un vis urât pe care îl am din când în când. Nu, asta a fost de-a dreptul suprarealist. (Își trece mâna peste burta mea.) Am mers în viitor, și eram cu adevărat acolo, știi, intrasem forțos, și am dat peste fetița noastră.

– O, Doamne. Mă faci geloasă. Dar ce grozav!

– Daa. Avea vreo zece ani. Clare, e uimitoare... e isteată, are talent la muzica și... foarte sigură pe ea, nimic n-o descumpănește.

– Cum arată?

– Ca mine. O versiune a mea feminină. Adică e frumoasă, are ochii tăi, dar în principiu seamănă foarte mult cu mine: păr negru, ten deschis, câțiva pistrui, are gura mai mică decât o aveam eu la vârsta aia și n-are urechile clăpăuge. Avea păr lung și cârlionțat și mâinile mele, cu degete lungi, și e înaltă... Era ca o pisică tânără.

Perfect. Perfect.

– Mi-e teamă că genele mele și-au făcut de cap cu ea... Totuși semăna cu tine la personalitate. Era cea mai uluitoare prezență... Am văzut-o într-un grup de elevi la Institutul de Artă, vorbea despre cutiile-*Aviarii* ale lui Joseph Cornell și a zis despre el ceva sfâșietor... și într-un fel *știam cine e*. Și ea m-a recunoscut.

– Păi, te cred și eu.

Trebuie să-l întreb.

– Și ea... e...?

Henry ezită.

– Da, rostește în cele din urmă. Și ea.

Tăcem amândoi.

– Da, știu, spune mângâindu-mă pe față.

Îmi vine să plâng.

– Clare, părea fericită. Am întrebat-o... a zis că-i place. (Zâmbește.) A zis că *e interesant*.

Râdem amândoi, la început puțin mânăniți, apoi mă apucă și râdem de-a binelea, până ne dor mușchii feței, până încep să ne curgă lacrimi pe obraji. Pentru că, desigur, chiar *este interesant*. *Foarte interesant*.

Zi de naștere

*Miercuri 5 septembrie – joi 6 septembrie 2001
(Henry are 38 de ani, Clare are 30)*

HENRY: Clare s-a învățat toată ziua prin casă ca un tigru. Are contracții cam la douăzeci de minute.

– Încearcă să dormi puțin, îi spun, iar ea se întinde în pat câteva minute, apoi se scoală iar.

La două dimineața adoarme în sfârșit. Mă întind lângă ea, treaz, veghindu-i respirația, ascultând micile sunete nervoase pe care le scoate și jucându-mă cu părul ei. Sunt îngrijorat, deși știu, deși am văzut cu ochii mei că și ea va fi bine, și Alba va fi bine. Clare se trezește la 3:30.

– Vreau să merg la spital, îmi spune.

– Poate ar trebui să chemăm un taxi. E îngrozitor de târziu.

– Gomez a zis să sunăm indiferent la ce oră.

– Bine.

Formez numărul lui Gomez și Charisse. Telefonul sună de șaisprezece ori, apoi Gomez răspunde cu o voce ca de pe fundul mării.

– Mda?

– Hei, tovarășe. E vremea.

El mormăie ceva ce sună a „terebentină”. Apoi Charisse ia receptorul și îmi spune că sunt pe drum spre noi. Închid și sun la dr. Montague, lăsându-i un mesaj pe robot. Clare e pe brânci, legănându-se înainte și înapoi. Mă așez pe podea lângă ea.

– Clare?

Ridică privirea spre mine fără să se oprească din legănat.

– Henry... de ce ne-am hotărât să mai facem asta o dată?

– Se presupune că atunci când se termină îți dau un copil și te lasă să-l păstrezi.

– A, da.

Cincisprezece minute mai târziu ne urcăm în Volvo-ul lui Gomez. Căscând, Gomez mă ajută s-o aranjez pe Clare pe bancheta din spate.

– Nici să nu te gândești să-mi îneci mașina în lichid amniotic, îi spune afabil.

Charisse fuge înăuntru și aduce saci de gunoi cu care acoperă bancheta. Sărim în mașină și pornim. Clare se sprijină de mine și mă apucă strâns de mâini.

– Nu mă părăsi, îmi spune.

– Nu te părăsesc, îi răspund, întâlnind privirea lui Gomez în oglinda retrovizoare.

– Doare, spune Clare. Of, Doamne, doare.

– Gândește-te la altceva. Ceva drăguț, o sfătuiesc.

Gonim pe Western Avenue către sud. Traficul e aproape zero.

– Spune-mi...

Caut prin memorie și scot cel mai recent sejur al meu în copilăria lui Clare.

– Îți aduci aminte de ziua când ne-am dus la lac, când aveai doisprezece ani? Ne-am dus să înotăm și mi-ai povestit cum ți-a venit ciclul?

Clare mă strânge de mâini cu o forță în stare să-mi rupă oasele.

– Așa am făcut?

– Mda, erai cam jenată, dar și foarte mândră de tine... Aveai bikini cu roz și verde și niște ochelari de soare galbeni cu inimioare încastrate în rame.

– Îmi aduc aminte... ah! Of, Henry, doare, doare!

– Haide, Clare, spune Charisse întorcându-se, doar te apasă copilul pe șira spinării, trebuie să te întorci, da?

Clare încearcă să-și schimbe poziția.

– Am ajuns, spune Gomez, cotind spre zona din fața Secției Urgențe.

– Am scurgeri, spune Clare.

Gomez oprește mașina, sare afară și o scoatem ușurel pe Clare. Face doi pași și i se rupe apa.

– Bună sincronizare, pisi, îi spune Gomez.

Charisse fuge înainte cu hârtiile, iar eu și Gomez o sprijinim pe Clare cătinel prin Secția urgențe, apoi pe coridorul lung până la obstetrică. Ea rămâne în picioare, sprijinită de pupitrul asistentelor, în timp ce ele, indiferente, îi pregătesc o cameră.

– Nu mă părăsi, șoptește Clare.

– Nu te părăsesc, îi spun iar.

Aș fi vrut să fiu sigur de asta. Mi-e frig și simt o ușoară greață. Clare se întoarce și se sprijină de mine. O cuprind cu brațele. Copilul e o rotunjime tare între noi. *Ieși afară, ieși afară, oriunde-ai fi.* Clare gâfâie. O soră

blondă și grasă vine să ne spună că e gata camera. Ne bulucim cu toții. Clare se lasă imediat în patru labe pe podea. Charisse se apucă să sorteze lucrurile, hainele în dulap, obiectele de toaletă în baie. Eu și Gomez stăm și ne uităm neputincioși la Clare. Ea geme. Noi ne uităm unul la altul. Gomez dă din umeri.

– Hei, Clare, spune Charisse, ce-ai zice să faci o baie? O să te simți mai bine în apă caldă.

Clare aprobă dând din cap. Charisse gesticulează spre Gomez în semn de *uș!*

– Cred că mă duc să fumez o țigară, spune Gomez și pleacă.

– Să rămân? o întreb pe Clare.

– Da! Nu pleca, stai aici să te pot vedea.

– Bine.

Intru în baie să dau drumul la apă. Băile de spital îmi dau fiori. Întotdeauna miros a săpun ieftin și a carne bolnavă. Răsucesc robinetul și aștept să se încălzească apa.

– Henry! Ești acolo? strigă Clare.

Bag capul pe ușă.

– Sunt aici.

– Aici să stai, poruncește Clare, iar Charisse îmi ia locul în baie.

Clare scoate un sunet pe care nu l-am mai auzit niciodată la vreo ființă umană, un geamăt de agonie profund și deznădăjduit. Ce i-am făcut? Mă gândesc la Clare cea de la vârsta de doisprezece ani, răzătoare și plină de nisip ud, pe pătură, la plajă, purtând primii ei bikini. Of, Clare, îmi pare rău, îmi pare rău. Intră o soră mai în vârstă, de culoare, care îi verifică lui Clare cervixul.

– Fată cuminte, gângurește ea la Clare. Șase centimetri.

Clare dă din cap, zâmbește, apoi face o grimasă. Se ține strâns de burtă și se îndoaie, gemând tare. Eu și sora o ținem. Clare icnește căutând aer, apoi se pune pe țipăt. Amit Montague intră în cameră și se grăbește spre ea.

– Puiule, puiule, puiule, șșt...

Sora îi dă doctoriței Montague o mulțime de informații care nu înseamnă nimic pentru mine. Clare suspină. Îmi dreg vocea și rostesc ca un croncănit:

– N-ar fi bună o epidurală?

– Clare?

Clare dă din cap aprobator. În cameră încep să se înghesuie oameni cu tuburi, ace și mașinării. Mă așez și o iau de mână pe Clare, privindu-i fața. E întinsă pe o parte, scâncește și are fața udă de sudoare și lacrimi; anestezistul atâră o perfuzie și îi introduce un ac în șira spinării. Dr. Montague o examinează și privește încruntată la monitorul fetal.

– Ce nu-i în regulă? o întreabă Clare. Ceva nu e-n regulă.

– Ritmul inimii e foarte rapid. E speriată micuța ta. Trebuie să te calmezi, Clare, ca să se poată calma și copilul, da?

– *Mă doare atât de tare.*

– Asta pentru că e foarte mare.

Vocea lui Amit Montague e joasă, mângâietoare. Anestezistul, un tip voinic, cu mustață pleoștită, mă privește plictisit pe deasupra trupului lui Clare.

– Dar acum, continuă dr. Montague, îți dăm un mic cocteil, puțin narcotic, puțin analgezic, în curând te vei relaxa și se va relaxa și copilul, da?

– Da, aprobă Clare dând din cap.

Dr. Montague zâmbeste.

– Iar tu, Henry, cum te simți?

– Nu foarte relaxat.

Încerc să zâmbesc. Mi-ar prinde bine și mie ce i-or da acolo lui Clare. Încep să văd puțin dublu. Respir profund și îmi trece.

– E mai bine, vezi? spune dr. Montague. E ca un nor care trece pe deasupra, durerea dispare, o ducem undeva și o lăsăm pe marginea drumului, singură, iar tu și micuța sunteți tot aici, da? E plăcut aici, nu ne grăbim, n-avem niciun motiv să ne grăbim...

Chipul lui Clare s-a detensionat. Privirea îi e fixată pe dr. Montague. Mașinăriile scot bipuri. Camera e slab luminată. Afară, răsare soarele. Dr. Montague supraveghează monitorul fetal.

– Spune-i că ești bine și o să fie și ea bine. Cântă-i ceva, da?

– Alba, e în regulă, spune Clare încet, apoi ridică privirea spre mine. Zi poezia cu iubiții pe covor.

Întâi rămân prostit, dar apoi îmi amintesc. Mă jenez să recit Rilke în fața tuturor acestor oameni, dar încep:

– *Engel! Es wäre ein Platz, den wir nicht wissen...*

– Spune-o în engleză, mă întrerupe Clare.

– Pardon.

Îmi schimb poziția, astfel încât acum stau lângă burta lui Clare, cu spatele la Charisse, la soră și la doctoriță. Îmi strecur mâna pe sub bluza ei, întinsă la nasturi. Simt conturul Albei prin pielea fierbinte a lui Clare.

– Îngere! îi spun lui Clare, de parcă am fi în patul nostru de acasă, de parcă am fi stat treji toată noaptea cu scopuri mai puțin importante.

*Îngere: ar fi un loc, pe care nu-l știm, și-acolo,
pe covor indicibil, amanții, care-aici n-ajung
niciodată*

*la deplină pricepere, își arată temerarele lor
înalte figuri ale-avântului inimii,
turnurile lor din plăcere, scările
lor care de mult, acolo unde nicicând n-a fost sol,
se sprijină numai una pe alta, vibrând – și pot
în fața spectatorilor din jur, sumedenia de morți fără
grai:*

*Oare-și aruncă aceștia ultimele, mereu agonisite,
mereu ascunse, necunoscute de noi, veșnic
prețioasele monede ale norocului, la picioarele
perechii ce-n sfârșit zâmbește cu adevărat pe alinatul
covor?* ⁽¹⁶⁸⁾

– Așa, spune dr. Montague, închizând monitorul. Toată lumea e liniștită.

Ne zâmbește radios tuturor și iese urmată de soră. Prind întâmplător privirea anesteziștului, care exprimă fără urmă de îndoială: *Ce soi de păsărică mai ești și tu?*

CLARE: Se ridică soarele pe cer, iar eu zac amorțită în patul ăsta străin din camera asta roz, iar undeva în țara străină care e uterul meu Alba se târăște către casă, ori se îndepărtează de casă. Durerea s-a dus, dar știu că nu e departe, că stă bosumflată undeva într-un colț sau sub pat și va sări de acolo când mă aștept mai puțin. Contracțiile vin și trec, îndepărtate, înăbușite ca sunetul unor clopoței în ceață. Henry s-a lungit lângă mine.

Oamenii vin și pleacă. Îmi vine să vomit, dar n-o fac. Charisse îmi dă așchii de gheață armată dintr-un pahar de carton; are gust de zăpadă învechită. Mă uit la tuburi și la luminile roșii care clipesc și mă gândesc la mama. Inspir profund. Henry mă urmărește cu privirea. Are un aer tensionat și nefericit. Încep să mă îngrijorez iar că va dispărea.

– E în regulă, îi spun.

El dă din cap. Mă mângâie pe burtă. Transpir. E tare cald aici. Sora vine să mă verifice. Amit vine să mă verifice. Într-un fel sunt singură cu Alba în mijlocul tuturor. *E în regulă*, îi spun și ei. *Te descurci bine, nu mă rănești*. Henry se ridică și începe să se plimbe prin cameră până îl rog să înceteze. Mă simt de parcă toate organele mi se transformă în făpturi, fiecare cu planurile ei, cu scopurile ei. Alba forează prin mine cu capul înainte, un escavator din carne și oase săpând în carnea și oasele mele, adâncindu-mi străfundurile. Mi-o închipui înotând prin mine, mi-o închipui căzând într-un iaz cuprins de nemișcarea matinală, despicând apa în cădere. Îmi imaginez fața ei, vreau să-i văd fața. Îi spun anesteziștului că vreau să simt ceva. Încetul cu încetul, amorțeala cedează și durerea revine, dar acum e un alt fel de durere. E o durere suportabilă. Timpul trece.

Timpul trece și durerea începe să alunece înăuntru și în afară, parcă ar fi o femeie la masa de călcat, trecând cu fierul peste o față de masă albă, înainte și înapoi, înainte și înapoi. Amit intră și spune că e vremea, e vremea să mă duc la sala de nașteri. Sunt rasă și curățată, mutată pe o targă și împinsă pe holuri. Privesc tavanul holurilor derulându-se deasupra mea, eu și Alba ne rostogolim spre punctul de întâlnire, iar Henry merge pe lângă noi. În sala de nașteri totul e verde și alb. Îmi miroase a detergent, îmi amintește de Etta și o vreau pe Etta lângă mine, dar ea e la Meadowlark, și mă uit la Henry, care poartă echipament chirurgical, și mă întreb de ce suntem aici când ar trebui să fim acasă, apoi o simt pe Alba ca pe un val care se tălăzuiește grăbit și împing fără să mă gândesc, apoi repetăm, și încă o dată, e ca un joc, ca un cântec. Cineva spune *Hei, unde a plecat tatăl?* Privesc în jur, dar Henry s-a dus, nu e nicăieri în preajmă, și îmi spun naiba să-l ia, ba nu, nu-mi doresc asta, Doamne, dar iese Alba, iese, și atunci îl

văd pe Henry, apare împleticindu-se în fața ochilor mei, dezorientat și dezbrăcat, dar aici, e aici! Amit spune *Sacre Dieu!* apoi *Ah, i se vede capul*, iar eu împing și țeasta Albei iese la iveală, întind mâna acolo să-i ating capul, capul său delicat, alunecos și catifelat, și împing, și împing, iar Alba se rostogolește în brațele lui Henry și cineva rostește *Ah!* sunt golită și eliberată și aud un sunet ca o înregistrare veche de pe un disc de vinil când așezi acul pe pista greșită, apoi Alba țipă și deodată e aici, cineva mi-o pune pe burtă și mă uit în jos la fața ei, fața Albei, care e atât de roz și plină de cute, părul îi e atât de negru, ochii ei caută orbește, întinde mâinile, apoi se trage în sus spre pieptul meu și se oprește, extenuată de efort, de tot pur și simplu.

Henry se apleacă asupra mea, o atinge pe frunte și spune „Alba”.

Mai târziu:

CLARE: E seara primei zile a Albei pe acest pământ. Stau întinsă în patul din camera de spital, înconjurată de baloane, ursuleți și flori, cu Alba în brațe. Henry șade turcește la capătul patului, fotografiindu-ne. Alba tocmai a terminat de luat masa și scoate bule de colostru printre buzele ei micuțe, apoi adoarme, un sac moale și cald de piele și lichid lipit de cămașa mea de noapte. Henry termină rola de film și o scoate din aparat.

– Hei, spun, amintindu-mi brusc. Unde te-ai dus? În sala de nașteri...

Henry râde.

– Știi, speram să nu fi observat asta. Am crezut că poate ești foarte ocupată...

– Unde ai fost?

– Am bântuit prin vechea mea școală elementară în miez de noapte.

– Cât timp?

– Of, Doamne. Câteva ore. Începea să se lumineze când am plecat. Era iarnă și încălzirea la minimum. Cât am lipsit?

– Nu știu sigur. Poate cinci minute?

Henry scutură din cap.

– Eram înnebunit. Tocmai te abandonasem și umblam lelea pe acolo, fără niciun folos, prin holurile lui

„Francis Parker”... Era așa de... Mă simțeam așa de... (Zâmbește.) Dar a ieșit bine până la urmă, îm?

Râd.

– „Totul e bine când se sfârșește cu bine.”

– „Ți-s vorbele mai înțelepte decât crezi.”^[169]

Se aude o bătaie ușoară în ușă.

– Intră, spune Henry, iar Richard pășește în cameră, apoi se oprește, ezitând.

Henry se întoarce și exclamă „Tată...”, apoi se întrerupe, sare din pat și spune:

– Intră, ia loc.

Richard are în brațe flori și un mic ursuleț de pluș, pe care Henry îl pune la grămadă cu ceilalți pe pervaz.

– Clare, spune Richard. Eu... felicitări.

Se lasă încet în scaunul de lângă pat.

– Ăă, vrei s-o ții în brațe? îl întreabă Henry politicos.

Richard dă din cap că da, uitându-se la mine să vadă dacă sunt de acord. Pare nedormit de zile în șir. Cămașa îi e mototolită, iar el miroase a transpirație și a aburi de iod de la bere veche. Îi surâd, cu toate că mă întreb dacă e o idee bună. I-o dau pe Alba lui Henry, iar el i-o dă cu mare grijă lui Richard, care o ia în brațe cu stângăcie. Alba își întoarce fața spre chipul lung și neras al lui Richard, se răsucește spre pieptul lui și caută un sfârc. Renunță repede, cască și adoarme la loc. El zâmbește. Am și uitat cum zâmbetul îi schimbă toată fața lui Richard.

– E foarte frumoasă, îmi spune el, apoi i se adresează lui Henry: Seamănă cu mama ta.

Henry dă din cap aprobator.

– Uite-ți violonista, tată. (Zâmbește.) A sărit peste o generație.

– Violonistă?

Richard se uită în jos la bebelușul cu păr negru și mâini mici, cufundat într-un somn adânc. Nimic nu e mai departe de imaginea unui violonist decât Alba în acest moment.

– Violonistă. (Scutură din cap.) Dar de unde știi... Nu, lasă. Deci ești violonistă, nu-i așa, micuț?

Alba scoate vârful limbii, iar noi râdem.

– O să aibă nevoie de un profesor când o să fie destul de mare, îi sugerez.

– Profesor? Da... N-ai de gând să le-o dai pe mână idiotilor cu Suzuki⁽¹⁷⁰⁾, nu-i așa? vrea Richard să știe.

Henry tușește.

– Ăă, de fapt noi speram că dacă n-ai altceva mai bun de făcut...

Richard se prinde. E o plăcere să-l vezi înțelegând, să-l vezi dându-și seama că cineva are nevoie de el, că numai el îi poate oferi unicei sale nepoate pregătirea de care va avea nevoie.

– Voi fi încântat, spune el, iar viitorul se desfășoară înaintea Albei ca un covor roșu, cât vezi cu ochii.

Marți 11 septembrie 2001 (Clare are 30 de ani, Henry are 38)

CLARE: Mă trezesc la 6:43 și văd că Henry nu e în pat. Nici Alba nu e în pătuțul ei. Mă dor sânii. Mă doare pizda. Totul mă doare. Mă dau jos din pat cu mare grijă și mă duc la baie. Traversez holul și sufrageria, încetișor. În camera de zi, Henry stă pe canapea cu Alba în brațe, fără să se uite la micul televizor alb-negru cu sonorul dat la minimum. Alba doarme. Mă așez lângă Henry. El mă cuprinde cu brațul.

– Cum de te-ai trezit? îl întreb. Parcă spuneai că e abia peste câteva ore.

La televizor, un prezentator de meteo zâmbeste și arată spre o imagine din satelit a zonei Midwest.

– N-aveam somn, răspunde Henry. Voiam să ascult lumea încă puțin cât mai e normală.

– Aha.

Îmi las capul pe umărul lui și închid ochii. Când îi deschid iar, tocmai se termină reclama unei companii de telefonie mobilă și începe reclama unei mărci de apă minerală. Henry mi-o dă pe Alba și se ridică. După niciun minut îl aud pregătind micul dejun. Alba se trezește, iar eu îmi deschei cămașa de noapte și o hrănesc. Mă dor sfârcurile. Mă uit la televizor. Un prezentator blond îmi spune ceva zâmbind. El și cealaltă prezentatoare, o asiatică, râd și zâmbesc spre mine. La Primărie, primarul Daley răspunde la întrebări. Moțai. Alba suga la sânul meu. Henry aduce o tavă cu ouă, pâine prăjită și suc de portocale. Vreau cafea. Plin de tact, Henry și-a băut-o pe a lui în bucătărie, dar îi miroase gura. Pune tava pe măsută și îmi așază farfuria

în poală. Cât timp se hrănește Alba, eu îmi mănânc ouăle. Henry își înmoaie pâinea în gălbenuș. La televizor, o gașcă de copii se dă pe iarbă ca să demonstreze eficiența nu știu cărui detergent de rufe. Terminăm de mâncat; termină și Alba. O bat ușor pe spate ca să elimine aerul, în timp ce Henry duce vasele la bucatărie. Când se întoarce i-o dau pe Alba și mă îndrept spre baie. Fac un duș. Apa e aproape insuportabil de fierbinte, dar e balsam ceresc pe trupul meu îndurerat. În aerul plin de aburi, mă șterg cu grijă, mă frec cu balsam pe buze, pe sâni, pe burtă. Oglinda e aburită toată, așa că nu sunt obligată să mă privesc. Mă pieptăn. Mă îmbrac cu pantaloni de trening și pulover. Mă simt diformă, dezumflată. În camera de zi, Henry șade cu ochii închiși, iar Alba își sugă degetul mare. Când mă așez și eu, Alba deschide ochii și scoate un miorlăit. Îi alunecă degetul din gură și pare nedumerită. Un Jeep străbate un peisaj deșertic. Henry a închis sonorul. Se freacă la ochi. Adorm din nou.

– Trezește-te, Clare, spune Henry.

Deschid ochii. Imaginea de la televizor se mișcă brusc în lateral. O stradă din oraș. Un cer. Un zgârie-nori alb în flăcări. Un avion, ca de jucărie, intră cu încetinitorul în cel de-al doilea turn alb. Izbucnesc flăcări tăcute. Henry dă drumul la sonor.

– O, Doamne, spune vocea prezentatorului. O, Doamne.

Marți 11 iunie 2002 (Clare are 31 de ani)

CLARE: O desenez pe Alba. Acum are nouă luni și cinci zile. Doarme pe spate, pe o pătură mică de bumbac bleu-pal întinsă pe covorul chinezesc cu galben-ocru și purpuriu din camera de zi. Tocmai și-a luat masa. Îmi simt sâni ușori, aproape goliți. Alba doarme atât de adânc, încât mi se pare absolut în regulă să ies pe ușa din spate, să traversez curtea și să mă duc la mine în atelier.

Pentru câteva clipe, stau în prag, inhalând mirosul vag de mușgai al atelierului nefolosit. Apoi scotocesc prin fișet, găsesc niște hârtie cu textură curmal-japonez, care arată ca pielea de vițel, iau câteva culori și alte unelte, iau un șevalet și ies (fără prea mare regret) pe ușa întorcându-mă în casă.

În casă e o liniște adâncă. Henry e la lucru (sper) și aud mașina de spălat învârtind de zor la subsol. Aerul condiționat scâncește. Dinspre Lincoln Avenue se aude slab hurelul traficului. Mă așez pe covor lângă Alba. Un trapez de lumină solară e la câțiva centimetri distanță de piciorușele ei dolofane. Într-o jumătate de oră o va acoperi cu totul.

Prind hârtia pe șevalet și îmi aranjez culorile lângă mine pe covor. Cu creionul în mână, îmi analizez fiica.

Alba doarme adânc. Coșul pieptului i se ridică și coboară rar și aud mormăitul gutural pe care îl produce la fiecare expirație. Mă întreb dacă nu cumva a răcit. Aici e cald, în după-amiaza aceasta de sfârșit de iunie, iar Alba n-are pe ea decât scutecul. E puțin cam îmbujorată. Mâna stângă i se încleștează și se destinde ritmic. Poate visează muzică.

Încep să-i schițez capul, pe care și-l ține întors spre mine. Nici măcar nu mă gândesc la asta. Mâna mi se mișcă pe hârtie precum acul unui seismograf, înregistrând forma Albei pe măsură ce o absorb cu privirea. Schițez linia gâtului dispărând în șunculițele de sub bărbie, felul cum adânciturile moi de deasupra genunchilor i se modifică ușor când lovește din picioare, apoi rămâne iar nemișcată. Creionul meu descrie convexitatea burții ei pline cufundându-se sub marginea de sus a scutecului, o linie bruscă și rigidă care îi taie perpendicular rotunjimea. Studiez hârtia, ajustez unghiul picioarelor Albei, redesenez îndoitura brațului drept la joncțiunea cu torsul.

Încep să așez culoarea. Mai întâi schițez cu alb părțile luminoase – pe năsuc, pe partea stângă, pe articulații, scutec, linia exterioară a piciorului stâng. Apoi schițez umbrele cu verde-închis și ultramarin. O umbră profundă se agață de partea dreaptă a Albei, unde trupul întâlnește pătura. E ca un bazin cu apă și o desenez în culoare plină. Acum Alba din desen a devenit brusc tridimensională, reliefându-se din pagină.

Folosesc două nuanțe de roz, una deschisă, precum interiorul scoicilor, și una întunecată, care îmi amintește de tonul crud. Cu trăsături iuți creez pielea Albei, îmi pare că pielea ei era ascunsă în hârtie, iar eu îndepărtez substanța invizibilă sub care se află. Peste pielea aceasta pastelată aștern cu un violet rece urechile, nasul și gura

Albei (are gura întredeschisă într-un mic O). Părul ei negru abundent devine pe hârtie un amestec de albastru-închis, negru și roșu. Trasez cu mare atenție sprâncenele, care par niște omizi păroase ce și-au găsit loc de cuibărit pe fața ei.

Lumina soarelui o acoperă acum pe Alba. Ea se foiește, își acoperă ochii cu mânuța și oftează. Îi scriu numele, îl scriu și pe al meu și data, în partea de jos a hârtiei.

Desenul e gata. Va sluji drept mărturie – te-am iubit, te-am creat pe tine și am creat asta pentru tine – mult timp după ce eu nu voi mai fi, după ce Henry nu va mai fi, chiar și după ce Alba nu va mai fi. Va spune te-am creat și iată-te, aici și acum.

Alba deschide ochii și zâmbește.

Secret

Duminică 12 octombrie 2003 (Clare are 32 de ani, Henry are 40)

CLARE: Iată un secret: câteodată mă bucur că Henry e plecat. Câteodată îmi place să fiu singură. Câteodată umblu prin casă noaptea târziu și mă înfior de plăcerea de a nu vorbi, a nu atinge, doar de a merge pur și simplu, ori de ședea, ori de a face o baie. Câteodată mă întind pe podea în camera de zi și ascult Fleetwood Mac, Bangles, B-52's, Eagles, trupe pe care Henry nu le poate suferi. Câteodată fac plimbări lungi cu Alba și nu las niciun bilet în care să spun unde sunt. Câteodată mă întâlnesc cu Celia la o cafea și vorbim despre Henry, despre Ingrid și despre cine mai e iubirea Celiei în săptămâna respectivă. Câteodată mă văd cu Charisse și Gomez și nu vorbim despre Henry, dar reușim să ne simțim bine. O dată m-am dus în Michigan, iar la întoarcere Henry încă nu venise și nici nu i-am spus vreodată că fusesem plecată undeva. Câteodată angajez o bonă și mă duc la film sau ies cu bicicleta după ce se înserează, de-a lungul plajei Montrose, cu farurile stinse; parcă aş zbura.

Câteodată mă bucur că Henry e plecat, dar întotdeauna mă bucur când se întoarce.

Dificultăți tehnice

Vineri 7 mai 2004 (Henry are 40 de ani, Clare are 32)

HENRY: Ne aflăm la deschiderea oficială a expoziției lui Clare de la Centrul Cultural Chicago. A lucrat nonstop un an întreg, construind din sârmă schelete de pasări uriașe, eterice, învelindu-le în fâșii de hârtie translucide și dând cu șelac pe ele până începeau să lumineze. Acum sculpturile atârnă de tavanul înalt ori stau pe podea. Unele dintre ele sunt cinetice, motorizate: câteva bat din aripi, sunt și două schelete de cocoși care se demolează reciproc, cu încetul, într-un colț. Un porumbel de doi metri și jumătate înălțime domină intrarea. Clare e epuizată, dar în extaz. Poartă o rochie simplă de mătase neagră și părul strâns în vârful capului. Oamenii îi aduc flori; are în brațe un buchet de trandafiri albi, iar lângă cartea de oaspeți e o movilă de buchete învelite în țiplă. E mare aglomerație. Oamenii se învârtesc prin jur, exclamă la fiecare lucrare, întorc capetele să urmărească pasările în zbor. Toată lumea o felicită pe Clare. În ziarul *Tribune* de azi a apărut o recenzie foarte favorabilă. Toți prietenii noștri sunt aici, iar familia lui Clare a venit cu mașina din Michigan. S-au adunat acum toți în jurul ei, Philip, Alicia, Mark cu Shanon și copiii lor, Nell, Etta. Charisse le face poze, iar ei îi zâmbesc frumos. Când ne va da și nouă pozele, peste câteva săptămâni, mă vor izbi cercurile întunecate de sub ochii lui Clare și cât de slabă arată.

O țin de mână pe Alba. Stăm lângă zidul din spate, departe de aglomerație. Alba nu vede nimic, fiindcă toată lumea e înaltă, așa că o ridic pe umerii mei. Face pe grozava.

Familia lui Clare s-a risipit, iar agenta ei, Leah Jacobs, îi prezintă un cuplu de vârstnici îmbrăcați foarte la modă.

– Vreau la mama, spune Alba.

– Mama e ocupată, Alba.

Nu mă simt bine. Mă aplec și o pun pe Alba pe podea. Ea ridică brațele.

– Nu. Vreau la *mama*.

Mă așez pe podea cu capul între picioare. Trebuie să găsesc un loc unde să nu mă vadă nimeni. Alba mă trage de ureche.

– Nu, Alba.

Ridic privirea. Tata își croiește drum către noi prin aglomerație.

– Du-te, îi spun Albei și o împing ușurel. Du-te să-l vezi pe bunicul.

Ea se pune pe smiorcăit.

– Nu *văd* pe bunicul. Vreau la *mama*.

Mă târăsc spre tata. Dau de picioarele cuiva. Pe când dispar, o aud pe Alba țipând „Mama!”.

CLARE: E o masă de oameni. Toată lumea mă înghesuie, îmi zâmbeste. Le zâmbesc și eu. Expoziția arată grozav, și e gata, e montată! Sunt foarte fericită și foarte obosită. Mă doare fața de atâta zâmbit. Toți cunoscuții mei sunt aici.

Stau de vorbă cu Celia, când aud agitație în capătul galeriei, apoi o aud pe Alba țipând „Mama!”. Unde e Henry? Încerc să trec prin mulțime ca să ajung la Alba. Apoi o văd; a ridicat-o Richard. Oamenii se dau la o parte din calea mea. Richard mi-o dă pe Alba, care își încolăcește picioarele pe talia mea, își îngroapă fața în umărul meu și mă ia cu mâinile pe după gât.

– Unde-i tata? o întreb încet.

– S-a dus, spune Alba.

Nature morte^[171]

Duminică 11 iulie 2004 (Clare are 33 de ani, Henry are 41)

CLARE: Henry doarme pe podeaua bucătăriei, învinețit și plin de sânge închegat. Nu vreau să-l mișc sau să-l trezesc. O vreme stau lângă el pe linoleumul răcoros. În cele din urmă mă scol să pun de cafea. În timp ce fierbe cafeaua, iar zațul pufnește în mici explozii, Henry scâncește și își acoperă ochii cu mâinile. E evident că a fost bătut. Un ochi i s-a închis de umflat ce e. Sângele pare să-i fi curs din nas. Nu văd nicio rană, doar vânătăi purpuriu-aprins, cât pumnul, pe tot corpul. E foarte slab; îi văd toate vertebrele și coastele. Pelvisul îi iese prin piele, are obrazii supti. I-a crescut părul aproape până la umeri și are fire cărunte. Are tăieturi pe mâini și pe picioare și înțepături de insecte pe tot corpul. E foarte bronzat, murdar, negru sub unghii, cu dungă de mizerie în cutele pielii. Miroase a iarbă, a sânge și a sare. După ce îl privesc și stau cu el o vreme, mă hotărâsc să-l trezesc.

– Henry, îi șoptesc, trezește-te acum, ești acasă...

Îi mângâi fața, cu grijă, iar el deschide ochii. Îmi dau seama că nu e pe deplin treaz.

– Clare, mormăie. Clare.

Încep să-i curgă lacrimi din ochiul sănătos și suspinele îi scutură trupul. Îl trag la mine în poală. Plâng. Henry e încolăcit în poala mea și chiar acolo, pe jos, ne strângem în brațe cu putere, legănându-ne, legănându-ne, spălându-ne în lacrimi ușurarea și suferința laolaltă.

Joi 23 decembrie 2004 (Clare are 33 de ani, Henry are 41)

CLARE: E ziua de dinaintea ajunului de Crăciun. Henry e la Water Tower Place, unde a dus-o pe Alba să-l vadă pe Moș Crăciun la Marshall Field's până termin eu cumpărăturile. Acum beau capuccino și îmi odihnesc picioarele în cafeneaua de la Border's Bookstore, cu un morman de pungi ticsite de cumpărături sprijinite de scaun. De partea cealaltă a ferestrei, ziua se stinge încet și luminițe albe încep să contureze fiecare copac.

Cumpărătorii se grăbesc în dreapta și în stânga pe Michigan Avenue și aud mai jos de mine clinchetul clopotului în surdină al Moș Crăciunului de la Armata Salvării. Mă întorc către magazin, cercetându-l cu privirea în căutarea lui Henry și a Albei, și cineva mă strigă pe nume. Kendrick se apropie de mine cu soția sa, Nancy, și cu Nadia și Colin la remorcă.

Îmi dau seama dintr-o privire că abia au venit de la FAO Schwarz; au înfățișarea aceea traumatizată a părinților proaspăt scăpați din iadul magazinelor de jucării. Nadia aleargă spre mine țipând ascutit „Mătușă Clare, mătușă Clare! Unde e Alba?”. Colin zâmbeste timid și întinde mâinile să-mi arate că are un mic camion galben cu remorcă. Îl felicit și îi spun Nadiei că Alba e în vizită la Moșul, iar Nadia îmi răspunde că ea l-a văzut deja pe Moș săptămâna trecută.

– Ce i-ai cerut? o chestionez.

– Un iubit, zice Nadia.

Are trei ani. Rânjesc la Kendrick și Nancy. Kendrick îi spune ceva, *sotto voce*, lui Nancy, iar ea spune:

– Hai, trupă, trebuie să găsim o carte pentru mătușa Silvie.

Și se năpustesc toți trei spre mesele cu reduceri. Kendrick arată spre scaunul gol din fața mea.

– Se poate?

– Sigur.

Se așază și oftează din rărunchi.

– Urăsc Crăciunul.

– Tu și Henry.

– Și el? Nu știam.

Se sprijină de fereastră și închide ochii. Tocmai pe când mă gândesc că o fi adormit, îi deschide iar și spune:

– Henry se ține de tratamentul medicamentos?

– Ăă, așa cred. Adică, pe cât de riguros poate, având în vedere că în ultima vreme a călătorit în timp foarte des.

Kendrick bate darabana cu degetele pe masă.

– Ce înseamnă foarte des?

– O dată la câteva zile.

Kendrick e furios.

– De ce nu-mi *spune* chestiile astea?

– Cred că se teme să nu te superi pe el și să renunți.

– E singurul dintre subiecții testelor mele care poate *vorbi*, și nu-mi spune nimic niciodată!

Râd.

– Bun venit în club.

– Încerc să fac o treabă științifică. Am nevoie să-mi spună când ceva nu merge. Altfel, ne învârtim cu toții în cerc.

Dau din cap aprobator. Afară a început să ningă.

– Clare?

– Hmm?

– De ce nu mă lași să studiez ADN-ul Albei? Am discutat asta de o sută de ori cu Henry.

– Pentru că mai întâi o să vrei să localizezi toți markerii din genele ei, ceea ce e în regulă. Dar pe urmă tu și Henry o să începeți să mă bateți la cap să vă las să încercați medicamente pe ea, ceea ce nu mai e în regulă. De aia.

– Dar e încă foarte tânără; are mai multe șanse să răspundă pozitiv la medicație.

– Am spus *nu*. Când Alba o să aibă optsprezece ani poate să decidă pentru ea însăși. Până acum, tot ce i-ai dat lui Henry a fost de coșmar.

Nu mă pot uita la Kendrick. Rostesc toate astea privindu-mi mâinile, pe masă, cu degetele strâns încrucișate.

– Dar am putea să dezvoltăm o terapie genetică pentru ea...

– Au *murit* oameni de la terapii genetice.

Kendrick amuțește. Nivelul zgomotului din magazin e copleșitor. Apoi, din mijlocul bolboroselii generale, o aud pe Alba strigând „Mama!”. Ridic privirea și o văd călare pe umerii lui Henry, strângându-i capul cu mâinile. Amândoi poartă căciuli de raton. Henry îl vede pe Kendrick și pentru scurt timp pare cuprins de neliniște, iar eu mă întreb ce secrete or avea bărbaii aceștia doi față de mine. Apoi Henry surâde și vine întins spre noi, cu Alba bâțându-se fericită pe deasupra mulțimii. Kendrick se ridică de la masă ca să-l salute, iar eu alung gândul de adineauri.

Zi de naștere

Miercuri 24 mai 1989 (Henry are 41 de ani, Clare are 18)

HENRY: Apar cu o bufnitură și o alunecare pe o râză pe miriștea dureroasă a Pajiștii, ajungând murdar și însângerat la picioarele lui Clare. Șade pe piatră, glacial de imaculată într-o rochie de mătase albă, cu ciorapi și pantofi albi și cu mănuși albe scurte.

– Bună, Henry, spune de parcă tocmai aș fi venit la ceai.

– Care-i treaba? Arăți de parcă te-ai duce la prima ta împărțășanie.

Clare își îndreaptă spatele și spune:

– Astăzi e 24 mai 1989.

Gândesc rapid.

– La mulți ani. Ai din întâmplare vreo ținută gen Bee Gees ascunsă pe-aici pentru mine?

Fără a mă învrednici cu un răspuns, Clare alunecă de pe piatră și, întinzând mâna în spatele ei, scoate o geantă pentru costume. Cu un gest ostentativ, desface fermoarul și dă la iveală un smoching, pantaloni și una dintre acele infernale cămăși de protocol care cer butoni. Scoate o valiză conținând lenjerie intimă, un brâu, un papion, butoni și o gardenie. Am intrat de-a binelea în panică, unde mai pui că m-a prins cu garda jos. Cuget la datele disponibile.

– Clare. Nu ne căsătorim azi sau vreo altă nebunie de-asta, nu? Pentru că știu sigur că aniversarea căsătoriei noastre e toamna. În octombrie. Spre sfârșitul lunii.

Clare se întoarce cu spatele cât mă îmbrac.

– Adică nu-ți amintești data aniversării noastre? Tipic masculin.

Oftez.

– Dragă, știi c-o știu, doar că nu-mi vine acum în minte. Dar, oricum, la mulți ani.

– Am optsprezece ani.

– Cerule, așa e. Parcă abia ieri aveai șase.

Ca de obicei, pe Clare o intrigă ideea că tocmai recent am vizitat o altă Clare, mai tânără sau mai în vârstă.

– M-ai văzut recent pe când aveam șase ani?
– Păi, adineauri eram în pat lângă tine și citeai *Emma*^[172]. Aveai treizeci și trei de ani. Eu am patruzeci și unu la momentul ăsta și mi-i simt pe toți.

Îmi trec degetele prin păr și îmi mângâi barba nerasă.
– Îmi pare rău, Clare. Mi-e teamă că nu mă prezint în cea mai bună formă pentru ziua ta. (Îmi prind gardenia la butoniera smochingului și încep să mă închei la butoni.) Te-am văzut la vârsta de șase ani acum vreo două săptămâni. Mi-ai desenat o rață.

Clare se îmbujorează. Roșeața i se răspândește ca picăturile de sânge într-un pahar cu lapte.

– Ți-e foame? Am pregătit un festin pentru noi doi!
– Sigur că mi-e foame. Sunt hămesit, numai piele și os, și mă gândesc serios la canibalism.
– N-o să fie nevoie deocamdată.

În tonul ei e ceva ce mă blochează. Se întâmplă ceva despre care habar n-am, iar Clare se așteaptă să știu. Practic zumzăie de încântare. Cântăresc meritele unei mărturisiri sincere a ignoranței contra faptului de a continua să mă prefac. Decid s-o mai duc așa o vreme. Clare întinde o pătură care va ajunge mai târziu pe patul nostru. Mă așez pe ea cu grijă, reconfortat de culoarea ei familiară, verde-pal. Clare despachetează sandvișuri, păhărele de carton, argintărie, biscuiți, un borcânel negru cu caviar de la supermarket, prăjiturile Thin Mint Girl Scout^[173], căpșuni, o sticlă de Cabernet cu o etichetă stilată, brânză Brie puțin cam topită și farfurii de carton.

– Clare. Vin! Caviar!
Sunt impresionat și nu tocmai amuzat. Ea îmi dă Cabernetul și tirbușonul.

– Hm, nu cred că ți-am spus asta vreodată, dar n-ar trebui să beau. Ordin de la doctor.

Clare are un aer descurajat.
– Dar cu siguranță am voie să mănânc... Pot să mă prefac că beau. Adică, dacă e de vreun folos.

Nu pot scăpa de senzația că ne jucăm de-a mama și de-a tata.

– Nu știam că bei, îi spun. Alcool. Vreau să zic că abia dacă te-am văzut vreodată bând ceva.

– Păi, nu pot să spun că-mi place, dar, de vreme ce asta e o ocazie deosebită, m-am gândit că ar fi drăguț să

bem vin. Probabil șampania ar fi fost și mai bună, dar asta am găsit în cămară, asta am adus.

Deschid vinul și torn câte un păhărel. Închinăm în tăcere. Eu mă prefac că iau o sorbitură. Clare ia o gură zdravănă, o înghite cu maximă seriozitate și spune:

– Ei, nu-i prea rău.

– E un vin de douăzeci și ceva de dolari sticla.

– A. Păi, a fost minunat.

– Clare.

Ea despachetează niște sandvișuri cu pâine neagră de secară care par să debordeze de castraveți.

– Urăsc să fiu greu de cap... Adică, evident, e ziua ta...

– Ziua mea de optsprezece ani, aprobă ea.

– Îhm, păi, în primul rând, sunt foarte necăjit că nu am un cadou pentru tine... (Clare ridică privirea, surprinsă, și îmi dau seama că sunt aproape, sunt pe cale să descopăr ceva pe-aici.) dar știi că n-am cum să aflu vreodată când sosesc și nici nu pot să aduc nimic cu mine...

– Știu toate astea. Dar adu-ți aminte că le-am lămurit pe toate data trecută când ai venit. Fiindcă azi e ultima zi de pe listă și ziua mea de naștere. Nu-ți amintești?

Clare mă privește cu intensitate, de parcă prin concentrare ar putea să transfere amintiri din mintea ei într-a mea.

– Ah. Încă n-am fost acolo. Adică acea conversație încă e în viitor pentru mine. Oare de ce nu ți-am spus atunci? Mai am o mulțime de date pe lista aia. Chiar e ultima zi azi? Știi, o să ne întâlnim în prezent peste câțiva ani. O să ne vedem atunci.

– Dar asta înseamnă foarte mult timp. Pentru mine.

Urmează o pauză stânjenitoare. E ciudat să mă gândesc că în clipa asta sunt în Chicago, am douăzeci și cinci de ani, îmi văd de treaba mea și n-am nici cea mai vagă idee despre existența lui Clare, nemaivorbind de faptul că habar n-am de propria mea prezență aici, pe pajiștea aceasta adorabilă din Michigan, într-o superbă zi de primăvară care e a optsprezecea aniversare a ei. Cu niște cuțite de plastic, întindem caviarul pe biscuiții Ritz. O vreme se aud doar crăntănituri și hăpăituri de sandvișuri. Conversația pare să fi eșuat. Și atunci mă întreb, pentru prima dată, dacă într-adevăr Clare e pe

deplin sinceră cu mine, în condițiile în care știe că am o relație alunecoasă cu afirmațiile care încep cu „Eu niciodată”, de vreme ce n-am niciodată la îndemână un inventar complet al trecutului meu, întrucât trecutul meu e, în mod supărător, combinat cu prezentul. Trecem la căpșuni.

– Clare.

Ea zâmbește cu inocență.

– Ce anume am decis noi ultima dată când m-ai văzut? Ce plănuiam să facem de ziua ta?

Iar roșește.

– Păi, asta, îmi răspunde, gesticulând spre picnicul nostru.

– Altceva? Adică asta e minunat...

– Păi, mda.

Sunt numai urechi, întrucât cred că știu ce urmează.

– Da?

Clare e de-a dreptul trandafirie, dar altminteri reușește să-și păstreze aerul demn, în timp ce rostește:

– Am decis să facem dragoste.

– Aha.

De fapt, mereu m-am întrebat despre experiențele sexuale ale lui Clare de dinainte de 26 octombrie 1991, când ne-am întâlnit prima dată în prezent. În ciuda câtorva provocări absolut surprinzătoare din partea lui Clare, am refuzat să fac dragoste cu ea și am petrecut multe ore amuzante flecărind cu ea despre una-alta și încercând în același timp să-mi ignor erecțiile dureroase. Dar astăzi Clare e, din punct de vedere legal, chiar dacă poate nu și emoțional, adultă, și e clar că n-am cum să-i stric viața prea tare – cu alte cuvinte, deja i-am făcut copilăria ciudată rău doar prin simplul fapt de a fi prezent în ea. Câtor fetițe li se întâmplă ca viitorul lor soț să le apară în fața ochilor gol pușcă, la intervale regulate? Clare se uită la mine cât timp îmi pun ideile în ordine. Mă gândesc la acea primă dată când am făcut dragoste cu Clare și mă întreb dacă a fost prima dată când ea a făcut dragoste cu mine. Decid s-o întreb asta când mă voi întoarce în prezentul meu. Între timp, Clare aranjează lucrurile la loc în coșul de picnic.

– Deci?

Ducă-se naibii.

– Da.

Clare e emoționată, dar și speriată.

– Henry. Ai făcut dragoste cu mine de multe ori...

– De foarte, foarte multe ori.

Îi e greu să rostească asta.

– Întotdeauna e minunat, îi spun. E cel mai minunat lucru din viața mea. O să mă port cu blândețe.

Zicând asta, deodată devin agitat. Mă simt responsabil, mă simt ca Humbert Humbert⁽¹⁷⁴⁾ și în același timp mă simt de parcă m-ar supraveghea o mulțime de oameni, și toți acei oameni sunt Clare. Niciodată nu m-am simțit mai puțin sexual ca acum. Bine. Trage aer în piept, adânc.

– Te iubesc.

Ne ridicăm amândoi, împleticindu-ne puțin pe suprafața inegală a păturii. Deschid brațele și Clare vine la pieptul meu. Stăm așa nemișcați, îmbrățișați în mijlocul Pajiștii precum mirele și mireasa din vârful unui tort de nuntă. Și în definitiv e vorba de Clare, care a venit către sinele meu de patruzeci și unu de ani aproape la fel ca atunci când ne-am întâlnit prima dată. Fără teamă. Ea își lasă capul pe spate. Eu mă aplec spre ea și o sărut.

– Clare.

– Mm?

– Ești absolut sigură că suntem singuri?

– Toată lumea în afară de Etta și Nell e în Kalamazoo.

– Fiindcă mă simt de parcă aș fi la *Camera ascunsă*.

– Ești paranoic. Foarte trist.

– Las-o moartă.

– Am putea merge la mine în cameră.

– Prea periculos. Doamne, e ca în liceu.

– Poftim?

– Las-o moartă.

Clare face un pas înapoi și își desface fermoarul rochiei. O trage peste cap și o aruncă pe pătură cu o admirabilă nonșalanță. Iese din pantofi și își trage ciorapii, își desface sutienul, îl scoate, scapă și de chiloți. Stă în fața mea goală-goluță. E un fel de miracol: toate micile semne pe care am ajuns să le îndrăgesc au dispărut; abdomenul ei e plat, fără nicio urmă a sarcinilor care ne vor aduce atâta mâhnire, atâta fericire. Această Clare e ceva mai subțire și mult mai

plină de viață decât Clare cea pe care o iubesc în timpul prezent. Îmi dau seama din nou câtă tristețe a pus stăpânire pe noi. Dar astăzi toate astea au fost îndepărtate în mod miraculos; astăzi bucuria ne e la îndemână. Îngenunchez, iar Clare se apropie și rămâne în fața mea. Îmi lipesc fața de burta ei, apoi ridic privirea; Clare mă domină, cu mâinile în părul meu, înconjurată de cerul albastru fără niciun nor.

Îmi dau jos haina și îmi desfac papionul. Clare se lasă în genunchi și amândoi desfacem rapid și îndemânatic butonii, cu concentrarea unei echipe de geniști. Îmi scot pantalonii și lenjeria. Nu există nicio metodă de-a face asta cu grație. Mă întreb cum se descurcă bărbații care fac striptease. Ori poate țină așa pe scenă, cu un picior înăuntru și celălalt afară? Clare râde.

– Nu te-am mai văzut până acum *dezbrăcându-te*. Nu-i o priveliște prea grozavă.

– M-ai rănit. Vino încoace să-ți șterg zâmbetul ăla superior de pe față.

– O, vai.

În următoarele cincisprezece minute, afirm cu mândrie că într-adevăr am șters orice urme de superioritate de pe fața lui Clare. Din păcate, e din ce în ce mai tensionată, mai... defensivă. Din paisprezece ani și numai Dumnezeu știe câte ore și zile de făcut dragoste cu Clare la modul nerăbdător, imperios, languros, ce se întâmplă acum e complet nou pentru mine. Îmi doresc, dacă s-ar putea cumva, ca ea să aibă acel sentiment al miracolului pe care l-am avut eu când am întâlnit-o și am făcut dragoste pentru prima dată, credeam eu (fraierul). Mă ridic în capul oaselor, gâfâind. Clare se ridică și ea și își înconjoară genunchii cu brațele, protector.

– Ești bine?

– Mi-e teamă.

– E firesc. (Stau să mă gândesc.) Îți jur că data viitoare când ne vom întâlni efectiv o să mă violezi. Vreau să zic că ești într-adevăr excepțional de talentată la asta.

– Serios?

– Ești incandescentă.

Scotocesc prin coșul de picnic: pahare, vin, prezervative, prosoape.

– Isteață fată. (Torn câte un pahar de vin.) Pentru virginitate. De-am fi avut lume încăpătoare și timp. Dă-l pe gât.

Ea se conformează, ascultătoare, ca un copil mic care își ia doctoria. Îi reumple paharul și îl bea pe al meu dintr-o suflare.

– Dar parcă n-aveai voie să bei.

– E o ocazie deosebită. Până la fund.

Clare cântărește vreo 55 de kilograme, dar astea sunt niște păhărele de carton.

– Încă unul, îi spun.

– Încă? O să mă ia somnul.

– O să te relaxezi.

Îl bea pe tot. Mototolim paharele și le aruncăm în coșul de picnic. Mă întind pe spate, cu brațele întinse ca pentru o baie de soare, sau o crucificare. Se întinde și Clare lângă mine. O trag mai aproape, astfel încât ajungem într-o rână, față în față. Părul i se revarsă peste umeri și sâni atât de frumos, atât de impresionant, încât îmi doresc pentru a nu știu câta oară să fi fost pictor.

– Clare?

– Imm?

– Imaginează-ți că ești deschisă; goală pe dinăuntru. A venit cineva și ți-a luat toate măruntaiele, ți-a lăsat numai terminațiile nervoase.

Mi-am pus vârful degetului arătător pe clitorisul ei.

– Biata Clare. Nu mai are măruntaie.

– A, dar e o chestie bună, știi, fiindcă a rămas mult loc liber înăuntru. Gândește-te câte ai putea pune în interiorul tău dacă n-ai avea aiurelile alea de rinichi, stomac, pancreas.

– Ca de pildă?

S-a udat toată. Îmi scot mâna și, cu mare atenție, rup cu dinții ambalajul prezervativului, manevră pe care n-am mai făcut-o de ani de zile.

– Canguri. Cuptoare. Penisuri.

Clare îmi ia prezervativul cu un dezgust combinat cu fascinație. Întinsă pe spate, îl desfășoară și îl miroase.

– Îh. Chiar trebuie?

Deși adesea refuz să-i dezvălui lui Clare unele lucruri, realitatea e că foarte rar o mint.

– Mă tem că da, îi răspund, simțind împunsătura remușcării.

Îi iau prezervativul, dar în loc să mi-l pun iau hotărârea că ceea ce ne trebuie acum într-adevăr este un cunnilingus. În viitor, Clare e dependentă de sexul oral, ar trece dealul dintr-un singur salt și ar spăla vasele și când nu e rândul ei ca să-l obțină. De-ar fi cunnilingusul probă olimpică, aș lua medalie, fără îndoială, îi desfac picioarele și îmi pun limba pe clitorisul ei.

– O, *Doamne*, spune Clare cu voce joasă. *Isuse Hristoase*.

– Să nu țipi, o avertizez.

Etta și Nell vor coborî imediat în Pajiște să vadă ce se întâmplă, dacă o apucă pe Clare. În următoarele cincisprezece minute, o cobor pe Clare câteva trepte pe scara evoluției, până la nivelul unui miez limbic cu câteva conexiuni cerebrale periferice. Îmi pun prezervativul și alunec în Clare încet, cu grijă, imaginându-mi rupturi și cascade de sânge în jurul meu. Ea își ține ochii închiși și la început mă gândesc că poate nici nu și-a dat seama că sunt în ea, deși stau deasupra ei, dar apoi deschide ochii și zâmbește, un zâmbet de triumf și beatitudine.

Reușesc să ajung la orgasm destul de repede; Clare mă urmărește cu privirea, concentrându-se, și pe când ejaculez îi văd surprinderea de pe chip. Ce ciudate sunt lucrurile. Ce chestii stranii suntem noi, animalele. Mă prăbușesc peste ea. Suntem scăldați în sudoare. Îi simt inima bătând. Sau poate e a mea.

Ies cu grijă și scap de prezervativ. Stăm lungiți umăr la umăr, privind cerul de un albastru intens. Vântul prin iarbă sună a mare. Mă uit la Clare. Pare buimăcită.

– Hei, Clare.

– Hei, spune ea încetișor.

– A durut?

– Da.

– Ti-a plăcut?

– O, da!

Și începe să plângă. Ne ridicăm în șezut și o țin în brațe, o vreme. Tremură.

– Clare. Clare. Ce s-a-ntâmplat?

Întâi nu deslușesc ce-mi răspunde, apoi aud:

– O să pleci. N-o să te mai văd ani de zile.

– Doar doi ani. Doi ani și câteva luni. (Ea tace.) Of, Clare. Îmi pare rău. N-am ce face. E și amuzant, fiindcă

stăteam întins aici și mă gândeam ce binecuvântare a fost ziua de azi. Să fiu aici cu tine, să facem dragoste în loc să fiu urmărit de mardeiași sau să mor de frig în vreun hambar sau mai știu eu la ce rahat trebuie să fac față. Și când mă întorc sunt cu tine. Iar ziua de azi a fost minunată.

Ea zâmbește vag. O sărut.

– Cum se face că trebuie să aștept mereu?

– Pentru că ADN-ul tău e perfect și nu te pomenști aruncată prin timp ca un cartof fierbinte. Și, în afară de asta, răbdarea e o virtute. (Clare mă bumbăcește ușor cu pumnii în piept.) În plus, tu mă cunoști de-o viață, pe când eu te întâlnesc abia când am douăzeci și opt de ani. Așa că-mi petrec toți acei ani de până să te cunosc...

– Futând alte femei.

– Păi, da. Dar, fără să am știință, totul e doar un exercițiu pentru când te voi întâlni. Și e foarte ciudat, e foarte multă singurătate în asta. Dacă nu mă crezi, încearcă. N-o să aflu niciodată. E altceva când nu-ți pasă.

– Nu vreau pe nimeni altcineva.

– Bun.

– Henry, dă-mi măcar un indiciu. Unde locuiești? Unde ne întâlnim? În ce zi?

– Un indiciu. Chicago.

– Mai dă-mi.

– Ai încredere. E totul acolo, în fața ta.

– Suntem fericiți?

– Deseori suntem nebuni de fericire. Mai suntem și nefericiți din motive pe care niciunul dintre noi nu le poate controla. Cum ar fi despărțirile.

– Deci în tot timpul cât ești aici, acum, nu ești cu mine acolo?

– Ei, nu chiar. S-ar putea să lipsesc până la urmă doar zece minute. Sau zece zile. Nu există vreo regulă în privința asta. E și motivul pentru care e atât de dificil pentru tine. Pe lângă asta, uneori mă nimeresc în situații periculoase și mă întorc la tine făcut praf și pulbere, iar tu îți faci griji pentru mine când dispar. E ca atunci când te măriți cu un polițist.

Sunt extenuat. Mă întreb cât de bătrân sunt de fapt, în timpul real. După calendar am patruzeci și unu, dar cu toate venirile și plecările astea poate că de fapt am

patruzeci și cinci sau șase. Sau poate am treizeci și nouă. Cine știe? E ceva ce trebuie să-i spun; oare ce era?

– Clare?

– Henry.

– Când o să mă revezi, adu-ți aminte că n-o să știu cine ești; nu fi supărată dacă mă vezi și eu te tratez ca pe cineva străin, fiindcă figura ta o să fie cu totul nouă pentru mine. Și te rog să nu mă șochezi cu toate informațiile deodată. Ai milă, Clare.

– Așa o să fac. Ah, Henry, stai!

– Șș. O să fiu cu tine.

Ne întindem iar. Extenuarea mă cuprinde și o să dispar într-un minut.

– Te iubesc, Henry. Mulțumesc pentru... cadoul de ziua mea.

– Te iubesc, Clare. Să fii cuminte.

Dispar.

Secret

Joi 10 februarie 2005 (Clare are 33 de ani, Henry are 41)

CLARE: E joi după-amiază și sunt în atelier, fac hârtie kozo galben-pal. Henry e dus de aproape douăzeci și patru de ore și, ca de obicei, sunt sfâșiată între gândul obsesiv despre unde și în ce timp o fi, enervarea că nu e aici și îngrijorarea legată de momentul când se va întoarce. Nu mă ajută deloc să mă concentrez și stric o mulțime de foi; le răstorn de pe su^[175] cu un pleoscăit înapoi în cuvă. În cele din urmă iau o pauză și-mi torn o ceașcă de cafea. În atelier e frig, și apa din cuvă ar trebui să fie rece, deși am încălzit-o nițel ca să nu-mi crape mâinile. Strâng în palme cana de ceramică din care se înalță aburi. Îmi aplec fața peste ea și inhalez umezeala și mirosul de cafea. Apoi, ah, Doamne, mulțumescu-ți, îl aud pe Henry cum vine fluierând spre studio pe cărarea din grădină. Bate din picioare să-și scuture zăpada de pe bocanci și își aruncă haina de pe el. Arată minunat, cu adevărat fericit. Inima mi-o ia razna și mă hazardez să ghicesc:

– 24 mai 1989?

– Da, o, da!

Mă ia pe sus, cu tot cu șorțul ud și cu cizmele de cauciuc și toate celelalte, și se învârtește cu mine. Râd, râdem amândoi. Lui Henry îi iese încântarea prin pori.

– De ce nu mi-ai spus? M-am tot întrebat fără rost toți anii ăștia. Vulpe șireată! Obrăznicătură!

Mă mușcă de gât și mă gâdilă.

– Dar nu știai, așa că nu puteam să-ți spun.

– A. Corect. Dumnezeule, ești uluitoare.

Ne așezăm pe canapeaua extensibilă, veche și slinoasă.

– N-am putea să dăm drumul la căldură? întreabă Henry.

– Sigur.

El sare de pe canapea și răsuțește butonul termostatlui. Încălzitorul se trezește la viață.

– Cât am lipsit?

– Aproape o zi întreagă.

Henry oftează.

– A meritat? Întreabă. O zi de anxietate în schimbul câtorva ore superbe?

– Da. A fost una dintre cele mai grozave zile din viața mea, îi răspund, apoi tac, rememorând.

Invoc adesea amintirea feței lui Henry deasupra mea, înconjurată de cerul albastru, și a senzației de a fi penetrată de el. Mă gândesc la asta când e plecat și nu reușesc să adorm.

– Spune-mi...

– Mm?

Stăm înfășurați unul într-altul, ca să ne încălzim, ca să ne dăm încredere.

– Ce s-a întâmplat după ce am plecat?

– Am strâns totul, m-am aranjat cât de cât și am intrat în casă. M-am dus sus fără să dau de nimeni pe drum și am făcut o baie. După o vreme a început Etta să bocănească în ușă, vrând să știe de ce eram în cadă ziua-n amiaza mare, și a trebuit să mă prefac bolnavă. Și eram, într-un fel... Mi-am petrecut vara trândăvind, dormind mult. Citind. M-am cam închis în mine. Am stat și prin Pajiște, sperând cumva că ai putea să apari. Ți-am scris scrisori. Le-am ars. O vreme, n-am mai mâncat, și mama m-a târât la terapeutul ei, după care am început iar să mănânc. La sfârșitul lui august, părinții mei mi-au adus la cunoștință că dacă nu-mi „revin”, la toamnă nu mai merg la școală, așa că mi-am revenit imediat, fiindcă tot țelul meu în viață era să plec de acasă și să mă duc la Chicago. Iar școala a fost un lucru bun: era o noutate, aveam un apartament, îmi plăcea orașul. Aveam ceva la care să mă gândesc pe lângă faptul că habar n-aveam unde ești sau cum să te găsesc. La vremea când în sfârșit am dat peste tine, o duceam destul de bine; eram absorbită de munca mea, aveam prieteni, mi se cereau destul de des întâlniri...

– Ha?

– Sigur.

– Și te duceai? La întâlniri?

– Păi, da. Mă duceam. În spiritul muncii de cercetare... și pentru că se întâmpla să mă apuce pandaliile gândindu-mă că undeva acolo tu n-ai nicio treabă și te vezi cu alte femei. Dar totul era un fel de comedie neagră. Ieșeam în oraș cu niște băieți perfecți,

artiști tineri și drăguți, și-mi petreceam toată seara gândindu-mă ce plictisitor și inutil e și uitându-mă mereu la ceas. După primii cinci m-am oprit, fiindcă vedeam că îi enervez rău pe tipii ăștia. Cineva a răspândit vorba prin școală că aș fi lesbi și după asta am avut un val de cereri de întâlniri de la fete.

– Te-aș vedea în postura de lesbiană.

– Mda, vezi cum te porți, altfel mă convertesc.

– Mereu mi-am dorit să fiu lesbiană, spune Henry cu un aer visător și ochii mijiți.

Nu-i corect, când eu sunt stârnită și gata să sar pe el. Henry cascadează.

– Eh, nu în viața asta, spune el. Prea multă chirurgie.

Aud în minte vocea părintelui Compton din spatele grilajului din confesional, întrebându-mă încet dacă mai am ceva de mărturisit. Nu, îi spun hotărâtă. Nu mai e nimic de zis. Aceea a fost o greșeală. Eram beată, și-atunci nu se pune. Bunul părinte oftează și trage draperia peste grilaj. Confesiunea a luat sfârșit. Penitența mea e să-l mint pe Henry, prin omisiune, până la sfârșitul zilelor noastre. Mă uit la el, cuprins de fericirea de după masă, ghiftuit cu farmecele sinelui meu mai tânăr, și imaginea lui Gomez adormit, a dormitorului lui Gomez în lumina dimineții îmi trece fulgerător prin minte. A fost o greșeală, Henry, îi spun în tăcere. Așteptam și am fost acroșată, doar o singură dată. Spune-i, rostește părintele Compton, sau altcineva, în mintea mea. Nu pot, răspund. O să mă urască.

– Hei, spune Henry cu blândețe. Unde-ai plecat?

– Mă gândeam.

– Arăți tare tristă.

– Te neliniștește vreodată ideea că toate lucrurile grozave s-au întâmplat deja?

– Nu. Mă rog, oarecum, dar altfel decât zici tu. Încă mă mai mișc printr-o perioadă de timp despre care tu ai doar amintiri, așa că pentru mine nu e chiar dusă. Mă neliniștește că nu suntem destul de atenți aici și acum. Călătoria în timp, vreau să spun, e un fel de stare modificată, așa că sunt mai... conștient când sunt acolo, iar asta pare să aibă importanță, într-un fel, și uneori mă gândesc că dacă aș fi la fel de conștient aici și acum, lucrurile ar fi perfecte. Dar s-au întâmplat lucruri grozave în ultima vreme.

Surâde, are zâmbetul acela superb, șmecher, radios, tot numai inocență, așa încât îi îngădui sentimentului de vină să se domolească, să se întoarcă în cutiuța unde îl țin înghesuit ca pe o parașută.

– Alba.

– Alba e perfectă. Și tu ești perfectă. Adică, oricât te-aș iubi acolo, tot viața comună, faptul de a ne cunoaște reciproc...

– La bine și la greu...

– Faptul că există și momente grele face totul mai real. Eu realitatea mi-o doresc.

Spune-i, spune-i.

– Până și realitatea, spun, poate fi destul de ireală...

Dacă e s-o zic vreodată, acum e momentul. El așteaptă. Eu pur și simplu nu pot.

– Clare?

Mă uit la el cu un aer nefericit, ca un copil prins cu o minciună complicată, și apoi rostesc, abia auzindu-mă:

– M-am culcat cu cineva.

Fața lui Henry e împietrită în neîncredere.

– Cu cine? întreabă fără să se uite la mine.

– Cu Gomez.

– De ce?

Henry stă nemișcat, așteptând lovitura.

– Eram beată. Eram la o petrecere, iar Charisse era în Boston...

– Ia stai așa. Când a fost asta?

– În 1990.

Îl apucă râsul.

– Ah, Doamne. Clare, nu-mi mai face de-astea. Rahat. 1990. Isuse. Credeam că-mi povestești ceva ce s-a întâmplat, nu știu, săptămâna trecută.

Zâmbesc firav.

– Adică, nu că m-aș topi de bucurie pentru asta, dar, de vreme ce tocmai ți-am zis să experimentezi și tu, chiar că nu pot să... Nu știu.

Devine agitat. Se ridică și începe să se plimbe prin atelier. Nu-mi vine să cred. Timp de cincisprezece ani am fost paralizată de teamă, teama că Gomez va spune ceva, va face ceva în marea lui câinoșenie stângace de Gomez, iar lui Henry nici nu-i pasă. Sau îi pasă?

– Cum a fost? mă întreabă foarte nonșalant, cu spatele la mine, făcându-și de lucru cu cafetieră.

Îmi aleg cuvintele cu grijă.

- Diferit. Adică, fără să-l critic prea tare pe Gomez...
- Dă-i înainte.
- A fost așa, ca și cum ai fi un magazin de porțelanuri și ai încerca să ai orgasm cu un taur.
- E mai voinic decât mine, statuează Henry.
- Nu știu cum e acum, dar pe vremea aia n-avea niciun pic de finețe. Ba chiar a fumat o țigară cât timp mi-o trăgea.

Henry tresare. Mă ridic și mă duc la el.

- Îmi pare rău. A fost o greșeală.

Mă trage spre el, iar eu rostesc încet, în gulerul lui:

- Așteptam foarte răbdătoare...

Dar nu mai pot continua. Henry mă mângâie pe păr.

- Nu-i nimic, Clare. Nu-i cine știe ce.

Mă întreb dacă în momentul ăsta o compară pe Clare pe care de-abia a văzut-o, din 1989, cu duplicitatea de mine, din brațele lui, iar el, de parcă mi-ar citi gândurile, mă întreabă:

- Alte surprize?
- Asta a fost tot.
- Dumnezeu, dar chiar că știi să ții un secret.

Mă uit la Henry, iar el îmi întoarce privirea și îmi dau seama că într-un fel m-am schimbat în ochii lui.

- M-a făcut să înțeleg mai bine... m-a făcut să apreciez...
- Vrei să spui că nu m-a afectat comparația?
- Da.

Îl sărut, de probă, iar după o clipă de ezitare Henry începe și el să mă sărute și nu după mult timp totul începe să fie iar cum a fost între noi. Chiar mai bine de atât. I-am spus, a fost în regulă și mă iubește în continuare. Îmi simt trupul mai ușor și oftez de binele pe care mi l-a adus mărturisirea, în sfârșit, și fără să fie nevoie de penitență, nici măcar de vreun Ave Maria sau Tatăl Nostru. Mă simt de parcă am scăpat fără nicio zgârietură dintr-o mașină făcută praf și pulbere. Undeva acolo, eu și Henry facem dragoste pe o pătură verde într-o pajiște, iar Gomez se uită la mine somnoros și întinde spre mine mâinile lui enorme, și totul, totul se întâmplă acum, dar e prea târziu, ca de obicei, să mai schimb ceva din toate astea, iar eu și Henry ne dezbrăcăm reciproc pe canapeaua extensibilă ca niște

cutii de ciocolată nou-nouțe și nu e prea târziu, cel puțin nu încă.

Sâmbăta 14 aprilie 1990 (Clare are 18 ani)

(6:43 a.m.)

CLARE: Deschid ochii și nu știu unde sunt. Miroso de țigară. Umbra jaluzelelor pe un zid galben crăpat. Întorc capul și lângă mine, adormit, în patul acesta, e Gomez. Deodată îmi amintesc – și intru în panică.

Henry. Henry o să mă omoare. Charisse o să mă urască. Mă scol în șezut. Dormitorul lui Gomez e o jale, plin de scrumiere pline până la refuz, boarfe, cursuri de drept, ziare, vase murdare. Hainele mele formează o grămăjoară acuzatoare pe podea lângă mine.

Gomez doarme foarte frumos. Are un aer senin, nu arată ca un tip care tocmai și-a înșelat iubita cu prietena cea mai bună a iubitei. Părul blond îi stă sălbatic, nu aranjat până la ultima șuviță, cum e de obicei. Arată ca un băiețuș supra-dezvoltat, obosit de prea multe jocuri băiețești.

Înima îmi bate cu putere. Pe dinăuntru mă simt ca bătută. Mă ridic clătinându-mă, ies pe hol și mă duc la baie, care e rece, mușegăită și plină de instrumente pentru ras și prosoape jilave. Ajungând aici, nu prea mai știu ce voiam; fac pipi și mă spăl pe față cu așchia de săpun, apoi mă privesc în oglindă să văd dacă arăt cumva altfel, să văd dacă Henry o să-și poată da seama doar uitându-se la mine... Arăt cam îngreșată, dar altminteri arăt ca de obicei la șapte dimineața.

E liniște în casă. Undeva în apropiere ticăie un ceas. Gomez împarte locuința cu alți doi tipi, și ei la Școala de drept Northwestern. Nu vreau să dau de nimeni. Mă întorc în camera lui Gomez și mă așez pe pat.

– Bună dimineața.

Gomez îmi zâmbește și se întinde spre mine. Mă trag înapoi și izbucnesc în lacrimi.

– Ptrr. Pisi! Clare, puiule, hei, hei...

Se scoală chinuit și curând mă pomenesc plângând în brațele lui. Îmi vin în minte toate ocaziile în care am plâns pe umărul lui Henry. *Unde ești?* mă întreb cu disperare. *Am nevoie de tine, aici și acum.* Gomez îmi tot rostește numele. Ce fac eu aici, în pielea goală, plângând în brațele unui Gomez la fel de despuiat? El se

întinde și-mi dă o cutie cu șervețele; îmi suflu nasul și mă șterg la ochi, apoi mă uit la el cu o privire de disperare totală, iar el îmi întoarce o privire complet confuză.

– Acum e bine?

Nu. Cum ar putea fi bine?

– Mda.

– Ce s-a-ntâmpnat?

Dau din umeri. Gomez trece pe modul „examinare martor cu fragilitate emoțională”.

– Clare, ai mai făcut sex până acum? (Dau din cap că da.) E din cauza lui Charisse? Te simți prost din cauza lui Charisse? (Dau din cap că da.) Am făcut în ceva greșit? (Scutur din cap în semn că nu.) Clare, cine e Henry?

Casc gura la el nevenindu-mi să-mi cred urechilor.

– De unde știi...?

Na, c-am făcut-o. Rahat. Fir-ar să fie.

Gomez se apleacă în față, ia țigările de pe noptieră și își aprinde una. Scutură chibritul și trage adânc în piept. Cu țigara între degete, Gomez pare mai... îmbrăcat, într-un fel, chiar dacă nu e. Fără vorbe, îmi oferă una și o iau, deși nu fumez. Pur și simplu mi s-a părut că trebuie să fac gestul ăsta, care îmi și oferă timp pentru a mă gândi ce să spun. Mi-o aprinde, se scoală în picioare, scotocește prin dulap, găsește un halat de baie albastru, care nu pare prea curat, și mi-l dă. Mi-l pun pe mine; e uriaș. Stau pe marginea patului, fumând și uitându-mă la Gomez cum își trage pe el o pereche de blugi. Până și în starea jalnică în care sunt, observ că Gomez e superb, înalt, cu umerii lați și... mare, un fel de frumusețe cu totul diferită de suplețea sălbatică, de panteră, a lui Henry. Instantaneu mă simt îngrozitor că am făcut comparația. Gomez pune o scrumieră alături, se așază și el pe pat și se uită la mine.

– Vorbeai în somn cu cineva pe nume Henry.

La naiba. La naiba.

– Ce ziceam?

– Mai mult repetai doar „Henry”, de parcă strigai pe cineva să vină la tine. Și „Îmi pare rău”. Și o dată ai zis „Păi, tu nu erai aici”, pe un ton foarte supărat. Cine e Henry?

– Henry e iubitul meu.

– Clare, tu n-ai niciun iubit. Eu și Charisse ne-am văzut cu tine aproape în fiecare zi timp de șase luni și niciodată nu te-ai întâlnit cu nimeni și nu te-a sunat nimeni.

– Henry e iubitul meu. E plecat de o vreme și o să se întoarcă în toamna lui 1991.

– Unde e?

Undeva prin preajmă.

– Nu știu.

Gomez își imaginează că inventez. Fără vreun motiv, sunt hotărâtă să-l fac să mă creadă. Îmi iau geanta, deschid portofelul și îi arăt lui Gomez poza lui Henry. O studiază cu mare atenție.

– L-am văzut pe individul ăsta. Mă rog, nu: pe cineva care îi semăna foarte bine. ăsta e prea bătrân ca să fie același tip. Dar pe tipu' ăla îl chema Henry.

Îmi bate inima nebunește. Întreb, încercând să par nonșalantă:

– Unde l-ai văzut?

– Prin cluburi. În general prin Exit și Smart Bar. Dar nu pot să cred că e tipul tău; e nebun de legat. Tot ce face e haotic. E alcoolic și pur și simplu... nu știu, se poartă foarte dur cu femeile. Sau așa am auzit.

– E violent?

Nu mi-l pot imagina pe Henry lovind o femeie.

– Nu. Nu știu.

– Care-i numele lui de familie?

– Nu știu. Ascultă, pisicuță, insul ăsta o să te mănânce cu fulgi cu tot... nu e deloc ce-ți trebuie.

Zâmbesc. E exact ce-mi trebuie, dar știu că e inutil să mă duc la vânătore prin cluburi încercând să-l găsesc.

– Și ce-mi trebuie?

– Eu. Doar că nu pari să crezi asta.

– Tu o ai pe Charisse. La ce mă vrei pe mine?

– Te vreau pur și simplu. Nu știu de ce.

– Ești vreun mormon?

– Clare, spune Gomez foarte serios, eu... uite, Clare...

– Nu spune asta.

– Serios, eu...

– Nu. Nu vreau să știu.

Mă ridic, strivesc țigara în scrumieră și încep să-mi pun hainele. Gomez stă nemișcat și se uită la mine cum

mă îmbrac. Îmbrăcatul rochiei de la petrecerea de aseară în fața lui Gomez mă face să mă simt râncedă și murdară și îmi dă fiori, dar încerc să nu las să se vadă asta. Nu ajung să trag fermoarul lung de la spatele rochiei și Gomez mă ajută cu gesturi solemne.

– Clare, nu fi supărată.

– Nu sunt supărată pe tine, sunt supărată pe mine.

– Individul ăsta trebuie să fie mare figură dacă lasă baltă o fată ca tine și se așteaptă să fii disponibilă doi ani mai târziu.

Zâmbesc spre Gomez.

– E un tip *uimitor*.

Îmi dau seama că i-am rănit sentimentele lui Gomez.

– Gomez, îmi pare rău. Dacă eram liberă, și dacă erai și tu liber...

Gomez scutură din cap și înainte să-mi dau seama mă sărută. Îl sărut și eu, și pentru o singură clipă mă întreb...

– Acum trebuie să plec, Gomez.

El dă din cap aprobator.

Plec.

Vineri 27 aprilie 1990 (Henry are 26 de ani)

HENRY: Eu și Ingrid suntem la Riviera Theater, dansând de ne sar creierii din cap pe tonalitățile melodioase ale lui Iggy Pop. Întotdeauna, eu și Ingrid suntem cel mai fericit cuplu când dansăm sau ne-o tragem sau facem orice altceva care implică activitate fizică și exclude vorbitul. În momentul ăsta suntem în al nouălea cer. Suntem foarte aproape de scenă, iar dl Pop ne șfichiuieste pe toți și ne înfășoară într-un glob compact de energie... O dată i-am zis lui Ing că dansează ca o nemțoaică și nu i-a plăcut, dar așa e: dansează cu seriozitate, de parcă vieți omenești ar fi în balanță, de parcă dansul de mare precizie ar putea salva copiii înfometați din India. E grozav. Iggsterul gângurește „*O sun pe Sora Miez de Noapte: ei, sunt un cretin pentru tine...*” și înțeleg exact ce simte. În momente ca astea văd un rost în relația dintre mine și Ingrid. Ardem pământul sub tălpi dansând pe *Lust for Life*, *China Doll*, *Funtime*. Și eu, și Ingrid am luat atâta speed cât să lansăm o navetă până la Pluto, iar eu am senzația aceea ciudată, stridentă, și convingerea

profundă că aş putea să fac asta, să fiu aici, pentru tot restul vieţii mele şi să fiu perfect mulţumit. Ingrid transpiră. Tricoul ei alb i s-a lipit de corp într-un mod interesant şi foarte estetic, de-mi vine să-l trag de pe ea, dar mă abţin, fiindcă nu poartă sutien şi n-o să mai apuc să văd sfârşitul poveştii. Noi dansăm, Iggy Pop cântă, şi din nefericire, inevitabil, după trei bisuri, concertul se termină. Mă simt grozav. Înşirându-ne spre ieşire împreună cu euforicii noştri tovarăşi de concert, mă întreb ce-am putea face mai departe. Ingrid se duce să se așeze la coada lungă de la toaleta femeilor, iar eu o aştept afară, pe Broadway. Mă uit la un yuppie într-un BMW care se ceartă pe un spaţiu interzis cu un puştan de la serviciul de parcare, când un uriaş blond se apropie de mine.

– Henry?

Mă întreb dacă nu urmează să fiu servit cu vreo citaţie sau așa ceva.

– Mda?

– Salutări de la Clare.

Cine dracului e Clare?

– Îmi pare rău, ai greşit numărul.

Se apropie Ingrid, arătând din nou ca Fata Blondă care e de felul ei. Îl măsoară din priviri pe tip, care e un exemplar reuşit din Frăţia Masculilor. O înconjur cu braţul.

– Scuze, spune tipul zâmbind. Probabil ai vreo dublură pe undeva.

Am o strângere de inimă; se întâmplă ceva şi eu nu pricep ce, o fărâma din viitorul meu se prelinge în prezent, dar nu e momentul să investighez. Insul pare mulţumit de ceva anume, se scuza şi pleacă.

– Ce-a fost asta? întreabă Ingrid.

– Cred că m-a confundat cu cineva.

Dau din umeri. Ingrid pare îngrijorată. Aproape orice e legat de mine pare să o îngrijoreze pe Ingrid, așa că n-o bag în seamă.

– Hei, Ing, ce facem mai departe?

Mă simt în stare să trec dealuri dintr-o singură săritură.

– Mergem la mine?

– Splendid.

Ne oprim la Margie's Candies să luăm înghețată și nu după mult timp suntem în mașină, cântând „Mă pune pe jar, te pune pe jar, pe toți ne pune pe jar înghețata la pahar” și râzând ca niște copii alienați mintal. Mai târziu, în pat cu Ingrid, mă întreb cine o fi Clare, dar apoi îmi imaginez că probabil nu există răspuns la întrebarea asta, așa că o dau uitării.

Vineri 18 februarie 2005 (Henry are 41 de ani, Clare are 33)

HENRY: O duc pe Charisse la operă. Se montează *Tristan und Isolde*. Motivul pentru care sunt aici cu Charisse, nu cu Clare, are de-a face cu aversiunea extremă a lui Clare față de Wagner. Nici eu nu sunt mare fan Wagner, dar avem bilete pentru tot sezonul și la fel de bine aș putea să mă duc sau să nu. Am discutat asta într-o seară, acasă la Charisse și Gomez, iar Charisse a spus visătoare că ea n-a fost niciodată la operă. Rezultatul final e că eu și Charisse ne dăm jos dintr-un taxi în fața Operei, iar Clare e acasă, având grijă de Alba și jucând scrabble cu Alicia, care e în vizită la noi săptămâna asta.

Nu prea am chef de asta. Când m-am oprit la ei acasă s-o iau pe Charisse, Gomez mi-a făcut cu ochiul și a spus, imitând perfect o voce de părinte care habar n-are cum stă treaba, „N-o ține prin oraș până târziu, fiule!”. Nu-mi amintesc când am mai făcut ceva singuri eu și Charisse. Îmi place foarte mult de ea, dar n-am mai nimic să-i spun.

O conduc pe Charisse prin aglomerație. Se mișcă încet, admirând holul splendid, marmura, galeriile înalte și impunătoare, pline de bogătași de o eleganță reținută și studenți cu blănuri false și piercinguri în nas. Charisse le zâmbește vânzătorilor de librete, doi domni în smocking care stau la intrarea în hol, cântând pe două voci „Libret! Libret! Cumpără-ți un libret!”. Nu văd pe nimeni cunoscut. Wagnerienii sunt Beretele Verzi ale fanilor operei; sunt mai duri, mai inflexibili și toți se cunosc între ei. Toată lumea se pupă în vânt în jurul nostru, pe când urcăm la mezanin.

Eu și Clare avem o lojă privată; e unul dintre răsfățurile noastre. Trag deoparte draperia, iar Charisse intră și scapă un „Ah!”. Îi iau haina și o întind pe un

scaun, apoi fac la fel cu a mea. Ne așezăm. Charisse încrucișează gleznele și își împletește mâinile micuțe în poală. Părul ei negru licărește în lumina scăzută; cu acel ruj întunecat și cu ochii mari și expresivi, Charisse e ca un copil încântător, un copil rău, îmbrăcat de gală, căruia i s-a permis să stea până târziu în compania adulților. Șade frumos și bea în decorul superb al teatrului – cortina cu ornamente aurii și verzi care ascunde scena, vălurirea cascadelor de ipsos care conturează fiecare arc și fiecare boltă, murmurul emoționat al mulțimii. Luminile slăbesc, iar zâmbetul larg al lui Charisse sclipește spre mine în întuneric. Cortina se ridică și ne găsim pe o ambarcațiune, iar Isolda începe să cânte. Mă las pe spate în scaun și mă pierd în șuvoiul vocii ei.

După patru ore, o poțiune de dragoste și ovații cu sala în picioare, mă întorc spre Charisse.

– Ei, cum ți-a plăcut?

Ea surâde.

– A fost cam caraghios, nu? Dar cântarea a făcut să nu mai pară caraghios.

Îi țin haina; ea pipăie după deschizătura mânecii, o găsește și își trage haina pe umeri.

– Caraghios? Presupun că da. Dar sunt dispus să mă prefac că Jane Egland e tânără și frumoasă, nu o vacă de o sută treizeci de kile, doar pentru că are o voce de Euterpe.

– Euterpe?

– Muza muzicii.

Ne alăturăm curentului de ascultători îndestulați care se îndreaptă spre ieșire. Ajungem la parter și ne scurgem în frigul de afară. O duc pe Charisse într-un mic marș forțat pe Wacker Drive și reușesc să agăț un taxi în doar câteva minute. Sunt pe punctul de a-i da șoferului adresa lui Charisse, când ea spune:

– Henry, hai să mergem să bem o cafea. Nu vreau să mă duc acum acasă.

Îi spun șoferului să ne ducă la Don's Coffee Club, care e pe Jarvis, în capătul dinspre nord al orașului. Charisse flecărește tot drumul despre cântare, care a fost sublimă; despre decoruri, care, suntem amândoi de acord, n-au fost inspirate; despre dificultățile de ordin moral care interferează cu plăcerea de a asculta Wagner

când știi că era un ticălos antisemit și că admiratorul lui cel mai mare a fost Hitler. Când ajungem la Don's, taverna se zguduie. Îi fac cu mâna lui Don, care își îndeplinește oficiile de gazdă îmbrăcat într-o cămașă hawaiiană portocalie. Ne găsim o măsuță în spate. Charisse comandă plăcintă cu cireșe și cu înghețată și cafea, iar eu cer ca de obicei sandviș cu unt de alune și cu jeleu și cafea. Din boxe se aude Perry Como, iar peste separeuri și peste tablourile cumpărate de ocazie plutește ca o ceață fumul de țigară. Charisse își sprijină capul în palmă și oftează.

– Ce bine e. Parcă uneori uit cum era când am devenit adult.

– Voi doi nu prea ieșiți?

Charisse își terciuiește înghețata cu furculița și râde.

– Așa face Joe. Zice că e mai bună la gust dacă e înmuiată. Dumnezeuule, se lipesc de mine obiceiurile lor proaste, în loc să le învețe ei de la mine pe cele bune. (Ia o înghițitură de plăcintă.) Ca să-ți răspund la întrebare, ieșim în oraș, dar aproape întotdeauna pentru chestii legate de politică. Gomez se gândește să candideze pentru un post de consilier municipal.

Înghit cafeaua pe-alături și mă apucă tusea.

– Glumești, îi spun când îmi revine vocea. Asta nu înseamnă să treacă de partea întunecată? Gomez mereu dă de pământ cu administrația orașului.

Charisse îmi aruncă o privire sarcastică,

– S-a hotărât să schimbe sistemul din interior. Îl consumă cazurile oribile de abuzuri asupra copiilor. Cred că s-a convins singur că ar putea într-adevăr să schimbe lucrurile în bine dacă ar avea cât de cât putere.

– Poate are dreptate.

Charisse scutură din cap.

– Îmi plăcea mai mult când eram tineri anarhiști revoluționari. Prefer să arunc lucrurile în aer decât să pup cururi.

Zâmbesc.

– Nu mi-am dat seama până acum că ești mai radicală decât Gomez.

– A, da. De fapt chestia e că sunt mai puțin răbdătoare decât Gomez. Eu vreau acțiune.

– Gomez e răbdător?

– A, sigur. Păi, uită-te la toată treaba cu Clare...

Charisse se oprește brusc și se uită la mine.

– Care toată treaba?

Punând întrebarea, îmi dau seama că de aceea suntem aici, deoarece Charisse a așteptat să discute despre asta. Mă întreb oare ce știe ea și nu știu eu. Mă întreb dacă vreau să aflu ce știe Charisse. Nu cred că vreau să aflu nimic.

Charisse se uită în altă parte, apoi din nou la mine. Se uită în jos la cafea, își pune palmele în jurul ceștii.

– Păi, credeam că știi, dar... Gomez e îndrăgostit de Clare.

– Da.

N-o ajut deloc cu asta.

Charisse urmărește cu degetul nervurile furnirului de pe masă.

– Deci... Clare l-a trimis la plimbare, iar el se gândește că dacă stă pe poziții suficient de mult timp ceva o să se întâmple și el o rămână cu ea.

– Ceva o să se întâmple...?

– Cu tine, spune Charisse privindu-mă în ochi.

Mi-e rău.

– Scuză-mă, îi spun.

Mă ridic de la masă și îmi croiesc drum spre toaleta tapetată cu mici Marilyn Monroe. Mă stropesc pe față cu apă rece. Mă sprijin de perete, cu ochii închiși. Când îmi devine clar că nu plec nicăieri, mă întorc în cafenea și iau loc la masă.

– Scuze. Ce spuneai?

Charisse pare mică și speriată.

– Henry, rostește ea cu voce joasă. Spune-mi.

– Ce să-ți spun, Charisse?

– Spune-mi că nu pleci nicăieri. Spune-mi despre Clare că nu-l dorește pe Gomez. Spune-mi că totul o să se rezolve cu bine. Sau spune-mi că totul e un rahat, nu știu... dar spune-mi ce se-ntâmplă!

Îi tremură vocea. Își pune mâna pe brațul meu, iar eu mă forțez să nu mi-l trag de acolo.

– O să-ți fie bine, Charisse. O să fie bine.

Ea mă privește fix, fără să mă creadă, dar dorindu-și asta. Mă sprijin de spătar.

– N-o să te părăsească, îi spun.

Ea oftează.

– Și tu?

Tac. Charisse continuă să mă privească, apoi își lasă capul în jos.

– Hai să mergem acasă, spune în cele din urmă – și plecăm.

Duminică 12 iunie 2005 (Clare are 34 de ani, Henry are 41)

CLARE: E o după-amiază însorită de duminică; intru în bucătărie și îl găsesc pe Henry la fereastră, contemplând curtea din spate. Îmi face semn să mă apropiu.

Din spatele lui, mă uit afară. Alba se joacă în curte cu o fată mai mare, de vreo șapte ani. Are părul lung și negru și e desculță. Poartă un tricou murdar cu emblema celor de la Cubs. Stau amândouă pe jos, față în față. Fata aceea e cu spatele la noi. Alba îi zâmbește și dă din mâini ca și când ar zbura. Fata dă din cap și râde.

Mă uit la Henry.

– Cine-i aia?

– E Alba.

– Da, dar cine e cu ea?

Henry zâmbește, dar sprâncenele i se apropie, astfel încât zâmbetul pare îngrijorat.

– Clare, e Alba mai mare. Călătorește în timp.

– Doamne.

Mă holbez la ea. Se răsucesc și arată cu degetul spre casă, și atunci îi întrezăresc profilul, apoi se întoarce iar cu spatele.

– Ar trebui să ne ducem acolo?

– Nu, îi e bine. Dacă vor să intre, o să intre ele.

– Tare aș vrea s-o cunosc...

– Mai bine nu... începe Henry.

Dar chiar atunci cele două Alba sar în picioare și pornesc în fugă spre ușa din spate, ținându-se de mână. Năvălesc râzând în bucătărie.

– Mama, mama, spune Alba mea, cea în vârstă de trei ani, arătând cu degetul. Uite! O Alba mare!

Cealaltă Alba zâmbește cu gura până la urechi și spune:

– Bună, mamă.

– Salut, Alba, îi spun zâmbind și eu.

Și atunci ea se întoarce, îl vede pe Henry și țipă „Tati!”, fuge la el, îl ia în brațe și se pune pe plâns.

Henry îmi aruncă o privire, se încovoiază peste Alba, o leagănă și îi șoptește ceva la ureche.

HENRY: Clare s-a albit la față; stă și se uită la noi, ținând-o de mână pe mica Alba, care cascade gura la sinele ei mai mare cum s-a încleștat de mine și plânge. Mă aplec spre Alba și îi șoptesc la ureche:

– *Nu-i spune lui mami că am murit, bine?*

Ea ridică privirea spre mine, cu lacrimile agățându-se de genele lungi și cu buzele tremurându-i, și dă din cap că da. Clare vine cu un șervețel, îi spune Albei să-și sufle nasul și o îmbrățișează. Alba se lasă dusă la baie să se spele pe față. Alba cea mică, Alba din prezent, se înfășoară pe piciorul meu.

– De ce, tati? De ce e tristă?

Din fericire, nu sunt nevoit să-i răspund, pentru că Alba și Clare s-au întors deja; Alba poartă un tricou de ale lui Clare și niște pantaloni de-ai mei tăiați scurt.

– Salutare, lume, spune Clare. Ce-ar fi să mergem să luăm niște înghețată?

Amândouă Alba zâmbesc: mica Alba dansează în jurul nostru, tipând „Mă pune pe jar, te pune pe jar, mă pune pe jar. Te pune pe jar...”.

Ne îngrămădim în mașină, cu Clare la volan. Alba cea de trei ani pe scaunul din față, iar Alba de șapte ani pe bancheta din spate, lângă mine. Se sprijină de mine; îmi petrec brațul pe după ea. Nimeni nu spune nimic în afară de Alba, care-i tot dă înainte cu „Uite, Alba, un cuțu! Uite, Alba, uite, Alba...”, până ce sinele ei mai mare răspunde „Da, bine, Alba, văd”. Clare ne duce la Zephyr; ne așezăm într-un separeu tapetat cu vinii albastru scânteietor și comandăm două banana split, o ciocolată cu malț și un cornet cu înghețată de vanilie presărată cu ciocolată. Fetele sorb bananele ca niște aspiratoare; eu și Clare ne jucăm cu înghețatele, fără să ne privim.

– Alba, ce se întâmplă în prezentul tău? întreabă Clare.

Alba îmi aruncă o privire rapidă.

– Nu cine știe ce. Bunicul mă învață concertul al doilea pentru vioară de Saint-Saëns.

– Joci într-o piesă, la școală, îi suflu.

– Joc? Cred că mai încolo.

– A, pardon, spun. Presupun că e abia la anul.

Și tot așa. Purtăm o conversație ezitantă, ocolind ceea ce știm, ceea ce nu trebuie să afle Clare și mica Alba. După o vreme. Alba cea mare își pune brațele pe masă și își lasă capul pe ele.

– Obosită? o întreabă Clare.

Ea dă din cap aprobator.

– Mai bine plecăm, îi spun lui Clare.

Plătim și o ridic pe Alba; e moale și aproape adormită în brațele mele. Clare o ia pe mica Alba, care e foarte agitată de la atâta zahăr. În mașină, pe Lincoln Avenue, Alba dispare.

– S-a dus înapoi, o anunț pe Clare.

Timp de câteva clipe, ne privim în oglinda retrovizoare.

– Înapoi unde, tati? întreabă Alba. Înapoi unde?

Mai târziu:

CLARE: Am reușit în fine s-o culc pe Alba. Henry stă pe patul nostru, bând scotch și uitându-se pe fereastră la niște veverițe care se fugăresc în jurul bolții de vie. Mă apropii și mă așez lângă el.

– Hei, îi spun.

Henry se uită la mine, își petrece brațul pe după umerii mei și mă trage spre el.

– Hei.

– Ai de gând să-mi spui despre ce-a fost vorba? îl întreb.

Henry lasă paharul și începe să-mi descheie nasturii de la cămașă.

– Pot să scap fără să-ți spun?

– Nu.

Îi desfac catarama și îi descheie nasturele de la blugi.

– Ești sigură?

Mă sărută pe gât.

– Da.

Îi trag fermoarul, îmi bag mâna pe sub cămașa lui, pe abdomen.

– Pentru că de fapt nu vrei să știi.

Henry îmi respiră în ureche și trece cu limba pe conturul ei. Mă înfior. Îmi scoate cămașa, îmi descheie sutienul. Sâni îi atârnă eliberați și mă întind pe spate,

uitându-mă la Henry cum își scoate blugii, lenjeria și cămașa. Se urcă în pat.

– Șosetele, spun.

– A, da.

Își scoate șosetele. Ne uităm unul la altul.

– Încerci doar să-mi distragi atenția, remarc.

Henry mă mângâie pe burtă.

– Încerc să-mi distrag mie atenția. Dacă reușesc s-o distrag și pe a ta o să fie un bonus.

– Trebuie să-mi spui.

– Nu, nu trebuie.

Îmi cuprinde sânii în palme, își trece degetele mari peste sfârcuri.

– O să-mi închipui ce-i mai rău.

– N-ai decât.

Îmi ridic coapsele, iar Henry îmi trage blugii și lenjeria. Mă încălecă, se apleacă peste mine, mă sărută. *Of, Doamne, îmi spun, ce-ar putea fi? Care e cel mai rău lucru? Închid ochii. O amintire: Pajiștea, o zi friguroasă din copilăria mea, alerg pe iarba moartă, a fost un zgomot, el m-a strigat pe nume...*

– Clare? (Henry mă mușcă de buze cu blândețe.) Unde-ai plecat?

– În 1984.

Henry se oprește.

– De ce?

– Cred că acolo se întâmplă.

– Acolo se întâmplă ce?

– Ce-o fi aia de care ce ți-e teamă să-mi spui.

Henry se rostogolește de pe mine și rămânem întinși unul lângă altul.

– Zi-mi despre asta, îmi cere.

– Era devreme. O zi de toamnă. Tati și Mark erau afară la vânătoare de cerbi. M-am trezit; mi s-a părut că te aud strigându-mă și am fugit pe pajiște, și erai acolo, tu, tati și Mark vă uitați la ceva, dar tati m-a pus să intru în casă, așa că n-am văzut la ce vă uitați.

– A?

– M-am întors acolo mai târziu în aceeași zi. În iarbă era un loc plin de sânge.

Henry nu spune nimic. Strânge din buze. Îl iau în brațe și îl țin strâns.

– Cel mai rău... spun.

– Sst, Clare.

– Dar...

– Șș.

Afară e o după-amiază aurie. Înăuntru, ne e frig și ne strângem laolaltă să ne încălzim. Alba, în patul ei, doarme și visează înghețată, visează micile ei vise mulțumite cu noi trei, pe când o altă Alba, undeva în viitor, visează că-l ia în brațe pe tatăl ei și când se trezește descoperă... ce?

Episodul din parcare de pe Monroe Street

Luni 7 ianuarie 2006 (Clare are 34 de ani, Henry are 42)

CLARE: Dormim somnul profund al dimineților de iarnă, când sună telefonul. Mă trezesc brusc, inima îmi galopează, dar îmi dau seama că Henry e lângă mine în pat. Se întinde peste mine și ridică receptorul. Mă uit la ceas: e 4:32 a.m.

– 'Lo, spune Henry.

Ascultă timp de un minut lung. Deja sunt trează de-a binelea. Fața lui Henry e lipsită de expresie.

– Bine. Stai acolo. Venim imediat.

Se apleacă și pune receptorul la loc.

– Cine era?

– Eu. Eu eram. Sunt în parcare de pe strada Monroe, fără haine, la minus cincisprezece grade. Doamne, sper să pornească mașina.

Sărim din pat și tragem pe noi hainele din ziua anterioară. Până să intru eu în blugi, Henry e în bocanci și cu haina pe el și fuge afară să pornească mașina. Îndes într-o geantă cămașa lui Henry, indispensabili lungi, blugi, șosete, bocanci, haină, mănuși și o pătură, o trezesc pe Alba și o vâr în haină și ghete, îmi trag din mers paltonul și ies pe ușă. Scot mașina din garaj înainte să se încălzească motorul, care moare. Îl pornesc iar, stăm un minut și încerc din nou. Ieri s-au pus cincisprezece centimetri de zăpadă, iar pe Ainslie sunt dâre de polei. Alba scâncește pe bancheta din spate și Henry încearcă s-o potolească. La intrarea pe Lawrence accelerez și în zece minute ajungem pe șosea; nu e nimeni pe-afară la ora asta. Radiatorul Hondei sfârâie. Peste lac, cerul începe să se lumineze. Totul se colorează în albastru și portocaliu, totul e fragil în frigul extrem. Trecând pe Lake Shore Drive, am o puternică senzație de *déjà vu*: frigul, liniștea feerică a lacului, incandescența felinarelor: am mai fost, am fost pe-aici. Sunt prinsă cu totul în mrejele acestui moment, care se extinde și mă poartă departe de straniețea lucrurilor, către conștientizarea duplicității clipei prezente: deși accelerăm prin peisajul acesta de iarnă citadină, timpul stă nemișcat. Trecem de Irving, Belmont, Fullerton,

Lasalle; ies la Michigan. Zburăm pe culoarul părăsit al magazinelor scumpe, strada Oak, Chicago, Randolph, Monroe și ne scufundăm acum în lumea subterană de beton a parării. Iau biletul pe care mi-l oferă mașinăria cu voce feminină fantomatică.

– Ia-o spre capătul din nord-vest, spune Henry. Telefonul public de la stația de supraveghere.

Îi urmez indicațiile. Senzația de *déjà vu* dispare. Mă simt ca abandonată de îngerul protector. Parcare e practic goală. Accelerez peste pogoane de linii galbene în direcția telefonului; receptorul atârna la capătul firului. Nici urmă de Henry.

– Poate te-ai întors în prezent?

– Sau poate nu...

Henry e nedumerit, ca și mine de altfel. Ieșim din mașină. E frig aici, în subteran. Respirația mi se transformă în aburi. Nu-mi vine să plec, dar nici n-am idee ce s-o fi întâmplat. Mă duc la stația de supraveghere și trag cu ochiul pe la geam. Nu e niciun paznic. Monitoarele afișează beton gol.

– Rahat, spune Henry. Unde m-aș duce? Hai să ne plimbăm cu mașina prin zonă.

Ne urcăm înapoi și o luăm încet prin vastele încăperi goale, susținute de stâlpi, trecem de indicatoare care ne spun Conduceți Încet, Parcare Suplimentară, Nu Uitați Unde Ați Parcat. Henry, nicăieri. Ne privim descurajați.

– Din ce timp veneai?

– N-am zis.

Ne întoarcem acasă în tăcere. Alba doarme. Henry se uită pe fereastră. Cerul fără nori e colorat în roz spre est și deja sunt mai multe mașini pe stradă, cu matinalii locuitori ai suburbiilor. Cât așteptăm la stopul de pe strada Ohio, aud țipete de pescăruși. Pavajul străzilor e întunecat de la sare și umezeală. Orașul e moale și alb sub zăpadă. Totul e frumos. Sunt detașat, parcă văd un film. După toate aparențele, am scăpat nevătămați, dar mai devreme sau mai târziu vom plăti din greu.

Zi de naștere

Joi 15 iunie 2006 (Clare are 35 de ani)

CLARE: Măine e ziua lui Henry. Sunt la Vintage Vinyl, caut un album care să-i placă și pe care nu îl are deja. Mă cam bazam pe faptul că o să-l rog pe Vaughn, patronul magazinului, să mă ajute, dat fiind că Henry vine aici de ani de zile. Dar în spatele tejghelei se află un puștan de liceu. Poartă un tricou cu emblema casei de discuri Seven Dead Arson și probabil că nici nu se născuse când s-a înregistrat cea mai mare parte din muzica vândută în magazinul ăsta. Frunzăresc discurile din stative. Sex Pistols, Patti Smith, Supertramp, Matthew Sweet. Phish, Pixies, Pogues, Pretenders. B-52's, Kate Bush, Buzzcocks. Echo and the Bunnymen. The Art of Noise. The Nails. The Clash, The Cramps, The Cure. Television. Mă opresc la o obscură reeditare Velvet Underground, încercând să-mi amintesc dacă am văzut-o prin casă, dar la o privire mai atentă îmi dau seama că e doar un ghiveci de piese de pe alte albume pe care Henry le are deja. Dazzling Killmen, Dead Kennedys. Apare Vaughn cărând o cutie imensă, o saltă și o pune în spatele tejghelei și pleacă iar pe ușa din spate. Mai face asta de câteva ori, apoi el și puștiul se pun pe desfăcut cutiile, făcând albumele morman pe tejghea și exclamând la diverse lucruri de care n-am auzit în viața mea. Mă duc spre Vaughn și răsfir în tăcere trei albume în fața lui.

– Bună, Clare, zice el cu un zâmbet larg, larg de tot. Cum merge?

– Bună, Vaughn. Măine-i ziua lui Henry. Ajutor.

El se benoclează la ce am ales.

– Pe astea două le are deja, spune dând din cap spre Lilliput și Breeders, iar ăsta-i groaznic – și arată spre Plasmatics. Totuși coperta e grozavă, nu?

– Mda. În cutia aia n-ai ceva care să-i placă?

– Neah, astea-s toate din anii cincizeci. A murit o doamnă în vârstă. S-ar putea să-ți placă asta, abia am primit-o azi.

Trage o compilație Golden Palominos din containerul cu nou-sosite. Sunt câteva noutăți pe ea, așa că o iau. Deodată Vaughn îmi zâmbeste.

– Am ceva trăsnit de tot pentru tine. Îl păstram pentru Henry.

Pășește în spatele tejghelei și caută pe acolo vreun minut.

– Uite.

Vaughn îmi dă un album cu o mapă neagră fără nimic pe ea. Scot discul și citesc eticheta: „*Annette Lyn Robinson, Opera din Paris, 13 mai 1968, Lulu*”. Mă uit întrebător la Vaughn.

– Aha, nu-i una obișnuită, ei? E o înregistrare-pirat de la un concert; oficial, nici nu există. M-a rugat el cu ceva vreme în urmă să fiu atent la chestiile cu ea, dar nici pentru mine nu-i una obișnuită, așa că după ce-am găsit-o am tot uitat să-i spun. Am ascultat-o, e chiar drăguță. Sunet de bună calitate.

– Mulțumesc, spun în șoaptă.

– Cu plăcere. Ei, ce-i așa mare chestie?

– E mama lui Henry.

Vaughn ridică sprâncenele și fruntea i se încrețește caraghios.

– Pe bune? Mda... seamănă cu el. Ha, ce interesant. Ar fi trebuit să pomenească de chestia asta.

– Nu prea vorbește despre ea. A murit când era el mic. Într-un accident de mașină.

– Ah. Așa e, parcă-mi aduc aminte. Păi, să-ți mai caut ceva?

– Nu, ajunge.

Îi plătesc și plec, merg pe strada Davis strângând la piept vocea mamei lui Henry, în extazul anticipării.

Vineri 16 iunie 2006 (Henry are 43 de ani, Clare are 35)

HENRY: împlinesc patruzeci și trei de ani. Deși mi-am luat liber de la serviciu, deschid ochii la ora 6:46 dimineața și nu mai pot adormi. Mă uit la Clare, care e complet abandonată somnului, cu brațele aruncate în lături și cu părul risipit pe pernă. Mă dau jos din pat cu mare grijă, mă duc la bucătărie și pornesc aparatul de cafea. La baie, dau drumul la apă și aștept să se încălzească. Ar trebui să aducem un instalator, dar nu apucăm niciodată. Mă întorc în bucătărie și îmi torn o ceașcă de cafea, mă duc cu ea în baie și o pun în echilibru pe marginea chiuvetei. Mă dau cu spumă pe

față și încep să mă rad. În mod normal, sunt expert în a mă rade fără a mă uita în oglindă, dar azi, în onoarea zilei mele de naștere, o fac cu tot tacâmul.

Mi-a albit aproape tot părul; mi-a mai rămas niște negru pe la tâmpile și sprâncenele încă le mai am complet negre. L-am lăsat puțin mai lung, nu chiar cât îl purtam înainte de a o cunoaște pe Clare, dar nici scurt. Pielea mi s-a asprit, am cute la colțurile ochilor și pe frunte și riduri fine de la nări până la colțurile gurii. Fața mea e prea slabă. Eu tot sunt prea slab. Nu genul Auschwitz, dar nici normal de slab. Poate ca în primele faze ale cancerului. Ca dependenții de heroină. Nu vreau să mă gândesc la asta, așa că îmi văd mai departe de ras. Îmi clătesc fața, mă dau cu after-shave, fac un pas înapoi și cercetez rezultatul.

Ieri la bibliotecă și-a amintit cineva că e ziua mea, așa că Roberto, Isabelle, Matt, Catherine și Amelia m-au luat și m-au dus la masă la Beau Thai. Știu că s-a cam vorbit pe la serviciu despre sănătatea mea, despre motivul pentru care am slăbit brusc atât de mult și despre faptul că în ultima vreme am îmbătrânit rapid. Toată lumea a fost extrem de drăguță, în felul cum se poartă oamenii cu bolnavii de SIDA și cu pacienții care fac chimioterapie. Aproape că tânjeam să mă întrebe cineva ce se întâmplă, ca să-i mint și să trecem peste asta. În schimb asta am făcut glume și am mâncat Pad Thai și Prik King, pui cu caju și Pad Seeuw. Amelia mi-a dăruit o jumătate de kilogram de boabe de cafea columbiană mortală. Catherine, Matt, Roberto și Isabelle au făcut un gest extravagant și mi-au luat o reproducere Getty după *Mira Calligraphiae Monumenta*^[176], la care pofteam de-un secol la biblioteca Newberry. M-am uitat la ei șocat și mi-am dat seama: colegii mei de serviciu mă cred pe moarte.

– Măi băieți...

Dar nu mi-a trecut prin cap nicio continuare, așa că m-am oprit. Nu mi se întâmplă des să rămân fără cuvinte.

Clare se scoală, Alba se trezește. Ne îmbrăcăm cu toții și punem lucrurile în mașină. Mergem la Brookfield Zoo cu Gomez, Charisse și copiii lor. Ne petrecem ziua plimbându-ne agale, uitându-ne la maimuțe și la flamingo, la urșii polari și la vidre. Albei

îi plac cel mai mult felinele mari. Rosa o ține pe Alba de mână și îi povestește despre dinozauri. Gomez reușește să imite grozav un cimpanzeu, iar Max și Joe se prostesc făcând pe elefanții și manevrând jocuri video de buzunar. Charisse, Clare și cu mine hoinărim, flecărim și ne scăldăm în lumina soarelui. La patru după-amiaza, copiii sunt cu toții obosiți și ciufuți, așa că îi băgăm în mașini, ne promitem s-o repetăm cât de curând și ne ducem acasă.

Bona ajunge cu promptitudine la ora șapte. Cu binele și cu răul, Clare o convinge pe Alba să fie cuminte, și scăpăm. Suntem îmbrăcați de gală, la insistențele lui Clare, și cât trecem cu mașina pe Lake Shore Drive spre sud îmi dau seama că habar n-am unde mergem.

– O să vezi, spune Clare.

– Nu-i vreo petrecere-surpriză, nu? întreb preventiv.

– Nu, mă asigură.

Iese de pe Drive la Roosevelt și se strecoară prin Pilsen, un cartier hispanic aflat aproape de centru, spre sud. Grupuri de copii se joacă în stradă, îi ocolim și parcăm în sfârșit în apropiere de intersecția străzilor 20 și Racine. Clare mă conduce până la o clădire prăpădită cu două apartamente și sună la interfonul de la poartă. Ni se deschide și ne croim drum prin curtea plină de gunoaie și pe scara nesigură. Clare bate într-o ușă și ne deschide Lourdes, o prietenă a ei de la școala de artă. Lourdes zâmbește și ne face semn să intrăm, iar când pășesc înăuntru observ că apartamentul a fost transformat într-un restaurant cu o singură masă. Adie parfumuri plăcute, iar pe masă sunt așezate, pe damasc alb, farfurii de porțelan și lumânări. Pe un bufet sculptat e un pick-up. În camera de zi sunt cuști pline de păsări: papagali, canari, micuțele păsări ale dragostei. Lourdes mă pupă pe obraz și-mi spune:

– La mulți ani, Henry.

Apoi se aude o voce familiară:

– Daa, la mulți ani!

Bag capul în bucătărie și dau de Nell. Amestecă de zor ceva într-o cratiță și nu se oprește nici măcar când o iau în brațe și o ridic puțin de la podea.

– Eeei! face ea. Da' ți-ai mâncat cerealele!

Clare o îmbrățișează pe Nell și își zâmbesc amândouă.

– Pare destul de surprins, spune Nell, iar Clare răspunde doar cu un zâmbet și mai larg. Duceți-vă să stați jos, comandă Nell. E gata cina.

Ne așezăm la masă față în față. Lourdes vine cu farfurioare pe care sunt așezate cu măiestrie aperitivele: felii de prosciutto transparente cu pepene galben-pal, midii afumate, fâșii subțiri de morcovi și sfeclă care seamănă la gust cu feniculul și ulei de măsline. În lumina lumânărilor, pielea lui Clare e caldă, iar ochii, umbriți. Perlele pe care le poartă îi conturează claviculele și zona netedă și deschisă la culoare de deasupra sânilor; se ridică și coboară în ritmul respirației. Clare mă surprinde holbându-mă la ea, zâmbește și își ferește privirea. Mă uit în jos și îmi dau seama că mi-am terminat de mâncat midiile și acum stau aici ținând furculița în aer ca un idiot. O pun jos, iar Lourdes ne ia farfuriile și vine cu felul următor.

Mâncăm bunătatea de ton semicrud al lui Nell, rumenit cu sos de roșii, mere și busuioc. Mâncăm salatele cu multă cicoare și ardei gras; mâncăm măsline mici și cafenii care îmi amintesc de un fel pe care l-am mâncat cu mama într-un hotel din Atena când eram mic. Bem Sauvignon Blanc și toastăm de mai multe ori. („Pentru măsline!” „Pentru bone!” „Pentru Nell!”) Nell apare din bucătărie ducând un tortuleț alb care strălucește de lumânări aprinse. Clare, Nell și Lourdes îmi cântă „Mulți ani trăiască”. Îmi pun o dorință și sting lumânările dintr-o singură suflare.

– Asta înseamnă că o să ți se îndeplinească dorința, spune Nell, dar a mea nu e o dorință care să se poată îndeplini.

Păsările își vorbesc una alteia în graiuri neștiute în timp ce mâncăm tortul, apoi Lourdes și Nell dispar înapoi în bucătărie.

– Ți-am luat un cadou, spune Clare. Închide ochii.

Închid ochii. O aud pe Clare împingându-și scaunul de lângă masă. Traversează camera. Apoi se aude sunetul unui ac pe vinii... un sâsâit... viori... o voce pură de soprană străpungând ca o ploaie tăioasă larma orchestrei... vocea mamei, cântând *Lulu*. Deschid ochii. Clare stă la masă în fața mea, zâmbind. Mă ridic, o trag de pe scaun și o îmbrățișez.

– Uimitor, spun, dar nu mai pot continua, aşadar o sărut.

Mult mai târziu, după ce ne-am luat la revedere de la Nell şi Lourdes cu multe mulţumiri înlăcrimate, după ce am ajuns acasă şi i-am plătit bonei, după ce am făcut dragoste năuciţi de plăcere şi extenuare, stăm întinşi în pat, pe punctul de a adormi, iar Clare spune:

– A fost o aniversare reuşită?

– Perfectă. Cea mai bună.

– Îţi doreşti vreodată să poţi opri timpul? Nu m-ar deranja să stau aici pentru totdeauna.

– Mm, spun, rostogolindu-mă pe burtă.

Cufundându-mă în somn, o aud pe Clare:

– Mă simt de parcă am fi în punctul de sus al unui montagne russe.

Dar apoi adorm şi uit s-o mai întreb, dimineaţă, ce voia să zică.

O scenă neplăcută

Miercuri 28 iunie 2006 (Henry are 43 de ani și 43)

HENRY: Apar în întuneric, pe o podea de beton. Încerc să mă ridic în șezut, dar amețesc și mă întind iar. Mă doare capul. Îl pipăi; e o umflătură mare chiar în spatele urechii stângi. Când ochii mi se obișnuiesc cu întunericul, văd conturul neclar al scărilor și indicatoarele Ieșire, iar mult deasupra mea, un bec fluorescent care emite o lumină rece. De jur-împrejurul meu se întinde plasa de oțel a Cuștii. Sunt la Newberry, după închidere, în interiorul Cuștii.

– Nu intra în panică, îmi spun cu voce tare. E în regulă. E în regulă. E în regulă.

Mă opresc când îmi dau seama că nu mă ascult. Reușesc să mă scol în picioare. Tremur. Mă întreb cât va trebui să aștept. Mă întreb ce vor spune colegii mei când vor da cu ochii de mine. Pentru că asta a fost. Sunt pe cale de a fi expus drept ceea ce sunt de fapt, o ciudățenie a naturii slăbănoagă și fragilă. Nu eram nerăbdător să ajung la asta, ca să mă exprim eufemistic.

Încerc să umblu de colo-colo ca să mă încălzesc, dar asta îmi face capul să pulseze. Renunț, mă așez în mijlocul podelei din Cușcă și mă strâng cât mai compact cu putință. Orele trec. Revăd incidentul în minte, repetându-mi replicile, analizând toate felurile în care ar fi putut să se petreacă, mai bine sau mai rău. În cele din urmă obosesc și încep să-mi pun înregistrări muzicale în minte. *That's Entertainment* de Jam, *Pills and Soap* de Elvis Costello, *Perfect Day* de Lou Reed, încerc să-mi amintesc toate cuvintele de la *I Love a Man in a Uniform*, al lui Gang of Four, când becul de deasupra mea clipește. Desigur, e Kevin Paznicul Nazist, deschide biblioteca. Kevin e ultima persoană de pe planetă pe care aș vrea s-o întâlnesc când sunt în pielea goală și captiv în Cușcă, așa că, normal, mă observă de cum intră. M-am încovrigat pe podea, făcând pe mortu-n păpușoi.

– Cine-i acolo? strigă Kevin mai tare decât ar fi nevoie.

Mi-l imaginez pe el stând aici, palid-bolnăvicios și mahmur în lumina rece din casa scării. Vocea lui

ricoșează în jurul meu, reverberând din beton. Kevin coboară scara și se oprește jos, la vreo trei metri de mine.

– Cum ajunseși acolo?

Pășește în jurul Cuștii. Mă prefac în continuare că sunt inconștient. De vreme ce nu pot da explicații, mai bine să nu mă bată la cap.

– Dumnezeule, e DeTamble.

Îl și simt cum stă acolo, cu gura căscată. În cele din urmă își amintește de stația de emisie.

– Ăă, zece-patru, hei, Rory. (Zgomote neinteligibile de electricitate statică.) A, da, Roy, sunt Kevin, ăă, ai putea să coborî până la A46? Mda, la capătul de jos. (Cârâieli de nemulțumire.) Vino odată aicea jos. (Închide aparatul.) Doamne, DeTamble, nu știu ce vrei să demonstrezi, dar de data asta chiar c-ai făcut-o.

Îl aud mișcându-se. Îmi imaginez că trebuie să se fi așezat pe trepte. După câteva minute, se deschide o ușă în capătul de sus al scării și Roy coboară. Roy e paznicul meu favorit. E un uriaș domn afro-american mereu cu zâmbetul pe buze. El e Regele Biroului de Recepție, iar pe mine mă bucură mereu când vin la serviciu și mă încălzește cu strașnica lui bună dispoziție.

– Ptrr, face Roy. Ce-avem aici?

– E DeTamble. Nu pot să-mi dau seama cum a ajuns acolo.

– DeTamble? Măi, măi. Băiatului ăstuia chiar că-i place să și-l scoată la aer pe Domnul Făcăleț. Ț'am zis de când l-am găsit alergând pe la etajul al treilea în pielea goală?

– Mda, mi-ai zis.

– Păi, cred că trebuie să-l scoatem de-acolo.

– Nu mișcă.

– Păi, respiră. Crezi c-o fi rănit? Poate ar trebui să chemăm o ambulanță.

– O să avem nevoie de pompieri să taie plasa cu cleștii ăia pneumatici pe care-i folosesc la accidente de mașină.

Vocea lui Kevin e plină de entuziasm. Nu vreau să vină pompierii sau paramedicii. Mă scol gemând.

– Bună *dimineața*, domnule DeTamble, fredonează Roy. Ați venit puțin cam devreme, nu-i așa?

– Doar puțin, aprob, trăgându-mi genunchii sub bărbie.

Mi-e atât de frig, încât mă dor dinții de înțeleștați ce sunt. Ne contemplăm reciproc, eu pe Kevin și Roy, ei pe mine.

– Presupun că nu pot să vă mituiesc, domnilor.

Ei schimbă priviri scurte.

– Depinde, spune Kevin, la ce anume vă gândiți. Nu putem să trecem sub tăcere treaba asta pentru că nu putem să vă scoatem singuri de acolo.

– Nu, nu, nu mă aștept la asta. (Ei par ușurați.) Fiți atenți. O să-i dau fiecăruia dintre voi câte o sută de dolari dacă faceți două lucruri pentru mine. Primul, aș vrea ca unul dintre voi doi să se ducă să-mi aducă o cafea.

Pe fața lui Roy explodează zâmbetul lui patentat de Rege al Biroului de Recepție.

– La naiba, domnule DeTamble, fac eu asta pe gratis. Da' nu știu cum o s-o beți.

– Adu-mi un pai. Și nu cafea de la automatele din hol. Ieși și adu-mi cafea adevărată. Cu lapte, fără zahăr.

– Se face, spune Roy.

– Care-i al doilea lucru? întreabă Kevin

– Vreau să te duci sus la secția muzeală și să-mi aduci niște haine din birou, sertarul din dreapta-jos. Puncte suplimentare dacă poți s-o faci fără să bage nimeni de seamă.

– Nicio problemă, spune Kevin, iar eu mă întreb de ce mi-o fi dispăcut omul ăsta.

– Mai bine încui ușa de aici, îi spune Roy lui Kevin, care dă din cap și se duce s-o încuie.

Roy stă lângă Cușcă și se uită la mine cu milă.

– Și cum ajunserăți acolo?

Dau din umeri.

– N-am niciun răspuns potrivit.

Roy zâmbește și scutură din cap.

– Păi, vă gândiți la asta și eu mă duc să vă aduc cafeaua aia.

Trec vreo douăzeci de minute. În fine, aud ușa descuindu-se și Kevin coboară scara, urmat de Matt și Roberto. Kevin îmi prinde privirea și ridică din umeri parcă spunând *Am încercat*. Îmi dă cămașa prin plasa Cuștii, iar eu o pun pe mine, sub privirea rece a lui

Roberto, care stă cu brațele încrucișate. Pantalonii sunt cam groși și necesită ceva efort ca să-i trag în Cușcă. Matt șade pe scară, cu o expresie dubitativă pe față. Aud ușa deschizându-se iar. E Roy, aducându-mi cafea și un rulou dulce. Îmi vâă un pai în cafea și o pune pe podea împreună cu ruloul. Abia reușesc să-mi smulg privirea de la ele ca să mă uit la Roberto, care se întoarce spre Roy și Kevin și le zice:

– Putem rămâne puțin singuri?

– Cu siguranță, dr. Calle.

Paznicii urcă și ies pe ușa de la etajul întâi. Acum sunt singur, prins în capcană și lipsit de vreo explicație, dinaintea lui Roberto, pe care îl venerez și pe care l-am mințit în repetate rânduri. Acum nu mai există decât adevărul, care e mai nerușinat decât oricare dintre minciunile mele.

– În regulă, Henry, spune Roberto. S-auzim.

HENRY: E o dimineață perfectă de septembrie. Am cam întârziat la lucru, din cauza Albei (care a refuzat să se lase îmbrăcată) și din cauza trenului (care a refuzat să vină), dar nu îngrozitor de mult, cel puțin după standardele mele. Când semnez condica la Biroul de recepție, Roy nu e acolo, e Marsha.

– Ei, Marsha, unde-i Roy? o întreb.

– A, are niște treaba, îmi răspunde.

– Aha.

Iau liftul până la etajul al patrulea.

– Ai întârziat, îmi spune Isabelle când intru în secția muzeală.

– Dar nu foarte tare, îi răspund.

Intru la mine în birou, unde Matt stă în fața ferestrei, contemplând parcul.

– Bună, Matt, îi spun, iar Matt sare-n sus de șapte coți.

– Henry! exclamă, albindu-se la față. Cum ai ieșit din Cușcă?

Îmi pun ranița pe birou și mă holbez la el.

– Din Cușcă?

– Tu... abia am venit de jos... tu erai prins în Cușcă, și Roberto e jos... mi-ai spus să urc aici și să aștept, dar n-ai spus de ce...

– Doamne. (Mă așez pe birou.) Of, Doamne.

Matt se așază pe scaunul meu și privește în sus la mine.

– Uite, pot să-ți explic... încep.

– Poți?

– Sigur. (Mă gândesc puțin.) Eu... vezi tu... of, futuri.

– E ciudat de tot, nu, Henry?

– Mda. Mda, e. (Ne uităm unul la altul.) Uite. Matt... hai să mergem jos să vedem ce se-ntâmplă și vă explic la amândoi, ție și lui Roberto, bine?

– Bine.

Ne ridicăm și ne ducem jos.

Pe când mergem pe holul estic îl văd pe Roy frecând menta lângă intrarea de la casa scării. Tresare când mă vede și, exact când e pe punctul de a-mi pune întrebarea evidentă, o aud pe Catherine:

– Ei, băieți, care-i treaba? (Trece ca o boare pe lângă noi și vrea să deschidă ușa către scări.) Hei, Roy, de ce nu se deschide?

– Mm, păi, doamnă Mead... (Roy îmi aruncă o privire fugară.)... Avem o problemă cu... ăă...

– E-n regulă, Roy, intervin. Hai, Catherine. Roy, vrei, te rog, să rămâi aici?

El dă din cap că e de acord și ne lasă să intrăm în casa scării.

De cum pășim acolo îl aud pe Roberto:

– Ascultă, nu-mi place deloc cum stai acolo și-mi povestești science fiction. Dacă voiam science fiction împrumutam de la Amelia.

E așezat pe trepte la capătul scării și, când ne aude venind în spatele lui, se întoarce să vadă cine e.

– Bună, Roberto, rostesc încet.

– O, Doamne, spune Catherine. O, Doamne.

Roberto se ridică și se dezechilibrează, iar Matt se întinde să îl sprijine. Mă uit la Cușcă, și iată-mă. Stau pe podea, îmbrăcat cu cămașa mea albă și pantaloni de doc bej, strângându-mi genunchii la piept, în mod clar înghețat și flămând. Lângă Cușcă e o ceașcă de cafea. Roberto, Matt și Catherine ne privesc în tăcere.

– Din ce timp vii? îl întreb.

– August 2006.

Ridic ceașca, i-o țin la nivelul bărbiei și împing paiul prin plasa Cuștii. El suge niște cafea.

– Vrei ruloul ăsta?

Îl vrea. Îl rup în trei și i-l împing. Mă simt ca la grădina zoologică.

– Ești rănit, îi spun.

– M-am lovit cu capul de ceva.

– Cât mai stai aici?

– Încă vreo jumătate de oră. (Face un gest spre Roberto.) Vezi?

– Ce se-ntâmplă? întreabă Catherine.

– Vrei să explici tu? îmi întreb sinele.

– Sunt obosit. Spune-le tu.

Așa că le spun. Vorbesc despre cum e să fii călător în timp, despre aspectele practice și genetice. Explic cum toată treaba asta e de fapt un fel de boală, iar eu n-o pot controla. Le spun despre Kendrick, despre cum ne-am întâlnit eu și Clare și despre cum ne-am mai întâlnit o dată. Le spun despre nodurile cauzale, despre mecanica cuantică, despre fotoni și despre viteza luminii. Le spun despre cum e să trăiești în afara constrângerilor temporale la care sunt supuși cei mai mulți oameni. Le spun despre minciuni, despre furturi, despre teamă. Le spun despre încercarea de a avea o viață normală.

– Și o parte din viața normală e slujba normală, concluzionez.

– Eu nu i-aș zice slujbă normală, spune Catherine.

– Eu nu i-aș zice viață normală, spune sinele meu din Cușcă.

Mă uit la Roberto, care stă așezat pe trepte, cu capul sprijinit de perete. Arată ostenit și meditativ.

– Așadar, îl întreb, ai de gând să mă dai afară?

Roberto oftează.

– Nu. Nu, Henry, n-am de gând să te dau afară.

Se ridică în picioare cu grijă și își scutura haina la spate cu mâna.

– Dar nu înțeleg de ce nu mi-ai spus toate astea mai demult.

– Nu m-ai fi crezut, spune sinele meu. Nu m-ai crezut nici adineauri, până n-ai văzut.

– Păi, da... începe Roberto, dar următoarele lui cuvinte se pierd în ciudatul zgomot de aspirare care îmi însoțește câteodată venirile și plecările.

Mă întorc și văd o grămăjoară de haine pe podeaua Cuștii. O să vin mai pe după-amiază să le pescuiesc cu

un umeras. Mă întorc iar spre Matt. Roberto și Catherine, care arată buimăciți.

– Frațioare, spune Catherine. Parcă am lucra cu Clark Kent.

– Eu mă simt ca Jimmy Olsen, spune Matt. Îh.

– Asta înseamnă că tu ești Lois Lane^[177], o tachinează Roberto pe Catherine.

– Nu, nu, Clare e Lois Lane, răspunde ea.

– Dar Lois Lane habar n-avea de legătura Clark Kent/Superman. Pe când Clare...

– Fără Clare, aș fi renunțat de mult, intervin. N-am înțeles niciodată de ce s-a încăpățânat așa Clark Kent să-i ascundă lui Lois Lane adevărul.

– Iese povestirea mai bună, spune Matt.

– Da? Nu știu, îi răspund.

Vineri 7 iulie 2006 (Henry are 43 de ani)

HENRY: Sunt la Kendrick în cabinet, ascultându-l cum îmi explică de ce n-o să meargă. Afară e o căldură înăbușitoare, un proces de mumificare cu pânză udă și fierbinte. Aici e un aer condiționat de stau chircit în scaunul ăsta, cu pielea ca de găină. Stăm față în față, pe aceleași scaune pe care stăm întotdeauna. Pe masă e o scrumieră plină de mucuri. Kendrick a fumat tot timpul, țigară de la țigară. Stăm cu lumina stinsă, iar aerul e apăsător din cauza fumului și a temperaturii joase. Vreau să beau ceva. Vreau să țip. Vreau să tacă din gură Kendrick ca să-i pot pune o întrebare. Vreau să mă ridic și să plec. Dar stau și ascult.

Când Kendrick se oprește din vorbit, zgomotele de fundal din clădire ies deodată la iveală.

– Henry? Ai auzit ce-am spus?

Mă îndrept în scaun și mă uit la el ca un școlar prins cu gândul aiurea.

– Ăă, nu.

– Te-am întrebat dacă ai înțeles. De ce n-o să meargă.

– Ăă, mda. (Încerc să-mi adun gândurile.) N-o să meargă pentru că sistemul meu imunitar e futut. Și pentru că sunt bătrân. Și pentru că sunt implicate prea multe gene.

– Corect.

Kendrick oftează și strivește țigara în movila de țigări strivite. Cârcei de fum evadează și dispar.

– Îmi pare rău, spune el.

Se lasă pe spate și își prinde în poală mâinile moi și rozalii. Mă gândesc la prima dată când l-am văzut, aici, în cabinetul lui, cu opt ani în urmă. Eram amândoi mai tineri și mai infatuați, încrezători în darurile generoase ale geneticii moleculare, gata să folosim știința ca să derutăm natura. Mă gândesc cum țineam în palme șoarecele călător în timp al lui Kendrick, valul de speranță pe care l-am simțit atunci, uitându-mă la micul meu delegat alb. Mă gândesc la expresia de pe fața lui Clare când îi voi spune că n-o să meargă. Deși ea n-a crezut niciodată că o să meargă.

Tușesc ca să-mi curăț gâtul.

– Cum rămâne cu Alba?

Kendrick își încrucișează gleznelor și se foiește în scaun.

– Ce să rămână cu Alba?

– O să meargă în cazul ei?

– N-o să știm niciodată, nu-i așa? Doar dacă nu se răzgândește Clare și mă lasă să lucrez cu ADN-ul Albei. Și știm foarte bine amândoi că pe Clare o îngrozește terapia genetică. Se uită la mine de parcă aș fi Josef Mengele^[178] de câte ori încerc să discut asta cu ea.

– Dar dacă ai avea ADN-ul Albei ai putea să creezi niște șoareci și să lucrezi la ceva pentru ea, iar când o să împlinească optsprezece ani, dacă o să vrea, o să poată să încerce.

– Da.

– Deci chiar dacă eu sunt distrus, măcar Alba ar putea beneficia cândva.

– Da.

– Bine, atunci. (Mă ridic, îmi frec mâinile și mă trag de cămașa de bumbac, care între timp s-a lipit de mine din cauza transpirației acum reci.) Asta o să facem.

Vineri 14 iulie 2006 (Clare are 35 de ani, Henry are 43)

CLARE: Sunt în atelier, prepar fibră gampi. E o hârtie atât de subțire și de transparentă, încât vezi prin ea; cufund su-ketta în cuvă și o scot, rotind-o pentru a face să alunece amestecul delicat până se întinde perfect. O pun la scurs pe colțul cuvei și o aud pe Alba râzând, Alba fugind prin grădină, Alba țipând „Mama!

Uite ce mi-a luat tati!”. Năvălește pe ușă și vine spre mine zornăind, urmată de un Henry mai liniștit. Mă uit în jos să văd ce zornăie: conduri roșii.

– Sunt exact ca ai lui Dorothy^[179]! spune Alba, făcând câțiva pași de step pe podeaua de scânduri.

Își pocnește călcâiele de trei ori, dar nu dispare. Desigur, e deja acasă. Râd. Henry are un aer mulțumit de sine.

– Ai reușit să ajungi la poștă? îl întreb.

Îi pică fața.

– Rahat. Nu, am uitat. Scuze. Mă duc mâine, primul lucru pe care-l fac.

Alba se învârtește prin bucătărie, iar Henry se întinde și o oprește.

– Nu, Alba. O să amețești.

– Îmi place să fiu amețită.

– Nu-i o idee bună.

Alba poartă tricou și pantaloni scurți. Are un plasture lipit la îndoitura cotului

– Ce-ai pățit la mână? o întreb.

În loc să-mi răspunde, se uită la Henry, așa că mă uit și eu.

– Nu-i nimic, spune el. Și-a supt pielea și s-a iritat.

– Ce-i aia iritat? întreabă Alba.

Henry se apucă să-i explice, dar îl întrerup.

– De când e nevoie de plasture pentru o iritație?

– Habar n-am. A vrut ea unul.

Am o premoniție. Spuneți-i al șaselea simț al mamelor. Mă duc la Alba.

– Ia să vedem.

Ea își strânge tare brațul la piept cu celălalt.

– Nu trage plasturele. O să mă doară.

– O să fiu atentă.

O apuc zdravăn. Ea scoate un scâncet, dar sunt hotărâtă. Îi întind încet brațul și trag cu blândețe de bandaj. E o vânătaie purpurie, iar în centrul ei, o mică rană roșie punctiformă.

– Ustură, *nu*, spune Alba.

Îi dau drumul. Ea își lipește la loc bandajul și se uită la mine, așteptând.

– Alba, ce-ar fi să te duci s-o suni pe Kimy și s-o întrebi dacă vrea să vină la noi la cină?

Alba zâmbește și o zbughește din atelier. Apoi se aude ușa din spate a casei trântindu-se. Henry stă la masa mea de desen, răsucindu-se vag cu scaunul meu rotativ. Mă urmărește cu privirea. Așteaptă să spun ceva.

– Nu-mi vine să cred, spun în cele din urmă. Cum ai putut?

– A trebuit, îmi răspunde cu voce joasă. Ea... nu puteam s-o las fără măcar... am vrut să-i dau un avans. Ca să poată Kendrick să lucreze cu asta, să lucreze pentru ea, pentru orice eventualitate.

Mă duc la el, în scârțâit de galoși și șorț de cauciuc, și mă aplec peste masă. Henry își înalță capul și lumina îi scormonește chipul, lăsându-mă să văd liniile care îi traversează fruntea, cele de la colțurile gurii, ale ochilor. A slăbit și mai mult. Ochii îi par uriași.

– Clare, nu i-am spus pentru ce a fost asta. Poți să-i spui tu, când... va fi vremea.

Scutur din cap, nu.

– Sună-l pe Kendrick și spune-i să se oprească.

– Nu.

– Atunci, îl sun eu.

– Clare, nu...

– Cu trupul tău poți să faci ce vrei, Henry, dar...

– Clare! îmi strecoară numele printre dinții încleștați.

– Ce?

– S-a *terminat*, da? *Gata* cu mine. Kendrick spune că nu mai poate face nimic.

– Și... (Mă opresc ca să asimilez ce a spus adineauri.) Și-atunci... ce-o să se întâmple?

Henry scutura din cap.

– Nu știu. Probabil ceea ce am crezut că s-ar putea întâmpla... se va întâmpla. Dar dacă asta va fi, atunci... chiar nu pot s-o las pe Alba fără să încerc s-o ajut... of, Clare, lasă-mă să fac asta pentru ea! Poate n-o să meargă, poate n-o să se folosească niciodată de asta. Poate o să *adore* călătoria în timp, poate n-o să se rătăcească niciodată, n-o să-i fie foame, poate n-o să fie arestată niciodată, sau fugărită, sau violată, sau bătută, dar dacă *nu* o să-i placă? Dacă o să vrea pur și simplu să fie o fată obișnuită? Clare? Of, Clare, nu plânge...

Dar nu mă pot opri, stau și plâng în șorțul meu de cauciuc galben, și în cele din urmă Henry se ridică și

mă ia în brațe.

– Nu înseamnă că am fi vreodată eliberați de asta, Clare, îmi spune încet. Încerc doar să-i fac o plasă de siguranță. (Îi simt coastele prin tricoul pe care îl poartă.) Îmi dai voie măcar să-i dăruiesc asta?

Dau din cap afirmativ, iar Henry mă sărută pe frunte.

– Mulțumesc, îmi spune, iar eu încep iar să plâng.

Sâmbătă 27 octombrie 1984 (Henry are 43 de ani, Clare are 13)

HENRY: Acum știu sfârșitul. O să fie așa:

O să stau așezat în Pajiște, dimineața devreme, toamna. Va fi înnorat și rece, iar eu o să port un palton de lână neagră, bocanci și mănuși. Va fi o întâlnire care nu apare pe Listă. Clare va dormi în patul ei călduros. Va avea treisprezece ani.

Din depărtare, prin aerul rece și uscat se va auzi trosnetul unei împușcături. E sezonul vânătorii de cerbi. Undeva acolo, bărbați în echipament portocaliu-aprins vor sta, vor aștepta, vor trage cu arma. Mai târziu vor bea bere și vor mânca sandvișurile pregătite de nevestele lor.

Vântul se va înteți, va face livada să se unduiască, desprinzând de pe meri frunzele nefolositoare. Ușa din spate a Casei Meadowlark se va deschide cu zgomot și vor ieși două siluete mici în portocaliu fluorescent, purtând cu ele puști cât bețele de chibrituri. Vor păși în direcția mea, peste Pajiște. Philip și Mark. Nu mă vor vedea, pentru că voi fi ghemuit în iarba înaltă, o pată întunecată și imobilă într-un câmp de bej și verde uscat. La vreo douăzeci de metri de mine, Philip și Mark vor ieși de pe potecă și vor intra în pădure.

Se vor opri și vor asculta. Vor auzi înaintea mea: un freamăt, o răscolire, ceva mișcându-se prin iarbă, ceva mare și greoi, o străfulgerare albă, poate o coadă?, va veni spre mine, spre locul bătătorit, iar Mark va ridica pușca, va ținti cu grijă, va apăsa pe trăgaci și:

Se va auzi o împușcătură, apoi un țipăt, un țipăt omenesc. Apoi tăcere. Și apoi: „Clare, Clare!”. După care nimic.

Voi sta o clipă fără să mă gândesc, fără să respir. Philip o va lua la fugă, apoi și eu, și Mark, și ne vom întâlni în acel loc:

Dar acolo nu va fi nimic. Sânge pe pământ, lucios și vâscos. Iarbă uscată îndoită. Ne vom uita unii la alții fără să pricepem, deasupra țărânei goale.

În patul ei, Clare va auzi țipătul. Va auzi pe cineva strigând-o pe nume și se va ridica în șezut, cu inima bătându-i în piept. Va fugi pe scară în jos, va ieși pe ușă în Pajiște, doar în cămașa de noapte. Când ne va vedea pe toți trei se va opri, nelămurită. În spatele tatălui și fratelui ei, eu o să-mi duc degetul la buze. Pe când Philip se va îndrepta spre ea, mă voi întoarce și voi rămâne la adăpostul livezii și o voi privi cum tremură în brațele tatălui ei, în vreme ce Mark va rămâne în așteptare, nerăbdător și dezorientat, cu bărbuța lui de băiat de cincisprezece ani care îi împodobește bărbia, și se va uita la mine parcă încercând să-și amintească.

Și Clare va privi spre mine, eu îi voi face cu mâna, ea se va întoarce în casă cu tatăl ei și îmi va face și ea cu mâna, zveltă, cu cămașa de noapte fluturându-i ca unui înger, și se va tot micșora, îndepărtându-se și dispărând în casă, iar eu voi sta lângă un mic petic de pământ însângerat și tăvălit și voi ști că undeva în lume sunt pe moarte.

Episodul din parcare de pe Monroe Street

Luni 7 ianuarie 2006 (Henry are 43 de ani)

HENRY: E frig. E foarte, foarte frig, iar eu zac pe jos în zăpadă. Unde sunt? Încerc să mă ridic. Am picioarele amortite, nu mi le simt deloc. Mă aflu într-un loc deschis, fără clădiri sau copaci. De câtă vreme sunt aici? E noapte. Aud mașini. Mă sprijin pe palme și genunchi. Ridic privirea. Sunt în Grant Park. E o întindere de zeci de metri de zăpadă neîntreruptă, dincolo de care se înalță Institutul de Artă, închis și întunecat. Clădirile superbe de pe Michigan Avenue sunt cufundate în tăcere. Se aud mașini trecând pe Lake Shore Drive, tăind bezna cu farurile. Deasupra lacului se vede o linie palidă de lumină; se apropie zorii. Trebuie să plec de aici. Trebuie să mă încălzesc.

Mă ridic. Picioarele îmi sunt albe și țepe. Nu le simt, nu le pot mișca, dar încep să merg, înaintez clătinându-mă prin zăpadă, uneori căzând, ridicându-mă și pornind iar, la nesfârșit, până când ajung în cele din urmă să mă târăsc. Traversez strada târându-mă. Cobor trepte de beton târându-mă cu spatele, încleștat de balustradă. Rosăturile de la mâini și genunchi mi se umplu de sare. Mă târăsc spre un telefon public.

Sună de șapte ori. Opt. Nouă.

– 'Lo, spune sinele meu.

– Ajută-mă, îi zic. Sunt în parcare de pe strada Monroe. E un frig nenorocit aici de nu-ți vine să crezi. Sunt lângă stația de supraveghere. Vino să mă iei.

– Bine. Stai acolo. Venim imediat.

Încerc să atârș receptorul în furcă, dar ratez. Nu-mi pot opri clănțănitul dinților. Mă târăsc până la stația de supraveghere și izbesc în ușă. Nu e nimeni acolo. Văd înăuntru monitoare video, un radiator, o haină, un birou, un scaun, încerc mânerul ușii. E încuiat. N-am cu ce să descui. Fereastra e ranforsată cu sârmă. Tremur rău de tot. Nu e nicio mașină pe-aici.

– Ajutor! strig.

Nu apare nimeni. Mă ghemuiesc în fața ușii, cu genunchii la gură și cu labele picioarelor strânse în palme. Nu apare nimeni, iar apoi, în fine, în fine, dispar.

Fragmente

*Luni, marți, miercuri, 25, 26 și 27 septembrie 2006
(Clare are 35 de ani, Henry are 43)*

CLARE: Henry e plecat de-o zi întreagă. Eu și Alba ne-am dus să cinăm la McDonald's. Am jucat cărți, Go Fish și Crazy Eights; Alba a desenat o fată cu părul lung zburând pe spinarea unui câine. I-am ales împreună rochia pentru mâine la școală. Acum e în pat. Eu stau pe veranda din față și încerc să citesc Proust; cititul în franceză mă moleșește și aproape am adormit când aud ceva prăbușindu-se în camera de zi; Henry e pe podea, tremurând, livid și înghețat.

– Ajutor, spune printre clănțănituri de dinți, iar eu alerg la telefon.

Mai târziu:

Sala de urgențe: o scenă din anticamera iadului fluorescentă; bătrâni plini de afecțiuni, mame cu copii mici febrili, adolescenți ai căror prieteni sunt aici ca să li se scoată gloanțele din diverse membre și care mai târziu se vor lăuda cu asta în fața fetelor căzute în admirație, dar care acum sunt cumințiți și osteniți.

Mai târziu:

Într-o cameră mică și albă: asistentele îl ridică pe Henry, îl pun pe un pat și dau păturile la o parte de pe el. Ochii i se deschid, îmi înregistrează prezența și se închid la loc. Un intern blond îl examinează. O asistentă îi ia temperatura și pulsul. Henry tremură atât de tare, de se mișcă patul cu el, iar brațul asistentei vibrează ca paturile cu sistem de masaj din motelurile anilor '70. Rezidentul examinează pupilele lui Henry, urechile, nasul, degetele de la mâini și de la picioare, organele genitale. Încep amândoi să-l înfășoare în pături și în ceva metalic care seamănă cu folia de aluminiu. Îi împachetează labele picioarelor în comprese reci. E foarte cald în cămăruța aceasta. Ochii lui Henry tremură și se deschid iar. Încearcă să spună ceva. Pare a fi numele meu. Îmi strecur mâinile pe sub pături și-i apuc mâinile înghețate. Mă uit la asistentă.

– Trebuie să-l încălzim, să-i ridicăm temperatura internă, îmi spune. Pe urmă vom vedea.

Mai târziu:

– Cum Dumnezeuului a făcut hipotermie în septembrie? mă întreabă rezidentul.

– Nu știu, răspund. Întrebați-l pe el.

Mai târziu:

E dimineață. Eu și Charisse suntem în cafeneaua spitalului. Ea mănâncă budincă de ciocolată. În rezerva lui de la etaj, Henry doarme. Îl supraveghează Kimy. Am două felii de pâine prăjită pe farfurie; s-au înmuiat de la unt și sunt neatînse. Cineva se așază lângă Charisse; e Kendrick.

– Vești bune, spune el, temperatura internă a urcat până la treizeci și șase virgulă patru. Nu pare să-i fi fost afectat creierul.

Nu sunt în stare să rostesc nimic. *Mulțumesc, Doamne*, e tot ce pot gândi.

– Bine, ăă, mă întorc mai târziu, după ce termin la Rush St. Luke's, mai spune Kendrick, ridicându-se în picioare.

– Mulțumesc, David, îi spun când e pe punctul de a pleca, iar el îmi zâmbește și pleacă.

Mai târziu:

Dr. Murray intră însoțită de o asistentă indiană pe al cărei ecuson scrie Sue. Sue duce un lighean mare, un termometru și o găleată. Indiferent ce urmează să se întâmple o să fie low-tech.

– Bună dimineața, domnule DeTamble, doamnă DeTamble. O să-ți reîncălzim picioarele.

Sue pune ligheanul pe podea și dispare pe tăcute în baie. Se aude apa curgând. Dr. Murray e foarte grasă și are o minunată freză cuib-de-albine pe care doar niște negrese frumoase și impunătoare se pot încumeta s-o poarte. Volumul i se îngustează de la tivul halatului alb, continuându-se cu două picioare perfecte, încălțate cu balerini din piele de aligator. Scoate din buzunar o seringă și o fiolă și începe să tragă conținutul fiolei în seringă.

– Ce e aia? o întreb.

– Morfină. O să-l doară. Picioarele lui sunt cam pe ducă.

Ia cu blândețe brațul pe care Henry i-l întinde fără o vorbă, de parcă ea i l-ar fi câștigat la un joc de poker. Are o mână ușoară. Acul trece prin piele, iar ea apasă pistonul; după o clipă, Henry scoate un mic geamăt de recunoștință. Când Sue intră cu apa fierbinte, Dr. Murray scoate compresele de pe picioarele lui Henry. Sue pune găleata cu apă pe podea. Dr. Murray coboară patul și amândouă îl saltă în șezut. Sue măsoară temperatura apei, apoi o toarnă în bazin și introduce acolo picioarele lui Henry. El icnește.

– Toate țesuturile care urmează să scape se vor face roșu-aprins. Dacă nu arată ca un homar, avem probleme.

Mă uit la picioarele lui Henry plutind în bazinul de plastic galben. Sunt albe ca zăpada, albe ca marmura, albe ca titanul, albe ca hârtia, albe ca pâinea, albe ca cearșafurile, albe cât poate fi albul de alb. Sue schimbă apa răcită de picioarele înghețate ale lui Henry. Termometrul indică patruzeci și unu de grade. În cinci minute, se fac treizeci și două de grade, iar Sue schimbă iar apa. Picioarele lui Henry se leagănă ca niște pești morți. Lacrimile îi curg pe obraji și îi dispar sub bărbie. Îl șterg pe față. Îl mângâi pe cap. Mă uit, doar-doar îi voi vedea picioarele colorându-se în roșu-aprins. Parcă aş aştepta să se dezvolpeze o fotografie, urmărind cu privirea cum imaginea se înnegrește încet în tava cu substanțe chimice. O străfulgerare de roșu apare la gleznelor ambelor picioare. Pete de culoare se întind pe călcâiul stâng și în cele din urmă câteva degete se îmbujorează șovăielnic. Piciorul drept se încăpățânează să rămână alb. Un roz apare fără prea mare tragere de inimă la fluierul piciorului, dar de acolo nu se mai întinde. După o oră, dr. Murray și Sue îi șterg cu grijă picioarele lui Henry, iar Sue îi pune bucățele de vată între degete. Îl culcă înapoi în pat și îi aranjează un cadru peste picioare ca nimic să nu le atingă.

În noaptea următoare:

E noapte târziu și stau lângă patul lui Henry din spitalul Mercy, privindu-l cum doarme. Gomez stă pe un scaun de cealaltă parte a patului, și el adormit.

Doarme cu capul dat pe spate și cu gura deschisă și din când în când scoate câte un mic sforăit, după care își întoarce capul.

Henry e nemișcat și nu scoate un zgomot. Perfuzorul piuie intermitent. La capătul patului, o instalație în formă de cort înaltă pătura peste locul unde ar trebui să fie labele picioarelor lui Henry, dar ele nu mai sunt acolo. Degerătura le-a distrus. Amândouă picioarele i-au fost amputate deasupra gleznelor, în dimineața asta. Nu-mi pot imagina, încerc să nu-mi imaginez, ce e sub pături. Mâinile bandajate ale lui Henry zac peste învelitoare; îl iau de mână și simt cât e de rece și uscată, simt pulsul la încheietură, simt cât de concretă e mâna lui Henry în mâna mea. După operație, dr. Murray m-a întrebat ce vreau să facă ea cu picioarele lui Henry. *Atașează-i-le la loc* părea răspunsul corect, dar m-am mulțumit să dau din umeri și mi-am ferit privirea.

Intră o asistentă, îmi zâmbește și îi face injecția lui Henry. După câteva minute, când medicamentul îi învelește creierul, Henry oftează și se întoarce cu fața spre mine. Ochii i se întredeschid foarte puțin, apoi adoarme la loc.

Vreau să mă rog, dar nu-mi amintesc nicio rugăciune, tot ce-mi trece prin cap este *An-tan-te, dize-mane-pe, dize-mane-compane, an-tan-te*. Of, Doamne, te rog, nu, te rog, nu-mi face asta. *Dar snarkul era un bujum*^[180]. Nu. Nu-mi vine nimic. *Envoyez chercher le médecin. Qu'avez-vous? Il faudra aller à l'hôpital. Je me suis coupé assez fortement. Otez le bandage et laissez-moi voir. Oui, c'est une coupure profonde.*^[181]

Nu știu cât e ceasul. Afară se luminează. Așez mâna lui Henry înapoi pe pătură. El și-o trage la piept, protector.

Gomez cască și se întinde, trosnindu-și degetele.

– Neața, pisi, îmi spune, ridicându-se și mișcându-se greoi spre baie.

Îl aud cum urinează. Henry deschide ochii.

– Unde sunt?

– La Mercy. 27 septembrie 2006.

Henry se uită țintă la tavan. Apoi, cu încetul, se împinge în perne până se ridică în șezut și se uită la

capătul patului. Se apleacă în față și pipăie cu mâinile pe sub pături. Închid ochii.

Henry începe să urle.

Marți 17 octombrie 2006 (Clare are 35 de ani, Henry are 43)

CLARE: L-au externat pe Henry acum o săptămână. Își petrece zilele în pat, încovrigat, cu fața spre fereastră, alunecând în și din somnul indus de morfină. Încerc să-l hrănesc cu supă și pâine prăjită, cu macaroane și brânză, dar nu prea mănâncă. Nici nu prea vorbește. Alba se foiește prin jur în tăcere, dorind să se facă plăcută, să-i aducă lui tati o portocală, un ziar, ursulețul ei de jucărie; dar Henry nu face decât să zâmbească absent, iar grămăjoara de ofrande nefolosite zace pe noptiera lui. O asistentă energică pe nume Sonia Browne vine o dată pe zi să schimbe bandajele și să ne dea sfaturi, dar, de cum dispare cu mașina ei Volkswagen Beetle, Henry se cufundă iar în rolul personajului absent. Îl ajut să folosească plosca. Îl conving să-și schimbe pijamaua. Îl întreb cum se simte, ce-i trebuie, iar el răspunde vag sau nu spune nimic. Deși e chiar aici, în fața mea, Henry a dispărut.

Trec pe hol pe lângă dormitor, cu un coș plin de rufe în brațe, și o văd pe Alba prin ușa întredeschisă, stând lângă Henry, care e încovrigat în pat. Mă opresc și mă uit la ea. Stă nemișcată, cu mâinile atârându-i pe lângă corp, cu codițele negre date pe spate, cu gulerul pe gât deformat de cât a tras de el. Lumina dimineții inundă încăperea, colorează totul în galben.

– Tati? spune Alba încet.

Henry nu răspunde. Ea încearcă din nou, mai tare. Henry întoarce capul spre ea și se răsuțește invers. Alba se așază pe marginea patului. Henry își ține ochii închiși.

– Tati?

– Hm?

– Ești pe moarte?

Henry deschide ochii și se uită fix la ea.

– Nu.

– Alba a zis că ai murit.

– Asta e în viitor, Alba. Nu acum. Spune-i Albei că n-ar trebui să-ți spună chestii de-astea.

Își trece mâna peste barba care i-a crescut de când a ieșit din spital. Alba șade cu mâinile strânse în poală și cu genunchii strânși.

– De acum o să stai în pat tot timpul?

Henry se trage în sus și se sprijină de tăblia patului.

– Poate.

Scotocește în sertarul noptierei, dar calmantele sunt în baie.

– De ce?

– Pentru că mă simt ca dracu', *bine*?

Alba se strânge ferindu-se de Henry și se dă jos de pe pat.

– Bine! spune ea.

Deschide ușa și aproape că se izbește de mine, tresare speriată, apoi fără un cuvânt își aruncă brațele în jurul taliei mele; o ridic și e atât de grea acum în brațele mele. O duc în camera ei, ne așezăm în balansoar și ne legănăm împreună, cu fața ei încinsă lipită de gâtul meu. Ce-aș putea să-ți spun, Alba? Ce-aș putea spune?

Miercuri 18 și joi 19 octombrie, joi 26 octombrie 2006 (Clare are 35 de ani, Henry are 43)

CLARE: Stau în atelierul meu cu o rolă de sârmă și o mulțime de desene. Am eliberat masa mare de lucru, iar desenele sunt ținute ordonat pe perete. Acum stau și încerc să-mi încheg lucrarea în minte. Încerc să mi-o imaginez în trei dimensiuni. În mărime naturală. Tai cu foarfeca o bucată de sârmă, care sare departe de rolă; încep să modelez un tors. Văluiesc din sârmă umerii, coșul pieptului, pelvisul. Fac o pauză. Poate ar trebui să articulez brațele și picioarele? Să-i fac sau nu labelle picioarelor? Încep să fac un cap, apoi îmi dau seama că nu asta vreau. Împing totul sub masă și o iau de la capăt cu altă sârmă.

Ca un înger. *Orice înger e înspăimântător. Și totuși, vai mie, vă invoc pe voi toți, păsări aproape ucigătoare ale sufletului*^[182]... Doar din aripi vreau să-l reprezint. Desenez în aer cu metalul subțire, șerpuind și vâlvurind; măsoar cu brațele mele anvergura unei aripi, apoi repet procesul, în oglindă, pentru cealaltă aripă, comparând simetria ca atunci când o tund pe Alba, măsurând din ochi, căutând să simt greutatea, forma. Prind aripile împreună cu o balama, apoi mă urc pe scară și le atâr

de tavan. Ele plutesc, aer cuprins între linii, la nivelul pieptului meu, doi metri și jumătate de la un capăt la celălalt, grațioase, decorative, inutile.

La început mi-am imaginat alb, dar apoi mi-am dat seama că nu e asta. Deschid dulapul cu pigmenti și vopsele. Ultramarin, galben-ocru, chihlimbariu, albastru-verzui, lac de garanta. Nu. Uite aici: oxid de fier roșu. Culoarea sângelui uscat. Un înger cumplit nu poate fi alb, sau ar fi mai alb decât orice alb aș putea eu să fac. Scot recipientul pe bufet, împreună cu negrul de cărbune. Mă duc la maldărul de fibre care așteaptă, plăcut mirositor, în cel mai îndepărtat colț al atelierului. Kozo și in; transparență și flexibilitate, o fibră care zornăie ca un clănțănit de dinți combinată cu una moale ca buzele. Cântăresc nouă sute de grame de kozo, scoarță tare și viguroasă, care trebuie preparată și bătută, ruptă și pulverizată. Pun apă la încălzit în recipientul uriaș care acoperă două arzătoare ale aragazului. Când începe să fiarbă, arunc în ea fibra kozo și mă uit cum se închide la culoare și absoarbe încet lichidul. Arunc înăuntru o măsură de carbonat de sodiu, acopăr vasul și pornesc hota. Toc mărunț o jumătate de kilogram de in alb, umplu holendrul cu apă și îi dau drumul să sfâșie și să mărunțească transformându-l într-o materie albă și fină. Apoi îmi fac o cafea și mă așez să privesc pe fereastră la casa din celălalt capăt al curții.

În același timp:

HENRY: Mama e așezată la capătul patului. Nu vreau să aflu despre picioarele mele. Închid ochii și mă prefac adormit.

– Henry? Știu că ești treaz. Aide, colega, scularea și înviorarea.

Deschid ochii. E Kimy.

– Mm. 'Neața.

– E 2:30 după-amiaza. Ar trebui să te dai jos din pat.

– Nu pot să mă dau jos din pat, Kimy. N-am picioare.

– Ai scaun cu roțile. Hai, ai nevoie de o baie, ai nevoie să te razi, pfui, puți ca un om bătrân.

Kimy se scoală în picioare, cu un aer fioros. Trage cearșaful de pe mine și iată-mă zăcând aici ca un crevet decojit, rece și neputincios în lumina soarelui de după-amiază. Intimidat de Kimy, mă așez în scaunul cu

rotile, iar ea mă împinge spre ușa băii, al cărei cadru dovedește prea îngust ca să poată trece scaunul prin el.

– Bine, zice Kimy, stând în fața mea cu mâinile în șolduri. Cum o facem pe asta? Ha?

– Nu știu, Kimy. Eu sunt schilodul, eu de fapt nu lucrez aici.

– Ce fel de cuvânt e ăsta, *schilod*?

– E un cuvânt de argou foarte depreciativ folosit pentru a descrie un invalid.

Kimy se uită la mine de parcă aș avea opt ani și aș fi folosit cuvântul *a fute* în prezența ei (nu știam ce înseamnă, știam doar că era interzis).

– Cre’ c-ar trebui să fie *cu dizabilități*, Henry.

Se apleacă și îmi descheie cămașa de pijama.

– Am *mâini*, îi spun și termin singur de descheiat.

Kimy face stânga-mprejur, cu o mișcare bruscă și tăfnoasă, răsuțește robinetul, ajustează temperatura apei, pune dopul peste scurgere. Caută prin dulăpiorul suspendat, îmi scoate aparatul de ras, săpunul, pământul din păr de castor. Nu reușesc să-mi dau seama cum aș putea să mă ridic din scaunul cu rotile. Hotărâsc să încerc să alunec din el; îmi împing fundul înainte, îmi arcuiesc spatele și alunec spre podea. În cădere, îmi succesc umărul stâng și dau cu fundul de podea, dar nu-i mare lucru. Fizioterapeutul de la spital, o tânără tonică pe nume Penny Featherwright, avea câteva tehnici pentru așezat și ridicat din scaun, dar toate erau pentru situația scaun/pat sau scaun/scaun. Acum stau pe podea, iar cada se înalță deasupra mea precum stâncile albe ale Doverului. Mă uit în sus la Kimy, care are optzeci și doi de ani, și îmi dau seama că sunt pe cont propriu. Se uită și ea la mine, și e plină de milă privirea aceea. Îmi spun *futu-i, trebuie să fac asta într-un fel, doar n-o s-o las pe Kimy să se uite așa la mine*. Mă scutur de pantalonii de pijama și încep să-mi desfac feșele care-mi acoperă pansamentele. Kimy își privește dinții în oglindă. Îmi strecor mâna peste marginea căzii și încerc apa.

– Dacă arunci în asta niște ierburi, ai schilod fiert la masa de seară.

– E prea fierbinte? întreabă Kimy.

– Mda.

Kimy învârtește robinetele și apoi iese din baie, împingând scaunul cu roțile din dreptul ușii. Îmi scot cu precauții pansamentele de pe piciorul drept. Pe dedesubt, pielea e palidă și rece. Îmi duc mâna la îndoitură, la fâșia de carne care acoperă osul. Am luat un Vicodin nu cu mult timp în urmă. Mă întreb dacă aș putea să mai iau unul fără să observe Clare. Probabil că flaconul e aici sus, în dulăpior. Kimy se întoarce cu un scaun din bucătărie. Îl lasă jos lângă mine. Îmi scot și pansamentele de la celălalt picior.

– A făcut treabă bună, spune Kimy.

– Dr. Murray? Daa, e o mare îmbunătățire, mult mai aerodinamic.

Kimy râde. O trimit să-mi aducă din bucătărie cărțile de telefoane. Le pune lângă scaun, iar eu mă înalț și mă așez pe ele. Apoi mă urc chinuit pe scaun, iar de acolo, pe jumătate cad, pe jumătate mă rostogolesc în cadă. Un ditamai valul de apă se revarsă pe jos. Sunt în cadă. Aleluia. Kimy oprește apa și își șterge picioarele cu un prosop. Mă cufund.

Mai târziu:

CLARE: După ore de gătit pe foc, scurg fibra de kozo și o bag și pe ea în holender. Cu cât stă mai mult acolo, cu atât mai fină va fi și va semăna a os. După patru ore, adaug un agent de fixare, argilă, pigment. Culoarea bej a materiei se transformă brusc într-un roșu de pământ, foarte închis. Scurg în găleți și torn materia în cuvă. Când mă întorc în casă, o găsesc pe Kimy în bucătărie preparând caserole cu ton și cartofi prăjiți.

– Cum merge? o întreb.

– Bine de tot. E în camera de zi.

Dinspre baie până în camera de zi e un șir de urme ude de mărimea încălțărilor lui Kimy. Henry doarme pe sofa cu o carte deschisă pe piept. *Ficciones*⁽¹⁸³⁾. E proaspăt ras și mă aplec deasupra lui să inspir; miroase a proaspăt, iar părul grizonant și umed îi stă sculat în toate părțile. Alba îi tot vorbește ursulețului ei Teddy, în camera ei. O clipă, mă simt de parcă *eu* am călătorit în timp, de parcă acesta e un moment răzleț de *dinainte*, dar apoi îmi las privirea să coboare pe trupul lui Henry către netezimea dinspre capătul păturii și știu că mă aflu aici și acum.

În dimineața următoare plouă. Deschid ușa atelierului și aripile de sârmă mă așteaptă, plutind în lumina cenușie a dimineții. Deschid radioul; e Chopin, desfășurându-și studiile precum valurile pe nisip. Îmi pun cizme de cauciuc, o bentiță ca să nu-mi cadă părul în amestecul pentru hârtie, șorț de cauciuc. Ud cu furtunul matrița mea preferată, din tek și alamă, ridic capacul de pe cuvă, întind un fetru pe care să așez hârtia. Bag mâinile până la fundul cuvei și agit mărul roșu-întunecat ca să amestec fibrele cu apa. Totul e fluid. Cufund matrița în cuvă și o ridic cu grijă, la orizontală, șiroind de apă. O așez pe colțul cuvei, unde apa se scurge din ea și lasă în urmă un strat de fibră pe suprafața matriței; scot rama și apăs plasa pe suprafața de fetru, mișcând-o cu blândețe, iar când ridic plasa hârtia rămâne pe fetru, delicată și strălucitoare. O acopăr cu alt fetru, o umezesc, și din nou: cufund matrița, ridic, scurg, întind. Uit de mine în șirul repetitiv, cu muzica de pian plutind peste apa care se scurge, picură, șiroiește. Când adun un braț de hârtie și fetru, îl bag în presa hidraulică. Apoi mă întorc în casă și mănânc un sandwich cu șuncă. Henry citește. Alba e la școală.

După masă, mă proptesc în dreptul aripilor, cu brațul de hârtie proaspătă. Am de gând să acopăr armătura cu o pojghița de hârtie. Hârtia e umedă și închisă la culoare și stă să se rupă, dar se înfășoară pe formele de sârmă ca o piele. O răsucesc în formă de tendoane, de strune care se contorsionează și se unesc. Aripile sunt acum de liliac, urma sârmei e vizibilă pe sub hârtia subțire. Usuc hârtia încă nefolosită încălzind-o pe foi de oțel. Apoi mă apuc s-o tai fâșii, pene. Când se vor usca aripile, voi coase astea pe ele, una câte una. Încep să vopsesc fâșiile, negru, gri și roșu. Penaj pentru îngerul cel cumplit, pentru pasărea mortală.

O săptămână mai târziu, seara:

HENRY: Clare m-a amăgit cu vorbe dulci să mă îmbrac și l-a înrolat pe Gomez să mă care pe ușa din spate, prin curte, până în atelierul ei. Atelierul e luminat de lumânări; sunt probabil vreo sută sau mai mult, pe mese, pe podea și pe pervazuri. Gomez mă așază pe canapeaua extensibilă și se retrage. În mijlocul

atelierului, atârnă de tavan un cearșaf alb; întorc capul să văd dacă e vreun proiector, dar nu e. Clare poartă o rochie închisă la culoare și când se mișcă prin cameră fața și mâinile ei plutesc albe și desprinse de trup.

– Vrei niște cafea? mă întreabă.

N-am mai băut deloc de dinainte de spital.

– Sigur.

Ea toarnă două cești, adaugă lapte și îmi aduce una. Senzația pe care mi-o produce cana fierbinte din mâna mea e plăcută și familiară.

– Am făcut ceva pentru tine, spune Clare.

– Picioare? Mi-ar prinde bine niște picioare.

– Aripă, spune ea și face să cadă pe podea cearșaful alb.

Aripile sunt uriașe și plutesc licărind în lumina lumânărilor. Sunt mai întunecate decât întunericul, amenințătoare, dar și evocatoare de dor, de libertate, de goană prin spațiu. Sentimentul de a sta robust, *pe propriile mele picioare*, de a alerga, o alergare precum zborul. Visele despre plutire, despre zborul ca și cum gravitația ar fi fost anulată, iar acum mi-e îngăduit să mă ridic de la pământ până la o distanță sigură, visele acestea se întorc la mine în atelierul crepuscular. Clare se așază lângă mine. Simt că mă privește. Aripile sunt mute, franjurate pe margini. Nu pot vorbi. *Siehe, ich lebe. Woraus? Weder Kindheit noch Zukunft / werden weniger... Überzähliges Dasein / entspringt mir Herzen.* (Uite, trăiesc. Din ce anume? Nici copilăria și nici viitorul / nu se împuținează... Viața, îmbelșugat, îmi irumpe în inimă.^[184])

– Sărută-mă, spune Clare.

Mă întorc spre ea, chip palid și buze întunecate plutind în beznă, și mă cufund, zbor, sunt eliberat: viața, îmbelșugat, îmi irumpe în inimă.

Vise despre picioare

Octombrie / noiembrie 2006 (Henry are 43 de ani)

HENRY: Visez că sunt la Newberry, unde țin o prezentare pentru niște absolvenți de la colegiul Columbia. Le arăt incunabule, tipărituri timpurii. Le arăt fragmentul lui Gutenberg, *Game and Play of Chess* a lui Caxton^[185], *Eusebius* a lui Jenson^[186]. Merg bine, ei pun întrebări potrivite. Scotocesc prin cărucior, în căutarea unei cărți deosebite pe care tocmai am găsit-o în depozit, ceva ce nici nu știam că avem. E într-o cutie roșie, grea. Nu are titlu, doar numărul de înregistrare, Casetă Wing^[187], f ZX 983. D 453, ștampilat cu auriu sub emblema Newberry. Pun cutia pe masă și aranjez suporturile. Deschid cutia, și înăuntru, roz la culoare și perfecte, sunt picioarele mele. Sunt surprinzător de grele. Când le așez pe suporturi, toate degetele lor se mișcă, salutându-mă, arătându-mi că încă o mai pot face. Încep să vorbesc despre ele, explicând importanța picioarelor mele pentru tipografia venețiană din secolul al cincisprezecelea. Studenții își iau notițe. Dintre ei, o blondă drăguță, într-o bluză fără mâneci strălucind de paiete, arată spre picioarele mele și spune:

– Uitați-vă, s-au albit de tot!

Și e adevărat, pielea a devenit de un alb cadaveric, picioarele sunt lipsite de viață și au intrat în putrefacție. Cu tristețe, îmi notez în minte să le trimit la Conservare mâine la prima oră.

Visez că alerg. Totul e bine. Alerg de-a lungul lacului, dinspre Oak Street Beach către nord. Îmi simt inima bătând cu putere, plămânii crescând și micșorându-se lin. Mă mișc înainte. Ce ușurare, îmi spun. Mi-era teamă că n-o să mai alerg niciodată, dar iată-mă alergând. E grozav.

Dar încep să nu mai meargă lucrurile. Cad părți din corpul meu. Întâi mi se duce brațul stâng. Mă opresc să îl ridic din nisip, îl scutur și mi-l pun la loc, dar nu e prea bine prins și cade iar, după mai puțin de un kilometru. Așa că îl duc în mâna cealaltă, gândindu-mă că poate când ajung acasă o să pot să-l prind mai bine. Apoi însă îmi cade și celălalt braț și nu mai am niciunul ca să mi le ridic de jos pe cele căzute. Alerg în

continuare. Prea rău nu e; nu doare. Curând îmi dau seama că mi s-a dislocat penisul și-mi atârnă în cracul drept al pantalonilor de trening, bălângănindu-se enervant în strânsoarea elasticului. Dar nu pot să fac nimic în privința asta, așa că nu bag în seamă. Apoi simt cum îmi crapă și mi se sparg tălpile în pantofi precum asfaltul și ambele picioare mi se frâng de la glezne, făcându-mă să cad cu fața în jos pe alee. Știu că dacă rămân aici o să fiu călcat în picioare de alți alergători, așa că încep să mă rostogolesc. Și mă tot rostogolesc până în lac, iar undele mă trag la fund și mă trezesc icnind după o gură de aer.

Visez că fac parte dintr-un corp de balet. Sunt balerina-vedetă, sunt în cabina mea și Barbara, care a fost costumiera mamei, mă înfășoară în tul roz. Cu Barbara nu-i de glumit, așadar, cu toate că picioarele mă dor al dracului, nu protestez când îmi ambalează cu blândețe cioturile în niște balerini lungi din satin roz. Când termină, mă ridic clătinându-mă de pe scaun și urlu.

– Nu fi bleg, spune Barbara, dar apoi se înduplecă și îmi face o injecție cu morfină.

În ușa cabinei apare unchiul Ish și pornim în grabă prin holuri nesfârșite din spatele scenei. Știu că mă dor picioarele chiar dacă nu mi le văd și nici nu le simt. Ne zorim, și deodată mă aflu în culise, de unde privesc drept spre scenă și îmi dau seama că baletul e *Spărgătorul de nuci*, iar eu sunt Zâna Bomboanelor. Nu știu de ce, dar asta mă enervează rău. Nu e ce mă așteptam. Dar cineva mă împinge ușor și intru în scenă bălângănindu-mă. Și încep să dansez. Luminile mă orbesc, dansez fără să mă gândesc la asta, fără să știu pașii, într-un extaz al durerii. În cele din urmă cad în genunchi, plângând cu suspine, iar spectatorii se ridică în picioare și aplaudă.

Vineri 3 noiembrie 2006 (Clare are 35 de ani, Henry are 43)

CLARE: Henry ridică o ceapă, se uită la mine cu gravitate și spune:

– Asta... e o ceapă.

Dau din cap.

– Da. Am citit despre așa ceva.

El ridică o sprânceană.

– Foarte bine. Acum, ca să cojești o ceapă, iei un cuțit ascuțit, se pune numita ceapă pe un tocător și se îndepărtează capetele, cam așa. Apoi poți să cojești ceapa, cam așa. Bine. Acum o tai în felii transversale. Dacă îți trebuie inele de ceapă, pur și simplu desprinzi fiecare felie, dar dacă faci supă sau sos pentru spaghete sau ceva tocat, așa...

Henry s-a hotărât să mă învețe să gătesc. Toate bufetele și dulăpioarele din bucătărie sunt prea sus pentru el din scaunul cu roțile. Stăm la masa din bucătărie, înconjurați de castroane, cuțite și conserve cu sos de tomate. Henry împinge pe masă spre mine tocătorul și cuțitul, iar eu mă ridic și toc cu stângăcie ceapa. Henry mă urmărește răbdător.

– Bine, grozav. Acum, ardei gras: tai cu cuțitul rotund aici, pe urmă tragi miezul...

Facem sos marinara, pesto, lasagna. În altă zi, fursecuri cu ciocolată, negrese, cremă de zahăr ars. Alba e în al nouălea cer.

– Mai vreau desert, cerșește ea.

Prăjim omletă cu somon, facem pizza de la A la Z. Trebuie să recunosc că e destul de amuzant. Dar în prima seară când pregătesc de una singură cina sunt absolut terifiată. Stau în bucătărie înconjurată de oale și cratițe, sparanghelul a fiert prea mult și m-am ars când am scos peștele-călugăr din cuptor. Pun totul pe farfurii și le duc în sufragerie, unde Henry și Alba stau pe locurile lor la masă. Henry surâde încurajator. Mă așez; Henry toastează cu paharul lui cu lapte:

– Pentru noul bucătar!

Alba ciocnește cu el și ne punem pe mâncat. Între timp, mă uit pe furiș la Henry. Mâncând, îmi dau seama că totul e bun la gust.

– E bun, mama! spune Alba, iar Henry aprobă dând din cap.

– E grozav, Clare, spune el.

Ne uităm unul la altul, iar eu spun în gând *Nu mă părăsi.*

Ce e val ca valul trece

Luni 18 decembrie 2006 /duminică 2 ianuarie 1994

(Henry are 43 de ani)

HENRY: Mă trezesc în toiul nopții cu o mie de ace scormonindu-mi picioarele și până să apuc să scot un Vicodin din flacon mă prăbușesc. Mă îndoi de mijloc și mă pomenesc pe podea, dar nu e podeaua noastră, e o altă podea, într-o altă noapte. Unde sunt? Durerea face ca totul să pară a licări, dar e întuneric și simt un fel de miros, de ce anume îmi amintește? Înălbitor. Sudoare. Parfum, atât de familiar... dar nu poate fi...

Zgomot de pași care urcă scara, voci, o cheie descuind câteva încuietori (*unde aș putea să mă ascund?*), ușa se deschide, mă târăsc pe podea, în vreme ce lumina se aprinde și explodează în capul meu ca un blitz, iar un glas de femeie șoptește:

– O, Doamne.

Îmi spun *Nu, nu se poate să se întâmple asta*; ușa se închide și o aud pe Ingrid spunând:

– Celia, trebuie să pleci.

Celia protestează și, în vreme ce ele două stau de cealaltă parte a ușii certându-se pe tema asta, eu mă uit disperat în toate părțile, dar nu e cale de ieșire. Ăsta trebuie să fie apartamentul lui Ingrid de pe strada Clark, unde n-am fost niciodată, dar aici sunt toate lucrurile ei, copleșindu-mă, scaunul Eames, măsuța de marmură în formă de boabă de fasole, plină de reviste de modă, canapeaua de un portocaliu oribil pe care noi... încerc disperat să găesc ceva cu care să mă îmbrac, dar singura textilă din camera asta cu minimum de obiecte e o cuvertură împletită, violet cu galben, care nu se potrivește deloc cu canapeaua, așa că o înșfac, mă înfășor în ea și mă salt pe canapea, iar Ingrid deschide ușa din nou. Stă îndelung fără să spună nimic și se uită la mine, mă uit și eu la ea și tot ce-mi trece prin minte e of, Ing, de ce ți-ai făcut una ca asta?

Acea Ingrid care trăiește în amintirea mea e îngerul blond incandescent al nonșalanței pe care l-am cunoscut la petrecerea de 4 iulie din barul Jimbo's, în 1988; Ingrid Carmichel era răvășitoare și intangibilă, închisă într-o armură scânteietoare făcută din avere, frumusețe

și plictiseală. Ingrid care stă acum și mă privește e sfrijită, împietrită și obosită; stă cu capul ușor aplecat într-o parte și se uită la mine cu mirare și dispreț. Niciunul dintre noi nu pare a ști ce să spună. În cele din urmă, își scoate haina, o aruncă pe scaun și ia loc pe celălalt capăt al canapelei. Poartă pantaloni de piele, care scârțâie puțin când se așază.

– Henry.

– Ingrid.

– Ce cauți aici?

– Nu știu. Îmi pare rău. Eu... mă rog, știi tu.

Dau din umeri. Mă dor picioarele atât de rău, încât aproape că nu-mi pasă unde mă aflu.

– Arăți ca dracu’.

– Mă doare rău.

– Ce ciudat. Și pe mine.

– Vreau să zic că mă doare fizic.

– De ce?

Din partea lui Ingrid, aș putea să ard într-o combustie spontană chiar sub ochii ei. Trag cuvertura și-mi scot la iveală cioturile.

Ea nu se trage înapoi și nu icnește. Nici nu-și ferește privirea, iar când și-o ia de acolo se uită în ochii mei și văd limpede că Ingrid, dintre toți, înțelege perfect. Pe căi complet diferite, am ajuns amândoi în aceeași situație. Ea se scoală în picioare și se duce în altă cameră, de unde se întoarce ținând în mână vechea ei trusă de cusut. Simt un val de speranță, iar speranța îmi e justificată: Ingrid se așază, deschide capacul, și totul e exact ca în vremurile bune, e o farmacie întreagă acolo printre pernițe de ace și degetare.

– Ce vrei? întreabă Ingrid.

– Narcotice.

Ea pigulește un săculeț plin cu pastile și îmi oferă o selecție; ochesc niște Ultram și iau două. După ce le înghit pe uscat, ea îmi aduce un pahar cu apă, pe care îl beau până la fund.

– Ei, spune Ingrid, trecându-și unghiile lungi și roșii prin părul lung și blond. Din ce timp vii?

– Decembrie 2006. Aici ce dată e?

Ingrid se uită la ceas.

– *Era* prima zi de anul nou, dar acum e 2 ianuarie 1994.

O, nu. Te rog, nu.

– Care-i problema? întreabă ea.

– Nimic.

Azi e ziua în care se sinucide Ingrid. Ce-aș putea să-i spun? O pot opri? Dar dacă sun pe cineva?

– Ascultă, Ing, aș vrea doar să spun...

Ezit. Ce-aș putea să-i spun fără s-o sperii? Mai contează acum? Acum, când e moartă? Chiar dacă stă aici lângă mine?

– Ce-i?

Mă trec transpirațiile.

– Doar... poartă-te frumos cu tine. Nu... Adică știu că nu ești prea fericită...

– Păi, și a cui e vina?

Gura ei rujată cu roșu strălucitor e strânsă cu asprime. Nu-i răspund. E vina mea? Chiar că nu știu. Ingrid se uită țintă la mine, parcă așteptând un răspuns. Îmi feresc privirea. Mă uit la posterul Maholy-Nagy^[188] de pe peretele de vizavi.

– Henry? De ce ai fost așa de rău cu mine?

Îmi târăsc privirea înapoi spre ea.

– Am fost? N-am vrut să fiu.

Ingrid scutură din cap.

– Nu ți-a păsat de viața mea.

Of, Ingrid.

– Ba îmi pasă. Nu vreau să mori.

– Nu ți-a păsat. M-ai părăsit și n-ai venit deloc la spital.

Vorbește ca și cum ar sufoca-o cuvintele.

– Familia ta nu m-a lăsat să vin. Mama ta mi-a spus să mă țin deoparte.

– Ar fi trebuit să vii.

Oftez.

– Ingrid, *doctorul* tău mi-a spus că n-am voie să te vizitez.

– Am întrebat și mi-au spus că n-ai dat niciun telefon.

– Am dat. Mi s-a spus că nu vrei să vorbești cu mine și să nu mai sun.

Calmantul își face efectul. Durerea înțepătoare din picioare se potolește. Îmi strecur mâna pe sub cuvertură și îmi lipesc palma pe pielea ciotului stâng, apoi pe dreptul.

– Era să mor, și tu n-ai mai vorbit cu mine de atunci.

– Credeam că nu vrei să vorbești cu mine. De unde era să știu?

– Te-ai căsătorit și nu mi-ai dat un telefon, ai invitat-o pe Celia la nuntă ca să-mi faci mie în ciudă.

Râd, pentru că nu mă pot abține.

– Ingrid, *Clare* a invitat-o pe Celia. Erau prietene, niciodată n-am reușit să înțeleg de ce. Contrariile se atrag, presupun. Dar, oricum, n-a avut nimic de-a face cu tine.

Ingrid nu spune nimic. A pălit pe sub machiaj. Se caută în buzunarul hainei și scoate un pachet de English Ovals și o brichetă.

– De când fumezi tu? o întreb.

Ingrid ura fumatul. Lui Ingrid îi plăceau cola, amfetamina și băuturile cu nume poetice. Acum extrage cu două degete o țigară din pachet și o aprinde. Îi tremură mâinile. Trage din țigară și fumul iese în cercuri dintre buzele ei.

– Și cum e viața fără picioare? mă întreabă. În definitiv, cum s-a-ntâmplat?

– Degerături. Am leșinat în Grant Park, în ianuarie.

– Și cum te deplasezi?

– În general, în scaunul cu rotile.

– Aha. Ce nasol.

– Mda. Așa e.

Stăm tăcuți o vreme.

– Încă mai ești căsătorit? întreabă Ingrid.

– Da.

– Copii?

– Unul. O fată.

– Ah. (Ingrid se lasă pe spate și suflă pe nări un șuvoi subțire de fum.) Mi-aș fi dorit să am și eu copii.

– Tu n-ai vrut niciodată copii, Ing.

Ea se uită la mine, dar nu-i pot citi privirea.

– Mereu am vrut copii. Nu credeam că *tu* vrei, așa că n-am zis nimic.

– Încă ai putea să ai copii.

Ingrid râde.

– Aș putea? Am copii, Henry? În anul 2006, am eu un soț, o casă în Winnetka și 2,5 copii?

– Nu chiar.

Îmi schimb poziția pe canapea. Durerea a cedat, dar a rămas carapacea ei, un spațiu gol în care ar trebui să fie

durere, dar nu e, este așteptarea durerii.

– *Nu chiar*, mă imită Ingrid. Ce fel de *nu chiar*? Ca în „Nu chiar, Ingrid, tu de fapt ești un om al străzii?”.

– Nu ești un om al străzii.

– Deci nu sunt un om al străzii. Bine, grozav.

Ingrid își stinge țigara și încrucișează picioarele. Mereu mi-au plăcut picioarele ei. Poartă ghete cu tocuri înalte. Probabil ea și Celia au fost la o petrecere.

– Am eliminat extremele, spune Ingrid. Nu sunt o doamnă măritată din suburbii și nu sunt niciun om fără adăpost. Haide, Henry, mai dă-mi niște indicii.

Tac. Nu vreau să intru în jocul ăsta.

– Bine, hai să-l facem cu răspunsuri multiple. Ia să vedem... A) Sunt stripteuză într-un club jegos de pe strada Rush. Ăă, B) Sunt la închisoare pentru că am omorât-o cu toporul pe Celia și i-am dat-o lui Malcolm s-o mănânce. Eh. Mda, aha, C) Trăiesc în Rio del Sol cu un investitor bancar. Ce zici de-asta, Henry? Îți sună bine vreuna dintre variantele astea?

– Cine-i Malcolm?

– Dobermanul lui Celia.

– Îmi imaginez.

Ingrid se joacă cu bricheta, tot aprinzând-o și închizând-o.

– Ce zici de D) Am murit?

Tresar străbătut de un fior.

– Asta nu ți se pare interesantă?

– Nu, deloc.

– Serios? Mie asta îmi place cel mai mult, spune Ingrid și zâmbește. (Nu e un zâmbet plăcut. E mai mult o grimasă.) Așa de tare îmi place, încât mi-a venit o idee.

Se ridică, traversează camera cu pași mari și iese pe hol. O aud deschizând și închizând un sertar. Se întoarce ținându-și o mână la spate. Se oprește în fața mea, rostește „Surpriză!” și îndreaptă spre mine un pistol.

Nu e o armă foarte mare. E subțire, neagră și lucioasă. Ingrid o ține aproape de talie, nonșalant, de parcă ar fi la un cocktail. Mă holbez la pistol.

– Aș putea să te împușc, spune Ingrid.

– Da. Ai putea.

– Pe urmă aș putea să mă împușc pe mine.

- Și asta s-ar putea întâmpla.
- *Dar se întâmplă?*
- Nu știu, Ingrid. Tu trebuie să decizi.
- Rahat, Henry. Spune-mi, poruncește Ingrid.
- Bine. Nu. Nu se întâmplă așa.
- Încerc să-mi fac vocea să sune plină de siguranță.

Ingrid zâmbește cu superioritate.

- Dar dacă eu vreau să se întâmple așa?
- Ingrid, dă-mi pistolul.
- Vino aici și ia-l.
- Ai de gând să mă împuști?

Ingrid scutură din cap, zâmbind. Mă dau jos de pe canapea și mă târăsc pe podea către Ingrid, trăgând cuvertura după mine, încetinit de efectul calmantului. Ea se dă înapoi, cu pistolul ațintit asupra mea. Mă opresc.

- Haide, Henry. Cuțu cuminte. Cuțu *încrezător*.

Ingrid ridică piedica și face doi pași spre mine. Mă crispez. Ea țintește direct spre capul meu. Dar apoi începe să râdă și își lipește gura țevii de tâmplă.

- Ce zici de asta, Henry? Așa se întâmplă?
- Nu. *Nu!*

Ea se încruntă.

– Ești sigur, Henry? (Își mută pistolul la piept.) E mai bine așa? Capul sau inima, Henry?

Mai face un pas înainte. Aș putea s-o ating. Aș putea s-o apuc... Ingrid îmi trage un șut în piept și cad pe spate, zac rășchirat pe podea uitându-mă în sus la ea, iar Ingrid se apleacă și mă scuipe în față.

- M-ai iubit? mă întreabă uitându-se de sus la mine.
- Da.
- Mincinosule, spune Ingrid și apasă pe trăgaci.

Luni 18 decembrie 2006 (Clare are 35 de ani, Henry are 43)

CLARE: Mă trezesc în miez de noapte și Henry nu e. Intru în panică. Mă ridic în șezut. Variantele mi se aglomerează în minte. Ar putea fi lovit de o mașină, blocat într-o clădire abandonată, afară în frig... Aud un sunet, cineva plânge. Mă gândesc că o fi Alba, poate Henry s-a dus să vadă ce-i cu ea, așa că mă ridic și mă duc în camera Albei, dar ea doarme covrig cu Teddy în brațe, cu păturile aruncate pe jos. Mă duc după sunet, pe

hol, și iată, așezat pe podeaua camerei de zi e Henry, cu capul în mâini.

Îngenunchez lângă el.

– Ce s-a-ntâmplat? îl întreb.

Henry ridică fruntea și îi văd lucirea lacrimilor pe obraji, în lumina de felinare care pătrunde prin ferestre.

– A murit Ingrid, spune el.

Îl îmbrățișez.

– Ingrid a murit de multă vreme, îi spun încetișor.

Henry scutură din cap.

– Ani, minute... tot aia, spune el.

Stăm pe podea, în tăcere. În cele din urmă, Henry spune:

– Crezi că s-a făcut deja dimineață?

– Sigur.

Cerul e încă negru. Nu cântă nicio pasăre.

– Hai să ne ridicăm, spune el.

Aduc scaunul cu roțile, îl ajut să se așeze și îl împing spre bucătărie. Îi aduc halatul de baie, iar el se chinuiește să-l îmbrace. Stă la masă și privește lung pe fereastră la curtea acoperită de zăpadă. Undeva în depărtare, un plug de zăpadă râcăie strada. Aprind lumina. Măsor cafea într-un filtru, măsor apă în cafetieră, îi dau drumul. Scot cești. Deschid frigiderul, dar când îl întreb pe Henry ce vrea să mănânce el doar scutură din cap. Mă așez la masă față în față cu Henry, iar el mă privește. Are ochii roșii, iar părul îi stă sculat în toate direcțiile. Mâinile îi sunt uscate, iar fața mohorâtă.

– A fost vina mea, spune el. Dacă n-aș fi fost acolo...

– Ai fi putut s-o oprești?

– Nu. Am încercat.

– Păi, atunci...

Cafetiera scoate zgomote ca niște mici explozii. Henry își trece mâinile peste față.

– Mereu m-am întrebat de ce n-a lăsat niciun bilet, spune.

Sunt pe punctul de a-l întreba ce vrea să spună, când observ că Alba stă în pragul ușii. Are o cămașă de noapte roz și papuci verzi în formă de șoricei. Mijește ochii și cascade în lumina puternică din bucătărie.

– Salut, puștoaico, spune Henry.

Alba vine la el și se îndoaie peste mânerul scaunului cu roțile.

– Nnnneăta.

– Nu-i chiar dimineață, îi spun. E încă noapte.

– Cum se face că voi sunteți treji dacă e încă noapte? se smiorcăie Alba. Faceți cafea, deci e dimineață.

– A, vechiul sofism cafea-egal-dimineață, spune Henry. E o gaură în logica ta, colega.

– Ce? întreabă Alba.

Urăște să n-aibă dreptate, indiferent cu ce.

– Îți bazezi concluzia pe informații greșite; adică uiți că părinții tăi sunt dependenți de cafea, și încă unii de prima mână, și că s-ar putea pur și simplu să ne fi dat jos din pat în miez de noapte ca să bem ȘI MAI MULTĂ CAFEA – răcnește precum un monstru, poate un Demon al Cafelei.

– Vreau cafea, spune Alba. Sunt un Monstru al Cafelei.

Rage și ea la Henry. Dar el o ia pe sus de pe scaun și o pune în picioare pe podea. Alba ocolește în fugă masa și își aruncă brațele pe după umerii mei.

– Rrraaa! îmi țipă în ureche.

Mă scol de la masă și o ridic pe Alba în brațe. S-a făcut tare grea.

– Ba tu rrraaa!

O car prin hol și o arunc în patul ei, iar ea râde în hohote. Ceasul de pe noptiera ei arată 4:16 a.m.

– Vezi? o întreb arătându-i-l. E prea devreme să te scoli.

După agitația de rigoare, Alba se întinde înapoi în pat, iar eu mă întorc în bucătărie. Henry a reușit între timp să toarne cafea pentru amândoi. Mă așez din nou. E frig aici.

– Clare.

– Mm?

– Când o să mor...

Henry se oprește, privește în altă parte, trage aer în piept, începe din nou.

– Am aranjat totul, toate actele, știi, testamentul meu, scrisori pentru oameni și chestii pentru Alba, toate sunt în biroul meu.

Nu pot spune nimic. Henry se uită la mine.

– Când? întreb.

Henry scutură din cap.

– Luni? Săptămâni? Zile?

– Nu știu, Clare.

Ba știe, știu că știe.

– Ai citit ferparul, nu-i așa?

Henry ezită, apoi dă din cap aprobator. Deschid gura să-l întreb iar, dar mă cuprinde teama.

Ore, dacă nu zile

Vineri 24 decembrie 2006 (Henry are 43 de ani, Clare are 35)

HENRY: Mă trezesc devreme, atât de devreme, încât dormitorul e albastru în lumina aproape-dimineții. Zac în pat și ascult respirația profundă a lui Clare, rarele zgomote de trafic de pe Lincoln Avenue, ciorile care se cheamă pe limba lor, căldura oprindu-se în țevi. Mă dor picioarele. Mă sprijin de perne și caut flaconul de Vicodin pe măsuta de lângă pat. Iau două pastile și le dau pe gât cu niște cola răsuflată.

Mă strecor la loc sub pături și mă întorc pe o parte. Clare doarme cu fața în jos, înconjurându-și protector capul cu brațele. Părul îi e ascuns sub învelitoare. Fără impresia produsă de părul ei, Clare pare mai mică. Îmi amintește de ea însăși când era copil, așa cum doarme acum, cu simplitatea pe care o avea în copilărie. Încerc să-mi amintesc dacă am văzut-o vreodată pe Clare dormind când era mică. Îmi dau seama că nu. La Alba mă gândesc de fapt. Lumina începe să se schimbe. Clare se mișcă, se întoarce pe o parte cu fața la mine. Îi cercetez fața. La colțurile ochilor și ale gurii sunt câteva linii fine, primele care sugerează cum va arăta chipul lui Clare la mijlocul vieții. N-o să-i văd niciodată acel chip, și îmi pare rău și mă mâhnește, chipul cu care Clare își va continua viața fără mine, care nu va fi niciodată sărutat de mine, care va aparține unei lumi necunoscute mie, în care nu voi fi decât o amintire a lui Clare, exilată în cele din urmă definitiv în trecut.

Azi se fac treizeci și șapte de ani de când a murit mama. M-am gândit la ea, am tânjit după ea, în fiecare zi din acești treizeci și șapte de ani, iar tata cred că s-a gândit la ea aproape fără încetare. Dacă amintirile fervente ar putea trezi morții, ea ar fi Euridice a noastră, s-ar ridica precum femeia-Lazăr din moartea încăpățânată ca să aline. Dar toate tânguierile noastre nu pot adăuga la viața ei nici o singură secundă, nicio bătaie de inimă suplimentară, nicio respirație. Tot ce a putut face nevoia mea a fost să mă aducă la ea. Lui Clare ce-i va rămâne după ce nu voi mai fi? Cum s-o părăsesc?

O aud pe Alba vorbind în patul ei. „Hei”, zice ea. „Hei, Teddy! Șșt, culcă-te acum.” Tăcere. „Tati?” Mă uit la Clare să văd dacă se trezește. E nemișcată, adormită. „Tati!” Mă întorc ușor, mă extrag cu grijă de sub pături și mă las pe podea. Mă târăsc afară din dormitor, către camera Albei. Chicotește când mă vede. Scot un mârâit, iar ea mă mângâie pe cap ca pe un cățel. Stă în pat, înconjurată de toate jucăriile ei de pluș.

– Dă-te la o parte, Scufița Roșie.

Alba se grăbește să se mute într-o parte, iar eu mă ridic în pat. Ea se agită să aranjeze câteva jucării în jurul meu. O cuprind cu brațul și mă las pe spate, iar ea mi-l întinde pe Teddy cel albastru.

– Vrea să mănânce bomboane de zahăr, spune ea.

– E cam devreme pentru bomboane de zahăr, Teddy cel albastru. Ce-ai zice de o omletă cu pâine prăjită?

Alba se strâmbă. Face asta strângându-și laolaltă gura, sprâncenele și nasul.

– Lui Teddy nu-i plac ouăle, îmi dă de veste.

– Șșt. Mama doarme.

– Bine, șoptește Alba tare. Teddy vrea Jell-O^[189] albastru.

O aud pe Clare gemând și ridicându-se în camera cealaltă.

– Cu smântână sau cu grâu? o îmbii eu. (Alba stă pe gânduri.) Cu zahăr brun?

– Bine.

– Vrei să-l prepari tu? spun lăsându-mă să alunec din pat.

– Daa. Pot să te călăresc?

Ezit. Picioarele mă dor de-a binelea, iar Alba s-a făcut puțin cam mare ca să mai facem asta fără chinuri, dar acum nu pot să-i refuz nimic.

– Sigur. Suie.

Mă sprijin pe palme și genunchi. Alba se cațără în spinarea mea și ne îndreptăm spre bucătărie. Clare stă somnoroasă lângă chiuvetă, uitându-se cum picură cafeaua în cafetieră. Mă duc spre ea și mă frec cu capul de genunchii ei, iar ea o apucă pe Alba de subsuori și o ridică, în timp ce Alba chicotește fără oprire. Mă târăsc în scaunul meu.

– Ce-avem la micul dejun, bucătari? întreabă Clare zâmbind.

- Jell-O! răspunde Alba în hohote de râs.
- Mm. Ce fel de Jell-O? Jell-O cu fulgi de porumb?
- Nuuuuu!
- Jell-O cu șuncă?
- Căh.

Alba se înfășoară în jurul lui Clare și o trage de păr.

– Au. Nu, dulceță. Păi, atunci trebuie să fie Jell-O cu fulgi de ovăz.

- Cremă de grâu!
- Jell-O cremă de grâu, mm, bun.

Clare scoate zahărul brun, laptele și pachetul cu cremă de grâu. Le pune pe bufet și se uită la mine întrebător.

- Da' tu? Omletă franțuzească Jell-O?
- Dacă o faci tu, da.

Mă minunez de eficiența lui Clare, care se mișcă prin bucătărie precum Betty Crocker^[190] de parcă ar face asta de ani de zile. O să se descurce fără mine, îmi spun uitându-mă la ea, dar știu că n-o să-i fie ușor. Mă uit la Alba cum amestecă apa cu grâul și mă gândesc la Alba când va avea zece ani, cincisprezece, douăzeci. Nu-mi ajunge, nici pe departe. N-am terminat încă. Vreau să fiu aici. Vreau să le văd, vreau să le strâng în brațe, vreau să trăiesc...

- Tata plânge, îi șoptește Alba lui Clare.
- Fiindcă trebuie să mănânce ce-i gătesc eu, îi răspunde Clare și-mi face cu ochiul, iar eu trebuie să râd.

Ajunul Anului Nou, Doi

Duminică 31 decembrie 2006 (Clare are 35 de ani, Henry are 43)

(7:25 p.m.)

CLARE: Dăm o petrecere! Pe Henry nu prea l-a tras inima la început, dar acum pare foarte mulțumit. Stă la masa din bucătărie și îi arată Albei cum să taie flori din morcovi și ridichi. Recunosc că n-am jucat prea cinstit: am adus vorba în prezența Albei, care s-a entuziasmat imediat, și atunci pe el nu l-a mai lăsat inima s-o dezamăgească.

– O să fie grozav, Henry. O să ne invităm toți cunoscuții.

– Pe toți? s-a îndoit el, zâmbind.

– Toți care ne *plac*, am rectificat.

Și astfel, de zile întregi fac curat, iar Henry și Alba fac prăjituri (deși jumătate din cocă ajunge în gura Albei, dacă n-o supraveghem). Ieri m-am dus cu Charisse la băcănie și am cumpărat sosuri, chips, produse tartinabile, toate soiurile posibile de legume, bere, vin și șampanie, mici scobitori colorate pentru aperitive, șervețele cu *Un an nou fericit!* scris cu auriu și farfurii de carton asortate, și Dumnezeu mai știe ce. Acum toată casa miroase a chifteluțe, iar pomul de Crăciun cu viață ultrascurtă e în camera de zi. E și Alicia aici, ne spală paharele de vin.

– Hei, Clare, spune Henry, ridicând privirea spre mine. E aproape ora de începere. Du-te să faci duș.

Arunc o privire la ceas și îmi dau seama că da, e timpul.

La duș, spălat pe cap, uscat păr, chiloți și sutien, dres și rochie de cocteil neagră, din mătase, pantofi cu toc și o atingere de parfum, ruj și o ultimă privire în oglindă (arăt speriată) și înapoi în bucătărie, unde Alba, în mod ciudat, e încă imaculată în rochia ei de catifea albastră, iar Henry e tot în cămașa lui de flanelă plină de găuri și cu blugii jerpeliți.

– Tu n-ai de gând să te schimbi?

– Ah... da. Sigur. Ajută-mă, da?

Îl împing cu căruciorul până în dormitor.

– Ce vrei să îmbraci?

Vânez chiloți și șosete prin sertarele lui.

– Orice. Alege tu.

Henry se întinde și închide ușa dormitorului.

– Vino înapoi.

Mă opresc din cercetat șifonierul și mă uit la Henry, care trage frâna scaunului și își manevrează trupul până ajunge în pat.

– Nu e timp, îi spun.

– Corect, chiar așa. Deci să nu mai pierdem timp cu vorbitul.

Vorbește cu glas scăzut, pe un ton foarte convingător. Încui ușa.

– Știi, abia m-am îmbrăcat...

– Șș.

Întinde mâinile spre mine, eu mă dau bătută și mă așez lângă el, iar sintagma *pentru ultima oară* îmi răsare în minte nechemată.

(8:05 p.m.)

HENRY: Pe când îmi leg cravata, se aude soneria.

– Arăt bine? întreabă Clare agitată.

Da, arată bine, e în formă și adorabilă, și îi spun asta. Ieșim din dormitor, pe când Alba fuge să deschidă ușa și începe să țipe:

– Buni! Buni! Kimy!

Tata își scutură bocancii de zăpadă și se apleacă s-o îmbrățișeze. Clare îl sărută pe amândoi obraji. Tata îi dă haina. Alba o confiscă pe Kimy și o duce să vadă pomul de Crăciun înainte de a-și scoate măcar haina.

– Bună, Henry, spune tata, zâmbind.

Se apleacă deasupra mea și deodată îmi vine un gând: în seara asta, o să-mi treacă viața prin fața ochilor. Am invitat pe toată lumea care contează pentru noi: tata, Kimy, Alicia, Gomez, Charisse, Philip, Mark cu Sharon și cu copiii lor, bunicul; Ben, Helen, Ruth, Kendrick cu Nancy și copiii lor, Roberto, Catherine, Isabelle, Matt, Amelia, artiști prieteni cu Clare, prieteni ai mei din școala de biblioteconomie, părinți ai prietenilor Albei, agenta lui Clare, până și pe Celia Attley, la insistențele lui Clare... Singurii oameni care lipsesc au fost reținuți fără putință de împotrivire: mama, Lucille, Ingrid... Of, Doamne. Ajută-mă.

(8:20)

CLARE: Gomez și Charisse intră cu tărașoi ca niște avioane de luptă kamikaze.

– Hei, Băiete Bibliotecar, găăăuă trândav, tu nu dai niciodată cu lopata pe trotuarul tău?

Henry se pocnește peste frunte.

– Știam eu c-am uitat ceva.

Gomez lasă în poala lui Henry o pungă de cumpărături plină de CD-uri și iese să curețe aleea. Charisse râde și vine după mine în bucătărie. Scoate o sticlă enormă de votcă rusească și o îndeasă în congelator. Până aici se aude Gomez cântând „Let It Snow”^[191] pe când își croiește drum cu lopata în jurul casei.

– Unde sunt copiii? o întreb pe Charisse.

– I-am parcat la mama. E anul nou; ne-am gândit că o să se distreze mai bine cu bunică-sa. În plus ne-am hotărât să ne mahmurim în intimitate, știi?

De fapt nu m-am gândit niciodată prea mult la asta; nu m-am mai îmbătat de dinainte de-a rămâne însărcinată cu Alba. Care Alba intră alergând în bucătărie, iar Charisse o îmbrățișează cu foc.

– Hei, fetiță dragă! Ți-am adus un cadou de Crăciun!

Alba se uită la mine.

– Hai, deschide-l.

E un mic set de manichiură, la care se adaugă lac de unghii. Alba cascadează gura de uimire. O împing ușurel și își amintește.

– *Mulțumesc*, mătușă Charisse.

– Cu plăcere, Alba.

– Du-te să-i arăți lui tati, îi spun, iar ea aleargă spre camera de zi.

Scot capul pe hol și o văd gesticulând emoționată în fața lui Henry, care își ține degetele ridicate la indicațiile ei, de parcă ar contempla o operație de extirpare a unghiilor.

– Succes deplin, îi spun lui Charisse.

Ea zâmbește.

– Asta era visul meu când eram mică. Voiam să mă fac cosmeticiană.

Mă apucă râsul.

– Dar nu s-a lipit de tine, așa că te-ai făcut artistă.

– L-am cunoscut pe Gomez și mi-am dat seama că nimeni nu va răsturna vreodată sistemul de operare corporatist misogin al burgheziei capitaliste făcându-și părul permanent.

– Desigur, noi nu l-am îngenuncheat nici vânzând opere de artă.

– Vorbește pentru tine, puicuțo. Tu ești doar dependentă de frumusețe, asta-i tot.

– Vinovată, vinovată, vinovată.

Ne ducem agale în camera de zi, unde Charisse se apucă să-și umple farfuria.

– Și la ce lucrezi? o întreb.

– Virușii de computer, ca artă.

– Ooo. (O, nu.) Nu e cam ilegal?

– Păi, nu. Eu doar îi creez, pe urmă pictez pagina html pe pânză, și gata expoziția. Nu-i pun de adevăratelea în circulație.

– Dar altcineva ar putea.

– Sigur. (Charisse zâmbește diabolic.) Sper că da.

Gomez o ia în răs, dar câteva dintre picturile astea mititele ar putea incomoda serios Banca Mondială, pe Bill Gates și pe ticăloșii ăia care fac bancomate.

– Păi, succes. Când e expoziția?

– În mai. O să-ți trimit o carte de vizită.

– Mda, când o s-o primesc o să convertesc toate bunurile noastre în aur pur și o să fac baie în apă minerală.

Charisse râde. Sosesc Catherine și Amelia, așa că ne oprim din vorbitul despre Anarhia Mondială prin Artă și trecem la admiratul reciproc al rochiilor.

(8:50 p.m.)

HENRY: Casa e plină de cei dragi și apropiați nouă, dintre care pe unii nu i-am mai văzut de dinainte de operație. Leah Jacobs, agenta lui Clare, amabilă și plină de tact, dar mi-e greu să fac față compătimirii din privirea ei. Celia mă ia prin surprindere venind direct la mine și întinzându-mi mâna. I-o strâng, iar ea spune:

– Îmi pare rău să te văd așa.

– Ei, tu arăți grozav, îi răspund.

Și chiar așa e. Are o coafură foarte înaltă și e îmbrăcată de sus până jos în albastru sclipitor.

– Îhî, spune cu fantastica ei voce-caramela. Îmi plăcea mai mult când erai rău și puteam să-ți urăsc egoul de alb slăbănog.

Râd.

– Ah, ce vremuri.

Ea se caută prin poșetă.

– Am găsit asta mai demult printre lucrurile lui Ingrid. M-am gândit că poate Clare ar vrea s-o aibă.

Îmi dă o fotografie cu mine, probabil prin jurul lui 1990. Am părul lung și râd, pe Oak Street Beach, fără cămașă. E o fotografie grozavă. Nu-mi amintesc să mi-o fi făcut Ingrid, dar la urma-urmei o mare parte din timpul petrecut cu ea e o pagină goală acum.

– Mda, precis i-ar plăcea. *Memento mori*.

Îi dau fotografia înapoi. Celia îmi aruncă o privire tăioasă.

– N-ai murit, Henry DeTamble.

– Nici mult nu mai am, Celia.

Ea râde.

– Păi, dacă ajungi în iad înaintea mea, oprește-mi un loc lângă Ingrid.

Se întoarce brusc și pleacă în căutarea lui Clare.

(9:45 p.m.)

CLARE: Copiii au tot alergat prin casă și au mâncat prea multă mâncare nesănătoasă, așa că acum sunt somnoroși, dar irascibili. În hol, trec pe lângă Colin Kendrick și îl întreb dacă nu vrea să tragă un pui de somn; îmi spune cu toată seriozitatea că vrea să stea treaz cu adulții. Sunt mișcată de politețea lui, de frumusețea lui de paisprezece ani, de sfiala pe care mi-o arată deși mă știe de-o viață. Alba și Nadia Kendrick nu sunt atât de reținute.

– Mamaaaa, behăie Alba, ai zis că putem sta *treji*!

– Sigur nu vrei să dormi puțin? Te trezesc eu înainte de miezul nopții.

– *Nuuuuu*.

Kendrick e martor la acest schimb de replici; ridic din umeri, iar el râde.

– Duetul Neîmblânzit. Bine, fetelor, ce-ar fi să vă duceți voi un pic să vă jucați fără gălăgie în camera Albei?

Copiii pleacă târșându-și picioarele și bombănind. Dar știm că în câteva minute se vor juca fericiți.

– Mă bucur să te văd, Clare, spune Kendrick, pe când Alba se îndepărtează agale.

– Hei, Clare. Ia uite la tati.

Urmăresc privirea Aliciei și bag de seamă că tata flirtează cu Isabelle.

– Cine-i aia?

– O, Doamne, spun râzând. E Isabelle Berk.

Mă apuc să-i schițez Aliciei înclinațiile sexuale diabolice ale lui Isabelle. Râdem de n-avem aer.

– Perfect, perfect. Ah. Oprește-te, spune Alicia.

Richard se apropie atras de râsetele noastre isterice.

– Ce-i așa de amuzant, *bella donnelor*?

Scuturăm din cap, încă hlizindu-ne.

– Își bat joc de ritualurile de împerechere ale părintelui lor, spune Kendrick.

Richard dă din cap uluit și o întreabă pe Alicia ce program de concerte are la primăvară. Pleacă amândoi spre bucătărie, vorbind despre București și Bartok. Kendrick stă în continuare lângă mine, așteptând să-mi spună ceva ce nu vreau să aud. Încep să formulez o scuză ca să plec, iar el îmi pune o mână pe braț.

– Așteaptă, Clare... (Aștept.) Îmi pare rău.

– Nu-i nimic, David.

Ne privim preț de câteva clipe. Kendrick își scutură fruntea și se caută de țigări.

– Dacă o să vrei vreodată să treci pe la laborator, o să-ți arăt ce-am făcut pentru Alba...

Cercetez cu privirea adunarea de petrecăreți, în căutarea lui Henry. Gomez îi arată lui Sharon cum să danseze rumba în camera de zi. Toată lumea pare să se distreze, dar Henry nu-i de văzut nicăieri. Nu l-am mai văzut de cel puțin trei sferturi de oră și simt un imbold puternic de a-l căuta, de a mă asigura că e bine, că e *aici*.

– Scuză-mă, îi spun lui Kendrick, care pare a vrea să continue conversația. Altădată. Când o să fie mai liniște.

El dă din cap aprobator. Nancy Kendrick apare urmată de Colin, ceea ce oricum face subiectul imposibil de discutat. Se lansează într-un dialog foarte aprins despre hochei, iar eu scap.

(9:48 p.m.)

HENRY: S-a făcut foarte cald în casă și am nevoie să mă răcoresc puțin, așa că stau pe veranda închisă din față. Aud lumea discutând în camera de zi. Acum ninsoarea e iute și abundentă, acoperind mașinile și tufișurile, îmblânzindu-le contururile și înăbușind zgomotul traficului. E o noapte superbă. Deschid ușa dintre verandă și camera de zi.

– Hei, Gomez.

El vine la trap și bagă capul pe ușă.

– Da?

– Hai să ieșim.

– E frig ca dracu' afară.

– Haide, consilier municipal bătrân și înmuiat.

Ceva din tonul meu îl înduplecă.

– Bine, bine. Stai o clipă.

Dispare și se întoarce după câteva minute cu haina pe el și aducând-o pe a mea. Pe când mă străduiesc să intru în ea, îmi oferă sticla lui de buzunar.

– A, nu, mulțumesc.

– Votcă. Îți ridică părul de pe piept.

– Nu se pupă cu narcoticele.

– Ah, așa-i. Ce repede uităm.

Gomez îmi împinge scaunul prin camera de zi. În capul scării, mă saltă și mă ia în spate ca pe un copil, ca pe o maimuță, și ieșim prin față în aerul rece care parcă ar fi un exoschelet. Simt mirosul de băutură din transpirația lui Gomez. Undeva în zare, dincolo de orbitoarea strălucire de vapori de sodiu a orașului Chicago, sunt stele.

– Tovarășe.

– Îm?

– Mulțumesc pentru tot. Ai fost cel mai bun...

Nu-i văd fața, dar îl simt înțepenind pe sub toate straturile lui de haine.

– Ce tot spui?

– Îmi sună ceasul, Gomez. A expirat timpul. S-a terminat jocul.

– Când?

– Curând.

– Cât de curând?

– Nu știu.

Mint. Foarte, foarte curând.

– Oricum, voiam doar să-ți spun... Știu că am fost o pacoste din când în când (Gomez râde), dar a fost grozav (Fac o pauză, fiindcă stau să-mi dea lacrimile.)... A fost nemaipomenit.

Și stăm aici, creaturi masculine americane incoerente ce suntem, scoțând aburi pe nas și pe gură, cu toate cuvintele posibile lăsate acum nerostite. Și în cele din urmă rostesc:

– Hai să intrăm.

Și intrăm. Gomez mă așază înapoi în scaunul cu roțile și mă îmbrățișează o clipă, apoi se îndepărtează cu pași grei, fără să privească în urmă.

(10:15 p.m.)

CLARE: Henry nu e în camera de zi, care e plină de un grup mic, dar hotărât, de oameni care încearcă să danseze într-o varietate de moduri dubioase, pe muzică Squirrel Nut Zippers. Charisse și Matt prestează ceva ce pare cha-cha, iar Roberto o dansează cu mult talent pe Kimy, care se mișcă delicat, dar statornic, într-un fel de foxtrot. Gomez a abandonat-o pe Sharon pentru Catherine, care strigă „Hopa!” când el o învârtește și râde când el se oprește din dansat ca să-și aprindă o țigară.

Henry nu e nici în bucătărie, care a fost ocupată de Raoul, James, Lourdes și ceilalți prieteni ai mei artiști. Se delectează reciproc cu povești despre lucruri teribile pe care agenții le-au făcut artiștilor și invers. Lourdes o spune pe cea cu sculptura cinetică a lui Ed Kienholtz care a dat o ditamai gaura în biroul scump al agentului. Râd sadic cu toții. Le fac cu degetul.

– Să nu vă audă Leah, îi tachinez.

– Unde-i Leah? țipă James. Pe pariu că *ea* are niște povești tari...

Și pleacă în căutarea agentei mele, care bea coniac cu Mark, pe trepte.

Ben își face un ceai. Are la el o punguță de plastic cu închizătoare plină cu tot felul de ierburi puturoase, pe care le cântărește cu grijă într-o sită de ceai și le răstoarnă într-o cană cu apă fierbinte.

– Nu l-ai văzut pe Henry? îl întreb.

– Ba da, tocmai am vorbit cu el. E pe veranda din față. (Mă privește încordat.) Îmi cam fac griji pentru el.

Pare foarte trist. Părea... (Se oprește și face un gest cu mâinile care înseamnă *S-ar putea să mă înșel.*)... Mi-a amintit de niște pacienți ai mei, când nu se așteaptă să mai fie multă vreme pe-aici...

Mi se strânge stomacul.

– E foarte deprimat de când cu picioarele...

– Știu. Dar vorbea de parcă s-ar sui într-un tren care urma să plece *imediat*, știi, mi-a spus... (Ben coboară vocea, care și așa e întotdeauna foarte joasă, astfel încât abia de-l mai aud.)... Mi-a spus că mă *iubește* și mi-a mulțumit... Adică, oameni buni, *tipii* nu spun lucruri de-astea dacă se așteaptă să mai fie prin preajmă, știi?

Ochii lui Ben lucesc în spatele ochelarilor; îl îmbrățișez și stăm așa un minut, brațele mele cuprinzând trupul șubrezit al lui Ben. Lumea flecărește în jurul nostru fără să ne ia în seamă.

– Nu vreau să supraviețuiesc nimănui, spune Ben. Isuse. După ce-am băut chestia asta îngrozitoare și în general după ce-am fost un nenorocit de *martir* timp de cincisprezece ani, cred că mi-am câștigat dreptul să treacă toți cunoscuții mei în șir pe lângă coșciug și să zică „A murit la datorie”. Sau așa ceva. Contez pe Henry să fie acolo și să recite din Donne, „*Moarte, nu fi mândră, proasta dracului nenorocită*”. O să fie frumos.

Râd.

– Păi, dacă Henry nu reușește, o să vin eu. Îl imit binișor pe Henry (Ridic o sprânceană, bărbia sus, cobor vocea.) „*Măruntul somn trecut fiind, trezirea-i spre eternitate, Iar Moartea va sta în chiloți în bucătărie la trei dimineața, dezlegând rebusul de săptămâna trecută...*”

Ben se crăcănează de râs. Îl pup pe obrazul palid și neted și plec mai departe.

Henry stă de unul singur pe veranda din față, în beznă, privind cum ninge. Abia dacă am aruncat o privire pe fereastră toată ziua, iar acum îmi dau seama că ninge așezat de ore întregi. Plugurile de zăpada zornăie pe Lincoln Avenue, iar vecinii noștri au ieșit să dea zăpada de pe alei. Deși veranda e acoperită, tot e frig aici.

– Hai înăuntru, îi spun.

Stau lângă el, privind un câine care țopăie prin zăpadă de cealaltă parte a străzii. Henry își petrece

brațul pe după talia mea și își lasă capul pe șoldul meu.

– Aș vrea să putem opri acum timpul, spune.

Îmi trec degetele prin părul lui. E mai țeapăn și mai gros decât altădată, înainte de a fi încărunțit.

– Clare.

– Henry.

– E vremea...

Se oprește.

– Poftim?

– E... sunt...

– Doamne.

Mă așez pe divan, cu fața la Henry.

– Dar... nu. Doar... stai.

Îi strâng mâinile cu putere.

– S-a întâmplat deja. Uite, lasă-mă să stau lângă tine.

Cu o mișcare legănată, se ridică din scaun și se așază pe divan. Ne sprijinim cu spatele de stofa rece. Tremur în rochia mea subțire. În casă, oamenii râd și dansează. Henry își pune brațul în jurul meu, încălzindu-mă.

– De ce nu mi-ai spus? De ce m-ai lăsat să invit toată lumea asta? Nu vreau să fiu supărată, dar sunt.

– Vreau să nu fii singură... după aceea, răspunde Henry. Și am vrut să-mi iau la revedere de la toată lumea. A fost bine, au fost niște ultime ovații pe cînste...

O vreme, stăm așa în tăcere. Ninge în tăcere.

– Cât e ceasul?

Mă uit la ceas.

– E trecut puțin de unsprezece.

O, Doamne. Henry ia o pătură din celălalt scaun și ne împachetăm în ea. Nu-mi vine să cred. Știam că avea să vină, curând, trebuia să vină mai devreme sau mai târziu, dar iat-o, iar noi stăm pur și simplu și așteptăm...

– Of, de ce nu putem *face* nimic! șoptesc la gâtul lui Henry.

– Clare...

Brațele lui mă înconjoară închid ochii.

– Oprește-o. Refuză s-o lași să se întâmple. *Schimb-o.*

– Of, Clare.

Vocea lui Henry e moale; ridic privirea spre el și ochii îi strălucesc de lacrimi în lumina reflectată de zăpadă. Îmi pun obrazul pe umărul lui. El mă mângâie

pe păr. Stăm așa mult timp. Henry asudă. Îi pun mâna pe față și arde de febră.

– Cât e ceasul?

– Aproape miezul nopții.

– Mi-e teamă.

Îmi împletesc brațele cu ale lui, îmi înfășor picioarele în jurul picioarelor lui. E imposibil de crezut că Henry, atât de substanțial, iubitul meu, acest trup real, pe care îl țin lipit de mine cu toată puterea, ar putea vreodată să dispară.

– Sărută-mă!

Îl sărut pe Henry, și apoi sunt singură sub pătură, pe divan, pe veranda rece. Încă mai ninge. Înăuntru, muzica se oprește și îl aud pe Gomez: „Zece! nouă! opt!”: și toată lumea spune într-un glas „șapte! șase! cinci! patru! trei! doi! unu! *La mulți ani!*”, un dop de șampanie pocnește și toată lumea începe să vorbească în același timp, iar cineva întreabă „Unde sunt Henry și Clare?”. Afară, pe stradă, cineva dă drumul la artificii. Îmi iau capul în mâini și aștept.

III

Tratat despre dor

Al patruzeci și treilea an al său. Sfârșitul puținului său timp. Timpul lui... Cine a zărit Infinitul prin crăpăturile nenumărate Din pielea oarbă a lucrurilor, și a murit din asta.

A.S. Byatt, *Posesiune*

Urma încet și-un timp îi trebuia,
parc-ar fi fost ceva de depășit,
și parcă, după ce va fi suit,
ea nu va mai umbla, ci va zbura.

din *Cea care orbește*, Rainer Maria Rilke
(traducere din limba germană de Maria Banuș)

Sâmbătă 27 octombrie 1984 / luni 1 ianuarie 2007
(Henry are 43 de ani, Clare are 35)

HENRY: Cerul e senin, iar eu cad în iarba înaltă și uscată *fă să fie rapid* și chiar pe când încerc să rămân nemișcat răsună pocnetul unei puști, în depărtare, cu siguranță nimic de-a face cu mine, dar nu: sunt trântit la pământ, îmi privesc burta, care s-a deschis ca o rodie, o supă de măruntaie și sânge în vasul trupului meu; nu doare deloc *nu se poate așa ceva*, dar nu pot decât să admir această versiune cubistă a vintrelor mele *cineva aleargă* tot ce-mi doresc e s-o văd pe Clare înainte *înainte* de a-i striga numele *Clare, Clare*, iar Clare se apleacă asupra mea, plângând, și Alba șoptește:

- Tati...
- Iubesc...
- Henry...
- Întotdeauna...
- O, Doamne, O, Doamne...
- Lume încăpătoare...
- Nu!
- Și timp...
- *Henry!*

CLARE: Camera de zi e în nemișcare. Toată lumea a înțepenit uitându-se la noi. Cântă Billie Holiday, apoi cineva închide CD player-ul și se face liniște. Stau pe podea, ținându-l pe Henry. Alba, ghemuită pe el, îi șoptește la ureche și îl scutură. Pielea lui Henry e caldă, ochii îi sunt deschiși, privind dincolo de mine, e greu în brațele mele, atât de greu, cu pielea albă sfâșiată, toată înroșită, carnea despicață încadrând o tainică lume de sânge. Îl legăn pe Henry în brațele mele. Îi curge sânge pe la colțul gurii. Îl șterg. Undeva în apropiere explodează artificii.

- Cred că ar trebui să chemăm poliția, spune Gomez.

Disoluție

Vineri 2 februarie 2007 (Clare are 35 de ani)

CLARE: Dorm cât e ziua de lungă. Zgomote care trec iute pe lângă casă – camion de gunoi pe alee, ploaie, crengi de copac bătând în geamul dormitorului. Dorm. Locuiesc cu hotărâre în interiorul somnului, dorindu-l, mânuindu-l, respingând visele, refuzând, refuzând. Somnul e iubitul meu acum, neamintirea mea, narcoticul meu, uitarea mea. Telefonul sună și sună. Am închis robotul care răspunde cu vocea lui Henry. E după-amiază, e noapte, e dimineată. Totul se reduce la acest pat, la această dormire care transformă zilele într-una singură, face timpul să se oprească, îl întinde și-l compactează până ce își pierde înțelesul.

Uneori somnul mă părăsește și mă prefac că dorm de parcă ar fi venit Etta să mă trezească pentru școală. Respir încet și profund. Îmi țin ochii nemișcați pe sub pleoape, îmi țin mintea în nemișcare, și nu după mult timp Somnul, văzând o reproducere perfectă a sa, vine pentru a se uni cu acea copie.

Uneori mă trezesc și întind mâna după Henry. Somnul șterge toate diferențele: atunci și acum; mort și viu. Sunt dincolo de foame, dincolo de orgoliu, dincolo de grijă. În dimineța asta mi-am văzut fața în oglinda de la baie. Am pielea ca hârtia, sunt sfrijită, gălbejită, cu cearcăne și părul împâslit. Arăt ca moartă. Nu-mi doresc nimic.

Kimy stă pe capătul patului.

– Clare? A venit Alba de la școală... nu vrei s-o lași să intre să te salute?

Mă prefac că dorm. Mănuța Albei mă mângâie pe față. Îmi curg lacrimi din ochi. Alba pune ceva – rucsacul ei? cutia cu vioara? – pe podea.

– Scoate-ți pantofii, Alba, spune Kimy.

Iar Alba se furișează în pat lângă mine. Îmi ia brațul și se înfășoară cu el, își vâra capul sub bărbia mea. Oftez și deschid ochii. Alba se prefacă că doarme. Îi privesc îndelung genele negre și groase, gura largă, pielea deschisă la culoare; respiră cu mare grijă, mă ține bine de șold cu mâna ei puternică, miroase a așchii de creion, a sacâz și a șampon. O sărut pe creștet. Alba

deschide ochii, și în acel moment asemănarea ei cu Henry aproape că e mai mult decât pot îndura. Kimy se ridică și iese din cameră.

Mai târziu mă scol, fac un duș, cinez cu Kimy și Alba. După ce Alba se culcă, mă așez la biroul lui Henry și deschid sertarele, scot legăturile de scrisori și acte și încep să citesc.

Scrisoare pentru a fi deschisă în eventualitatea morții mele

10 decembrie 2006

Scumpa mea Clare,

Scriu asta la biroul meu din dormitorul din spate, uitându-mă pe geam la atelierul tău din celălalt capăt al curții acoperite cu zăpada albastră a serii, totul e neted și înghețat și nimic nu mișcă. E una dintre acele seri de iarnă în care răceala fiecărui lucru în parte parcă încetinește timpul, ca mijlocul subțiat al unei clepsidre prin care trece timpul însuși, dar încet, încet. Am senzația, care mi-e foarte cunoscută când sunt în afara timpului, dar aproape niciodată în rest, că timpul mă ține la suprafață, că plutesc fără niciun efort pe suprafața lui ca o înotătoare dolofană. Am simțit un impuls subit, în seara asta, singur în casă (tu ești la recitalul Aliciei de la St. Lucy's), să-ți scriu o scrisoare. Mi-am dorit dintr-odată să las ceva pentru *după aceea*. Cred că a mai rămas puțin timp. Simt că toate rezervele mele, de energie, de plăcere, de durată, s-au subțiat, s-au micșorat. Nu mă simt în stare să mai continui mult. Știu că știi.

Dacă citești asta, probabil că am murit. (Spun probabil pentru că nu se știe niciodată ce împrejurări mai pot apărea; pare o prostie și o înfumurare să declari pur și simplu propria ta moarte ca pe un fapt categoric.) Cât privește moartea asta a mea – sper că a fost simplă, curată și fără ambiguități. Sper că n-a creat prea multă agitație. Îmi pare rău. (Zici că e un bilet de sinucigaș. Ciudat.) Dar tu știi: tu știi că dacă aș fi putut să rămân, dacă aș fi putut continua, m-aș fi agățat de fiecare secundă; orice o fi fost moartea asta, știi că a venit și m-a *luat*, ca un copil dus de spiriduși.

Clare, vreau să-ți spun, din nou, că te iubesc. Dragostea noastră a fost firul din labirint, plasa de sub

cel care merge pe sârmă la mare înălțime, singurul lucru real din viața asta ciudată a mea, singurul în care am putut să mă încred vreodată. În seara asta simt că dragostea mea pentru tine are mai multă densitate în lumea asta decât eu însumi; de parcă ar putea să stăruie aici în urma mea și să te înconjoare, să te țină, să te cuprindă.

Urăsc să mi te imaginez așteptând. Știu că m-ai așteptat toată viața, neștiind niciodată cât va dura bucata de așteptare. Zece minute, zece zile. O lună. Ce soț nesigur am fost, Clare, ca un marinar, Odiseu singur și izbit de valuri înalte, câteodată viclean, alteori doar o jucărie a zeilor. Te rog, Clare. După ce mor. Nu mai aștepta și fii liberă. De mine – pune-mă la păstrare în inima ta și apoi ieși în lume și trăiește. Iubește lumea și pe tine în ea, străbate-o ca și cum nu ți-ar opune niciun fel de rezistență, ca și cum în lume ai fi în elementul tău natural. Ți-am oferit o viață în stare de comă. Nu vreau să spun că n-ai făcut nimic. Ai creat frumusețe și înțeles, în arta ta, și pe Alba care e uimitoare, iar pentru mine – pentru mine ai fost totul.

După ce a murit, mama l-a devorat complet pe tata. Ea ar fi urât asta. Fiecare clipă a vieții lui de atunci încoace a fost marcată de absența ei, fiecare faptă a lui a fost lipsită de proporții pentru că n-a fost ea acolo s-o măsoare. Și în tinerețe n-am înțeles asta, dar acum știu cum poate fi prezentă absența, ca un nerv deteriorat, ca o pasăre neagră. Dacă ar trebui să trăiesc mai departe fără tine știu că n-aș fi în stare. Dar sper, am viziunea ta umblând neîmpovărată, cu părul strălucindu-ți în soare. N-am văzut asta cu ochii mei, doar în închipuire, acolo mi te imaginez, acolo am vrut mereu să te pictez, strălucitoare; dar sper că viziunea asta oricum se va împlini.

Clare, mai e un singur lucru, și am tot ezitat să ți-l spun din superstiție, fiindcă mă tem că spunându-ți îl voi împiedica să se întâmple (știu: e o prostie) și pentru că am tot vorbit despre a nu aștepta, iar asta ar putea să te facă să aștepți mai mult decât ai așteptat vreodată. Dar îți spun, în caz că vei avea nevoie de ceva, *după aceea*.

Vara trecută, eram în sala de așteptare a lui Kendrick când m-am pomenit deodată pe un hol întunecos dintr-o

casă necunoscută. M-am împiedicat de o mulțime de cizme de cauciuc și mirosea a ploaie. La capătul holului am văzut un contur de lumină în jurul unei uși, așa că m-am apropiat foarte încet și fără niciun zgomot și m-am uitat înăuntru. Camera era albă și intens luminată de soarele dimineții. La fereastră, cu spatele la mine, stătea o femeie îmbrăcată cu un pulover tricotat roșu ca mărgearul, cu păr alb lung până în talie. Avea o ceașcă de ceai alături, pe o masă. Cred că am făcut vreun zgomot sau poate m-a simțit în spatele ei... s-a întors și m-a văzut, i-am văzut și eu fața, erai tu, Clare, erai tu bătrână, în viitor. A fost tare frumos, Clare, a fost mai presus de cuvinte să vin ca din moarte ca să te iau în brațe și să văd toți anii pe fața ta. Nu-ți mai spun nimic, ca să-ți poți imagina tu asta, ca s-o poți avea proaspătă când vine vremea, când va veni, când vine într-adevăr. Ne vom revedea, Clare. Până atunci, trăiește din plin, fii prezentă în lume, care e atât de frumoasă.

S-a întunecat și sunt foarte obosit. Te iubesc, întotdeauna. Timpul nu înseamnă nimic.

Henry

Dasein

Sâmbătă 12 iulie 2008 (Clare are 37 de ani)

CLARE: Charisse i-a luat pe Alba, Rosa, Max și Joe la Rainbo să se dea cu rolele. Mă duc cu mașina la ea și o iau pe Alba, dar ajung devreme, iar Charisse întârzie. Gomez îmi deschide ușa îmbrăcat doar cu prosopul.

– Intră, spune deschizând ușa larg. Vrei niște cafea?

– Sigur.

Îl urmez prin haosul din camera de zi până în bucătărie. Mă așez la masă, care e încă plină cu vasele de la micul dejun, și-mi fac loc cât să-mi pun coatele. Gomez umblă prin bucătărie, pregătind cafeaua.

– Nu ți-am mai văzut mutra de-o vreme.

– Am fost cam ocupată. Alba are tot felul de lecții și o duc cu mașina peste tot.

– Ceva artă faci?

Gomez îmi pune în față o cană și o farfurioară și îmi toarnă cafea. Laptele și zahărul sunt deja pe masă, așa că îmi iau singură.

– Nu.

– Aha.

Gomez se sprijină de bufet, ținându-și cana cu amândouă mâinile. Părul, închis la culoare din cauză că e ud, e pieptănat pe spate și turtit. N-am observat până acum că începe să chelească.

– Păi, în afară de a fi șoferița Înălțimii Sale, ce mai faci?

Ce mai fac? Aștept. Mă gândesc. Stau în patul nostru și țin în brațe o veche cămașă ecosez care încă mai miroase a Henry, inspirând adânc mirosul acesta. Ies la plimbare la două noaptea, când Alba e în siguranța în patul ei, plimbări lungi care să mă obosească destul ca să pot dormi. Port conversații cu Henry de parcă ar fi lângă mine, de parcă ar putea privi cu ochii mei și ar gândi cu creierul meu.

– Nu mare lucru.

– Hm.

– Da' tu?

– A, știi. Consiliez municipalitatea. Fac pe *pater familias* cel sever. Chestiile obișnuite.

– Aha.

Iau o gură de cafea. Arunc o privire la ceasul de deasupra chiuvetei. E în formă de pisică, neagră: coada i se leagănă într-o parte și-n alta ca un pendul, iar ochii i se mișcă în ritmul secundarului, ticăind tare. E 11:45.

– Vrei să mănânci ceva?

– Nu, mulțumesc, spun scuturând din cap.

După văsăraia de pe masă, Gomez și Charisse au mâncat la micul dejun pepene alb, omletă și pâine prăjită. Copiii au mâncat cereale Lucky Charms și Cheerios și ceva cu unt de alune. Masa arată ca o reconstituire arheologică a unui mic dejun în familie din secolul douăzeci și unu.

– Te vezi cu cineva?

Ridic privirea și-l văd pe Gomez sprijinit în continuare de bufet, ținându-și cana în dreptul bărbiei.

– Nu.

– De ce nu?

Nu-i treaba ta, Gomez.

– Nu mi-a dat prin cap.

– Ar trebui să te gândești la asta.

Își pune cana în chiuvetă.

– De ce?

– Ai nevoie de ceva nou. De cineva nou. Nu poți să stai așa tot restul vieții tale așteptând să apară Henry.

– Ba sigur că pot. Stai să vezi.

Din doi pași, Gomez e lângă mine. Se apleacă cu gura la urechea mea.

– Nu-ți lipsește vreodată... asta?

Îmi linge interiorul urechii.

Da. Îmi lipsește asta.

– Dă-te de lângă mine, Gomez, suier printre dinți, dar nu mă feresc.

O idee mă pironeste în scaun. Gomez îmi ridică părul și mă săruta pe ceafă.

Vino la mine, ah! Vino la mine!

Închid ochii. Mâini mă trag de pe scaun, îmi desfac bluza. Limbă pe gâtul meu, pe umeri, pe sfârcuri. Întind mâna orbește și găsesc pânză flaușată, un prosop de baie care cade. *Henry*. Mâini îmi descheie blugii, mi-i trag în jos, îmi arcuiesc spinarea peste masă. Cade ceva pe podea, ceva metalic. Mâncare și tacâmuri, semicercul unei farfurii, coajă de pepene pe spatele meu. Picioarele mi se despart. O limbă pe vulva mea.

– Ahh.

Suntem în pajiște. E vară. O pătura verde. Tocmai am mâncat, încă mai am în gură gust de pepene. Limba face loc către un spațiu gol, ud și deschis. Deschid ochii; mă uit la un pahar plin pe jumătate cu suc de portocale. Închid ochii, împingerea fermă și constantă a penisului lui Henry în mine. Da. Am așteptat foarte răbdătoare, Henry. Știam c-o să te întorci mai devreme sau mai târziu. Da. Piele pe piele, mâini pe sâni, tras împins ritmul împreunării mai adânc da, ah...

– Henry...

Totul se oprește. Un ceas ticăie cu zgomot. Deschid ochii. Gomez se holbează de sus la mine, rănit? Mânios? În clipa următoare e lipsit de orice expresie. O portieră se trânteste. Mă ridic, sar de pe masă, alerg la baie. Gomez îmi aruncă hainele înăuntru după mine.

Pe când mă îmbrac îi aud pe Charisse și copiii intrând pe ușa din față, râzând.

– Mama? mă cheamă Alba.

– Ies imediat! îi strig.

Stau în lumina slabă din baia cu gresie roz și neagră și mă privesc fix în oglindă. Am Cheerios în păr. Imaginea mea arată răătăcită și palidă. Mă spăl pe mâini, încerc să-mi pieptăn părul cu degetele. *Ce fac? Ce mi-am îngăduit să ajung?*

Răsare un răspuns, un fel de răspuns: *Tu ești acum călătorul.*

Sâmbătă 26 iulie 2008 (Clare are 37 de ani)

CLARE: Răsplata Albei pentru că a fost cuminte la galeria de artă cât timp eu și Charisse ne-am uitat la lucrări a fost să mergem la Ed Debevic's, un local amenajat ca un vagon-restaurant, care are un dever nemaipomenit la turiști. Încă din prag, anul 1964 ne suprasolicită senzorial. The Kinks cântă la volum maxim și peste tot sunt atenționări pentru clienți:

„Dacă ați fi cu adevărat un client bun, ați comanda mai mult!!!”

„Vă rugăm să vorbiți clar când faceți comanda.”

„Cafeaua noastră e atât de bună, încât o bem noi înșine.”

În mod evident, azi e ziua baloanelor-animale; un domn într-un costum purpuriu strălucitor umflă repede

un teckel pentru Alba, apoi îl transformă într-o pălărie pe care i-o pune pe cap. Ea nu-și găsește locul de bucurie. Stăm la coadă o jumătate de oră, și Alba nu se smiorcăie deloc; îi urmărește pe ospătari și ospătărițe cum flirtează unii cu alții și evaluează în tăcere baloanele-animale ale celorlalți copii. În cele din urmă, suntem conduse la un separeu de un chelner care poartă ochelari cu rame groase de baga și un ecuson pe care scrie SPAZ^[192]. Eu și Charisse deschidem meniurile și încercăm să găsim ceva de mâncat printre rulade de carne tocată și cartofi prăjiți cu brânză. Alba scandează la nesfârșit cuvântul *milkshake*. Când reapare Spaz, Alba are un brusc atac de sfioșenie și trebuie convinsă să-i spună că vrea un milkshake cu unt de alune (și o porție mică de cartofi prăjiți, pentru că, îi explic, e prea decadent să nu mănânci nimic altceva decât milkshake la masa de prânz). Charisse comandă macaroane cu brânză, iar eu cer un sandviș cu șuncă, salată verde și roșie. De îndată ce Spaz pleacă, Charisse cântă „*Alba și Spaz, stând într-un copac, se S-Ă-R-U-T-A...*”, iar Alba închide ochii și își astupă urechile cu palmele, scuturând din cap și zâmbind. Un chelner cu ecuson pe care scrie BUZZ^[193] se fâțâie țăntoș prin restaurant, făcând karaoke pe *I Love That Old Time Rock and Roll*, a lui Bob Seger.

– Îl urăsc pe Bob Seger, spune Charisse. Crezi că i-a luat mai mult de treizeci de secunde să compună cântecul ăsta?

Sosește milkshake-ul în pahar înalt cu pai flexibil, împreună cu un shaker metalic în care se află restul de milkshake care n-a încăput în pahar. Alba se ridică în picioare să bea, se înalță pe vârfuri ca să ajungă în unghiul cel mai bun posibil pentru suptul unui milkshake cu unt de alune. Pălăria ei teckel îi tot alunecă pe frunte, stricându-i concentrarea. Se uită în sus la mine pe sub genele ei groase și negre și își împinge pe creștet pălăria-balon până ajunge să-i stea pe cap doar datorită electricității statice.

– Când vine tati acasă? întreabă ea.

Charisse pufnește precum cineva care a tras din greșeală Pepsi pe nas, începe să tușească, iar eu o bat pe

spate până când îmi face semn cu mâinile să mă opresc, așa că mă opresc.

– 29 august, îi spun Albei, care se întoarce la leorpăit resturile de shake, în vreme ce Charisse se uită la mine cu reproș.

Mai târziu, în mașină, pe Lake Shore Drive; sunt la volan. Charisse tot învârtește de butonul radioului, iar Alba doarme pe bancheta din spate. Ies de pe șosea la Irving Park, iar Charisse spune:

– Alba nu știe că Henry a murit?

– Ba sigur că știe. L-a văzut, îi reamintesc.

– Păi, de ce i-ai zis că vine acasă în august?

– Pentru că vine. Chiar el mi-a spus data.

– Aha. (Deși sunt atentă la drum, simt că Charisse mă fixează cu privirea.) Nu-i... cam ciudat?

– Albei îi place.

– Pentru tine, totuși?

– Eu nu l-am văzut.

Încerc să păstrez un ton lejer, de parcă nu m-ar tortura nedreptatea acestui fapt, de parcă n-aș jeli de ciudă, sorbind în același timp fiecare detaliu, când Alba îmi povestește despre vizitele ei cu Henry.

De ce nu eu, Henry? îl întreb în gând, cotind pe aleea plină de jucării aruncate în dezordine care duce spre casa lui Charisse și a lui Gomez. *De ce doar Alba?* Dar ca de obicei nu există răspuns la asta. Ca de obicei, pur și simplu așa stau lucrurile. Charisse mă sărută și iese din mașină, pășește cu demnitate spre ușa din față, care în mod magic se deschide, dezvăluindu-i pe Gomez și pe Rosa. Rosa țopăie și întinde ceva spre Charisse, care i-l ia din mână și îi spune ceva, apoi o îmbrățișează cu foc. Gomez se uită lung la mine și în cele din urmă îmi face vag cu mâna. Îi fac și eu cu mâna. El se întoarce cu spatele. Charisse și Rosa au intrat în casă. Ușa se închide.

Stau acolo, pe alee, cu Alba dormind în spate. Câteva ciori pășesc pe gazonul infestat cu păpădii. *Henry, unde ești?* Îmi las capul pe volan. *Ajută-mă.* Nimeni nu răspunde. După un minut, bag în marșarier, ies în stradă și pornesc spre casa noastră tăcută și în așteptare.

Sâmbătă 3 septembrie 1990 (Henry are 27 de ani)

HENRY: Eu și Ingrid nu ne găsim mașina și suntem beți. Suntem beți și e întuneric și am umblat în sus și-n jos și-n stânga și-n dreapta, și nici urmă de mașină. Futu-i Lincoln Park-ul. Futu-i Lincoln Towing-ul^[194]. Futu-i.

Ingrid e șucărită. Merge în fața mea și tot spatele ei, până și felul în care i se mișcă șoldurile, e șucărit. Într-un fel, e vina mea. Futu-i clubul de noapte de pe Park West. De ce-ar pune cineva un club de noapte în nenorocitul de cartier de yuppie Lincoln Park, unde nu poți să-ți lași mașina mai mult de zece secunde fără să ți-o târască Lincoln Towing până la cuibul lor să se bucure de ea...

– Henry.

– Ce-i?

– Iar e fetița aia.

– Ce fetiță?

– Cea pe care am văzut-o mai devreme.

Ingrid se oprește. Mă uit încotro îmi arată ea cu degetul. Fata stă în ușa unei florării. Poartă ceva închis la culoare, așa că nu-i văd decât fața albă și picioarele goale. Are poate șapte sau opt ani; prea mică să fie singură pe stradă în miez de noapte. Ingrid se duce spre ea, iar fata o privește impasibilă.

– Ești bine? o întreabă Ingrid. Te-ai rătăcit?

Fata se uită la mine și spune:

– Mă *rătăcisem*, dar acum mi-am dat seama unde sunt. Mulțumesc, adaugă politicoasă.

– Nu vrei să te duc cu mașina acasă? Te-am putea duce dacă reușim să ne mai găsim vreodată mașina.

Ingrid se apleacă spre fată. Fața ei e la vreo treizeci de centimetri de fața fetei. Apropiindu-mă de ele, remarc că fata e îmbrăcată cu un hanorac bărbătesc. Îi ajunge până la glezne.

– Nu, mulțumesc. Și-așa locuiesc prea departe de aici.

Fata are părul lung și negru și niște ochi uimitor de negri; în lumina galbenă a florăriei, arată ca o fetiță cu chibrituri din epoca victoriană sau ca Ann a lui De Quincey^[195].

– Unde-i mama ta? o întreabă Ingrid.

– E acasă, răspunde fata, apoi zâmbește către mine și adaugă: Nu știe că sunt aici.

– Ai fugit de-acasă? o întreb.

– Nu, spune ea și râde. Îl căutam pe tati, dar cred că am venit prea devreme. Mă întorc mai târziu.

Se strecoară pe lângă Ingrid și vine lipa-lipa la mine, mă apucă de haină și mă trage spre ea.

– Mașina e vizavi, îmi șoptește.

Mă uit într-acolo și iat-o, Porsche-ul roșu al lui Ingrid.

– Mersi...

Ea îmi aruncă un pupic care aterizează lângă urechea mea și o rupe la fugă pe trotuar, lipăind cu picioarele goale pe pavaj, în timp ce eu rămân uitându-mă după ea. Până intrăm în mașină, Ingrid nu scoate o vorbă. În cele din urmă, vorbesc eu:

– Ciudat a fost.

Iar ea oftează și spune:

– Henry, pentru o persoană deșteaptă, uneori ești al naibii de tâmpit.

Și mă debarcă în fața casei fără să-mi mai adreseze vreun cuvânt.

Duminica 29 iulie 1979 (Henry are 42 de ani)

HENRY: Mă aflu cândva în trecut. Stau pe Lighthouse Beach cu Alba. Ea are zece ani. Eu am patruzeci și doi. Amândoi călătorim în timp. E o seară caldă, poate de iulie sau august. Port o pereche de blugi și un tricou alb pe care l-am furat de la o vilă fițoasă din North Evanston; Alba are o cămașă de noapte roz pe care a luat-o de pe sârma de rufe a unei doamne în vârstă. E prea lungă pentru ea, așa că am legat-o în jurul genunchilor. Toată după-amiaza, oamenii s-au uitat chiorâș la noi. Bănuiesc că nu prea arătam ca un tată obișnuit și o fiică obișnuită de pe plajă. Dar am făcut tot ce-am putut; am înotat și am construit un castel de nisip. Am mâncat hot-dog și cartofi prăjiți cumpărați din parcare. N-avem cearșaf de plajă și nici prosoape, așa că suntem plini de nisip, uzi și cuprinși de o oboseală plăcută, și ne uităm la copilașii care aleargă înainte și înapoi în valuri și la câinii mari și prostuți care sar după ei. Soarele apune în spatele nostru, iar noi stăm și ne uităm la apă.

– Spune-mi o poveste, zice Alba, sprijinindu-se de mine – îi simt părul ca pe o porție de paste fierte și răcite.

O cuprind cu brațul.

– Ce fel de poveste?

– Una bună. O poveste despre tine și mama, când era mama fetiță.

– Hm. Bine. Odată ca niciodată...

– Când a fost asta?

– Tot timpul în același timp. Cu mult timp în urmă și chiar acum.

– Amândouă?

– Da, întotdeauna amândouă.

– Cum se poate să fie amândouă?

– Vrei să-ți spun povestea asta sau nu?

– Daa...

– Bine, atunci. Odată ca niciodată, mama ta locuia într-o casă mare lângă o pajiște, iar în mijlocul pajiștii era un loc care se numea locul bătătorit, unde se ducea ea să se joace. Și într-o bună zi mama ta, care era mărunțică, mai lung părul decât ea, a ieșit și s-a dus în locul bătătorit, și acolo era un bărbat...

– Fără haine!

– Fără niciun petic pe el, aprob. Și după ce mama ta i-a dat un prosop de plajă pe care îl avea din întâmplare la ea, ca să îmbrace și el ceva, el i-a explicat că era un călător în timp, și nu se știe din ce motiv ea l-a crezut...

– Pentru că era adevărat!

– Păi, da, dar de unde era să știe ea asta? În fine, ea chiar l-a crezut, și apoi, mai târziu, a fost suficient de prostuță ca să se mărite cu el, și iată-ne aici.

Alba mă împunge în burtă.

– Spune-o *cum trebuie*, îmi cere.

– Oof. Cum să mai spun ceva dacă mă bați în halul ăsta? Măăi.

Alba tace. Apoi întreabă:

– Cum se face că n-o vizitezi niciodată pe mama în viitor?

– Nu știu, Alba. Dacă aș putea, aș fi acolo.

Albastrul se întunecă deasupra orizontului, iar marea se retrage. Mă ridic, îi întind mâna Albei și o trag în sus. În picioare, scuturându-și nisipul de pe cămașa de noapte, se împleticește spre mine, scapă un „Ah!” și

dispare, iar eu rămân acolo pe plajă, ținând în mână cămașa de noapte udă și uitându-mă lung la urmele mititele ale pașilor Albei în lumina care păleşte.

Renaștere

Joi 4 decembrie 2008 (Clare are 37 de ani)

CLARE: E o dimineată rece și luminoasă. Descui ușa atelierului și tropăi ca să-mi scutur bocancii de zăpadă. Ridic jaluzelele, dau drumul la căldură. Pun cafea la fiert. Stau în spațiul gol din mijlocul atelierului și privesc în jur.

Doi ani de praf și nemișcare acoperă totul. Masa mea de desen e goală. Holenderul e curat și gol. Matrițele sunt aranjate frumos în teancuri, pe masă stau neatinși colaci de sârmă. Vopsele și pigmenți, borcane cu pensule, unelte, cărți; toate sunt exact cum le-am lăsat. Schițele pe care le-am fixat cu ținte pe perete s-au îngălbenit și s-au îndoit. Le desprind și le arunc în coșul de gunoi.

Mă așez la masa de desen și închid ochii.

Vântul lovește ramurile copacilor de pereții casei, cu un zornăit. O mașină stropește cu noroiul de pe alee. Șuierând și bolborosind, aparatul de cafea scuipă în vas ultimul jet de cafea. Deschid ochii, mă ia un fior și îmi strâng pe mine puloverul gros.

Azi-dimineată când m-am trezit am simțit un impuls de a veni aici. A fost ca o poftă fulgerătoare: un rendez-vous de taină cu fosta mea amantă, arta. Dar acum stau aici așteptând... ceva... să-mi vină, și nu vine nimic. Deschid un sertar și scot o coală de hârtie vopsită cu indigo. E grea și puțin aspră, albastru-închis și rece la atingere ca metalul. O întind pe masă. Stau și mă uit fix la ea o vreme. Scot câteva bucăți de pastă de desenat albă și le cântăresc în palmă. Apoi le las jos și îmi torn niște cafea. Mă uit pe fereastră către partea din spate a casei. Dacă Henry ar fi aici, poate ar sta la biroul lui, uitându-se și el la mine de la fereastră. Sau poate ar juca Scrabble cu Alba, ori s-ar uita la benzi desenate, ori ar face supă pentru cină. Sorb din cafea și încerc să simt timpul întorcându-se, încerc să șterg diferența dintre acum și atunci. Doar amintirea mă mai ține aici. Timp, lasă-mă să dispar. *Și atunci, ceea ce se desparte prin însăși prezența noastră se va putea uni.*

Stau în fața colii de hârtie, cu un pastel alb în mână. Întinderea de hârtie e vastă și încep din centru,

aplecându-mă deasupra ei chiar dacă știu că mi-ar fi mai ușor de la marginea de sus. Dimensionez fața la jumătate din mărimea naturală: aici e creștetul, aici încheietura picioarelor, aici călcâiul. Schițez în minte. Desenez cu linii ușoare, din memorie: ochi goi, aici, pe linia mediană a capului, nas lung, gură arcuită ușor deschisă. Sprâncenele se arcuiesc a surpriză: ah, *tu* ești. Bărbia unghiulară și linia rotunjită a fălcii, fruntea înaltă și urechile doar sugerate. Iată gâtul, umerii continuați cu panta brațelor încrucișate protector pe piept, iată partea de jos a coastelor, abdomenul rotunjit, șoldurile pline, picioarele ușor îndoite, cu labelle în jos, ca și cum personajul plutește în înălțimi. Punctele de măsurătoare sunt ca niște stele pe cerul nopții indigo de hârtie; personajul e o constelație. Marcheaz petele de lumină și desenul devine tridimensional, o făptură de sticlă. Îi desenez trăsăturile cu mare atenție, creez structura feței, umplu ochii, care mă privesc uimiți de brusca intrare în existență. Părul se vâlurește peste hârtie, plutind imponderabil și nemișcat, tipar de linii care conferă dinamică trupului static. Ce altceva mai există în acest univers, în acest desen? Alte stele, în depărtare. Caut printre unelte și găsesc un ac. Lipesc desenul pe o fereastră și încep să înțep cu acul până umplu hârtia de găuri mici, și fiecare perforație devine un soare al altui grup de lumi. Și când ajung să am o galaxie plină de stele, semăn și silueta, care devine acum o adevărată constelație, o rețea de lumini miciute. Îmi privesc copia, iar ea îmi întoarce privirea. Îmi pun degetul pe fruntea ei și spun „Dispari”, dar ea e cea care va rămâne; eu sunt cea care dispare.

Întotdeauna din nou

Joi 24 iulie 2053 (Henry are 43 de ani, Clare are 82)

HENRY: Mă pomenesc într-un hol întunecat. La capătul lui e o ușă întredeschisă, iar pe la marginile ei se revarsă lumina. Holul e plin de cizme de cauciuc și haine de ploaie. Merg către ușă încet și fără zgomot și arunc o privire în spatele ei. Lumina dimineții umple încăperea și la început e dureroasă, dar după ce mi se obișnuiesc ochii văd o masă din lemn natur lângă o fereastră. O femeie stă la masă cu fața spre fereastră. Lângă cotul ei e o ceașcă de ceai. Afară e lacul, valurile se grăbesc spre țărm și se retrag într-o mișcare repetitivă lentă care după câteva minute se confundă cu nemișcarea. Femeia stă absolut nemișcată. E ceva familiar la ea. E bătrână; părul complet alb îi curge lung ca un izvor subțire pe spatele ușor încovoiat. Poartă un pulover de culoarea coralului. Curba umerilor, ei, rigiditatea poziției spun *iată pe cineva foarte obosit*, și eu însumi sunt obosit. Îmi mut greutatea de pe un picior pe celălalt și podeaua scârțâie; femeia se întoarce și mă observă, iar bucuria îi transformă chipul; mă cuprinde o uimire subită; e Clare, Clare bătrână! și vine spre mine, atât de încet, iar eu o cuprind în brațe.

CLARE: În dimineața asta totul e curat; furtuna a lăsat crengi împrăștiate prin curte, pe care mă voi duce imediat să le adun; tot nisipul plajei a fost răscolit și reasezat într-o pătură netedă, plină de înțepături de la picăturile de ploaie, iar crinii galbeni se apleacă și scânteiază în lumina albă a orei șapte dimineața. Stau la masa din sufragerie cu o ceașcă de ceai și mă uit la apă, ascultând. Așteptând.

Ziua de azi nu e prea diferită de toate celelalte zile. Mă trezesc în zori, mă îmbrac în pantaloni și pulover, îmi perii părul, prăjesc pâine, fac ceai și mă așez să mă uit la apa lacului, întrebându-mă dacă el va veni azi. Nu diferă prea mult față de toate celelalte dăți când a fost plecat, iar eu am așteptat, doar că de data asta am instrucțiuni: de data asta știu că Henry va veni în cele din urmă. Câteodată mă întreb dacă nu cumva această

pregătire, această așteptare, împiedică miracolul să se întâmple. Dar n-am de ales. El vine, iar eu sunt aici.

*Se-nduioșă și se porni să plângă
Și tot plângea mereu fiind în brațe
Pe scumpa și cinstita lui soție.
Pe cât s-arată de dorit pământul
Sărmanilor înotători a căror
Corabie Neptun pe mare-o sparse,
Fiind de vânt și valuri mari bătută,
Puțini mai scapă de talaz și-noată
Spre mal împresurați de spuma mării,
Și bucuroși ei pe uscat se suie
Fugind de-acel potop, așa crăiasa
Căta cu drag și veselă la soțu-i
Și-l tot ținea de gât cu brațe albe.*

din *Odissea* de Homer (traducere de G. Murnu)

Mulțumiri

Scrisul e un lucru personal. E plictisitor la privit, iar plăcerea lui tinde să aibă cea mai mare intensitate pentru persoana care scrie propriu-zis. Așadar, cu mare recunoștință și mult respect, aș vrea să le mulțumesc tuturor celor care m-au ajutat să scriu și să public *Soția călătorului în timp*:

Mulțumiri lui Joseph Regal, pentru că a spus Da și pentru inițierea în șiretlicurile publicării de carte. A fost super. Mulțumiri oamenilor minunați de la MacAdam/Cage, în special lui Anika Streitfeld, editorul meu, pentru răbdare, grijă și pentru atenta cercetare. A fost o mare plăcere să lucrez cu Dorothy Craico Smith, Pat Walsh, David Poindexter, Kate Nitze, Tom White și John Gray. Mulțumiri și lui Melanie Mitchell, Amy Stoll și Tasha Reynolds. Multe mulțumiri și lui Howard Sanders și Caspian Dennis.

Fundația Ragdale a sprijinit această carte cu numeroase reședințe. Mulțumiri minunatului personal, mai ales lui Sylvia Brown, Anne Hughes, Susan Tillett și Melissa Mosher. Și mulțumiri The Illinois Arts Council și contribuabililor din Illinois, care mi-au acordat o Bursă pentru Proză în 2000.

Mulțumesc bibliotecarilor și personalului, trecut și prezent, al Bibliotecii Newberry: dr. Paul Gehl, Bart Smith și Margaret Kulis. Fără ajutorul lor generos, Henry ar fi ajuns să lucreze la Starbucks. Aș vrea să le mulțumesc și bibliotecarilor de la recepția Bibliotecii Publice Evanston, pentru răbdarea cu care au răspuns la tot felul de întrebări ȳicnite.

Le mulțumesc producătorilor de hârtie care mi-au ȳmpărtășit cu multă răbdare cunoștințele lor: Marilyn Sward și Andrea Peterson.

Mulțumiri lui Roger Carlson, de la Bookman's Alley, pentru anii de fericită vânare de cărți, și lui Steve Kay, de la Vintage Vinyl, care ȳmi pune deoparte tot ce vreau

să ascult. Și mulțumiri lui Carol Prieto, cel mai grozav agent imobiliar.

Multe mulțumiri prietenilor, familiei și colegilor care au citit, au criticat și au contribuit cu cunoștințele lor: lui Lyn Rosen, Danae Rush, Jonelle Niffenegger, Riva Lehrer, Lisa Gurr, Robert Vladova, Melissa Jay Craig, Stacey Stern, Ron Falzone, Marcy Henry, Josie Keams, Caroline Preston, Bill Frederick, Bert Meneo, Patricia Niffenegger, Beth Niffenegger, Jonis Agee și membrilor clasei sale de studiu al romanului pentru avansați, Iowa City, 2001. Mulțumiri Paulei Campbell, care mi-a oferit ajutor în privința limbii franceze.

Îi mulțumesc în mod deosebit lui Alan Larson, al cărui optimism constant mi-a oferit un exemplu pozitiv.

Cel mai bun la sfârșit, mulțumiri lui Christopher Schneberger: te-am așteptat, iar cum ești aici.

^[11] (Philadelphia) Phillies: echipă de baseball din Philadelphia, care joacă în liga profesionistă.

^[12] John Graham (1886–1961): pictor minimalist american de origine rusă.

^[13] Metoda Palmer: metodă de caligrafie concepută pe la 1888 și promovată de Austin Norman Palmer la începutul sec. al XX-lea; foarte populară la acea vreme, reintrată recent în atenția publică.

^[14] Banda lui Möbius: o bandă bidimensională cu o singură față, descoperită de matematicianul german August Ferdinand Möbius în 1858.

^[15] Julia Child (1912–2004): bucătăreasă, autoare și star de televiziune american care a introdus bucătăria franceză în SUA ca pe un curent principal în gastronomie.

^[16] Great America: parc de distracții din Santa Clara, California.

^[17] *Bi bim bop*: fel de mâncare coreean cu carne, orez și legume.

^[18] *Entrez*: intrați (în lb. franceză).

^[19] *Birds of America* de John James Audubon (1785–1851), naturalist și pictor. Cartea reprezintă un catalog ilustrat manual și cu descrieri științifice ale unor păsări de pe continentul nord-american.

^[10] *Double Elephant Folio*, formatul celor mai mari cărți și tipărituri din secolul al 19-lea, aprox. 67,3 x 99 cm. La această scară s-au produs doar câteva lucrări, astfel încât, standardul a rămas sinonim cu capodopera lui Audubon.

^[11] „The Dick Van Dyke Show”: sitcom cu Dick Van Dyke și Mary Tyler Moore în rolurile principale, difuzat de postul TV american CBS în perioada 1961–1966.

^[12] Nimrod: personaj ficțional, supererou negativ robotic din universul benzilor desenate Marvel. Numele este preluat de la marele vânător Nimrod din Vechiul Testament.

^[13] Dairy Queen: unul dintre cele mai mari lanțuri de restaurante fast-food din lume.

^[14] Bruce Rogers (1870–1957): tipograf american, primul mare designer profesionist de cărți.

^[15] *The Centaur*, poem în proză de Maurice de Guérin; Bruce Rogers a creat un font special pentru a pagina această carte, font care a rămas cunoscut sub numele Centaur.

^[16] *Book of Kells*: manuscris ilustrat realizat de călugări celți în jurul anului 800 d.H., unul dintre cele mai bogat ornamentate manuscrise păstrate din evul mediu.

^[17] În școlile americane, este un proiect pentru orele de științe din clasele elementare: cum afectează textura suprafețelor viteza de deplasare a gândacului de făină.

^[18] Joseph Mallord William Turner (1775–1851): pictor peisagist britanic aparținând curentului romantic, dar considerat și unul dintre fondatorii impresionismului.

^[19] *O după amiază de sâmbătă pe insula La Grande Jatte*, pictură în ulei de Georges Seurat.

^[20] Wrigley Field: stadion din Chicago, construit în 1914 pentru echipa de baseball a orașului.

^[21] Palmer House: hotel de lux din Chicago, din rețeaua Hilton.

^[22] John William „Johnny” Carson (1925–2005): actor și scriitor american, gazdă a celebrului *The Tonight Show* între 1962 și 1992.

^[23] *Und so weiter*: și așa mai departe (în lb. germană).

^[24] Harry Houdini (1874–1926), unul dintre cei mai mari magicieni, escapologi și cascadori din lume.

^[25] Personaj din piesa *Furtuna*, de W. Shakespeare, care, exilat pe nedrept, ajunge pe o insulă unde învață arta vrăjitoriei.

^[26] Vicks Vaporub: cremă mentolată produsă de firma Vicks, care se aplică pe piept sau se topește și se inhalează pentru ușurarea respirației în viroze.

^[27] Măsura 38D din sistemul american echivalează cu 85DD în sistemul internațional.

^[28] Tabla Ouija, folosită în spiritism, este o placă pe care sunt desenate litere sau semne; se presupune că o plăcuță de spiritism, pe care mâna se odihnește lejer, se va mișca pe această tablă sub influența spiritelor, răspunzând întrebărilor care li se pun acestora.

^[29] *Husband*: soț (în lb. engleză).

^[30] *When I'm 64*: cântec de dragoste din repertoriul The Beatles, compus de Paul McCartney (1967).

^[31] *Du jour*: în această zi, a/al zilei (în lb. franceză).

^[32] *Coup d'éclat*: (în context) mutare surprinzătoare (în lb. franceză).

^[33] Pisica din Cheshire (Cheshire Cat): personaj-pisică din *Alice în Țara Minunilor*, de Lewis Carroll, care apare și dispare după dorință.

^[34] Dorothy Sayers (1893–1957): scriitoare și traducătoare britanică, mai cunoscută pentru seria de romane și nuvele de mistere avându-l ca protagonist pe Lordul Peter Wimsey.

^[35] *Kozo*: cea mai comună fibră (de dud) folosită la obținerea hârtiei japoneze.

^[36] Wim Wenders (n. 1945): regizor și producător german: și-a început cariera făcând parte din „Noul cinema german” (anii '60–'80).

^[37] *Friday the 13th*, „slasher film” (horror care are în prim-plan un criminal psihopat) din anul 1980. Regizat de Sean S. Cunningham. A fost

nominalizat la două premii Zmeura de Aur, pentru cel mai prost film și cea mai proastă actriță în rol secundar.

^[38] *Rear Window* (1954), film cu Grace Kelly, regizat de Alfred Hitchcock și câștigător a patru premii Oscar.

^[39] *C'est magnifique mais ce n'est pas la guerre*: E splendid, dar nu e război (în lb. franceză). Frază atribuită generalului francez Pierre François Bosquet (1810–1861), care se pare că a rostit-o cu referire la atacul cavaleriei ușoare din cadrul războiului din Crimeea.

^[40] *Harriet the Spy*: roman pentru copii (1964) de Louise Fitzhugh. Personajul central, Harriet, avea un carnețel în care își nota toate lucrurile pe care le observa spionându-i pe cei din jur.

^[41] „Ah, domnișoară Abshire, așezați-vă, vă rog” – în lb. franceză.

^[42] *Clare, attendez*: (în context) Clare, pregătește-te să termini (în lb. franceză).

^[43] *Lulu*: operă a compozitorului austriac Alban Berg, pe un libret adaptat de el însuși după două piese de Frank Wedekind, a cărei premiera a avut loc în 1937.

^[44] Pierre Boulez (n. 1925): compozitor și dirijor francez.

^[45] William Blake (1757–1827): poet, pictor și tipograf britanic.

^[46] *Das Lied von der Erde* (Cântecul Pământului): lied pentru doi soliști vocali și orchestră, de compozitorul austriac Gustav Mahler; libretul constă din câteva poezii chinezești.

^[47] Burma Shave: marcă de cremă de bărbierit fără pământul lansată în Statele Unite în 1925, celebră pentru reclama constând din mici poezii umoristice scrise pe panouri publicitare consecutive pe marginea drumurilor publice.

^[48] *Doamna Dalloway* (*Mrs. Dalloway*, în orig.): roman (1925) al scriitoarei britanice Virginia Woolf.

^[49] Central Standard Time (CST sau CT): definește ora oficială pe meridianul central al Statelor Unite (meridianul 90), însemnând ora Greenwich minus șase ore.

^[50] Solidarnosc: federația sindicală Solidaritatea înființată în Polonia în 1980, sub conducerea lui Lech Walesa, care a reunit mișcarea anticomunistă poloneză.

^[51] Rice-A-Roni: specialitate la cutie, amestec de orez, paste și condimente produs de compania americană The Quaker Oats.

^[52] *Chow time*: „e ora pentru chow” (în lb. engleză); chow este termenul chinezesc pentru „sote”. Este și un joc de cuvinte prin asemănarea cu *Show time*, care înseamnă „e vremea să înceapă spectacolul”.

^[53] Claude Lévi-Strauss: antropolog francez. Printre lucrările sale se numără *Mitologiile*, al cărei prim volum poartă numele *Crud și gătit* (termeni asociați în antropologie cu dihotomia dintre lumea naturală și civilizația umană).

^[54] Yuppie: termen englez provenit din acronimul sintagmei „Young urban professional” (tânăr profesionist de la oraș), desemnând un tânăr dinamic, cu succes în afaceri.

^[55] *Pay no attention to the man behind the curtain* (în limba engleză în original): citat celebru din *Vrăjitorul din Oz* – replica farsorului care trăgea din culise sforile păpușii presupuse până atunci a fi teribilul vrăjitor.

^[56] Clubul Caxton: organizație din care fac parte autori, legători, colecționari, restauratori, vânzători, designeri, editori, bibliotecari etc., așadar persoane care au în comun pasiunea pentru arta producerii cărților. A fost fondat în 1895 de cincisprezece bibliofili din Chicago și numit în onoarea lui William Caxton, primul tipograf englez.

^[57] Zână (*fairy*, în lb. engleză) este și un termen argotic pentru homosexual.

^[58] Vic Theatre (fostul Victoria Theatre, fondat în 1912), renumită sală de spectacole din Chicago.

^[59] Jean Auguste Dominique Ingres (1780–1867): pictor francez neoclastic; cadănele pictate de el erau voluptuoase, dar aveau și membre elongate, combinație ce pare să fi fost pentru Ingres aproape de perfecțiune.

^[60] *Mosh pit*: loc în care o parte dintre spectatorii unui concert de muzica metal, hardcore, hard rock, punk etc. practică *moshing*-ul (numit uneori și *pogo*) – sar, se împing cu violență, se aruncă unii în alții, fac *headhanging* (scuturare amplă și violentă a capului pe ritmul muzicii) etc.

^[61] Goth: subcultură post-punk care își are originea în rockul gothic britanic din anii '80.

^[62] *Il o les défauts de ses qualités*: Are defectele (aferente) calităților lui (în lb. franceză).

^[63] Frankenmuth: oraș din statul Michigan, denumit și „Mica Bavarie”, înființat de imigranți luterani din provincia germană Franken în 1845. În prezent, tematica bavareză a magazinelor, restaurantelor și festivalurilor sale atrage milioane de turiști anual.

^[64] U-Pick-M: ferme care comercializează fructe pe principiul autoservirii.

^[65] Nancy Drew: eroina unei foarte populare serii de cărți din genul mystery inaugurate de scriitorul și editorul american Edward Stratemeyer în 1930.

^[66] William Morris (1834–1896): artist, scriitor și activist britanic, cunoscut mai ales ca designer de tapete și modele pentru țesături.

^[67] Episcopalian: enoriaș al Bisericii Episcopaliene (ramura din SUA a Bisericii Anglicane).

^[68] CSO: Chicago Symphony Orchestra (Orchestra Simfonică din Chicago).

^[69] *Und so weiter*: și așa mai departe (în limba germană).

^[70] *Rudolph the Red Nosed Reindeer* (*Rudolph, renul cu nasul roșu*): cântec de Crăciun, adaptat după povestea populară cu același nume. Despre cel de-al nouălea ren ce trage sania lui Moș Crăciun.

^[71] Marele Incendiu din Chicago: unul dintre cele mai mari dezastre din America secolului al XIX-lea. Incendiul a durat trei zile (8–10 octombrie 1871) și s-a soldat cu sute de victime omenești și cu distrugerea a 6,5 km pătrați din orașul Chicago.

^[72] Pottery Barn: lanț de magazine de mobilă și decorațiuni interioare, fondat în SUA.

^[73] *Visez la un Crăciun alb* (*I'm dreaming of a White Christmas*, în lb. engleză): vers din celebrul cântec de Crăciun *White Christmas*, de Irving Berlin, lansat în interpretarea lui Bing Crosby.

^[74] „Lume încăpătoare și timp” (*world enough and time*, în lb. engleză în original): fragment celebru din primul vers al poemului *To His Coy Mistress*, de Andrew Marvell (sec. al XVII-lea), preluat, de-a lungul timpului, de mulți autori moderni.

^[75] *A Wrinkle in Time* (*Un fald în timp*): roman fantasy pentru copii de scriitoarea americană Madeleine L'Engle, publicat în 1962.

^[76] *It's a Wonderful Life* (*Viața e minunată*): film clasic de Crăciun. În regia lui Frank Capra, cu James Stewart și Donna Reed; lansat în 1946, este considerat unul dintre cele mai bune filme din istoria cinematografiei.

^[77] *It Came Upon the Midnight Clear* (*Pe bolta cerului senin*): colind de Crăciun compus de Edmund Sears, pastor al Bisericii Unitariene din Wayland, Massachusetts, în 1849.

^[78] (În orig.) *Buffalo Girl* (*Won't You Come Out Tonight*) (*Fată din Buffalo, ieșim împreună diseară?*): cântec compus de William Cool White pentru coloana sonoră a filmului *It's a Wonderful Life*.

^[79] Kyrie: parte a liturghiei care se deschide prin invocația *Kyrie, eleison* (*Doamne, miluiește-ne*, în lb. greacă).

^[80] Jackie Gleason (1916–1987): actor american; replica face aluzie la rolul escrocului jucător de biliard interpretat de Gleason în filmul *The Hustler*, alături de Paul Newman.

^[81] Terry Riley (n. 1935): compozitor american adept al curentului modern minimalist.

^[82] *Salome Dances for Peace* (*Salomeea dansează pentru pace*): ciclu de cuartete de Terry Riley.

^[83] Lydia Lunch (n. 1959): cântăreață americană de rock, poetă, scriitoare și actriță. S-a autocaracterizat drept „nihilistă, antagonistă, violentă, îngrozitoare”.

^[84] Richard Hell (n. 1949): numele de scenă al lui Richard Myers, cântăreț, compozitor și scriitor american, liderul trupei Richard Hell and the Voidoids, una dintre primele promotoare ale curentului punk.

^[85] „Luptă sau fugi”: în limba engleză, *the fight or flight response*, sau reacția la stres acut, descrisă pentru prima dată în anii '20 de fiziologul american Walter Gannon și constând dintr-o reacție generală a întregului sistem nervos simpatic, pregătind mamiferul fie pentru luptă, fie pentru fugă.

^[86] Vintage Vinyl: magazin de muzică din Evanston, Illinois, axat în principal pe înregistrări pe suport de vinil.

^[87] *Bump and grind*: stil de dans în care șoldurile partenerilor sunt în contact, sugerând mișcări sexuale.

^[88] Irma Thomas (n. 1941): cântăreață de soul și rhythm & blues, supranumită Regina Soul a New Orleansului.

^[89] MacArthur Fellowship Program, numit colocvial și „subvenția de geniu”: premiu anual acordat de Fundația americană „John D. and Catherine T. MacArthur” câtorva zeci de cetățeni sau rezidenți ai SUA, indiferent de vârstă sau domeniu de activitate, care „dovedesc merite excepționale și dețin premisele continuării în sens ascendent a unei munci creatoare”.

^[90] *Lohengrin*: operă a compozitorului german Richard Wagner.

^[91] Alcoolicii Anonimi (AA): asociație americană pe bază de voluntariat, fondată în 1935, care are ca scop recuperarea și reintegrarea în câmpul muncii, în viața socială și în cea familială a alcoolicilor care apelează la ajutorul ei.

^[92] Juilliard School: conservator din New York, cea mai proeminentă școală de muzică din SUA.

^[93] *The Moonstone* (*Piatra lunii*): roman (1868) al scriitorului britanic Wilkie Collins: este considerat primul roman de mistere în limba engleză.

^[94] Vichyssoise: supă rece de cartofi și ceapă, dresă cu smântână.

^[95] *Bleak House* (*Casa mohorâtă*; trad. și *Casa umbrelor*): roman celebru (publicat în fascicule lunare în perioada 1852–1853) al scriitorului britanic Charles Dickens.

^[96] Boy's Town (orașul băieților), de fapt Boystown: numele popular al unui cartier din Chicago, primul „sat al homosexualilor” oficial recunoscut pe teritoriul SUA.

- ^[97] Berlin: în context, este vorba de clubul de dans Berlin, din Chicago.
- ^[98] Dewey Decimal: sistem de clasificare folosit în bibliotecile publice, dezvoltat de Melvin Dewey în 1876.
- ^[99] *Better living through chemistry* (în limba engleză în original): (fragment dintr-un) slogan publicitar lansat în 1935 de compania americană de produse chimice Du Pont; începând din anii '50 sloganul a fost preluat de mișcările moderniste și hippie și reorientat în sensul protestelor față de uzinele chimice și al susținerii experiențelor halucinogene.
- ^[100] Fragment din *Cântarea II. XVI*, a poetului englez din secolul al XVII-lea Francis Quarles.
- ^[101] Humboldt Park: cartier sărac din Chicago, locuit în principal de imigranți portoricani, mexicani și afro-americani.
- ^[102] *Ça va*: formulă de salut colocvial în limba franceză.
- ^[103] Drano: marcă de produs pentru desfundat țevile.
- ^[104] „Nu destui Michelangeli”: aluzie la justițiile „broaște țestoase ninja”, antropomorfe, personajele unui cunoscut desen animat, dintre care cea mai populară este țestoasa Michelangelo.
- ^[105] Mr. Rogers: personajul central al unui serial de televiziune educativ pentru copii. *Mister Rogers' Neighborhood*, difuzat în SUA începând cu anii '60.
- ^[106] Janssen Pharmaceutica: companie farmaceutică înființată în 1953 în Belgia, cu scopul de a efectua cercetări în domeniul farmacologic.
- ^[107] Charles Mingus (1922–1979): muzician american de jazz.
- ^[108] *I am a passenger*: vers din celebrul single al lui Iggy Pop *The Passenger* (1977).
- ^[109] *Arta în America (Art in America)*: revistă lunară de artă vizuală contemporană americană (în special din New York) dar și internațională. Apare din 1913.
- ^[110] Leon Golub (1922–2004): pictor american și reprezentant proeminent al artiștilor activiști.
- ^[111] *A rebours*: roman (1884) al scriitorului francez Joris-Karl Huysmans.
- ^[112] *Fantomele din Versailles (The Ghosts of Versailles)*, în orig.): operă a compozitorului John Corigliano, pe un libret în limba engleză al dramaturgului William M. Hoffman. A fost comandată de Metropolitan Opera, din New York, cu ocazia aniversării unui secol de existență și a fost jucată prima dată în 1991.
- ^[113] Barbara Cartland (1901–2000): scriitoare britanică, una dintre cele mai celebre autoare de romane de dragoste din toate timpurile.

^[114] John Grisham (n. 1955): scriitor american, celebru pentru romanele sale din genurile crime și *legal thriller*.

^[115] Bernd Heinrich Wilhelm von Kleist (1777–1811): poet, dramaturg și romancier german.

^[116] Norman Rockwell (1894–1978): pictor și ilustrator american ale cărui lucrări se caracterizează printr-o idealizare plină de sentimentalism a vieții cotidiene.

^[117] Galeria Uffizi: muzeu de artă renescentistă din orașul italian Florența.

^[118] William Holman Hunt (1827–1910): pictor englez, unul dintre fondatorii mișcării artistice prerafaelite.

^[119] *Yellow Submarine* (*Submarinul galben*): cântec al trupei britanice Beatles.

^[120] *Cercetașele Americii* (*The Girl Scouts of the United States of America*, în limba engleză în original): organizație de adolescente din SUA, fondată la începutul secolului XX pe principiile cercetășiei, enunțate de ofițerul britanic Robert Baden-Powell.

^[121] *Inima întunericului* (*Heart of Darkness*, în limba engleză în original): nuvelă (1902) a scriitorului britanic de origine poloneză Joseph Conrad.

^[122] *Take the A Train*: piesă de jazz clasică, de Billy Strayhorn, considerată una dintre cele mai importante melodii americane ale secolului XX.

^[123] *Musique du Garrot et de la Ferraille*: album de muzică electronică al trupei belgiene Jardin D'Usure.

^[124] *Şoşca*: cuvânt din limba idiș, cu sensul de jucărie ieftină, putând însemna și fată sexi, dar proastă.

^[125] *Amorta*: cuvânt din limba imaginară a elfilor, quenia, inventată de scriitorul britanic J.R.R. Tolkien; semnifică înălțare, ridicare, talaz etc.

^[126] *Heart of My Heart* (în orig.): cântec de dragoste foarte popular de ziua Sf. Valentin, compus în 1926 de Ben Ryan.

^[127] Ziua Mutării: aluzie la *Moving Day*, 1 iulie, prin tradiție ziua în care încep contractele de închiriere de locuințe în provincia canadiană Quebec.

^[128] „Pe uscat”: aici cu sensul „fără alcool”. În Evanston, oraș aflat în nordul ariei metropolitane Chicago, se află prestigioasa universitate particulară Northwestern. În 1855, la cererea mandatarilor universității, Adunarea Generală a statului Illinois a adăugat la carta orașului Evanston un amendament prin care se interzicea fabricarea și comercializarea de băuturi alcoolice pe teritoriul orașului. Amendamentul a rămas valabil timp de circa 120 de ani.

^[129] YMCA (Young Men's Christian Association, Asociația tinerilor creștini): mișcare socială internațională, apolitică și nonsectară fondată la Londra în 1844, care promovează creștinismul ecumenic.

^[130] Marshall Field's: magazin universal înființat în Chicago în a doua jumătate a secolului al XIX-lea și devenit ulterior un puternic lanț comercial.

^[131] Magazin outlet: magazin cu vânzare *en detail* cu mari discounturi, administrat direct de producătorii unei/unor mărci.

^[132] Gap: lanț de magazine de îmbrăcăminte și accesorii fondat în 1969 în San Francisco.

^[133] Adam Smith (1723–1790): filosof scoțian, precursor al economiei politice.

^[134] Karl Marx (1818–1883): filosof și economist politic prusac, considerat părintele comunismului.

^[135] Rosa Luxemburg (1870–1919): teoreticiană a marxismului, poloneză de origine evreiască; a înființat organizația precursoare a Partidului Comunist German. Capturată de trupele monarhiste după o tentativă nereușită de revoluție la Berlin, a fost împușcată în cap și aruncată în râu.

^[136] Alan Greenspan (n. 1926): economist american, fost președinte al Băncii Naționale americane.

^[137] *Livres d'artistes* (sau *livres de peintre*): cărți de lux, cu tipăritură de cea mai bună calitate, pe hârtie fină, ilustrate de pictori recunoscuți.

^[138] Rudolf Koch (1876–1934): unul dintre cei mai importanți caligrafi germani, creatorul câtorva fonturi.

^[139] *Das Manifest der Nacktkultur*: manifestul nudismului (în limba germană în original).

^[140] Ludwig Mies van der Rohe (1886–1969): arhitect american de origine germană, unul dintre pionierii arhitecturii moderne internaționale; a promovat stilul minimalist, materiale gen oțel și sticlă, spațiile ample și austere.

^[141] Pepto-Bismol: medicament pentru deranjamente digestive; ambalajul are culorile roz și roșu-fucsia.

^[142] *Dasein*: concept inventat de filosoful german Martin Heidegger, care definește existența umană prin prisma temporalității.

^[143] Ovaltine: băutură nutritivă pe bază de lapte și malț.

^[144] *Brideshead Revisited*: roman (1945) al scriitoarei britanice Evelyn Waugh.

^[145] NIH: National Institut for Health (Institutul Național de Sănătate), agenție americană din domeniul sănătății axată pe cercetare.

^[146] Demetra: zeița agriculturii și a familiei în mitologia greacă.

^[147] *Laba de maimuță* (*The Monkey's Paw*, în limba engleză în original): povestire horror (1902) de scriitorul britanic W.W. Jacobs.

^[148] Rugăciune pentru copii, din secolul al XVIII-lea.

^[149] Toys „R” Us: lanț de magazine de jucării extins pe trei continente; magazinul principal, din New York, este cel mai mare magazin de jucării din SUA.

^[150] The Cubs: club de baseball profesionist din Chicago.

^[151] WLWU: post de radio independent care deservește orașul Chicago și suburbiile sale din nord.

^[152] *Rosemary's Baby*: roman (1967) horror al scriitorului american Ira Levin, ecranizat în 1968 în regia lui Roman Polansky.

^[153] Louise Brooks (1906–1985): actriță americană din perioada filmului mut.

^[154] Celera Genomics: companie privată din orașul american Rockville, Maryland, care întreprinde cercetări genetice. Celera a secvențiat până acum trei genomuri: al musculiței de oțet, al omului și al șoarecelui.

^[155] Gampi: specie de copac care crește numai în sălbăcie; fibrele de gampi sunt folosite în arta japoneză a producerii manuale a hârtiei.

^[156] *Smoking jacket* (în limba engleză în original): „haină de fumat”; halat scurt, cu cordon în talie și mâneci întoarse, din catifea sau mătase, special pentru a fi purtat când se fuma pipă sau țigări de foi, pentru a feri hainele de zi cu zi de mirosul greu de tutun care ar fi putut să oripileze nările delicate ale doamnelor.

^[157] Planificarea Parentală (Planned Parenthood, în limba engleză în original): numele unui grup mondial de organizații care furnizează servicii medicale legate de planificarea familială și sănătatea copilului.

^[158] *Streetwise*: publicație vândută de persoanele fără adăpost din Chicago.

^[159] Aluzie la povestirea *The Elephant's Child* (*Puiul elefantului*), de Rudyard Kipling, despre un micuț elefant extrem de curios, care pune întrebări tot timpul.

^[160] Testul Rorschach: „testul petelor de cerneală”, folosit în evaluarea psihologică; denumirea germană inițială, *Formdeutung* (interpretarea formelor), s-a pierdut în favoarea numelui creatorului său, Hermann Rorschach (psihiatru elvețian). În cadrul acestui test, subiectului i se cere să spună cu ce seamănă „imaginile” obținute prin plierea unei foi de hârtie peste o pată de cerneală proaspătă.

^[161] *Bien joué, une fille*: Bine jucat, o fată (în lb. franceză în original).

^[162] OED: Oxford English Dictionary.

^[163] Traducere din lb. franceză: *Treziți în zori de strigătele paznicului de noapte, doi amanți care au petrecut noaptea împreună se despart*

blestemând ziua care vine atât de repede; aceasta e tema – la fel de constantă ca aceea a pastoralei – unui gen al cărui nume vine de la cuvântul alba, pe care-l găsim uneori la începutul piesei. Și întotdeauna la sfârșit, unde formează refrenul.

^[164] Joseph Cornell (1903–1972): artist american, unul dintre pionierii metodei artistice *assemblage* (colaje tridimensionale); cele mai reprezentative lucrări ale lui sunt cutiile asamblate din obiecte.

^[165] Coreea (lui) Sydenham: afecțiune neurologică infecțioasă întâlnită mai ales la copii, manifestată prin mișcări involuntare bruște.

^[166] *Lord of the Rings (Stăpânul inelelor)*: roman fantasy al scriitorului britanic J.R.R. Tolkien.

^[167] Astor Piazzolla (1921–1992): compozitor argentinian de tango, creatorul stilului *nuevo tango*, care include elemente de jazz și muzică clasică.

^[168] Fragment din *A cincea elegie duineză*, de Rainer Maria Rilke; în românește de Ștefan Aug. Doinaș și Virgil Nemoianu.

^[169] *Thou speakest wiser than thou art ware of* (în lb. engleză în original): replică din piesa *Cum vă place*, de William Shakespeare.

^[170] Metoda Suzuki: filosofie educațională (denumită și „Educarea talentului”) întemeiată de violonistul japonez Shin’ichi Suzuki după al doilea război mondial.

^[171] *Nature morte*: natură moartă (în lb. franceză în original).

^[172] *Emma*: roman (1816) al scriitoarei britanice Jane Austen.

^[173] Thin Mint Girl Scout: cea mai cunoscută varietate de prăjituri vândute de organizația pentru tineret Cercetașele Americii cu scopul de a strânge fonduri pentru organizație.

^[174] Humbert Humbert: personaj din romanul *Lolita*, de Vladimir Nobokov, atras irezistibil de senzuala adolescentă Lolita.

^[175] *Su*: termen din limba japoneză ce desemnează o plasă fină, flexibilă, din așchii de bambus legate cu fir de mătase, care se montează pe un cadru de lemn, formând matrița folosită în arta niponă a producerii manuale a hârtiei.

^[176] *Mira Calligraphiae Monumenta*: manuscris caligrafiat din secolul al XVI-lea, aflat în proprietatea Muzeului Getty, din Los Angeles, California.

^[177] Clark Kent (pseudonimul de jurnal al lui Superman). Jimmy Olsen (fotoreporter) și Louis Lane (iubita lui Superman) sunt personaje ficționale din benzile desenate/filmate de lung metraj cu Superman.

^[178] Josef Mengele (1911–1979): medic german și ofițer SS; în timpul celui de-al doilea război mondial a funcționat ca doctor în lagărul de

concentrare de la Auschwitz-Birkenau, unde a condus experimente atroce pe deținuți, care i-au adus supranumele de „Doctorul Moarte”.

^[179] Dorothy: personaj celebru din cartea pentru copii *The Wonderful Wizard of Oz* (*Minunatul vrăjitor din Oz*, 1900), de L. Frank Baum; în adaptarea pentru televiziune din 1939, *Vrăjitorul din Oz*, Dorothy poartă conduri roșii fermecați, care au puterea de a o aduce acasă, în Kansas, oricând dorește.

^[180] *But the Snark was a boojum*: vers din poezia absurdă *The Hunting of the Snark*, de Lewis Carroll.

^[181] Traducere din lb. franceză: *Trimiteți după un medic. Ce aveți? Trebuie mers la spital. M-am tăiat zdravăn. Desfaceți bandajul și arătați-mi. Da, e o tăietură adâncă.*

^[182] Fragment din *A doua elegie duineză*, de Reiner Maria Rilke; traducere din limba germană de Al. Philippide.

^[183] *Ficciones*: colecție de povestiri (1944) ale scriitorului argentinian Jorge Luis Borges.

^[184] Fragment din *A doua elegie duineză*, de Reiner Maria Rilke; traducere din limba germană de Dan Constantinescu.

^[185] William Caxton: comerciant, diplomat, scriitor britanic din secolul al XV-lea, primul tipograf britanic și primul care a adus o tipografie în Anglia, tipărind prima carte în limba engleză; cea de-a doua, publicată tot de el, în 1474, a fost *The Game and Playe of the Chesse Moralisée* (*Considerații morale despre jocul și joaca șahului*).

^[186] Nicolas Jenson: tipograf venețian de origine franceză din secolul al XV-lea, creatorul primului caracter de literă tipografică „roman”; lucrarea *De euangelica praeparatione* (titlu uniformizat: *Evangelica preparatio*), de episcopul Eusebius al Cesareei, tipărită de Jenson în 1470, este prima în care se folosește caracterul „roman”.

^[187] Colecția Wing a bibliotecii Newberry poartă numele scriitorului și editorului John Mansir Wing (1844–1917); *wing* înseamnă aripă în lb. engleză.

^[188] László Maholy-Nagy (1895–1946): fotograf și pictor maghiar, director al Institutului de Design din Chicago.

^[189] Jell-O: marcă de deserturi cu gelatină aparținând firmei americane Kraft Foods.

^[190] Betty Crocker: persoană fictivă, mascotă a companiei alimentare americane General Mills; numele a fost inventat în 1921 pentru a „semna” răspunsurile la întrebările clienților.

^[191] *Let It Snow, Let It Snow, Let It Snow*: melodie (1945) de Jule Styne, pe versuri de Sammy Cahn; este un cântec de iarnă care, deși nu are nimic de-a face cu sărbătorile de iarnă, este cântat pe post de colind de Crăciun.

^[192] *Spaz*: neîndemânat, tăntălău, sărit de pe fix (în lb. engleză).

^[193] *Buzz*: bâzâit, zumzăit (în lb. engleză)

^[194] Lincoln Towing: firmă de remorcări auto din Chicago, care se ocupă cu ridicarea și mutarea mașinilor parcate ilegal.

^[195] Thomas de Quincey (1785–1859): autor britanic renumit pentru romanul autobiografic *Confesiunile unui opioman englez* (*Confessions of an English Opium-Eater*); Ann este o tânără prostituată a cărei relație de prietenie și încredere cu autorul este descrisă în acest roman.

Table of Contents

[Pagina de titlu](#)

[Prolog](#)

[I. Omul din afara timpului](#)

[Prima întâlnire, Unu](#)

[Un început pentru toate](#)

[Prima întâlnire, Doi](#)

[Lecții de supraviețuire](#)

[După sfârșit](#)

[Ajunul Crăciunului, Unu](#)
[\(Accidentat mereu în aceeași](#)
[mașină\)](#)

[Ajunul Crăciunului, Doi](#)

[Mănâncă sau vei fi mâncat](#)

[Ajunul Crăciunului, Trei](#)

[Acasă e oriunde pui capul jos](#)

[Zi de naștere](#)

[O viață mai bună datorită chimiei](#)

[Punct de cotitură](#)

[Du-mă la timp la biserică](#)

[II. O picătură de sânge într-un pahar cu lapte](#)

[Viață conjugală](#)

[Biblioteca science fiction](#)

[Un pantof mititel](#)

[Unu](#)

[Doi](#)

[Intermezzo](#)

[Ajunul Anului Nou, Unu](#)

[Trei](#)

[Patru](#)

[Cinci](#)

[Șase](#)

[Vise cu bebeluși](#)

[Șapte](#)

[Alba. Presentare](#)

[Zi de naștere](#)

[Secret](#)

[Dificultăți tehnice](#)

[Nature morte](#)

[Zi de naștere](#)

[Secret](#)

Episodul din parcare de pe Monroe
Street

Zi de naștere

O scenă neplăcută

Episodul din parcare de pe Monroe
Street

Fragmente

Vise despre picioare

Ce e val ca valul trece

Ore, dacă nu zile

Ajunul Anului Nou, Doi

III. Tratat despre dor

Disoluție

Dasein

Renaștere

Întotdeauna din nou

Mulțumiri

Table of Contents

[Pagina de titlu](#)

[Prolog](#)

[I. Omul din afara timpului](#)

[Prima întâlnire, Unu](#)

[Un început pentru toate](#)

[Prima întâlnire, Doi](#)

[Lecții de supraviețuire](#)

[După sfârșit](#)

[Ajunul Crăciunului, Unu \(Accidentat mereu în aceeași mașină\)](#)

[Ajunul Crăciunului, Doi](#)

[Mănâncă sau vei fi mâncat](#)

[Ajunul Crăciunului, Trei](#)

[Acasă e oriunde pui capul jos](#)

[Zi de naștere](#)

[O viață mai bună datorită chimiei](#)

[Punct de cotitură](#)

[Du-mă la timp la biserică](#)

[II. O picătură de sânge într-un pahar cu lapte](#)

[Viață conjugală](#)

[Biblioteca science fiction](#)

[Un pantof mititel](#)

[Unu](#)

[Doi](#)

[Intermezzo](#)

[Ajunul Anului Nou, Unu](#)

[Trei](#)

[Patru](#)

[Cinci](#)

[Șase](#)

[Vise cu bebeluși](#)

[Șapte](#)

[Alba. Presentare](#)

[Zi de naștere](#)

[Secret](#)

[Dificultăți tehnice](#)

[Nature morte](#)

[Zi de naștere](#)

[Secret](#)

Episodul din parcare de pe Monroe Street

Zi de naștere

O scenă neplăcută

Episodul din parcare de pe Monroe Street

Fragmente

Vise despre picioare

Ce e val ca valul trece

Ore, dacă nu zile

Ajunul Anului Nou, Doi

III. Tratat despre dor

Disoluție

Dasein

Renaștere

Întotdeauna din nou

Mulțumiri

Table of Contents

Pagina de titlu	1
Prolog	7
I. Omul din afara timpului	11
Prima întâlnire, Unu	12
Un început pentru toate	30
Prima întâlnire, Doi	41
Lecții de supraviețuire	53
După sfârșit	83
Ajunul Crăciunului, Unu (Accidentat mereu în aceeași mașină)	109
Ajunul Crăciunului, Doi	116
Mănâncă sau vei fi mâncat	128
Ajunul Crăciunului, Trei	160
Acasă e oriunde pui capul jos	213
Zi de naștere	221
O viață mai bună datorită chimiei	238
Punct de cotitură	251
Du-mă la timp la biserică	253
II. O picătură de sânge într-un pahar cu lapte	268
Viață conjugală	269
Biblioteca science fiction	287
Un pantof mititel	307
Unu	310
Doi	314
Intermezzo	316
Ajunul Anului Nou, Unu	323
Trei	325
Patru	329
Cinci	340
Șase	342
Vise cu bebeluși	349

Șapte	352
Alba. Prezentare	359
Zi de naștere	369
Secret	381
Dificultăți tehnice	382
Nature morte	384
Zi de naștere	387
Secret	397
Episodul din parcare de pe Monroe Street	416
Zi de naștere	418
O scenă neplăcută	424
Episodul din parcare de pe Monroe Street	436
Fragmente	437
Vise despre picioare	448
Ce e val ca valul trece	451
Ore, dacă nu zile	460
Ajunul Anului Nou, Doi	463
III. Tratat despre dor	474
Disoluție	476
Dasein	480
Renaștere	489
Întotdeauna din nou	491
Mulțumiri	494